

SZCZEGÓŁOWY OPIS OSI PRIORYTETOWYCH

REGIONALNEGO PROGRAMU OPERACYJNEGO WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO NA LATA 2014-2020

Spis treści

I. Ogólny opis Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 oraz głównych warunków realizacji	7
II. Opis poszczególnych osi priorytetowych PO oraz poszczególnych działań/poddziałań	13
OŚ PRIORYTETOWA 1 WZMOCNIENIE INNOWACYJNOŚCI I KONKURENCYJNOŚCI GOSPODARKI REGIONU	13
Działanie 1.1 Publiczna infrastruktura na rzecz badań i innowacji	14
Działanie 1.2 Promowanie inwestycji przedsiębiorstw w badania i innowacje	19
Poddziałanie 1.2.1 Wsparcie procesów badawczo-rozwojowych	19
Poddziałanie 1.2.2 Wsparcie prac B+R poprzez instrumenty finansowe	26
Działanie 1.3 Wsparcie przedsiębiorczości akademickiej	30
Poddziałanie 1.3.1 Wsparcie procesów badawczo-rozwojowych w przedsiębiorstwach akademickich	30
Poddziałanie 1.3.2 Wsparcie przedsiębiorstw akademickich poprzez instrumenty kapitałowe	36
Działanie 1.4 Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości	40
Poddziałanie 1.4.1 Wsparcie rozwoju mikroprzedsiębiorstw	40
Poddziałanie 1.4.2 Wsparcie MŚP poprzez instytucje otoczenia biznesu	43
Poddziałanie 1.4.3 Rozwój infrastruktury na rzecz rozwoju gospodarczego	49
Działanie 1.5 Opracowywanie i wdrażanie nowych modeli biznesowych dla MŚP	54
Poddziałanie 1.5.1 Pożyczki dla MŚP na nowe modele biznesowe	54
Poddziałanie 1.5.2 Promocja gospodarcza regionu	58
Poddziałanie 1.5.3 Wsparcie procesu umiędzynarodowienia przedsiębiorstw	62
Działanie 1.6 Wspieranie tworzenia i rozszerzania zaawansowanych zdolności w zakresie rozwoju produktów i usług	67
Poddziałanie 1.6.1 Instrumenty finansowe dla innowacyjnych MŚP	67
Poddziałanie 1.6.2 Dotacje dla innowacyjnych MŚP	71
OŚ PRIORYTETOWA 2 CYFROWY REGION	76
Działanie 2.1 Wysoka dostępność i jakość e-usług publicznych	76
Działanie 2.2 Cyfrowa dostępność i użyteczność informacji sektora publicznego oraz zasobów nauki, kultury i dziedzictwa regionalnego	84
OŚ PRIORYTETOWA 3 EFEKTYWNOŚĆ ENERGETYCZNA I GOSPODARKA NISKOEMISYJNA W REGIONIE	90
Działanie 3.1 Wspieranie wytwarzania i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych ...	91

Działanie 3.2 Efektywność energetyczna w przedsiębiorstwach	99
Działanie 3.3 Efektywność energetyczna w sektorze publicznym i mieszkaniowym	103
Działanie 3.4 Zrównoważona mobilność miejska i promowanie strategii niskoemisyjnych	110
Działanie 3.5 Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna w ramach ZIT	117
Poddziałanie 3.5.1 Efektywność energetyczna w sektorze publicznym i mieszkaniowym w ramach ZIT	118
Poddziałanie 3.5.2 Zrównoważona mobilność miejska i promowanie strategii niskoemisyjnych w ramach ZIT	124
OŚ PRIORYTETOWA 4 REGION PRZYJAZNY ŚRODOWISKU	132
Działanie 4.1 Przeciwdziałanie zagrożeniom	133
Poddziałanie 4.1.1 Poprawa ochrony przeciwpowodziowej i przeciwdziałanie suszy	133
Poddziałanie 4.1.2 Wzmocnienie systemów ratownictwa chemiczno-ekologicznego i służb ratowniczych	137
Działanie 4.2 Gospodarka odpadami	140
Działanie 4.3 Rozwój infrastruktury wodno-ściekowej	145
Działanie 4.4 Ochrona i rozwój zasobów kultury	150
Działanie 4.5 Ochrona przyrody	156
Działanie 4.6 Ochrona środowiska naturalnego i zasobów kulturowych na obszarze ZIT	161
Poddziałanie 4.6.1 Wsparcie gospodarki wodno-ściekowej w ramach ZIT	161
Poddziałanie 4.6.2 Wsparcie ochrony zasobów kultury w ramach ZIT	166
Poddziałanie 4.6.3 Wsparcie ochrony zasobów przyrodniczych w ramach ZIT	172
OŚ PRIORYTETOWA 5 SPÓJNOŚĆ WEWNĘTRZNA I DOSTĘPNOŚĆ ZEWNĘTRZNA REGIONU	177
Działanie 5.1. Infrastruktura drogowa	177
Działanie 5.3 Infrastruktura kolejowa	182
OŚ PRIORYTETOWA 6 SOLIDARNE SPOŁECZEŃSTWO I KONKURENCYJNE KADRY	186
Działanie 6.1 Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną	187
Poddziałanie 6.1.1 Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną	187
Poddziałanie 6.1.2 Inwestycje w infrastrukturę społeczną	195
Działanie 6.2 Rewitalizacja obszarów miejskich i ich obszarów funkcjonalnych	201
Działanie 6.3 Inwestycje w infrastrukturę edukacyjną	207
Poddziałanie 6.3.1 Inwestycje w infrastrukturę przedszkolną	208
Poddziałanie 6.3.2 Inwestycje w infrastrukturę kształcenia zawodowego	212

Działanie 6.4 Rewitalizacja oraz inwestycje w infrastrukturę edukacyjną w ramach ZIT	218
Poddziałanie 6.4.1 Rewitalizacja obszarów miejskich i ich obszarów funkcjonalnych w ramach ZIT	218
Poddziałanie 6.4.2 Inwestycje w infrastrukturę przedszkolną w ramach ZIT	225
Poddziałanie 6.4.3 Inwestycje w infrastrukturę kształcenia zawodowego w ramach ZIT	230
Działanie 6.5 Rozwój potencjału endogenicznego regionu	235
OŚ PRIORYTETOWA 7 ROZWÓJ LOKALNY KIEROWANY PRZEZ SPOŁECZNOŚĆ	242
Działanie 7.1 Rozwój lokalny kierowany przez społeczność	242
OŚ PRIORYTETOWA 8 AKTYWNI NA RYNKU PRACY	250
Działanie 8.1 Podniesienie aktywności zawodowej osób bezrobotnych poprzez działania powiatowych urzędów pracy	251
Działanie 8.2 Wspieranie aktywności zawodowej w regionie	256
Poddziałanie 8.2.1 Wsparcie na rzecz podniesienia poziomu aktywności zawodowej osób pozostających bez zatrudnienia	256
Poddziałanie 8.2.2 Wsparcie osób pracujących znajdujących się w niekorzystanej sytuacji na rynku pracy	261
Działanie 8.3 Wsparcie przedsiębiorczości i samozatrudnienia w regionie	265
Działanie 8.4 Godzenie życia zawodowego i rodzinnego	269
Poddziałanie 8.4.1 Wsparcie zatrudnienia osób pełniących funkcje opiekuńcze	269
Poddziałanie 8.4.2 Rozwój usług opieki nad dziećmi w wieku do lat 3	274
Poddziałanie 8.4.3 Rozwój usług opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 w ramach ZIT	278
Działanie 8.5 Rozwój pracowników i przedsiębiorstw MŚP w regionie	282
Poddziałanie 8.5.1 Wsparcie dostępu do usług rozwojowych	283
Poddziałanie 8.5.2 Wsparcie outplacementowe	286
Działanie 8.6 Zdrowy i aktywny region	290
Poddziałanie 8.6.1 Wsparcie na rzecz wydłużania aktywności zawodowej mieszkańców	290
Poddziałanie 8.6.2 Regionalne programy polityki zdrowotnej i profilaktyczne	294
OŚ PRIORYTETOWA 9 SOLIDARNE SPOŁECZEŃSTWO	298
Działanie 9.1 Włączenie społeczne i rozwój usług opiekuńczych w ramach ZIT	299
Poddziałanie 9.1.1 Aktywne włączenie społeczne w ramach ZIT	299
Poddziałanie 9.1.2 Rozwój usług opiekuńczych w ramach ZIT	305
Działanie 9.2 Włączenie społeczne	310
Poddziałanie 9.2.1 Aktywne włączenie społeczne	310

Poddziałanie 9.2.2 Aktywne włączenie społeczne młodzieży objętej sądowym środkiem wychowawczym lub poprawczym.....	316
Działanie 9.3 Rozwój usług zdrowotnych i społecznych.....	319
Poddziałanie 9.3.1 Rozwój usług zdrowotnych	320
Poddziałanie 9.3.2 Rozwój usług społecznych	324
Działanie 9.4 Wzmocnienie sektora ekonomii społecznej	331
Poddziałanie 9.4.1 Rozwój podmiotów sektora ekonomii społecznej	331
Poddziałanie 9.4.2 Koordynacja sektora ekonomii społecznej	337
OŚ PRIORYTETOWA 10 INNOWACYJNA EDUKACJA	342
Działanie 10.1 Kształcenie ogólne i zawodowe w ramach ZIT	343
Poddziałanie 10.1.1 Wychowanie przedszkolne w ramach ZIT.....	344
Poddziałanie 10.1.2 Kształcenie ogólne w ramach ZIT.....	349
Poddziałanie 10.1.3 Kształcenie zawodowe w ramach ZIT	356
Działanie 10.2 Kształcenie ogólne i zawodowe	364
Poddziałanie 10.2.1 Wychowanie przedszkolne	364
Poddziałanie 10.2.2 Kształcenie ogólne	369
Poddziałanie 10.2.3 Kształcenie zawodowe.....	377
Działanie 10.3 Pomoc stypendialna.....	384
Poddziałanie 10.3.1 Stypendia dla uczniów szczególnie uzdolnionych w zakresie przedmiotów rozwijających kompetencje kluczowe	385
Poddziałanie 10.3.2 Stypendia dla uczniów szczególnie uzdolnionych w zakresie przedmiotów zawodowych.....	387
Działanie 10.4 Edukacja dorosłych	390
Poddziałanie 10.4.1 Edukacja dorosłych w zakresie kompetencji cyfrowych i języków obcych.....	391
Poddziałanie 10.4.2 Edukacja dorosłych na rzecz rynku pracy	395
OŚ PRIORYTETOWA 11 ROZWÓJ LOKALNY KIEROWANY PRZEZ SPOŁECZNOŚĆ.....	399
Działanie 11.1 Włączenie społeczne na obszarach objętych LSR	399
OŚ PRIORYTETOWA 12 POMOC TECHNICZNA	405
Działanie 12.1 Wsparcie procesu zarządzania i wdrażania RPO	405
Działanie 12.2 Skuteczna informacja i promocja, w tym wzmocnienie potencjału beneficjentów Programu	408
III. Indykatywny plan finansowy (wydatki kwalifikowane w EUR)	412

IV.	Wymiar terytorialny prowadzonej interwencji	420
V.	Wykaz najważniejszych dokumentów służących realizacji Programu Operacyjnego.....	436
VI.	Słowniczek	443
VII.	Wykaz skrótów	462

I. Ogólny opis Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 oraz głównych warunków realizacji

Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 (RPO WK-P na lata 2014-2020 lub Program,) zatwierdzony przez Komisję Europejską 17 grudnia 2014 r., został przygotowany w oparciu o regulacje zawarte w tzw. „pakiecie legislacyjnym” dla Polityki Spójności na lata 2014-2020, na który w szczególności składają się następujące akty prawne:

- rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (zwane dalej rozporządzeniem ogólnym nr 1303/2013);
- rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1301/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i przepisów szczególnych dotyczących celu "Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia" oraz w sprawie uchylenia rozporządzenia (WE) nr 1080/2006;
- rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1304/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1081/2006;

a także na podstawie:

- ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020, (Dz. U. 2017 poz. 1460 z późn. zm.) (zwanej dalej ustawą wdrożeniową);
- Umowy Partnerstwa 2014-2020, zatwierdzonej przez Komisję Europejską 23 maja 2014 roku wraz ze zmianami przyjętymi decyzją Komisji Europejskiej C(2015)9125 z dnia 17 grudnia 2015r. oraz C(2017)6994 z dnia 23 października 2017r.

Program jest podstawowym instrumentem realizacji celów *Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 – Plan modernizacji 2020+* i został przygotowany w oparciu o analizy społeczno-gospodarcze regionu oraz wynikające z nich wyzwania rozwojowe. Celem głównym RPO WK-P 2014-2020 jest **uczynienie województwa kujawsko-pomorskiego konkurencyjnym i innowacyjnym regionem Europy oraz poprawa jakości życia jego mieszkańców**. RPO WK-P na lata 2014-2020 przyczynia się do realizacji celów Strategii Europa 2020 i jednocześnie jest spójny z celami krajowymi wskazanymi w Strategii Rozwoju Kraju do 2020 roku.

Program składa się z 12 Osi Priorytetowych współfinansowanych z EFRR, EFS oraz publicznych środków krajowych i środków prywatnych.

Osie współfinansowane z EFRR:

- *Oś priorytetowa 1 Wzmocnienie innowacyjności i konkurencyjności gospodarki regionu*
- *Oś priorytetowa 2 Cyfrowy region*
- *Oś priorytetowa 3 Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna w regionie*
- *Oś priorytetowa 4 Region przyjazny środowisku*
- *Oś priorytetowa 5 Spójność wewnętrzna i dostępność zewnętrzna regionu*
- *Oś priorytetowa 6 Solidarne społeczeństwo i konkurencyjne kadry*
- *Oś priorytetowa 7 Rozwój lokalny kierowany przez społeczność*

Osie współfinansowane z EFS:

- *Oś priorytetowa 8 Aktywni na rynku pracy*
- *Oś priorytetowa 9 Solidarne społeczeństwo*
- *Oś priorytetowa 10 Innowacyjna edukacja*
- *Oś priorytetowa 11 Rozwój lokalny kierowany przez społeczność*
- *Oś priorytetowa 12 Pomoc techniczna*

Za wdrażanie Programu odpowiedzialny jest Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego, pełniący funkcję Instytucji Zarządzającej RPO WK-P.

Z uwagi na ramowy charakter Programu, w oparciu o „Wytyczne w zakresie szczegółowego opisu osi priorytetowych krajowych i regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020” (MIR/H2014-2020/2(01)/02/2015 z 30.01.2015 r.) Instytucja Zarządzająca RPO WK-P przygotowała „Szczegółowy opis osi priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020” (zwany dalej SZOOP), który stanowi dodatkowy dokument uszczegóławiający zapisy RPO WK-P na lata 2014-2020.

W nowym okresie programowania wsparcia z funduszy unijnych planuje się szerokie wykorzystanie instrumentów finansowych, o których mowa w art. 37 rozporządzenia ogólnego nr 1303/2013. Instrumenty finansowe mają coraz większe znaczenie ze względu na ich efekt dźwigni w odniesieniu do funduszy unijnych, ich zdolność do łączenia różnych form środków publicznych i prywatnych w celu wspierania celów polityki publicznej oraz rewolwingowe formy finansowania sprawiają, że wsparcie takie ma charakter zrównoważony i długotrwały. W związku z tym konieczne było ustalenie obszarów interwencji, w których instrumenty takie okażą się adekwatne, zarówno z uwagi na specyfikę dziedziny wsparcia, jak i logikę operacyjną oraz sposób oddziaływania instrumentów finansowych. Obowiązek ustalenia tych obszarów w postaci tzw. analizy ex ante instrumentów finansowych wynika z rozporządzenia ogólnego nr 1303/2013. Przeprowadzenie analizy ex ante stanowi więc spełnienie obowiązku formalnoprawnego, związanego z programowaniem interwencji publicznej m.in. na szczeblu regionalnym.

W ramach programowania RPO WK-P 2014-2020 Instytucja Zarządzająca RPO zleciła przeprowadzenie analizy ex ante, która na moment jej przeprowadzenia zarówno w pełni odzwierciedlała warunki rynkowe, w ramach których zastosowanie miały znaleźć instrumenty finansowe, jak i była zgodna z zaleceniami Komisji Europejskiej. W grudniu 2016 r. zostało zlecone ponowne przedmiotowe badanie, które w większości przypadków potwierdziło trafność poprzedniej analizy ex ante. W skutku aktualizacji oceny ex ante dokonano pewnych modyfikacji w pierwotnie zaproponowanym kształcie instrumentów finansowych, a ponadto rozwinięto szereg kwestii problemowych.

Od tego momentu zarówno otoczenie rynkowe, jak i otoczenie regulacyjne wpływające na wdrażanie instrumentów finansowych uległo zmianie¹. Z tego powodu wykorzystanie w pełni możliwości, jakie oferują instrumenty finansowe w ramach prowadzenia polityki rozwoju wymaga przeprowadzenia aktualizacji analizy ex ante. Mając na względzie powyższe Instytucja Zarządzająca RPO zdecydowała o aktualizacji analizy ex ante, zarówno w zakresie dotychczas rekomendowanych obszarów tematycznych wdrażania instrumentów finansowych, jak i w obszarach, które dotychczas nie były wskazywane jako możliwe do wdrożenia w oparciu o instrumenty finansowe oraz przygotowanie kompletnej, szczegółowej aktualizacji strategii inwestycyjnej dla poszczególnych instrumentów finansowych.

W niniejszej wersji Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych RPO WK-P 2014-2020 uwzględniono wyniki analizy ex ante przeprowadzonej w 2014 r. oraz zaktualizowanej oceny ex ante z 2016 r.

Ogólny opis wyboru projektów do dofinansowania

Procedury dla procesów wyboru i zatwierdzania projektów są zgodne z wymogami wynikającymi z przepisów prawa unijnego i krajowego. Procedura wyboru i zatwierdzenia projektów do dofinansowania odbywa się w oparciu o przepisy:

- rozporządzenia ogólnego nr 1303/2013;
- ustawy wdrożeniowej;
- Wytycznych ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie trybów wyboru projektów na lata 2014-2020 (...);
- innych właściwych wytycznych ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego ;
- Systemu Oceny Projektów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020.

W ramach RPO WK-P 2014-2020 przewidziano zastosowanie zarówno konkursowego, jak i pozakonkursowego trybu wyboru projektów, a także wdrożenie instrumentów finansowych za pośrednictwem struktury funduszu funduszy. Ocena i wybór projektów w trybie konkursowym

---

¹ Zwłaszcza w obszarze Priorytetu Inwestycyjnego 4a niezbędne jest ponowna weryfikacja, w jakim stopniu na planowany zakres interwencji wpływa wejście w życie ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz. U. poz. 478). Zob. uwagi zawarte w „Ewaluacji ex ante instrumentów finansowych wdrażanych w województwie kujawsko-pomorskim w latach 2014-2020”, str. 90.

i pozakonkursowym prowadzone są w oparciu o kryteria wyboru projektów, które opracowuje Instytucja Zarządzająca RPO WK-P a zatwierdza Komitet Monitorujący RPO WK-P2014-2020. Kryteria oraz procedury wyboru projektów mają na celu zapewnienie, aby projekty wybrane do dofinansowania przyczyniły się do osiągnięcia celów szczegółowych oraz produktów i rezultatów określonych dla poszczególnych osi priorytetowych Programu. Kryteria oraz procedury wyboru projektów uwzględniają zasady przejrzystości, rzetelności, bezstronności i równego dostępu do informacji o warunkach i sposobie wyboru projektów (art. 37 ustawy wdrożeniowej), a także zasady partnerstwa i wielopoziomowego zarządzania, równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn oraz zrównoważonego rozwoju (art. 5, 7 i 8 rozporządzenia ogólnego nr 1303/2013). Ocena spełnienia kryteriów przez dany projekt następuje poprzez weryfikację wniosku o dofinansowanie projektu wraz z załącznikami (jeśli są wymagane).

Ogólny opis finansowania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020

Łączna wartość środków zaangażowanych w realizację RPO WK-P 2014-2020 wynosi 2 231 062 674 euro, w tym wsparcie UE 1.903.540.287 euro, zaś wkład krajowy 327 522 387 euro.

Rezerwa wykonania

W Programie wyodrębniono tzw. Rezerwę Wykonania w wysokości 6% całkowitej alokacji UE, przy czym poziom rezerwy wykonania na poszczególnych osiach priorytetowych jest zróżnicowany i wynosi między 5 a 7%. Rezerwa Wykonania będzie możliwa do uruchomienia wówczas, gdy w ramach danej osi zostaną osiągnięte wartości pośrednie wskaźników finansowych oraz rzeczowych.

Mechanizmy powiązania interwencji w ramach RPO WK-P 2014-2020 oraz z innymi Programami Operacyjnymi

W ramach RPO WK-P 2014-2020, jako jeden z podstawowych warunków mających umożliwić, lub co najmniej wspomóc, osiąganie określonych celów w sposób jak najbardziej efektywny, brano pod uwagę wzajemne powiązanie, uzupełnianie się i oddziaływanie na siebie interwencji planowanych w ramach poszczególnych priorytetów inwestycyjnych oraz innych programów operacyjnych.

Obligatoryjne mechanizmy umożliwiające powiązanie realizowanych interwencji w ramach RPO WK-P 2014-2020 to m.in.:

- wymóg realizacji działań rewitalizacyjnych finansowanych z EFRR, jako wynikających z działań realizowanych z EFS w tym obszarze, a w przypadku braku możliwości wsparcia z EFS – z działaniami finansowanymi z innych środków publicznych lub prywatnych ukierunkowanych na realizację celów w zakresie włączenia społecznego i walki z ubóstwem, a także zwiększenia szans na zatrudnienie,

- wymóg realizacji poszczególnych projektów w oparciu o strategię/programy/plany działań umożliwiające kompleksowe i ukierunkowane podejście do poszczególnych zagadnień.

Dodatkowo powiązanie interwencji osiągane będzie poprzez stosowanie następujących mechanizmów i rozwiązań:

- ❖ w ramach RPO WK-P 2014-2020:
  - KM RPO WK-P 2014-2020,
  - kryteria wyboru projektów uwzględniające powiązania z innymi projektami,
  - projekty zintegrowane,
  - wspólne działania informacyjno-promocyjne,
- ❖ z innymi programami operacyjnymi:
  - Komitet ds. Umowy Partnerstwa 2014-2020,
  - Komitet Sterujący ds. koordynacji interwencji EFSI w sektorze zdrowia,
  - Zespół do spraw koordynacji działań w obszarze e-administracji, udostępniania informacji sektora publicznego oraz rozwoju kompetencji cyfrowych,
  - Kontrakt Terytorialny dla Województwa Kujawsko-Pomorskiego,
  - Wytyczne horyzontalne ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego,
  - Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych,

Polityka Terytorialna województwa kujawsko-pomorskiego

Koncepcja Polityki terytorialnej została zaprojektowana w **Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 – Plan Modernizacji 2020+**

W naszym regionie proces wdrażania polityki terytorialnej będzie się odbywał **na czterech poziomach**.

- **Poziom wojewódzki** – obejmuje miasta Bydgoszcz i Toruń oraz obszar powiązany z nim funkcjonalnie (ZIT);
  - **Poziom regionalny i subregionalny** – Obszar Strategicznej Interwencji dla miasta Włocławek/Grudziądz/Inowrocław i obszaru powiązanego z nim funkcjonalnie;
  - **Poziom ponadlokalny** – obejmuje swym zasięgiem obszar powiatu ziemskiego. Poziom ten określany jest jako „Obszar Rozwoju Społeczno-Gospodarczego”;
  - **Poziom lokalny** –w ramach idei rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność (RLKS).
- W województwie kujawsko-pomorskim instrument ZIT będzie wdrażany tylko na poziomie wojewódzkim poprzez Strategię obszaru ZIT
  - Na drugim i trzecim poziomie polityka terytorialna w województwie kujawsko-pomorskim będzie wdrażana poprzez Strategie Rozwoju Obszarów Strategicznej Interwencji miast regionalnych i subregionalnego oraz Obszarów Rozwoju Społeczno-Gospodarczego.

- Instrument RLKS natomiast będzie realizował oddolne inicjatywy społeczności lokalnej na rzecz rozwoju społecznego i gospodarczego poprzez Lokalne Strategie Rozwoju.

Zarząd Województwa przyjął Uchwałą nr 11/346/16 z 16 marca 2016 r. *Założenia polityki terytorialnej województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2014-2020*, w którym określone zostały obszary (priorytety inwestycyjne), które będą realizowane poprzez formułę polityki terytorialnej.

Stanowiskiem z dnia 4 czerwca 2018 r. Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego przyjął *Plan działań dla Priorytetu Inwestycyjnego 8B w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020* przedstawiający spójną zintegrowaną koncepcję rozwoju terytorialnego obszarów objętych wsparciem PI 8b.

W Szczegółowym Opisie Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 wyodrębnione zostały Działania/Podziałania dedykowane ZIT. Projekty realizowane w ramach tych Działań/Poddziałań muszą wynikać ze Strategii ZIT.

W Działaniach/Podziałaniach, których zakres będzie w części lub w całości realizowany w formule polityki terytorialnej warunkiem ubiegania się o środki w ramach konkursów „dedykowanych polityce terytorialnej” będzie zgodność projektów ze strategiami Obszarów Strategicznej Interwencji miast regionalnych i subregionalnych lub strategiami Obszarów Rozwoju Społeczno-Gospodarczego. Dostęp do pozostałych środków (tzw. „konkursy poza polityką terytorialną”) nie będzie uwarunkowany zgodnością ze strategiami.

II. Opis poszczególnych osi priorytetowych PO oraz poszczególnych działań/poddziałań

1. Numer i nazwa osi priorytetowej

OŚ PRIORYTETOWA 1 WZMOCNIENIE INNOWACYJNOŚCI I KONKURENCYJNOŚCI GOSPODARKI REGIONU

Oś priorytetowa 1 Wzmocnienie innowacyjności i konkurencyjności gospodarki regionu obejmuje realizację celu tematycznego 1 Wzmacnianie badań naukowych, rozwoju technologicznego i innowacji oraz celu tematycznego 3 Wzmacnianie konkurencyjności MŚP, sektora rolnego (w odniesieniu do EFRROW) oraz sektora rybołówstwa i akwakultury (w odniesieniu do EFMR). Wsparcie w ramach pierwszego celu zostanie przeznaczone w pierwszej kolejności na pobudzenie aktywności badawczo-rozwojowej przedsiębiorstw, w tym przedsiębiorczości akademickiej. W celu stworzenia lepszych warunków do komercjalizacji wyników prac badawczo-rozwojowych niezbędne będzie także wsparcie infrastrukturalne jednostek naukowych – umożliwi to stworzenie zaplecza naukowego dla potrzeb inteligentnych specjalizacji regionu. W ramach drugiego z celów realizowanych w ramach osi środki finansowe zostaną przeznaczone zarówno na bezpośrednie wsparcie MŚP – zwłaszcza poprzez instrumenty finansowe, jak i pośrednie wsparcie MŚP poprzez podniesienie jakości usług świadczonych przez instytucje otoczenia biznesu, jak i stworzenie dogodnych warunków dla rozwoju przedsiębiorstw poprzez stworzenie/rozwój infrastruktury na rzecz rozwoju gospodarczego. Ponadto, w ramach osi priorytetowej przedsiębiorstwa będą mogły pozyskać wsparcie doradcze i finansowe na projekty zakładające wprowadzenie nowych modeli biznesowych, w tym zwłaszcza związane z umiędzynarodowieniem swojej działalności gospodarczej. Ostateczne rozstrzygnięcie o wielkości środków, zakresie i formie wsparcia udzielanego poprzez instrumenty finansowe jest podejmowane po przeprowadzeniu oceny zgodnie z art. 37 CPR. Instytucja Zarządzająca RPO podjęła decyzję o przyjęciu modelu wdrożenia instrumentów finansowych z wykorzystaniem struktury funduszy funduszy. Na podstawie art. 38 ust. 4 b) CPR powierzenie zadań wdrożeniowych może nastąpić:

- i. Europejskiemu Bankowi Inwestycyjnemu,
- ii. międzynarodowej instytucji finansowej, w których państwo członkowskie jest akcjonariuszem lub instytucji finansowej z siedzibą w państwie członkowskim, które mają na celu realizację interesu publicznego pod kontrolą władzy publicznej,
- iii. podmiotom prawa publicznego lub prywatnego.

2. CELE SZCZEGÓŁOWE OSI PRIORYTETOWEJ

Cel szczegółowy 1: Zwiększone urynkowanie działalności badawczo-rozwojowej

Cel szczegółowy 2: Zwiększona aktywność badawczo-rozwojowa przedsiębiorstw

Cel szczegółowy 3: Lepsze warunki do rozwoju MŚP

Cel szczegółowy 4: Zwiększony poziom handlu zagranicznego sektora MŚP

Cel szczegółowy 5: Zwiększone zastosowanie innowacji w przedsiębiorstwach sektora MŚP

3. Charakter osi	nie dotyczy	
4. Fundusz (nazwa i kwota w EUR)	EFRR	404 623 387
5. Instytucja zarządzająca	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego	

Działanie 1.1 Publiczna infrastruktura na rzecz badań i innowacji

OPIS DZIAŁANIA 1.1		
6. Nazwa działania	PUBLICZNA INFRASTRUKTURA NA RZECZ BADAŃ I INNOWACJI	
7. Cel szczegółowy działania	Zwiększone urynkowanie działalności badawczo-rozwojowej (Cel szczegółowy 1)	
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	<ul style="list-style-type: none"> Liczba przedsiębiorstw korzystających ze wspartej infrastruktury badawczej Liczba projektów B+R realizowanych przy wykorzystaniu wspartej infrastruktury badawczej Liczba naukowców pracujących w ulepszonych obiektach infrastruktury badawczej (CI25) 	
9. Lista wskaźników produktu	<ul style="list-style-type: none"> Nakłady inwestycyjne na zakup aparatury naukowo-badawczej Liczba wspartych laboratoriów badawczych Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne w projekty w zakresie innowacji lub badań i rozwoju (CI27) Liczba jednostek naukowych ponoszących nakłady inwestycyjne na działalność B+R 	
10. Typy projektów	1. Wsparcie rozwoju publicznej infrastruktury B+R+I jednostek naukowych o wysokim potencjale, w tym zakup środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych niezbędnych do świadczenia usług badawczo-rozwojowych na rzecz przedsiębiorstw. Możliwość współfinansowania infrastruktury B+R musi być powiązana z mechanizmem skutecznej komercjalizacji wyników prac B+R.	
11. Typ beneficjenta	<ul style="list-style-type: none"> jednostki naukowe konsorcja jednostek naukowych uczelnie konsorcja uczelnie konsorcja jednostek naukowych i przedsiębiorstw konsorcja uczelni (w tym spółek celowych) i przedsiębiorstw 	
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	<ul style="list-style-type: none"> Przedsiębiorstwa 	
13. Instytucja pośrednicząca	nie dotyczy	
14. Instytucja wdrażająca	nie dotyczy	

15. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	słabiej rozwinięty	33 896 373
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Mechanizmy koordynacji i komplementarności opisano w części I SZOOP.	
17. Instrumenty terytorialne	nie dotyczy	
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Tryb konkursowy Za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów odpowiedzialny jest Departament Wdrażania EFRR Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.	
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	<ol style="list-style-type: none"> 1. Projekty muszą być ujęte w Kontrakcie Terytorialnym dla Województwa Kujawsko-Pomorskiego. 2. W przypadku projektów realizowanych przez konsorcja jednostek naukowych i przedsiębiorstw, partnerem wiodącym w ramach projektu może być jedynie jednostka naukowa. 3. Prace badawczo-rozwojowe planowane do prowadzenia na infrastrukturze wpisują się w regionalną strategię inteligentnej specjalizacji². 4. Beneficjent prowadzi działalność gospodarczą na terytorium województwa kujawsko-pomorskiego. 5. Przedsięwzięcie w zakresie infrastruktury B+R charakteryzuje możliwie wysoki stopień współfinansowania ze źródeł prywatnych. 6. Dopuszczalne jest dzielenie projektu na część wykorzystywaną gospodarczo (finansowanie zgodnie z przepisami dotyczącymi pomocy publicznej) i część wykorzystywaną niegospodarczą (maksymalny poziom dofinansowania z EFRR do 100%). Część projektu przeznaczona do wykorzystania gospodarczego jest nie mniejsza niż 30 % wartości kosztów kwalifikowalnych projektu. 7. Przedsięwzięcie w zakresie infrastruktury B+R służy realizacji wskazanych w projekcie badań. Wnioskodawca jest zobowiązany przedstawić opis prac B+R, których realizacji będzie służyła dofinansowywana infrastruktura oraz opis ich wykorzystania w gospodarce. 8. Współpraca z przedsiębiorstwami stanowi integralny, jakościowy element projektu. Wnioskodawca zobowiązuje się do osiągnięcia wskaźnika związanego ze wzrostem udziału przychodów z działalności 	

² Regionalna Strategia Inteligentnej Specjalizacji obejmuje także proces przedsiębiorczego odkrywania.

	<p>komercyjnej. Wnioskodawca zostanie w umowie o dofinansowanie projektu zobowiązany do monitorowania poziomu ww. wskaźnika.</p> <p>9. Wsparcie infrastruktury B+R będzie uzależnione od oceny biznes planu (studium wykonalności), który powinien zawierać przynajmniej następujące informacje:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) przejrzystą analizę popytu ze strony sektora przedsiębiorstw na podstawie planowanego programu badawczo-rozwojowego, b) opis działań mających na celu ograniczenie ryzyka braku popytu oraz opis działań, które Wnioskodawca zamierza podjąć w celu przyciągnięcia nowych klientów spośród przedsiębiorstw (zarówno z regionu, jak i spoza niego), c) plan finansowy oparty na realnych założeniach, który przewiduje znaczny wzrost udziału przychodów z działalności komercyjnej w ogólnych przychodach Wnioskodawcy, d) szacowaną wartość wskaźnika dotyczącą wzrostu udziału przychodów z działalności komercyjnej w ogólnych przychodach Wnioskodawcy, e) wskazanie poziomu nakładów prywatnych w kosztach inwestycyjnych, f) dane o dotychczasowej współpracy, przychodach i liczbie umów o współpracy z przedsiębiorcami w zakresie prac B+R, <p>10. Powstała w wyniku przedsięwzięcia infrastruktura B+R będzie dostępna dla podmiotów/osób spoza jednostki otrzymującej wsparcie. Dostęp do infrastruktury B+R jest udzielany na przejrzystych i niedyskryminacyjnych warunkach.</p> <p>11. Finansowanie infrastruktury TIK w jednostkach naukowych jest możliwe tylko wówczas, gdy infrastruktura ta jest niezbędna do realizacji projektów badawczo-rozwojowych.</p> <p>12. Wsparcia nie uzyskają projekty, które zostały rozpoczęte³ przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu</p>
--	--

³ Rozpoczęcie prac oznacza rozpoczęcie robót budowlanych związanych z inwestycją lub pierwsze prawnie wiążące zobowiązanie do zamówienia urządzeń lub inne zobowiązanie, które sprawia, że inwestycja staje się nieodwracalna zależnie od tego, co nastąpi najpierw. Za rozpoczęcie prac nie zostanie uznane m.in.:

- sporządzenie studium wykonalności, biznes planu, dokumentacji technicznej,
- zakup gruntu (nieruchomości niezabudowanej) pod teren inwestycji,
- przygotowanie dokumentacji do uzyskania pozwolenia na budowę oraz uzyskanie pozwolenia na budowę,
- przygotowanie dokumentacji do uzyskania pozwolenia środowiskowego (oceny oddziaływania na środowisko) oraz uzyskanie tego pozwolenia,

	<p>13. Projekt jest realizowany na terenie województwa kujawsko-pomorskiego.</p> <p>14. Wsparcie utworzenia lub doposażenia infrastruktury B+R w jednostkach naukowych możliwe jest wyłącznie w przypadku, gdy infrastruktura ta stanowi element dopełniający istniejące zasoby, w tym powstałe w ramach wsparcia udzielonego w ramach perspektywy 2007-2013.</p> <p>15. Wsparcie przyznane na realizację projektu z zakresu publicznej infrastruktury badawczej podlega proporcjonalnemu zmniejszeniu w przypadku, gdy założony przez Beneficjenta wskaźnik poziomu przychodów z działalności komercyjnej prowadzonej na wspartej infrastrukturze badawczej nie zostanie osiągnięty w określonym terminie.</p>
20. Warunki i planowany zakres stosowania <i>cross-financingu</i> (%)	nie dotyczy
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	nie dotyczy
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Dochód w projekcie będzie uwzględniany zgodnie z art. 61 rozporządzenia ogólnego nr 1303/2013. Zastosowanie znajdą wyłączenia określone w art. 61 ust. 7 i 8 rozporządzenia, w pozostałych przypadkach stosowana będzie metoda obliczania zdyskontowanego dochodu operacji generujących dochód, o której stanowi art. 61 ust. 3 lit b rozporządzenia nr 1303/2013 oraz sekcja III rozdziału II rozporządzenia nr 480/2014.
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	<p>Przewiduje się stosowanie uproszczonych metod rozliczania wydatków zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p> <p>Szczegółowe warunki stosowania metod uproszczonych zostaną określone w regulaminach poszczególnych konkursów oraz w zasadach dotyczących projektów pozakonkursowych.</p> <p>Przewiduje się możliwość wypłacania zaliczek dla beneficjentów zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie</p>

	<p>kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p>
<p>24. Pomoc publiczna i pomoc <i>de minimis</i> (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)</p>	<p>Wparcie w ramach pomocy publicznej udzielane będzie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – na podstawie art. 26 rozporządzenia KE nr 651/2014 <i>Pomoc inwestycyjna na infrastrukturę badawczą</i> oraz zgodnie z zasadami rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 16 czerwca 2016 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę badawczą w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 899), – jako pomoc <i>de minimis</i> na podstawie rozporządzenia KE nr 1407/2013 oraz zgodnie z zasadami rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy <i>de minimis</i> w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 488).
<p>25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu</p>	<p>Projekty objęte pomocą publiczną – maksymalny poziom dofinansowania ze środków EFRR na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego (jeśli dotyczy) powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych, o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli.</p>
<p>26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)</p>	<p>Projekty objęte pomocą publiczną – maksymalny poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowanych na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego (jeśli dotyczy) powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych, o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli</p>
<p>27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych</p>	<p>Projekty objęte pomocą publiczną – minimalny poziom wkładu własnego na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego (jeśli dotyczy) powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych, o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli</p>
<p>28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)</p>	<p>nie dotyczy</p>
<p>29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu</p>	<p>Maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych w części projektu objętej przepisami o pomocy publicznej - 20 mln</p>

(PLN)	EUR (art. 4 ust. 1 lit. j rozporządzenia KE nr 651/2014)
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	nie dotyczy
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	nie dotyczy

Działanie 1.2 Promowanie inwestycji przedsiębiorstw w badania i innowacje

OPIS DZIAŁANIA 1.2	
Nazwa działania	PROMOWANIE INWESTYCJI PRZEDSIĘBIORSTW W BADANIA I INNOWACJE
Cel szczegółowy działania	Zwiększona aktywność badawczo-rozwojowa przedsiębiorstw (Cel szczegółowy 2)

Poddziałanie 1.2.1 Wsparcie procesów badawczo-rozwojowych

OPIS PODDZIAŁANIA 1.2.1	
6. Nazwa poddziałania	WSPARCIE PROCESÓW BADAWCZO-ROZWOJOWYCH
7. Cel szczegółowy poddziałania	Zwiększona aktywność badawczo-rozwojowa przedsiębiorstw (Cel szczegółowy 2)
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba dokonanych zgłoszeń patentowych • Liczba zgłoszeń wzorów przemysłowych • Liczba zgłoszeń wzorów użytkowych • Liczba wdrożonych wyników prac B+R • Przychód z wdrożonych wyników prac B+R • Liczba wprowadzonych innowacji • Liczba wprowadzonych innowacji produktowych • Liczba wprowadzonych innowacji procesowych • Liczba wprowadzonych innowacji nietechnologicznych • Liczba projektów B+R realizowanych przy wykorzystaniu wspartej infrastruktury badawczej • Liczba naukowców pracujących w ulepszonych obiektach infrastruktury badawczej (CI25) • Wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach (CI8)

9. Lista wskaźników produktu	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba przedsiębiorstw współpracujących z ośrodkami badawczymi (CI26) • Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie (CI1) • Liczba przedsiębiorstw wspartych w zakresie prowadzenia prac B+R • Liczba przedsiębiorstw ponoszących nakłady inwestycyjne na działalność B+R • Liczba podmiotów realizujących projekty w zakresie ochrony własności przemysłowej • Liczba przedsiębiorstw wspartych w zakresie doradztwa specjalistycznego • Liczba wspartych laboratoriów badawczych • Nakłady inwestycyjne na zakup aparatury naukowo-badawczej • Liczba realizowanych prac B+R • Liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje (CI2) • Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (dotacje) (CI6)
10. Typy projektów	<ol style="list-style-type: none"> 1. Stworzenie lub rozwój zaplecza badawczo-rozwojowego w przedsiębiorstwach w szczególności zakup środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych. 2. Prowadzenie prac badawczo-rozwojowych przez przedsiębiorstwa. 3. Bony na zakup przez MŚP prac badawczo-rozwojowych w jednostkach naukowych. 4. Wsparcie na pokrycie kosztów związanych ze zgłoszeniem do właściwego organu wynalazku, wzoru użytkowego lub wzoru przemysłowego w celu uzyskania ochrony przyznawanej przez krajowe, regionalne, unijne lub międzynarodowe organy ochrony własności przemysłowej, a także prowadzenie analiz czystości patentowej (tzw. bon na patent). 5. Projekty grantowe w zakresie wskazanym w pkt. 1, 2, 3 i 4. 6. Projekty polegające na wsparciu procesu udzielenia zamówienia publicznego na usługi badawcze i rozwojowe (zamówienia przedkomercyjnego).
11. Typ beneficjenta	<ul style="list-style-type: none"> • przedsiębiorstwa • instytucje otoczenia biznesu⁴ • konsorcja przedsiębiorstw • konsorcja przedsiębiorstw i jednostek naukowych/uczelni • jednostki samorządu terytorialnego, • związki jednostek samorządu terytorialnego • stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego • samorządowe jednostki organizacyjne
12. Grupa docelowa/ostateczni odbiorcy wsparcia	<ul style="list-style-type: none"> • przedsiębiorstwa
13. Instytucja pośrednicząca	nie dotyczy
14. Instytucja wdrażająca	nie dotyczy

⁴ Jako podmiot udzielający grantów w przypadku realizacji projektu grantowego.

15. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	słabiej rozwinięty	89 217 774
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Mechanizmy koordynacji i komplementarności opisano w części I SZOOP.	
17. Instrumenty terytorialne	nie dotyczy	
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Tryb konkursowy Za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów odpowiedzialny jest Departament Wdrażania EFRR Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.	
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	<ol style="list-style-type: none"> 1. Projekt wpisuje się w regionalną strategię inteligentnej specjalizacji⁵. 2. W przypadku projektów realizowanych w konsorcjum przedsiębiorstw, jednostek naukowych/uczelni, podmiotem wiodącym w ramach projektu może być jedynie przedsiębiorstwo. 3. W przypadku projektów realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia oraz samorządowe jednostki organizacyjne, ostatecznym odbiorcą wsparcia w ramach projektu musi być przedsiębiorstwo. 4. Beneficjent/odbiorca końcowy prowadzi działalność gospodarczą na terytorium województwa kujawsko-pomorskiego. 5. W ramach poddziałania przewiduje się zastosowanie instrumentów popytowych (takich jak vouchery, bony itp.). 6. Podstawą oceny projektu określonego w pkt 10.1 jest agenda badawcza, którą przedsiębiorstwo będzie realizować w ramach projektu. W przypadku projektów związanych z tworzeniem zaplecza B+R agenda badawcza musi być realizowana z wykorzystaniem infrastruktury wybudowanej lub rozwijanej w ramach projektu. 7. Wsparcie dla dużych przedsiębiorstw uzależnione jest od zapewnienia dyfuzji wyników prowadzonych prac B+R do gospodarki regionu. 8. W przypadku projektów realizowanych przez duże przedsiębiorstwa preferowane będą projekty podejmowane wspólnie z MŚP lub przewidujące współpracę z MŚP lubz jednostkami naukowymi. 9. Warunkiem otrzymania dofinansowania jest komercjalizacja wyników prac B+R, rozumiana jako 	

⁵ Regionalna Strategia Inteligentnej Specjalizacji obejmuje także proces przedsiębiorczego odkrywania.

	<p>wdrożenie wyników prac B+R we własnej działalności gospodarczej przedsiębiorcy lub udzielenie licencji lub sprzedaż wyników projektu w celu ich wprowadzania do działalności gospodarczej innego przedsiębiorcy. Komercjalizacja powinna nastąpić w okresie trwałości projektu, przy czym wdrożenie może być sfinansowane ze środków własnych lub innego, zewnętrznego źródła finansowania np. ze środków przeznaczonych na wdrożenie wyników prac B+R w ramach działania 1.6.</p> <p>10. Przerwanie realizacji projektu oraz rezygnacja z wdrożenia wyników prac B+R nie skutkuje koniecznością zwrotu środków wyłącznie w przypadku, gdy w trakcie realizacji prac B+R okaże się, że dalsze prace nie doprowadzą do osiągnięcia zakładanych wyników, bądź gdy po zakończeniu prac B+R wdrożenie okaże się bezcelowe z ekonomicznego punktu widzenia.</p> <p>11. W przypadku projektów obejmujących etap pierwszej produkcji zakres projektu powinien obejmować co najmniej dwa poprzedzające poziomy gotowości technologicznej tj. poziom 7 i 8. Wyłącznie w przypadku MŚP (nie dotyczy dużych przedsiębiorstw) obok prac badawczo-rozwojowych elementem projektu może być wdrożenie wyników tych prac, przy czym komponent wdrożeniowy musi stanowić mniej niż 50% całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu.</p> <p>12. W przypadku realizacji projektu grantowego beneficjent musi zagwarantować, że wszystkie projekty realizowane przez przedsiębiorstwa na tzw. drugim poziomie będą wpisywać się w inteligentne specjalizacje regionu.</p> <p>13. Wsparcia nie uzyskają projekty, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu.</p> <p>14. W ramach poddziałania wsparcia nie uzyskają przedsiębiorstwa odpryskowe⁶.</p> <p>15. Projekt jest realizowany na terenie województwa kujawsko-pomorskiego.</p> <p>16. W ramach poddziałania instytucje otoczenia biznesu mogą pozyskać wsparcie na udzielenie grantów jedynie w ramach typu projektu określonego w pkt 10.5.</p> <p>17. Ogłoszenie konkursu w formule projektu grantowego wyklucza możliwość ogłoszenia konkursu z analogicznymi typami projektów⁷.</p> <p>18. W przypadku realizacji projektów w ramach typu 5 maksymalna wartość wsparcia przyznanego</p>
--	---

⁶ Nie dotyczy to sytuacji, gdy przedsiębiorstwo odpryskowe jest partnerem w projekcie.

⁷ Instytucja Zarządzająca RPO zastrzega sobie możliwość ogłoszenia konkursu o analogicznym zakresie wsparcia w sytuacji, gdy realizacja projektu grantowego wskazuje na realną możliwość nie osiągnięcia zakładanych wartości wskaźników produktu i rezultatu.

	pojedynczemu grantobiorcy w ramach projektu grantowego nie może przekroczyć 200 000 EUR.
20. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%)	<p>Możliwe jest sfinansowanie do 10 % kosztów kwalifikowalnych w ramach projektu związanych z rozwojem kadr B+R, o ile koszty te są konieczne do odpowiedniej realizacji projektu i są bezpośrednio z nim związane. W ramach projektów możliwe jest zatem:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. w przypadku MŚP możliwe jest sfinansowanie części kosztów w ramach projektu związanych z oddelegowaniem wysoko wykwalifikowanego personelu z organizacji prowadzącej badania i upowszechniającej wiedzę bądź z dużego przedsiębiorstwa, który to personel zajmuje się działalnością badawczą, rozwojową i innowacyjną na nowo utworzonych u beneficjenta stanowiskach i nie zastępuje innego personelu, 2. w przypadku przedsiębiorstw możliwe jest sfinansowanie kosztów związanych z rozwojem umiejętności pracowników zaangażowanych w realizację projektu B+R.
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	nie dotyczy
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	<p>Zgodnie z art. 61 ust. 8 rozporządzenia ogólnego nr 1303/2013 istnieje konieczność uwzględniania dochodu w projektach realizowanych przez dużych przedsiębiorców, których całkowite koszty kwalifikowane przekraczają 1 mln euro.</p> <p>Innowacyjny charakter projektów realizowanych w ramach poddziałania uniemożliwia obiektywne oszacowanie dochodu na etapie wniosku o dofinansowanie projektu, dlatego też, zgodnie z art. 61 ust. 6 rozporządzenia ogólnego nr 1303/2013, w projektach realizowanych przez dużych przedsiębiorców o całkowitych kosztach kwalifikowanych powyżej 1 mln euro monitorowany będzie rzeczywisty dochód wygenerowany w okresie trzech lat od zakończenia projektu lub do terminu na złożenie dokumentów dotyczących zamknięcia Programu określonego w przepisach dotyczących poszczególnych funduszy, w zależności od tego, który termin nastąpi wcześniej.</p>
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków	Przewiduje się stosowanie uproszczonych metod rozliczania wydatków zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie

i planowany zakres systemu zaliczek	<p>kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p> <p>Szczegółowe warunki stosowania metod uproszczonych zostaną określone w regulaminach poszczególnych konkursów oraz w zasadach dotyczących projektów pozakonkursowych.</p> <p>Przewiduje się możliwość wypłacania zaliczek dla beneficjentów zgodnie z Wytycznymi Przewiduje się możliwość wypłacania zaliczek dla beneficjentów zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p>
<p>24. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)</p>	<p>W przypadku wystąpienia pomocy publicznej wsparcie udzielane będzie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – na podstawie art. 14 rozporządzenia KE nr 651/2014 <i>Regionalna pomoc inwestycyjna</i> oraz zgodnie z rozporządzeniem Ministra infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 września 2015 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 1416 z późn. zm.), – na podstawie art. 25 rozporządzenia KE nr 651/2014 <i>Pomoc na projekty badawczo-rozwojowe</i> oraz zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 21 lipca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na badania podstawowe, badania przemysłowe, eksperymentalne prace rozwojowe oraz studia wykonalności w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. poz. 1075) – na podstawie art. 28 rozporządzenia KE nr 651/2014 <i>Pomoc dla MŚP na wspieranie innowacyjności</i> oraz zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 5 listopada 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na wspieranie innowacyjności oraz innowacje procesowe i organizacyjne w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 2010), – na podstawie art. 29 rozporządzenia KE nr 651/2014 <i>Pomoc na innowacje procesowe i organizacyjne</i> oraz zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 5 listopada 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na wspieranie innowacyjności oraz innowacje procesowe i organizacyjne w ramach

	<p>regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 2010),</p> <p>– jako pomoc de minimis na podstawie rozporządzenia KE nr 1407/2013 oraz zgodnie z zasadami rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 488).</p>
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	<p>Projekty objęte pomocą publiczną – maksymalny poziom dofinansowania ze środków EFRR na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego (jeśli dotyczy) powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych, o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli</p> <p>Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 85%</p>
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	<p>Projekty objęte pomocą publiczną – maksymalny poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowanych na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego (jeśli dotyczy) powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych, o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli</p> <p>Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 85%</p>
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	<p>Projekty objęte pomocą publiczną – minimalny poziom wkładu własnego na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego (jeśli dotyczy) powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych, o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli</p> <p>Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 15%</p>
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	nie dotyczy
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	<p>Minimalna wartość dla typu 4: 10 000,00 Maksymalna wartość dla typu 4: 80 000,00</p> <p>Maksymalna wartość dla typu 3: 100 000,00</p> <p>W przypadku występowania nakładania się interwencji na poziomie krajowym i regionalnym IZ RPO wprowadzi na etapie wyboru i wdrażania projektów odpowiednie mechanizmy, których celem będzie zapobiegnięcie podwójnemu finansowaniu</p>
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	nie dotyczy

31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	nie dotyczy

Poddziałanie 1.2.2 Wsparcie prac B+R poprzez instrumenty finansowe

OPIS PODDZIAŁANIA 1.2.2		
6. Nazwa poddziałania	WSPARCIE PRAC B+R POPRZEZ INSTRUMENTY FINANSOWE	
7. Cel szczegółowy poddziałania	Zwiększona aktywność badawczo-rozwojowa przedsiębiorstw (Cel szczegółowy 2)	
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	<ul style="list-style-type: none"> Liczba wdrożonych wyników prac B+R Liczba utworzonych miejsc pracy u ostatecznych odbiorców IF Wartość inwestycji dokonanych przez ostatecznych odbiorców IF Wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach 	
9. Lista wskaźników produktu	<ul style="list-style-type: none"> Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie (CI1) Liczba wspartych funduszy pożyczkowych Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie finansowe inne niż dotacje Liczba ostatecznych odbiorców wspartych przez fundusze pożyczkowe Wartość udzielonych pożyczek ogółem Wartość udzielonych pożyczek w części UE Liczba przedsiębiorstw współpracujących z ośrodkami badawczymi 	
10. Typy projektów	<p>1. Wsparcie projektów zakładających zakup wyników prac B+R i ich wdrożenie do etapu pierwszej produkcji poprzez instrumenty finansowe.</p> <p>Wsparcie będzie miało charakter kompleksowy, obejmując interwencją również finansowanie linii pilotażowych oraz działania w zakresie wczesnej walidacji produktów, zaawansowanych zdolności produkcyjnych i pierwszej produkcji.</p>	
11. Typ beneficjenta	<ul style="list-style-type: none"> podmioty wdrażające instrumenty finansowe 	
12. Grupa docelowa/ostateczni odbiorcy wsparcia	<ul style="list-style-type: none"> przedsiębiorstwa – MŚP 	
13. Instytucja pośrednicząca	nie dotyczy	
14. Instytucja wdrażająca	nie dotyczy	
15. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	słabiej rozwinięty	16 100 000
16. Mechanizmy powiązania interwencji z	Mechanizmy koordynacji i komplementarności opisano	

innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	w części I SZOOP.
17. Instrumenty terytorialne	nie dotyczy
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Instrumenty finansowe – wsparcie w ramach Poddziałania udzielane będzie w trybie wynikającym z wybranego przez IZ RPO modelu wdrażania instrumentów finansowych.
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	<ol style="list-style-type: none"> 1. Projekt zakłada wsparcie projektów przedsiębiorstw wpisujących się w regionalną strategię inteligentnej specjalizacji⁸. 2. Beneficjent/odbiorca końcowy prowadzi działalność gospodarczą na terytorium województwa kujawsko-pomorskiego. 3. W przypadku projektów obejmujących etap pierwszej produkcji zakres projektu powinien obejmować co najmniej dwa poprzedzające poziomy gotowości technologicznej tj. poziom 7 i 8. Komponent wdrożeniowy musi stanowić mniej niż 50% całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu. 4. Wsparcia nie uzyskują projekty, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane w dniu podjęcia decyzji inwestycyjnej. 5. Projekt jest realizowany na terenie województwa kujawsko-pomorskiego.
20. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%)	<p>Możliwe jest sfinansowanie do 10 % kosztów kwalifikowalnych ponoszonych przez odbiorców ostatecznych (MŚP) związanych z rozwojem kadr B+R, o ile koszty te są konieczne do odpowiedniej realizacji projektu i są bezpośrednio z nim związane. W ramach projektów możliwe jest zatem:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. możliwe jest sfinansowanie części kosztów w ramach projektu związanych z oddelegowaniem wysoko wykwalifikowanego personelu z organizacji prowadzącej badania i upowszechniającej wiedzę bądź z dużego przedsiębiorstwa, który to personel zajmuje się działalnością badawczą, rozwojową i innowacyjną na nowo utworzonych u beneficjenta stanowiskach i nie zastępuje innego personelu, 2. możliwe jest sfinansowanie kosztów związanych z rozwojem umiejętności pracowników zaangażowanych w realizację projektu B+R.
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako %	nie dotyczy

⁸ Regionalna Strategia Inteligentnej Specjalizacji obejmuje także proces przedsiębiorczego odkrywania.

wydatków kwalifikowalnych	
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	nie dotyczy
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	nie dotyczy
24. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	<p>W przypadku wystąpienia pomocy publicznej wsparcie udzielane będzie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - na podstawie art. 21 rozporządzenia KE nr 651/2014 Pomoc na finansowanie ryzyka oraz zgodnie z zasadami rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie udzielania pomocy na dostęp mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców do finansowania w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 2220 z późn. zm.), - na podstawie art. 22 rozporządzenia KE nr 651/2014 Pomoc dla przedsiębiorstw rozpoczynających działalność oraz zgodnie z zasadami rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie udzielania pomocy na dostęp mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców do finansowania w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 2220 z późn. zm.), - jako pomoc de minimis na podstawie rozporządzenia KE nr 1407/2013 oraz zgodnie z zasadami rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 488).
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	<p>Projekty objęte pomocą publiczną – maksymalny poziom dofinansowania ze środków EFRR na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego (jeśli dotyczy) powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych, o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli</p> <p>Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 85%</p>
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez	Projekty objęte pomocą publiczną – maksymalny poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowanych na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego (jeśli dotyczy) powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych, o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli

właściwą instytucję)	Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 85%
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Projekty objęte pomocą publiczną – minimalny poziom wkładu własnego na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego (jeśli dotyczy) powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych, o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 15%
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	nie dotyczy
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	nie dotyczy
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	16 100 000
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Fundusz Funduszy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	1. Pożyczka Wartość produktu finansowego – od 200 tys. zł do 2 mln zł Maksymalny okres spłaty – 10 lat Odbiorcy: Przedsiębiorcy Preferencję w zakresie warunków wsparcia: oprocentowanie pożyczki minimalnie na poziomie stopy bazowej.
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	<ul style="list-style-type: none"> • przedsiębiorstwa – MŚP

Działanie 1.3 Wsparcie przedsiębiorczości akademickiej

OPIS DZIAŁANIA 1.3	
Nazwa działania	WSPARCIE PRZEDSIĘBIORCZOŚCI AKADEMICKIEJ
Cel szczegółowy działania	Zwiększona aktywność badawczo-rozwojowa przedsiębiorstw (Cel szczegółowy 2)

Poddziałanie 1.3.1 Wsparcie procesów badawczo-rozwojowych w przedsiębiorstwach akademickich

OPIS PODDZIAŁANIA 1.3.1	
6. Nazwa poddziałania	WSPARCIE PROCESÓW BADAWCZO-ROZWOJOWYCH W PRZEDSIĘBIORSTWACH AKADEMICKICH
7. Cel szczegółowy poddziałania	Zwiększona aktywność badawczo-rozwojowa przedsiębiorstw (Cel szczegółowy 2)
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba dokonanych zgłoszeń patentowych • Liczba zgłoszeń wzorów przemysłowych • Liczba zgłoszeń wzorów użytkowych • Liczba projektów B+R realizowanych przy wykorzystaniu wspartej infrastruktury badawczej • Liczba wdrożonych wyników prac B+R • Przychód z wdrożonych wyników prac B+R • Liczba wprowadzonych innowacji • Liczba wprowadzonych innowacji produktowych • Liczba wprowadzonych innowacji procesowych • Liczba wprowadzonych innowacji nietechnologicznych • Liczba naukowców pracujących w ulepszonych obiektach infrastruktury badawczej (CI25) • Wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach (CI8)
9. Lista wskaźników produktu	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba przedsiębiorstw współpracujących z ośrodkami badawczymi (CI26) • Liczba przedsiębiorstw wspartych w zakresie prowadzenia prac B+R • Liczba przedsiębiorstw ponoszących nakłady inwestycyjne na działalność B+R • Liczba przedsiębiorstw wspartych w zakresie doradztwa specjalistycznego • Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie (CI1) • Liczba wspartych laboratoriów badawczych • Nakłady inwestycyjne na zakup aparatury naukowo-badawczej • Liczba realizowanych prac B+R • Liczba podmiotów realizujących projekty w zakresie ochrony własności przemysłowej

	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje (CI2) • Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (dotacje) (CI6) 	
10. Typy projektów	<ol style="list-style-type: none"> 1. Stworzenie lub rozwój zaplecza badawczo-rozwojowego w przedsiębiorstwach odpryskowych/spółkach celowych, w szczególności zakup środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych. 2. Prowadzenie prac badawczo-rozwojowych przez przedsiębiorstwa odpryskowe. 3. Wsparcie na pokrycie kosztów związanych ze zgłoszeniem do właściwego organu wynalazku, wzoru użytkowego lub wzoru przemysłowego w celu uzyskania ochrony przyznawanej przez krajowe, regionalne, unijne lub międzynarodowe organy ochrony własności przemysłowej, a także prowadzenie analiz czystości patentowej (tzw. bon na patent). 4. Projekty zakładające zakup wsparcia doradczego dotyczącego pobudzania transferu technologii i procesu komercjalizacji wyników prac badawczo-rozwojowych przedsiębiorstw odpryskowych, w szczególności: <ol style="list-style-type: none"> a) usługi doradcze w zakresie innowacji i usług wsparcia innowacji, w tym m.in. w zakresie zawierania umów np.: licencyjnych, sprzedaży własności do wynalazku objętego zgłoszeniem patentowym, o wykonanie usług badawczych, o współpracę badawczo-rozwojową, o przeniesienie autorskich praw majątkowych, b) usługi doradcze w zakresie budowania i utrzymywania sieci powiązań między środowiskiem naukowym, a otoczeniem gospodarczym, w tym doradztwo w zakresie zawierania umów o powiązaniu kooperacyjnym, c) nawiązywanie kontaktów i organizacja spotkań z przedstawicielami środowiska naukowego i gospodarczego służących inicjowaniu procesów komercjalizacji wyników badań naukowych. 	
11. Typ beneficjenta	<ul style="list-style-type: none"> • przedsiębiorstwa odpryskowe • konsorcja przedsiębiorstw odpryskowych i przedsiębiorstw • spółki celowe jednostek naukowych 	
12. Grupa docelowa/ostateczni odbiorcy wsparcia	<ul style="list-style-type: none"> • Przedsiębiorstwa 	
13. Instytucja pośrednicząca	nie dotyczy	
14. Instytucja wdrażająca	nie dotyczy	
15. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	słabiej rozwinięty	10 000 000
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Mechanizmy koordynacji i komplementarności opisano w części I SZOOP.	
17. Instrumenty terytorialne	nie dotyczy	

<p>18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów</p>	<p>Tryb konkursowy</p> <p>Za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów odpowiedzialny jest Departament Wdrażania EFRR Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.</p>
<p>19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Projekt wpisuje się w regionalną strategię inteligentnej specjalizacji⁹. 2. W przypadku projektów realizowanych w konsorcjum przedsiębiorstw odpryskowych i przedsiębiorstw, podmiotem wiodącym w ramach projektu może być jedynie przedsiębiorstwo odpryskowe. 3. W przypadku projektów realizowanych przez spółki celowe jednostek naukowych wsparcie może być udzielone jedynie w przypadku gdy podstawowym celem działania spółki jest współpraca z przedsiębiorstwami z sektora prywatnego. 4. Beneficjent/odbiorca ostateczny prowadzi działalność gospodarczą na terytorium województwa kujawsko-pomorskiego. 5. Podstawą oceny projektu określonego w pkt 10.1 jest agenda badawcza, którą przedsiębiorstwo będzie realizować z wykorzystaniem infrastruktury wybudowanej lub rozwijanej w ramach projektu. 6. Wsparcie dla dużych przedsiębiorstw uwarunkowane jest od zapewnienia dyfuzji wyników prowadzonych prac B+R do gospodarki regionu. 7. W przypadku projektów realizowanych przez duże przedsiębiorstwa preferowane będą projekty podejmowane wspólnie z MŚP lub przewidujące współpracę z MŚP lub jednostkami naukowymi. 8. Warunkiem otrzymania dofinansowania jest komercjalizacja wyników prac B+R, rozumiana jako wdrożenie wyników we własnej działalności gospodarczej przedsiębiorcy lub udzielenie licencji lub sprzedaż wyników prac B+R w celu ich wprowadzania do działalności gospodarczej innego przedsiębiorcy. Komercjalizacja powinna nastąpić w okresie trwałości projektu, przy czym wdrożenie może być sfinansowane ze środków własnych lub innego, zewnętrznego źródła finansowania np. ze środków przeznaczonych na wdrożenie wyników prac B+R w ramach działania 9. Przerwanie realizacji projektu oraz rezygnacja z wdrożenia wyników prac B+R nie skutkuje

⁹ Regionalna Strategia Inteligentnej Specjalizacji obejmuje także proces przedsiębiorczego odkrywania.

	<p>koniecznością zwrotu środków wyłącznie w przypadku, gdy w trakcie realizacji prac B+R okaże się, że dalsze prace nie doprowadzą do osiągnięcia zakładanych wyników, bądź gdy po zakończeniu prac B+R wdrożenie okaże się bezcelowe z ekonomicznego punktu widzenia..</p> <p>10. W przypadku projektów obejmujących etap pierwszej produkcji zakres projektu powinien obejmować co najmniej dwa poprzedzające poziomy gotowości technologicznej tj. poziom 7 i 8. Wyłącznie w przypadku MŚP (nie dotyczy dużych przedsiębiorstw) obok prac badawczo-rozwojowych elementem projektu może być wdrożenie wyników tych prac, przy czym komponent wdrożeniowy musi stanowić mniej niż 50% całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu.</p> <p>11. Wsparcia nie uzyskują projekty, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu</p> <p>12. Projekt jest realizowany na terenie województwa kujawsko-pomorskiego.</p>
<p>20. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%)</p>	<p>Możliwe jest sfinansowanie do 10 % kosztów kwalifikowalnych w ramach projektu związanych z rozwojem kadr B+R, o ile koszty te są konieczne do odpowiedniej realizacji projektu i są bezpośrednio z nim związane. W ramach projektów możliwe jest zatem:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. w przypadku MŚP możliwe jest sfinansowanie części kosztów w ramach projektu związanych z oddelegowaniem wysoko wykwalifikowanego personelu z organizacji prowadzącej badania i upowszechniającej wiedzę bądź z dużego przedsiębiorstwa, który to personel zajmuje się działalnością badawczą, rozwojową i innowacyjną na nowo utworzonych u beneficjenta stanowiskach i nie zastępuje innego personelu, 2. w przypadku przedsiębiorstw możliwe jest sfinansowanie kosztów związanych z rozwojem umiejętności pracowników zaangażowanych w realizację projektu B+R.
<p>21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych</p>	<p>nie dotyczy</p>
<p>22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie</p>	<p>Zgodnie z art. 61 ust. 8 rozporządzenia ogólnego nr 1303/2013 istnieje konieczność uwzględniania dochodu w projektach realizowanych przez dużych przedsiębiorców, których całkowite koszty kwalifikowane przekraczają 1 mln euro.</p>

	<p>Innowacyjny charakter projektów realizowanych w ramach poddziałania uniemożliwia obiektywne oszacowanie dochodu na etapie wniosku o dofinansowanie projektu, dlatego też, zgodnie z art. 61 ust. 6 rozporządzenia ogólnego nr 1303/2013, w projektach realizowanych przez dużych przedsiębiorców o całkowitych kosztach kwalifikowanych powyżej 1 mln euro monitorowany będzie rzeczywisty dochód wygenerowany w okresie trzech lat od zakończenia projektu lub do terminu na złożenie dokumentów dotyczących zamknięcia Programu określonego w przepisach dotyczących poszczególnych funduszy, w zależności od tego, który termin nastąpi wcześniej.</p>
<p>23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek</p>	<p>Przewiduje się stosowanie uproszczonych metod rozliczania wydatków zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p> <p>Szczegółowe warunki stosowania metod uproszczonych zostaną określone w regulaminach poszczególnych konkursów oraz w zasadach dotyczących projektów pozakonkursowych. Przewiduje się możliwość wypłacania zaliczek dla beneficjentów zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p>
<p>24. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)</p>	<p>W przypadku wystąpienia pomocy publicznej wsparcie udzielane będzie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – na podstawie art. 14 rozporządzenia KE nr 651/2014 <i>Regionalna pomoc inwestycyjna</i> oraz zgodnie z zasadami rozporządzeniem Ministra infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 września 2015 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 1416 z późn. zm.), – na podstawie art. 18 rozporządzenia KE nr 651/2014 Pomoc na usługi doradcze oraz zgodnie z zasadami rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 września 2015 r. w sprawie udzielania pomocy mikroprzedsiębiorcom, małym i średnim przedsiębiorcom na usługi doradcze oraz udział w targach w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. poz. 1417),

	<ul style="list-style-type: none"> – na podstawie art. 25 rozporządzenia KE nr 651/2014 <i>Pomoc na projekty badawczo-rozwojowe</i> oraz zgodnie z zasadami rozporządzeniem Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 21 lipca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na badania podstawowe, badania przemysłowe, eksperymentalne prace rozwojowe oraz studia wykonalności w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. poz. 1075), – na podstawie art. 28 rozporządzenia KE nr 651/2014 <i>Pomoc dla MŚP na wspieranie innowacyjności</i> oraz zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 5 listopada 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na wspieranie innowacyjności oraz innowacje procesowe i organizacyjne w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 2010), – na podstawie art. 29 rozporządzenia KE nr 651/2014 <i>Pomoc na innowacje procesowe i organizacyjne</i> oraz zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 5 listopada 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na wspieranie innowacyjności oraz innowacje procesowe i organizacyjne w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 2010), <p>- jako pomoc de minimis na podstawie rozporządzenia KE nr 1407/2013 oraz zgodnie z zasadami rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 488).</p>
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	<p>Projekty objęte pomocą publiczną – maksymalny poziom dofinansowania ze środków EFRR na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego (jeśli dotyczy) powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych, o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli</p> <p>Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 85%</p>
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	<p>Projekty objęte pomocą publiczną – maksymalny poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowanych na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego (jeśli dotyczy) powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych, o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli</p> <p>Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 85%</p>

27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Projekty objęte pomocą publiczną – minimalny poziom wkładu własnego na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego (jeśli dotyczy) powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych, o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 15%
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	nie dotyczy
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Minimalna wartość dla typu 3: 10 000,00 Maksymalna wartość dla typu 3: 80 000,00 W przypadku występowania nakładania się interwencji na poziomie krajowym i regionalnym IZ RPO wprowadzi na etapie wyboru i wdrażania projektów odpowiednie mechanizmy, których celem będzie zapobiegnięcie podwójnemu finansowaniu
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	nie dotyczy
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	nie dotyczy

Poddziałanie 1.3.2 Wsparcie przedsiębiorstw akademickich poprzez instrumenty kapitałowe

OPIS PODDZIAŁANIA 1.3.2	
6. Nazwa poddziałania	WSPARCIE PRZEDSIĘBIORSTW AKADEMICKICH POPRZEC INSTRUMENTY KAPITAŁOWE
7. Cel szczegółowy poddziałania	Zwiększona aktywność badawczo-rozwojowa przedsiębiorstw (Cel szczegółowy 2)
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	<ul style="list-style-type: none"> Liczba utworzonych miejsc pracy u ostatecznych odbiorców IF Wartość inwestycji dokonanych przez ostatecznych odbiorców IF
9. Lista wskaźników	<ul style="list-style-type: none"> Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie (CI1) Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie finansowe inne niż dotacje

produktu	<ul style="list-style-type: none"> Liczba przedsiębiorstw wspartych przez fundusze kapitału podwyższonego ryzyka Wartość inwestycji kapitałowych ogółem w przedsiębiorstwa wsparte przez fundusze kapitału podwyższonego ryzyka Wartość inwestycji kapitałowych w części UE w przedsiębiorstwa wsparte przez fundusze kapitału podwyższonego ryzyka 	
10. Typy projektów	1. Wsparcie tworzenia innowacyjnych przedsiębiorstw odpryskowych w oparciu o wyniki prac badawczo-rozwojowych poprzez uruchomienie wsparcia kapitałowego.	
11. Typ beneficjenta	<ul style="list-style-type: none"> podmioty wdrażające instrumenty finansowe 	
12. Grupa docelowa/ostateczni odbiorcy wsparcia	<ul style="list-style-type: none"> przedsiębiorstwa 	
13. Instytucja pośrednicząca	nie dotyczy	
14. Instytucja wdrażająca	nie dotyczy	
15. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	słabiej rozwinięty	5 000 000
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Mechanizmy koordynacji i komplementarności opisano w części I SZOOP.	
17. Instrumenty terytorialne	nie dotyczy	
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Instrumenty finansowe – wsparcie w ramach Poddziałania udzielane będzie w trybie wynikającym z wybranego przez IZ RPO modelu wdrażania instrumentów finansowych.	
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	<ol style="list-style-type: none"> Projekt zakłada wsparcie projektów przedsiębiorstw wpisujących się w regionalną strategię inteligentnej specjalizacji¹⁰. Beneficjent/odbiorca końcowy prowadzi działalność gospodarczą na terytorium województwa kujawsko-pomorskiego. W przypadku projektów obejmujących etap pierwszej produkcji zakres projektu powinien obejmować co najmniej dwa poprzedzające poziomy gotowości technologicznej tj. poziom 7 i 8. Komponent wdrożeniowy musi stanowić mniej niż 50% całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu. Wsparcia nie uzyskują projekty, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane w dniu podjęcia decyzji inwestycyjnej 	

¹⁰ Regionalna Strategia Inteligentnej Specjalizacji obejmuje także proces przedsiębiorczego odkrywania.

	5. Projekt jest realizowany na terenie województwa kujawsko-pomorskiego.
20. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%)	<p>Możliwe jest sfinansowanie do 10 % kosztów kwalifikowalnych ponoszonych przez odbiorców ostatecznych związanych z rozwojem kadr B+R, o ile koszty te są konieczne do odpowiedniej realizacji projektu i są bezpośrednio z nim związane. W ramach projektów możliwe jest zatem:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. w przypadku MŚP możliwe jest sfinansowanie części kosztów w ramach projektu związanych z oddelegowaniem wysoko wykwalifikowanego personelu z organizacji prowadzącej badania i upowszechniającej wiedzę bądź z dużego przedsiębiorstwa, który to personel zajmuje się działalnością badawczą, rozwojową i innowacyjną na nowo utworzonych u beneficjenta stanowiskach i nie zastępuje innego personelu, 2. w przypadku przedsiębiorstw możliwe jest sfinansowanie kosztów związanych z rozwojem umiejętności pracowników zaangażowanych w realizację projektu B+R.
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	nie dotyczy
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	nie dotyczy
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	nie dotyczy
24. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	<p>W przypadku wystąpienia pomocy publicznej wsparcie udzielane będzie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - na podstawie art. 21 rozporządzenia KE nr 651/2014 <i>Pomoc na finansowanie ryzyka</i> oraz zgodnie z zasadami rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie udzielania pomocy na dostęp mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców do finansowania w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 2220 z późn. zm.), - na podstawie art. 22 rozporządzenia KE nr 651/2014 <i>Pomoc dla przedsiębiorstw rozpoczynających działalność</i> oraz zgodnie z zasadami rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie udzielania pomocy na dostęp mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców do finansowania w ramach

	<p>regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 2220 z późn. zm.),</p> <p>- jako pomoc de minimis na podstawie rozporządzenia KE nr 1407/2013 oraz zgodnie z zasadami rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 488).</p>
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	<p>Projekty objęte pomocą publiczną – maksymalny poziom dofinansowania ze środków EFRR na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego (jeśli dotyczy) powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych, o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli</p> <p>Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 70%</p>
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	<p>Projekty objęte pomocą publiczną – maksymalny poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowanych na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego (jeśli dotyczy) powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych, o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli</p> <p>Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 70%</p>
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	<p>Projekty objęte pomocą publiczną – minimalny poziom wkładu własnego na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego (jeśli dotyczy) powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych, o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli</p> <p>Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 30%</p>
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	nie dotyczy
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	nie dotyczy
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	5 000 000
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Fundusz Funduszy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	<p>1. Kapitał załączkowy</p> <p>Wartość produktu finansowego – od 200 tys. zł do 1 mln zł</p> <p>Szacunkowy okres dezinvestycji – od 5 do 10 lat</p> <p>W przypadku instrumentu, wybór przedsięwzięć podlegających finansowaniu (celu inwestycyjnego) powinien opierać na dwóch głównych kryteriach:</p>

	<p>(i) ocenie potencjału rozwojowego spółki oraz</p> <p>(ii) realności dezynwestycji w okresie maksymalnie nie przekraczającym 10 lat.</p> <p>Zasadniczym zadaniem instrumentu kapitałowego będzie, dzięki przeprowadzeniu „wejścia” i dostarczeniu kapitału, budowanie / maksymalizacja „wartości” biznesowej sfinansowanego przedsięwzięcia. Wartość ta decydować będzie o efektywności inwestycji, wynikającej z rezultatów dezynwestycji. W ramach instrumentu możliwe będzie zaopatrywanie w kapitał w ramach tzw. II fazy finansowania (kolejne „wejście” kapitałowe do pierwotnego celu inwestycji, uzasadnione dobrze rokującymi perspektywami rozwojowymi).</p>
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	<ul style="list-style-type: none"> • przedsiębiorstwa odpryskowe

Działanie 1.4 Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości

OPIS DZIAŁANIA 1.4	
Nazwa działania	WSPARCIE ROZWOJU PRZEDSIĘBIORCZOŚCI
Cel szczegółowy działania	Lepsze warunki do rozwoju MŚP (Cel szczegółowy 3)

Poddziałanie 1.4.1 Wsparcie rozwoju mikroprzedsiębiorstw

OPIS PODDZIAŁANIA 1.4.1	
6. Nazwa poddziałania	Wsparcie rozwoju mikroprzedsiębiorstw
7. Cel szczegółowy poddziałania	Lepsze warunki do rozwoju MŚP (Cel szczegółowy 3)
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	<ul style="list-style-type: none"> • Wartość inwestycji dokonanych przez ostatecznych odbiorców IF • Liczba utworzonych miejsc pracy u ostatecznych odbiorców IF • Wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach
9. Lista wskaźników produktu	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba wspartych funduszy pożyczkowych • Liczba ostatecznych odbiorców wspartych przez fundusze pożyczkowe • Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie finansowe inne niż dotacje (CI3) • Wartość udzielonych pożyczek ogółem • Wartość udzielonych pożyczek w części UE • Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie (CI1) • Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw

	(inne niż dotacje) (CI7)	
10. Typy projektów	1. Pożyczki dla mikroprzedsiębiorstw.	
11. Typ beneficjenta	<ul style="list-style-type: none"> • podmioty wdrażające instrumenty finansowe 	
12. Grupa docelowa/ostateczni odbiorcy wsparcia	<ul style="list-style-type: none"> • Mikroprzedsiębiorstwa 	
13. Instytucja pośrednicząca	nie dotyczy	
14. Instytucja wdrażająca	nie dotyczy	
15. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	słabiej rozwinięty	16 500 000
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Mechanizmy koordynacji i komplementarności opisano w części I SZOOP.	
17. Instrumenty terytorialne	nie dotyczy	
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Instrumenty finansowe – wsparcie w ramach Poddziałania udzielane będzie w trybie wynikającym z wybranego przez IZ RPO modelu wdrażania instrumentów finansowych.	
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	<ol style="list-style-type: none"> 1. Projekt zakłada preferencję w dostępie do wsparcia dla projektów przedsiębiorstw wpisujących się w zakres regionalnej strategii inteligentnej specjalizacji. 2. Projekt zakłada preferencję w zakresie warunków wsparcia dla mikroprzedsiębiorstw o okresie działalności nie dłuższym niż 24 miesiące. 3. Beneficjent/odbiorca końcowy prowadzi działalność gospodarczą na terytorium województwa kujawsko-pomorskiego. 4. Wsparcia nie uzyskają projekty, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane w dniu podjęcia decyzji inwestycyjnej. 5. Projekt jest realizowany na terenie województwa kujawsko-pomorskiego. 	
20. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%)	nie dotyczy	
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	nie dotyczy	
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	nie dotyczy	
23. Warunki stosowania uproszczonych	nie dotyczy	

form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	
<p>24. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)</p>	<p>W przypadku wystąpienia pomocy publicznej wsparcie udzielane będzie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - na podstawie art. 21 rozporządzenia KE nr 651/2014 <i>Pomoc na finansowanie ryzyka</i> oraz zgodnie z zasadami rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie udzielania pomocy na dostęp mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców do finansowania w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 2220 z późn. zm.), - na podstawie art. 22 rozporządzenia KE nr 651/2014 <i>Pomoc dla przedsiębiorstw rozpoczynających działalność</i> oraz zgodnie z zasadami rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie udzielania pomocy na dostęp mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców do finansowania w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 2220 z późn. zm.), - jako pomoc de minimis na podstawie rozporządzenia KE nr 1407/2013 oraz zgodnie z zasadami rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 488).
<p>25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu</p>	<p>Projekty objęte pomocą publiczną – maksymalny poziom dofinansowania ze środków EFRR na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego (jeśli dotyczy) powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych, o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli</p> <p>Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 85%</p>
<p>26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)</p>	<p>Projekty objęte pomocą publiczną – maksymalny poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowanych na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego (jeśli dotyczy) powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych, o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli</p> <p>Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 85%</p>
<p>27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych</p>	<p>Projekty objęte pomocą publiczną – minimalny poziom wkładu własnego na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy</p>

	końcowego (jeśli dotyczy) powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych, o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 15%
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	W przypadku występowania nakładania się interwencji na poziomie krajowym i regionalnym IZ RPO wprowadzi na etapie wyboru i wdrażania projektów odpowiednie mechanizmy, których celem będzie zapobiegnięcie podwójnemu finansowaniu.
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	nie dotyczy
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	16 500 000
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych ¹¹	Fundusz Funduszy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Pożyczki Wartość produktu finansowego – do 100 tys. zł Maksymalny okres spłaty – do 7 lat Odbiorcy: mikroprzedsiębiorstwa o okresie działalności nie dłuższym niż 60 miesięcy Preferencje w zakresie warunków wsparcia: - oprocentowanie pożyczki poniżej stopy rynkowej. - niskie wymogi co do zabezpieczeń.
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	<ul style="list-style-type: none"> • Mikroprzedsiębiorstwa

Poddziałanie 1.4.2 Wsparcie MŚP poprzez instytucje otoczenia biznesu

OPIS PODDZIAŁANIA 1.4.2	
6. Nazwa poddziałania	WSPARCIE MŚP POPRZEC INSTYTUCJE OTOCZENIA BIZNESU
7. Cel szczegółowy poddziałania	Lepsze warunki do rozwoju MŚP (Cel szczegółowy 3)
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba przedsiębiorstw korzystających z zaawansowanych usług (nowych i/lub ulepszonych) świadczonych przez instytucje otoczenia biznesu
9. Lista	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie (CI1)

¹¹ IZ, pośrednik finansowy, fundusz funduszy.

wskaźników produktu	<ul style="list-style-type: none"> Liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje (CI2) Liczba przedsiębiorstw wspartych w zakresie doradztwa specjalistycznego Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie niefinansowe (CI4) Liczba Instytucji Otoczenia Biznesu wspartych w zakresie profesjonalizacji usług Liczba zaawansowanych usług (nowych lub ulepszonych) świadczonych przez instytucje otoczenia biznesu 	
10. Typy projektów	<ol style="list-style-type: none"> Budowa sieci współpracy IOB dotyczącej innowacyjnej działalności gospodarczej w celu świadczenia zaawansowanych usług dla MŚP Wsparcie infrastrukturalne i szkoleniowo-doradcze IOB w celu umożliwienia świadczenia specjalistycznych usług. Projekt grantowy zakładający wsparcie rozwoju przedsiębiorstw, w szczególności w obszarze regionalnej inteligentnej specjalizacji, poprzez świadczenie specjalistycznych usług przez instytucje otoczenia biznesu. Zakup specjalistycznych usług przez MŚP Opracowanie standardów nowych usług obejmujące testowanie usług. 	
11. Typ beneficjenta	<ul style="list-style-type: none"> instytucje otoczenia biznesu przedsiębiorstwa - MŚP 	
12. Grupa docelowa/ostateczni odbiorcy wsparcia	<ul style="list-style-type: none"> przedsiębiorstwa – MŚP 	
13. Instytucja pośrednicząca	nie dotyczy	
14. Instytucja wdrażająca	nie dotyczy	
15. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	słabiej rozwinięty	5 031 529
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Mechanizmy koordynacji i komplementarności opisano w części I SZOOP.	
17. Instrumenty terytorialne	nie dotyczy	
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	<p>Tryb konkursowy</p> <p>Za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów odpowiedzialny jest Departament Wdrażania EFRR Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.</p>	
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	<ol style="list-style-type: none"> Preferencję uzyskają projekty IOB: <ol style="list-style-type: none"> zakładające udział wkładu prywatnego. partnerskie, realizowane w ramach kooperacji sieciowej. Projekt IOB zakłada preferencję dla projektów przedsiębiorstw wpisujących się w zakres regionalnej strategii inteligentnej specjalizacji. Projekt IOB zakłada preferencję w zakresie warunków wsparcia dla przedsiębiorstwa poszukującego 	

	<p>wsparcia na projekty w zakresie ekoinnowacji i efektywnego wykorzystania zasobów naturalnych, eko-zarządzania przedsiębiorstwem oraz eko-marketingu.</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Beneficjent/odbiorca ostateczny prowadzi działalność gospodarczą na terytorium województwa kujawsko-pomorskiego. 5. W ramach poddziałania przewiduje się zastosowanie instrumentów popytowych (np. bony, vouchery). 6. Projekt IOB winien być ukierunkowany na dostarczenie na rynek specjalistycznych usług w odpowiedzi na potrzeby sektora MŚP. Planowane do wdrożenia usługi nie mogą być oparte jedynie na założeniach Wnioskodawcy, lecz powinny wynikać z rzeczywistych potrzeb sektora MŚP. 7. W ramach projektów IOB zakładających profesjonalizację świadczonych usług/świadczanie usług na rzecz przedsiębiorstw Wnioskodawca wprowadzając do oferty usługę obecną na rynku jest zobowiązany wykorzystać dostępne standardy świadczenia usług. 8. Wprowadzenie do oferty IOB usługi nowej na rynku wymaga od niego opracowania standardu jej świadczenia. W ramach tego typu projektu Wnioskodawca, w celu wykazania konieczności wprowadzenia nowej usługi, jest zobowiązany na etapie składania wniosku przeprowadzić analizę dostępnych standardów świadczenia podobnych usług i udokumentować potrzebę opracowania nowego standardu, odróżniającego planowaną do wprowadzenia usługę od dotychczas obecnych na rynku. 9. W przypadku bezpośredniego wsparcia na profesjonalizację oferowanych przez IOB usług niezbędne jest spełnienie następujących wymogów: <ol style="list-style-type: none"> a) Wnioskodawca posiada strategię biznesową, która wyraźnie wskazuje różne źródła przychodów i potwierdza zdolność do pracy w warunkach rynkowych i prowadzenia działalności finansowo samowystarczalnej (osiągnięcia samowystarczalności finansowej do końca okresu trwałości/okresu kwalifikowalności), b) Wnioskodawca posiada roczny plan działania zawierający orientacyjny wykaz projektów/usług, które mają być realizowane/przewidziane, dostępne zasoby, niezbędne szkolenia, wymagany budżet i źródła finansowania. Projekty, na które Wnioskodawca będzie poszukiwała wsparcia
--	---

	<p>w ramach RPO WK-P 2014-2020 winien być wyraźnie przedstawiony w planie działania,</p> <p>c) gdy jest to możliwe Wnioskodawca winien przedstawić informacje o dotychczasowej działalności w zakresie wsparcia przedsiębiorców (liczbę dotychczas świadczonych usług, wyniki dotychczas przeprowadzonych badań satysfakcji, ofertę/współpracę jaką oferuje Wnioskodawca po realizacji usługi)</p> <p>d) Wnioskodawca winien przedstawić informacje o działaniach podjętych/planowanych do podjęcia w celu monitorowania procesu świadczenia usług i weryfikowania satysfakcji odbiorców usług, co powinno prowadzić do oparcia planu działania na posiadanych danych statystycznych.</p> <p>10. Projekty infrastrukturalne IOB (zakładające odbudowę, rozbudowę, nadbudowę lub przebudowę obiektu) są możliwe do realizacji jedynie przy spełnieniu następujących warunków:</p> <p>a) działalność Wnioskodawcy wpisuje się w regionalną strategię inteligentnej specjalizacji,</p> <p>b) Wnioskodawca dysponuje strategią/planem wykorzystania infrastruktury planowanej do sfinansowania w ramach przedsięwzięcia,</p> <p>c) przedsięwzięcie jest współfinansowane ze źródeł prywatnych,</p> <p>d) przedsięwzięcie nie powiela dostępnej infrastruktury o podobnym profilu zlokalizowanej w danym lub sąsiadującym regionie, chyba, że limit dostępnej oferty został wyczerpany.</p> <p>11. Wsparcia nie uzyskają projekty, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu.</p> <p>12. Projekt jest realizowany na terenie województwa kujawsko-pomorskiego.</p> <p>13. W przypadku projektów zakładających zakup specjalistycznych usług przez MŚP preferencję w dostępie do wsparcia uzyskają przedsiębiorstwa:</p> <p>a) wpisujące się zakres regionalnej strategii inteligentnej specjalizacji</p> <p>b) poszukujące wsparcia na projekty w zakresie ekoinnowacji i efektywnego wykorzystania zasobów naturalnych, eko-zarządzania</p>
--	--

	<p>przedsiębiorstwem oraz eko-marketingu</p> <p>14. Ogłoszenie konkursu w formule projektu grantowego wyklucza możliwość ogłoszenia konkursu z analogicznymi typami projektów¹².</p> <p>15. Wsparcie uzyskują projekty, które w największym stopniu przyczyniają się do rozwoju gospodarczego obszaru objętego programem, np. poprzez zwiększanie bazy podatkowej.</p>
20. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%)	nie dotyczy
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	nie dotyczy
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Dochód w projekcie będzie uwzględniany zgodnie z art. 61 rozporządzenia ogólnego nr 1303/2013. Zastosowanie znajdą wyłączenia określone w art. 61 ust. 7 i 8 rozporządzenia, w pozostałych przypadkach stosowana będzie metoda obliczania zdyskontowanego dochodu operacji generujących dochód, o której stanowi art. 61 ust. 3 lit b rozporządzenia nr 1303/2013 oraz sekcja III rozdziału II Rozporządzenia nr 480/2014.
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	<p>Przewiduje się stosowanie uproszczonych metod rozliczania wydatków zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p> <p>Szczegółowe warunki stosowania metod uproszczonych zostaną określone w regulaminach poszczególnych konkursów oraz w zasadach dotyczących projektów pozakonkursowych.</p> <p>Przewiduje się możliwość wypłacania zaliczek dla beneficjentów zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p>
24. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	<p>W przypadku wystąpienia pomocy publicznej wsparcie będzie udzielane na podstawie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – art. 14 rozporządzenia KE nr 651/2014 <i>Regionalna pomoc inwestycyjna</i> oraz zgodnie z przepisami

¹² Instytucja Zarządzająca RPO zastrzega sobie możliwość ogłoszenia konkursu o analogicznym zakresie wsparcia w sytuacji, gdy realizacja projektu grantowego wskazuje na realną możliwość nie osiągnięcia zakładanych wartości wskaźników produktu i rezultatu.

	<p>rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 września 2015 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach celu tematycznego 3 w zakresie wzmacniania konkurencyjności mikroprzedsiębiorców,, małych i średnich przedsiębiorców w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 1377 z późn. zm.),</p> <ul style="list-style-type: none"> – art. 18 rozporządzenia KE nr 651/2014 <i>Pomoc na usługi doradcze na rzecz MŚP</i> oraz zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 września 2015 r. w sprawie udzielania pomocy mikroprzedsiębiorcom, małym i średnim przedsiębiorcom na usługi doradcze oraz udział w targach w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 1417), – art. 28 rozporządzenia KE nr 651/2014 <i>Pomoc dla MŚP na wspieranie innowacyjności</i> oraz zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 5 listopada 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na wspieranie innowacyjności oraz innowacje procesowe i organizacyjne w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 2010), – art. 56 rozporządzenia KE nr 651/2014 <i>Pomoc na infrastrukturę lokalną</i> oraz zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 5 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę lokalną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 1208), – jako pomoc de minimis na podstawie rozporządzenia KE nr 1407/2013 oraz zgodnie z zasadami rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 488).
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	<p>Projekty objęte pomocą publiczną – maksymalny poziom dofinansowania ze środków EFRR na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego (jeśli dotyczy) powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych, o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli</p> <p>Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 85%</p>
26. Maksymalny % poziom	Projekty objęte pomocą publiczną – maksymalny poziom

dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowanych na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego (jeśli dotyczy) powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych, o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 85%
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Projekty objęte pomocą publiczną – minimalny poziom wkładu własnego na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego (jeśli dotyczy) powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych, o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 15%
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	W przypadku występowania nakładania się interwencji na poziomie krajowym i regionalnym IZ RPO wprowadzi na etapie wyboru i wdrażania projektów odpowiednie mechanizmy, których celem będzie zapobiegnięcie podwójnemu finansowaniu
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	nie dotyczy
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	nie dotyczy
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	nie dotyczy

Poddziałanie 1.4.3 Rozwój infrastruktury na rzecz rozwoju gospodarczego

OPIS PODDZIAŁANIA 1.4.3	
6. Nazwa poddziałania	ROZWÓJ INFRASTRUKTURY NA RZECZ ROZWOJU GOSPODARCZEGO
7. Cel szczegółowy poddziałania	Lepsze warunki do rozwoju MŚP (Cel szczegółowy 3)
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba inwestycji zlokalizowanych na przygotowanych terenach inwestycyjnych • Liczba przedsiębiorstw korzystających z obiektów przeznaczonych na wsparcie działalności biznesowej

	<ul style="list-style-type: none"> Wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach (CI8) 	
9. Lista wskaźników produktu	<ul style="list-style-type: none"> Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie (CI1) Liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje (CI2) Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie niefinansowe (CI4) Powierzchnia przygotowanych terenów inwestycyjnych Powierzchnia przygotowanych obiektów przeznaczonych na wsparcie działalności biznesowej 	
10. Typy projektów	<ol style="list-style-type: none"> Projekty inwestycyjne dotyczące kompleksowego przygotowania i uzbrojenia terenu przeznaczonego w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego pod działalność gospodarczą (terenu inwestycyjnego). Poszerzenie istniejącej strefy inwestycyjnej poprzez zakup i kompleksowe uzbrojenie nowych terenów inwestycyjnych oraz uzbrojenie terenów obecnej strefy aktywności gospodarczej, w tym strefy aktywności gospodarczej o charakterze parku technologicznego w infrastrukturę niezbędną aby nowo przyłączone tereny stanowiły funkcjonalną całość z dotychczasowym obszarem strefy¹³. Przedsięwzięcia związane z uporządkowaniem i przygotowaniem terenów w celu nadania im nowych funkcji gospodarczych (np.: obszary powojenne, przemysłowe, kolejowe oraz popegeerowskie)¹⁴. Tworzenie i rozwój infrastruktury biznesowej np.: centra biznesowe, centra demonstracyjne, biura typu <i>co-working space</i>, <i>fab labs</i>, czy też <i>living labs</i>. 	
11. Typ beneficjenta	<ul style="list-style-type: none"> instytucje otoczenia biznesu jednostki samorządu terytorialnego związki jednostek samorządu terytorialnego stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego samorządowe jednostki organizacyjne przedsiębiorstwa partnerzy prywatni we współpracy z podmiotami publicznymi w przypadku projektów realizowanych w formule partnerstwa publiczno-prywatnego 	
12. Grupa docelowa/ostateczni odbiorcy wsparcia	<ul style="list-style-type: none"> przedsiębiorstwa – MŚP 	
13. Instytucja pośrednicząca	nie dotyczy	
14. Instytucja wdrażająca	nie dotyczy	
15. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	słabiej rozwinięty	22 246 789
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Mechanizmy koordynacji i komplementarności opisano w części I SZOOP.	

¹³ Efektem projektu realizującego ten typ wsparcia jest utworzenie terenu inwestycyjnego.

¹⁴ Efektem projektu realizującego ten typ wsparcia jest utworzenie terenu inwestycyjnego.

17. Instrumenty terytorialne	nie dotyczy
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	<p>Tryb konkursowy</p> <p>Za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów odpowiedzialny jest Departament Wdrażania EFRR Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.</p>
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	<ol style="list-style-type: none"> 1. Projekty mające na celu przygotowanie terenów inwestycyjnych/infrastruktury biznesowej będą realizowane pod warunkiem nie powielania dostępnej infrastruktury, chyba, że limit dostępnej powierzchni został wyczerpany. 2. Infrastruktura doprowadzająca do terenów inwestycyjnych nie może stanowić elementu projektu. 3. Koszty związane z wewnętrzną infrastrukturą komunikacyjną terenu inwestycyjnego stanowić mogą mniejszą część wydatków kwalifikowalnych. 4. Preferencję uzyskają projekty dotyczące terenów inwestycyjnych, które realizowane będą na nieużytkach, terenach zlokalizowanych w pobliżu punktów dostępowych do infrastruktury transportowej (autostrady, drogi szybkiego ruchu oraz linie kolejowe wybudowane lub planowane do wybudowania w okresie 2014-2020), terenach zdegradowanych, wymagających rewitalizacji w związku ze zintensyfikowanym i udokumentowanym zapotrzebowaniem przedsiębiorstw poszukujących lokalizacji dla prowadzenia działalności. 5. Projekt zakłada preferencję w zakresie dostępu dla przedsiębiorstw wpisujących się w zakres regionalnej strategii inteligentnej specjalizacji. 6. Projekty infrastrukturalne IOB są możliwe do realizacji jedynie przy spełnieniu następujących warunków: <ol style="list-style-type: none"> a) działalność odbiorcy końcowego wpisuje się w regionalną strategię inteligentnej specjalizacji, b) Wnioskodawca dysponuje strategią/planem wykorzystania infrastruktury planowanej do sfinansowania w ramach przedsięwzięcia, c) przedsięwzięcie jest współfinansowane ze źródeł prywatnych. 7. Beneficjent/odbiorca ostateczny prowadzi działalność gospodarczą na terytorium województwa kujawsko-pomorskiego. 8. Projekt jest realizowany na terenie województwa kujawsko-pomorskiego. 9. Wsparcia nie uzyskają projekty, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem

	<p>wniosku o dofinansowanie projektu.</p> <p>10. Projekty realizowane w ramach poddziałania muszą w sposób bezpośredni oddziaływać na rozwój społeczno-gospodarczy województwa kujawsko-pomorskiego poprzez m.in. wzrost zatrudnienia w przedsiębiorstwach ulokowanych na terenach inwestycyjnych oraz we wspartej infrastrukturze biznesowej¹⁵.</p> <p>11. Wsparcie uzyskają projekty, które w największym stopniu przyczyniają się do rozwoju gospodarczego obszaru objętego programem, np. poprzez zwiększanie bazy podatkowej.</p>
20. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%)	nie dotyczy
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	nie dotyczy
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	<p>Dochód w projekcie będzie uwzględniany zgodnie z art. 61 rozporządzenia ogólnego KE nr 1303/2013. Zastosowanie znajdą wyłączenia określone w art. 61 ust. 7 i 8 rozporządzenia, w pozostałych przypadkach stosowana będzie metoda obliczania zdyskontowanego dochodu operacji generujących dochód, o której stanowi art. 61 ust. 3 lit b rozporządzenia KE nr 1303/2013 oraz sekcja III rozdziału II Rozporządzenia nr 480/2014.</p>
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	<p>Przewiduje się stosowanie uproszczonych metod rozliczania wydatków zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p> <p>Szczegółowe warunki stosowania metod uproszczonych zostaną określone w regulaminach poszczególnych konkursów oraz w zasadach dotyczących projektów pozakonkursowych.</p> <p>Przewiduje się możliwość wypłacania zaliczek dla beneficjentów zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p>

¹⁵ Instytucja Zarządzająca RPO może każdorazowo określić w kryteriach wyboru projektów minimalny wzrost zatrudnienia.

<p>24. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)</p>	<p>W przypadku wystąpienia pomocy publicznej wsparcie będzie udzielane na podstawie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – art. 56 rozporządzenia KE nr 651/2014 <i>Pomoc na infrastrukturę lokalną</i> oraz zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 5 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę lokalną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 1208), – rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 września 2015r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach celu tematycznego 3 w zakresie wzmacniania konkurencyjności mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 1377 z późn. zm.), – art. 14 rozporządzenia KE nr 651/2014 <i>Regionalna pomoc Inwestycyjna</i> oraz zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 września 2015r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz.U.poz. 1416 z późn. zm.) – jako pomoc de minimis na podstawie rozporządzenia KE nr 1407/2013 oraz zgodnie z zasadami rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 488).
<p>25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu</p>	<p>Projekty objęte pomocą publiczną – maksymalny poziom dofinansowania ze środków EFRR na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego (jeśli dotyczy) powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych, o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli</p> <p>Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 85%</p>
<p>26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)</p>	<p>Projekty objęte pomocą publiczną – maksymalny poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowanych na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego (jeśli dotyczy) powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych, o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli</p> <p>Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 85%</p>

27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Projekty objęte pomocą publiczną – minimalny poziom wkładu własnego na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego (jeśli dotyczy) powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych, o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 15%
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	nie dotyczy
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	W przypadku występowania nakładania się interwencji na poziomie krajowym i regionalnym IZ RPO wprowadzi na etapie wyboru i wdrażania projektów odpowiednie mechanizmy, których celem będzie zapobiegnięcie podwójnemu finansowaniu
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	nie dotyczy
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	nie dotyczy

Działanie 1.5 Opracowywanie i wdrażanie nowych modeli biznesowych dla MŚP

OPIS DZIAŁANIA 1.5	
Nazwa działania	OPRACOWYWANIE I WDRAŻANIE NOWYCH MODELI BIZNESOWYCH DLA MŚP
Cel szczegółowy działania	Zwiększony poziom handlu zagranicznego sektora MŚP (Cel szczegółowy 4)

Poddziałanie 1.5.1 Pożyczki dla MŚP na nowe modele biznesowe

OPIS PODDZIAŁANIA 1.5.1	
6. Nazwa poddziałania	POŻYCZKI DLA MŚP NA NOWE MODELE BIZNESOWE
7. Cel szczegółowy poddziałania	Zwiększony poziom handlu zagranicznego sektora MŚP (Cel szczegółowy 4)

8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	<ul style="list-style-type: none"> • Wartość inwestycji dokonanych przez ostatecznych odbiorców IF • Liczba utworzonych miejsc pracy u ostatecznych odbiorców IF 	
9. Lista wskaźników produktu	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba wspartych funduszy pożyczkowych • Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie (CI1) • Liczba ostatecznych odbiorców wspartych przez fundusze pożyczkowe • Wartość udzielonych pożyczek ogółem • Wartość udzielonych pożyczek w części UE • Liczba przedsiębiorstw wspartych w zakresie internacjonalizacji działalności • Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie finansowe inne niż dotacje (CI3) • Liczba przedsiębiorstw, które wprowadziły zmiany organizacyjno-procesowe • Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (inne niż dotacje) (CI7) 	
10. Typy projektów	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wsparcie dłużne w zakresie wsparcia procesów umiędzynarodowienia działalności przedsiębiorstw poprzez dostosowanie MŚP do wymagań i uwarunkowań rynków zagranicznych. 2. Wsparcie dłużne w zakresie stosowania technologii informacyjno-komunikacyjnych dla rozwoju, dywersyfikacji lub poprawy efektywności działania przedsiębiorstwa. 	
11. Typ beneficjenta	<ul style="list-style-type: none"> • podmioty wdrażające instrumenty finansowe 	
12. Grupa docelowa/ostateczni odbiorcy wsparcia	<ul style="list-style-type: none"> • przedsiębiorstwa – MŚP 	
13. Instytucja pośrednicząca	nie dotyczy	
14. Instytucja wdrażająca	nie dotyczy	
15. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	słabiej rozwinięty	10 000 000
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Mechanizmy koordynacji i komplementarności opisano w części I SZOOP.	
17. Instrumenty terytorialne	nie dotyczy	
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Instrumenty finansowe – wsparcie w ramach Poddziałania udzielane będzie w trybie wynikającym z wybranego przez IZ RPO modelu wdrażania instrumentów finansowych.	
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	<ol style="list-style-type: none"> 1. Projekt zakłada preferencję w zakresie dostępu dla projektów przedsiębiorstw wpisujących się w zakres regionalnej strategii inteligentnej specjalizacji. 	

	<p>2. Beneficjent/odbiorca końcowy prowadzi działalność gospodarczą na terytorium województwa kujawsko-pomorskiego.</p> <p>3. Wsparcia nie uzyskują projekty, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane w dniu podjęcia decyzji inwestycyjnej.</p> <p>4. Projekt jest realizowany na terenie województwa kujawsko-pomorskiego.</p> <p>5. Preferowane w zakresie warunków wsparcia będą projekty realizowane przez MŚP o wartości do 500 tys. zł.</p>
20. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%)	W ramach poddziałania do 10 % wydatków kwalifikowalnych ponoszonych przez odbiorców ostatecznych może zostać przeznaczone na sfinansowanie kosztów związanych z dostosowaniem kadry pracowniczej do wprowadzonego/rozwinętego modelu biznesowego. Koszty te muszą być niezbędne do odpowiedniej realizacji projektu i bezpośrednio z nim związane.
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	nie dotyczy
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	nie dotyczy
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	nie dotyczy
24. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	<p>W przypadku wystąpienia pomocy publicznej wsparcie udzielane będzie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - na podstawie art. 21 rozporządzenia KE nr 651/2014 <i>Pomoc na finansowanie ryzyka</i> oraz zgodnie z zasadami rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie udzielania pomocy na dostęp mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców do finansowania w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 2220 z późn. zm.), - na podstawie art. 22 rozporządzenia KE nr 651/2014 <i>Pomoc dla przedsiębiorstw rozpoczynających działalność</i> oraz zgodnie z zasadami rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie udzielania pomocy na dostęp mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców do finansowania w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 2220 z późn. zm.), - jako pomoc de minimis na podstawie rozporządzenia KE nr 1407/2013 oraz zgodnie z zasadami rozporządzenia

	Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 488).
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Projekty objęte pomocą publiczną – maksymalny poziom dofinansowania ze środków EFRR na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego (jeśli dotyczy) powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych, o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 85%
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	Projekty objęte pomocą publiczną – maksymalny poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowanych na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego (jeśli dotyczy) powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych, o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 85%
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Projekty objęte pomocą publiczną – minimalny poziom wkładu własnego na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego (jeśli dotyczy) powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych, o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 15%
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	nie dotyczy
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	nie dotyczy
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	10 000 000
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Fundusz Funduszy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Pożyczki Wartość produktu finansowego – od 300 tys. zł do 1 mln zł (maksymalna wartość produktu może zostać zwiększona w zależności od możliwości finansowych pośrednika) Maksymalny okres spłaty – do 7 lat (w wyjątkowych wypadkach okres spłaty może zostać udzielony do 10 lat) Odbiorcy: MŚP
33. Katalog ostatecznych odbiorców	<ul style="list-style-type: none"> • przedsiębiorstwa – MŚP

instrumentów finansowych	
--------------------------	--

Poddziałanie 1.5.2 Promocja gospodarcza regionu

OPIS PODDZIAŁANIA 1.5.2	
6. Nazwa poddziałania	PROMOCJA GOSPODARCZA REGIONU
7. Cel szczegółowy poddziałania	Zwiększony poziom handlu zagranicznego sektora MŚP (Cel szczegółowy 4)
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba kontraktów handlowych zagranicznych podpisanych przez przedsiębiorstwa wsparte w zakresie internacjonalizacji • Liczba przedsiębiorstw, które weszły na nowe zagraniczne rynki • Liczba przedsiębiorców, którzy zakupili działki na promowanych terenach inwestycyjnych
9. Lista wskaźników produktu	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie (CI1) • Liczba wspartych przedsięwzięć informacyjno-promocyjnych o charakterze międzynarodowym • Liczba wspartych przedsięwzięć informacyjno-promocyjnych o charakterze krajowym • Liczba przedsiębiorstw wspartych w zakresie internacjonalizacji działalności • Liczba przedsiębiorstw wspartych w zakresie doradztwa specjalistycznego • Liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje (CI2) • Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie niefinansowe (CI4) • Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (dotacje) (CI6) • Liczba przedsiębiorstw, które wprowadziły zmiany organizacyjno-procesowe • Liczba podmiotów wykorzystujących technologie informacyjno-komunikacyjne
10. Typy projektów	<ol style="list-style-type: none"> 1. Usługi doradcze w zakresie podejmowania i rozwijania działalności eksportowej w szczególności z uwzględnieniem tworzenia strategii eksportowych, planów rozwoju eksportu, analiz gotowości eksportowej, międzynarodowych strategii marketingowych, badań i analiz potencjału eksportowego przedsiębiorstw, strategii finansowania przedsięwzięć eksportowych, tworzenia działów obsługi eksportu, dostosowanie biznes planu do działań eksportowych firmy, doradztwo prawne związane z wejściem na rynek zagraniczny. 2. Wsparcie dla centrów obsługi inwestorów i eksporterów (COIE) obejmujące przygotowanie i rozwój pakietu usług doradczych w zakresie prowadzenia działalności eksportowej i inwestycyjnej. 3. Przedsięwzięcia promujące postawy proeksportowe przedsiębiorstw i/lub zapewniające kompleksowe przygotowanie do rozpoczęcia (rozwijania) działalności na rynkach międzynarodowych (w tym organizacja wydarzeń promujących postawy eksportowe, organizacja przedsięwzięć promujących marki eksportowe na rynkach docelowych opracowywanie analiz rynków zagranicznych).

	<p>4. Udział przedsiębiorstw w międzynarodowych targach i wystawach oraz w misjach gospodarczych związanych z targami i wystawami za granicą.</p> <p>5. Wyszukiwanie i dobór partnerów na rynku docelowym.</p> <p>6. Tworzenie i ułatwianie nawiązywania zagranicznych kontaktów gospodarczych przedsiębiorstw (poprzez np.: elektroniczne platformy wymiany informacji, czy w ramach współpracy międzyregionalnej podmiotów publicznych).</p> <p>7. Projekty z zakresu promocji gospodarczej regionu.</p>	
11. Typ beneficjenta	<ul style="list-style-type: none"> • sieci przedsiębiorstw – MŚP • instytucje otoczenia biznesu • jednostki samorządu terytorialnego • związki jednostek samorządu terytorialnego • stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego • samorządowe jednostki organizacyjne 	
12. Grupa docelowa/ostateczni odbiorcy wsparcia	<ul style="list-style-type: none"> • przedsiębiorstwa – MŚP 	
13. Instytucja pośrednicząca	nie dotyczy	
14. Instytucja wdrażająca	nie dotyczy	
15. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	słabiej rozwinięty	16 675 476
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Mechanizmy koordynacji i komplementarności opisano w części I SZOOP.	
17. Instrumenty terytorialne	nie dotyczy	
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	<p>Tryb konkursowy</p> <p>Tryb pozakonkursowy w zakresie wsparcia dla centrów obsługi inwestorów i eksporterów obejmującego przygotowanie i rozwój pakietu usług doradczych w zakresie prowadzenia działalności eksportowej i inwestycyjnej.</p> <p>Za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów odpowiedzialny jest Departament Wdrażania EFRR Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.</p>	
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	<ol style="list-style-type: none"> 1. Projekt zakłada preferencję w zakresie dostępu dla projektów przedsiębiorstw wpisujących się w zakres regionalnej strategii inteligentnej specjalizacji. 2. Projekty partnerskie realizowane w ramach kooperacji sieciowej uzyskują preferencję. 3. Wnioskodawca i partnerzy muszą posiadać siedzibę, oddział lub filię na terytorium województwa kujawsko-pomorskiego. 4. Beneficjent/ odbiorca ostateczny (Przedsiębiorstwo 	

	<p>MŚP¹⁶) ubiegające się o wsparcie w zakresie wizyt studyjnych i misji gospodarczych, udziału w międzynarodowych imprezach targowo-wystawienniczych, w tym w targach branżowych za granicą jest obowiązane przedstawić strategię biznesową, która zakłada, że działania, na które ubiega się o dofinansowanie stanowią element strategii w zakresie internacjonalizacji działalności gospodarczej.</p> <p>5. Beneficjent/odbiorca ostateczny (przedsiębiorstwo MŚP) prowadzi działalność gospodarczą lub będzie ją prowadził na moment udzielenia wsparcia w ramach projektu na terytorium województwa kujawsko-pomorskiego.</p> <p>6. Wsparcia nie uzyskują projekty, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu.</p> <p>6. Warunkiem realizacji projektów z zakresu promocji gospodarczej regionu jest wypracowanie przez samorząd województwa wspólnie z partnerami gospodarczymi spójnej polityki inwestycyjnej regionu.</p> <p>7. Wsparcie uzyskują projekty, które w największym stopniu przyczyniają się do rozwoju gospodarczego obszaru objętego programem, np. poprzez zwiększanie bazy podatkowej.</p>
20. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%)	W ramach poddziałania do 10 % wydatków kwalifikowalnych ponoszonych przez odbiorców ostatecznych może zostać przeznaczone na sfinansowanie kosztów związanych z dostosowaniem kadry pracowniczej do wprowadzonego/rozwinętego modelu biznesowego. Koszty te muszą być niezbędne do odpowiedniej realizacji projektu i bezpośrednio z nim związane.
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	nie dotyczy
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Dochód w projekcie będzie uwzględniany zgodnie z art. 61 rozporządzenia ogólnego KE nr 1303/2013. Zastosowanie znajdą wyłączenia określone w art. 61 ust. 7 i 8 rozporządzenia, w pozostałych przypadkach stosowana będzie metoda obliczania zdyskontowanego dochodu operacji generujących dochód, o której stanowi art. 61 ust. 3 lit b rozporządzenia KE nr 1303/2013 oraz sekcja III rozdziału II Rozporządzenia nr 480/2014.
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków	Przewiduje się stosowanie uproszczonych metod rozliczania wydatków zgodnie z Wytycznymi ministra

¹⁶ Zgodnie z definicją określoną w Załączniku 1 do rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu. (Dz. Urz. UE L187 z 26.06.2014 r.).

i planowany zakres systemu zaliczek	<p>właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p> <p>Szczegółowe warunki stosowania metod uproszczonych zostaną określone w regulaminach poszczególnych konkursów oraz w zasadach dotyczących projektów pozakonkursowych.</p> <p>Przewiduje się możliwość wypłacania zaliczek dla beneficjentów zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p>
<p>24. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)</p>	<p>W przypadku wystąpienia pomocy publicznej wsparcie będzie udzielane na podstawie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – art. 18 rozporządzenia KE nr 651/2014 <i>Pomoc na usługi doradcze na rzecz MŚP</i> oraz zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 września 2015 r. w sprawie udzielania pomocy mikroprzedsiębiorcom, małym i średnim przedsiębiorcom na usługi doradcze oraz udział w targach w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 1417), – art. 19 rozporządzenia KE nr 651/2014 <i>Pomoc na udział MŚP w targach</i> oraz zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 września 2015 r. w sprawie udzielania pomocy mikroprzedsiębiorcom, małym i średnim przedsiębiorcom na usługi doradcze oraz udział w targach w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 1417), – jako pomoc de minimis na podstawie rozporządzenia KE nr 1407/2013 oraz z zgodnie z zasadami rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 488).
<p>25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu</p>	<p>Projekty objęte pomocą publiczną – maksymalny poziom dofinansowania ze środków EFRR na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego (jeśli dotyczy) powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych, o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli</p>

	Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 85%
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	Projekty objęte pomocą publiczną – maksymalny poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowanych na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego (jeśli dotyczy) powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych, o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 85%
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Projekty objęte pomocą publiczną – minimalny poziom wkładu własnego na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego (jeśli dotyczy) powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych, o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 15%
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	nie dotyczy
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	W przypadku występowania nakładania się interwencji na poziomie krajowym i regionalnym IZ RPO wprowadzi na etapie wyboru i wdrażania projektów odpowiednie mechanizmy, których celem będzie zapobiegnięcie podwójnemu finansowaniu.
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	nie dotyczy
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	nie dotyczy

Poddziałanie 1.5.3 Wsparcie procesu umiędzynarodowienia przedsiębiorstw

OPIS PODDZIAŁANIA 1.5.3	
6. Nazwa poddziałania	WSPARCIE PROCESU UMIĘDZYNARODOWIENIA PRZEDSIĘBIORSTW
7. Cel szczegółowy poddziałania	Zwiększony poziom handlu zagranicznego sektora MŚP (Cel szczegółowy 4)
8. Lista wskaźników	<ul style="list-style-type: none"> Liczba kontraktów handlowych zagranicznych podpisanych przez przedsiębiorstwa wsparte w zakresie internacjonalizacji

rezultatu bezpośredniego	<ul style="list-style-type: none"> Liczba przedsiębiorstw, które weszły na nowe zagraniczne rynki 	
9. Lista wskaźników produktu	<ul style="list-style-type: none"> Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie (CI1) Liczba wspartych przedsięwzięć informacyjno-promocyjnych o charakterze międzynarodowym Liczba wspartych przedsięwzięć informacyjno-promocyjnych o charakterze krajowym Liczba przedsiębiorstw wspartych w zakresie internacjonalizacji działalności Liczba przedsiębiorstw wspartych w zakresie doradztwa specjalistycznego Liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje (CI2) Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie niefinansowe (CI4) Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (dotacje) (CI6) Liczba przedsiębiorstw, które wprowadziły zmiany organizacyjno-procesowe Liczba podmiotów wykorzystujących technologie informacyjno-komunikacyjne 	
10. Typy projektów	<ol style="list-style-type: none"> Usługi doradcze w zakresie podejmowania i rozwijania działalności eksportowej w szczególności z uwzględnieniem tworzenia strategii eksportowych, planów rozwoju eksportu, analiz gotowości eksportowej, międzynarodowych strategii marketingowych, badań i analiz potencjału eksportowego przedsiębiorstw, strategii finansowania przedsięwzięć eksportowych, tworzenia działów obsługi eksportu, dostosowanie biznes planu do działań eksportowych firmy, doradztwo prawne związane z wejściem na rynek zagraniczny. Udział przedsiębiorstw w międzynarodowych targach i wystawach oraz w misjach gospodarczych związanych z targami i wystawami za granicą. Wyszukiwanie i dobór partnerów na rynku docelowym. Projekty grantowe w zakresie wskazanym w punkcie 1, 2 i 3 	
11. Typ beneficjenta	<ul style="list-style-type: none"> przedsiębiorstwa - MŚP instytucje otoczenia biznesu 	
12. Grupa docelowa/ostateczni odbiorcy wsparcia	<ul style="list-style-type: none"> przedsiębiorstwa – MŚP 	
13. Instytucja pośrednicząca	nie dotyczy	
14. Instytucja wdrażająca	nie dotyczy	
15. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	słabiej rozwinięty	15 394 103
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Mechanizmy koordynacji i komplementarności opisano w części I SZOOP.	
17. Instrumenty terytorialne	nie dotyczy	

18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	<p>Tryb konkursowy</p> <p>Za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów odpowiedzialny jest Departament Wdrażania EFRR Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego</p>
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	<ol style="list-style-type: none"> 1. Projekt zakłada preferencję w zakresie dostępu dla projektów przedsiębiorstw wpisujących się w zakres regionalnej strategii inteligentnej specjalizacji. 2. W przypadku projektów realizowanych przez spółki celowe jednostek naukowych wsparcie może być udzielone jedynie w przypadku gdy podstawowym celem działania spółki jest współpraca z przedsiębiorstwami z sektora prywatnego 3. Przedsiębiorstwa ubiegające się o wsparcie w zakresie wizyt studyjnych i misji gospodarczych, udziału w międzynarodowych imprezach targowo-wystawienniczych, w tym w targach branżowych za granicą jest obowiązane przedstawić strategię biznesową, która zakłada, że działania, na które ubiega się o dofinansowanie stanowią element strategii w zakresie internacjonalizacji działalności gospodarczej. 4. Wnioskodawca/ beneficjent prowadzi działalność gospodarczą na terytorium województwa kujawsko-pomorskiego. Wsparcia nie uzyskają projekty, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu. 5. W przypadku realizacji projektów w ramach typu 4 maksymalna wartość wsparcia przyznanego pojedynczemu grantobiorcy w ramach projektu grantowego nie może przekroczyć 200 000 EUR. 6. Wsparcie uzyskują projekty, które w największym stopniu przyczyniają się do rozwoju gospodarczego obszaru objętego programem, np. poprzez zwiększanie bazy podatkowej.
20. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%)	<p>W ramach poddziałania do 10 % wydatków kwalifikowalnych ponoszonych przez odbiorców ostatecznych może zostać przeznaczone na sfinansowanie kosztów związanych z dostosowaniem kadry pracowniczej do wprowadzonego/rozwinętego modelu biznesowego. Koszty te muszą być niezbędne do odpowiedniej realizacji projektu i bezpośrednio z nim związane.</p>
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	<p>nie dotyczy</p>
22. Warunki uwzględniania dochodu w	<p>Dochód w projekcie będzie uwzględniany zgodnie z art. 61 rozporządzenia ogólnego KE nr 1303/2013. Zastosowanie</p>

projekcie	znajdą wyłączenia określone w art. 61 ust. 7 i 8 rozporządzenia, w pozostałych przypadkach stosowana będzie metoda obliczania zdyskontowanego dochodu operacji generujących dochód, o której stanowi art. 61 ust. 3 lit b rozporządzenia KE nr 1303/2013 oraz sekcja III rozdziału II Rozporządzenia nr 480/2014.
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	<p>Przewiduje się stosowanie uproszczonych metod rozliczania wydatków zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p> <p>Szczegółowe warunki stosowania metod uproszczonych zostaną określone w regulaminach poszczególnych konkursów oraz w zasadach dotyczących projektów pozakonkursowych.</p> <p>Przewiduje się możliwość wypłacania zaliczek dla beneficjentów zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p>
24. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	<p>W przypadku wystąpienia pomocy publicznej wsparcie będzie udzielane na podstawie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – art. 18 rozporządzenia KE nr 651/2014 <i>Pomoc na usługi doradcze na rzecz MŚP</i> oraz zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 września 2015 r. w sprawie udzielania pomocy mikroprzedsiębiorcom, małym i średnim przedsiębiorcom na usługi doradcze oraz udział w targach w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 1417), – art. 19 rozporządzenia KE nr 651/2014 <i>Pomoc na udział MŚP w targach</i> oraz zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 września 2015 r. w sprawie udzielania pomocy mikroprzedsiębiorcom, małym i średnim przedsiębiorcom na usługi doradcze oraz udział w targach w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 1417), – jako pomoc de minimis na podstawie rozporządzenia KE nr 1407/2013 oraz zgodnie z zasadami rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów

	operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 488).
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	<p>Projekty objęte pomocą publiczną – maksymalny poziom dofinansowania ze środków EFRR na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego (jeśli dotyczy) powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych, o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli</p> <p>Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 85%</p>
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	<p>Projekty objęte pomocą publiczną – maksymalny poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowanych na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego (jeśli dotyczy) powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych, o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli</p> <p>Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 85%</p>
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	<p>Projekty objęte pomocą publiczną – minimalny poziom wkładu własnego na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego (jeśli dotyczy) powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych, o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli</p> <p>Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 15%</p>
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	nie dotyczy
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	W przypadku występowania nakładania się interwencji na poziomie krajowym i regionalnym IZ RPO wprowadzi na etapie wyboru i wdrażania projektów odpowiednie mechanizmy, których celem będzie zapobiegnięcie podwójnemu finansowaniu.
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	nie dotyczy
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	nie dotyczy

Działanie 1.6 Wsparcie tworzenia i rozszerzania zaawansowanych zdolności w zakresie rozwoju produktów i usług

OPIS DZIAŁANIA 1.6	
Nazwa działania	WSPIERANIE TWORZENIA I ROZSZERZANIA ZAAWANSOWANYCH ZDOLNOŚCI W ZAKRESIE ROZWOJU PRODUKTÓW I USŁUG
Cel szczegółowy działania	Zwiększone zastosowanie innowacji w przedsiębiorstwach sektora MŚP (cel szczegółowy 5)

Poddziałanie 1.6.1 Instrumenty finansowe dla innowacyjnych MŚP

OPIS PODDZIAŁANIA 1.6.1	
6. Nazwa poddziałania	INSTRUMENTY FINANSOWE DLA INNOWACYJNYCH MŚP
7. Cel szczegółowy działania	Zwiększone zastosowanie innowacji w przedsiębiorstwach sektora MŚP (Cel szczegółowy 5)
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	<ul style="list-style-type: none"> • Wartość inwestycji dokonanych przez ostatecznych odbiorców IF • Liczba utworzonych miejsc pracy u ostatecznych odbiorców IF • Liczba wprowadzonych innowacji • Liczba wprowadzonych innowacji produktowych • Liczba wprowadzonych innowacji procesowych • Liczba wprowadzonych innowacji nietechnologicznych
9. Lista wskaźników produktu	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba wspartych funduszy pożyczkowych • Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie (CI1) • Liczba ostatecznych odbiorców wspartych przez fundusze pożyczkowe • Wartość udzielonych pożyczek ogółem • Wartość udzielonych pożyczek w części UE • Liczba wspartych funduszy poręczeniowych • Wartość udzielonych poręczeń ogółem • Wartość udzielonych poręczeń w części UE • Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie finansowe inne niż dotacje • Liczba przedsiębiorstw wspartych w zakresie ekoinnowacji • Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (inne niż dotacje) (CI7) • Liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem w celu wprowadzenia produktów nowych dla rynku • Liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem w celu wprowadzenia produktów nowych dla firmy
10. Typy projektów	<p>1. Projekt zakładający udostępnienie dla przedsiębiorstw wsparcia o charakterze dłużnym na:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) przedsięwzięcia zakładające wprowadzenie w przedsiębiorstwie innowacji produktowych. b) przedsięwzięcia zakładające wprowadzenie w przedsiębiorstwie

	innowacji procesowych. c) przedsięwzięcia zakładające wprowadzenie w przedsiębiorstwie innowacji organizacyjnych. d) przedsięwzięcia zakładające wprowadzenie w przedsiębiorstwie innowacji marketingowych. e) wsparcie inwestycji w MŚP – projekty inwestycyjne poprawiające konkurencyjność przedsiębiorstw.	
11. Typ beneficjenta	<ul style="list-style-type: none"> • podmioty wdrażające instrumenty finansowe 	
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	<ul style="list-style-type: none"> • przedsiębiorstwa – MŚP 	
13. Instytucja pośrednicząca	nie dotyczy	
14. Instytucja wdrażająca	nie dotyczy	
15. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	słabiej rozwinięty	103 500 000
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Mechanizmy koordynacji i komplementarności opisano w części I SZOOP.	
17. Instrumenty terytorialne	nie dotyczy	
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Instrumenty finansowe – wsparcie w ramach Poddziałania udzielane będzie w trybie wynikającym z wybranego przez IZ RPO modelu wdrażania instrumentów finansowych.	
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	<ol style="list-style-type: none"> 1. Projekt zakłada preferencję w zakresie dostępu do wsparcia dla projektów przedsiębiorstw wpisujących się w zakres regionalnej strategii inteligentnej specjalizacji. 2. Projekt zakłada preferencję w zakresie dostępu dla projektów zakładających wdrożenie ekoinnowacji, a także projekty dotyczące wdrożenia nowoczesnych rozwiązań umożliwiających redukcję kosztów działalności poprzez zmniejszenie zużycia energii lub bardziej efektywne wykorzystanie surowców. 3. Beneficjent/odbiorca końcowy prowadzi działalność gospodarczą na terytorium województwa kujawsko-pomorskiego. 4. Wsparcia nie uzyskują projekty, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu/w dniu podjęcia decyzji inwestycyjnej (w przypadku wsparcia z instrumentów finansowych). 5. Projekt jest realizowany na terenie województwa kujawsko-pomorskiego. 	

	6. Projekt zakłada preferencję w zakresie warunków dostępu dla projektów przyczyniających się do powstawania nowych trwałych miejsc pracy.
20. Warunki i planowany zakres stosowania <i>cross-financingu</i> (%)	nie dotyczy
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	nie dotyczy
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	nie dotyczy
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	nie dotyczy
24. Pomoc publiczna i pomoc <i>de minimis</i> (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	<p>W przypadku wystąpienia pomocy publicznej wsparcie udzielane będzie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - na podstawie art. 21 rozporządzenia KE nr 651/2014 <i>Pomoc na finansowanie ryzyka</i> oraz zgodnie z zasadami rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie udzielania pomocy na dostęp mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców do finansowania w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 2220 z późn. zm.), - na podstawie art. 22 rozporządzenia KE nr 651/2014 <i>Pomoc dla przedsiębiorstw rozpoczynających działalność</i> oraz zgodnie z zasadami rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie udzielania pomocy na dostęp mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców do finansowania w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 2220 z późn. zm.), - jako pomoc <i>de minimis</i> na podstawie rozporządzenia KE nr 1407/2013 oraz zgodnie z zasadami rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy <i>de minimis</i> w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 488).
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Projekty objęte pomocą publiczną – maksymalny poziom dofinansowania ze środków EFRR na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego (jeśli dotyczy) powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych

	<p>programów pomocowych, o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli</p> <p>Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 85%</p>
<p>26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)</p>	<p>Projekty objęte pomocą publiczną – maksymalny poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowanych na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego (jeśli dotyczy) powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych, o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli</p> <p>Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 85%</p>
<p>27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych</p>	<p>Projekty objęte pomocą publiczną – minimalny poziom wkładu własnego na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego (jeśli dotyczy) powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych, o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli</p> <p>Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 15%</p>
<p>28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)</p>	nie dotyczy
<p>29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)</p>	nie dotyczy
<p>30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)</p>	103 500 000
<p>31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych</p>	Fundusz Funduszy
<p>32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania</p>	<p>1. Poręczenia Wartość produktu finansowego – do 500 tys. zł (maksymalna wartość produktu może zostać zwiększona w zależności od możliwości finansowych pośrednika) Maksymalny okres spłaty – do 7 lat Odbiorcy: mikroprzedsiębiorstwa, małe i średnie przedsiębiorstwa</p> <p>2. Pożyczka na rozwój Wartość produktu finansowego – do 300 tys. zł Maksymalny okres spłaty – do 7 lat, w wyjątkowych wypadkach dopuszczalne jest udzielenie pożyczek o zapadalności do 10 lat.</p> <p>Odbiorcy: mikroprzedsiębiorstwa i małe przedsiębiorstwa</p>

	<p>3. Pożyczka inwestycyjna</p> <p>Wartość produktu finansowego – od 300 tys. zł do 1 mln zł (maksymalna wartość produktu finansowego uzależniona od możliwości finansowych pośrednika finansowego do 2 mln zł, przy wkładzie własnym wnoszonym na poziomie 20-25%)</p> <p>Maksymalny okres spłaty – do 7 lat, w wyjątkowych wypadkach dopuszczalne jest udzielenie pożyczek o zapadalności do 10 lat.</p> <p>Odbiorcy: MŚP</p> <p>Zakłada się udzielanie pożyczek oprocentowanych co do zasady na poziomie rynkowym. Możliwe jest obniżenie oprocentowania przy zastosowaniu wyżej opisanych preferencji w zakresie dostępu i warunków wsparcia dla projektów.</p>
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	<ul style="list-style-type: none"> • Przedsiębiorstwa – MŚP

Poddziałanie 1.6.2 Dotacje dla innowacyjnych MŚP

OPIS PODDZIAŁANIA 1.6.2	
6. Nazwa poddziałania	DOTACJE DLA INNOWACYJNYCH MŚP
7. Cel szczegółowy działania	Zwiększone zastosowanie innowacji w przedsiębiorstwach sektora MŚP (Cel szczegółowy 5)
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba wdrożonych wyników prac B+R • Liczba wprowadzonych innowacji • Liczba wprowadzonych innowacji produktowych • Liczba wprowadzonych innowacji procesowych • Liczba wprowadzonych innowacji nietechnologicznych • Wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach (CI8)
9. Lista wskaźników produktu	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie (CI1) • Liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje (CI2) • Liczba przedsiębiorstw wspartych w zakresie ekoinnowacji • Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (dotacje) (CI6) • Liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem w celu wprowadzenia produktów nowych dla rynku (CI28) • Liczba przedsiębiorstw wspartych w zakresie wdrożenia wyników prac B+R
10. Typy projektów	1. Inwestycje w rzeczowe aktywa trwałe oraz wartości niematerialne i prawne związane z dywersyfikacją działalności przedsiębiorstwa poprzez wprowadzenie nowych produktów/usług na rynek.

	2. Wdrażanie w przedsiębiorstwach wyników prac badawczo-rozwojowych w celu wprowadzenia na rynek nowych produktów, procesów lub usług.	
11. Typ beneficjenta	• przedsiębiorstwa - MŚP	
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	• przedsiębiorstwa – MŚP	
13. Instytucja pośrednicząca	nie dotyczy	
14. Instytucja wdrażająca	nie dotyczy	
15. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	słabiej rozwinięty	61 061 343
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Mechanizmy koordynacji i komplementarności opisano w części I SZOOP.	
17. Instrumenty terytorialne	nie dotyczy	
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Tryb konkursowy Za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów odpowiedzialny jest Departament Wdrażania EFRR Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.	
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	<ol style="list-style-type: none"> Preferencję w zakresie dostępu do wsparcia uzyskają przedsiębiorstwa, projekty których: <ol style="list-style-type: none"> wpisują się w zakres regionalnej strategii inteligentnej specjalizacji, zakładają wdrożenie ekoinnowacji, w tym nowoczesnych rozwiązań umożliwiających redukcję kosztów działalności poprzez zmniejszenie zużycia energii lub bardziej efektywne wykorzystanie surowców, zakładają wdrożenie wyników prac B+R sfinansowanych w ramach Osi I RPO WK-P 2014-2020. Beneficjent prowadzi działalność gospodarczą na terytorium województwa kujawsko-pomorskiego. Wsparcia nie uzyskają projekty, które zostały fizycznie rozpoczęte¹⁷ przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu. Projekt jest realizowany na terenie województwa kujawsko-pomorskiego. Wsparcie uzyskają projekty, które w największym 	

¹⁷ Patrz przypis nr 3

	<p>stopniu przyczyniają się do rozwoju gospodarczego obszaru objętego programem, np. poprzez zwiększanie bazy podatkowej.</p> <p>6. Wsparcie dotacyjne będzie ograniczone do finansowania wyłącznie tych inwestycji, które są obarczone wysokim ryzykiem biznesowym.</p>
20. Warunki i planowany zakres stosowania <i>cross-financingu</i> (%)	nie dotyczy
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	nie dotyczy
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	nie dotyczy
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	<p>Przewiduje się stosowanie uproszczonych metod rozliczania wydatków zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p> <p>Szczegółowe warunki stosowania metod uproszczonych zostaną określone w regulaminach poszczególnych konkursów oraz w zasadach dotyczących projektów pozakonkursowych.</p> <p>Przewiduje się możliwość wypłacania zaliczek dla beneficjentów zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p>
24. Pomoc publiczna i pomoc <i>de minimis</i> (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	<p>W przypadku wystąpienia pomocy publicznej wsparcie będzie udzielane na podstawie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – art. 14 rozporządzenia KE nr 651/2014 <i>Regionalna pomoc inwestycyjna</i> oraz zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 września 2015 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach celu tematycznego 3 w zakresie wzmacniania konkurencyjności mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 1377 z późn. zm.), – na podstawie art. 29 rozporządzenia KE nr 651/2014 <i>Pomoc na innowacje procesowe i organizacyjne</i> oraz

	<p>zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 5 listopada 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na wspieranie innowacyjności oraz innowacje procesowe i organizacyjne w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 2010),</p> <p>– jako pomoc de minimis na podstawie rozporządzenia KE nr 1407/2013 oraz zgodnie z zasadami rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 488).</p>
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	<p>Projekty objęte pomocą publiczną – maksymalny poziom dofinansowania ze środków EFRR na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego (jeśli dotyczy) powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych, o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli</p> <p>Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 85%</p>
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	<p>Projekty objęte pomocą publiczną – maksymalny poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowanych na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego (jeśli dotyczy) powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych, o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli</p> <p>Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 85%</p>
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	<p>Projekty objęte pomocą publiczną – minimalny poziom wkładu własnego na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego (jeśli dotyczy) powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych, o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli</p> <p>Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 15%</p>
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	nie dotyczy
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	W przypadku występowania nakładania się interwencji na poziomie krajowym i regionalnym IZ RPO wprowadzi na etapie wyboru i wdrażania projektów odpowiednie mechanizmy, których celem będzie zapobiegnięcie podwójnemu finansowaniu.
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	nie dotyczy
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	nie dotyczy

32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	nie dotyczy

1. Numer i nazwa osi priorytetowej

OŚ PRIORYTETOWA 2 CYFROWY REGION

Oś priorytetowa 2 Cyfrowy region obejmuje realizację Celu tematycznego 2 Zwiększenie dostępności, stopnia wykorzystania i jakości TIK. Wsparcie w ramach osi uzyskają projekty polegające na tworzeniu nowych, a także poprawie funkcjonalności oraz e-dojrzałości już istniejących elektronicznych usług publicznych w tych obszarach, które mają kluczowe znaczenie zarówno dla mieszkańców regionu, jak i działających na jego obszarze przedsiębiorców, tj. projekty z zakresu e-administracji, e-zdrowia oraz e-kultury. Proces rozwoju świadczenia elektronicznych usług publicznych wzmocni informatyzacja podmiotów ze sfery administracji, zdrowia i kultury. Podejmowane będą także działania ukierunkowane na zwiększenie dostępności informacji sektora publicznego oraz zasobów nauki, kultury i dziedzictwa regionalnego. W tym kontekście realizowane będą projekty polegające na prowadzeniu prac digitalizacyjnych, tworzeniu i rozwijaniu repozytoriów cyfrowych oraz platform służących udostępnianiu zasobów cyfrowych w sposób otwarty i zapewniający możliwość ich ponownego wykorzystania oraz wytworzenia na ich podstawie nowych usług cyfrowych. Ważnym elementem zaplanowanej interwencji będą także przedsięwzięcia polegające na tworzeniu oraz rozwijaniu referencyjnych rejestrów publicznych, w tym geograficznych systemów informacji przestrzennej.

2. CELE SZCZEGÓŁOWE OSI PRIORYTETOWEJ

Cel szczegółowy: Większy zakres stosowania TIK w sferze usług publicznych

3. Charakter osi	nie dotyczy	
4. Fundusz (nazwa i kwota w EUR)	EFRR	50 169 580
5. Instytucja zarządzająca	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego	

Działanie 2.1 Wysoka dostępność i jakość e-usług publicznych

OPIS DZIAŁANIA 2.1	
6. Nazwa działania	WYSOKA DOSTĘPNOŚĆ I JAKOŚĆ E-USŁUG PUBLICZNYCH
7. Cel szczegółowy działania	Większy zakres stosowania TIK w sferze usług publicznych
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	<ul style="list-style-type: none"> Liczba pobrań/odtworzeń dokumentów zawierających informacje sektora publicznego
9. Lista wskaźników produktu	<ul style="list-style-type: none"> Liczba usług publicznych udostępnionych on-line o stopniu dojrzałości co najmniej 3 Liczba usług publicznych udostępnionych on-line o stopniu dojrzałości 3 – dwustronna interakcja Liczba usług publicznych udostępnionych on-line o stopniu dojrzałości co najmniej 4 - transakcja Liczba podmiotów udostępniających usługi wewnątrzadministracyjne (A2A)

	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba udostępnionych usług wewnątrzadministracyjnych (A2A) • Liczba uruchomionych systemów teleinformatycznych w podmiotach wykonujących zadania publiczne • Przestrzeń dyskowa serwerowni • Liczba urzędów, które wdrożyły katalog rekomendacji dotyczących awansu cyfrowego • Liczba podmiotów, które udostępniły on-line informacje sektora publicznego • Liczba baz danych udostępnionych on-line poprzez API
10. Typy projektów	<p>1. Rozwój elektronicznych usług publicznych</p> <p>Budowa, rozbudowa lub zakup systemów teleinformatycznych bądź odpowiednich usług w technologii chmury obliczeniowej zapewniających dostępność, integrację oraz cyfryzację nowych usług a także poprawę funkcjonalności oraz e-dojrzałości istniejących usług publicznych świadczonych drogą elektroniczną w zakresie e-administracji, e-zdrowia, e-kultury. W tym m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) budowa, rozbudowa lub modernizacja systemów teleinformatycznych, b) zapewnienie interoperacyjności, integracji oraz bezpieczeństwa systemów teleinformatycznych, c) zapewnienie dostępności elektronicznych usług publicznych przy uwzględnieniu standardów WCAG 2.0 dotyczących dostępności dla osób o różnym stopniu niepełnosprawności i osób starszych. <p>2. Informatyzacja podmiotów ze sfery administracji, zdrowia i kultury</p> <p>Budowa, rozbudowa zakup lub wykorzystanie w technologii chmury obliczeniowej infrastruktury informatycznej, w tym aplikacji i systemów bazodanowych, służących poprawie efektywności zarządzania oraz upowszechnianiu komunikacji elektronicznej w instytucjach publicznych. W tym m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) uruchomienie systemów elektronicznego obiegu dokumentów, elektronicznej archiwizacji dokumentów, elektronicznego zarządzania rejestrami publicznymi, b) wprowadzenie podpisu elektronicznego, c) informatyzacja procedur wewnętrznych, d) zapewnienie interoperacyjności, integracji oraz bezpieczeństwa systemów teleinformatycznych. <p>3. Tworzenie i rozwijanie referencyjnych rejestrów publicznych, w tym geograficznych systemów informacji przestrzennej.</p> <p>Działania z zakresu informatyzacji podmiotów ze sfery administracji, zdrowia i kultury mają wzmacniać proces rozwoju elektronicznych usług publicznych. W związku z powyższym typy projektów określone w pkt 1 i 2 muszą stanowić jedno przedsięwzięcie.</p>
11. Typ beneficjenta	<ul style="list-style-type: none"> • jednostki samorządu terytorialnego • związki jednostek samorządu terytorialnego • stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego • samorządowe jednostki organizacyjne

	<ul style="list-style-type: none"> • organy władzy, administracji rządowej • państwowe jednostki organizacyjne • organy kontroli państwowej i ochrony prawa • sądy i trybunały • inne jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną • podmioty lecznicze działające w publicznym systemie ochrony zdrowia • organizacje pozarządowe • jednostki naukowe • uczelnie • przedsiębiorstwa (wyłącznie w formule PPP) • partnerzy prywatni we współpracy z podmiotami publicznymi w przypadku projektów realizowanych w formule partnerstwa publiczno-prywatnego 	
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	<ul style="list-style-type: none"> • mieszkańcy regionu 	
13. Instytucja pośrednicząca	nie dotyczy	
14. Instytucja wdrażająca	nie dotyczy	
15. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	słabiej rozwinięty	45 169 580
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	<p>Mechanizmy koordynacji i komplementarności opisano w części I SZOOP.</p> <p>W celu efektywnego zarządzania współzależnością pomiędzy interwencją oferowaną na szczeblu regionalnym i krajowym Minister Administracji i Cyfryzacji powołał Zespół do spraw koordynacji działań w obszarze e-administracji, udostępniania informacji sektora publicznego oraz rozwoju kompetencji cyfrowych.</p> <p>Działania w obszarze e-zdrowia koordynuje Komitet Sterujący ds. koordynacji interwencji EFSI w sektorze zdrowia.</p>	
17. Instrumenty terytorialne	nie dotyczy	
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	<p>Tryb konkursowy</p> <p>Tryb pozakonkursowy – m.in. w zakresie systemu informacji przestrzennej oraz informatyzacji służby zdrowia</p> <p>Za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów odpowiedzialny jest Departament Wdrażania EFRR Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.</p>	

<p>19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapewnienie interoperacyjności z obecnie istniejącymi/ planowanymi projektami e-administracji. W zakresie projektów dotyczących elektronizacji usług publicznych w obszarze administracji elementem oceny będzie pełna zdolność wdrażanych systemów teleinformatycznych do wymiany danych z odpowiednimi dla zakresu danego projektu systemami ogólnokrajowymi oraz regionalnymi, w szczególności zgodność z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 12 kwietnia 2012 r. w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2247). 2. Kompatybilność i komplementarność z projektami planowanymi do realizacji w ramach POPC na lata 2014-2020. Niezbędnym jest zachowanie kompatybilności oraz niepowielanie rozwiązań wdrażanych w ramach POPC na lata 2014-2020. Zgodnie z zapisami Umowy Partnerstwa, w przypadku inwestycji dotyczących cyfryzacji e-usług publicznych przedsięwzięcia realizowane na poziomie krajowym stanowią rodzaj standardu (w oparciu m.in. o akty prawne regulujące kwestie interoperacyjności), umożliwiającego zachowanie zasady kompatybilności technologicznej i projektowej dla przedsięwzięć realizowanych na poziomie regionalnym. 3. Komplementarność w stosunku do rozwiązań przewidzianych w krajowych platformach P1 i P2 oraz nie dublowanie ich funkcjonalności. Dotyczy projektów polegających na dostosowaniu systemów informatycznych świadczeniodawców do wymiany z Systemem Informacji Medycznej. Projekty te będą weryfikowane pod kątem komplementarności oraz nie dublowania funkcjonalności przewidzianych w krajowych platformach (P1 – Elektroniczna Platforma Gromadzenia, Analizy i Udostępniania Zasobów Cyfrowych o Zdarzeniach Medycznych i P2 – Platforma Udostępniania On-line Przedsiębiorcom Usług i Zasobów Cyfrowych Rejestrów Medycznych). 4. Zgodność z obowiązującymi przepisami prawa. Wsparcie uzyskają wyłącznie projekty, których realizacja nie będzie ograniczona lub niemożliwa z uwagi na zidentyfikowane przeszkody prawne dotyczące planowanych rozwiązań w zakresie e-usług.
---	--

	<p>Warunkiem wsparcia jest gotowość legislacyjna niezbędna dla osiągnięcia planowanych funkcjonalności.</p> <p>5. E-usługi publiczne na poziomie dojrzałości 3-dwustronna interakcja. W zakresie projektów, których głównym celem jest udostępnienie usług elektronicznych niezbędne minimum stanowią e-usługi charakteryzujące się 3 poziomem dojrzałości – dwustronna interakcja, tzn. umożliwiające transfer danych w dwóch kierunkach: od usługodawcy do klienta oraz od klienta do usługodawcy (np. pobranie, wypełnienie i odesłanie formularza drogą elektroniczną).</p> <p>6. Zgodność ze standardami przewidzianymi w wytycznych Web Content Accessibility Guidelines 2.0 (WCAG 2.0) oraz w krajowych ramach interoperacyjności. Wsparcie tworzenia narzędzi informacyjno-komunikacyjnych uwzględniać będzie ich dostępność dla wszystkich obywateli. Wspierane projekty będą zgodne z:</p> <p>a) wytycznymi <i>Web Content Accessibility Guidelines 2.0</i> (WCAG 2.0), opracowanymi przez międzynarodową organizację <i>World Wide Web Consortium</i> (W3C) dotyczącymi standardów w tworzeniu dostępnych stron internetowych dla osób o różnym stopniu niepełnosprawności i osób starszych oraz</p> <p>b) Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 12 kwietnia 2012 r. w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2247), które określa m.in. poziom jaki systemy muszą spełniać dla poszczególnych wymagań Web Content Accessibility Guidelines 2.0 (WCAG 2.0) w zakresie dostępności dla osób niepełnosprawnych.</p> <p>7. Zasadność wsparcia przewidzianych w ramach projektu inwestycji w infrastrukturę inną niż informatyczna (tzw. twarda infrastruktura – wyłącznie sprzęt, wyposażenie). Inwestycje w infrastrukturę inną niż informatyczna (tzw. twarda infrastruktura, obejmującą wyłącznie sprzęt i wyposażenie) będą dopuszczalne w ograniczonym i incydentalnym zakresie – wyłącznie jako element uzupełniający</p>
--	---

	<p>projektu. Warunkiem wsparcia będzie wykazanie przez Wnioskodawcę, że inwestycje w tego typu infrastrukturę są niezbędne do realizacji celów projektu oraz przedstawienie przeprowadzonej w tym zakresie inwentaryzacji potwierdzającej niedostępność lub brak wystarczających zasobów.</p> <ol style="list-style-type: none"> 8. Doposażenie w sprzęt komputerowy będzie dopuszczalne wyłącznie jako element uzupełniający projektu, niezbędny dla realizacji jego celów. 9. Wybór projektów w ramach działania będzie oparty na kryteriach kwalifikacji związanych w szczególności z: pozytywnym wpływem rozwój przedsiębiorczości, uproszczeniem procedur administracyjnych, stanem zaawansowania w przygotowaniu projektów do realizacji, stosunkiem jakości do ceny, rzetelną analizą kosztów i korzyści pozwalającą oszacować ekonomiczną stopę zwrotu, wspólnymi zamówieniami, oddziaływaniem na środowisko, komplementarnością z inwestycjami realizowanymi w perspektywie finansowej 2007-2013, spójnością z normami obowiązującymi na szczeblu krajowym. 10. Projekty zarządzane przez jednostkę administracji rządowej zespolonej i niezespolonej będą mogły uzyskać wsparcie wyłącznie w sytuacji, w której projekt będzie miał zasięg regionalny. 11. Wsparcia nie uzyskają projekty, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu. 12. Premiowane będą projekty dostarczające najbardziej dojrzałe e-usługi (czwarty poziom dojrzałości i więcej). W systemie wyboru projektów do dofinansowania preferowane będą projekty przewidujące udostępnienie e-usług publicznych na poziomie dojrzałości 4 i więcej, tj. na poziomie umożliwiającym pełne załatwienie danej sprawy drogą elektroniczną, łącznie z ewentualną płatnością, a także zawierającym dodatkowo mechanizmy personalizacji, a więc dostosowania sposobu świadczenia do szczególnych uwarunkowań i potrzeb klienta.
<p>20. Warunki i planowany zakres stosowania <i>cross-financingu</i> (%)</p>	<p>Wartość wydatków w ramach <i>cross-financingu</i> nie może stanowić więcej niż 10% finansowania unijnego projektu.</p> <p>Warunki i zakres stosowania zgodny będzie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu</p>

	<p>Spójności na lata 2014-2020.</p> <p>Przewiduje się wykorzystanie mechanizmu cross-financing, gdy jego zastosowanie będzie uzasadnione z punktu widzenia skuteczności lub efektywności osiągania założonych rezultatów. W ramach Działania 2.1 mechanizm cross-financing znajdzie zastosowanie m.in. w przypadku wsparcia szkoleniowego w związku z przewidzianymi typami projektów.</p>
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowanych	nie dotyczy
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	<p>Dochód w projekcie będzie uwzględniany zgodnie z art. 61 rozporządzenia ogólnego nr 1303/2013. Zastosowanie znajdą wyłączenia określone w art. 61 ust. 7 i 8 rozporządzenia, w pozostałych przypadkach stosowana będzie metoda obliczania zdyskontowanego dochodu operacji generujących dochód, o której stanowi art. 61 ust. 3 lit b rozporządzenia nr 1303/2013 oraz sekcja III rozdziału II Rozporządzenia nr 480/2014.</p>
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	<p>Przewiduje się stosowanie uproszczonych metod rozliczania wydatków zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p> <p>Szczegółowe warunki stosowania metod uproszczonych zostaną określone w regulaminach poszczególnych konkursów oraz w zasadach dotyczących projektów pozakonkursowych.</p> <p>Przewiduje się możliwość wypłacania zaliczek dla beneficjentów zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p>
24. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	<p>W przypadku wystąpienia pomocy publicznej wsparcie będzie udzielane:</p> <ul style="list-style-type: none"> – na podstawie art. 53 rozporządzenia KE nr 651/2014 Pomoc na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego oraz zgodnie z zasadami rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 28 sierpnia 2015 r. w sprawie pomocy inwestycyjnej na kulturę

	<p>i zachowanie dziedzictwa kulturowego w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. 2018 poz. 1594)</p> <p>– jako pomoc de minimis na podstawie rozporządzenia KE nr 1407/2013 oraz zgodnie z zasadami rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 488).</p>
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	<p>Projekty objęte pomocą publiczną – maksymalny poziom dofinansowania ze środków EFRR na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego (jeśli dotyczy) powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych, o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli.</p> <p>Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 85%.</p>
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	<p>Projekty objęte pomocą publiczną – maksymalny poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowanych na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego (jeśli dotyczy) powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych, o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli.</p> <p>Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 85%</p> <p>Wstępnie przewiduje się środki z budżetu państwa.</p>
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	<p>Projekty objęte pomocą publiczną – minimalny poziom wkładu własnego na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego (jeśli dotyczy) powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych, o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli.</p> <p>Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 15%.</p> <p>Wstępnie przewiduje się środki z budżetu państwa.</p>
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	nie dotyczy
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	nie dotyczy
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	nie dotyczy
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	nie dotyczy

32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	nie dotyczy

Działanie 2.2 Cyfrowa dostępność i użyteczność informacji sektora publicznego oraz zasobów nauki, kultury i dziedzictwa regionalnego

OPIS DZIAŁANIA 2.2	
6. Nazwa działania	CYFROWA DOSTĘPNOŚĆ I UŻYTECZNOŚĆ INFORMACJI SEKTORA PUBLICZNEGO ORAZ ZASOBÓW NAUKI, KULTURY I DZIEDZICTWA REGIONALNEGO
7. Cel szczegółowy działania	Większy zakres stosowania TIK w sferze usług publicznych
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba pobrań/odtworzeń dokumentów zawierających informacje sektora publicznego
9. Lista wskaźników produktu	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba podmiotów, które udostępniły on-line informacje sektora publicznego • Liczba zdigitalizowanych dokumentów zawierających informacje sektora publicznego • Liczba udostępnionych on-line dokumentów zawierających informacje sektora publicznego • Liczba utworzonych API • Liczba baz danych udostępnionych on-line poprzez API
10. Typy projektów	<ol style="list-style-type: none"> 1. Digitalizacja zasobów kulturowych, naukowych (w tym bibliotecznych), dziedzictwa regionalnego. W tym m.in.: <ol style="list-style-type: none"> a) budowa, rozbudowa systemów teleinformatycznych służących digitalizacji, b) prowadzenie prac digitalizacyjnych, c) tworzenie i rozwijanie repozytoriów cyfrowych, w szczególności z wykorzystaniem technologii przetwarzania w chmurze, wraz z zapewnieniem warunków bezpiecznego przechowywania danych cyfrowych, udostępnianiem i scalaniem informacji o zdigitalizowanych zasobach w ramach regionalnych repozytoriów cyfrowych, d) tworzenie i rozwijanie platform dystrybucji treści cyfrowych służących udostępnianiu zasobów cyfrowych w sposób otwarty i zapewniający możliwość ich ponownego wykorzystania w celu wytworzenia na ich podstawie nowych usług cyfrowych przez podmioty spoza sektora publicznego.
11. Typ beneficjenta	<ul style="list-style-type: none"> • jednostki samorządu terytorialnego • związki jednostek samorządu terytorialnego

	<ul style="list-style-type: none"> • stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego • samorządowe jednostki organizacyjne • organy władzy, administracji rządowej • państwowe jednostki organizacyjne • organy kontroli państwowej i ochrony prawa • sądy i trybunały • inne jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną • organizacje pozarządowe • jednostki naukowe • uczelnie • przedsiębiorstwa (wyłącznie w formule PPP) • partnerzy prywatni we współpracy z podmiotami publicznymi w przypadku projektów realizowanych w formule partnerstwa publiczno-prywatnego 	
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	<ul style="list-style-type: none"> • mieszkańcy regionu 	
13. Instytucja pośrednicząca	nie dotyczy	
14. Instytucja wdrażająca	nie dotyczy	
15. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	słabiej rozwinięty	5 000 000
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	<p>Mechanizmy koordynacji i komplementarności opisano w części I SZOOP.</p> <p>W celu efektywnego zarządzania współzależnością pomiędzy interwencją oferowaną na szczeblu regionalnym i krajowym Minister Administracji i Cyfryzacji powołał Zespół do spraw koordynacji działań w obszarze e-administracji, udostępniania informacji sektora publicznego oraz rozwoju kompetencji cyfrowych.</p>	
17. Instrumenty terytorialne	nie dotyczy	
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	<p>Tryb konkursowy</p> <p>Tryb pozakonkursowy</p> <p>Za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów odpowiedzialny jest Departament Wdrażania EFRR Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.</p>	
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	<p>1. Zgodność ze standardami przewidzianymi w wytycznych Web Content Accessibility Guidelines 2.0 (WCAG 2.0) oraz w krajowych ramach interoperacyjności. Wsparcie tworzenia narzędzi informacyjno-komunikacyjnych uwzględniać będzie ich dostępność dla wszystkich obywateli. Wspierane</p>	

	<p>projekty będą zgodne z:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) wytycznymi <i>Web Content Accessibility Guidelines 2.0</i> (WCAG 2.0), opracowanymi przez międzynarodową organizację <i>World Wide Web Consortium</i> (W3C) dotyczącymi standardów w tworzeniu dostępnych stron internetowych dla osób o różnym stopniu niepełnosprawności i osób starszych oraz b) Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 12 kwietnia 2012 r. w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2247), które określa m.in. poziom jaki systemy muszą spełniać dla poszczególnych wymagań <i>Web Content Accessibility Guidelines 2.0</i> (WCAG 2.0) w zakresie dostępności dla osób niepełnosprawnych. <ol style="list-style-type: none"> 2. Warunkiem uzyskania wsparcia na digitalizację będzie udostępnienie jej do ponownego wykorzystania. 3. Ze wsparcia wyłączone będą projekty obarczone ryzykiem powielania digitalizacji zasobów, które zostały już udostępnione w postaci cyfrowej oraz projekty dotyczące digitalizacji zasobów, w odniesieniu do których nie zostały uregulowane prawa autorskie. 4. Zasadność wsparcia przewidzianych w ramach projektu inwestycji w infrastrukturę inną niż informatyczna (tzw. twarda infrastruktura – wyłącznie sprzęt, wyposażenie). Inwestycje w infrastrukturę inną niż informatyczna (tzw. twarda infrastruktura, obejmującą wyłącznie sprzęt i wyposażenie) będą dopuszczalne w ograniczonym i incydentalnym zakresie – wyłącznie jako element uzupełniający projektu. Warunkiem wsparcia będzie wykazanie przez Wnioskodawcę, że inwestycje w tego typu infrastrukturę są niezbędne do realizacji celów projektu oraz przedstawienie przeprowadzonej w tym zakresie inwentaryzacji potwierdzającej niedostępność lub brak wystarczających zasobów. 5. Doposażenie w sprzęt komputerowy będzie dopuszczalne wyłącznie jako element uzupełniający projektu, niezbędny dla realizacji jego celów. 6. Wybór projektów w ramach działania będzie oparty na kryteriach kwalifikacji związanych w szczególności z: pozytywnym wpływem rozwój przedsiębiorczości,
--	---

	<p>uproszczeniem procedur administracyjnych, stanem zaawansowania w przygotowaniu projektów do realizacji, stosunkiem jakości do ceny, rzetelną analizą kosztów i korzyści pozwalającą oszacować ekonomiczną stopę zwrotu, wspólnymi zamówieniami, oddziaływaniem na środowisko, komplementarnością z inwestycjami realizowanymi w perspektywie finansowej 2007-2013, spójnością z normami obowiązującymi na szczeblu krajowym.</p> <p>7. Projekty zarządzane przez jednostkę administracji rządowej zespółonej i niezespółonej będą mogły uzyskać wsparcie wyłącznie w sytuacji, w której projekt będzie miał zasięg regionalny.</p> <p>8. Wsparcia nie uzyskają projekty, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu.</p> <p>9. Premiowane będą projekty zakładające nieodpłatne udostępnienie cyfrowych zasobów publicznych.</p>
20. Warunki i planowany zakres stosowania <i>cross-financingu</i> (%)	<p>Wartość wydatków w ramach <i>cross-financingu</i> nie może stanowić więcej niż 10% finansowania unijnego projektu.</p> <p>Warunki i zakres stosowania zgodny będzie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p> <p>Przewiduje się wykorzystanie mechanizmu <i>cross-financing</i>, gdy jego zastosowanie będzie uzasadnione z punktu widzenia skuteczności lub efektywności osiągania założonych rezultatów. W ramach Działania 2.2 mechanizm <i>cross-financing</i> znajdzie zastosowanie m.in. w przypadku wsparcia szkoleniowego w związku z przewidzianymi typami projektów.</p>
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	nie dotyczy
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	<p>Dochód w projekcie będzie uwzględniany zgodnie z art. 61 rozporządzenia ogólnego nr 1303/2013. Zastosowanie znajdą wyłączenia określone w art. 61 ust. 7 i 8 rozporządzenia, w pozostałych przypadkach stosowana będzie metoda obliczania zdyskontowanego dochodu operacji generujących dochód, o której stanowi art. 61 ust. 3 lit b rozporządzenia nr 1303/2013 oraz sekcja III rozdziału II Rozporządzenia nr 480/2014.</p>

<p>23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek</p>	<p>Przewiduje się stosowanie uproszczonych metod rozliczania wydatków zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p> <p>Szczegółowe warunki stosowania metod uproszczonych zostaną określone w regulaminach poszczególnych konkursów oraz w zasadach dotyczących projektów pozakonkursowych.</p> <p>Przewiduje się możliwość wypłacania zaliczek dla beneficjentów zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p>
<p>24. Pomoc publiczna i pomoc <i>de minimis</i> (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)</p>	<p>W przypadku wystąpienia pomocy publicznej wsparcie będzie udzielane:</p> <ul style="list-style-type: none"> – na podstawie art. 53 rozporządzenia KE nr 651/2014 Pomoc na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego oraz zgodnie z zasadami rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 28 sierpnia 2015 r. w sprawie pomocy inwestycyjnej na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. 2018 poz. 1594), – jako pomoc <i>de minimis</i> na podstawie rozporządzenia KE nr 1407/2013 oraz zgodnie z zasadami rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy <i>de minimis</i> w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 488).
<p>25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu</p>	<p>Projekty objęte pomocą publiczną – maksymalny poziom dofinansowania ze środków EFRR na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego (jeśli dotyczy) powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych, o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli.</p> <p>Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 85%.</p>
<p>26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych</p>	<p>Projekty objęte pomocą publiczną – maksymalny poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowanych na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego (jeśli</p>

na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	dotyczy) powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych, o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli. Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 85%
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Projekty objęte pomocą publiczną – minimalny poziom wkładu własnego na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego (jeśli dotyczy) powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych, o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli. Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 15%.
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	nie dotyczy
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	nie dotyczy
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	nie dotyczy
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	nie dotyczy

1. Numer i nazwa osi priorytetowej

OŚ PRIORYTETOWA 3 EFEKTYWNOŚĆ ENERGETYCZNA I GOSPODARKA NISKOEMISYJNA W REGIONIE

Podjęcie interwencji w ramach Osi priorytetowej 3. Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna w regionie, związane jest z wieloaspektowym podejściem do celowości przeznaczenia środków na realizację działań z zakresu gospodarki niskoemisyjnej. Do najważniejszych aspektów zaliczyć należy aspekt ekonomiczny, związany z możliwością ograniczenia wydatków w związku ze zwiększeniem efektywności energetycznej budynków. Nie bez znaczenia jest również możliwość generowania innowacyjnych rozwiązań technologicznych, co wpłynie m.in. na wzrost innowacyjności przedsiębiorstw w regionie. Ważny jest także aspekt społeczny związany z koniecznością zmiany zachowań i postaw społecznych spowodowanych zastosowaniem nowych rozwiązań i podnoszeniem wymogów w zakresie gospodarki niskoemisyjnej, w tym efektywnego gospodarowania zasobami. Ważny jest także pozytywny wpływ tego typu działań na problematykę zmian klimatu oraz globalnego ocieplenia poprzez ograniczanie emisji gazów cieplarnianych do atmosfery.

Oś priorytetowa 3. zakłada więc wsparcie działań związanych z rozwojem instalacji produkujących energię z OZE, zarówno w celach sprzedażowych, jak i na potrzeby własne. Wsparta zostanie również infrastruktura przesyłowa służąca przesyłowi i dystrybucji energii elektrycznej i ciepłej pozyskiwanej z OZE. Szczególny nacisk zostanie położony na realizację działań poprawiających efektywność energetyczną w różnych obszarach gospodarki regionu, w tym obszarze publicznym, mieszkaniowym, jak i w obszarze przedsiębiorstw.

Znaczny nacisk zamierza się położyć również na działania związane z ograniczaniem korzystania z indywidualnych środków transportu samochodowego. Wspierane w związku z tym będą działania przyczyniające się w szczególności do zwiększenia znaczenia transportu publicznego, a także rozwoju ruchu rowerowego.

Podjęcie tego rodzaju działań przyczyni się do wniesienia przez region wkładu w realizację celu określonego dla Polski w ramach tzw. pakietu klimatyczno-energetycznego, a także do realizacji celów Strategii Europa 2020 i jej projektu przewodniego „Europa efektywnie korzystająca z zasobów”. Celem tego projektu jest wsparcie zmian w kierunku niskoemisyjnego i efektywnie korzystającego z zasobów społeczeństwa, co przyczyni się zarówno do ograniczenia emisji CO₂ jak i ograniczenia zużycia energii i zasobów.

W ramach Osi Priorytetowej w określonych obszarach zostaną zastosowane instrumenty finansowe. Ostateczne rozstrzygnięcie o wielkości środków, zakresie i formie wsparcia podjęto po przeprowadzeniu oceny zgodnie z art. 37 CPR. Instytucja Zarządzająca RPO podjęła decyzję o przyjęciu modelu wdrożenia instrumentów finansowych z wykorzystaniem struktury funduszy funduszy.

Na podstawie art. art. 38 ust. 4 b) CPR powierzenie zadań wdrożeniowych może nastąpić:

- i. Europejskiemu Bankowi Inwestycyjnemu,
- ii. międzynarodowej instytucji finansowej, w których państwo członkowskie jest akcjonariuszem lub instytucji finansowej z siedzibą w państwie członkowskim, które mają na celu realizację interesu publicznego pod kontrolą władzy publicznej,

iii. podmiotom prawa publicznego lub prywatnego.

2. CELE SZCZEGÓŁOWE OSI PRIORYTETOWEJ

Cel szczegółowy 1: zwiększony udział energii ze źródeł odnawialnych w produkcji energii w województwie
 Cel szczegółowy 2: zwiększona efektywność energetyczna przedsiębiorstw
 Cel szczegółowy 3: zwiększona efektywność energetyczna budynków użyteczności publicznej i wielorodzinnych budynków mieszkaniowych
 Cel szczegółowy 4: zwiększone wykorzystanie transportu publicznego w miastach i ich obszarach funkcjonalnych

3. Charakter osi	nie dotyczy	
4. Fundusz (nazwa i kwota w EUR)	EFRR	288 595 059
5. Instytucja zarządzająca	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego	

Działanie 3.1 Wspieranie wytwarzania i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych

OPIS DZIAŁANIA 3.1	
6. Nazwa działania	WSPIERANIE WYTWARZANIA I DYSTRYBUCJI ENERGII POCHODZĄCEJ ZE ŹRÓDEŁ ODNAWIALNYCH
7. Cel szczegółowy działania	Zwiększony udział energii ze źródeł odnawialnych w produkcji energii w województwie (Cel szczegółowy 1)
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	<ul style="list-style-type: none"> • Dodatkowa zdolność wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych • Dodatkowa zdolność wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych • Dodatkowa zdolność wytwarzania energii cieplnej ze źródeł odnawialnych • Produkcja energii elektrycznej z nowo wybudowanych/nowych mocy wytwórczych instalacji wykorzystujących OZE • Produkcja energii elektrycznej z nowo wybudowanych instalacji wykorzystujących OZE • Produkcja energii elektrycznej z nowych mocy wytwórczych instalacji wykorzystujących OZE • Produkcja energii cieplnej z nowo wybudowanych/nowych mocy wytwórczych instalacji wykorzystujących OZE • Produkcja energii cieplnej z nowo wybudowanych instalacji wykorzystujących OZE • Produkcja energii cieplnej z nowych mocy wytwórczych instalacji wykorzystujących OZE • Produkcja biokomponentów z nowo wybudowanych/przebudowanych instalacji

	<ul style="list-style-type: none"> • Produkcja biopaliw z nowo wybudowanych/przebudowanych instalacji • Liczba nowo podłączonych gospodarstw domowych wykorzystujących energię ciepłą z OZE • Liczba nowo podłączonych podmiotów i instytucji wykorzystujących energię ciepłą z OZE • Dodatkowa zdolność przyłączania nowych mocy OZE do sieci elektroenergetycznej • Wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach O/K/M (CI8) • Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych (CI34)
9. Lista wskaźników produktu	<ul style="list-style-type: none"> • Długość nowo wybudowanych lub zmodernizowanych sieci elektroenergetycznych dla odnawialnych źródeł energii • Długość nowo wybudowanych sieci elektroenergetycznych dla odnawialnych źródeł energii • Długość zmodernizowanych sieci elektroenergetycznych dla odnawialnych źródeł energii • Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE • Liczba przebudowanych jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE • Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii cieplnej z OZE • Liczba przebudowanych jednostek wytwarzania energii cieplnej z OZE • Liczba wybudowanych instalacji do produkcji biokomponentów • Liczba przebudowanych instalacji do produkcji biokomponentów • Liczba wybudowanych instalacji do produkcji biopaliw • Liczba przebudowanych instalacji do produkcji biopaliw • Długość nowo wybudowanych lub zmodernizowanych sieci ciepłowniczych dla odnawialnych źródeł energii • Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie (CI1)
10. Typy projektów	<ol style="list-style-type: none"> 1. Budowa, przebudowa instalacji do produkcji, przetwarzania, magazynowania i przesyłu energii pochodzącej z OZE (słońca, biogazu oraz wody, biomasy i geotermalnej) wraz z podłączeniem źródła do sieci dystrybucyjnej/przesyłowej (elementem projektu będzie przyłączy do sieci elektroenergetycznej lub sieci ciepłowniczej należące do beneficjenta projektu (wytwórcy energii)). 2. Budowa lub modernizacja jednostek wytwarzania energii elektrycznej oraz cieplnej (mikroinstalacji) z OZE, wykorzystujących w pierwszej kolejności energię słoneczną i geotermalną, ale także biogaz, w budynkach publicznych oraz mieszkaniowych (w tym związanych z działaniami z zakresu mikrokogeneracji i mikrotrigeneracji). 3. Budowa, przebudowa instalacji służących/na służące do produkcji biokomponentów i biopaliw drugiej lub trzeciej generacji (a także najnowszej dostępnej). 4. Budowa, przebudowa infrastruktury służącej do przesyłu i dystrybucji energii cieplnej pochodzącej z OZE (elementem projektu będzie przyłączy do źródła energii cieplnej). 5. Budowa, przebudowa sieci elektroenergetycznych (niskiego i średniego napięcia poniżej 110 kV) w zakresie niezbędnym do właściwego

	funkcjonowania przyłącza, dedykowanych przyłączeniu nowych jednostek wytwórczych energii z OZE do Krajowego Systemu Elektroenergetycznego (KSE). Wsparcie dotyczące przyłączania OZE do KSE uwzględniać może przyłączenia oraz budowy/przebudowy sieci należących do operatorów systemu dystrybucyjnego (pozostała część przyłączenia, tj. instalacja należąca do wytwórcy, będzie mogła zostać wsparta w ramach typu projektu 1).	
11. Typ beneficjenta	<ul style="list-style-type: none"> • przedsiębiorstwa • jednostki samorządu terytorialnego • związki jednostek samorządu terytorialnego • stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego • samorządowe jednostki organizacyjna • organy władzy, administracji rządowej • państwowe jednostki organizacyjne • organizacje pozarządowe • podmiot wdrażający instrument finansowy • partnerzy prywatni we współpracy z podmiotami publicznymi w przypadku projektów realizowanych w formule partnerstwa publiczno-prywatnego 	
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	<ul style="list-style-type: none"> • mieszkańcy regionu • administracja publiczna • przedsiębiorstwa 	
13. Instytucja pośrednicząca	nie dotyczy	
14. Instytucja wdrażająca	nie dotyczy	
15. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	słabiej rozwinięty	30 718 118
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Mechanizmy koordynacji i komplementarności opisano w części I SZOOP.	
17. Instrumenty terytorialne	nie dotyczy	
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	<p>Tryb konkursowy</p> <p>Za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów odpowiedzialny jest Departament Wdrażania EFRR Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.</p> <p>Instrumenty finansowe - wsparcie w ramach Działania udzielane będzie w trybie wynikającym z wybranego przez IZ RPO modelu wdrażania instrumentów finansowych.</p>	
19. Limity i ograniczenia w realizacji	1. Wsparcia nie uzyskują projekty, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem	

projektów	<p>wniosku o dofinansowanie projektu/w dniu podjęcia decyzji inwestycyjnej (w przypadku wsparcia z instrumentów finansowych).</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Premiowane będą projekty realizujące cele określone w planie gospodarki niskoemisyjnej dla danego obszaru. 3. Kluczowe będzie kryterium efektywności kosztowej w powiązaniu z osiąganymi efektami ekologicznymi w stosunku do planowanych nakładów finansowych. <p><u>Typ projektu 1</u></p> <p>Podział w oparciu o moc znamionową:</p> <ul style="list-style-type: none"> – energia wodna (do 5 MWe), – energia słoneczna (do 2 MWe/MWth), – energia geotermalna (do 2 MWth), – energia biogazu (do 1 MWe), – energia biomasy (do 5 MWth/MWe). <p>W przypadku produkcji energii z biomasy lub biogazu:</p> <ul style="list-style-type: none"> – preferowane będą projekty, w których wykorzystywane surowce są produkowane lokalnie, w niewielkich odległościach w stosunku do miejsca wytwarzania energii, – nie będą wspierane instalacje wykorzystujące do opalania drewno inne niż drewno energetyczne oraz zboże pełnowartościowe w rozumieniu art. 2 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz. U. z 2017 r. poz. 1148 z późn. zm.), – nie będą wspierane instalacje wykorzystujące współspalanie biomasy z węglem. <p>W przypadku wystąpienia pomocy publicznej, przedsięwzięcia będą podlegać ograniczeniom wynikającym z regulacji dotyczących pomocy publicznej. W przypadku otrzymania dotacji posiadacz instalacji, w odniesieniu do mechanizmu cen referencyjnych, zobowiązany jest postępować zgodnie z zasadami określonymi w art. 39 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz. U. z 2017 r. poz. 1148 z późn. zm.).</p> <p><u>Typ projektu 2</u></p> <p>Podział w odniesieniu do jednej instalacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> – indywidualne budynki mieszkalne oraz indywidualne lokale mieszkalne w budynkach wielorodzinnych – do 10 kW (energia elektryczna i ciepła), do 120 kW (mikrokogeneracja i mikrotrigeneracja),
-----------	--

	<p>– pozostałe budynki – do 40 kW (energia elektryczna), do 120 kW (energia cieplna), do 120 kW (mikrokogeneracja i mikrotrigeneracja).</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Beneficjenci: jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia oraz samorządowe jednostki organizacyjne; organizacje pozarządowe; przedsiębiorstwa komunalne. 2. Oprócz projektów indywidualnych przewiduje się również projekty dotyczące realizacji większej liczby instalacji w budynkach/lokalach należących do większej liczby odbiorców końcowych (np. projekty dotyczące montażu mikroinstalacji w budynkach prywatnych na obszarze danej gminy). 3. Przedsięwzięcia będą podlegać ograniczeniom wynikającym z regulacji dotyczących pomocy publicznej. <p><u>Projekty dotyczące produkcji energii z biomasy</u></p> <p>Współfinansowane będą tylko projekty zgodne z programami ochrony powietrza oraz planami działań krótkoterminowych aby promować zgodność z wymogami dyrektywy 2008/50/WE w sprawie jakości powietrza i czystsze powietrze dla Europy (Dz. Urz. UE L 152 z 11.06.2008, s.1).</p> <p><u>Projekty dotyczące Małych Elektrowni Wodnych (MEW)</u></p> <p>Realizacja projektów będzie dopuszczona pod warunkiem spełnienia wymogów wynikających z Ramowej Dyrektywy Wodnej.</p> <p>Współfinansowane będą projekty, które:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. nie mają negatywnego wpływu na stan lub potencjał jednolitych części wód. Projekty te muszą być wpisane na listę nr 1 do Masterplanów dla dorzecza Wisły i Odry. Po tym terminie będą wspierane projekty, których brak negatywnego wpływu na stan lub potencjał jednolitych części wód zostanie zweryfikowany w trakcie przeprowadzania procedury oceny oddziaływania na środowisko lub oceny zgodności z Ramową Dyrektywą Wodną. 2. mają znaczący wpływ na stan lub potencjał jednolitych części wód wynikające z Planów Gospodarowania Wodami w Dorzeczach lub, do czasu ich powstania, wpisane na listę nr 2 do Masterplanów dla dorzecza
--	---

	<p>Wiśły i Odry. Projekty te mogą być realizowane pod warunkiem spełnienia przez nie wymogów art. 4.7 Ramowej Dyrektywy Wodnej.</p> <p>Projekty muszą być realizowane na istniejących budowach piętrzących lub wyposażonych w hydroelektrownie i zapewniać pełną drożność budowli dla przemieszczeń fauny wodnej.</p>
20. Warunki i planowany zakres stosowania <i>cross-financingu</i> (%)	nie dotyczy
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	nie dotyczy
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	<p>Dochód w projekcie będzie uwzględniany zgodnie z art. 61 rozporządzenia ogólnego nr 1303/2013. Zastosowanie znajdą wyłączenia określone w art. 61 ust. 7 i 8 rozporządzenia, w pozostałych przypadkach stosowana będzie metoda obliczania zdyskontowanego dochodu operacji generujących dochód, o której stanowi art. 61 ust. 3 lit b rozporządzenia nr 1303/2013 oraz sekcja III rozdziału II rozporządzenia nr 480/2014.</p>
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	<p>Przewiduje się stosowanie uproszczonych metod rozliczania wydatków zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p> <p>Szczegółowe warunki stosowania metod uproszczonych zostaną określone w regulaminach poszczególnych konkursów oraz w zasadach dotyczących projektów pozakonkursowych.</p> <p>Przewiduje się możliwość wypłacania zaliczek dla beneficjentów zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p>
24. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	<p>W przypadku wystąpienia pomocy publicznej wsparcie udzielane będzie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – na podstawie art. 41 rozporządzenia KE nr 651/2014 Pomoc inwestycyjna na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych oraz zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 września 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w układy wysokosprawnej kogeneracji oraz na

	<p>propagowanie energii ze źródeł odnawialnych w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020 (Dz. U. poz. 1420),</p> <ul style="list-style-type: none"> – na podstawie art. 46 rozporządzenia KE nr 651/2014 Pomoc inwestycyjna na efektywny energetycznie system ciepłowniczy i chłodniczy oraz zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 5 listopada 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na efektywny energetycznie system ciepłowniczy i chłodniczy w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020 (Dz. U. poz. 2011), – na podstawie art. 48 rozporządzenia KE nr 651/2014 Pomoc inwestycyjna na infrastrukturę energetyczną oraz zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 5 listopada 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę energetyczną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020 (Dz. U. poz. 2011), – jako pomoc de minimis na podstawie rozporządzenia KE nr 1407/2013 oraz zgodnie z zasadami rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020 (Dz. U. poz. 488).
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	<p>Projekty objęte pomocą publiczną – maksymalny poziom dofinansowania ze środków EFRR na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych, o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli</p> <p>Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 85%</p>
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	<p>Projekty objęte pomocą publiczną – maksymalny poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowanych na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych, o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli</p> <p>Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 85%</p>
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	<p>Projekty objęte pomocą publiczną – minimalny poziom wkładu własnego na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych, o których mowa</p>

	<p>w punkcie 24 niniejszej tabeli</p> <p>Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 15%</p>
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	<p><u>Typ projektu 2</u></p> <p>Maksymalna wartość projektu – 5 mln PLN</p>
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	<p><u>Typ projektu 2</u></p> <p>Maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych w odniesieniu do jednej instalacji:</p> <p>Na potrzeby budynku mieszkaniowego:</p> <p>100 tys. PLN – w przypadku osoby fizycznej</p> <p>300 tys. PLN – w przypadku budynku będącego w zasobach jednostki samorządu terytorialnego</p> <p>W przypadku instalacji wykorzystującej równolegle więcej niż jedno odnawialne źródło energii:</p> <p>Na potrzeby budynku mieszkaniowego:</p> <p>150 tys. PLN – w przypadku osoby fizycznej</p> <p>450 tys. PLN – w przypadku budynku będącego w zasobach jednostki samorządu terytorialnego</p>
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	6 483 943
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Fundusz Funduszy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	<p><u>Typy projektów 1 i 3</u></p> <p>Pożyczka</p> <p>Wartość produktu finansowego – do 5 mln PLN</p> <p>Maksymalny okres spłaty – do 10 lat</p> <p>Odbiorcy: przedsiębiorstwa, JST, ich związki i stowarzyszenia oraz samorządowe jednostki organizacyjne, organy władzy, administracji rządowej, państwowe jednostki organizacyjne, organizacje pozarządowe.</p> <p>Preferencję w zakresie warunków wsparcia:</p> <ul style="list-style-type: none"> – oprocentowanie pożyczki poniżej stopy rynkowej.
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	<p>przedsiębiorstwa, JST, ich związki i stowarzyszenia oraz samorządowe jednostki organizacyjne, organy władzy, administracji rządowej, państwowe jednostki organizacyjne, organizacje pozarządowe.</p>

Działanie 3.2 Efektywność energetyczna w przedsiębiorstwach

OPIS DZIAŁANIA 3.2	
6. Nazwa działania	EFEKTYWNOŚĆ ENERGETYCZNA W PRZEDSIĘBIORSTWACH
7. Cel szczegółowy działania	Zwiększona efektywność energetyczna przedsiębiorstw (Cel szczegółowy 2)
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	<ul style="list-style-type: none"> • Produkcja energii elektrycznej z nowo wybudowanych/nowych mocy wytwórczych instalacji wykorzystujących OZE • Produkcja energii elektrycznej z nowo wybudowanych instalacji wykorzystujących OZE • Produkcja energii elektrycznej z nowych mocy wytwórczych instalacji wykorzystujących OZE • Produkcja energii cieplnej z nowo wybudowanych/nowych mocy wytwórczych instalacji wykorzystujących OZE • Produkcja energii cieplnej z nowo wybudowanych instalacji wykorzystujących OZE • Produkcja energii cieplnej z nowych mocy wytwórczych instalacji wykorzystujących OZE • Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej • Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej • Wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach O/K/M (CI8) • Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych (CI34) • Dodatkowa zdolność wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych (CI30) • Dodatkowa zdolność wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych • Dodatkowa zdolność wytwarzania energii cieplnej ze źródeł odnawialnych
9. Lista wskaźników produktu	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie (CI1) • Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE • Liczba przebudowanych jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE • Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii cieplnej z OZE • Liczba przebudowanych jednostek wytwarzania energii cieplnej z OZE • Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków • Powierzchnia użytkowa budynków poddanych termomodernizacji
10. Typy projektów	<p>Przedsięwzięcia, wynikające z przeprowadzonego audytu energetycznego przedsiębiorstwa, mające na celu poprawę efektywności energetycznej, przyczyniające się do zmniejszenia strat energii, ciepła i wody oraz do odzysku ciepła w przedsiębiorstwie, w tym m.in.:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. przebudowa linii produkcyjnych na bardziej efektywne energetycznie, 2. zastosowanie technologii efektywnych energetycznie poprzez przebudowę lub wymianę na energooszczędne urządzenia i instalacje technologiczne, energetyczne oraz oświetlenia, a także elementów (lub całych) ciągów

	<p>transportowych mediów oraz ciągów transportowych linii produkcyjnych;</p> <p>3. zastosowanie energooszczędnych technologii produkcji i użytkowania energii,</p> <p>4. zastosowanie instalacji i urządzeń technicznych służących poprawie efektywności energetycznej,</p> <p>5. głęboka i kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów i budynków w przedsiębiorstwach,</p> <p>6. budowa i przebudowa instalacji OZE wykorzystywanych w przedsiębiorstwie,</p> <p>7. zastosowanie technologii odzysku energii w ramach przedsiębiorstwa,</p> <p>8. wprowadzanie systemów zarządzania energią (o ile beneficjent nie posiada już takiego systemu dotyczącego zarządzania danym komponentem gospodarki energetycznej przedsiębiorstwa i o ile jest to uzasadnione ekonomicznie), jako integralna część projektów, o których wyżej mowa.</p>	
11. Typ beneficjenta	<ul style="list-style-type: none"> • podmiot wdrażający instrument finansowy 	
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	<ul style="list-style-type: none"> • mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa • duże przedsiębiorstwa – w których większość udziałów lub akcji posiada władza regionalna, działające w obszarach wskazanych jako inteligentne specjalizacje regionu oraz pod warunkiem lokalizacji inwestycji na obszarze objętym ochroną uzdrowiskową lub ochroną z tytułu ustawy o ochronie przyrody (dotyczy obszarów Natura 2000 i parków krajobrazowych) 	
13. Instytucja pośrednicząca	nie dotyczy	
14. Instytucja wdrażająca	nie dotyczy	
15. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	słabiej rozwinięty	38 397 646
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Mechanizmy koordynacji i komplementarności opisano w części I SZOOP.	
17. Instrumenty terytorialne	nie dotyczy	
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Instrumenty finansowe – wsparcie w ramach Działania udzielane będzie w trybie wynikającym z wybranego przez IZ RPO modelu wdrażania instrumentów finansowych.	
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przedsięwzięcia realizowane będą na podstawie przeprowadzonego audytu energetycznego. 2. Preferowane będą projekty zwiększające efektywność energetyczną powyżej 60%. Projekty zwiększające efektywność energetyczną poniżej 25% nie będą kwalifikowały się do wsparcia. 3. Wszystkie projekty uzyskujące wsparcie będą musiały wykazać efektywność kosztową. 4. Wszystkie projekty uzyskujące wsparcie będą musiały wykazać wyraźny pozytywny wpływ na środowisko, 	

	<p>przedstawiony w formie oszczędności energii, obniżonej emisji CO₂.</p> <p>5. Duże przedsiębiorstwa – projekty do 2 mln EUR kosztów całkowitych.</p> <p>6. Wsparcia nie uzyskują projekty, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane w dniu podjęcia decyzji inwestycyjnej.</p> <p>7. Instalacje OZE – w przypadku otrzymania wsparcia posiadacz instalacji, w odniesieniu do mechanizmu cen referencyjnych, zobowiązany jest postępować zgodnie z zasadami określonymi w art. 39 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz. U. z 2017 r. poz. 1148 z późn. zm.).</p>
20. Warunki i planowany zakres stosowania <i>cross-financingu</i> (%)	nie dotyczy
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	nie dotyczy
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Dochód w projekcie będzie uwzględniany zgodnie z art. 61 rozporządzenia ogólnego nr 1303/2013. Zastosowanie znajdą wyłączenia określone w art. 61 ust. 7 i 8 rozporządzenia, w pozostałych przypadkach stosowana będzie metoda obliczania zdyskontowanego dochodu operacji generujących dochód, o której stanowi art. 61 ust. 3 lit b rozporządzenia nr 1303/2013 oraz sekcja III rozdziału II rozporządzenia nr 480/2014.
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Nie dotyczy
24. Pomoc publiczna i pomoc <i>de minimis</i> (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	<p>W przypadku wystąpienia pomocy publicznej wsparcie udzielane będzie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – na podstawie art. 38 rozporządzenia KE nr 651/2014 Pomoc inwestycyjna na środki wspierające efektywność energetyczną oraz zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 28 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje wspierające efektywność energetyczną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020 (Dz. U. poz. 1363), – na podstawie art. 39 rozporządzenia KE nr 651/2014 Pomoc inwestycyjna na projekty wspierające efektywność energetyczną w budynkach oraz zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 28 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje wspierające

	<p>efektywność energetyczną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020 (Dz. U. poz. 1363),</p> <ul style="list-style-type: none"> – na podstawie art. 41 rozporządzenia KE nr 651/2014 Pomoc inwestycyjna na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych oraz zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 września 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w układy wysokosprawnej kogeneracji oraz na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020 (Dz. U. poz. 1420), – jako pomoc de minimis na podstawie rozporządzenia KE nr 1407/2013 oraz zgodnie z zasadami rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 488).
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	<p>Projekty objęte pomocą publiczną – maksymalny poziom dofinansowania ze środków EFRR na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych, o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli</p> <p>Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 85%</p>
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	<p>Projekty objęte pomocą publiczną – maksymalny poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowanych na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych, o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli</p> <p>Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 85%</p>
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	<p>Projekty objęte pomocą publiczną – minimalny poziom wkładu własnego na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych, o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli</p> <p>Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 15%</p>
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	nie dotyczy
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	nie dotyczy

30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	38 397 646
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Fundusz Funduszy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	<p>Pożyczka</p> <p>Wartość produktu finansowego – do 5 mln PLN</p> <p>Maksymalny okres spłaty – do 15 lat</p> <p>Odbiorcy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa, • duże przedsiębiorstwa – w których większość udziałów lub akcji posiada władza regionalna, działające w obszarach wskazanych jako inteligentne specjalizacje regionu oraz pod warunkiem lokalizacji inwestycji na obszarze objętym ochroną uzdrowiskową lub ochroną z tytułu ustawy o ochronie przyrody (dotyczy obszarów Natura 2000 i parków krajobrazowych). <p>Preferencję w zakresie warunków wsparcia:</p> <ul style="list-style-type: none"> – oprocentowanie pożyczki poniżej stopy rynkowej.
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	<ul style="list-style-type: none"> • mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa • duże przedsiębiorstwa – w których większość udziałów lub akcji posiada władza regionalna, działające w obszarach wskazanych jako inteligentne specjalizacje regionu oraz pod warunkiem lokalizacji inwestycji na obszarze objętym ochroną uzdrowiskową lub ochroną z tytułu ustawy o ochronie przyrody (dotyczy obszarów Natura 2000 i parków krajobrazowych)

Działanie 3.3 Efektywność energetyczna w sektorze publicznym i mieszkaniowym

OPIS DZIAŁANIA 3.3	
6. Nazwa działania	EFEKTYWNOŚĆ ENERGETYCZNA W SEKTORZE PUBLICZNYM I MIESZKANIOWYM
7. Cel szczegółowy działania	Zwiększona efektywność energetyczna budynków użyteczności publicznej i wielorodzinnych budynków mieszkalnych (Cel szczegółowy 3)
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	<ul style="list-style-type: none"> • Produkcja energii elektrycznej z nowo wybudowanych/nowych mocy wytwórczych instalacji wykorzystujących OZE • Produkcja energii elektrycznej z nowo wybudowanych instalacji wykorzystujących OZE • Produkcja energii elektrycznej z nowych mocy wytwórczych instalacji wykorzystujących OZE • Produkcja energii cieplnej z nowo wybudowanych/nowych mocy wytwórczych instalacji wykorzystujących OZE • Produkcja energii cieplnej z nowo wybudowanych instalacji

	<p>wykorzystujących OZE</p> <ul style="list-style-type: none"> • Produkcja energii cieplnej z nowych mocy wytwórczych instalacji wykorzystujących OZE • Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej • Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej • Zmniejszenie rocznego zużycia energii pierwotnej w budynkach publicznych (CI32) • Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych (CI34) • Dodatkowa zdolność wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych (CI30) • Dodatkowa zdolność wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych • Dodatkowa zdolność wytwarzania energii cieplnej ze źródeł odnawialnych
9. Lista wskaźników produktu	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba gospodarstw domowych z lepszą klasą zużycia energii (CI31) • Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków • Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE • Liczba przebudowanych jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE • Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii cieplnej z OZE • Liczba przebudowanych jednostek wytwarzania energii cieplnej z OZE • Powierzchnia użytkowa budynków poddanych termomodernizacji
10. Typy projektów	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przedsięwzięcia z zakresu głębokiej i kompleksowej modernizacji energetycznej budynków publicznych, w tym m.in.: <ol style="list-style-type: none"> a) ocieplenie obiektu, wymiana pokrycia dachu, okien, drzwi zewnętrznych oraz oświetlenia na energooszczędne wraz z instalacją, b) przebudowa systemów grzewczych (wraz z wymianą i przyłączeniem źródła ciepła), systemów wentylacji i klimatyzacji oraz zastosowanie systemów zarządzania budynkiem, c) realizacja mikrokogeneracji lub mikrotrigeneracji na potrzeby własne, d) budowa i przebudowa instalacji OZE w modernizowanych energetycznie budynkach, e) instalacja systemów chłodzących, w tym również z OZE. 2. Przedsięwzięcia z zakresu głębokiej i kompleksowej modernizacji energetycznej wielorodzinnych budynków mieszkalnych, w tym m.in.: <ol style="list-style-type: none"> a) ocieplenie obiektu, wymiana pokrycia dachu, okien, drzwi zewnętrznych oraz oświetlenia na energooszczędne wraz z instalacją, b) przebudowa systemów grzewczych (wraz z wymianą i przyłączeniem źródła ciepła), systemów wentylacji i klimatyzacji oraz zastosowanie systemów zarządzania budynkiem, c) realizacja mikrokogeneracji lub mikrotrigeneracji na potrzeby własne, d) budowa i przebudowa instalacji OZE w modernizowanych energetycznie budynkach, e) instalacja systemów chłodzących, w tym również z OZE.

	<p>W przypadku projektów dotyczących budynków publicznych należących do organów administracji publicznej – wyłącznie budynki, których właścicielem jest samorząd terytorialny oraz podległe mu organy i jednostki organizacyjne.</p> <p>Wymiana oświetlenia na energooszczędne będzie możliwa do realizacji wyłącznie w częściach wspólnych budynku.</p> <p>Wsparcie udzielane może być również poprzez przedsiębiorstwa usług energetycznych (ESCO).</p>	
11. Typ beneficjenta	<ul style="list-style-type: none"> • jednostki samorządu terytorialnego • związki jednostek samorządu terytorialnego • stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego • samorządowe jednostki organizacyjna • inne jednostki sektora finansów publicznych • przedsiębiorstwa komunalne • organizacje pozarządowe • spółdzielnie mieszkaniowe oraz wspólnoty mieszkaniowe • towarzystwa budownictwa społecznego • kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych • podmioty lecznicze udzielające świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych • podmiot wdrażający instrument finansowy • partnerzy prywatni we współpracy z podmiotami publicznymi w przypadku projektów realizowanych w formule partnerstwa publiczno-prywatnego 	
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	<ul style="list-style-type: none"> • mieszkańcy regionu • administracja publiczna 	
13. Instytucja pośrednicząca	nie dotyczy	
14. Instytucja wdrażająca	nie dotyczy	
15. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	słabiej rozwinięty	64 350 120
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Mechanizmy koordynacji i komplementarności opisano w części I SZOOP.	
17. Instrumenty terytorialne	nie dotyczy	
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	<p>Tryb konkursowy</p> <p>Za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów odpowiedzialny jest Departament Wdrażania EFRR Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.</p> <p>Instrumenty finansowe - wsparcie w ramach Działania</p>	

	udzielane będzie w trybie wynikającym z wybranego przez IZ RPO modelu wdrażania instrumentów finansowych.
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	<ol style="list-style-type: none"> 1. Inwestycje muszą wynikać z planu gospodarki niskoemisyjnej. 2. Identyfikacja optymalnego zestawu działań zwiększających efektywność energetyczną w danym budynku dokonywana będzie na podstawie audytu energetycznego. Dla każdego projektu konieczne jest opracowanie audytu energetycznego zawierającego również analizę efektu ekologicznego przedsięwzięcia oraz wyliczenia redukcji wartości stężeń pyłu zawieszonego PM₁₀. Minimalny zakres audytu powinien obejmować działania realizowane w ramach projektu. 3. W przypadku konkursów dedykowanych polityce terytorialnej projekty muszą wynikać ze strategii dotyczącej Obszaru Strategicznej Interwencji miast regionalnych i subregionalnych lub strategii dotyczącej Obszaru Rozwoju Społeczno-Gospodarczego. 4. Preferowane będą projekty zwiększające efektywność energetyczną powyżej 60%. Projekty zwiększające efektywność energetyczną poniżej 25% nie będą kwalifikowały się do wsparcia. 5. Inwestycje związane z termomodernizacją infrastruktury w zakresie opieki szpitalnej mogą dotyczyć tylko obiektów ochrony zdrowia, których funkcjonowanie będzie uzasadnione w kontekście map potrzeb w dziedzinie medycyny. 6. W odniesieniu do projektów uwzględniających ocieplanie ścian i inne uszczelnianie budynków, niezbędne będzie wykonanie ekspertyz ornitologicznych. 7. Dofinansowanie działań mających na celu poprawę efektywności energetycznej będzie opierało się o założenia wynikające z dokumentu rządowego pt. „Krajowy Plan działań dotyczący efektywności energetycznej dla Polski”, którego częścią składową jest dokument „Wspieranie Inwestycji w modernizację budynków”, opisany jako „długoterminowa strategia wspierania inwestycji w renowację krajowych zasobów mieszkaniowych i użytkowych, zarówno publicznych, jak i prywatnych”, w związku z art. 4 dyrektywy 2012/27/UE w sprawie efektywności energetycznej (Dz. Urz. UE L 315 z 14.11.2012 s. 1) oraz „Krajowego Planu mającego na celu zwiększenie liczby budynków o niskim zużyciu energii”, w związku z art. 9 dyrektywy 2010/31/UE

	<p>w sprawie charakterystyki energetycznej budynków (Dz. Urz. UE L 153 z 18.06.2010, s. 13).</p> <p>8. Wszystkie projekty uzyskujące wsparcie będą musiały wykazać efektywność kosztową. Działania będą musiały wynikać z audytów energetycznych oraz być zgodne z zaleceniami KE zawartymi w dokumencie „Finansowanie termomodernizacji budynków ze środków dostępnych w ramach polityki spójności”¹⁸.</p> <p>9. Indywidualne źródła ciepła:</p> <ul style="list-style-type: none"> – nie będzie współfinansowane wprowadzanie pieców węglowych, – wsparte projekty muszą skutkować redukcją CO₂ o co najmniej 30% w odniesieniu do istniejących instalacji, – wymiana źródła ciepła będzie niekwalifikowalna, jeżeli budynek jest podłączony do sieci ciepłowniczej/chłodniczej lub możliwe i racjonalne pod względem ekonomicznym jest jego podłączenie do ww. sieci, – wymiana źródła ciepła możliwa jest wyłącznie, gdy przeprowadzana jest jednocześnie z pozostałymi pracami z zakresu kompleksowej modernizacji energetycznej. <p>10. Premiowane będą projekty wynikające z Gminnego/Lokalnego Programu Rewitalizacji.</p> <p>11. Premiowane będą projekty dotyczące budynków pełniących funkcje społeczne.</p> <p>12. Wsparcia nie uzyskają projekty, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu/w dniu podjęcia decyzji inwestycyjnej (w przypadku wsparcia z instrumentów finansowych).</p> <p>13. Warunkiem uzyskania wsparcia będzie konieczność zastosowania indywidualnych liczników ciepła, ciepłej wody oraz chłodu, o ile wynika to z przeprowadzonego audytu energetycznego. Montaż liczników nie jest obligatoryjny w przypadku, gdy nie jest to technicznie i ekonomicznie uzasadnione lub gdy budynek będący przedmiotem kompleksowej modernizacji energetycznej został uprzednio wyposażony w ww. urządzenia.</p> <p>14. Instalacje OZE – w przypadku otrzymania wsparcia posiadacz instalacji, w odniesieniu do mechanizmu cen</p>
--	--

¹⁸ Raport końcowy, analiza przygotowana dla Komisji Europejskiej DG ds. Energii.

	referencyjnych, zobowiązany jest postępować zgodnie z zasadami określonymi w art. 39 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz. U. z 2017 r. poz. 1148 z późn. zm.).
20. Warunki i planowany zakres stosowania <i>cross-financingu</i> (%)	nie dotyczy
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	nie dotyczy
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Dochód w projekcie będzie uwzględniany zgodnie z art. 61 rozporządzenia ogólnego nr 1303/2013. Zastosowanie znajdą wyłączenia określone w art. 61 ust. 7 i 8 rozporządzenia, w pozostałych przypadkach stosowana będzie metoda obliczania zdyskontowanego dochodu operacji generujących dochód, o której stanowi art. 61 ust. 3 lit b rozporządzenia nr 1303/2013 oraz sekcja III rozdziału II rozporządzenia nr 480/2014.
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	<p>Przewiduje się stosowanie uproszczonych metod rozliczania wydatków zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p> <p>Szczegółowe warunki stosowania metod uproszczonych zostaną określone w regulaminach poszczególnych konkursów oraz w zasadach dotyczących projektów pozakonkursowych.</p> <p>Przewiduje się możliwość wypłacania zaliczek dla beneficjentów zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p>
24. Pomoc publiczna i pomoc <i>de minimis</i> (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	<p>W przypadku wystąpienia pomocy publicznej wsparcie udzielane będzie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – na podstawie art. 38 rozporządzenia KE nr 651/2014 Pomoc inwestycyjna na środki wspierające efektywność energetyczną oraz zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 28 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje wspierające efektywność energetyczną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020 (Dz. U. poz. 1363),

	<ul style="list-style-type: none"> – na podstawie art. 39 rozporządzenia KE nr 651/2014 Pomoc inwestycyjna na projekty wspierające efektywność energetyczną w budynkach oraz zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 28 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje wspierające efektywność energetyczną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020 (Dz. U. poz. 1363), – jako pomoc de minimis na podstawie rozporządzenia KE nr 1407/2013 oraz zgodnie z zasadami rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 488).
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	<p>Projekty objęte pomocą publiczną – maksymalny poziom dofinansowania ze środków EFRR na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych, o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli</p> <p>Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 85%</p>
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	<p>Projekty objęte pomocą publiczną – maksymalny poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowanych na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych, o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli</p> <p>Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 95%</p> <p>W przypadku projektów realizowanych na obszarach rewitalizowanych wstępnie przewiduje się środki z budżetu państwa maksymalnie w wysokości 10% wydatków kwalifikowalnych. Poziom dofinansowania z budżetu państwa oraz maksymalny % dofinansowania wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu zostanie ustalony na poziomie kryteriów wyboru projektów.</p>
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	<p>Projekty objęte pomocą publiczną – minimalny poziom wkładu własnego na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych, o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli</p> <p>Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 5%</p>

	W przypadku projektów realizowanych na obszarach rewitalizowanych wstępnie przewiduje się środki z budżetu państwa maksymalnie w wysokości 10% wydatków kwalifikowalnych. Poziom dofinansowania z budżetu państwa oraz maksymalny % dofinansowania wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu zostanie ustalony na poziomie kryteriów wyboru projektów.
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	nie dotyczy
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu	nie dotyczy
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe(EUR)	15 090 331
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Fundusz Funduszy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	<u>Budynki mieszkaniowe</u> Pożyczka Wartość produktu finansowego – do 10 mln PLN Maksymalny okres spłaty – do 20 lat Odbiorcy: podmioty będące właścicielami lub zarządzające budynkami mieszkaniowymi (zgodnie z katalogiem beneficjentów Działania 3.3) Preferencję w zakresie warunków wsparcia: – oprocentowanie pożyczki poniżej stopy rynkowej.
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Podmioty będące właścicielami lub zarządzające budynkami mieszkaniowymi (zgodnie z katalogiem beneficjentów Działania 3.3).

Działanie 3.4 Zrównoważona mobilność miejska i promowanie strategii niskoemisyjnych

OPIS DZIAŁANIA 3.4	
6. Nazwa działania	ZRÓWNOWAŻONA MOBILNOŚĆ MIEJSKA I PROMOWANIE STRATEGII NISKOEMISYJNYCH
7. Cel szczegółowy działania	Zwiększone wykorzystanie transportu publicznego w miastach i ich obszarach funkcjonalnych (Cel szczegółowy 4)
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	<ul style="list-style-type: none"> Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej Liczba przewozów komunikacją miejską na przebudowanych i nowych liniach komunikacji miejskiej Liczba pojazdów korzystających z miejsc postojowych w wybudowanych obiektach „parkuj i jedź” Liczba osób korzystających z wybudowanych/przebudowanych dróg dla rowerów

	<ul style="list-style-type: none"> • Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych (CI34)
9. Lista wskaźników produktu	<ul style="list-style-type: none"> • Całkowita długość nowych lub zmodernizowanych linii tramwajowych i linii metra (CI15) • Długość wspartej infrastruktury rowerowej • Długość wybudowanych dróg dla rowerów • Długość przebudowanych dróg dla rowerów • Długość wyznaczonych ścieżek rowerowych • Liczba zakupionych jednostek taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej • Liczba zainstalowanych inteligentnych systemów transportowych • Liczba rozbudowanych inteligentnych systemów transportowych • Pojemność zakupionego taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej • Całkowita długość nowych lub przebudowanych linii komunikacji miejskiej • Liczba wybudowanych obiektów „parkuj i jedź” • Liczba miejsc postojowych w wybudowanych obiektach „parkuj i jedź” • Liczba miejsc postojowych dla osób niepełnosprawnych w wybudowanych obiektach „parkuj i jedź” • Liczba wybudowanych obiektów „Bike&Ride” • Liczba wybudowanych obiektów „Kiss&Ride” • Liczba stanowisk postojowych w wybudowanych obiektach „Bike&Ride” • Liczba wybudowanych zintegrowanych węzłów przesiadkowych • Długość wyznaczonych buspasów • Liczba wybudowanych punktów oświetleniowych • Liczba przebudowanych punktów oświetleniowych
10. Typy projektów	<ol style="list-style-type: none"> 1. Projekty z zakresu rozwoju i usprawnienia systemu transportu miejskiego (w miastach z funkcjonującym zorganizowanym transportem publicznym¹⁹), w tym m.in.: <ol style="list-style-type: none"> a) infrastruktura transportu publicznego: budowa i przebudowa sieci tramwajowych, zaplecza technicznego do obsługi taboru, infrastruktury punktowej (zajezdni tramwajowych i autobusowych, przystanków, wysepek, a także urządzeń dla osób niepełnosprawnych), centrów przesiadkowych; elementy wyposażenia dróg i ulic w infrastrukturę służącą obsłudze transportu publicznego i pasażerów oraz pozostała infrastruktura (w tym drogowa) niezbędna do rozwoju transportu publicznego i ograniczenia wykorzystania samochodów osobowych, b) zakup taboru (wyłącznie jako uzupełnienie inwestycji infrastrukturalnych), c) systemy zarządzania ruchem (ITS), w tym m.in.: systemy centralnego

¹⁹ W przypadku województwa kujawsko-pomorskiego do tych miast należy zaliczyć Bydgoszcz, Toruń, Włocławek, Grudziądz i Inowrocław.

	<p>sterowania sygnalizacją oraz priorytetyzacją transportu publicznego, systemy sygnalizacji akustycznej, systemy sygnalizacji świetlnej wzbudzanej przez autobusy i trolejbusy (sygnalizacja akomodacyjna), systemy monitorowania ruchu na kluczowych trasach, w tunelach, w newralgicznych punktach miasta wraz z informowaniem o aktualnej sytuacji ruchowej, system nawigacji satelitarnej dla usprawnienia ruchu i podniesienia bezpieczeństwa transportu publicznego, system informacji dla podróżnych – elektroniczne tablice informacyjne, w tym systemy on-line, systemy monitorowania bezpieczeństwa montowane na przystankach, węzłach przesiadkowych, parkingach oraz w taborze,</p> <p>d) działania związane z ułatwianiem podróży multimodalnych, polityką parkingową (budowa i przebudowa parkingów typu np. "park&ride", "bike&ride", „kiss&ride”) oraz priorytetyzacją ruchu pieszego i rowerowego (m.in. rozwój koncepcji "bike&ride", ścieżek i tras rowerowych oraz systemów rowerów publicznych/miejskich wraz z niezbędną infrastrukturą),</p> <p>e) działania mające za zadanie zmniejszenie zatłoczenia miast i ograniczenie ruchu samochodowego w centrach miast (np. ograniczenia w ruchu samochodowym w centrach miast, buspasy, priorytety w ruchu miejskim dla środków komunikacji publicznej).</p> <p>2. Realizacja pozostałych inwestycji wynikających z planów gospodarki niskoemisyjnej niemożliwych do realizacji w ramach pozostałych działań/poddziałów, np. modernizacja systemów oświetlenia ulicznego (w tym budowa lub zamiana oświetlenia ulicznego na energooszczędne), budowa i przebudowa ścieżek rowerowych oraz rozwój systemu rowerów publicznych/miejskich poza miastami z funkcjonującym zorganizowanym transportem publicznym.</p> <p>3. Działania informacyjno-promocyjne (wyłącznie jako część powyższych projektów).</p>
11. Typ beneficjenta	<ul style="list-style-type: none"> • przedsiębiorstwa • jednostki samorządu terytorialnego • związki jednostek samorządu terytorialnego • stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego • samorządowe jednostki organizacyjna • zarządcy infrastruktury transportowej, służącej organizacji transportu zbiorowego publicznego • inne jednostki sektora finansów publicznych • organizacje pozarządowe • partnerzy prywatni we współpracy z podmiotami publicznymi w przypadku projektów realizowanych w formule partnerstwa publiczno-prywatnego
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	<ul style="list-style-type: none"> • osoby, instytucje i przedsiębiorstwa korzystające z rezultatów projektu • mieszkańcy regionu • turyści • inwestorzy

13. Instytucja pośrednicząca	nie dotyczy	
14. Instytucja wdrażająca	nie dotyczy	
15. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	słabiej rozwinięty	64 278 869
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Mechanizmy koordynacji i komplementarności opisano w części I SZOOP.	
17. Instrumenty terytorialne	nie dotyczy	
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Tryb konkursowy Za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów odpowiedzialny jest Departament Wdrażania EFRR Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.	
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	<ol style="list-style-type: none"> 1. Inwestycje muszą wynikać z planów gospodarki niskoemisyjnej. 2. W przypadku przedsięwzięć z zakresu zrównoważonej mobilności miejskiej²⁰ muszą one wynikać z planów gospodarki niskoemisyjnej lub dokumentów spełniających ich wymogi zawierających elementy zrównoważonych planów mobilności miejskich (m.in. kierunki interwencji planowanej w odniesieniu do transportu zbiorowego, ekoefektywnych środków transportu, inteligentnych systemów transportowych, bezpieczeństwa ruchu drogowego). 3. Premiowane będą projekty kompleksowe realizujące następujące cele jednocześnie: <ul style="list-style-type: none"> – szersze wykorzystanie bardziej efektywnego transportu publicznego i niezmotoryzowanego indywidualnego; – zmniejszenie wykorzystania samochodów osobowych; – lepszą integrację gałęzi transportu; – niższą emisję zanieczyszczeń powietrza, hałasu oraz niższe zatłoczenie; – poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego. 4. W przypadku konkursów dedykowanych polityce terytorialnej projekty muszą wynikać ze strategii dotyczącej Obszaru Strategicznej Interwencji miast regionalnych i subregionalnych lub strategii dotyczącej 	

²⁰ Warunek dotyczy miast z funkcjonującym zorganizowanym transportem publicznym, tj. Bydgoszczy, Torunia, Włocławka, Grudziądz i Inowrocławia.

	<p>Obszaru Rozwoju Społeczno-Gospodarczego.</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Inwestycje w drogi lokalne mogą być finansowane jedynie jako niezbędny i uzupełniający element kompleksowego projektu dotyczącego systemu zrównoważonej mobilności miejskiej. Warunek nie dotyczy inwestycji w infrastrukturę drogową i elementy drogowe służące nadaniu priorytetu transportowi publicznemu²¹. 6. Inwestycje nie mogą obejmować prac remontowych oraz i bieżącego utrzymania infrastruktury. 7. Premiowane będą projekty wynikające z Gminnego/Lokalnego Programu Rewitalizacji. 8. Wsparcia nie uzyskają projekty, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu. 9. W miastach posiadających transport szynowy (tramwaje) preferowany będzie rozwój tej gałęzi transportu zbiorowego poprzez inwestycje w infrastrukturę szynową. <p><u>Zakup autobusów:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – nie będą wspierane pojazdy zasilane dieslem, w tym spełniającym normy EURO-6, – w uzasadnionych przypadkach tzn. tam gdzie inwestycje np. w tabor bezemisyjny lub zasilany paliwami alternatywnymi byłyby całkowicie nieuzasadnione, możliwe jest dokonywanie naborów wniosków dotyczących pojazdów z silnikami hybrydowymi łączącymi paliwo diesel oraz elektryczne, – priorytetowo traktowany będzie zakup pojazdów bezemisyjnych (w szczególności pojazdów o napędzie elektrycznym). <p><u>Modernizacja systemów oświetlenia ulicznego:</u></p> <p>Budowa nowego oświetlenia ulicznego jest możliwa pod następującymi warunkami:</p> <ul style="list-style-type: none"> – punkty świetlne nie mogą powstawać w miejscach, w których oświetlenie publiczne dotychczas nie istniało, – w przypadku oświetlenia wymagającego podłączenia
--	---

²¹ Zgodnie z zasadami określonymi w dokumencie określającym zasady realizacji projektów z zakresu zrównoważonej mobilności miejskiej: *Zrównoważona intermodalna mobilność miejska (PI 4e). Postanowienia Umowy Partnerstwa. Dokument wykonawczy* dostępny na stronie internetowej IZ RPO WK-P.

	<p>do sieci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • w momencie ubiegania się o dofinansowanie beneficjent powinien posiadać zgodę Operatora Systemu Dystrybucyjnego na podłączenie punktów oświetleniowych do sieci, • preferowane będzie podłączenie do inteligentnego systemu zarządzania oświetleniem.
20. Warunki i planowany zakres stosowania <i>cross-financingu</i> (%)	nie dotyczy
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	nie dotyczy
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Dochód w projekcie będzie uwzględniany zgodnie z art. 61 rozporządzenia ogólnego nr 1303/2013. Zastosowanie znajdą wyłączenia określone w art. 61 ust. 7 i 8 rozporządzenia, w pozostałych przypadkach stosowana będzie metoda obliczania zdyskontowanego dochodu operacji generujących dochód, o której stanowi art. 61 ust. 3 lit b rozporządzenia nr 1303/2013 oraz sekcja III rozdziału II rozporządzenia nr 480/2014.
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	<p>Przewiduje się stosowanie uproszczonych metod rozliczania wydatków zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p> <p>Szczegółowe warunki stosowania metod uproszczonych zostaną określone w regulaminach poszczególnych konkursów oraz w zasadach dotyczących projektów pozakonkursowych.</p> <p>Przewiduje się możliwość wypłacania zaliczek dla beneficjentów zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p>
24. Pomoc publiczna i pomoc <i>de minimis</i> (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	<p>W przypadku wystąpienia pomocy publicznej wsparcie udzielane będzie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – na podstawie art. 56 rozporządzenia KE nr 651/2014, Pomoc inwestycyjna na infrastrukturę lokalną oraz zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 5 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na

	<p>infrastrukturę lokalną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020 (Dz. U. poz. 1208),</p> <ul style="list-style-type: none"> – jako pomoc de minimis na podstawie rozporządzenia KE nr 1407/2013 oraz zgodnie z zasadami rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 448). – zgodnie z zasadami określonymi w Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 października 2015 roku w zakresie zasad dofinansowania z programów operacyjnych podmiotów realizujących obowiązek świadczenia usług publicznych w transporcie zbiorowym (Nr MIR/H/2014-2020/30(1)/10/2014) <p>(wsparcie stanowi rekompensatę z tytułu realizacji zadań publicznych).</p>
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	<p>Projekty objęte pomocą publiczną – maksymalny poziom dofinansowania ze środków EFRR na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych, o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli</p> <p>Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 85%</p>
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	<p>Projekty objęte pomocą publiczną – maksymalny poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowanych na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych, o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli</p> <p>Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 95%</p> <p>W przypadku projektów realizowanych na obszarach rewitalizowanych wstępnie przewiduje się środki z budżetu państwa maksymalnie w wysokości 10% wydatków kwalifikowalnych. Poziom dofinansowania z budżetu państwa oraz maksymalny % dofinansowania wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu zostanie ustalony na poziomie kryteriów wyboru projektów.</p>
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	<p>Projekty objęte pomocą publiczną – minimalny poziom wkładu własnego na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych, o których mowa</p>

	<p>w punkcie 24 niniejszej tabeli</p> <p>Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 5%</p> <p>W przypadku projektów realizowanych na obszarach rewitalizowanych wstępnie przewiduje się środki z budżetu państwa maksymalnie w wysokości 10% wydatków kwalifikowalnych. Poziom dofinansowania z budżetu państwa oraz maksymalny % dofinansowania wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu zostanie ustalony na poziomie kryteriów wyboru projektów.</p>
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	nie dotyczy
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	nie dotyczy
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	nie dotyczy
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	nie dotyczy

Działanie 3.5 Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna w ramach ZIT

OPIS DZIAŁANIA 3.5	
Nazwa działania	EFEKTYWNOŚĆ ENERGETYCZNA I GOSPODARKA NISKOEMISYJNA W RAMACH ZIT
Cele szczegółowe działania	<p>Zwiększona efektywność energetyczna budynków użyteczności publicznej i wielorodzinnych budynków mieszkalnych (Cel szczegółowy 3)</p> <p>Zwiększone wykorzystanie transportu publicznego w miastach i ich obszarach funkcjonalnych (Cel szczegółowy 4)</p>

Poddziałanie 3.5.1 Efektywność energetyczna w sektorze publicznym i mieszkaniowym w ramach ZIT

OPIS PODDZIAŁANIA 3.5.1	
6. Nazwa poddziałania	EFEKTYWNOŚĆ ENERGETYCZNA W SEKTORZE PUBLICZNYM I MIESZKANIOWYM W RAMACH ZIT
7. Cel szczegółowy poddziałania	Zwiększona efektywność energetyczna budynków użyteczności publicznej i wielorodzinnych budynków mieszkalnych (Cel szczegółowy 3)
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	<ul style="list-style-type: none"> • Produkcja energii elektrycznej z nowo wybudowanych/nowych mocy wytwórczych instalacji wykorzystujących OZE • Produkcja energii elektrycznej z nowo wybudowanych instalacji wykorzystujących OZE • Produkcja energii elektrycznej z nowych mocy wytwórczych instalacji wykorzystujących OZE • Produkcja energii cieplnej z nowo wybudowanych/nowych mocy wytwórczych instalacji wykorzystujących OZE • Produkcja energii cieplnej z nowo wybudowanych instalacji wykorzystujących OZE • Produkcja energii cieplnej z nowych mocy wytwórczych instalacji wykorzystujących OZE • Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej • Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej • Zmniejszenie rocznego zużycia energii pierwotnej w budynkach publicznych (CI32) • Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych (CI34) • Dodatkowa zdolność wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych (CI30) • Dodatkowa zdolność wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych • Dodatkowa zdolność wytwarzania energii cieplnej ze źródeł odnawialnych
9. Lista wskaźników produktu	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków • Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE • Liczba przebudowanych jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE • Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii cieplnej z OZE • Liczba przebudowanych jednostek wytwarzania energii cieplnej z OZE • Powierzchnia użytkowa budynków poddanych termomodernizacji
10. Typy projektów	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przedsięwzięcia z zakresu głębokiej i kompleksowej modernizacji energetycznej budynków publicznych w tym m.in.: <ol style="list-style-type: none"> a) ocieplenie obiektu, wymiana pokrycia dachu, okien, drzwi zewnętrznych oraz oświetlenia na energooszczędne wraz z instalacją, b) przebudowa systemów grzewczych (wraz z wymianą i przyłączeniem źródła ciepła), systemów wentylacji i klimatyzacji oraz zastosowanie systemów zarządzania budynkiem, c) realizacja mikrokogeneracji lub mikrotrigeneracji na potrzeby własne,

	<p>d) budowa i przebudowa instalacji OZE w modernizowanych energetycznie budynkach,</p> <p>e) instalacja systemów chłodzących, w tym również z OZE.</p> <p>W przypadku projektów dotyczących budynków publicznych należących do organów administracji publicznej – wyłącznie budynki, których właścicielem jest samorząd terytorialny oraz podległe mu organy i jednostki organizacyjne.</p> <p>Wymiana oświetlenia na energooszczędne będzie możliwa do realizacji wyłącznie w częściach wspólnych budynku.</p> <p>Wsparcie udzielane może być również poprzez przedsiębiorstwa usług energetycznych (ESCO).</p>	
11. Typ beneficjenta	<ul style="list-style-type: none"> • jednostki samorządu terytorialnego • związki jednostek samorządu terytorialnego • stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego • samorządowe jednostki organizacyjna • inne jednostki sektora finansów publicznych • przedsiębiorstwa komunalne • organizacje pozarządowe • kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych • podmioty lecznicze udzielające świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych • partnerzy prywatni we współpracy z podmiotami publicznymi w przypadku projektów realizowanych w formule partnerstwa publiczno-prywatnego 	
12. Grupa docelowa/ostateczni odbiorcy wsparcia	<ul style="list-style-type: none"> • mieszkańcy regionu • administracja publiczna 	
13. Instytucja pośrednicząca	Miasto Bydgoszcz	
14. Instytucja wdrażająca	nie dotyczy	
15. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	słabiej rozwinięty	36 093 600
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Mechanizmy koordynacji i komplementarności opisano w części I SZOOP.	
17. Instrumenty terytorialne	Zintegrowane Inwestycje Terytorialne	
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	<p>Tryb konkursowy</p> <p>Za nabór i ocenę wniosków odpowiedzialny jest Departament Wdrażania EFRR Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego wspólnie z Miastem</p>	

	<p>Bydgoszcz (IP ZIT).</p> <p>Za przyjmowanie protestów odpowiedzialny jest Departament Wdrażania EFRR Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego lub Miasto Bydgoszcz (IP ZIT) w zależności od etapu oceny.</p>
<p>19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Inwestycje muszą wynikać z planu gospodarki niskoemisyjnej. 2. Identyfikacja optymalnego zestawu działań zwiększających efektywność energetyczną w danym budynku dokonywana będzie na podstawie audytu energetycznego. Dla każdego projektu konieczne jest opracowanie audytu energetycznego zawierającego również analizę efektu ekologicznego przedsięwzięcia oraz wyliczenia redukcji wartości stężeń pyłu zawieszonego PM 10. Minimalny zakres audytu powinien obejmować działania realizowane w ramach projektu. 3. Realizowane mogą być wyłącznie projekty wynikające ze strategii ZIT. 4. Preferowane będą projekty zwiększające efektywność energetyczną powyżej 60%. Projekty zwiększające efektywność energetyczną poniżej 25% nie będą kwalifikowały się do wsparcia. 5. Inwestycje związane z termomodernizacją infrastruktury w zakresie opieki szpitalnej mogą dotyczyć tylko obiektów ochrony zdrowia, których funkcjonowanie będzie uzasadnione w kontekście map potrzeb w dziedzinie medycyny. 6. W odniesieniu do projektów uwzględniających ocieplanie ścian i inne uszczelnianie budynków, niezbędne będzie wykonanie ekspertyz ornitologicznych. 7. Dofinansowanie działań mających na celu poprawę efektywności energetycznej będzie opierało się o założenia wynikające z dokumentu rządowego pt. „Krajowy Plan działań dotyczący efektywności energetycznej dla Polski”, którego częścią składową jest dokument „Wspieranie Inwestycji w modernizację budynków”, opisany jako „długoterminowa strategia wspierania inwestycji w renowację krajowych zasobów mieszkaniowych i użytkowych, zarówno publicznych, jak i prywatnych”, w związku z art. 4 dyrektywy 2012/27/UE w sprawie efektywności energetycznej (Dz. Urz. UE L 315 z 14.11.2012 s. 1) oraz Krajowego Planu mającego na celu zwiększenie liczby budynków o niskim zużyciu energii, w związku z art. 9 dyrektywy 2010/31/UE w sprawie charakterystyki energetycznej budynków (Dz.

	<p>Urz. UE L 153 z 18.06.2010, s. 13).</p> <p>8. Wszystkie projekty uzyskujące wsparcie będą musiały wykazać efektywność kosztową. Działania będą musiały wynikać z audytów energetycznych oraz być zgodne z zaleceniami KE zawartymi w dokumencie „Finansowanie termomodernizacji budynków ze środków dostępnych w ramach polityki spójności”²².</p> <p>9. Indywidualne źródła ciepła:</p> <ul style="list-style-type: none"> – nie będzie współfinansowane wprowadzanie pieców węglowych, – wsparte projekty muszą skutkować redukcją CO₂ o co najmniej 30% w odniesieniu do istniejących instalacji, – wymiana źródła ciepła będzie niekwalifikowalna, jeżeli budynek jest podłączony do sieci ciepłowniczej/chłodniczej lub możliwe i racjonalne pod względem ekonomicznym jest jego podłączenie do ww. sieci, – wymiana źródła ciepła możliwa jest wyłącznie, gdy przeprowadzana jest jednocześnie z pozostałymi pracami z zakresu kompleksowej modernizacji energetycznej. <p>10. Premiowane będą projekty wynikające z Gminnego/Lokalnego Programu Rewitalizacji.</p> <p>11. Premiowane będą projekty dotyczące budynków pełniących funkcje społeczne.</p> <p>12. Wsparcia nie uzyskają projekty, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu/w dniu podjęcia decyzji inwestycyjnej (w przypadku wsparcia z instrumentów finansowych).</p> <p>13. Warunkiem uzyskania wsparcia będzie konieczność zastosowania indywidualnych liczników ciepła, ciepłej wody oraz chłodu, o ile wynika to z przeprowadzonego audytu energetycznego. Montaż liczników nie jest obligatoryjny w przypadku, gdy nie jest to technicznie i ekonomicznie uzasadnione lub gdy budynek będący przedmiotem kompleksowej modernizacji energetycznej został uprzednio wyposażony w ww. urządzenia.</p> <p>14. Instalacje OZE – w przypadku otrzymania wsparcia posiadacz instalacji, w odniesieniu do mechanizmu cen referencyjnych, zobowiązany jest postępować zgodnie</p>
--	--

²² Raport końcowy, analiza przygotowana dla Komisji Europejskiej DG ds. Energii.

	z zasadami określonymi w art. 39 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz. U. z 2017 r. poz. 1148 z późn. zm.).
20. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%)	nie dotyczy
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	nie dotyczy
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Dochód w projekcie będzie uwzględniany zgodnie z art. 61 rozporządzenia ogólnego nr 1303/2013. Zastosowanie znajdą wyłączenia określone w art. 61 ust. 7 i 8 rozporządzenia, w pozostałych przypadkach stosowana będzie metoda obliczania zdyskontowanego dochodu operacji generujących dochód, o której stanowi art. 61 ust. 3 lit b rozporządzenia nr 1303/2013 oraz sekcja III rozdziału II rozporządzenia nr 480/2014.
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	<p>Przewiduje się stosowanie uproszczonych metod rozliczania wydatków zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p> <p>Szczegółowe warunki stosowania metod uproszczonych zostaną określone w regulaminach poszczególnych konkursów oraz w zasadach dotyczących projektów pozakonkursowych.</p> <p>Przewiduje się możliwość wypłacania zaliczek dla beneficjentów zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p>
24. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	<p>W przypadku wystąpienia pomocy publicznej wsparcie udzielane będzie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – na podstawie art. 38 rozporządzenia KE nr 651/2014 Pomoc inwestycyjna na środki wspierające efektywność energetyczną oraz zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 28 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje wspierające efektywność energetyczną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020 (Dz. U. poz. 1363), – na podstawie art. 39 rozporządzenia KE nr 651/2014

	<p>Pomoc inwestycyjna na projekty wspierające efektywność energetyczną w budynkach oraz zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 28 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje wspierające efektywność energetyczną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020 (Dz. U. poz. 1363),</p> <p>– jako pomoc de minimis na podstawie rozporządzenia KE nr 1407/2013 oraz zgodnie z zasadami rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 488).</p>
<p>25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu</p>	<p>Projekty objęte pomocą publiczną – maksymalny poziom dofinansowania ze środków EFRR na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych, o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli</p> <p>Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 85%</p>
<p>26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)</p>	<p>Projekty objęte pomocą publiczną – maksymalny poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowanych na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych, o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli</p> <p>Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 95%</p> <p>W przypadku projektów realizowanych na obszarach rewitalizowanych wstępnie przewiduje się środki z budżetu państwa maksymalnie w wysokości 10% wydatków kwalifikowalnych. Poziom dofinansowania z budżetu państwa oraz maksymalny % dofinansowania wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu zostanie ustalony na poziomie kryteriów wyboru projektów.</p>
<p>27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych</p>	<p>Projekty objęte pomocą publiczną – minimalny poziom wkładu własnego na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych, o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli</p> <p>Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 5%</p> <p>W przypadku projektów realizowanych na obszarach rewitalizowanych wstępnie przewiduje się środki z budżetu</p>

	państwa maksymalnie w wysokości 10% wydatków kwalifikowalnych. Poziom dofinansowania z budżetu państwa oraz maksymalny % dofinansowania wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu zostanie ustalony na poziomie kryteriów wyboru projektów.
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	nie dotyczy
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	nie dotyczy
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	nie dotyczy
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	nie dotyczy

Poddziałanie 3.5.2 Zrównoważona mobilność miejska i promowanie strategii niskoemisyjnych w ramach ZIT

OPIS PODDZIAŁANIA 3.5.2	
6. Nazwa podziałania	ZRÓWNOWAŻONA MOBILNOŚĆ MIEJSKA I PROMOWANIE STRATEGII NISKOEMISYJNYCH W RAMACH ZIT
7. Cel szczegółowy podziałania	Zwiększone wykorzystanie transportu publicznego w miastach i ich obszarach funkcjonalnych (Cel szczegółowy 4)
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	<ul style="list-style-type: none"> • Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej • Liczba przewozów komunikacją miejską na przebudowanych i nowych liniach komunikacji miejskiej • Liczba pojazdów korzystających z miejsc postojowych w wybudowanych obiektach „parkuj i jedź” • Liczba osób korzystających z wybudowanych/przebudowanych dróg dla rowerów • Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych (CI34)
9. Lista wskaźników produktu	<ul style="list-style-type: none"> • Całkowita długość nowych lub zmodernizowanych linii tramwajowych i linii metra (CI15) • Długość wspartej infrastruktury rowerowej • Długość wybudowanych dróg dla rowerów

	<ul style="list-style-type: none"> • Długość przebudowanych dróg dla rowerów • Długość wyznaczonych ścieżek rowerowych • Liczba zakupionych jednostek taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej • Liczba zainstalowanych inteligentnych systemów transportowych • Liczba rozbudowanych inteligentnych systemów transportowych • Pojemność zakupionego taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej • Całkowita długość nowych lub przebudowanych linii komunikacji miejskiej • Liczba wybudowanych obiektów „parkuj i jedź” • Liczba miejsc postojowych w wybudowanych obiektach „parkuj i jedź” • Liczba miejsc postojowych dla osób niepełnosprawnych w wybudowanych obiektach „parkuj i jedź” • Liczba wybudowanych obiektów „Bike&Ride” • Liczba wybudowanych obiektów „Kiss&Ride” • Liczba stanowisk postojowych w wybudowanych obiektach „Bike&Ride” • Liczba wybudowanych zintegrowanych węzłów przesiadkowych • Długość wyznaczonych buspasów • Liczba wybudowanych punktów oświetleniowych • Liczba przebudowanych punktów oświetleniowych
10. Typy projektów	<ol style="list-style-type: none"> 1. Projekty z zakresu rozwoju i usprawnienia systemu transportu miejskiego (w miastach z funkcjonującym zorganizowanym transportem publicznym²³), w tym m.in.: <ol style="list-style-type: none"> a) infrastruktura transportu publicznego: budowa i przebudowa sieci tramwajowych, zaplecza technicznego do obsługi taboru, infrastruktury punktowej (zajezdni tramwajowych i autobusowych, przystanków, wysepek, a także urządzeń dla osób niepełnosprawnych), centrów przesiadkowych; elementy wyposażenia dróg i ulic w infrastrukturę służącą obsłudze transportu publicznego i pasażerów oraz pozostała infrastruktura (w tym drogowa) niezbędna do rozwoju transportu publicznego i ograniczenia wykorzystania samochodów osobowych, b) zakup taboru (wyłącznie jako uzupełnienie inwestycji infrastrukturalnych), c) systemy zarządzania ruchem (ITS), w tym m.in.: systemy centralnego sterowania sygnalizacją oraz priorytetyzacją transportu publicznego, systemy sygnalizacji akustycznej, systemy sygnalizacji świetlnej wzbudzanej przez autobusy i trolejbusy (sygnalizacja akomodacyjna), systemy monitorowania ruchu na kluczowych trasach, w tunelach, w newralgicznych punktach miasta wraz z informowaniem o aktualnej sytuacji ruchowej, system nawigacji satelitarnej dla usprawnienia ruchu

²³ W przypadku województwa kujawsko-pomorskiego do tych miast należy zaliczyć Bydgoszcz, Toruń, Włocławek, Grudziądz i Inowrocław.

	<p>i podniesienia bezpieczeństwa transportu publicznego, system informacji dla podróżnych – elektroniczne tablice informacyjne, w tym systemy on-line, systemy monitorowania bezpieczeństwa montowane na przystankach, węzłach przesiadkowych, parkingach oraz w taborze,</p> <p>d) działania związane z ułatwianiem podróży multimodalnych, polityką parkingową (budowa i przebudowa parkingów typu np. "park&ride", "bike&ride", „kiss&ride”) oraz priorytetyzacją ruchu pieszego i rowerowego (rozwój koncepcji "bike&ride", ścieżek i tras rowerowych oraz systemów rowerów publicznych/miejskich wraz z niezbędną infrastrukturą),</p> <p>e) działania mające za zadanie zmniejszenie zatłoczenia miast i ograniczenie ruchu samochodowego w centrach miast (np. ograniczenia w ruchu samochodowym w centrach miast, buspasy, priorytety w ruchu miejskim dla środków komunikacji publicznej).</p> <p>2. Realizacja pozostałych inwestycji wynikających z planów gospodarki niskoemisyjnej niemożliwych do realizacji w ramach pozostałych działań/poddziałów, np. modernizacja systemów oświetlenia ulicznego (w tym budowa lub zamiana oświetlenia ulicznego na energooszczędne), budowa i przebudowa ścieżek rowerowych oraz rozwój systemu rowerów publicznych/miejskich poza miastami z funkcjonującym zorganizowanym transportem publicznym.</p> <p>3. Działania informacyjno-promocyjne (wyłącznie jako część powyższych projektów).</p>	
11. Typ beneficjenta	<ul style="list-style-type: none"> • przedsiębiorstwa • jednostki samorządu terytorialnego • związki jednostek samorządu terytorialnego • stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego • samorządowe jednostki organizacyjna • zarządcy infrastruktury transportowej, służącej organizacji transportu zbiorowego publicznego • inne jednostki sektora finansów publicznych • organizacje pozarządowe • partnerzy prywatni we współpracy z podmiotami publicznymi w przypadku projektów realizowanych w formule partnerstwa publiczno-prywatnego 	
12. Grupa docelowa/ostateczni odbiorcy wsparcia	<ul style="list-style-type: none"> • osoby, instytucje i przedsiębiorstwa korzystające z rezultatów projektu • mieszkańcy regionu • turyści • inwestorzy 	
13. Instytucja pośrednicząca	Miasto Bydgoszcz	
14. Instytucja wdrażająca	nie dotyczy	
15. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	słabiej rozwinięty	54 756 706

16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Mechanizmy koordynacji i komplementarności opisano w części I SZOOP.
17. Instrumenty terytorialne	Zintegrowane Inwestycje Terytorialne
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	<p>Tryb konkursowy Tryb pozakonkursowy</p> <p>Za nabór i ocenę wniosków odpowiedzialny jest Departament Wdrażania EFRR Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego wspólnie z Miastem Bydgoszcz (IP ZIT).</p> <p>Za przyjmowanie protestów odpowiedzialny jest Departament Wdrażania EFRR Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego lub Miasto Bydgoszcz (IP ZIT) w zależności od etapu oceny.</p>
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	<ol style="list-style-type: none"> 1. Inwestycje muszą wynikać z planów gospodarki niskoemisyjnej. 2. W przypadku przedsięwzięć z zakresu zrównoważonej mobilności miejskiej²⁴ muszą one wynikać z planów gospodarki niskoemisyjnej lub dokumentów spełniających ich wymogi zawierających elementy zrównoważonych planów mobilności miejskich (m.in. kierunki interwencji planowanej w odniesieniu do transportu zbiorowego, ekoefektywnych środków transportu, inteligentnych systemów transportowych, bezpieczeństwa ruchu drogowego). 3. Premiowane będą projekty kompleksowe realizujące następujące cele jednocześnie: <ul style="list-style-type: none"> – szersze wykorzystanie bardziej efektywnego transportu publicznego i niezmotoryzowanego indywidualnego; – zmniejszenie wykorzystania samochodów osobowych; – lepszą integrację gałęzi transportu; – niższą emisję zanieczyszczeń powietrza, hałasu oraz niższe zatłoczenie; – poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego. 4. Realizowane mogą być wyłącznie projekty wynikające ze strategii ZIT. 5. Inwestycje w drogi lokalne mogą być finansowane

²⁴ Warunek dotyczy miast z funkcjonującym zorganizowanym transportem publicznym, tj. Bydgoszczy, Torunia, Włocławka, Grudziądz i Inowrocławia.

	<p>jedynie jako niezbędny i uzupełniający element kompleksowego projektu dotyczącego systemu zrównoważonej mobilności miejskiej. Warunek nie dotyczy inwestycji w infrastrukturę drogową i elementy drogowe służące nadaniu priorytetu transportowi publicznemu²⁵.</p> <p>6. Inwestycje nie mogą obejmować prac remontowych oraz i bieżącego utrzymania infrastruktury.</p> <p>7. Wsparcia nie uzyskają projekty, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu.</p> <p>9. W miastach posiadających transport szynowy (tramwaje) preferowany będzie rozwój tej gałęzi transportu zbiorowego poprzez inwestycje w infrastrukturę szynową.</p> <p><u>Zakup autobusów:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – nie będą wspierane pojazdy zasilane dieslem, w tym spełniającym normy EURO-6, – w uzasadnionych przypadkach tzn. tam gdzie inwestycje np. w tabor bezemisyjny lub zasilany paliwami alternatywnymi byłyby całkowicie nieuzasadnione, możliwe jest dokonywanie naborów wniosków dotyczących pojazdów z silnikami hybrydowymi łączącymi paliwo diesel oraz elektryczne, – priorytetowo traktowany będzie zakup pojazdów bezemisyjnych (w szczególności pojazdów o napędzie elektrycznym). <p><u>Modernizacja systemów oświetlenia ulicznego:</u></p> <p>Budowa nowego oświetlenia ulicznego jest możliwa pod następującymi warunkami:</p> <ul style="list-style-type: none"> – punkty świetlne nie mogą powstawać w miejscach, w których oświetlenie publiczne dotychczas nie istniało, – w przypadku oświetlenia wymagającego podłączenia do sieci: <ul style="list-style-type: none"> • w momencie ubiegania się o dofinansowanie beneficjent powinien posiadać zgodę Operatora Systemu Dystrybucyjnego na podłączenie punktów
--	--

²⁵ Zgodnie z zasadami określonymi w dokumencie określającym zasady realizacji projektów z zakresu zrównoważonej mobilności miejskiej: *Zrównoważona intermodalna mobilność miejska (PI 4e). Postanowienia Umowy Partnerstwa. Dokument wykonawczy* dostępny na stronie internetowej IZ RPO WK-P.

	<p>oświetleniowych do sieci,</p> <ul style="list-style-type: none"> • preferowane będzie podłączenie do inteligentnego systemu zarządzania oświetleniem.
20. Warunki i planowany zakres stosowania <i>cross-financingu</i> (%)	nie dotyczy
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	nie dotyczy
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Dochód w projekcie będzie uwzględniany zgodnie z art. 61 rozporządzenia ogólnego nr 1303/2013. Zastosowanie znajdą wyłączenia określone w art. 61 ust. 7 i 8 rozporządzenia, w pozostałych przypadkach stosowana będzie metoda obliczania zdyskontowanego dochodu operacji generujących dochód, o której stanowi art. 61 ust. 3 lit b rozporządzenia nr 1303/2013 oraz sekcja III rozdziału II rozporządzenia nr 480/2014.
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	<p>Przewiduje się stosowanie uproszczonych metod rozliczania wydatków zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p> <p>Szczegółowe warunki stosowania metod uproszczonych zostaną określone w regulaminach poszczególnych konkursów oraz w zasadach dotyczących projektów pozakonkursowych.</p> <p>Przewiduje się możliwość wypłacania zaliczek dla beneficjentów zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p>
24. Pomoc publiczna i pomoc <i>de minimis</i> (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	<p>W przypadku wystąpienia pomocy publicznej wsparcie udzielane będzie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – na podstawie art. 56 rozporządzenia KE nr 651/2014 Pomoc inwestycyjna na infrastrukturę lokalną oraz zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 5 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę lokalną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020 (Dz. U. poz. 1208),

	<ul style="list-style-type: none"> – jako pomoc de minimis na podstawie rozporządzenia KE nr 1407/2013 oraz zgodnie z zasadami rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. 488). – zgodnie z zasadami określonymi w Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 października 2015 roku w zakresie zasad dofinansowania z programów operacyjnych podmiotów realizujących obowiązek świadczenia usług publicznych w transporcie zbiorowym (Nr MIR/H/2014-2020/30(1)/10/2014) <p>(wsparcie stanowi rekompensatę z tytułu realizacji zadań publicznych).</p>
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	<p>Projekty objęte pomocą publiczną – maksymalny poziom dofinansowania ze środków EFRR na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych, o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli</p> <p>Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 85%</p>
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	<p>Projekty objęte pomocą publiczną – maksymalny poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowanych na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych, o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli</p> <p>Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 85%</p>
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	<p>Projekty objęte pomocą publiczną – minimalny poziom wkładu własnego na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych, o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli</p> <p>Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 15%</p>
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	nie dotyczy
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	nie dotyczy
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	nie dotyczy

31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	nie dotyczy

1. Numer i nazwa osi priorytetowej

OŚ PRIORYTETOWA 4 REGION PRZYJAZNY ŚRODOWISKU

Oś priorytetowa 4 Region przyjazny środowisku zakłada realizację Celu tematycznego 5 Promowanie dostosowania do zmian klimatu, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem oraz Celu tematycznego 6 Zachowanie i ochrona środowiska naturalnego oraz wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami. Oś priorytetowa odpowiada na wyzwania dotyczące środowiskowych warunków życia mieszkańców oraz wzrostu odporności regionu na zmiany klimatu poprzez inwestycje skupiające się na ograniczaniu zagrożeń naturalnych, gospodarce odpadami, gospodarce wodno-ściekowej oraz ochronie różnorodności biologicznej. Wsparciem objęte zostaną działania związane z rozwojem form małej retencji w celu ochrony przed powodzią i suszą oraz inwestycje w zakresie monitorowania, wczesnego ostrzegania i prognozowania oraz przeciwdziałania zagrożeniom, przy uwzględnieniu doposażenia systemu ratowniczego. W ramach gospodarki odpadami dofinansowanie obejmie działania zgodne z hierarchią sposobów postępowania z odpadami ukierunkowane na zwiększenie udziału odpadów zbieranych selektywnie, w celu zmniejszenia ilości odpadów ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania. Wsparciem zostaną objęte również działania związane z rozwojem sieci kanalizacyjnej i poprawą efektywności funkcjonowania oczyszczalni ścieków. W odniesieniu do sektora kultury realizowane będą projekty mające na celu ochronę zabytków o znaczeniu regionalnym oraz projekty przyczyniające się do poprawy funkcjonowania instytucji kultury i zwiększenia dostępności do kultury. Wsparcie uzyskają również projekty mające na celu poprawę ochrony obszarów przyrodniczych, poprzez przeciwdziałanie utracie różnorodności biologicznej, przy jednoczesnym wzmacnianiu potencjału regionalnego i lokalnego wykorzystującego zasoby przyrodnicze

2. CELE SZCZEGÓŁOWE OSI PRIORYTETOWEJ

Cel szczegółowy 1: zwiększone bezpieczeństwo przeciwpowodziowe regionu
Cel szczegółowy 2: zwiększony udział odpadów zebranych selektywnie
Cel szczegółowy 3: zwiększony odsetek ludności korzystającej z systemu oczyszczania ścieków zgodnego z dyrektywą dotyczącą ścieków komunalnych
Cel szczegółowy 4: zwiększona atrakcyjność obiektów kultury regionu kujawsko-pomorskiego
Cel szczegółowy 5: wzmocniony mechanizm ochrony różnorodności biologicznej w regionie

3. Charakter osi	nie dotyczy	
4. Fundusz (nazwa i kwota w EUR)	EFRR	108 698 279
5. Instytucja zarządzająca	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego	

Działanie 4.1 Przeciwdziałanie zagrożeniom

OPIS DZIAŁANIA 4.1	
Nazwa działania	PRZECIWDZIAŁANIE ZAGROŻENIOM
Cele szczegółowe działania	Zwiększone bezpieczeństwo przeciwpowodziowe regionu

Poddziałanie 4.1.1 Poprawa ochrony przeciwpowodziowej i przeciwdziałanie suszy

OPIS PODDZIAŁANIA 4.1.1	
6. Nazwa poddziałania	POPRAWA OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ I PRZECIWDZIAŁANIE SUSZY
7. Cele szczegółowe poddziałania	Zwiększone bezpieczeństwo przeciwpowodziowe regionu (Cel szczegółowy 1)
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	<ul style="list-style-type: none"> • Objętość retencjonowanej wody • Liczba ludności zabezpieczonej przed powodzią
9. Lista wskaźników produktu	<ul style="list-style-type: none"> • Pojemność obiektów małej retencji • Powierzchnia naturalnych terenów retencyjnych • Liczba przebudowanych urządzeń dla celów ochrony przeciwpowodziowej • Liczba ludności odnoszących korzyści ze środków ochrony przeciwpowodziowej (CI20) • Liczba wprowadzonych do użycia systemów monitorowania zagrożeń i systemów wczesnego ostrzegania
10. Typy projektów	<ol style="list-style-type: none"> 1. Projekty w zakresie małej retencji realizowane na obszarze województwa:²⁶<ol style="list-style-type: none"> a) budowa lub remont urządzeń służących do retencjonowania wód (np. jazy, zastawki, zbiorniki, stopnie wodne), b) przedsięwzięcia przywracające zdolności retencyjne naturalnych terenów podmokłych, odtwarzające tereny podmokłe, przywracające naturalne koryta rzeczne. 2. Inwestycje mające na celu ochronę przed powodzią, w tym zabezpieczenie obiektów już istniejących. 3. Rozwój systemów zarządzania ryzykiem powodziowym na obszarze województwa z uwzględnieniem istniejących uwarunkowań (jako

²⁶ Wszelkie działania techniczne i nietechniczne zmierzające do poprawy struktury bilansu wodnego zlewni poprzez zwiększenie ich zdolności retencyjnych. Realizowane będą działania wykorzystujące kompleksowe zabiegi łączące przyjazne środowisku metody przyrodnicze i techniczne oraz inne najlepsze praktyki przedstawione w Wytycznych do realizacji obiektów małej retencji w Nadleśnictwach.

	uzupełniający element wsparcia), w tym m.in.: a) tworzenie systemów informacji przeciwpowodziowej, b) rozwój systemów wczesnego ostrzegania i prognozowania zagrożeń 4. Działania informacyjno-edukacyjne skierowane do osób dotkniętych ryzykiem powodzi jako element projektów określonych w punktach 1-3.	
11. Typ beneficjenta	<ul style="list-style-type: none"> • jednostki samorządu terytorialnego • związki jednostek samorządu terytorialnego • stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego • samorządowe jednostki organizacyjne • organy władzy, administracji rządowej • państwowe jednostki organizacyjne • państwowe osoby prawne • inne podmioty posiadające osobowość prawną • partnerzy prywatni we współpracy z podmiotami publicznymi w przypadku projektów realizowanych w formule partnerstwa publiczno-prywatnego 	
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	<ul style="list-style-type: none"> • mieszkańcy regionu 	
13. Instytucja pośrednicząca	nie dotyczy	
14. Instytucja wdrażająca	nie dotyczy	
15. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	słabiej rozwinięty	8 270 212
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Mechanizmy koordynacji i komplementarności opisano w części I SZOOP.	
17. Instrumenty terytorialne	nie dotyczy	
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Tryb konkursowy Tryb pozakonkursowy w zakresie kompleksowych projektów opartych na zarządzaniu ryzykiem w zlewniach zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną, zintegrowanych z planowaniem przestrzennym i rozwojem systemów wspierających zarządzanie ryzykiem. Za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów odpowiedzialny jest Departament Wdrażania EFRR Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.	

<p>19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wszystkie projekty będą musiały wykazać wyraźny pozytywny wpływ na redukcję kosztów społeczno-ekonomicznych związanych z ekstremalnymi zjawiskami klimatycznymi i pogodowymi, zgodnie ze <i>Strategicznym planem adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030</i>. Warszawa, październik 2013²⁷. 2. Współfinansowane będą projekty niemające negatywnego wpływu na stan lub potencjał jednolitych części wód, które znajdują się na listach nr 1 będących załącznikami do <i>Masterplanów dla dorzeczy Odry i Wisły</i>. 3. Współfinansowanie projektów, które mają znaczący wpływ na stan lub potencjał jednolitych części wód i które mogą być zrealizowane tylko po spełnieniu warunków określonych w artykule 4.7 Ramowej Dyrektywy Wodnej, znajdujących się na listach nr 2 będących załącznikami do <i>Masterplanów dla dorzeczy Odry i Wisły</i>, nie będzie dozwolone do czasu przedstawienia wystarczających dowodów na spełnienie warunków określonych w artykule 4.7 Ramowej Dyrektywy Wodnej w drugim cyklu Planów Gospodarowania Wodami w Dorzeczach. Wypełnienie warunku będzie uzależnione od potwierdzenia zgodności z Ramową Dyrektywą Wodną drugiego cyklu Planów Gospodarowania Wodami w dorzeczach przez Komisję Europejską. 4. Projekty z zakresu małej retencji będą spełniały wymagania określone w <i>Dyrektywie 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającej ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej oraz Dyrektywie Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory</i>. 5. Ponadto, projekty związane z małą retencją będą także musiały być zgodne z dokumentami związanymi z zagospodarowaniem przestrzennym z uwzględnieniem istniejących uwarunkowań. 6. Wsparcia nie uzyskają projekty, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu.
---	---

²⁷ Dokument dostępny: <https://klimada.mos.gov.pl/wp-content/uploads/2013/11/SPA-2020.pdf>

20. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%)	nie dotyczy
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	nie dotyczy
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Dochód w projekcie będzie uwzględniany zgodnie z art. 61 rozporządzenia ogólnego nr 1303/2013. Zastosowanie znajdą wyłączenia określone w art. 61 ust. 7 i 8 rozporządzenia, w pozostałych przypadkach stosowana będzie metoda obliczania zdyskontowanego dochodu operacji generujących dochód, o której stanowi art. 61 ust. 3 lit b rozporządzenia nr 1303/2013 oraz sekcja III rozdziału II Rozporządzenia nr 480/2014.
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	<p>Przewiduje się stosowanie uproszczonych metod rozliczania wydatków zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p> <p>Szczegółowe warunki stosowania metod uproszczonych zostaną określone w regulaminach poszczególnych konkursów oraz w zasadach dotyczących projektów pozakonkursowych.</p> <p>Przewiduje się możliwość wypłacania zaliczek dla beneficjentów zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p>
24. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	nie dotyczy
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	85%
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł)	85%

przynawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	15%
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	nie dotyczy
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	nie dotyczy
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe(EUR)	nie dotyczy
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	nie dotyczy

Poddziałanie 4.1.2 Wzmocnienie systemów ratownictwa chemiczno-ekologicznego i służb ratowniczych

OPIS PODDZIAŁANIA 4.1.2	
6. Nazwa poddziałania	WZMOCNIENIE SYSTEMÓW RATOWNICTWA CHEMICZNO-EKOLOGICZNEGO I SŁUŻB RATOWNICZYCH
7. Cele szczegółowe poddziałania	Zwiększone bezpieczeństwo przeciwpowodziowe regionu (Cel szczegółowy 1)
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	<ul style="list-style-type: none"> Liczba osób zabezpieczonych przed zagrożeniami naturalnymi i poważnymi awariami w wyniku realizacji projektów
9. Lista wskaźników produktu	<ul style="list-style-type: none"> Liczba jednostek służb ratowniczych wyposażonych w sprzęt do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków katastrof
10. Typy projektów	1. Zakup specjalistycznego sprzętu i wyposażenia obiektów dla OSP, niezbędnego do skutecznego prowadzenia akcji ratowniczych oraz usuwania skutków zagrożeń naturalnych i poważnych awarii.
11. Typ beneficjenta	<ul style="list-style-type: none"> Oddział Wojewódzki Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP Województwa Kujawsko-Pomorskiego, Oddział Powiatowy Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP (wyłącznie w

	<p>partnerstwie z Oddziałem Wojewódzkim Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP Województwa Kujawsko-Pomorskiego),</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oddział Gminny Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP (wyłącznie w partnerstwie z Oddziałem Wojewódzkim Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP Województwa Kujawsko-Pomorskiego), • jednostka OSP (wyłącznie w partnerstwie z Oddziałem Wojewódzkim Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP Województwa Kujawsko-Pomorskiego), • jednostka samorządu terytorialnego (wyłącznie w partnerstwie z Oddziałem Wojewódzkim Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP Województwa Kujawsko-Pomorskiego). 	
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	<ul style="list-style-type: none"> • mieszkańcy regionu 	
13. Instytucja pośrednicząca	nie dotyczy	
14. Instytucja wdrażająca	nie dotyczy	
15. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	słabiej rozwinięty	4 200 000
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Mechanizmy koordynacji i komplementarności opisano w części I SZOOP.	
17. Instrumenty terytorialne	nie dotyczy	
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	<p>Tryb konkursowy</p> <p>Za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów odpowiedzialny jest Departament Wdrażania EFRR Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.</p>	
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Na przedsięwzięcia z zakresu systemów ratownictwa, usuwania skutków katastrof oraz doposażenia jednostek ratowniczych przeznaczone zostanie nie więcej niż 4 200 000 euro. 2. Wsparcia nie uzyskują projekty, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu. 	
20. Warunki i planowany zakres stosowania <i>cross-financingu</i> (%)	nie dotyczy	
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako %	nie dotyczy	

wydatków kwalifikowalnych	
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Dochód w projekcie będzie uwzględniany zgodnie z art. 61 rozporządzenia ogólnego nr 1303/2013. Zastosowanie znajdą wyłączenia określone w art. 61 ust. 7 i 8 rozporządzenia, w pozostałych przypadkach stosowana będzie metoda obliczania zdyskontowanego dochodu operacji generujących dochód, o której stanowi art. 61 ust. 3 lit b rozporządzenia nr 1303/2013 oraz sekcja III rozdziału II Rozporządzenia nr 480/2014.
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	<p>Przewiduje się stosowanie uproszczonych metod rozliczania wydatków zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p> <p>Szczegółowe warunki stosowania metod uproszczonych zostaną określone w regulaminach poszczególnych konkursów oraz w zasadach dotyczących projektów pozakonkursowych.</p> <p>Przewiduje się możliwość wypłacania zaliczek dla beneficjentów zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p>
24. Pomoc publiczna i pomoc <i>de minimis</i> (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	nie dotyczy
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	85%
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	85%
27. Minimalny wkład własny beneficjenta	15%

jako % wydatków kwalifikowalnych	
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	nie dotyczy
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	nie dotyczy
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	nie dotyczy
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	nie dotyczy

Działanie 4.2 Gospodarka odpadami

OPIS DZIAŁANIA 4.2	
6. Nazwa działania	GOSPODARKA ODPADAMI
7. Cele szczegółowe działania	Zwiększony udział odpadów zebranych selektywnie (Cel szczegółowy 2)
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	<ul style="list-style-type: none"> Moc przerobowa zakładu zagospodarowania odpadów Liczba osób objętych selektywnym zbieraniem odpadów Masa unieszkodliwionych odpadów niebezpiecznych Dodatkowe możliwości przerobowe w zakresie recyklingu odpadów (CI17)
9. Lista wskaźników produktu	<ul style="list-style-type: none"> Liczba wspartych Punktów Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych Liczba przebudowanych zakładów zagospodarowania odpadów Pojemność wybudowanych składowisk odpadów niebezpiecznych Dodatkowa pojemność przebudowanych składowisk odpadów niebezpiecznych
10. Typy projektów	1. Projekty obejmujące inwestycje w infrastrukturę niezbędną do zapewnienia kompleksowej gospodarki odpadami komunalnymi w regionie, zgodnej z unijną hierarchią sposobów postępowania

	<p>z odpadami, w tym m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) infrastruktura do selektywnego zbierania i przetwarzania następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metalu, tworzyw sztucznych, szkła, odpadów biodegradowalnych oraz pozostałych odpadów komunalnych, w tym budowa i rozbudowa punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych (PSZOK), b) instalacje do odzysku i recyklingu ze strumienia odpadów komunalnych (w tym kompostownie dla odpadów organicznych), c) instalacje do mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych, d) infrastruktura do zbierania, przetwarzania i unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych. <p>2. Działania informacyjne i edukacyjne w zakresie zapobiegania powstawianiu odpadów skierowane do mieszkańców województwa, stanowiące element projektów inwestycyjnych.</p> <p>Zakres projektu kompleksowego może obejmować wybrane elementy wymienione powyżej, w zależności od zidentyfikowanych w regionie gospodarki odpadami potrzeb inwestycyjnych, zgodnie z planem inwestycyjnym dotyczącym gospodarki odpadami komunalnymi.</p> <p>3. Projekty grantowe w zakresie wskazanym w punkcie 1 i 2.</p>		
11. Typ beneficjenta	<ul style="list-style-type: none"> • jednostki samorządu terytorialnego • związki jednostek samorządu terytorialnego • stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego • samorządowe jednostki organizacyjne • przedsiębiorstwa realizujące zadania publiczne w zakresie gospodarki odpadami • inne podmioty posiadające osobowość prawną • partnerzy prywatni we współpracy z podmiotami publicznymi w przypadku projektów realizowanych w formule partnerstwa publiczno-prywatnego 		
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	<ul style="list-style-type: none"> • mieszkańcy regionu 		
13. Instytucja pośrednicząca	nie dotyczy		
14. Instytucja wdrażająca	nie dotyczy		
15. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	słabiej rozwinięty	19 000 000	

16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Mechanizmy koordynacji i komplementarności opisano w części I SZOOP.
17. Instrumenty terytorialne	nie dotyczy
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	<p>Tryb konkursowy</p> <p>Za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów odpowiedzialny jest Departament Wdrażania EFRR Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.</p>
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Projekt obejmuje działania uwzględnione w uzgodnionym przez ministra właściwego ds. środowiska planie inwestycyjnym dotyczącym gospodarki odpadami komunalnymi stanowiącym załącznik do WPGO dla województwa kujawsko-pomorskiego. 2. W przypadku projektów dot. budowy i rozbudowy punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych (PSZOK), mogą być realizowane projekty o wartości do 2 mln zł kosztów kwalifikowalnych i obsługujące do 20 tys. mieszkańców (warunki te muszą być spełnione łącznie). 3. Projekty dot. budowy i rozbudowy punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych (PSZOK) powinny być realizowane zgodnie z Koncepcją funkcjonowania punktów selektywnej zbiórki odpadów komunalnych (PSZOK) w systemie gospodarki odpadami, rozmieszczenia PSZOK, standardów dostępności i funkcjonalności oraz działań informacyjno-edukacyjnych – dla projektów realizowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 przyjętą 17 lutego 2016 r. przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020. 4. Wsparcie nie będzie udzielane na budowę nowych instalacji mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów lub na działania prowadzące do zwiększania mocy przerobowych istniejących instalacji w zakresie przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych. 5. Wsparcia nie uzyskają projekty, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu. 6. W przypadku realizacji projektów w ramach typu 3

	maksymalna wartość wsparcia przyznanego pojedynczemu grantobiorcy w ramach projektu grantowego nie może przekroczyć 200 000 EUR.
20. Warunki i planowany zakres stosowania <i>cross-financingu</i> (%)	nie dotyczy
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	nie dotyczy
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Dochód w projekcie będzie uwzględniany zgodnie z art. 61 rozporządzenia ogólnego nr 1303/2013. Zastosowanie znajdą wyłączenia określone w art. 61 ust. 7 i 8 rozporządzenia, w pozostałych przypadkach stosowana będzie metoda obliczania zdyskontowanego dochodu operacji generujących dochód, o której stanowi art. 61 ust. 3 lit b rozporządzenia nr 1303/2013 oraz sekcja III rozdziału II Rozporządzenia nr 480/2014.
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	<p>Przewiduje się stosowanie uproszczonych metod rozliczania wydatków zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p> <p>Szczegółowe warunki stosowania metod uproszczonych zostaną określone w regulaminach poszczególnych konkursów oraz w zasadach dotyczących projektów pozakonkursowych.</p> <p>Przewiduje się możliwość wypłacania zaliczek dla beneficjentów zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p>
24. Pomoc publiczna i pomoc <i>de minimis</i> (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	<p>W przypadku wystąpienia pomocy publicznej wsparcie będzie udzielane:</p> <ul style="list-style-type: none"> – jako pomoc <i>de minimis</i> na podstawie rozporządzenia KE nr 1407/2013 oraz zgodnie z zasadami rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy <i>de minimis</i> w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 488), – zgodnie z zasadami określonymi w Wytycznych

	Ministra Infrastruktury i Rozwoju z 22 września 2015 r. w zakresie reguł dofinansowania z programów operacyjnych podmiotów realizujących obowiązek świadczenia usług w ogólnym interesie gospodarczym w ramach zadań własnych samorządu gminy w gospodarce odpadami komunalnymi (wsparcie stanowi rekompensatę z tytułu realizacji zadań publicznych).
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Projekty objęte pomocą publiczną – maksymalny poziom dofinansowania ze środków EFRR na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego (jeśli dotyczy) powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych, o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli. Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 85%.
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	Projekty objęte pomocą publiczną – maksymalny poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowanych na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego (jeśli dotyczy) powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych, o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli. Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 85%.
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Projekty objęte pomocą publiczną – minimalny poziom wkładu własnego na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego (jeśli dotyczy) powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych, o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli. Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 15%.
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	nie dotyczy
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Maksymalnie 2 mln zł – punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych Maksymalnie 8 mln zł – pozostałe projekty
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	nie dotyczy
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze	nie dotyczy

warunki przyznawania	
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	nie dotyczy

Działanie 4.3 Rozwój infrastruktury wodno-ściekowej

OPIS DZIAŁANIA 4.3	
6. Nazwa działania	ROZWÓJ INFRASTRUKTURY WODNO-ŚCIEKOWEJ
7. Cele szczegółowe działania	Zwiększony odsetek ludności korzystającej z systemu oczyszczania ścieków zgodnego z dyrektywą dotyczącą ścieków komunalnych (Cel szczegółowy 3)
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	<ul style="list-style-type: none"> • Przewidywana liczba osób korzystających z ulepszonego oczyszczania ścieków • Przewidywana liczba osób korzystających z ulepszonego zaopatrzenia w wodę • Liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszonego oczyszczania ścieków (CI19) • Liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszonego zaopatrzenia w wodę (CI18) • Wydajność dobową wybudowanych ujęć wody • Masa osadów ściekowych podlegających przetworzeniu • Liczba nowych użytkowników sieci kanalizacyjnej, którzy przyłączyli się do sieci w wyniku realizacji projektu
9. Lista wskaźników produktu	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba wspartych oczyszczalni ścieków komunalnych • Liczba wybudowanych oczyszczalni ścieków komunalnych • Liczba przebudowanych oczyszczalni ścieków komunalnych • Długość sieci kanalizacji sanitarnej • Długość wybudowanej kanalizacji sanitarnej • Długość przebudowanej kanalizacji sanitarnej • Liczba nowych przydomowych oczyszczalni ścieków • Długość sieci wodociągowej • Długość wybudowanej sieci wodociągowej • Długość przebudowanej sieci wodociągowej • Liczba wybudowanych ujęć wody

	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba wspartych stacji uzdatniania wody • Liczba instalacji do prowadzenia procesów odzysku lub unieszkodliwiania osadów ściekowych • Liczba urządzeń i aparatury kontrolno-pomiarowej 	
10. Typy projektów	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kompleksowe projekty wyłącznie w aglomeracjach o wielkości od 2 tys. do 10 tys. RLM: <ol style="list-style-type: none"> a) budowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej, b) budowa, przebudowa, modernizacja oczyszczalni ścieków, c) budowa indywidualnych systemów oczyszczania ścieków (przydomowych oczyszczalni ścieków) na obszarach gdzie budowa sieci kanalizacyjnej jest ekonomicznie lub technicznie niezasadna, d) systemy zaopatrzenia w wodę, ujęcia i stacje uzdatniania wody oraz inteligentne systemy zarządzania sieciami wodociągowymi, e) budowa, przebudowa, modernizacja specjalistycznych instalacji do prowadzenia procesów odzysku lub unieszkodliwiania osadów ściekowych, f) urządzenia i aparatura kontrolno-pomiarowa (m.in. laboratoria i instalacje kontrolno-pomiarowe). 2. Projekty grantowe w zakresie wskazanym w punkcie 1. 	
11. Typ beneficjenta	<ul style="list-style-type: none"> • jednostki samorządu terytorialnego • związki jednostek samorządu terytorialnego • stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego • samorządowe jednostki organizacyjne • inne podmioty posiadające osobowość prawną • przedsiębiorstwa realizujące zadania publiczne w zakresie gospodarki wodno-ściekowej • partnerzy prywatni we współpracy z podmiotami publicznymi w przypadku projektów realizowanych w formule partnerstwa publiczno-prywatnego 	
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	<ul style="list-style-type: none"> • mieszkańcy regionu 	
13. Instytucja pośrednicząca	nie dotyczy	
14. Instytucja wdrażająca	nie dotyczy	
15. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	słabiej rozwinięty	26 600 000

16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Mechanizmy koordynacji i komplementarności opisano w części I SZOOP.
17. Instrumenty terytorialne	nie dotyczy
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Tryb konkursowy Za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów odpowiedzialny jest Departament Wdrażania EFRR Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Projekty związane z zaopatrzeniem w wodę realizowane wyłącznie w ramach kompleksowych projektów wodno-ściekowych (stanowią niewielką część kompleksowych projektów – do 40% całkowitych wydatków związanych z realizacją projektu) lub gdy na danym terenie jest zapewniona sieć kanalizacyjna lub uregulowana gospodarka ściekowa zgodna z przepisami krajowymi i unijnymi. 2. Warunkiem finansowania projektów dotyczących ścieków komunalnych w danej gminie jest ich umieszczenie w aktualizacji KPOŚK oraz w opracowanym dla danej aKPOŚK Master Planie. W ramach RPO wsparcie uzyskują inwestycje w aglomeracjach (ujętych w KPOŚK) o wielkości między 2 tys. a 10 tys. RLM, zgodnie z obowiązującym na dzień złożenia wniosku o dofinansowanie dokumentem prawa miejscowego²⁸ (rozporządzeniem wojewody lub uchwałą sejmiku województwa w sprawie wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji). W uzasadnionych przypadkach (np. zmiana wielkości aglomeracji w akcie prawa miejscowego w stosunku do danych w KPOŚK) możliwa będzie realizacja działań w aglomeracjach powyżej 10 tys. RLM. 3. Realizowane mogą być wyłącznie projekty wynikające ze strategii dotyczącej Obszaru Strategicznej Interwencji miast regionalnych i subregionalnych lub strategii dotyczącej Obszaru Rozwoju Społeczno-Gospodarczego. 4. Wsparcia nie uzyskają projekty, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu. 5. Premiowane będą projekty wynikające z

²⁸ Poza AKPOŚK

	Gminnego/Lokalnego Programu Rewitalizacji.
20. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%)	nie dotyczy
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	nie dotyczy
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Dochód w projekcie będzie uwzględniany zgodnie z art. 61 rozporządzenia ogólnego nr 1303/2013. Zastosowanie znajdą wyłączenia określone w art. 61 ust. 7 i 8 rozporządzenia, w pozostałych przypadkach stosowana będzie metoda obliczania zdyskontowanego dochodu operacji generujących dochód, o której stanowi art. 61 ust. 3 lit b rozporządzenia nr 1303/2013 oraz sekcja III rozdziału II Rozporządzenia nr 480/2014.
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	<p>Przewiduje się stosowanie uproszczonych metod rozliczania wydatków zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p> <p>Szczegółowe warunki stosowania metod uproszczonych zostaną określone w regulaminach poszczególnych konkursów oraz w zasadach dotyczących projektów pozakonkursowych.</p> <p>Przewiduje się możliwość wypłacania zaliczek dla beneficjentów zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p>
24. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	<p>W przypadku wystąpienia pomocy publicznej wsparcie będzie udzielane jako:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rekompensata za świadczenie usług w ogólnym interesie gospodarczym, – pomoc de minimis na podstawie rozporządzenia KE nr 1407/2013 oraz zgodnie z zasadami rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 488).

25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	<p>Projekty objęte pomocą publiczną – maksymalny poziom dofinansowania ze środków EFRR na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego (jeśli dotyczy) powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych, o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli.</p> <p>Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 85%.</p>
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	<p>Projekty objęte pomocą publiczną – maksymalny poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowanych na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych, o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli</p> <p>Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 95%</p> <p>W przypadku projektów realizowanych na obszarach rewitalizowanych wstępnie przewiduje się środki z budżetu państwa maksymalnie w wysokości 10% wydatków kwalifikowalnych. Poziom dofinansowania z budżetu państwa oraz maksymalny % dofinansowania wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu zostanie ustalony na poziomie kryteriów wyboru projektów.</p>
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	<p>Projekty objęte pomocą publiczną – minimalny poziom wkładu własnego na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych, o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli</p> <p>Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 5%</p> <p>W przypadku projektów realizowanych na obszarach rewitalizowanych wstępnie przewiduje się środki z budżetu państwa maksymalnie w wysokości 10% wydatków kwalifikowalnych. Poziom dofinansowania z budżetu państwa oraz maksymalny % dofinansowania wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu zostanie ustalony na poziomie kryteriów wyboru projektów.</p>
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	<p>nie dotyczy</p>
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	<p>nie dotyczy</p>

30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	nie dotyczy
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	nie dotyczy

Działanie 4.4 Ochrona i rozwój zasobów kultury

OPIS DZIAŁANIA 4.4	
6. Nazwa działania	OCHRONA I ROZWÓJ ZASOBÓW KULTURY
7. Cele szczegółowe działania	Zwiększona atrakcyjność obiektów kultury regionu kujawsko-pomorskiego (Cel szczegółowy 4)
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	<ul style="list-style-type: none"> Liczba osób korzystających z obiektów zasobów kultury objętych wsparciem Liczba uczestników imprez kulturalnych Liczba osób korzystających z obiektów objętych wsparciem Wzrost oczekiwanej liczby odwiedzin w objętych wsparciem miejscach należących do dziedzictwa kulturalnego i naturalnego oraz stanowiących atrakcje turystyczne (CI9)
9. Lista wskaźników produktu	<ul style="list-style-type: none"> Liczba zabytków objętych wsparciem Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem Liczba zabytków ruchomych objętych wsparciem Liczba instytucji kultury objętych wsparciem Liczba obiektów zasobów kultury objętych wsparciem Liczba zrealizowanych imprez kulturalnych
10. Typy projektów	1. Projekty obejmujące prace restauratorskie, konserwatorskie i roboty budowlane w obiektach zabytkowych ²⁹ , w otoczeniu zabytku ³⁰ i na

²⁹ Wsparciem objęte będą projekty dotyczące zabytków wpisanych do rejestru zabytków na podstawie decyzji wydanej przez wojewódzkiego konserwatora zabytków. Definicja zabytku w rozumieniu ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tj. Dz. U. z 2014 r. poz. 1446 ze zm.)

	<p>obszarach zabytkowych, obszarach przemysłowych o wartościach historycznych.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Rozbudowa, przebudowa instytucji kultury (w tym dostosowanie istniejącego obiektu do nowych funkcji kulturalnych, w tym edukacyjnych) wraz zakupem wyposażenia związanego z prowadzeniem działalności kulturalnej, w tym edukacyjnej. 3. Konserwacja zabytków ruchomych i materiałów archiwalnych stanowiących dziedzictwo dokumentacyjne. 4. Projekty informacyjno-promocyjne walorów środowiskowych i kulturowych regionu pod kątem komercyjnego wykorzystania dziedzictwa kulturowego i naturalnego regionu (np. produkt regionalny) jako element szerszych projektów w zakresie kultury wskazanych w punktach 1-3. 5. Projekty związane z organizacją imprez kulturalnych, które wykazują znaczny wpływ na gospodarkę regionalną i znaczący wkład w osiągnięcie celów Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego w ramach Obszaru Priorytetowego Kultura.
11. Typ beneficjenta	<ul style="list-style-type: none"> • jednostki samorządu terytorialnego • związki jednostek samorządu terytorialnego • stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego • samorządowe jednostki organizacyjne • organizacje pozarządowe • kościoły • związki wyznaniowe • osoby prawne kościołów • osoby prawne związków wyznaniowych • partnerzy prywatni we współpracy z podmiotami publicznymi w przypadku projektów realizowanych w formule partnerstwa publiczno-prywatnego • inne podmioty posiadające osobowość prawną • państwowe jednostki organizacyjne • organy władzy, administracji rządowej • przedsiębiorstwa
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	<ul style="list-style-type: none"> • mieszkańcy regionu • turyści

³⁰ Przez otoczenie należy rozumieć teren wokół lub przy zabytku wyznaczony w decyzji o wpisie tego terenu do rejestru zabytków w celu ochrony wartości widokowych zabytku oraz jego ochrony przed szkodliwym oddziaływaniem czynników zewnętrznych.

13. Instytucja pośrednicząca	nie dotyczy	
14. Instytucja wdrażająca	nie dotyczy	
15. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	słabiej rozwinięty	24 390 120
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Mechanizmy koordynacji i komplementarności opisano w części I SZOOP.	
17. Instrumenty terytorialne	nie dotyczy	
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	<p>Tryb konkursowy</p> <p>Tryb pozakonkursowy w odniesieniu do projektów z zakresu dziedzictwa kulturowego oraz projektów dotyczących wydarzeń kulturalnych, realizowanych przez Samorząd Województwa jako lidera projektu.</p> <p>Za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów odpowiedzialny jest Departament Wdrażania EFRR Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.</p>	
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)	<ol style="list-style-type: none"> Projekt nie dotyczy obiektu: <ol style="list-style-type: none"> wpisanego na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO lub uznanego przez Prezydenta RP za Pomnik Historii lub zlokalizowanego na obszarze objętym wpisem na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO lub położonego na obszarze uznanym przez Prezydenta RP za Pomnik Historii, kwalifikującego się do POIiŚ 2014-2020 (z uwagi na wartość projektu lub typ beneficjenta). Przedmiotowe ograniczenie nie dotyczy przedsięwzięć objętych inicjatywą samorządu województwa Program opieki nad zabytkami województwa kujawsko-pomorskiego.. Wsparcie uzyskują inwestycje w obiekty zabytkowe, o znaczeniu regionalnym, zgodne z kierunkami określonymi w Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 – Plan modernizacji 2020+, lub inwestycje uzgodnione w Kontrakcie Terytorialnym. Inwestycje kulturalne w ramach PI 6c powinny być wspierane na warunkach określonych w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1301/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w 	

	<p>sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i przepisów szczególnych dotyczących celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia” oraz w sprawie uchylenia rozporządzenia (WE) nr 1080/2006..</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Wsparcia nie uzyskają projekty, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu. 5. Projekty w zakresie kultury muszą przyczyniać się do osiągnięcia wymiernych i trwałych korzyści społeczno-gospodarczych. 6. Projekty muszą przyczyniać się do realizacji priorytetów rozwoju kultury (poprawa dostępności do kultury, zachowanie dziedzictwa kulturowego dla przyszłych pokoleń, umożliwienie nowych form uczestnictwa w kulturze, podniesienie atrakcyjności turystycznej regionu). 7. Wsparcie uzyskają wyłącznie wydarzenia kulturalne, jeżeli zostaną spełnione <u>łącznie</u> następujące kryteria: <ul style="list-style-type: none"> - znaczny wpływ na gospodarkę regionalną, wykazany przez wymierne długoterminowe korzyści, zgodnie z przeprowadzoną analizą finansową i ekonomiczną, - wkład w realizację celów Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego w ramach <i>Obszaru Priorytetowego Kultura</i>, wspierane wydarzenie kulturalne musi przyczyniać się do promowania kultury, dziedzictwa kulturowego i przemysłów kreatywnych, - wysokość wkładu EFRR nie może przekroczyć wkładu sektora prywatnego w realizację projektu (przy obliczaniu wkładu prywatnego nie uwzględnia się bezpośrednich wpływów, np. ze sprzedaży biletów) 8. Maksymalna alokacja przeznaczona na wsparcie wydarzeń kulturalnych wynosi 4,5 mln euro. 9. Promowane będą rozwiązania wpływające na poprawę efektywności funkcjonowania obiektów/instytucji w długim okresie, w tym rozwiązania pozwalające na: <ul style="list-style-type: none"> - obniżenie kosztów utrzymania na rzecz wydatków inwestycyjnych oraz na działalność kulturalną; - zastosowanie rozwiązań energooszczędnych - zmniejszenie zapotrzebowania i zużycia
--	---

	<p>energii, a przez to zmniejszenie ogólnych kosztów eksploatacji budynków;</p> <ul style="list-style-type: none"> - dywersyfikację źródeł finansowania działalności - pozyskiwanie zewnętrznych źródeł finansowania; - dodatnie efekty ekonomiczne - oddziaływanie na bezpośrednie otoczenie inwestycji; - tworzenie nowych miejsc pracy. <p>10. W przypadku konkursów dedykowanych polityce terytorialnej projekty muszą wynikać ze strategii dotyczącej Obszaru Strategicznej Interwencji miast regionalnych i subregionalnych lub strategii dotyczącej Obszaru Rozwoju Społeczno-Gospodarczego.</p>
20. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%)	nie dotyczy
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	nie dotyczy
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	<p>Dochód w projekcie będzie uwzględniany zgodnie z art. 61 rozporządzenia ogólnego nr 1303/2013. Zastosowanie znajdują wyłączenia określone w art. 61 ust. 7 i 8 rozporządzenia, w pozostałych przypadkach stosowana będzie metoda obliczania zdyskontowanego dochodu operacji generujących dochód, o której stanowi art. 61 ust. 3 lit b rozporządzenia nr 1303/2013 oraz sekcja III rozdziału II Rozporządzenia nr 480/2014.</p>
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	<p>Przewiduje się stosowanie uproszczonych metod rozliczania wydatków zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p> <p>Szczegółowe warunki stosowania metod uproszczonych zostaną określone w regulaminach poszczególnych konkursów oraz w zasadach dotyczących projektów pozakonkursowych.</p> <p>Przewiduje się możliwość wypłacania zaliczek dla beneficjentów zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego</p>

	do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.
24. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	<p>W przypadku wystąpienia pomocy publicznej wsparcie będzie udzielane:</p> <ul style="list-style-type: none"> – na podstawie art. 53 rozporządzenia KE nr 651/2014 Pomoc na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego oraz zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 28 sierpnia 2015 r. w sprawie pomocy inwestycyjnej na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. 2018 poz. 1594), – jako pomoc <i>de minimis</i> na podstawie rozporządzenia KE nr 1407/2013 oraz zgodnie z zasadami rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 488).
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	<p>Projekty objęte pomocą publiczną – maksymalny poziom dofinansowania ze środków EFRR na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego (jeśli dotyczy) powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych, o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli.</p> <p>Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 85%</p>
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	<p>Projekty objęte pomocą publiczną – maksymalny poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowanych na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego (jeśli dotyczy) powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych, o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli.</p> <p>Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 85%.</p>
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	<p>Projekty objęte pomocą publiczną – minimalny poziom wkładu własnego na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego (jeśli dotyczy) powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych,</p>

	o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli. Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 15%.
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Zgodnie z warunkami określonymi w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1301/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i przepisów szczególnych dotyczących celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia” oraz w sprawie uchylenia rozporządzenia (WE) nr 1080/2006
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	nie dotyczy
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe(EUR)	nie dotyczy
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	nie dotyczy

Działanie 4.5 Ochrona przyrody

OPIS DZIAŁANIA 4.5	
6. Nazwa działania	OCHRONA PRZYRODY
7. Cele szczegółowe działania	Wzmocniony mechanizm ochrony różnorodności biologicznej w regionie (Cel szczegółowy 5)
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	<ul style="list-style-type: none"> • Powierzchnia obszarów, na których przywrócono lub zapewniono ochronę właściwego stanu ekosystemów • Liczba osób korzystających z utworzonych/odnowionych szlaków przyrodniczych i ścieżek edukacyjnych • Powierzchnia obszarów, dla których opracowano plany ochrony • Liczba osób korzystających z wybudowanej/ przebudowanej/ doposażonej

	<p>infrastruktury ośrodków prowadzących działalność w zakresie edukacji ekologicznej</p> <ul style="list-style-type: none"> • Powierzchnia terenów objętych inwentaryzacją przyrodniczą
9. Lista wskaźników produktu	<ul style="list-style-type: none"> • Powierzchnia siedlisk wspieranych w celu uzyskania lepszego statusu ochrony (CI23) • Powierzchnia wspartych miejskich terenów zieleni • Powierzchnia wybudowanej/rozbudowanej/ zmodernizowanej/doposażonej infrastruktury na cele działalności z zakresu edukacji ekologicznej • Liczba wspartych form ochrony przyrody • Liczba opracowanych dokumentów planistycznych z zakresu ochrony przyrody • Długość szlaków turystycznych • Długość utworzonych szlaków turystycznych • Długość odnowionych szlaków turystycznych • Długość ścieżek edukacyjnych • Długość nowoutworzonych ścieżek edukacyjnych • Liczba ośrodków prowadzących działalność w zakresie edukacji ekologicznej objętych wsparciem • Liczba sporządzonych inwentaryzacji przyrodniczych
10. Typy projektów	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przedsięwzięcia zwiększające potencjał przyrodniczy regionu poprzez działania bezpośrednio związane z ochroną siedlisk i gatunków w szczególności na terenach parków krajobrazowych i rezerwatów przyrody. 2. Projekty w zakresie zwalczania gatunków inwazyjnych obcych. 3. Działania w ramach zielonej infrastruktury, jako nośnika usług ekosystemowych. 4. Działania rozwijające infrastrukturę związaną z właściwym ukierunkowaniem ruchu turystycznego na obszarach cennych przyrodniczo (obszarach chronionych z tytułu ustawy o ochronie przyrody). 5. Tworzenie, odnawianie szlaków przyrodniczych i ścieżek edukacyjnych. 6. Tworzenie i rozwój centrów ochrony różnorodności biologicznej, w tym na obszarach miejskich (np. parki miejskie, ogrody botaniczne). 7. Budowa, rozbudowa, modernizacja i doposażenie ośrodków prowadzących działalność w zakresie edukacji ekologicznej. 8. Tworzenie planów ochrony dla obszarów chronionych. 9. Projekty dotyczące sporządzenia inwentaryzacji przyrodniczej. 10. Działania informacyjno-edukacyjne, podnoszące świadomość mieszkańców

	<p>w zakresie właściwych zachowań społecznych w odniesieniu do dziedzictwa przyrodniczego regionu, realizowane w sposób komplementarny i uzupełniający do kampanii ogólnopolskich, jako element projektu inwestycyjnego.</p> <p>11. Projekty grantowe w zakresie typów projektów określonych w pp 1 i 2.</p>	
11. Typ beneficjenta	<ul style="list-style-type: none"> • jednostki samorządu terytorialnego • związki jednostek samorządu terytorialnego • stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego • samorządowe jednostki organizacyjne • inne podmioty posiadające osobowość prawną • państwowe jednostki organizacyjne • organy władzy, administracji rządowej • państwowe osoby prawne • przedsiębiorstwa • organizacje pozarządowe 	
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	<ul style="list-style-type: none"> • mieszkańcy regionu • turyści 	
13. Instytucja pośrednicząca	nie dotyczy	
14. Instytucja wdrażająca	nie dotyczy	
15. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	słabiej rozwinięty	10 228 067
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Mechanizmy koordynacji i komplementarności opisano w części I SZOOP.	
17. Instrumenty terytorialne	nie dotyczy	
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	<p>Tryb konkursowy</p> <p>Za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów odpowiedzialny jest Departament Wdrażania EFRR Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.</p>	
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)	<p>1. Projekt z zakresu ochrony siedlisk i gatunków powinien zostać zaopiniowany przez organ odpowiedzialny za zarządzanie obszarem chronionym pod kątem zasadności jego realizacji, zgodności z celami ochrony danego obszaru oraz w celu wykluczenia realizacji</p>	

	<p>projektów mogących powodować negatywne skutki dla środowiska przyrodniczego, powielających się lub kolidujących ze sobą.</p> <p>2. W przypadku konkursów dedykowanych polityce terytorialnej projekty muszą wynikać ze strategii dotyczącej Obszaru Strategicznej Interwencji miast regionalnych i subregionalnych.</p> <p>3. Wsparcia nie uzyskają projekty, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu.</p> <p>4. Preferencje uzyskają projekty parków krajobrazowych realizowane na obszarach Natura 2000 – dotyczy projektów związanych z ochroną siedlisk i gatunków.</p> <p>5. Wsparcie dotyczące obszarów Natura 2000 będzie zgodne z Priorytetowymi Ramami Działań dla sieci Natura 2000 na Wieloletni Program Finansowania UE w latach 2014-2020.</p>
20. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%)	nie dotyczy
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	nie dotyczy
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	<p>Dochód w projekcie będzie uwzględniany zgodnie z art. 61 rozporządzenia ogólnego nr 1303/2013. Zastosowanie znajdują wyłączenia określone w art. 61 ust. 7 i 8 rozporządzenia, w pozostałych przypadkach stosowana będzie metoda obliczania zdyskontowanego dochodu operacji generujących dochód, o której stanowi art. 61 ust. 3 lit b rozporządzenia nr 1303/2013 oraz sekcja III rozdziału II Rozporządzenia nr 480/2014.</p>
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	<p>Przewiduje się stosowanie uproszczonych metod rozliczania wydatków zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p> <p>Szczegółowe warunki stosowania metod uproszczonych zostaną określone w regulaminach poszczególnych konkursów oraz w zasadach dotyczących projektów pozakonkursowych.</p> <p>Przewiduje się możliwość wypłacania zaliczek dla beneficjentów zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego</p>

	do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.
24. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	W przypadku wystąpienia pomocy publicznej wsparcie będzie udzielane: <ul style="list-style-type: none"> – jako pomoc de minimis na podstawie rozporządzenia KE nr 1407/2013 oraz zgodnie z zasadami rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 488).
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	85%
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	85%
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	15%
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	nie dotyczy
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	nie dotyczy
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe(EUR)	nie dotyczy
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	nie dotyczy

Działanie 4.6 Ochrona środowiska naturalnego i zasobów kulturowych na obszarze ZIT

OPIS DZIAŁANIA 4.6	
Nazwa działania	OCHRONA ŚRODOWISKA NATURALNEGO I ZASOBÓW KULTUROWYCH NA OBSZARZE ZIT
Cele szczegółowe działania	<p>Zwiększony odsetek ludności korzystającej z systemu oczyszczania ścieków zgodnego z dyrektywą dotyczącą ścieków komunalnych (Cel szczegółowy 3)</p> <p>Zwiększona atrakcyjność obiektów kultury regionu kujawsko-pomorskiego (Cel szczegółowy 4)</p> <p>Wzmocniony mechanizm ochrony różnorodności biologicznej w regionie (Cel szczegółowy 5)</p>

Poddziałanie 4.6.1 Wsparcie gospodarki wodno-ściekowej w ramach ZIT

OPIS PODDZIAŁANIA 4.6.1	
6. Nazwa poddziałania	WSPARCIE GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ W RAMACH ZIT
7. Cele szczegółowe poddziałania	Zwiększony odsetek ludności korzystającej z systemu oczyszczania ścieków zgodnego z dyrektywą dotyczącą ścieków komunalnych (Cel szczegółowy 3)
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	<ul style="list-style-type: none"> • Przewidywana liczba osób korzystających z ulepszonego oczyszczania ścieków • Przewidywana liczba osób korzystających z ulepszonego zaopatrzenia w wodę • Liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszonego oczyszczania ścieków (CI19) • Liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszonego zaopatrzenia w wodę (CI18) • Wydajność dobową wybudowanych ujęć wody • Masa osadów ściekowych podlegających przetworzeniu • Liczba nowych użytkowników sieci kanalizacyjnej, którzy przyłączyli się do sieci w wyniku realizacji projektu
9. Lista wskaźników produktu	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba wspartych oczyszczalni ścieków komunalnych • Liczba wybudowanych oczyszczalni ścieków komunalnych • Liczba przebudowanych oczyszczalni ścieków komunalnych • Długość sieci kanalizacji sanitarnej • Długość wybudowanej kanalizacji sanitarnej • Długość przebudowanej kanalizacji sanitarnej

	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba nowych przydomowych oczyszczalni ścieków • Długość sieci wodociągowej • Długość wybudowanej sieci wodociągowej • Długość przebudowanej sieci wodociągowej • Liczba wybudowanych ujęć wody • Liczba wspartych stacji uzdatniania wody • Liczba instalacji do prowadzenia procesów odzysku lub unieszkodliwiania osadów ściekowych • Liczba urządzeń i aparatury kontrolno-pomiarowej
10. Typy projektów	<p>1. Kompleksowe projekty wyłącznie w aglomeracjach o wielkości od 2 tys. do 10 tys. RLM:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) budowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej, b) budowa, przebudowa, modernizacja oczyszczalni ścieków, c) budowa indywidualnych systemów oczyszczania ścieków (przydomowych oczyszczalni ścieków) na obszarach gdzie budowa sieci kanalizacyjnej jest ekonomicznie lub technicznie niezasadna, d) systemy zaopatrzenia w wodę, ujęcia i stacje uzdatniania wody oraz inteligentne systemy zarządzania sieciami wodociągowymi e) budowa, przebudowa, modernizacja specjalistycznych instalacji do prowadzenia procesów odzysku lub unieszkodliwiania osadów ściekowych, f) urządzenia i aparatura kontrolno-pomiarowa (m.in. laboratoria i instalacje kontrolno-pomiarowe). <p>Strategia ZIT określa całościową koncepcję wsparcia gospodarki wodno-ściekowej na obszarze objętym ZIT.</p>
11. Typ beneficjenta	<ul style="list-style-type: none"> • jednostki samorządu terytorialnego • związki jednostek samorządu terytorialnego • stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego • samorządowe jednostki organizacyjne • inne podmioty posiadające osobowość prawną • przedsiębiorstwa realizujące zadania publiczne w zakresie gospodarki wodno-ściekowej • partnerzy prywatni we współpracy z podmiotami publicznymi w przypadku projektów realizowanych w formule partnerstwa publiczno-prywatnego
12. Grupa	<ul style="list-style-type: none"> • mieszkańcy regionu

docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia		
13. Instytucja pośrednicząca	Miasto Bydgoszcz	
14. Instytucja wdrażająca	nie dotyczy	
15. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	słabiej rozwinięty	8 400 000
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Mechanizmy koordynacji i komplementarności opisano w części I SZOOP.	
17. Instrumenty terytorialne	Zintegrowane Inwestycje Terytorialne	
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	<p>Tryb konkursowy</p> <p>Za nabór i ocenę wniosków odpowiedzialny jest Departament Wdrażania EFRR Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego wspólnie z Miastem Bydgoszcz (IP ZIT).</p> <p>Za przyjmowanie protestów odpowiedzialny jest Departament Wdrażania EFRR Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego lub Miasto Bydgoszcz (IP ZIT) w zależności od etapu oceny.</p>	
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Projekty związane z zaopatrzeniem w wodę realizowane wyłącznie w ramach kompleksowych projektów wodno-ściekowych (stanowią niewielką część kompleksowych projektów – do 40% całkowitych wydatków związanych z realizacją projektu) lub gdy na danym terenie jest zapewniona sieć kanalizacyjna lub uregulowana gospodarka ściekowa zgodna z przepisami krajowymi i unijnymi. 2. Warunkiem finansowania projektów dotyczących ścieków komunalnych w danej gminie jest ich umieszczenie w aktualizacji KPOŚK oraz w opracowanym dla danej aKPOŚK Master Planie. W ramach RPO wsparcie uzyskują inwestycje w aglomeracjach (ujętych w KPOŚK) o wielkości między 2 tys. a 10 tys. RLM, zgodnie z obowiązującym na dzień złożenia wniosku o dofinansowanie dokumentem prawa miejscowego³¹ (rozporządzeniem wojewody lub uchwałą sejmiku województwa w sprawie wyznaczenia 	

³¹ Poza AKPOŚK

	<p>obszaru i granic aglomeracji). W uzasadnionych przypadkach (np. zmiana wielkości aglomeracji w akcie prawa miejscowego w stosunku do danych w KPOŚK) możliwa będzie realizacja działań w aglomeracjach powyżej 10 tys. RLM.</p> <p>3.</p> <p>4. Realizowane mogą być wyłącznie projekty wynikające ze Strategii ZIT.</p> <p>5. Wsparcia nie uzyskają projekty, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu.</p>
20. Warunki i planowany zakres stosowania <i>cross-financingu</i> (%)	nie dotyczy
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	nie dotyczy
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	<p>Dochód w projekcie będzie uwzględniany zgodnie z art. 61 rozporządzenia ogólnego nr 1303/2013. Zastosowanie znajdą wyłączenia określone w art. 61 ust. 7 i 8 rozporządzenia, w pozostałych przypadkach stosowana będzie metoda obliczania zdyskontowanego dochodu operacji generujących dochód, o której stanowi art. 61 ust. 3 lit b rozporządzenia nr 1303/2013 oraz sekcja III rozdziału II Rozporządzenia nr 480/2014.</p>
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	<p>Przewiduje się stosowanie uproszczonych metod rozliczania wydatków zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p> <p>Szczegółowe warunki stosowania metod uproszczonych zostaną określone w regulaminach poszczególnych konkursów oraz w zasadach dotyczących projektów pozakonkursowych.</p> <p>Przewiduje się możliwość wypłacania zaliczek dla beneficjentów zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p>

<p>24. Pomoc publiczna i pomoc <i>de minimis</i> (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)</p>	<p>W przypadku wystąpienia pomocy publicznej wsparcie będzie udzielane jako:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rekompensata za świadczenie usług w ogólnym interesie gospodarczym, – pomoc <i>de minimis</i> na podstawie rozporządzenia KE nr 1407/2013 oraz zgodnie z zasadami rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy <i>de minimis</i> w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 488).
<p>25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu</p>	<p>Projekty objęte pomocą publiczną – maksymalny poziom dofinansowania ze środków EFRR na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego (jeśli dotyczy) powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych, o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli.</p> <p>Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 85%.</p>
<p>26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)</p>	<p>Projekty objęte pomocą publiczną – maksymalny poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowanych na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego (jeśli dotyczy) powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych, o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli.</p> <p>Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 85%</p>
<p>27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych</p>	<p>Projekty objęte pomocą publiczną – minimalny poziom wkładu własnego na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego (jeśli dotyczy) powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych, o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli.</p> <p>Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 15%.</p>
<p>28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)</p>	<p>nie dotyczy</p>
<p>29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)</p>	<p>nie dotyczy</p>
<p>30. Kwota alokacji UE na instrumenty</p>	<p>nie dotyczy</p>

finansowe (EUR)	
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	nie dotyczy

Poddziałanie 4.6.2 Wsparcie ochrony zasobów kultury w ramach ZIT

OPIS PODDZIAŁANIA 4.6.2	
6. Nazwa poddziałania	WSPARCIE OCHRONY ZASOBÓW KULTURY W RAMACH ZIT
7. Cele szczegółowe poddziałania	Zwiększona atrakcyjność obiektów kultury regionu kujawsko-pomorskiego (Cel szczegółowy 4)
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	<ul style="list-style-type: none"> Liczba osób korzystających z obiektów zasobów kultury objętych wsparciem Liczba osób korzystających z obiektów objętych wsparciem Wzrost oczekiwanej liczby odwiedzin w objętych wsparciem miejscach należących do dziedzictwa kulturalnego i naturalnego oraz stanowiących atrakcje turystyczne (CI9)
9. Lista wskaźników produktu	<ul style="list-style-type: none"> Liczba zabytków objętych wsparciem Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem Liczba zabytków ruchomych objętych wsparciem Liczba instytucji kultury objętych wsparciem Liczba obiektów zasobów kultury objętych wsparciem
10. Typy projektów	<ol style="list-style-type: none"> Projekty obejmujące prace restauratorskie, konserwatorskie i roboty budowlane w obiektach zabytkowych³², w otoczeniu zabytku³³ i na obszarach zabytkowych, obszarach przemysłowych o wartościach historycznych. Rozbudowa, przebudowa instytucji kultury (w tym dostosowanie

³² Wsparciem objęte będą projekty dotyczące zabytków wpisanych do rejestru zabytków na podstawie decyzji wydanej przez wojewódzkiego konserwatora zabytków. Definicja zabytku w rozumieniu ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tj. Dz. U. z 2014 r. poz. 1446 ze zm.)

³³ Przez otoczenie należy rozumieć teren wokół lub przy zabytku wyznaczony w decyzji o wpisie tego terenu do rejestru zabytków w celu ochrony wartości widokowych zabytku oraz jego ochrony przed szkodliwym oddziaływaniem czynników zewnętrznych.

	<p>istniejącego obiektu do nowych funkcji kulturalnych, w tym edukacyjnych) wraz zakupem wyposażenia związanego z prowadzeniem działalności kulturalnej, w tym edukacyjnej.</p> <p>3. Konserwacja zabytków ruchomych i materiałów archiwalnych stanowiących dziedzictwo dokumentacyjne.</p> <p>4. Projekty informacyjno-promocyjne walorów środowiskowych i kulturowych regionu pod kątem komercyjnego wykorzystania dziedzictwa kulturowego i naturalnego regionu (np. produkt regionalny) jako element szerszych projektów w zakresie kultury, wskazanych w punktach 1-3.</p> <p>Strategia ZIT określi koncepcję oraz służące temu zintegrowane działania w zakresie zachowania i wykorzystania zasobów kulturowych na obszarze objętym ZIT.</p>		
11. Typ beneficjenta	<ul style="list-style-type: none"> • jednostki samorządu terytorialnego • związki jednostek samorządu terytorialnego • stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego • samorządowe jednostki organizacyjne • organizacje pozarządowe • kościoły • związki wyznaniowe • osoby prawne kościołów • osoby prawne związków wyznaniowych • partnerzy prywatni we współpracy z podmiotami publicznymi w przypadku projektów realizowanych w formule partnerstwa publiczno-prywatnego • inne podmioty posiadające osobowość prawną • państwowe jednostki organizacyjne • organy władzy, administracji rządowej • przedsiębiorstwa		
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	<ul style="list-style-type: none"> • mieszkańcy regionu • turyści		
13. Instytucja pośrednicząca	Miasto Bydgoszcz		
14. Instytucja wdrażająca	nie dotyczy		
15. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem	słabiej rozwinięty	5 609 880	

kwot UE (EUR)		
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Mechanizmy koordynacji i komplementarności opisano w części I SZOOP.	
17. Instrumenty terytorialne	Zintegrowane Inwestycje Terytorialne	
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	<p>Tryb konkursowy</p> <p>Za nabór i ocenę wniosków odpowiedzialny jest Departament Wdrażania EFRR Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego wspólnie z Miastem Bydgoszcz (IP ZIT).</p> <p>Za przyjmowanie protestów odpowiedzialny jest Departament Wdrażania EFRR Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego lub Miasto Bydgoszcz (IP ZIT) w zależności od etapu oceny.</p>	
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Projekt nie dotyczy obiektu: <ol style="list-style-type: none"> 1) wpisanego na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO lub uznanego przez Prezydenta RP za Pomnik Historii lub 2) zlokalizowanego na obszarze objętym wpisem na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO lub położonego na obszarze uznanym przez Prezydenta RP za Pomnik Historii, kwalifikującego się do POLiŚ 2014-2020 (z uwagi na wartość projektu lub typ beneficjenta). Przedmiotowe ograniczenie nie dotyczy przedsięwzięć objętych inicjatywą samorządu województwa Program opieki nad zabytkami województwa kujawsko-pomorskiego. 2. Wsparcie uzyskują inwestycje w obiekty zabytkowe, o znaczeniu regionalnym, zgodne z kierunkami Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 – Plan modernizacji 2020+, lub inwestycje uzgodnione w Kontrakcie Terytorialnym. 3. Inwestycje kulturalne w ramach PI 6c powinny być wspierane na warunkach określonych w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1301/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i przepisów szczególnych dotyczących celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia” oraz w sprawie uchylenia rozporządzenia (WE) nr 1080/2006. Projekty w zakresie kultury muszą przyczyniać się do osiągania wymiernych i trwałych korzyści społeczno- 	

	<p>gospodarczych.</p> <p>4. Projekty muszą przyczyniać się do realizacji priorytetów rozwoju kultury (poprawa dostępności do kultury, zachowanie dziedzictwa kulturowego dla przyszłych pokoleń, umożliwienie nowych form uczestnictwa w kulturze, podniesienie atrakcyjności turystycznej regionu).</p> <p>5. Promowane będą rozwiązania wpływające na poprawę efektywności funkcjonowania obiektów/instytucji w długim okresie, w tym rozwiązania pozwalające na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - obniżenie kosztów utrzymania na rzecz wydatków inwestycyjnych oraz na działalność kulturalną; - zastosowanie rozwiązań energooszczędnych - zmniejszenie zapotrzebowania i zużycia energii, a przez to zmniejszenie ogólnych kosztów eksploatacji budynków; - dywersyfikację źródeł finansowania działalności - pozyskiwanie zewnętrznych źródeł finansowania; - dodatnie efekty ekonomiczne - oddziaływanie na bezpośrednie otoczenie inwestycji; - tworzenie nowych miejsc pracy <p>6. Wsparcia nie uzyskają projekty, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu.</p> <p>7. Realizowane mogą być wyłącznie projekty wynikające ze strategii ZIT.</p> <p>8.</p>
20. Warunki i planowany zakres stosowania <i>cross-financingu</i> (%)	nie dotyczy
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	nie dotyczy
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	<p>Dochód w projekcie będzie uwzględniany zgodnie z art. 61 rozporządzenia ogólnego nr 1303/2013. Zastosowanie znajdą wyłączenia określone w art. 61 ust. 7 i 8 rozporządzenia, w pozostałych przypadkach stosowana będzie metoda obliczania zdyskontowanego dochodu operacji generujących dochód, o której stanowi art. 61 ust. 3 lit b rozporządzenia nr 1303/2013 oraz sekcja III rozdziału</p>

	II Rozporządzenia nr 480/2014.
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	<p>Przewiduje się stosowanie uproszczonych metod rozliczania wydatków zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p> <p>Szczegółowe warunki stosowania metod uproszczonych zostaną określone w regulaminach poszczególnych konkursów oraz w zasadach dotyczących projektów pozakonkursowych.</p> <p>Przewiduje się możliwość wypłacania zaliczek dla beneficjentów zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p>
24. Pomoc publiczna i pomoc <i>de minimis</i> (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	<p>W przypadku wystąpienia pomocy publicznej wsparcie będzie udzielane:</p> <ul style="list-style-type: none"> – na podstawie art. 53 rozporządzenia KE nr 651/2014 <i>Pomoc na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego</i> oraz zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 28 sierpnia 2015 r. w sprawie pomocy inwestycyjnej na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. 2018 poz. 1594), – jako pomoc <i>de minimis</i> na podstawie rozporządzenia KE nr 1407/2013 oraz zgodnie z zasadami rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy <i>de minimis</i> w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 488).
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	<p>Projekty objęte pomocą publiczną – maksymalny poziom dofinansowania ze środków EFRR na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego (jeśli dotyczy) powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych, o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli.</p> <p>Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 85%.</p>

26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	Projekty objęte pomocą publiczną – maksymalny poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowanych na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego (jeśli dotyczy) powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych, o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli. Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 85%
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Projekty objęte pomocą publiczną – minimalny poziom wkładu własnego na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego (jeśli dotyczy) powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych, o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli. Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 15%.
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Zgodnie z warunkami określonymi w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1301/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i przepisów szczególnych dotyczących celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia” oraz w sprawie uchylecia rozporządzenia (WE) nr 1080/2006
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	nie dotyczy
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	nie dotyczy
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	nie dotyczy

Poddziałanie 4.6.3 Wsparcie ochrony zasobów przyrodniczych w ramach ZIT

OPIS PODDZIAŁANIA 4.6.3	
6. Nazwa poddziałania	WSPARCIE OCHRONY ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH W RAMACH ZIT
7. Cele szczegółowe poddziałania	Wzmocniony mechanizm ochrony różnorodności biologicznej w regionie (Cel szczegółowy 5)
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	<ul style="list-style-type: none"> • Powierzchnia obszarów, na których przywrócono lub zapewniono ochronę właściwego stanu ekosystemów • Liczba osób korzystających z utworzonych/odnowionych szlaków przyrodniczych i ścieżek edukacyjnych • Powierzchnia terenów objętych inwentaryzacją przyrodniczą
9. Lista wskaźników produktu	<ul style="list-style-type: none"> • Powierzchnia siedlisk wspieranych w celu uzyskania lepszego statusu ochrony (CI23) • Powierzchnia wspartych miejskich terenów zieleni • Długość szlaków turystycznych • Długość utworzonych szlaków turystycznych • Długość odnowionych szlaków turystycznych • Długość ścieżek edukacyjnych • Długość nowoutworzonych ścieżek edukacyjnych • Liczba wspartych form ochrony przyrody • Liczba sporządzonych inwentaryzacji przyrodniczych
10. Typy projektów	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przedsięwzięcia określone w Strategii ZIT w ramach całościowej koncepcji ograniczenia degradacji środowiska przyrodniczego i wzmocnienia różnorodności biologicznej na obszarze objętym ZIT: <ol style="list-style-type: none"> a) przedsięwzięcia zwiększające potencjał przyrodniczy regionu poprzez działania bezpośrednio związane z ochroną siedlisk i gatunków na obszarach miejskich i pozamiejskich w szczególności na terenach parków krajobrazowych i rezerwatów przyrody, b) projekty w zakresie zwalczania gatunków inwazyjnych obcych, c) działania w ramach zielonej infrastruktury na obszarach miejskich, d) działania rozwijające infrastrukturę związaną z właściwym ukierunkowaniem ruchu turystycznego na obszarach cennych przyrodniczo (obszarach chronionych z tytułu ustawy o ochronie przyrody), e) tworzenie, odnawianie szlaków przyrodniczych i ścieżek edukacyjnych, f) tworzenie i rozwój centrów ochrony różnorodności biologicznej, w tym na

	<p>obszarach miejskich (np. parki miejskie, ogrody botaniczne),</p> <p>g) działania informacyjno-edukacyjne, podnoszące świadomość mieszkańców w zakresie właściwych zachowań społecznych w odniesieniu do dziedzictwa przyrodniczego regionu, realizowane w sposób komplementarny i uzupełniający do kampanii ogólnopolskich, jako element projektu inwestycyjnego,</p> <p>h) projekty dotyczące sporządzenia inwentaryzacji przyrodniczej.</p>	
11. Typ beneficjenta	<ul style="list-style-type: none"> • jednostki samorządu terytorialnego • związki jednostek samorządu terytorialnego • stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego • samorządowe jednostki organizacyjne • inne podmioty posiadające osobowość prawną • państwowe jednostki organizacyjne • organy władzy, administracji rządowej • przedsiębiorstwa • organizacje pozarządowe 	
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	<ul style="list-style-type: none"> • mieszkańcy regionu • turyści 	
13. Instytucja pośrednicząca	Miasto Bydgoszcz	
14. Instytucja wdrażająca	nie dotyczy	
15. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	słabiej rozwinięty	2 000 000
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Mechanizmy koordynacji i komplementarności opisano w części I SZOOP.	
17. Instrumenty terytorialne	Zintegrowane Inwestycje Terytorialne	
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	<p>Tryb konkursowy</p> <p>Za nabór i ocenę wniosków odpowiedzialny jest Departament Wdrażania EFRR Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego wspólnie z Miastem Bydgoszcz (IP ZIT).</p> <p>Za przyjmowanie protestów odpowiedzialny jest Departament Wdrażania EFRR Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego lub Miasto Bydgoszcz (IP ZIT) w zależności od etapu oceny.</p>	

<p>19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Projekt z zakresu ochrony siedlisk i gatunków powinien zostać zaopiniowany przez organ odpowiedzialny za zarządzanie obszarem chronionym pod kątem zasadności jego realizacji, zgodności z celami ochrony danego obszaru oraz w celu wykluczenia realizacji projektów mogących powodować negatywne skutki dla środowiska przyrodniczego, powielających się lub kolidujących ze sobą. 2. Realizowane mogą być wyłącznie projekty wynikające ze strategii ZIT. 3. Wsparcia nie uzyskają projekty, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu. 4. Preferencje uzyskają projekty parków krajobrazowych realizowane na obszarach Natura 2000 – dotyczy projektów związanych z ochroną siedlisk i gatunków. 5. Wsparcie dotyczące obszarów Natura 2000 będzie zgodne z Priorytetowymi Ramami Działań dla sieci Natura 2000 na Wieloletni Program Finansowania UE w latach 2014-2020.
<p>20. Warunki i planowany zakres stosowania <i>cross-financingu</i> (%)</p>	<p>nie dotyczy</p>
<p>21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych</p>	<p>nie dotyczy</p>
<p>22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie</p>	<p>Dochód w projekcie będzie uwzględniany zgodnie z art. 61 rozporządzenia ogólnego nr 1303/2013. Zastosowanie znajdą wyłączenia określone w art. 61 ust. 7 i 8 rozporządzenia, w pozostałych przypadkach stosowana będzie metoda obliczania zdyskontowanego dochodu operacji generujących dochód, o której stanowi art. 61 ust. 3 lit b rozporządzenia nr 1303/2013 oraz sekcja III rozdziału II Rozporządzenia nr 480/2014.</p>
<p>23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek</p>	<p>Przewiduje się stosowanie uproszczonych metod rozliczania wydatków zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p> <p>Szczegółowe warunki stosowania metod uproszczonych zostaną określone w regulaminach poszczególnych konkursów oraz w zasadach dotyczących projektów</p>

	<p>pozakonkursowych.</p> <p>Przewiduje się możliwość wypłacania zaliczek dla beneficjentów zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p>
<p>24. Pomoc publiczna i pomoc <i>de minimis</i> (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)</p>	<p>W przypadku wystąpienia pomocy publicznej wsparcie będzie udzielane:</p> <ul style="list-style-type: none"> - jako pomoc <i>de minimis</i> na podstawie rozporządzenia KE nr 1407/2013 oraz zgodnie z zasadami rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy <i>de minimis</i> w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 488).
<p>25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu</p>	85%
<p>26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)</p>	85%
<p>27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych</p>	15%
<p>28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)</p>	nie dotyczy
<p>29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)</p>	nie dotyczy
<p>30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe(EUR)</p>	nie dotyczy
<p>31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych</p>	nie dotyczy
<p>32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze</p>	nie dotyczy

warunki przyznawania	
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	nie dotyczy

1. Numer i nazwa osi priorytetowej

OŚ PRIORYTETOWA 5 SPÓJNOŚĆ WEWNĘTRZNA I DOSTĘPNOŚĆ ZEWNĘTRZNA REGIONU

Oś priorytetowa 5 Spójność wewnętrzna i dostępność zewnętrzna regionu obejmuje realizację Celu tematycznego 7 Promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszej infrastruktury sieciowej. Wsparcie zostanie przeznaczone na infrastrukturę drogową wraz z infrastrukturą towarzyszącą z uwzględnieniem działań przyczyniających się do poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego. Realizowane będą również inwestycje związane z poprawą stanu sieci kolejowej oraz dworców, przystanków i innych obiektów do obsługi transportu pasażerskiego.

2. CELE SZCZEGÓŁOWE OSI PRIORYTETOWEJ

Cel szczegółowy 1: zwiększona dostępność transportowa drogowa województwa
 Cel szczegółowy 2: zwiększona dostępność kolejowa regionu

3. Charakter osi	nie dotyczy	
4. Fundusz (nazwa i kwota w EUR)	EFRR	205 973 078
5. Instytucja zarządzająca	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego	

Działanie 5.1. Infrastruktura drogowa

OPIS DZIAŁANIA 5.1	
6. Nazwa działania	INFRASTRUKTURA DROGOWA
7. Cele szczegółowe działania	Zwiększona dostępność transportowa drogowa województwa (Cel szczegółowy 1)
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	<ul style="list-style-type: none"> Wskaźnik nośności drogi gminnej Wskaźnik nośności drogi powiatowej Wskaźnik nośności drogi wojewódzkiej
9. Lista wskaźników produktu	<ul style="list-style-type: none"> Całkowita długość nowych dróg (CI 13) Całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych dróg (CI14) Liczba wybudowanych obwodnic Długość wybudowanych dróg wojewódzkich Długość przebudowanych dróg wojewódzkich Długość wybudowanych dróg powiatowych

	<ul style="list-style-type: none"> • Długość przebudowanych dróg powiatowych • Długość wybudowanych dróg gminnych • Długość przebudowanych dróg gminnych • Liczba zakupionego sprzętu/systemów służących poprawie bezpieczeństwa/ochrony uczestników ruchu drogowego
10. Typy projektów	<p>1. Budowa, przebudowa, modernizacja³⁴ dróg, węzłów, skrzyżowań wraz z infrastrukturą towarzyszącą, inwestycje w bezpieczeństwo ruchu drogowego (np. elementy uspokojenia ruchu, zjazdy, zatoki przystankowe, chodniki, ciągi pieszo-rowerowe, sygnalizacja świetlna, bariery ochronne, oświetlenie, kładki dla pieszych, przejścia podziemne, inne elementy infrastrukturalne pozwalające zwiększyć bezpieczeństwo ruchu drogowego):</p> <p>a) inwestycje w drogi wojewódzkie poza TEN-T, wiążące regionalny układ transportowy, pozwalające na włączenie do systemu dróg krajowych lub sieci TEN-T, wypełniające luki w sieci dróg pomiędzy ośrodkami wojewódzkimi, miastami nie będącymi stolicami województwa (regionalnymi i subregionalnymi),</p> <p>b) inwestycje w drogi lokalne (gminne, powiatowe), zapewniające konieczne bezpośrednie połączenia³⁵ z siecią TEN-T, portem lotniczym, terminalami towarowymi, centrami lub platformami logistycznymi a także z istniejącymi lub nowymi terenami inwestycyjnymi³⁶.</p>
11. Typ beneficjenta	<ul style="list-style-type: none"> • jednostki samorządu terytorialnego • związki jednostek samorządu terytorialnego • stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego • samorządowe jednostki organizacyjne • partnerzy prywatni we współpracy z podmiotami publicznymi w przypadku projektów realizowanych w formule partnerstwa publiczno-prywatnego
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy	<ul style="list-style-type: none"> • mieszkańcy regionu

³⁴ Modernizacja – ulepszenie poprzez działania unowocześniające, niestanowiące remontu ani bieżącej konserwacji.

³⁵ Przez bezpośrednie połączenie należy rozumieć połączenie z istniejącą lub budowaną autostradą lub drogą ekspresową leżącą w sieci TEN-T przez węzeł na autostradzie lub drodze ekspresowej, wraz z budową takiego węzła lub połączenie z istniejącym węzłem, albo elementem punktowym sieci. Droga lokalna nie może być pośrednią składową układu drogowego zapewniającego dostęp, chyba że na wcześniejszym fragmencie ciągu drogowego pomiędzy odcinkiem proponowanych a siecią TEN-T wcześniej została przeprowadzona lub obecnie jest prowadzona budowa/przebudowa drogi w odpowiednim zakresie oraz ciąg jest ciągiem jednorodnym (ta sama droga lokalna rozpoczynająca się, kończąca się lub przebiegająca przez węzeł autostrady lub drogę ekspresową lub prowadząca do elementu punkowego sieci).

³⁶ Instytucja Zarządzająca RPO zastrzega sobie możliwość wprowadzenia w regulaminie konkursu minimalnych kryteriów brzegowych terenu inwestycyjnego, odbiegających od definicji terenu inwestycyjnego przyjętej w niniejszym dokumencie w części VI. Słowniczek.

wsparcia		
13. Instytucja pośrednicząca	nie dotyczy	
14. Instytucja wdrażająca	nie dotyczy	
15. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	słabiej rozwinięty	155 119 297
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Mechanizmy koordynacji i komplementarności opisano w części I SZOOP.	
17. Instrumenty terytorialne	nie dotyczy	
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	<p>Tryb konkursowy w zakresie dróg lokalnych i dróg wojewódzkich w miastach prezydenckich</p> <p>Tryb pozakonkursowy</p> <p>Za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów odpowiedzialny jest Departament Wdrażania EFRR Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.</p>	
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przedsięwzięcia w zakresie dróg wojewódzkich (poza miastami prezydenckimi) muszą być ujęte w Kujawsko-pomorskim planie spójności komunikacji drogowej i kolejowej. 2. Drogi lokalne (gminne, powiatowe) oraz drogi wojewódzkie w miastach prezydenckich wybierane będą w oparciu o kryteria zawarte w Kujawsko-pomorskim planie spójności komunikacji drogowej i kolejowej. 3. Droga lokalna (gminna, powiatowa) zapewnia konieczne bezpośrednie połączenie z siecią TEN-T, portem lotniczym, terminalami towarowymi, centrami lub platformami logistycznymi lub z istniejącymi lub nowymi terenami inwestycyjnymi w ramach projektów komplementarnych CT7 do projektów głównych związanych z terenami inwestycyjnymi realizowanymi w ramach CT3 lub sfinansowanymi z innych źródeł. 4. Alokacja na drogi lokalne nie może przekroczyć 	

	<p>21 017 894,55 euro.</p> <p>5. Preferencyjnie będą traktowane projekty uwzględniające działania związane z dostosowaniem infrastruktury do zmieniających się warunków klimatycznych.</p> <p>6. Wsparcia nie uzyskają projekty, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu.</p>
20. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%)	nie dotyczy
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	nie dotyczy
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	<p>Dochód w projekcie będzie uwzględniany zgodnie z art. 61 rozporządzenia ogólnego nr 1303/2013. Zastosowanie znajdą wyłączenia określone w art. 61 ust. 7 i 8 rozporządzenia, w pozostałych przypadkach stosowana będzie metoda obliczania zdyskontowanego dochodu operacji generujących dochód, o której stanowi art. 61 ust. 3 lit b rozporządzenia nr 1303/2013 oraz sekcja III rozdziału II Rozporządzenia nr 480/2014.</p>
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	<p>Przewiduje się stosowanie uproszczonych metod rozliczania wydatków zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p> <p>Szczegółowe warunki stosowania metod uproszczonych zostaną określone w regulaminach poszczególnych konkursów oraz w zasadach dotyczących projektów pozakonkursowych.</p> <p>Przewiduje się możliwość wypłacania zaliczek dla beneficjentów zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p>

24. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	nie dotyczy
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	85%
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 85% Wstępnie przewiduje się środki z budżetu państwa.
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 15% Wstępnie przewiduje się środki z budżetu państwa
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	nie dotyczy
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	nie dotyczy
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	nie dotyczy
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	nie dotyczy

Działanie 5.3 Infrastruktura kolejowa

OPIS DZIAŁANIA 5.3	
6. Nazwa działania	INFRASTRUKTURA KOLEJOWA
7. Cele szczegółowe działania	Zwiększona dostępność kolejowa regionu (Cel szczegółowy 2)
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	<ul style="list-style-type: none"> Liczba przewozów pasażerskich na przebudowanych lub zmodernizowanych liniach kolejowych Dodatkowa dobową liczbą pasażerów obsługanych przez zmodernizowany punkt kolejowej odprawy pasażerskiej
9. Lista wskaźników produktu	<ul style="list-style-type: none"> Całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych linii kolejowych (CI12) Liczba wspartych dworców kolejowych Liczba wybudowanej/zmodernizowanej/zrewitalizowanej infrastruktury do obsługi kolejowego transportu pasażerskiego Liczba zmodernizowanych/zrewitalizowanych punktów kolejowej odprawy pasażerskiej Liczba zmodernizowanych/wybudowanych parkingów przy punktach kolejowej odprawy pasażerskiej Liczba zmodernizowanych/wybudowanych wiat rowerowych przy punktach kolejowej odprawy pasażerskiej
10. Typy projektów	<ol style="list-style-type: none"> Modernizacja, rewitalizacja sieci kolejowej i infrastruktury dworcowej poza siecią TEN-T o znaczeniu regionalnym. Wsparcie inwestycji punktowych przeznaczonych do obsługi transportu pasażerskiego (np. przystanki, wiaty, kładki dla pieszych oraz inne obiekty inżynieryjne) uwzględniające potrzeby osób z niepełnosprawnościami i dysfunkcjami. Inwestycje w bezpieczeństwo ruchu kolejowego. Projekty polegające tylko na przygotowaniu dokumentacji przedprojektowej i technicznej dla projektów kolejowych.
11. Typ beneficjenta	<ul style="list-style-type: none"> jednostki samorządu terytorialnego związki jednostek samorządu terytorialnego stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego samorządowe jednostki organizacyjne podmioty zarządzające infrastrukturą kolejową (w tym dworcową) partnerzy prywatni we współpracy z podmiotami publicznymi w przypadku projektów realizowanych w formule partnerstwa publiczno-prywatnego

12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	<ul style="list-style-type: none"> • instytucje i przedsiębiorstwa korzystające z rezultatów projektu • mieszkańcy regionu • turyści • inwestorzy 	
13. Instytucja pośrednicząca	nie dotyczy	
14. Instytucja wdrażająca	nie dotyczy	
15. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	słabiej rozwinięty	50 853 781
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Mechanizmy koordynacji i komplementarności opisano w części I SZOOP.	
17. Instrumenty terytorialne	nie dotyczy	
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	<p>Tryb pozakonkursowy</p> <p>Tryb konkursowy w zakresie inwestycji punktowych przeznaczonych do obsługi transportu pasażerskiego</p> <p>Za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów odpowiedzialny jest Departament Wdrażania EFRR Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.</p>	
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przedsięwzięcia muszą być ujęte w Kujawsko-pomorskim planie spójności komunikacji drogowej i kolejowej, natomiast w przypadku projektów dot. inwestycji punktowych przeznaczonych do obsługi transportu pasażerskiego przedsięwzięcia muszą spełniać standardy wyposażenia technicznego punktów kolejowej odprawy pasażerskiej opracowane na podstawie Kujawsko-pomorskiego planu spójności komunikacji drogowej i kolejowej, stanowiące załącznik do Kryteriów wyboru projektów 2. Wsparcia nie uzyskają projekty, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu. 3. Wsparcie uzyskają projekty, które nie obejmują prac remontowych lub bieżącego utrzymania infrastruktury. 	
20. Warunki i planowany zakres stosowania <i>cross-financingu</i> (%)	nie dotyczy	

21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowanych	nie dotyczy
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Dochód w projekcie będzie uwzględniany zgodnie z art. 61 rozporządzenia ogólnego nr 1303/2013. Zastosowanie znajdą wyłączenia określone w art. 61 ust. 7 i 8 rozporządzenia, w pozostałych przypadkach stosowana będzie metoda obliczania zdyskontowanego dochodu operacji generujących dochód, o której stanowi art. 61 ust. 3 lit b rozporządzenia nr 1303/2013 oraz sekcja III rozdziału II Rozporządzenia nr 480/2014.
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	<p>Przewiduje się stosowanie uproszczonych metod rozliczania wydatków zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p> <p>Szczegółowe warunki stosowania metod uproszczonych zostaną określone w regulaminach poszczególnych konkursów oraz w zasadach dotyczących projektów pozakonkursowych.</p> <p>Przewiduje się możliwość wypłacania zaliczek dla beneficjentów zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p>
24. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	<p>W przypadku wystąpienia pomocy publicznej wsparcie będzie udzielane:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zgodnie z zasadami określonymi w Wytycznych Ministra Rozwoju Regionalnego z 19 października 2015 r. w zakresie dofinansowania z programów operacyjnych podmiotów realizujących obowiązek świadczenia usług publicznych w transporcie zbiorowym. - na podstawie art. 56 rozporządzenia KE 651/2014 Pomoc inwestycyjna na infrastrukturę lokalną oraz zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 5 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę lokalną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 1208).

25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Projekty objęte pomocą publiczną – maksymalny poziom dofinansowania ze środków EFRR na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego (jeśli dotyczy) powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych, o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli. Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 85%
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	Projekty objęte pomocą publiczną – maksymalny poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowanych na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego (jeśli dotyczy) powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych, o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli. Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 85%
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Projekty objęte pomocą publiczną – minimalny poziom wkładu własnego na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego (jeśli dotyczy) powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych, o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli. Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 15%.
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	nie dotyczy
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	nie dotyczy
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	nie dotyczy
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	nie dotyczy

1. Numer i nazwa osi priorytetowej

OŚ PRIORYTETOWA 6 SOLIDARNE SPOŁECZEŃSTWO I KONKURENCYJNE KADRY

Oś priorytetowa 6 Solidarne społeczeństwo i konkurencyjne kadry obejmuje realizację Celu tematycznego 8 Promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia oraz wspieranie mobilności siły roboczej, Celu tematycznego 9 Promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją oraz Celu tematycznego 10 Inwestowanie w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie. W ramach osi dofinansowanie uzyskują inwestycje w infrastrukturę ochrony zdrowia wspierane na zasadach i w zakresie zgodnym z *Policy paper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020* oraz przy uwzględnieniu wszystkich warunków wynikających z wdrożonego mechanizmu koordynacji interwencji EFSI w sektorze zdrowia (mapy potrzeb zdrowotnych, Komitet Sterujący ds. koordynacji interwencji EFSI w sektorze zdrowia oraz Plan działań w obszarze zdrowia). W zakresie zwiększenia dostępu do usług społecznych wsparciem objęte zostaną działania dotyczące mieszkalnictwa socjalnego, wspomaganego i chronionego realizowane w oparciu o istniejącą infrastrukturę w powiązaniu z procesem aktywizacji zawodowej, mające na celu usamodzielnienie ekonomiczne osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Podejmowane będą również działania w zakresie infrastruktury usług opieki nad dziećmi do 3 roku życia. Nadto, wsparciem objęte zostaną również projekty związane z rewitalizacją miast. Podjęte zostaną działania polegające na wykorzystaniu i rozwoju endogenicznych potencjałów obszarów wynikających w szczególności ze specyficznych uwarunkowań i zasobów przyrodniczych, przestrzennych i kulturowych. Ważnym elementem zaplanowanej interwencji będą przedsięwzięcia ukierunkowane na infrastrukturę edukacyjną. W tym obszarze dofinansowane zostaną inwestycje poprawiające dostęp do usług edukacyjnych w zakresie wychowania przedszkolnego, a także podnoszące jakość kształcenia zawodowego.

2. CELE SZCZEGÓŁOWE OSI PRIORYTETOWEJ

Cel szczegółowy 1: Zwiększony dostęp do usług zdrowotnych

Cel szczegółowy 2: Zwiększony dostęp do usług społecznych

Cel szczegółowy 3: Wzrost ożywienia społecznego i gospodarczego na obszarach miejskich i obszarach powiązanych z nimi funkcjonalnie

Cel szczegółowy 4: Lepsza jakość usług edukacyjnych w zakresie szkolnictwa zawodowego

Cel szczegółowy 5: Lepszy dostęp do usług edukacyjnych w zakresie wychowania przedszkolnego

Cel szczegółowy 6: Wzrost zatrudnienia poprzez samozatrudnienie i tworzenie nowych miejsc pracy przy wykorzystaniu endogenicznych potencjałów

3. Charakter osi	nie dotyczy	
4. Fundusz (nazwa i kwota w EUR)	EFRR	274 304 233,00
5. Instytucja zarządzająca	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego	

Działanie 6.1 Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną

OPIS DZIAŁANIA 6.1	
Nazwa działania	INWESTYCJE W INFRASTRUKTURĘ ZDROWOTNĄ I SPOŁECZNĄ
Cele szczegółowe działania	Zwiększony dostęp do usług zdrowotnych (Cel szczegółowy 1) Zwiększony dostęp do usług społecznych (Cel szczegółowy 2)

Poddziałanie 6.1.1 Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną

OPIS PODDZIAŁANIA 6.1.1	
6. Nazwa poddziałania	INWESTYCJE W INFRASTRUKTURĘ ZDROWOTNĄ
7. Cel szczegółowy poddziałania	Zwiększony dostęp do usług zdrowotnych (Cel szczegółowy 1)
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	<ul style="list-style-type: none"> Liczba osób korzystających z wybudowanych nowych obiektów ochrony zdrowia Liczba osób korzystających z przebudowanych obiektów ochrony zdrowia Liczba osób korzystających z wyremontowanych obiektów ochrony zdrowia Liczba osób korzystających z zakupionej aparatury medycznej Potencjalna liczba specjalistycznych badań, które zostaną wykonane zakupioną aparaturą medyczną Ludność objęta ulepszonymi usługami zdrowotnymi (CI36)
9. Lista wskaźników produktu	<ul style="list-style-type: none"> Liczba wybudowanych nowych obiektów ochrony zdrowia Liczba przebudowanych obiektów ochrony zdrowia Liczba wyremontowanych obiektów ochrony zdrowia Liczba zakupionej aparatury medycznej Nakłady inwestycyjne na zakup aparatury medycznej Liczba wyposażonych/doposażonych obiektów ochrony zdrowia Liczba ulepszonych usług zdrowotnych w wyniku realizacji projektu Liczba wspartych podmiotów leczniczych
10. Typy projektów	<ol style="list-style-type: none"> Przeprowadzenie niezbędnych z punktu widzenia udzielania świadczeń zdrowotnych inwestycji, w tym w zakresie dostosowania infrastruktury do potrzeb osób starszych i z niepełnosprawnościami Wyposażenie w sprzęt medyczny Rozwiązania w zakresie IT (oprogramowanie, sprzęt) – wyłącznie jako element projektów, wskazanych w punktach 1-2

	<p>realizowane przez regionalne podmioty lecznicze³⁷, udzielające świadczeń zdrowotnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) w zakresie POZ i AOS (świadczenia diagnostyczno-lecznicze w ramach AOS, ASDK); b) dedykowanych chorobom układu krążenia, nowotworowym, układu kostno-stawowego i mięśniowego, układu oddechowego, psychicznym, które stanowią istotną przyczynę dezaktywizacji zawodowej; c) ukierunkowanych na specyficzne dla regionu grupy chorób, wynikające z przeprowadzonej diagnozy sytuacji demograficzno-epidemiologicznej oraz zidentyfikowanych ograniczeń w dostępie do świadczeń zdrowotnych, które stanowią istotną przyczynę dezaktywizacji zawodowej; d) w zakresie ginekologii, położnictwa, neonatologii, pediatrii oraz innych jednostek zajmujących się leczeniem dzieci; e) w zakresie geriatry, opieki długoterminowej oraz opieki paliatywnej i hospicyjnej.
<p>11. Typ beneficjenta</p>	<p>Projekty dotyczące wsparcia podmiotów leczniczych udzielających świadczeń zdrowotnych w zakresie geriatry, opieki długoterminowej oraz opieki paliatywnej i hospicyjnej:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podmioty wykonujące działalność leczniczą, udzielające świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, z wyłączeniem podmiotów, które będą kwalifikowały się do otrzymania wsparcia w ramach POLiŚ (wyłączenie to nie dotyczy szpitali ponadregionalnych posiadających w swoich strukturach oddziały geriatryczne) <p>Pozostałe projekty: podmioty lecznicze udzielające świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej • przedsiębiorstwa • jednostki budżetowe • lekarze, którzy wykonują swój zawód w ramach działalności leczniczej i udzielają świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych • pielęgniarki, które wykonują swój zawód w ramach działalności leczniczej i udzielają świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków

³⁷ Regionalny podmiot leczniczy – podmiot leczniczy działający w publicznym systemie ochrony zdrowia z wyłączeniem podmiotów, które będą kwalifikowały się do otrzymania wsparcia w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko (tj. podmiotów leczniczych udzielających świadczeń zdrowotnych w zakresie ratownictwa medycznego, podmiotów leczniczych, a także przedsiębiorców powstałych z ich przekształcenia, utworzonych przez ministra lub centralny organ administracji rządowej, publiczną uczelnię medyczną lub publiczną uczelnię prowadzącą działalność dydaktyczną i badawczą w dziedzinie nauk medycznych, instytuty badawcze prowadzące badania naukowe i prace rozwojowe w dziedzinie nauk medycznych, uczestniczące w systemie ochrony zdrowia).

	<p>publicznych</p> <ul style="list-style-type: none"> partnerzy prywatni we współpracy z podmiotami publicznymi w przypadku projektów realizowanych w formule partnerstwa publiczno-prywatnego <p>(z wyłączeniem podmiotów, które będą kwalifikowały się do otrzymania wsparcia w ramach POIiŚ – wyłączenie to nie dotyczy szpitali ponadregionalnych posiadających w swoich strukturach oddziały geriatryczne).</p> <p>Na zasadzie wyjątku od ww. reguły inwestycje mogą być realizowane także przez spółki z większościowym udziałem jednostek samorządu terytorialnego, realizujące przedsięwzięcia medyczne na rzecz ww. podmiotów leczniczych.</p>	
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	<ul style="list-style-type: none"> mieszkańcy regionu 	
13. Instytucja pośrednicząca	nie dotyczy	
14. Instytucja wdrażająca	nie dotyczy	
15. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	słabiej rozwinięty	101 742 654
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	<p>Mechanizmy koordynacji i komplementarności opisano w części I SZOOP.</p> <p>Mechanizmy koordynacji przedsięwzięć z zakresu ochrony zdrowia:</p> <ul style="list-style-type: none"> Policy Paper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020 - dokument strategiczny określający cele, kierunki interwencji i narzędzia dla ich realizacji w obszarze opieki zdrowotnej w perspektywie finansowej 2014-2020, zakres projektu oraz zasady jego realizacji muszą być zgodne z przedmiotowym dokumentem mapy potrzeb zdrowotnych - Regionalne Mapy Potrzeb Zdrowotnych oraz Ogólnopolska Mapa Potrzeb Zdrowotnych (w opracowaniu przez Ministerstwo Zdrowia), służą m.in. do analizy bieżącej i prognozowanej sytuacji demograficznej i zdrowotnej ludności, z uwzględnieniem posiadanych zasobów i infrastruktury medycznej, stanowiąc tym samym narzędzie umożliwiające podejmowanie racjonalnych decyzji inwestycyjnych w sektorze zdrowia Komitet Sterujący ds. koordynacji interwencji EFSI w sektorze zdrowia - Podkomitet w ramach Komitetu ds. Umowy Partnerstwa, działający pod przewodnictwem ministra właściwego ds. zdrowia, stanowi główne narzędzie mechanizmu koordynacji interwencji EFSI w sektorze zdrowia, jednym z jego zadań jest uzgodnienie Planu działań w obszarze zdrowia 	

	<ul style="list-style-type: none"> Plan działań w obszarze zdrowia - sporządzany na dany rok kalendarzowy, zawiera m.in. listę potencjalnych projektów realizowanych na poziomie krajowym i regionalnym, utworzoną po analizie pod kątem komplementarności i efektywności kosztowej propozycji przedstawionych przez właściwe Instytucje Zarządzające, a także rekomendacje dla komitetów monitorujących co do trybów i kryteriów wyboru projektów w ramach naborów ogłaszanych w programach krajowych i regionalnych.
17. Instrumenty terytorialne	nie dotyczy
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	<p>Tryb konkursowy</p> <p>Tryb pozakonkursowy - w zakresie projektów zidentyfikowanych w RPO WK-P 2014-2020 – lista dużych projektów zgodnie z art. 100 CPR (zgodnie z Umową Partnerstwa 2014-2020).</p> <p>Za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów odpowiedzialny jest Departament Wdrażania EFRR Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.</p>
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zakres projektu oraz zasady jego realizacji są zgodne z Policy paper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020. 2. Wsparcie uzyskają projekty zgodne z Planem działań w obszarze zdrowia, uzgodnionym przez Komitet Sterujący ds. koordynacji interwencji EFSI w sektorze zdrowia. 3. Realizowane będą wyłącznie inwestycje zweryfikowane zidentyfikowanymi deficytami i potrzebami uwzględniającymi sytuację demograficzną i epidemiologiczną (odpowiednio identyfikowaną na poziomie województwa – w zależności od specyfiki podmiotu leczniczego i oferowanych przez niego usług) oraz faktycznym zapotrzebowaniem i dostępnością infrastruktury ochrony zdrowia na danym obszarze z wykorzystaniem Regionalnej Mapy Potrzeb Zdrowotnych oraz Ogólnopolskiej <u>Mapy Potrzeb Zdrowotnych</u> (w opracowaniu przez Ministerstwo Zdrowia). 4. Wydatki ponoszone w ramach projektów dot. infrastruktury w zakresie opieki szpitalnej (w tym związane z ich przygotowaniem) mogą być certyfikowane po wprowadzeniu map potrzeb w dziedzinie medycyny i rodzaju świadczeń zbieżnym tematycznie z zakresem danego projektu.

	<ol style="list-style-type: none"> 5. W drodze wyjątku od ww. warunku inwestycje dot. infrastruktury w kontekście opieki koordynowanej³⁸ mające na celu wzmocnienie POZ, AOS oraz środowiskowych form opieki (zarówno w kontekście deinstytucjonalizacji i tworzenia środowiskowych form opieki) mogą być współfinansowane od razu po przyjęciu przez Komitet Sterujący Planu działań, pod warunkiem, że diagnoza lub dane w dostępnych rejestrach umożliwiają weryfikację zasadności ich realizacji. 6. Z uwagi na charakter świadczeń realizowanych w POZ, inwestycje prowadzone w ramach tego typu projektu mogą być ukierunkowane na wszystkie problemy zdrowotne dorosłych i dzieci rozwiązywane w ramach świadczeń gwarantowanych z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej. 7. Inwestycje będą realizowane <u>wyłącznie</u> przez podmioty wykonujące działalność leczniczą (publiczne i prywatne) udzielające świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Na zasadzie wyjątku od ww. reguły inwestycje mogą być realizowane także przez spółki z większościowym udziałem jednostek samorządu terytorialnego, realizujące przedsięwzięcia medyczne na rzecz ww. podmiotów leczniczych. 8. W przypadku poszerzenia działalności podmiotu wykonującego działalność leczniczą, wymagane będzie zobowiązanie do posiadania umowy na udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych najpóźniej w kolejnym okresie kontraktowania świadczeń po zakończeniu realizacji projektu. 9. Dodatkowa działalność, wykraczająca poza świadczenie opieki zdrowotnej finansowane ze środków publicznych jest dopuszczalna o ile ma charakter pomocniczy tj. ma ograniczony charakter (nie przekracza 20 % wydajności infrastruktury) i pochłania takie same nakłady jak działalność w zakresie świadczenia opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych. 10. Inwestycje polegające na dostosowaniu istniejącej infrastruktury do obowiązujących przepisów są
--	---

³⁸ Opieka koordynowana – działania mające na celu poprawę efektów zdrowotnych, poprzez przezwyciężenie problemu fragmentacji, za pomocą łączenia albo koordynowania działań różnych świadczeniodawców w procesie opieki.

	<p>niekwalifikowalne, chyba że ich realizacja jest uzasadniona z punktu widzenia poprawy efektywności (w tym kosztowej) i dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej.</p> <p>11. Inwestycje EFRR nie powinny być ukierunkowane na duże instytucje o charakterze opiekuńczo-pobytowym, zdefiniowane zgodnie z polskim prawem, świadczące usługi długoterminowej opieki dla osób z niepełnosprawnościami, dzieci, osób starszych oraz psychicznie chorych³⁹. Wsparcie w tym zakresie jest możliwe pod warunkiem zgodności z horyzontalną zasadą deinstytucjonalizacji.</p> <p>12. Rozwój usług społecznych i zdrowotnych na rzecz osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym jest zgodny z założeniami europejskich zasad przejścia z opieki instytucjonalnej do opieki środowiskowej oraz z kierunkami wskazanymi w Krajowym Programie Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020.</p> <p>13. Wsparcia nie uzyskają projekty, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu.</p> <p>14. Preferencyjnie traktowane będą projekty wspierające przeniesienie akcentów z usług wymagających hospitalizacji na rzecz POZ, AOS a także wspierające rozwój opieki koordynowanej z uwzględnieniem środowiskowych form opieki.</p> <p>15. Promowane będą projekty efektywne kosztowo i realizowane przez podmioty, które wykazują największą efektywność finansową, przewidujące działania konsolidacyjne i inne formy współpracy podmiotów leczniczych oraz działania w zakresie reorganizacji i restrukturyzacji wewnątrz podmiotów leczniczych, w celu maksymalizacji wykorzystania infrastruktury, w tym sąsiadującej, oraz stopnia jej dostosowania do istniejących deficytów.</p>
20. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%)	nie dotyczy
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	nie dotyczy
22. Warunki uwzględniania dochodu w	Dochód w projekcie będzie uwzględniany zgodnie z art. 61

³⁹ Domy Pomocy Społecznej

projekcie	rozporządzenia ogólnego nr 1303/2013. Zastosowanie znajdą wyłączenia określone w art. 61 ust. 7 i 8 rozporządzenia, w pozostałych przypadkach stosowana będzie metoda obliczania zdyskontowanego dochodu operacji generujących dochód, o której stanowi art. 61 ust. 3 lit b rozporządzenia nr 1303/2013 oraz sekcja III rozdziału II Rozporządzenia nr 480/2014.
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	<p>Przewiduje się stosowanie uproszczonych metod rozliczania wydatków zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p> <p>Szczegółowe warunki stosowania metod uproszczonych zostaną określone w regulaminach poszczególnych konkursów oraz w zasadach dotyczących projektów pozakonkursowych.</p> <p>Przewiduje się możliwość wypłacania zaliczek dla beneficjentów zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p>
24. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	<p>W przypadku wystąpienia pomocy publicznej będzie ona udzielona na podstawie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - na podstawie art. 56 rozporządzenia KE 651/2014 Pomoc inwestycyjna na infrastrukturę lokalną oraz zgodnie z zasadami rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 5 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę lokalną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 1208), - decyzji komisji z dnia 20 grudnia 2011 r. w sprawie stosowania art. 106 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy państwa w formie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych, przyznawanej przedsiębiorstwom zobowiązanym do wykonywania usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym (Dz. Urz. UE L 7 z 11.01.2012, s. 3), - jako pomoc de minimis na podstawie rozporządzenia KE nr 1407/2013 oraz zgodnie z zasadami rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020

	(Dz. U. poz. 488).
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	<p>Projekty objęte pomocą publiczną – maksymalny poziom dofinansowania ze środków EFRR na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego (jeśli dotyczy) powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych, o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli.</p> <p>Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 85%</p>
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	<p>Projekty objęte pomocą publiczną – maksymalny poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowanych na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego (jeśli dotyczy) powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych, o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli.</p> <p>Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 85%. Wstępnie przewiduje się środki z budżetu państwa.</p>
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	<p>Projekty objęte pomocą publiczną – minimalny poziom wkładu własnego na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego (jeśli dotyczy) powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych, o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli.</p> <p>Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 15%. Wstępnie przewiduje się środki z budżetu państwa.</p>
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	nie dotyczy
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	nie dotyczy
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe(EUR)	nie dotyczy
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	nie dotyczy

Poddziałanie 6.1.2 Inwestycje w infrastrukturę społeczną

OPIS PODDZIAŁANIA 6.1.2	
6. Nazwa poddziałania	INWESTYCJE W INFRASTRUKTURĘ SPOŁECZNĄ
7. Cel szczegółowy poddziałania	Zwiększony dostęp do usług społecznych (Cel szczegółowy 2)
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób korzystających ze wspartych obiektów, w których realizowane są usługi aktywizacji społeczno-zawodowej • Liczba osób korzystających z wybudowanych obiektów, w których realizowane są usługi aktywizacji społeczno-zawodowej • Liczba osób korzystających z przebudowanych obiektów, w których realizowane są usługi aktywizacji społeczno-zawodowej • Liczba osób korzystających ze wspartych obiektów przeznaczonych na mieszkania socjalne, wspomagane, chronione • Liczba osób korzystających ze wspartych obiektów opieki nad dziećmi do 3 roku życia • Liczba osób korzystających z nowych lub zaadaptowanych budynków przeznaczonych na cele usług świadczonych na poziomie lokalnych społeczności • Potencjał objętej wsparciem infrastruktury w zakresie opieki nad dziećmi lub infrastruktury edukacyjnej (CI35)
9. Lista wskaźników produktu	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba wspartych obiektów, w których realizowane są usługi aktywizacji społeczno-zawodowej • Liczba wybudowanych obiektów, w których realizowane są usługi aktywizacji społeczno-zawodowej • Liczba przebudowanych obiektów, w których realizowane są usługi aktywizacji społeczno-zawodowej • Liczba wspartych obiektów przeznaczonych na mieszkania socjalne, wspomagane, chronione • Liczba utworzonych obiektów opieki nad dziećmi do 3 roku życia • Liczba nowych lub zaadaptowanych budynków przeznaczonych na cele usług świadczonych na poziomie lokalnych społeczności
10. Typy projektów	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przebudowa, remont zdegradowanych budynków w celu ich adaptacji na mieszkania socjalne, wspomagane i chronione (możliwa interwencja poza

	<p>części wspólne budynków).</p> <p>2. Budowa⁴⁰, rozbudowa, nadbudowa, przebudowa, adaptacja, remont, modernizacja oraz wyposażenie obiektów na potrzeby świadczenia usług opieki nad dziećmi do lat 3 (w tym żłobków, klubów dziecięcych).</p> <p>3. Budowa⁴¹, rozbudowa, nadbudowa, przebudowa, adaptacja, remont, modernizacja oraz wyposażenie obiektów na potrzeby realizacji usług, świadczonych w środowisku lokalnym (innych niż wskazane w typie 1 i 2) oraz usług aktywnej integracji.</p>	
11. Typ beneficjenta	<ul style="list-style-type: none"> • jednostki samorządu terytorialnego • związki jednostek samorządu terytorialnego • stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego • samorządowe jednostki organizacyjne • organizacje pozarządowe • kościoły • związki wyznaniowe • osoby prawne kościołów • osoby prawne związków wyznaniowych • przedsiębiorstwa • partnerzy prywatni we współpracy z podmiotami publicznymi w przypadku projektów realizowanych w formule partnerstwa publiczno-prywatnego 	
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	<ul style="list-style-type: none"> • mieszkańcy regionu 	
13. Instytucja pośrednicząca	nie dotyczy	
14. Instytucja wdrażająca	nie dotyczy	
15. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	słabiej rozwinięty	41 042 084
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Mechanizmy koordynacji i komplementarności opisano w części I SZOOP	
17. Instrumenty terytorialne	nie dotyczy	

⁴⁰ Budowa nowych obiektów jest finansowana pod warunkiem, że zapewnienie infrastruktury nie jest możliwe w inny sposób. W takim wypadku koniecznym jest udokumentowanie braku możliwości wykorzystania/adaptacji istniejących budynków oraz potwierdzenie zasadności budowy nowego obiektu na danym terytorium analizą potrzeb, deficytów i trendów demograficznych w ujęciu terytorialnym.

⁴¹ Budowa nowych obiektów jest finansowana pod warunkiem, że zapewnienie infrastruktury nie jest możliwe w inny sposób. W takim wypadku koniecznym jest udokumentowanie braku możliwości wykorzystania/adaptacji istniejących budynków oraz potwierdzenie zasadności budowy nowego obiektu na danym terytorium analizą potrzeb, deficytów i trendów demograficznych w ujęciu terytorialnym.

<p>18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów</p>	<p>Tryb konkursowy</p> <p>Za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów odpowiedzialny jest Departament Wdrażania EFRR Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.</p>
<p>19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Z uwagi na zróżnicowanie potrzeb poszczególnych grup docelowych dla zapewnienia efektywności wsparcia, podejmowane działania muszą mieć charakter zindywidualizowany, kompleksowy i długofalowy. Inwestycje finansowane z EFRR powinny być powiązane z realizacją celów w zakresie włączenia społecznego i walki z ubóstwem rozumianych w sposób zdefiniowany w Umowie Partnerstwa 2014-2020. Wsparcie powiązane będzie z procesem integracji społecznej, aktywizacji społeczno-zawodowej, deinstytucjonalizacji usług (włączając formy stacjonarne). Tam gdzie bardziej zasadne będzie zastosowanie form instytucjonalnych ich wsparcie również będzie możliwe. 2. Projekty z zakresu wsparcia infrastruktury społecznej z EFRR są zgodne z <i>Wytocznymi Ministra infrastruktury i Rozwoju w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020</i>. 3. Inwestycje w zakresie infrastruktury społecznej, w ramach podziałania 6.1.2, będą realizowane w oparciu o analizę sytuacji wewnątrzregionalnej. 4. Rozwój usług społecznych i zdrowotnych na rzecz osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym jest zgodny z założeniami europejskich zasad przejścia z opieki instytucjonalnej do opieki środowiskowej oraz z kierunkami wskazanymi w Krajowym Programie Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020. 5. Nie będzie wspierana infrastruktura służąca powstawaniu nowych miejsc realizacji usług społecznych świadczonych w interesie ogólnym w formach instytucjonalnych. Wsparcie w tym zakresie może być oferowane wyłącznie w odniesieniu do już istniejących miejsc, gdy nie ma możliwości przejścia do usług w formie zdeinstytucjonalizowanej z powodu stanu zdrowia odbiorców usług bądź nadmiernie wysokich kosztów świadczenia usług w formach zdeinstytucjonalizowanych. Możliwe będzie również

	<p>wsparcie dla form instytucjonalnych w celu przekształcenia ich w formy zdeinstytucjonalizowane.</p> <ol style="list-style-type: none"> 6. Finansowe wsparcie ze środków EFRR nie przysługuje na dofinansowanie tych kosztów przedsięwzięcia, które są współfinansowane ze środków Funduszu Dopłat w oparciu o ustawę z dnia 8 grudnia 2006 r. o finansowym wsparciu tworzenia lokali mieszkalnych na wynajem, mieszkań chronionych, noclegowni, schronisk dla bezdomnych, ogrzewalni i tymczasowych pomieszczeń (Dz.U. 2017 r. poz. 1392 z późn. zm.). 7. Projekty przewidujące inwestycje infrastrukturalne w mieszkalnictwo socjalne, wspomagane i chronione muszą uwzględniać modernizację energetyczną budynków. 8. Projekty przewidujące inwestycje infrastrukturalne w placówkach opieki nad dziećmi muszą wykazywać wyraźny związek z udziałem kobiet/mężczyzn w rynku pracy. 9. Preferencyjnie traktowane będą projekty z zakresu środowiskowych form wsparcia. 10. Wsparcie infrastrukturalne ze środków EFRR w ramach Poddziałania 6.1.2 ukierunkowane jest na finansowanie projektów realizowanych w oparciu o istniejącą infrastrukturę. Budowa nowych obiektów będzie możliwa jedynie w uzasadnionych przypadkach. 11. Inwestycje dotyczące mieszkalnictwa socjalnego, wspomagane i chronione powinny być realizowane w oparciu o istniejącą infrastrukturę w powiązaniu z procesem aktywizacji zawodowej, mając na celu usamodzielnienie ekonomiczne osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. 12. Wsparcia nie uzyskają projekty, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu. 13. Premiowane będą projekty wynikające z Gminnego/ Lokalnego Programu Rewitalizacji.
<p>20. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%)</p>	<p>Wartość wydatków w ramach cross-financingu nie może stanowić więcej niż 10% finansowania unijnego projektu.</p> <p>Warunki i zakres stosowania zgodny będzie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p> <p>Przewiduje się wykorzystanie mechanizmu cross-financing,</p>

	gdy jego zastosowanie będzie uzasadnione z punktu widzenia skuteczności lub efektywności osiągnięcia założonych rezultatów.
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	nie dotyczy
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Dochód w projekcie będzie uwzględniany zgodnie z art. 61 rozporządzenia nr 1303/2013. Zastosowanie znajdą wyłączenia określone w art. 61 ust. 7 i 8 rozporządzenia, w pozostałych przypadkach stosowana będzie metoda obliczania zdyskontowanego dochodu operacji generujących dochód, o której stanowi art. 61 ust. 3 lit b rozporządzenia nr 1303/2013 oraz sekcja III rozdziału II Rozporządzenia nr 480/2014.
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	<p>Przewiduje się stosowanie uproszczonych metod rozliczania wydatków zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p> <p>Szczegółowe warunki stosowania metod uproszczonych zostaną określone w regulaminach poszczególnych konkursów oraz w zasadach dotyczących projektów pozakonkursowych.</p> <p>Przewiduje się możliwość wypłacania zaliczek dla beneficjentów zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p>
24. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	<p>W przypadku wystąpienia pomocy publicznej wsparcie będzie udzielane:</p> <p>na podstawie art. 56 rozporządzenia KE 651/2014 Pomoc inwestycyjna na infrastrukturę lokalną oraz zgodnie z zasadami rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 5 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę lokalną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 1208).</p>
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Projekty objęte pomocą publiczną – maksymalny poziom dofinansowania ze środków EFRR na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego (jeśli dotyczy) powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów

	<p>pomocowych, o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli.</p> <p>Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 85%.</p>
<p>26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)</p>	<p>Projekty objęte pomocą publiczną – maksymalny poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowanych na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych, o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli.</p> <p>Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 95%</p> <p>W przypadku projektów realizowanych na obszarach rewitalizowanych wstępnie przewiduje się środki z budżetu państwa maksymalnie w wysokości 10% wydatków kwalifikowalnych. Poziom dofinansowania z budżetu państwa oraz maksymalny % dofinansowania wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu zostanie ustalony na poziomie kryteriów wyboru projektów.</p>
<p>27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych</p>	<p>Projekty objęte pomocą publiczną – minimalny poziom wkładu własnego na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych, o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli.</p> <p>Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 5%</p> <p>W przypadku projektów realizowanych na obszarach rewitalizowanych wstępnie przewiduje się środki z budżetu państwa maksymalnie w wysokości 10% wydatków kwalifikowalnych. Poziom dofinansowania z budżetu państwa oraz maksymalny % dofinansowania wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu zostanie ustalony na poziomie kryteriów wyboru projektów.</p>
<p>28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)</p>	nie dotyczy
<p>29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)</p>	nie dotyczy
<p>30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe(EUR)</p>	nie dotyczy
<p>31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych</p>	nie dotyczy
<p>32. Rodzaj wsparcia instrumentów</p>	nie dotyczy

finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	nie dotyczy

Działanie 6.2 Rewitalizacja obszarów miejskich i ich obszarów funkcjonalnych

OPIS DZIAŁANIA 6.2	
6. Nazwa działania	REWITALIZACJA OBSZARÓW MIEJSKICH I ICH OBSZARÓW FUNKCJONALNYCH
7. Cel szczegółowy działania	Wzrost ożywienia społecznego i gospodarczego na obszarach miejskich i obszarach powiązanych z nimi funkcjonalnie (Cel szczegółowy 3)
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	<ul style="list-style-type: none"> Liczba przedsiębiorstw ulokowanych na zrewitalizowanych obszarach Liczba osób korzystających z wybudowanych/wyremontowanych budynków publicznych lub komercyjnych na obszarach miejskich Liczba osób korzystających z wyremontowanych budynków mieszkalnych na obszarach miejskich Liczba osób korzystających z rewitalizowanych obszarów bądź utworzonej/rekultywowanej przestrzeni w miastach Liczba nowoutworzonych usług na obszarze rewitalizowanym Wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach (CI8)
9. Lista wskaźników produktu	<ul style="list-style-type: none"> Otwarta przestrzeń utworzona lub rekultywowana na obszarach miejskich (CI38) Budynki publiczne lub komercyjne wybudowane lub wyremontowane na obszarach miejskich (CI39) Wyremontowane budynki mieszkalne na obszarach miejskich (CI40) Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją Długość przebudowanych dróg powiatowych Długość przebudowanych dróg gminnych
10. Typy projektów	<ol style="list-style-type: none"> Zagospodarowanie przestrzeni miejskich, w tym rozbudowa, nadbudowa, przebudowa, modernizacja, adaptacja, remont zdegradowanych obiektów/budynków wraz z zagospodarowaniem przyległego otoczenia, przyczyniające się do likwidacji istotnych problemów społecznych, gospodarczych na obszarze rewitalizowanym wynikającym z Lokalnego/Gminnego Programu Rewitalizacji. Modernizacja, remont części wspólnych wielorodzinnych budynków mieszkalnych – wyłącznie w ramach 1 typu projektu. Rozbudowa, nadbudowa, przebudowa, modernizacja, remont obiektów/budynków infrastruktury kulturalnej – wyłącznie w ramach 1 typu projektu.

	<p>4. Budowa, przebudowa, rozbudowa podstawowej infrastruktury komunalnej (np. przewodów lub urządzeń wodociągowych, kanalizacyjnych, ciepłowniczych, elektrycznych) na obszarze objętym projektem, w celu zapewnienia dostępu wszystkich obiektów i terenów rewitalizowanych do podstawowych usług komunalnych – wyłącznie w ramach 1 typu projektu</p> <p>5. Przebudowa, modernizacja infrastruktury dróg lokalnych w celu poprawy dostępności do rewitalizowanego obszaru – wyłącznie w ramach 1 typu projektu.</p>	
11. Typ beneficjenta	<ul style="list-style-type: none"> • jednostki samorządu terytorialnego • związki jednostek samorządu terytorialnego • stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego • samorządowe jednostki organizacyjne • organy władzy, administracji rządowej • państwowe jednostki organizacyjne • inne jednostki sektora finansów publicznych • organizacje pozarządowe • przedsiębiorstwa • spółdzielnie mieszkaniowe • wspólnoty mieszkaniowe • towarzystwa budownictwa społecznego • kościoły • związki wyznaniowe • osoby prawne kościołów • osoby prawne związków wyznaniowych • partnerzy prywatni we współpracy z podmiotami publicznymi w przypadku projektów realizowanych w formule partnerstwa publiczno-prywatnego 	
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	<ul style="list-style-type: none"> • mieszkańcy regionu 	
13. Instytucja pośrednicząca	nie dotyczy	
14. Instytucja wdrażająca	nie dotyczy	
15. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	słabiej rozwinięty	28 641 561
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	<p>Mechanizmy koordynacji i komplementarności opisano w części I SZOOP.</p> <p>Ze względu na charakter projektów rewitalizacyjnych przewiduje się zastosowanie formuły projektów zintegrowanych.</p>	

17. Instrumenty terytorialne	nie dotyczy
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	<p>Tryb konkursowy</p> <p>Za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów odpowiedzialny jest Departament Wdrażania EFRR Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.</p>
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wsparcie zostanie skierowane wyłącznie na realizację działań wynikających z Lokalnych/Gminnych Programów Rewitalizacji. 2. Realizowane mogą być wyłącznie projekty, dla których kierunki działań zostały określone w strategii dotyczącej Obszaru Strategicznej Interwencji miast regionalnych i subregionalnych lub strategii dotyczącej Obszaru Rozwoju Społeczno-Gospodarczego. 3. Podejmowane w ramach działania przedsięwzięcia infrastrukturalne będą powiązane z realizacją celów w zakresie włączenia społecznego i redukcji ubóstwa oraz będą prowadzić do zwiększenia szans na zatrudnienie. Inwestycje te powinny stanowić uzupełnienie planowanych lub realizowanych w ramach RPO WK-P 2014-2020 interwencji EFS. W przypadku braku możliwości wsparcia z EFS w ramach RPO WK-P 2014-2020 dopuszcza się, aby inwestycje z zakresu PI 9b uzupełniały projekty realizowane ze środków EFS nie pochodzących z RPO WK-P 2014-2020 lub działania finansowane z innych środków publicznych lub prywatnych ukierunkowane na realizację celów w zakresie włączenia społecznego i walki z ubóstwem, a także zwiększenia szans na zatrudnienie. 4. W przypadku przedsięwzięć infrastrukturalnych realizowanych w ramach działania 6.2 ich komplementarność w zakresie realizacji włączenia społecznego i walki z ubóstwem oraz promowaniem trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia i wsparciem mobilności pracowników wynika z programów rewitalizacji. 5. Projekty z zakresu rewitalizacji będą realizowane wyłącznie jako zintegrowane przedsięwzięcia dotyczące sfery społecznej oraz co najmniej jednego z obszarów: gospodarczego, środowiskowego, przestrzenno-funkcjonalnego, technicznego. 6. Obszary rewitalizowane będą wyznaczane z uwzględnieniem kryteriów przestrzennych, ekonomicznych oraz społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem stopnia nasilenia problemów

	<p>społecznych na danym obszarze, głównie związanych z deprawacją materialną i społeczną mieszkańców danego obszaru.</p> <p>7. Możliwość realizacji inwestycji w drogi lokalne (gminne i powiatowe) pod warunkiem, że: stanowią niezbędny element szerszej koncepcji związanej z działaniami rewitalizacyjnymi, a w związku z tym przyczyniają się do rewitalizacji i regeneracji obszarów miejskich lub miejskich obszarów funkcjonalnych w aspekcie społecznym oraz co najmniej jeszcze jednym gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcjonalnym, technicznym.</p> <p>8. Możliwość realizacji inwestycji w zakresie kultury pod warunkiem, że:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. ich celem będzie poprawa spójności społecznej dzięki umożliwieniu lepszego dostępu do usług społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych, b. zasadność wsparcia takiej inwestycji zostanie potwierdzona analizą ekonomiczną, finansową i analizą ryzyka, c. koszty kwalifikowalne projektu w zakresie kultury nie będą przekraczać 2 mln euro. <p>9. Wszystkie projekty realizowane w ramach Działania 6.2 muszą uwzględniać dostosowanie infrastruktury oraz wyposażenia do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.</p> <p>10. Projekty będą weryfikowane pod kątem komplementarności do innych PI w ramach Programu, tj. 3a w zakresie wsparcia przedsiębiorczości, 4c w zakresie efektywności energetycznej, 6c w zakresie kultury i dziedzictwa kulturowego, właściwych PI finansowanych z EFS, działaniami planowanymi do realizacji w ramach EFRROW. Komplementarność może wystąpić w stosunku do projektów realizowanych w szczególności w ramach następujących działań/poddziałów: poddziałanie 1.4.3; działanie 2.1; działanie 2.2; działanie 3.3; działanie 3.4; działanie 4.3; działanie 4.4; działanie 5.1; poddziałanie 6.1.1; poddziałanie 6.1.2; poddziałanie 6.3.1; poddziałanie 6.3.2; działanie 8.1; poddziałanie 8.2.1; działanie 8.3; poddziałanie 9.2.1; poddziałanie 9.3.2; poddziałanie 9.4.1; działanie 11.1.</p> <p>11. W ramach działania 6.2 pierwszeństwo będą miały operacje, które zapewnią dodatkowe wyniki w zakresie efektywności energetycznej. Promowane będą projekty przewidujące wysokie standardy w zakresie efektywności energetycznej i oszczędności</p>
--	--

	<p>energii. W związku z powyższym premiowane będą projekty zwiększające efektywność energetyczną o co najmniej 25%. Weryfikacja poziomu zwiększenia efektywności energetycznej będzie przeprowadzana w oparciu o załączony do wniosku o dofinansowanie projektu audyt energetyczny.</p> <p>12. Dopuszcza się rozbudowę, nadbudowę budynku, przy czym dofinansowanie kosztów związanych z realizacją tego rodzaju działań będzie możliwe wyłącznie w odniesieniu do powierzchni rozbudowywanej, nadbudowywanej - nie większej niż 50 % powierzchni całkowitej budynku istniejącego przed realizacją projektu.</p> <p>13. Wsparcia nie uzyskają projekty, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu.</p>
20. Warunki i planowany zakres stosowania <i>cross-financingu</i> (%)	<p>Wartość wydatków w ramach <i>cross-financingu</i> nie może stanowić więcej niż 10% finansowania unijnego projektu.</p> <p>Warunki i zakres stosowania zgodny będzie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p> <p>Przewiduje się wykorzystanie mechanizmu <i>cross-financingu</i>, gdy jego zastosowanie będzie uzasadnione z punktu widzenia skuteczności lub efektywności osiągania założonych rezultatów.</p>
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	nie dotyczy
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	<p>Dochód w projekcie będzie uwzględniany zgodnie z art. 61 rozporządzenia ogólnego nr 1303/2013. Zastosowanie znajdą wyłączenia określone w art. 61 ust. 7 i 8 rozporządzenia, w pozostałych przypadkach stosowana będzie metoda obliczania zdyskontowanego dochodu operacji generujących dochód, o której stanowi art. 61 ust. 3 lit b rozporządzenia nr 1303/2013 oraz sekcja III rozdziału II Rozporządzenia nr 480/2014.</p>
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	<p>Przewiduje się stosowanie uproszczonych metod rozliczania wydatków zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p>

	<p>Szczegółowe warunki stosowania metod uproszczonych zostaną określone w regulaminach poszczególnych konkursów oraz w zasadach dotyczących projektów pozakonkursowych.</p> <p>Przewiduje się możliwość wypłacania zaliczek dla beneficjentów zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p>
<p>24. Pomoc publiczna i pomoc <i>de minimis</i></p>	<p>W przypadku wystąpienia pomocy publicznej wsparcie będzie udzielane:</p> <ul style="list-style-type: none"> – na podstawie art. 56 rozporządzenia KE 651/2014 Pomoc inwestycyjna na infrastrukturę lokalną oraz zgodnie z zasadami rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 5 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę lokalną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 1208), – na podstawie art. 53 rozporządzenia KE nr 651/2014 Pomoc na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego oraz zgodnie z zasadami rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 28 sierpnia 2015 r. w sprawie pomocy inwestycyjnej na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. 2018 poz. 1594). – jako pomoc <i>de minimis</i> na podstawie rozporządzenia KE nr 1407/2013 oraz zgodnie z zasadami rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy <i>de minimis</i> w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 488).
<p>25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu</p>	<p>Projekty objęte pomocą publiczną – maksymalny poziom dofinansowania ze środków EFRR na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego (jeśli dotyczy) powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych, o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli.</p> <p>Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 85%.</p>
<p>26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych</p>	<p>Projekty objęte pomocą publiczną – maksymalny poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowanych na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego powinien</p>

na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	<p>być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych, o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli.</p> <p>Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 95%</p> <p>W przypadku projektów realizowanych na obszarach rewitalizowanych wstępnie przewiduje się środki z budżetu państwa maksymalnie w wysokości 10% wydatków kwalifikowalnych. Poziom dofinansowania z budżetu państwa oraz maksymalny % dofinansowania wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu zostanie ustalony na poziomie kryteriów wyboru projektów.</p>
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	<p>Projekty objęte pomocą publiczną – minimalny poziom wkładu własnego na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych, o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli.</p> <p>Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 5%.</p> <p>W przypadku projektów realizowanych na obszarach rewitalizowanych wstępnie przewiduje się środki z budżetu państwa maksymalnie w wysokości 10% wydatków kwalifikowalnych. Poziom dofinansowania z budżetu państwa oraz maksymalny % dofinansowania wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu zostanie ustalony na poziomie kryteriów wyboru projektów.</p>
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	nie dotyczy
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	nie dotyczy
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	nie dotyczy
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	nie dotyczy

OPIS DZIAŁANIA 6.3	
Nazwa działania	INWESTYCJE W INFRASTRUKTURĘ EDUKACYJNĄ
Cele szczegółowe działania	Lepszy dostęp do usług edukacyjnych w zakresie wychowania przedszkolnego (Cel szczegółowy 5) Lepsza jakość usług edukacyjnych w zakresie szkolnictwa zawodowego (Cel szczegółowy 4)

Poddziałanie 6.3.1 Inwestycje w infrastrukturę przedszkolną

OPIS PODDZIAŁANIA 6.3.1	
6. Nazwa poddziałania	INWESTYCJE W INFRASTRUKTURĘ PRZEDSZKOLNĄ
7. Cel szczegółowy poddziałania	Lepszy dostęp do usług edukacyjnych w zakresie wychowania przedszkolnego (Cel szczegółowy 5)
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	<ul style="list-style-type: none"> Liczba osób korzystających z objętej wsparciem infrastruktury przedszkolnej Potencjał objętej wsparciem infrastruktury w zakresie opieki nad dziećmi lub infrastruktury edukacyjnej (CI35) Liczba miejsc w infrastrukturze przedszkolnej
9. Lista wskaźników produktu	<ul style="list-style-type: none"> Liczba wspartych obiektów infrastruktury jednostek organizacyjnych systemu oświaty Liczba wspartych obiektów infrastruktury przedszkolnej
10. Typy projektów	1. Budowa ⁴² , rozbudowa, nadbudowa, przebudowa, adaptacja, modernizacja, remont obiektów na potrzeby świadczenia usług wychowania przedszkolnego ⁴³ (przedszkoli lub innych form edukacji przedszkolnej ⁴⁴) wraz z niezbędnym wyposażeniem odnoszącym się do zakresu infrastrukturalnego projektu, w tym również wyposażeniem placów zabaw. Uzupełniając (jako element projektu) możliwy będzie również zakup sprzętu informatycznego, multimedialnego i oprogramowania wykorzystywanego w zajęciach dydaktycznych.
11. Typ beneficjenta	<ul style="list-style-type: none"> jednostki samorządu terytorialnego związki jednostek samorządu terytorialnego stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego

⁴² Budowa nowych obiektów dopuszczalna jedynie w przypadku, gdy zapewnienie infrastruktury w inny sposób nie jest możliwe oraz wyłącznie na obszarach o najniższym poziomie upowszechnienia edukacji przedszkolnej. W takim wypadku koniecznym jest udokumentowanie braku możliwości wykorzystania/adaptacji istniejących budynków oraz potwierdzenie zasadności budowy nowego obiektu analizą potrzeb, deficytów i trendów demograficznych zachodzących na obszarze planowanej interwencji.

⁴³ Wychowanie przedszkolne zgodnie z definicją zawartą w art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59 z późn. zm.).

⁴⁴ Poprzez inne formy wychowania przedszkolnego zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 sierpnia 2017 r. w sprawie rodzajów innych form wychowania przedszkolnego, warunków tworzenia i organizowania tych form oraz sposobu ich działania (Dz. U. z 2017 r. poz. 1657 z późn. zm.) rozumie się punkty przedszkolne i zespoły wychowania przedszkolnego.

	<ul style="list-style-type: none"> • samorządowe jednostki organizacyjne • państwowe jednostki organizacyjne • kościoły • związki wyznaniowe • osoby prawne kościołów • osoby prawne związków wyznaniowych • organizacje pozarządowe • przedsiębiorstwa • partnerzy prywatni we współpracy z podmiotami publicznymi w przypadku projektów realizowanych w formule partnerstwa publiczno-prywatnego 	
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	<ul style="list-style-type: none"> • mieszkańcy regionu 	
13. Instytucja pośrednicząca	nie dotyczy	
14. Instytucja wdrażająca	nie dotyczy	
15. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	słabiej rozwinięty	14 357 945
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Mechanizmy koordynacji i komplementarności opisano w części I SZOOP.	
17. Instrumenty terytorialne	nie dotyczy	
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	<p>Tryb konkursowy</p> <p>Za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów odpowiedzialny jest Departament Wdrażania EFRR Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.</p>	
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wszystkie projekty realizowane w ramach poddziałania 6.3.1 muszą uwzględniać dostosowanie infrastruktury oraz wyposażenia do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. 2. Wszystkie projekty, a w szczególności budowa nowej infrastruktury, muszą uwzględniać trendy demograficzne zachodzące na danym obszarze w celu zachowania równowagi pomiędzy lepszym dostępem do edukacji a długoterminową opłacalnością takiej inwestycji. 3. Budowa nowych obiektów na potrzeby świadczenia usług edukacji przedszkolnej jest dopuszczalna jedynie, gdy zapewnienie infrastruktury w inny sposób nie jest możliwe oraz wyłącznie na obszarach o najniższym poziomie upowszechnienia edukacji przedszkolnej. 	

	<p>W takim wypadku koniecznym jest udokumentowanie braku możliwości wykorzystania/ adaptacji istniejących budynków oraz potwierdzenie zasadności budowy nowego obiektu analizą potrzeb, deficytów i trendów demograficznych zachodzących na obszarze planowanej interwencji.</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Wsparcie infrastrukturalne finansowane z EFRR możliwe jest jako uzupełnienie działań realizowanych z EFS lub gdy jest niezbędne do osiągnięcia celów odnoszących się do CT 10. 5. Interwencja ukierunkowana będzie na tworzenie nowych miejsc w przedszkolach lub innych formach edukacji przedszkolnej, w szczególności na obszarach charakteryzujących się słabym dostępem do usług wychowania przedszkolnego. W uzasadnionych przypadkach, gdy stan techniczny obiektów, gdzie realizowane jest wychowanie przedszkolne wymaga interwencji, bez której zagrożone jest ich dalsze funkcjonowanie, dopuszczalne będą projekty mające na celu doprowadzenie tych obiektów do stanu, który nie zagraża bezpieczeństwu oraz ich zamknięciu. 6. W przypadku zakupu sprzętu w ramach e-edukacyjnej części projektu, wnioskodawca jest zobowiązany do przedstawienia szczegółowego uzasadnienia planowanych zakupów, w szczególności w kontekście oferty edukacyjnej danej szkoły. 7. W przypadku konkursów dedykowanych polityce terytorialnej projekty muszą wynikać ze strategii dotyczącej Obszaru Strategicznej Interwencji miast regionalnych i subregionalnych lub strategii dotyczącej Obszaru Rozwoju Społeczno-Gospodarczego 8. Wsparcia nie uzyskają projekty, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu. 9. Premiowane będą projekty wynikające z Gminnego/ Lokalnego Programu Rewitalizacji.
<p>20. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%)</p>	<p>Wartość wydatków w ramach cross-financingu nie może stanowić więcej niż 10% finansowania unijnego projektu.</p> <p>Warunki i zakres stosowania zgodny będzie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p> <p>Przewiduje się wykorzystanie mechanizmu cross-financing,</p>

	gdy jego zastosowanie będzie uzasadnione z punktu widzenia skuteczności lub efektywności osiągania założonych rezultatów.
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	nie dotyczy
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Dochód w projekcie będzie uwzględniany zgodnie z art. 61 rozporządzenia ogólnego nr 1303/2013. Zastosowanie znajdują wyłączenia określone w art. 61 ust. 7 i 8 rozporządzenia, w pozostałych przypadkach stosowana będzie metoda obliczania zdyskontowanego dochodu operacji generujących dochód, o której stanowi art. 61 ust. 3 lit b rozporządzenia nr 1303/2013 oraz sekcja III rozdziału II Rozporządzenia nr 480/2014.
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Przewiduje się stosowanie uproszczonych metod rozliczania wydatków zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020. Szczegółowe warunki stosowania metod uproszczonych zostaną określone w regulaminach poszczególnych konkursów oraz w zasadach dotyczących projektów pozakonkursowych. Przewiduje się możliwość wypłacania zaliczek dla beneficjentów zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.
24. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	nie dotyczy
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 85%.
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł	Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 95% W przypadku projektów realizowanych na obszarach rewitalizowanych wstępnie przewiduje się środki z budżetu państwa maksymalnie w wysokości 10% wydatków kwalifikowalnych. Poziom dofinansowania z budżetu państwa oraz maksymalny % dofinansowania wydatków

przynawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	kwalifikowalnych na poziomie projektu zostanie ustalony na poziomie kryteriów wyboru projektów.
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 5%. W przypadku projektów realizowanych na obszarach rewitalizowanych wstępnie przewiduje się środki z budżetu państwa maksymalnie w wysokości 10% wydatków kwalifikowalnych. Poziom dofinansowania z budżetu państwa oraz maksymalny % dofinansowania wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu zostanie ustalony na poziomie kryteriów wyboru projektów.
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	nie dotyczy
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	nie dotyczy
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe(EUR)	nie dotyczy
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	nie dotyczy

Poddziałanie 6.3.2 Inwestycje w infrastrukturę kształcenia zawodowego

OPIS PODDZIAŁANIA 6.3.2	
6. Nazwa poddziałania	INWESTYCJE W INFRASTRUKTURĘ KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO
7. Cel szczegółowy poddziałania	Lepsza jakość usług edukacyjnych w zakresie szkolnictwa zawodowego (Cel szczegółowy 4)
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	<ul style="list-style-type: none"> Liczba uczniów korzystających ze wspartych warsztatów/pracowni kształcenia praktycznego Potencjał objętej wsparciem infrastruktury w zakresie opieki nad dziećmi lub infrastruktury edukacyjnej (CI35) Liczba miejsc w infrastrukturze kształcenia zawodowego Liczba studentów korzystających z wspartych obiektów infrastruktury wyższych szkół zawodowych
9. Lista wskaźników produktu	<ul style="list-style-type: none"> Liczba wspartych obiektów infrastruktury jednostek organizacyjnych systemu oświaty Liczba wspartych obiektów infrastruktury kształcenia zawodowego

	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba wspartych obiektów infrastruktury kształcenia praktycznego i ustawicznego • Liczba wspartych obiektów infrastruktury wyższych szkół zawodowych • Liczba wspartych warsztatów/pracowni kształcenia praktycznego
10. Typy projektów	<p>1. Inwestycje w infrastrukturę edukacyjną i szkoleniową szkół, wyższych szkół zawodowych oraz centrów i placówek prowadzących kształcenie zawodowe i ustawiczne, polegające na: budowie⁴⁵, rozbudowie, nadbudowie i wyposażeniu w bazę dydaktyczną nowych obiektów, a także przebudowie, adaptacji, modernizacji, remoncie i wyposażeniu w bazę dydaktyczną już istniejących obiektów, ukierunkowane na tworzenie i rozwój warsztatów/pracowni kształcenia praktycznego w branżach zgodnych z potrzebami rynku pracy, w tym z inteligentnymi specjalizacjami określonymi w RIS.</p> <p>Uzupełniając (jako element projektu) możliwe będzie również wyposażenie szkół, wyższych szkół zawodowych oraz centrów i placówek prowadzących kształcenie zawodowe i ustawiczne w narzędzia informatyczne poprawiające efektywność procesu kształcenia (zakup sprzętu informatycznego, multimedialnego, oprogramowania).</p>
11. Typ beneficjenta	<ul style="list-style-type: none"> • jednostki samorządu terytorialnego • związki jednostek samorządu terytorialnego • stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego • samorządowe jednostki organizacyjne • państwowe jednostki organizacyjne • osoby fizyczne i prawne będące organami prowadzącymi szkoły i placówki systemu oświaty realizujące kształcenie zawodowe i ustawiczne (w tym przedsiębiorcy⁴⁶) • placówki doskonalenia nauczycieli • uczelnie • organizacje pozarządowe
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	<ul style="list-style-type: none"> • uczniowie i wychowankowie szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe i ustawiczne • nauczyciele i pracownicy pedagogiczni szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe i ustawiczne • studenci wyższych szkół zawodowych • nauczyciele akademicy wyższych szkół zawodowych
13. Instytucja pośrednicząca	nie dotyczy
14. Instytucja wdrażająca	nie dotyczy

⁴⁵ Budowa nowych obiektów dopuszczalna jedynie w przypadku, gdy zapewnienie infrastruktury w inny sposób nie jest możliwe oraz pod warunkiem wykorzystania ich na potrzeby praktycznej nauki zawodu. W takim wypadku koniecznym jest udokumentowanie braku możliwości wykorzystania/adaptacji istniejących budynków oraz potwierdzenie zasadności budowy nowego obiektu analizą potrzeb, deficytów i trendów demograficznych zachodzących na obszarze planowanej interwencji.

⁴⁶ Wyłącznie w kontekście praktycznej nauki zawodu.

15. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	słabiej rozwinięty	27 120 870
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Mechanizmy koordynacji i komplementarności opisano w części I SZOOP	
17. Instrumenty terytorialne	nie dotyczy	
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	<p>Tryb konkursowy</p> <p>Tryb pozakonkursowy – w zakresie wyższego szkolnictwa zawodowego</p> <p>Za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów odpowiedzialny jest Departament Wdrażania EFRR Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.</p>	
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wszystkie projekty realizowane w ramach poddziałania 6.3.2 muszą uwzględniać dostosowanie infrastruktury oraz wyposażenia do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. 2. Wszystkie projekty, a w szczególności budowa nowej infrastruktury, muszą uwzględniać trendy demograficzne zachodzące na danym obszarze w celu zachowania równowagi pomiędzy lepszym dostępem do edukacji a długoterminową opłacalnością takiej inwestycji. 3. Budowa nowych obiektów na potrzeby świadczenia usług w zakresie kształcenia zawodowego jest dopuszczalna jedynie, gdy zapewnienie infrastruktury w inny sposób nie jest możliwe oraz pod warunkiem wykorzystania ich na potrzeby praktycznej nauki zawodu. W takim wypadku koniecznym jest udokumentowanie braku możliwości wykorzystania/ adaptacji istniejących budynków oraz potwierdzenie zasadności budowy nowego obiektu analizą potrzeb, deficytów i trendów demograficznych zachodzących na obszarze planowanej interwencji. 4. W zakresie kształcenia zawodowego realizowane będą wyłącznie inwestycje służące praktycznej nauce zawodu. 5. Możliwość wsparcia działań w zakresie wyposażenia/ doposażenia szkół w nowoczesny sprzęt i materiały dydaktyczne będzie uzależniona od diagnozy zapotrzebowania odbiorców wsparcia na tego typu działania. Zakup wyposażenia będzie dokonywany zgodnie z podstawą programową kształcenia w zawodach dla danego zawodu. Przykładowy katalog 	

	<p>wyposażenia szkolnych pracowni lub warsztatów szkolnych został opracowany przez MEN i jest udostępniany za pośrednictwem strony internetowej administrowanej przez MEN.</p> <ol style="list-style-type: none"> 6. Wsparcie infrastrukturalne finansowane z EFRR możliwe jest jako uzupełnienie działań realizowanych z EFS lub gdy jest niezbędne do osiągnięcia celów odnoszących się do CT 10. 7. Inwestycje w infrastrukturę kształcenia zawodowego, powinny być ukierunkowane na dostosowanie kształcenia do wymogów, jakie stawia regionalny rynek pracy oraz tworzenie takich warunków nauki, które odzwierciedlają rzeczywiste środowisko pracy zawodowej. 8. W zakresie wsparcia infrastruktury kształcenia zawodowego preferencyjnie traktowane będą przedsięwzięcia powiązane z inteligentnymi specjalizacjami regionu wynikającymi z RIS. 9. Inwestycje w infrastrukturę wyższych szkół zawodowych mogą być realizowane pod warunkiem wcześniejszego uzyskania dla planowanego do realizacji przedsięwzięcia pozytywnej opinii Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Inwestycje w infrastrukturę wyższych szkół zawodowych wynikają z Inteligentnych Specjalizacji lub Strategii Rozwoju Regionalnego oraz odpowiadają na zidentyfikowane deficyty, poparte weryfikowalnymi danymi. 10. W przypadku konkursów dedykowanych polityce terytorialnej projekty muszą wynikać ze strategii dotyczącej Obszaru Strategicznej Interwencji miast regionalnych i subregionalnych lub strategii dotyczącej Obszaru Rozwoju Społeczno-Gospodarczego. 11. Wsparcia nie uzyskają projekty, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu. 12. Premiowane będą projekty wynikające z Gminnego/ Lokalnego Programu Rewitalizacji.
<p>20. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%)</p>	<p>Wartość wydatków w ramach cross-financingu nie może stanowić więcej niż 10% finansowania unijnego projektu.</p> <p>Warunki i zakres stosowania zgodny będzie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu</p>

	<p>Spójności na lata 2014-2020.</p> <p>Przewiduje się wykorzystanie mechanizmu cross-financing, gdy jego zastosowanie będzie uzasadnione z punktu widzenia skuteczności lub efektywności osiągnięcia założonych rezultatów.</p>
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	nie dotyczy
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	<p>Dochód w projekcie będzie uwzględniany zgodnie z art. 61 rozporządzenia ogólnego nr 1303/2013. Zastosowanie znajdą wyłączenia określone w art. 61 ust. 7 i 8 rozporządzenia, w pozostałych przypadkach stosowana będzie metoda obliczania zdyskontowanego dochodu operacji generujących dochód, o której stanowi art. 61 ust. 3 lit b rozporządzenia nr 1303/2013 oraz sekcja III rozdziału II Rozporządzenia nr 480/2014.</p>
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	<p>Przewiduje się stosowanie uproszczonych metod rozliczania wydatków zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p> <p>Szczegółowe warunki stosowania metod uproszczonych zostaną określone w regulaminach poszczególnych konkursów oraz w zasadach dotyczących projektów pozakonkursowych.</p> <p>Przewiduje się możliwość wypłacania zaliczek dla beneficjentów zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p>
24. Pomoc publiczna i pomoc de minimis	<p>W przypadku wystąpienia pomocy publicznej wsparcie będzie udzielane:</p> <ul style="list-style-type: none"> – na podstawie art. 56 rozporządzenia KE 651/2014 Pomoc inwestycyjna na infrastrukturę lokalną oraz zgodnie z zasadami rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 5 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę lokalną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 1208).
25. Maksymalny % poziom	Projekty objęte pomocą publiczną – maksymalny poziom

dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	dofinansowania ze środków EFRR na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego (jeśli dotyczy) powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych, o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli. Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 85%.
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	Projekty objęte pomocą publiczną – maksymalny poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych, o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli. Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 95% W przypadku projektów realizowanych na obszarach rewitalizowanych wstępnie przewiduje się środki z budżetu państwa maksymalnie w wysokości 10% wydatków kwalifikowalnych projektu. Poziom dofinansowania z budżetu państwa oraz maksymalny % dofinansowania wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu zostanie ustalony na poziomie kryteriów wyboru projektów.
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Projekty objęte pomocą publiczną – minimalny wkład własny na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych, o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli. Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 5%. W przypadku projektów realizowanych na obszarach rewitalizowanych wstępnie przewiduje się środki z budżetu państwa maksymalnie w wysokości 10% wydatków kwalifikowalnych. Poziom dofinansowania z budżetu państwa oraz maksymalny % dofinansowania wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu zostanie ustalony na poziomie kryteriów wyboru projektów.
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	nie dotyczy
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	nie dotyczy

30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe(EUR)	nie dotyczy
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	nie dotyczy

Działanie 6.4 Rewitalizacja oraz inwestycje w infrastrukturę edukacyjną w ramach ZIT

OPIS DZIAŁANIA 6.4	
Nazwa działania	REWITALIZACJA ORAZ INWESTYCJE W INFRASTRUKTURĘ EDUKACYJNĄ W RAMACH ZIT
Cele szczegółowe działania	<p>Wzrost ożywienia społecznego i gospodarczego na obszarach miejskich i obszarach powiązanych z nimi funkcjonalnie (Cel szczegółowy 3)</p> <p>Lepszy dostęp do usług edukacyjnych w zakresie wychowania przedszkolnego (Cel szczegółowy 5)</p> <p>Lepsza jakość usług edukacyjnych w zakresie szkolnictwa zawodowego (Cel szczegółowy 4)</p>

Poddziałanie 6.4.1 Rewitalizacja obszarów miejskich i ich obszarów funkcjonalnych w ramach ZIT

OPIS PODDZIAŁANIA 6.4.1	
6. Nazwa poddziałania	REWITALIZACJA OBSZARÓW MIEJSKICH I ICH OBSZARÓW FUNKCJONALNYCH W RAMACH ZIT
7. Cel szczegółowy poddziałania	Wzrost ożywienia społecznego i gospodarczego na obszarach miejskich i obszarach powiązanych z nimi funkcjonalnie (Cel szczegółowy 3)
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba przedsiębiorstw ulokowanych na zrewitalizowanych obszarach • Liczba osób korzystających z wybudowanych/wyremontowanych budynków publicznych lub komercyjnych na obszarach miejskich • Liczba osób korzystających z wyremontowanych budynków mieszkalnych na obszarach miejskich • Liczba osób korzystających z rewitalizowanych obszarów bądź utworzonej/rekultywowanej przestrzeni w miastach • Liczba nowoutworzonych usług na obszarze rewitalizowanym • Wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach (CI8)
9. Lista wskaźników	<ul style="list-style-type: none"> • Ludność mieszkająca na obszarach objętych zintegrowanymi strategiami rozwoju obszarów miejskich (CI37)

produktu	<ul style="list-style-type: none"> • Otwarta przestrzeń utworzona lub rekultywowana na obszarach miejskich (CI38) • Budynki publiczne lub komercyjne wybudowane lub wyremontowane na obszarach miejskich (CI39) • Wyremontowane budynki mieszkalne na obszarach miejskich (CI40) • Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach • Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją • Długość przebudowanych dróg powiatowych • Długość przebudowanych dróg gminnych
10. Typy projektów	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zagospodarowanie przestrzeni miejskich, w tym rozbudowa, nadbudowa, przebudowa, modernizacja, adaptacja, remont zdegradowanych obiektów/budynków wraz z zagospodarowaniem przyległego otoczenia, przyczyniające się do likwidacji istotnych problemów społecznych, gospodarczych na obszarze rewitalizowanym wynikającym z Lokalnego/Gminnego Programu Rewitalizacji 2. Modernizacja, remont części wspólnych wielorodzinnych budynków mieszkalnych wyłącznie w ramach 1 typu projektu. 3. Rozbudowa, nadbudowa, przebudowa, modernizacja, remont obiektów/budynków infrastruktury kulturalnej – wyłącznie w ramach 1 typu projektu. 4. Budowa, przebudowa, rozbudowa podstawowej infrastruktury komunalnej (np. przewodów lub urządzeń wodociągowych, kanalizacyjnych, ciepłowniczych, elektrycznych) na obszarze objętym projektem, w celu zapewnienia dostępu wszystkich obiektów i terenów rewitalizowanych do podstawowych usług komunalnych – wyłącznie w ramach 1 typu projektu. 5. Przebudowa, modernizacja infrastruktury dróg lokalnych w celu poprawy dostępności do rewitalizowanego obszaru – wyłącznie w ramach 1 typu projektu
11. Typ beneficjenta	<ul style="list-style-type: none"> • jednostki samorządu terytorialnego • związki jednostek samorządu terytorialnego • stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego • samorządowe jednostki organizacyjne • organy władzy, administracji rządowej • państwowe jednostki organizacyjne • inne jednostki sektora finansów publicznych • organizacje pozarządowe • przedsiębiorstwa • spółdzielnie mieszkaniowe • wspólnoty mieszkaniowe • towarzystwa budownictwa społecznego • kościoły

	<ul style="list-style-type: none"> • związki wyznaniowe • osoby prawne kościołów • osoby prawne związków wyznaniowych • partnerzy prywatni we współpracy z podmiotami publicznymi w przypadku projektów realizowanych w formule partnerstwa publiczno-prywatnego 	
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	<ul style="list-style-type: none"> • mieszkańcy regionu 	
13. Instytucja pośrednicząca	Miasto Bydgoszcz	
14. Instytucja wdrażająca	nie dotyczy	
15. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	słabiej rozwinięty	25 399 119
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	<p>Mechanizmy koordynacji i komplementarności opisano w części I SZOOP.</p> <p>Ze względu na charakter projektów rewitalizacyjnych przewiduje się zastosowanie formuły projektów zintegrowanych.</p>	
17. Instrumenty terytorialne	Zintegrowane Inwestycje Terytorialne	
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	<p>Tryb konkursowy</p> <p>Za nabór i ocenę wniosków odpowiedzialny jest Departament Wdrażania EFRR Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego wspólnie z Miastem Bydgoszcz (IP ZIT).</p> <p>Za przyjmowanie protestów odpowiedzialny jest Departament Wdrażania EFRR Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego lub Miasto Bydgoszcz (IP ZIT) w zależności od etapu oceny.</p>	
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wsparcie zostanie skierowane wyłącznie na realizację działań wynikających z Lokalnych/Gminnych Programów Rewitalizacji. 2. Realizowane mogą być wyłącznie projekty, dla których kierunki działań zostały określone w strategii ZIT. 3. Podejmowane w ramach działania przedsięwzięcia infrastrukturalne będą powiązane z realizacją celów w zakresie włączenia społecznego i redukcji ubóstwa oraz będą prowadzić do zwiększenia szans na zatrudnienie. Inwestycje te powinny stanowić uzupełnienie planowanych lub realizowanych w ramach RPO WK-P 2014-2020 interwencji EFS. 	

	<p>W przypadku braku możliwości wsparcia z EFS w ramach RPO WK-P 2014-2020 dopuszcza się, aby inwestycje z zakresu PI 9b uzupełniały projekty realizowane ze środków EFS nie pochodzących z RPO WK-P 2014-2020 lub działania finansowane z innych środków publicznych lub prywatnych ukierunkowane na realizację celów w zakresie włączenia społecznego i walki z ubóstwem, a także zwiększenia szans na zatrudnienie.</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. W przypadku przedsięwzięć infrastrukturalnych realizowanych w ramach poddziałania 6.4.1 ich komplementarność w zakresie realizacji włączenia społecznego i walki z ubóstwem oraz promowaniem trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia i wsparciem mobilności pracowników wynika z programów rewitalizacji. 5. Projekty z zakresu rewitalizacji będą realizowane wyłącznie jako zintegrowane przedsięwzięcia dotyczące sfery społecznej oraz co najmniej jednego z obszarów: gospodarczego, środowiskowego, przestrzenno-funkcjonalnego, technicznego. 6. Obszary rewitalizowane będą wyznaczone z uwzględnieniem kryteriów przestrzennych, ekonomicznych oraz społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem stopnia nasilenia problemów społecznych na danym obszarze, głównie związanych z deprawacją materialną i społeczną mieszkańców danego obszaru. 7. Możliwość realizacji inwestycji w drogi lokalne (gminne i powiatowe) pod warunkiem, że: stanowią niezbędny element szerszej koncepcji związanej z działaniami rewitalizacyjnymi, a w związku z tym przyczyniają się do rewitalizacji i regeneracji obszarów miejskich lub miejskich obszarów funkcjonalnych w aspekcie społecznym oraz co najmniej jeszcze jednym gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcjonalnym, technicznym. 8. Możliwość realizacji inwestycji w zakresie kultury pod warunkiem, że: <ol style="list-style-type: none"> a. ich celem będzie poprawa spójności społecznej dzięki umożliwieniu lepszego dostępu do usług społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych, b. zasadność wsparcia takiej inwestycji zostanie potwierdzona analizą ekonomiczną, finansową i analizą ryzyka, c. koszty kwalifikowalne projektu w zakresie kultury nie będą przekraczać 2 mln euro.
--	--

	<p>9. Wszystkie projekty realizowane w ramach Poddziałania 6.4.1 muszą uwzględniać dostosowanie infrastruktury oraz wyposażenia do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.</p> <p>10. Projekty będą weryfikowane pod kątem komplementarności do innych PI w ramach Programu, tj. 3a w zakresie wsparcia przedsiębiorczości, 4c w zakresie efektywności energetycznej, 6c w zakresie kultury i dziedzictwa kulturowego, właściwych PI finansowanych z EFS, działaniami planowanymi do realizacji w ramach EFRROW.</p> <p>Komplementarność może wystąpić w stosunku do projektów realizowanych w szczególności w ramach następujących działań/poddziałów: poddziałanie 1.4.3; poddziałanie 3.5.1; poddziałanie 3.5.2; poddziałanie 4.6.1; poddziałanie 4.6.2; działanie 5.1; poddziałanie 6.1.1; poddziałanie 6.1.2; poddziałanie 6.4.2; poddziałanie 6.4.3; działanie 8.1; poddziałanie 8.2.1; działanie 8.3; poddziałanie 9.1.1; poddziałanie 9.1.2; poddziałanie 9.3.2; poddziałanie 9.4.1; działanie 11.1.</p> <p>11. W ramach działania 6.4.1 pierwszeństwo będą miały operacje, które zapewnią dodatkowe wyniki w zakresie efektywności energetycznej. Promowane będą projekty przewidujące wysokie standardy w zakresie efektywności energetycznej i oszczędności energii. W związku z powyższym premiowane będą projekty zwiększające efektywność energetyczną o co najmniej 25%. Weryfikacja poziomu zwiększenia efektywności energetycznej będzie przeprowadzana w oparciu o załączony do wniosku o dofinansowanie projektu audyt energetyczny.</p> <p>12. Dopuszcza się rozbudowę, nadbudowę budynku, przy czym dofinansowanie kosztów związanych z realizacją tego rodzaju działań będzie możliwe wyłącznie w odniesieniu do powierzchni rozbudowywanej, nadbudowywanej - nie większej niż 50 % powierzchni całkowitej budynku istniejącego przed realizacją projektu.</p> <p>13. Wsparcia nie uzyskają projekty, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu.</p>
<p>20. Warunki i planowany zakres stosowania <i>cross-financingu</i> (%)</p>	<p>Wartość wydatków w ramach cross-financingu nie może stanowić więcej niż 10% finansowania unijnego projektu.</p> <p>Warunki i zakres stosowania zgodny będzie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach</p>

	<p>Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p> <p>Przewiduje się wykorzystanie mechanizmu cross-financing, gdy jego zastosowanie będzie uzasadnione z punktu widzenia skuteczności lub efektywności osiągania założonych rezultatów.</p>
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	nie dotyczy
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	<p>Dochód w projekcie będzie uwzględniany zgodnie z art. 61 rozporządzenia ogólnego nr 1303/2013. Zastosowanie znajdą wyłączenia określone w art. 61 ust. 7 i 8 rozporządzenia, w pozostałych przypadkach stosowana będzie metoda obliczania zdyskontowanego dochodu operacji generujących dochód, o której stanowi art. 61 ust. 3 lit b rozporządzenia nr 1303/2013 oraz sekcja III rozdziału II Rozporządzenia nr 480/2014.</p>
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	<p>Przewiduje się stosowanie uproszczonych metod rozliczania wydatków zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p> <p>Szczegółowe warunki stosowania metod uproszczonych zostaną określone w regulaminach poszczególnych konkursów oraz w zasadach dotyczących projektów pozakonkursowych.</p> <p>Przewiduje się możliwość wypłacania zaliczek dla beneficjentów zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p>
24. Pomoc publiczna i pomoc <i>de minimis</i> (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	<p>W przypadku wystąpienia pomocy publicznej wsparcie będzie udzielane:</p> <ul style="list-style-type: none"> – na podstawie art. 56 rozporządzenia KE 651/2014 Pomoc inwestycyjna na infrastrukturę lokalną oraz zgodnie z zasadami rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 5 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę lokalną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U.

	<p>poz. 1208),</p> <ul style="list-style-type: none"> – na podstawie art. 53 rozporządzenia KE nr 651/2014 Pomoc na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego oraz zgodnie z zasadami rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 28 sierpnia 2015 r. w sprawie pomocy inwestycyjnej na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. 2018 poz. 1594). – jako pomoc de minimis na podstawie rozporządzenia KE nr 1407/2013 oraz zgodnie z zasadami rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 488).
<p>25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu</p>	<p>Projekty objęte pomocą publiczną – maksymalny poziom dofinansowania ze środków EFRR na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego (jeśli dotyczy) powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych, o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli.</p> <p>Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 85%.</p>
<p>26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)</p>	<p>Projekty objęte pomocą publiczną – maksymalny poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowanych na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych, o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli.</p> <p>Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 95%</p> <p>W przypadku projektów realizowanych na obszarach rewitalizowanych wstępnie przewiduje się środki z budżetu państwa maksymalnie w wysokości 10% wydatków kwalifikowalnych. Poziom dofinansowania z budżetu państwa oraz maksymalny % dofinansowania wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu zostanie ustalony na poziomie kryteriów wyboru projektów.</p>
<p>27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych</p>	<p>Projekty objęte pomocą publiczną – minimalny poziom wkładu własnego na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych, o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli.</p>

	<p>Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 5%.</p> <p>W przypadku projektów realizowanych na obszarach rewitalizowanych wstępnie przewiduje się środki z budżetu państwa maksymalnie w wysokości 10% wydatków kwalifikowalnych. Poziom dofinansowania z budżetu państwa oraz maksymalny % dofinansowania wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu zostanie ustalony na poziomie kryteriów wyboru projektów.</p>
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	nie dotyczy
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	nie dotyczy
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	nie dotyczy
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	nie dotyczy

Poddziałanie 6.4.2 Inwestycje w infrastrukturę przedszkolną w ramach ZIT

OPIS PODDZIAŁANIA 6.4.2	
6. Nazwa poddziałania	INWESTYCJE W INFRASTRUKTURĘ PRZEDSZKOLNĄ W RAMACH ZIT
7. Cel szczegółowy poddziałania	Lepszy dostęp do usług edukacyjnych w zakresie wychowania przedszkolnego (Cel szczegółowy 5)
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób korzystających z objętej wsparciem infrastruktury przedszkolnej • Potencjał objętej wsparciem infrastruktury w zakresie opieki nad dziećmi lub infrastruktury edukacyjnej (CI35) • Liczba miejsc w infrastrukturze przedszkolnej
9. Lista wskaźników produktu	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba wspartych obiektów infrastruktury jednostek organizacyjnych systemu oświaty • Liczba wspartych obiektów infrastruktury przedszkolnej

10. Typy projektów	1. Budowa ⁴⁷ , rozbudowa, nadbudowa, przebudowa, adaptacja, modernizacja, remont obiektów na potrzeby świadczenia usług wychowania przedszkolnego ⁴⁸ (przedszkoli lub innych form edukacji przedszkolnej ⁴⁹) wraz z niezbędnym wyposażeniem odnoszącym się do zakresu infrastrukturalnego projektu, w tym również wyposażeniem placów zabaw. Uzupełniając (jako element projektu) możliwy będzie również zakup sprzętu informatycznego, multimedialnego i oprogramowania wykorzystywanego w zajęciach dydaktycznych.	
11. Typ beneficjenta	<ul style="list-style-type: none"> • jednostki samorządu terytorialnego • związki jednostek samorządu terytorialnego • stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego • samorządowe jednostki organizacyjne • państwowe jednostki organizacyjne • kościoły • związki wyznaniowe • osoby prawne kościołów • osoby prawne związków wyznaniowych • organizacje pozarządowe • przedsiębiorstwa • partnerzy prywatni we współpracy z podmiotami publicznymi w przypadku projektów realizowanych w formule partnerstwa publiczno-prywatnego 	
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	<ul style="list-style-type: none"> • mieszkańcy regionu 	
13. Instytucja pośrednicząca	Miasto Bydgoszcz	
14. Instytucja wdrażająca	nie dotyczy	
15. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	słabiej rozwinięty	4 062 182
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Mechanizmy koordynacji i komplementarności opisano w części I SZOOP.	
17. Instrumenty terytorialne	Zintegrowane Inwestycje Terytorialne	

⁴⁷ Budowa nowych obiektów dopuszczalna jedynie w przypadku, gdy zapewnienie infrastruktury w inny sposób nie jest możliwe oraz wyłącznie na obszarach o najniższym poziomie upowszechnienia edukacji przedszkolnej. W takim wypadku koniecznym jest udokumentowanie braku możliwości wykorzystania/adaptacji istniejących budynków oraz potwierdzenie zasadności budowy nowego obiektu analizą potrzeb, deficytów i trendów demograficznych zachodzących na obszarze planowanej interwencji.

⁴⁸ Wychowanie przedszkolne zgodnie z definicją zawartą w art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59 z późn. zm.).

⁴⁹ Poprzez inne formy wychowania przedszkolnego zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 sierpnia 2017 r. w sprawie rodzajów innych form wychowania przedszkolnego, warunków tworzenia i organizowania tych form oraz sposobu ich działania (Dz. U. z 2017 r. poz. 1657 z późn. zm.) rozumie się punkty przedszkolne i zespoły wychowania przedszkolnego.

<p>18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów</p>	<p>Tryb konkursowy</p> <p>Za nabór i ocenę wniosków odpowiedzialny jest Departament Wdrażania EFRR Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego wspólnie z Miastem Bydgoszcz (IP ZIT).</p> <p>Za przyjmowanie protestów odpowiedzialny jest Departament Wdrażania EFRR Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego lub Miasto Bydgoszcz (IP ZIT) w zależności od etapu oceny.</p>
<p>19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Realizowane mogą być wyłącznie projekty wynikające ze strategii ZIT. 2. Wszystkie projekty realizowane w ramach poddziałania 6.4.2 muszą uwzględniać dostosowanie infrastruktury oraz wyposażenia do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. 3. Wszystkie projekty, a w szczególności budowa nowej infrastruktury, muszą uwzględniać trendy demograficzne zachodzące na danym obszarze w celu zachowania równowagi pomiędzy lepszym dostępem do edukacji a długoterminową opłacalnością takiej inwestycji. 4. Budowa nowych obiektów na potrzeby świadczenia usług edukacji przedszkolnej jest dopuszczalna jedynie, gdy zapewnienie infrastruktury w inny sposób nie jest możliwe oraz wyłącznie na obszarach o najniższym poziomie upowszechnienia edukacji przedszkolnej. W takim wypadku koniecznym jest udokumentowanie braku możliwości wykorzystania/ adaptacji istniejących budynków oraz potwierdzenie zasadności budowy nowego obiektu analizą potrzeb, deficytów i trendów demograficznych zachodzących na obszarze planowanej interwencji (dane zawarte w diagnozie strategii ZIT). 5. Wsparcie infrastrukturalne finansowane z EFRR możliwe jest jako uzupełnienie działań realizowanych z EFS lub gdy jest niezbędne do osiągnięcia celów odnoszących się do CT 10. 6. Interwencja ukierunkowana będzie na tworzenie nowych miejsc w przedszkolach lub innych formach edukacji przedszkolnej, w szczególności na obszarach charakteryzujących się słabym dostępem do usług wychowania przedszkolnego. W uzasadnionych przypadkach, gdy stan techniczny obiektów, gdzie

	<p>realizowane jest wychowanie przedszkolne wymaga interwencji, bez której zagrożone jest ich dalsze funkcjonowanie, dopuszczalne będą projekty mające na celu doprowadzenie tych obiektów do stanu, który nie zagraża bezpieczeństwu oraz ich zamknięciu.</p> <p>7. W przypadku zakupu sprzętu w ramach e-edukacyjnej części projektu, wnioskodawca jest zobowiązany do przedstawienia szczegółowego uzasadnienia planowanych zakupów, w szczególności w kontekście oferty edukacyjnej danej szkoły.</p> <p>8. Wsparcia nie uzyskają projekty, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu.</p>
20. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%)	<p>Wartość wydatków w ramach cross-financingu nie może stanowić więcej niż 10% finansowania unijnego projektu.</p> <p>Warunki i zakres stosowania zgodny będzie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p> <p>Przewiduje się wykorzystanie mechanizmu cross-financing, gdy jego zastosowanie będzie uzasadnione z punktu widzenia skuteczności lub efektywności osiągania założonych rezultatów.</p>
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	nie dotyczy
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	<p>Dochód w projekcie będzie uwzględniany zgodnie z art. 61 rozporządzenia ogólnego nr 1303/2013. Zastosowanie znajdą wyłączenia określone w art. 61 ust. 7 i 8 rozporządzenia, w pozostałych przypadkach stosowana będzie metoda obliczania zdyskontowanego dochodu operacji generujących dochód, o której stanowi art. 61 ust. 3 lit b rozporządzenia nr 1303/2013 oraz sekcja III rozdziału II Rozporządzenia nr 480/2014.</p>
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	<p>Przewiduje się stosowanie uproszczonych metod rozliczania wydatków zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p> <p>Szczegółowe warunki stosowania metod uproszczonych</p>

	<p>zostaną określone w regulaminach poszczególnych konkursów oraz w zasadach dotyczących projektów pozakonkursowych.</p> <p>Przewiduje się możliwość wypłacania zaliczek dla beneficjentów zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p>
24. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	nie dotyczy
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 85%.
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 85%
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 15%.
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	nie dotyczy
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	nie dotyczy
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe(EUR)	nie dotyczy
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	nie dotyczy

Poddziałanie 6.4.3 Inwestycje w infrastrukturę kształcenia zawodowego w ramach ZIT

OPIS PODDZIAŁANIA 6.4.3	
6. Nazwa poddziałania	INWESTYCJE W INFRASTRUKTURĘ KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO W RAMACH ZIT
7. Cel szczegółowy poddziałania	Lepsza jakość usług edukacyjnych w zakresie szkolnictwa zawodowego (Cel szczegółowy 4)
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	<ul style="list-style-type: none"> Liczba uczniów korzystających ze wspartych warsztatów/pracowni kształcenia praktycznego Potencjał objętej wsparciem infrastruktury w zakresie opieki nad dziećmi lub infrastruktury edukacyjnej (CI35) Liczba miejsc w infrastrukturze kształcenia zawodowego
9. Lista wskaźników produktu	<ul style="list-style-type: none"> Liczba wspartych obiektów infrastruktury jednostek organizacyjnych systemu oświaty Liczba wspartych obiektów infrastruktury kształcenia zawodowego Liczba wspartych obiektów infrastruktury kształcenia praktycznego i ustawicznego Liczba wspartych warsztatów/pracowni kształcenia praktycznego
10. Typy projektów	<p>1. Inwestycje w infrastrukturę edukacyjną i szkoleniową szkół oraz centrów i placówek prowadzących kształcenie zawodowe i ustawiczne, polegające na: budowie⁵⁰, rozbudowie, nadbudowie i wyposażeniu w bazę dydaktyczną nowych obiektów, a także przebudowie, adaptacji, modernizacji, remoncie i wyposażeniu w bazę dydaktyczną już istniejących obiektów, ukierunkowane na tworzenie i rozwój warsztatów/pracowni kształcenia praktycznego w branżach zgodnych z potrzebami rynku pracy, w tym z inteligentnymi specjalizacjami określonymi w RIS.</p> <p>Uzupełniając (jako element projektu) możliwe będzie również wyposażenie szkół oraz centrów i placówek prowadzących kształcenie zawodowe i ustawiczne w narzędzia informatyczne poprawiające efektywność procesu kształcenia (zakup sprzętu informatycznego, multimedialnego, oprogramowania).</p>
11. Typ beneficjenta	<ul style="list-style-type: none"> jednostki samorządu terytorialnego związki jednostek samorządu terytorialnego stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego samorządowe jednostki organizacyjne

⁵⁰ Budowa nowych obiektów dopuszczalna jedynie w przypadku, gdy zapewnienie infrastruktury w inny sposób nie jest możliwe oraz pod warunkiem wykorzystania ich na potrzeby praktycznej nauki zawodu. W takim wypadku koniecznym jest udokumentowanie braku możliwości wykorzystania/adaptacji istniejących budynków oraz potwierdzenie zasadności budowy nowego obiektu analizą potrzeb, deficytów i trendów demograficznych zachodzących na obszarze planowanej interwencji.

	<ul style="list-style-type: none"> • państwowe jednostki organizacyjne • osoby fizyczne i prawne będące organami prowadzącymi szkoły i placówki systemu oświaty realizujące kształcenie zawodowe i ustawiczne (w tym przedsiębiorcy⁵¹) • placówki doskonalenia nauczycieli • organizacje pozarządowe 	
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	<ul style="list-style-type: none"> • uczniowie i wychowankowie szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe i ustawiczne • nauczyciele i pracownicy pedagogiczni szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe i ustawiczne 	
13. Instytucja pośrednicząca	Miasto Bydgoszcz	
14. Instytucja wdrażająca	nie dotyczy	
15. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	słabiej rozwinięty	6 937 818
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Mechanizmy koordynacji i komplementarności opisano w części I SZOOP.	
17. Instrumenty terytorialne	Zintegrowane Inwestycje Terytorialne	
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	<p>Tryb konkursowy</p> <p>Za nabór i ocenę wniosków odpowiedzialny jest Departament Wdrażania EFRR Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego wspólnie z Miastem Bydgoszcz (IP ZIT).</p> <p>Za przyjmowanie protestów odpowiedzialny jest Departament Wdrażania EFRR Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego lub Miasto Bydgoszcz (IP ZIT) w zależności od etapu oceny.</p>	
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Realizowane mogą być wyłącznie projekty wynikające ze strategii ZIT. 2. Wszystkie projekty realizowane w ramach poddziałania 6.4.3 muszą uwzględniać dostosowanie infrastruktury oraz wyposażenia do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. 3. Wszystkie projekty, a w szczególności budowa nowej infrastruktury, muszą uwzględniać trendy demograficzne zachodzące na danym obszarze w celu zachowania równowagi pomiędzy lepszym dostępem do edukacji a długoterminową opłacalnością takiej inwestycji. 	

⁵¹ Wyłącznie w kontekście praktycznej nauki zawodu.

	<ol style="list-style-type: none"> 4. Budowa nowych obiektów na potrzeby świadczenia usług w zakresie kształcenia zawodowego jest dopuszczalna jedynie, gdy zapewnienie infrastruktury w inny sposób nie jest możliwe oraz pod warunkiem wykorzystania ich na potrzeby praktycznej nauki zawodu. W takim wypadku koniecznym jest udokumentowanie braku możliwości wykorzystania/adaptacji istniejących budynków oraz potwierdzenie zasadności budowy nowego obiektu analizą potrzeb, deficytów i trendów demograficznych zachodzących na obszarze planowanej interwencji (dane zawarte w diagnozie strategii ZIT). 5. W zakresie kształcenia zawodowego realizowane będą wyłącznie inwestycje służące praktycznej nauce zawodu. 6. Możliwość wsparcia działań w zakresie wyposażenia/doposażenia szkół w nowoczesny sprzęt i materiały dydaktyczne będzie uzależniona od diagnozy zapotrzebowania odbiorców wsparcia na tego typu działania. Zakup wyposażenia dokonywany będzie zgodnie z podstawą programową kształcenia w zawodach dla danego zawodu. Przykładowy katalog wyposażenia szkolnych pracowni lub warsztatów szkolnych został opracowany przez MEN i jest udostępniany za pośrednictwem strony internetowej administrowanej przez MEN. 7. Wsparcie infrastrukturalne finansowane z EFRR możliwe jest jako uzupełnienie działań realizowanych z EFS lub gdy jest niezbędne do osiągnięcia celów odnoszących się do CT 10. 8. Inwestycje w infrastrukturę kształcenia zawodowego, powinny być ukierunkowane na dostosowanie kształcenia do wymogów, jakie stawia regionalny rynek pracy oraz tworzenie takich warunków nauki, które odzwierciedlają rzeczywiste środowisko pracy zawodowej. 9. W zakresie wsparcia infrastruktury kształcenia zawodowego preferencyjnie traktowane będą przedsięwzięcia powiązane z inteligentnymi specjalizacjami regionu wynikającymi z RIS. 10. Wsparcia nie uzyskają projekty, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu. 11. Premiowane będą projekty wynikające z Gminnego/ Lokalnego Programu Rewitalizacji.
20. Warunki i planowany zakres	Wartość wydatków w ramach cross-financingu nie może

stosowania cross-financingu (%)	<p>stanowić więcej niż 10% finansowania unijnego projektu.</p> <p>Warunki i zakres stosowania zgodny będzie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p> <p>Przewiduje się wykorzystanie mechanizmu cross-financing, gdy jego zastosowanie będzie uzasadnione z punktu widzenia skuteczności lub efektywności osiągania założonych rezultatów.</p>
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	nie dotyczy
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	<p>Dochód w projekcie będzie uwzględniany zgodnie z art. 61 rozporządzenia nr 1303/2013. Zastosowanie znajdą wyłączenia określone w art. 61 ust. 7 i 8 rozporządzenia, w pozostałych przypadkach stosowana będzie metoda obliczania zdyskontowanego dochodu operacji generujących dochód, o której stanowi art. 61 ust. 3 lit b rozporządzenia nr 1303/2013 oraz sekcja III rozdziału II Rozporządzenia nr 480/2014.</p>
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	<p>Przewiduje się stosowanie uproszczonych metod rozliczania wydatków zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p> <p>Szczegółowe warunki stosowania metod uproszczonych zostaną określone w regulaminach poszczególnych konkursów oraz w zasadach dotyczących projektów pozakonkursowych.</p> <p>Przewiduje się możliwość wypłacania zaliczek dla beneficjentów zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p>
24. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	<p>W przypadku wystąpienia pomocy publicznej wsparcie będzie udzielane:</p> <ul style="list-style-type: none"> – na podstawie art. 56 rozporządzenia KE 651/2014 Pomoc inwestycyjna na infrastrukturę lokalną oraz zgodnie z zasadami rozporządzenia Ministra

	Infrastruktury i Rozwoju z dnia 5 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę lokalną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 1208).
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	<p>Projekty objęte pomocą publiczną – maksymalny poziom dofinansowania ze środków EFRR na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego (jeśli dotyczy) powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych, o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli.</p> <p>Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 85%.</p>
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	<p>Projekty objęte pomocą publiczną – maksymalny poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowanych na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych, o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli.</p> <p>Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 95%</p> <p>W przypadku projektów realizowanych na obszarach rewitalizowanych wstępnie przewiduje się środki z budżetu państwa maksymalnie w wysokości 10% wydatków kwalifikowalnych. Poziom dofinansowania z budżetu państwa oraz maksymalny % dofinansowania wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu zostanie ustalony na poziomie kryteriów wyboru projektów.</p>
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	<p>Projekty objęte pomocą publiczną – minimalny poziom wkładu własnego na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych, o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli.</p> <p>Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 5%.</p> <p>W przypadku projektów realizowanych na obszarach rewitalizowanych wstępnie przewiduje się środki z budżetu państwa maksymalnie w wysokości 10% wydatków kwalifikowalnych. Poziom dofinansowania z budżetu państwa oraz maksymalny % dofinansowania wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu zostanie ustalony na poziomie kryteriów wyboru projektów.</p>
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	nie dotyczy

29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	nie dotyczy
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe(EUR)	nie dotyczy
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	nie dotyczy

Działanie 6.5 Rozwój potencjału endogenicznego regionu

OPIS DZIAŁANIA 6.5	
6. Nazwa działania	ROZWÓJ POTENCJAŁU ENDOGENICZNEGO REGIONU
7. Cel szczegółowy działania	Wzrost zatrudnienia poprzez samozatrudnienie i tworzenie nowych miejsc pracy przy wykorzystaniu endogenicznych potencjałów (Cel szczegółowy 6)
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost oczekiwanej liczby odwiedzin w objętych wsparciem miejscach należących do dziedzictwa kulturalnego i naturalnego oraz stanowiących atrakcje turystyczne (CI 9) • Wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach (CI 8) • Wzrost zatrudnienia we wspieranych podmiotach (innych niż przedsiębiorstwa) • Liczba nowo utworzonych miejsc pracy – pozostałe formy
9. Lista wskaźników produktu	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie (CI1) • Liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje (CI2) • Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (dotacje) (CI 6) • Liczba wspartych obiektów turystycznych i rekreacyjnych • Liczba wybudowanych obiektów turystycznych i rekreacyjnych • Liczba przebudowanych obiektów turystycznych i rekreacyjnych
10. Typy projektów	1. Wykorzystanie i rozwój lokalnych zasobów dziedzictwa

	<p>kulturowego, zasobów przyrodniczych lub krajobrazowych.</p> <p>2. Budowa i rozbudowa infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej, wraz z zakupem wyposażenia i sprzętu (np. zagospodarowywanie turystyczne otoczenia zbiorników i cieków wodnych.)</p> <p>3. Adaptacja obiektów do pełnienia funkcji turystycznych.</p> <p>4. Wykorzystanie i rozwój charakterystycznych walorów miejscowości uzdrowiskowych – inwestycje w obiekty i infrastrukturę uzdrowiskową oraz budowa i rozbudowa infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej</p> <p>5. Dopuszcza się realizację projektów, o którym mowa w punktach 1-4 w formule projektu grantowego.</p>	
11. Typ beneficjenta	<ul style="list-style-type: none"> • jednostki samorządu terytorialnego • związki jednostek samorządu terytorialnego • stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego • samorządowe jednostki organizacyjne • organizacje pozarządowe • przedsiębiorstwa • partnerzy prywatni we współpracy z podmiotami publicznymi w przypadku projektów realizowanych w formule partnerstwa publiczno-prywatnego • instytucje otoczenia biznesu⁵² 	
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	mieszkańcy województwa kujawsko-pomorskiego, turyści, przedsiębiorstwa	
13. Instytucja pośrednicząca	nie dotyczy	
14. Instytucja wdrażająca	nie dotyczy	
15. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	słabiej rozwinięty	25 000 000
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Mechanizmy koordynacji i komplementarności opisano w części I SZOOP.	
17. Instrumenty terytorialne	nie dotyczy	
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	<p>Tryb konkursowy</p> <p>Za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów odpowiedzialny jest Departament Wdrażania EFRR Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.</p>	
19. Limity i ograniczenia w realizacji	1. Dopuszcza się realizację projektów w formie	

⁵² Jako podmiot udzielający grantów w przypadku realizacji projektu grantowego.

projektów	<p>współpracy między podmiotami publicznymi, a sektorem prywatnym, których celem jest poprawa realizacji inwestycji w projekty infrastrukturalne lub inne rodzaje operacji realizujących usługi publiczne, poprzez dzielenie ryzyka, wspólne korzystanie ze specjalistycznej wiedzy sektora prywatnego lub dodatkowe źródła kapitału (partnerstwo publiczno-prywatne zgodnie z definicją zawartą w art. 2 pkt 24 rozporządzenia ogólnego nr 1303/2013).</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Podejmowane w ramach działania przedsięwzięcia infrastrukturalne będą powiązane z realizacją celów w zakresie włączenia społecznego i redukcji ubóstwa oraz będą prowadzić do zwiększenia szans na zatrudnienie. Realizowane projekty będą opierać się na zdiagnozowanych potencjałach, a ich wsparcie będzie uwarunkowane wpływem planowanych przedsięwzięć na wzrost zatrudnienia na danym terytorium poprzez tworzenie warunków do powstawania nowych miejsc pracy i samozatrudnienia. 3. Projekt musi się wpisywać w „plan działań” posiadany przez jednostkę/jednostki samorządu terytorialnego zawierający spójną zintegrowaną koncepcję rozwoju potencjału endogenicznego na danym terytorium (np. w postaci strategii dla rozwoju danego obszaru), oparty na dokumencie <i>„Plan Działań dla Priorytetu Inwestycyjnego 8b w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020”</i>⁵³. 4. Wszystkie projekty realizowane w ramach Działania 6.5 muszą uwzględniać dostosowanie infrastruktury oraz wyposażenia do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. 5. Projekty powinny zawierać odniesienie pod kątem komplementarności do innych PI w ramach Programu, tj. 3a w zakresie wsparcia przedsiębiorczości, 6c w zakresie kultury i dziedzictwa kulturowego, 6d w zakresie ochrony przyrody i zasobów naturalnych i właściwych PI finansowanych z EFS, działań realizowanych w ramach EFRROW (w szczególności dzięki realizacji lokalnych strategii rozwoju, wsparciu operacji z zakresu odnowy wsi, jak również rozwoju podstawowych usług na wsi).
-----------	---

⁵³ Dokument przyjęty Stanowiskiem Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 4 czerwca 2018 r., dostępny pod adresem: http://www.mojregion.eu/files/dokumenty%20rpo/3.%20Plan%20dzialan%20PI%208B_zalacznik%201%20-%20Plan%20dzialan.pdf

	<p>6. Nie przewiduje się wsparcia na rzecz infrastruktury opieki nad dziećmi czy infrastruktury podmiotów leczniczych, za wyjątkiem wsparcia infrastruktury podmiotów prowadzących lecznictwo uzdrowiskowe.</p> <p>7. Premiowane projekty mogą także polegać na tworzeniu sprzyjających warunków dla prowadzenia działalności gospodarczej na obszarach, na których ze względu na uwarunkowania prawne czy związane z ochroną środowiska prowadzenie działalności gospodarczej jest trudniejsze niż na innych obszarach.</p> <p>8. Wsparcia nie uzyskają projekty, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu.</p> <p>9. W przypadku realizacji projektów w ramach typu 5 maksymalna wartość wsparcia przyznanego pojedynczemu grantobiorcy w ramach projektu grantowego nie może przekroczyć 200 tys. EUR.</p>
<p>20. Warunki i planowany zakres stosowania <i>cross-financingu</i> (%)</p>	<p>Wartość wydatków w ramach <i>cross-financingu</i> nie może stanowić więcej niż 10% finansowania unijnego projektu.</p> <p>Warunki i zakres stosowania zgodny będzie z Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p> <p>Przewiduje się wykorzystanie mechanizmu <i>cross-financing</i>, gdy jego zastosowanie będzie uzasadnione z punktu widzenia skuteczności lub efektywności osiągania założonych rezultatów.</p>
<p>21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych</p>	<p>10%</p>
<p>22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie</p>	<p>Dochód w projekcie będzie uwzględniany zgodnie z art. 61 rozporządzenia ogólnego nr 1303/2013. Zastosowanie znajdą wyłączenia określone w art. 61 ust. 7 i 8 rozporządzenia, w pozostałych przypadkach stosowana będzie metoda obliczania zdyskontowanego dochodu operacji generujących dochód, o której stanowi art. 61 ust. 3 lit b rozporządzenia nr 1303/2013 oraz sekcja III rozdziału II Rozporządzenia nr 480/2014.</p>
<p>23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków</p>	<p>Przewiduje się stosowanie uproszczonych metod rozliczania wydatków zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do</p>

i planowany zakres systemu zaliczek	<p>spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p> <p>Przewiduje się możliwość wypłacania zaliczek dla beneficjentów zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p>
<p>24. Pomoc publiczna i pomoc <i>de minimis</i></p>	<p>W przypadku wystąpienia pomocy publicznej wsparcie będzie udzielane:</p> <ul style="list-style-type: none"> – na podstawie art. 14 rozporządzenia KE nr 651/2014 Regionalna pomoc inwestycyjna oraz zgodnie z zasadami rozporządzeniem Ministra infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 września 2015 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 1416 z późn. zm.), – na podstawie art. 53 rozporządzenia KE nr 651/2014 Pomoc na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego oraz zgodnie z zasadami rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 28 sierpnia 2015 r. w sprawie pomocy inwestycyjnej na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. 2018 poz. 1594). – na podstawie art. 55 rozporządzenia KE nr 651/2014 Pomoc na infrastrukturę sportową i wielofunkcyjną infrastrukturę rekreacyjną oraz zgodnie z zasadami rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 20 października 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę sportową wielofunkcyjną infrastrukturę rekreacyjną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. 2018 poz. 1593), – na podstawie art. 56 rozporządzenia KE 651/2014 Pomoc inwestycyjna na infrastrukturę lokalną oraz zgodnie z zasadami rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 5 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę lokalną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 1208), – jako pomoc <i>de minimis</i> na podstawie rozporządzenia KE nr 1407/2013 oraz zgodnie z zasadami

	rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 488).
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	<p>Projekty objęte pomocą publiczną – maksymalny poziom dofinansowania ze środków EFRR na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego (jeśli dotyczy) powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych, o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli.</p> <p>Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 85%.</p>
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	<p>Projekty objęte pomocą publiczną – maksymalny poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowanych na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego (jeśli dotyczy) powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych, o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli.</p> <p>Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 85% Wstępnie przewiduje się środki z budżetu państwa.</p>
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	<p>Projekty objęte pomocą publiczną – minimalny poziom wkładu własnego na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego (jeśli dotyczy) powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych, o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli.</p> <p>Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 15%. Wstępnie przewiduje się środki z budżetu państwa.</p>
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	nie dotyczy
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	W przypadku infrastruktury kulturalnej i infrastruktury zrównoważonej turystyki zgodnie z warunkami określonymi w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1301/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i przepisów szczególnych dotyczących celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia” oraz w sprawie uchylecia rozporządzenia (WE) nr 1080/2006
30. Kwota alokacji UE na instrumenty	nie dotyczy

finansowe (EUR)	
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	nie dotyczy

1. Numer i nazwa osi priorytetowej

OŚ PRIORYTETOWA 7 ROZWÓJ LOKALNY KIEROWANY PRZEZ SPOŁECZNOŚĆ

Oś priorytetowa 7. skierowana jest na wsparcie realizacji instrumentu RLKS w zakresie finansowanych ze środków EFRR inwestycji infrastrukturalnych. Działania realizowane w ramach osi mają przyczynić się do wzrostu aktywności społeczności lokalnej, czego efektem końcowym będzie ożywienie społeczne i gospodarcze na obszarach lokalnych. Cel ten zamierza się osiągnąć poprzez skoncentrowanie działań na dwóch obszarach tematycznych, tj. działaniach związanych z rewitalizacją miejscowości wiejskich oraz wsparciu małej przedsiębiorczości lokalnej. Wsparcie przedsiębiorczości lokalnej będzie zaś odbywać się dwutorowo: poprzez stworzenie za pośrednictwem małych inkubatorów przedsiębiorczości warunków do tworzenia się i rozwoju przedsiębiorstw lokalnych oraz poprzez wsparcie inwestycyjne działających już przedsiębiorstw.

2. CELE SZCZEGÓŁOWE OSI PRIORYTETOWEJ

Cel szczegółowy 1: Ożywienie społeczne i gospodarcze na obszarach objętych Lokalnymi Strategiami Rozwoju

3. Charakter osi	nie dotyczy	
4. Fundusz (nazwa i kwota w EUR)	EFRR	35 719 976
5. Instytucja zarządzająca	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego	

Działanie 7.1 Rozwój lokalny kierowany przez społeczność

OPIS DZIAŁANIA 7.1	
6. Nazwa działania	ROZWÓJ LOKALNY KIEROWANY PRZEZ SPOŁECZNOŚĆ
7. Cele szczegółowe działania	Ożywienie społeczne i gospodarcze na obszarach objętych Lokalnymi Strategiami Rozwoju (Cel szczegółowy 1)
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	<ul style="list-style-type: none"> Liczba przedsiębiorstw ulokowanych na zrewitalizowanych obszarach (RLKS) Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanych obszarów Wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach O/K/M (CI8) (RLKS) Liczba nowych produktów/usług wprowadzonych w przedsiębiorstwie Liczba udoskonalonych produktów/usług wprowadzonych w przedsiębiorstwie

	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba nowych przedsiębiorstw powstałych przy wsparciu instytucji otoczenia biznesu (RLKS) • Liczba przedsiębiorstw korzystających z usług (nowych i/lub ulepszonych) świadczonych przez inkubatory przedsiębiorczości
9. Lista wskaźników produktu	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach • Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją (RLKS) • Długość przebudowanych dróg gminnych (RLKS) • Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie (CI1) • Liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje (CI2) • Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie niefinansowe (CI4) (RLKS) • Liczba przedsiębiorstw wspartych w zakresie ekoinnowacji (RLKS) • Liczba usług (nowych lub ulepszonych) świadczonych przez inkubatory przedsiębiorczości • Liczba wspartych inkubatorów przedsiębiorczości (RLKS)
10. Typy projektów	<ol style="list-style-type: none"> 1. Działania infrastrukturalne przyczyniające się do rewitalizacji społeczno-gospodarczej miejscowości wiejskich - w szczególności o dużej koncentracji negatywnych zjawisk społecznych - zmierzające do ożywienia społeczno-gospodarczego danego obszaru i poprawy warunków uczestnictwa osób zamieszkujących obszary problemowe w życiu społecznym i gospodarczym. 2. Wsparcie inwestycyjne mikro i małych przedsiębiorstw - projekty inwestycyjne poprawiające konkurencyjność przedsiębiorstwa, związane z unowocześnieniem sposobu działania jak i oferty poprzez: <ol style="list-style-type: none"> a. rozbudowę przedsiębiorstwa, b. rozszerzenie zakresu działania przedsiębiorstwa, c. działania mające na celu dokonywanie zasadniczych zmian produkcji bądź procesu produkcyjnego, prowadzące do wprowadzenia na rynek nowych lub ulepszonych produktów/usług, d. zmianę stosowanych rozwiązań produkcyjnych, technologicznych, organizacyjnych, e. zmianę wyrobu i usługi, w tym także zmianę sposobu świadczenia usługi. 3. Wspieranie tworzenia i rozwoju małych inkubatorów przedsiębiorczości poprzez dostosowanie istniejących budowli do pełnienia funkcji inkubatora i wsparcie usług świadczonych przez inkubator. 4. Projekty grantowe (w zakresie typu projektu 2).
11. Typ beneficjenta	<ul style="list-style-type: none"> • Lokalne Grupy Działania • jednostki samorządu terytorialnego • związki jednostek samorządu terytorialnego • stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego • samorządowe jednostki organizacyjne • organizacje pozarządowe • mikro i małe przedsiębiorstwa

	<ul style="list-style-type: none"> kościół i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych instytucje otoczenia biznesu partnerzy prywatni we współpracy z podmiotami publicznymi w przypadku projektów realizowanych w formule partnerstwa publiczno-prywatnego 	
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	<ul style="list-style-type: none"> mieszkańcy obszarów objętych Lokalnymi Strategiami Rozwoju 	
13. Instytucja pośrednicząca	nie dotyczy	
14. Instytucja wdrażająca	nie dotyczy	
15. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	słabiej rozwinięty	35 719 976
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Mechanizmy koordynacji i komplementarności opisano w części I SZOOP.	
17. Instrumenty terytorialne	Rozwój lokalny kierowany przez społeczność	
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	<p>Tryb konkursowy</p> <p>Nabór i ocena wniosków – Lokalna Grupa Działania / Departament Wdrażania EFRR Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.</p> <p>Przyjmowanie protestów – Lokalna Grupa Działania/Departament Wdrażania EFRR Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego</p>	
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	<ol style="list-style-type: none"> Realizowane będą wyłącznie projekty wynikające z Lokalnych Strategii Rozwoju. Działania nie będą realizowane w miastach powyżej 20 tys. mieszkańców. Wsparcia nie uzyskają projekty, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu. <p><u>Typ projektu 1</u></p> <p>Nie będą realizowane projekty rewitalizacyjne na obszarach miast.</p> <p>Realizowane będą wyłącznie przedsięwzięcia wynikające z Gminnych/Lokalnych Programów Rewitalizacji.</p> <p>Realizowane przedsięwzięcia muszą wynikać i być powiązane ze zrealizowanymi, realizowanymi lub planowanymi do realizacji działaniami objętymi wsparciem EFS. W przypadku braku możliwości wsparcia z EFS w ramach RPO WK-P 2014-2020 dopuszcza się, aby</p>	

	<p>przedsięwzięcia uzupełniały projekty realizowane ze środków EFS nie pochodzących z RPO WK-P 2014-2020 lub działania finansowane z innych środków publicznych lub prywatnych ukierunkowane na realizację celów w zakresie włączenia społecznego i walki z ubóstwem, a także zwiększenia szans na zatrudnienie.</p> <p>Dopuszcza się rozbudowę, nadbudowę budynku, przy czym dofinansowanie kosztów związanych z realizacją tego rodzaju działań będzie możliwe wyłącznie w odniesieniu do powierzchni rozbudowywanej, nadbudowywanej - nie większej niż 50 % powierzchni całkowitej budynku istniejącego przed realizacją projektu.</p> <p>Przebudowa i modernizacja infrastruktury dróg lokalnych w celu poprawy dostępności do rewitalizowanego obszaru może być realizowana wyłącznie jako element projektu rewitalizacyjnego realizowanego w ramach Osi Priorytetowej 7.</p> <p><u>Typ projektu 2</u></p> <p>Projekty z zakresu wsparcia mikro i małych przedsiębiorstw będą realizowane wyłącznie w formie projektów grantowych.</p> <p><u>Typ projektu 3</u></p> <p>Wsparcie udzielane będzie wyłącznie inkubatorom wspomagającym przedsiębiorstwa z branży nierolniczej (lub tej części działalności przedsiębiorstwa, która dotyczy działalności pozarolniczej).</p> <p>Wsparcie przez inkubator może zostać udzielone wyłącznie mikro lub małym przedsiębiorstwom z obszaru objętego daną LSR.</p> <p>Wsparcie przez inkubator nie może być udzielane przedsiębiorstwom funkcjonującym dłużej niż 4 lata.</p> <p>Świadczenie usług przez inkubator może być skierowane zarówno do przedsiębiorstw wynajmujących powierzchnię w inkubatorze, jak i korzystających z jego pomocy wyłącznie w postaci usług.</p>
20. Warunki i planowany zakres stosowania <i>cross-financingu</i> (%)	nie dotyczy
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowanych	nie dotyczy
22. Warunki uwzględniania dochodu w	Dochód w projekcie będzie uwzględniany zgodnie z art. 61

projekcie	rozporządzenia ogólnego nr 1303/2013. Zastosowanie znajdują wyłączenia określone w art. 61 ust. 7 i 8 rozporządzenia, w pozostałych przypadkach stosowana będzie metoda obliczania zdyskontowanego dochodu operacji generujących dochód, o której stanowi art. 61 ust. 3 lit b rozporządzenia nr 1303/2013 oraz sekcja III rozdziału II rozporządzenia nr 480/2014.
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	<p>Przewiduje się stosowanie uproszczonych metod rozliczania wydatków zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p> <p>Szczegółowe warunki stosowania metod uproszczonych zostaną określone w regulaminach poszczególnych konkursów oraz w zasadach dotyczących projektów pozakonkursowych.</p> <p>Przewiduje się możliwość wypłacania zaliczek dla beneficjentów zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p>
24. Pomoc publiczna i pomoc <i>de minimis</i> (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	<p>W przypadku wystąpienia pomocy publicznej wsparcie udzielane będzie:</p> <p>Typ projektu 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> – na podstawie art. 56 rozporządzenia KE 651/2014 Pomoc inwestycyjna na infrastrukturę lokalną oraz zgodnie z zasadami rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 5 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę lokalną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 1208), – na podstawie art. 53 rozporządzenia KE nr 651/2014 Pomoc na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego oraz zgodnie z zasadami rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 28 sierpnia 2015 r. w sprawie pomocy inwestycyjnej na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. 2018 poz. 1594), – jako pomoc <i>de minimis</i> na podstawie rozporządzenia

	<p>KE nr 1407/2013 oraz zgodnie z zasadami rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 488).</p> <p><u>Typ projektu 2</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – jako pomoc de minimis na podstawie rozporządzenia KE nr 1407/2013 oraz zgodnie z zasadami rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 488). <p><u>Typ projektu 3</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – jako pomoc de minimis na podstawie rozporządzenia KE nr 1407/2013 oraz zgodnie z zasadami rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 488), – na podstawie art. 56 rozporządzenia KE nr 651/2014 Pomoc na infrastrukturę lokalną oraz zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 5 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę lokalną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020 (Dz. U. poz. 1208).
<p>25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu</p>	<p><u>Typ projektu 1</u> – 95%</p> <p><u>Typ projektu 2</u></p> <p>Projekty objęte pomocą publiczną- maksymalny poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowanych na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych, o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli</p> <p><u>Typ projektu 3</u></p> <p>Projekty objęte pomocą publiczną – maksymalny poziom dofinansowania ze środków EFRR na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych, o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli.</p>

	Projekty nie objęte pomocą publiczną – 95%
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	<p><u>Typ projektu 1 – 95%</u></p> <p>W przypadku projektów realizowanych na obszarach rewitalizowanych wstępnie przewiduje się środki z budżetu państwa. Poziom dofinansowania z budżetu państwa oraz maksymalny % dofinansowania wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu zostanie ustalony na poziomie kryteriów wyboru projektów.</p> <p><u>Typ projektu 2</u></p> <p>Projekty objęte pomocą publiczną- maksymalny poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowanych na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych, o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli</p> <p><u>Typ projektu 3</u></p> <p>Projekty objęte pomocą publiczną – maksymalny poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowanych na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych, o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli.</p> <p>Projekty nie objęte pomocą publiczną – 95%</p>
	<p><u>Typ projektu 1 – 5%</u></p> <p>W przypadku projektów realizowanych na obszarach rewitalizowanych wstępnie przewiduje się środki z budżetu państwa. Minimalny poziom wkładu własnego jako % wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu zostanie ustalony na poziomie kryteriów wyboru projektów.</p> <p><u>Typ projektu 2</u></p> <p>Projekty objęte pomocą publiczną – minimalny poziom wkładu własnego na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych, o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli.</p> <p>Projekty nie objęte pomocą publiczną – 5%</p> <p><u>Typ projektu 3</u></p>
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	

	<p>Projekty objęte pomocą publiczną – minimalny poziom wkładu własnego na poziomie beneficjenta oraz odbiorcy końcowego powinien być ustalony zgodnie z wymogami właściwych programów pomocowych, o których mowa w punkcie 24 niniejszej tabeli.</p> <p>Projekty nie objęte pomocą publiczną – 5%</p>
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	<p><u>Typ projektu 2</u></p> <p>Maksymalna wartość grantu w ramach projektu grantowego – 100 tys. PLN</p>
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	nie dotyczy
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	nie dotyczy
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	nie dotyczy

1. Numer i nazwa osi priorytetowej

OŚ PRIORYTETOWA 8 AKTYWNI NA RYNKU PRACY

Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych i biernych zawodowo stanowi jedno z podstawowych wyzwań polityki województwa kujawsko-pomorskiego w obszarze rynku pracy. Wsparcie w ramach Osi 8 w szczególności będzie koncentrować się na grupach, które doświadczają największych trudności związanych z wejściem i utrzymaniem się na rynku pracy, tj. osobach po 50 roku życia, kobietach, osobach z niepełnosprawnościami, długotrwale bezrobotnych oraz o niskich kwalifikacjach. W celu zwiększenia zatrudnienia wskazanych grup docelowych realizowane będzie wsparcie dopasowane do indywidualnych potrzeb, w tym pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy oraz wysokiej jakości instrumenty i usługi rynku pracy służące nabywaniu oraz podnoszeniu kompetencji i kwalifikacji zawodowych, czy zdobyciu doświadczenia zawodowego wymaganego przez pracodawców. Możliwe będzie również uzyskanie wsparcia na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej. Większość środków na aktywizację zawodową bezrobotnych będzie w dyspozycji powiatowych urzędów pracy, realizujących projekty wybierane w trybie pozakonkursowym. Efektem realizowanych działań będzie podniesienie zdolności do zatrudnienia wspieranych osób, a jednym z wyznaczników tego będzie tzw. **efektywność zatrudnieniowa** określająca minimalny odsetek uczestników, którzy podejmą zatrudnienie w wyniku objęcia wsparciem.

Duży nacisk zostanie położony na wsparcie zatrudnienia osób pełniących funkcje opiekuńcze nad dziećmi do lat 3. Tworzone będą nowe żłobki i kluby dziecięce. Finansowane będą również przedsięwzięcia polegające na rozwijaniu form nieinstytucjonalnej opieki u dziennego opiekuna lub niani.

Ponadto w ramach Osi 8 realizowane będą działania ukierunkowane na rozwój kompetencji i kwalifikacji pracowników przedsiębiorstw i przedsiębiorców z sektora MŚP, przyczyniające się do podniesienia ich konkurencyjności, oraz wsparcie o charakterze outplacementowym dla pracowników zagrożonych zwolnieniem z przyczyn zakładu pracy, będących na okresie wypowiedzenia lub zwolnionych w okresie nie dłuższym niż 6 miesięcy.

Ze względu na zdiagnozowane problemy zdrowotne mieszkańców regionu oraz wyzwania związane z utrzymaniem aktywności zawodowej przewiduje się realizację licznych programów zdrowotnych oraz programów polityki zdrowotnej. Interwencja przyczyni się do poprawy stanu zdrowia zasobów pracy, podniesienia świadomości w zakresie profilaktyki zdrowotnej oraz wydłużenia aktywności zawodowej osób pracujących i osób zagrożonych trwałym wykluczeniem z rynku pracy.

2. CELE SZCZEGÓŁOWE OSI PRIORYTETOWEJ

Cel szczegółowy 1: zwiększenie zatrudnienia osób powyżej 29 r. ż. znajdujących się w trudnej sytuacji na rynku pracy, w tym osób powyżej 50 r. ż., osób z niepełnosprawnościami, długotrwale bezrobotnych i o niskich kwalifikacjach

Cel szczegółowy 2: poprawa sytuacji zawodowej osób zatrudnionych na umowach krótkoterminowych oraz pracujących w ramach umów cywilno-prawnych oraz ubogich pracujących

Cel szczegółowy 3: wzrost liczby przedsiębiorstw zdolnych do trwałego funkcjonowania

Cel szczegółowy 4: zwiększenie zatrudnienia osób pełniących funkcje opiekuńcze nad dziećmi do lat 3

Cel szczegółowy 5: zwiększenie dostępności miejsc świadczenia usług opieki nad dziećmi do lat 3

Cel szczegółowy 6: zapewnienie dostępu do usług rozwojowych dla MŚP i ich pracowników

Cel szczegółowy 7: poprawa sytuacji na rynku pracy osób zwolnionych w okresie nie dłuższym niż 6 m-cy, zagrożonych zwolnieniem lub przewidzianych do zwolnienia z przyczyn dotyczących zakładu pracy poprzez udział we wsparciu outplacementowym

Cel szczegółowy 8: wydłużenie aktywności zawodowej osób, w szczególności powyżej 50 roku życia

Cel szczegółowy 9: zwiększenie udziału osób w wieku aktywności zawodowej w programach profilaktycznych, rehabilitacji i ochrony zdrowia

3. Charakter osi	nie dotyczy	
4. Fundusz (nazwa i kwota w EUR)	EFS	183 006 261
5. Instytucja zarządzająca	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego	

Działanie 8.1 Podniesienie aktywności zawodowej osób bezrobotnych poprzez działania powiatowych urzędów pracy

OPIS DZIAŁANIA 8.1	
6. Nazwa działania	PODNIESIENIE AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ OSÓB BEZROBOTNYCH POPRZEC DZIAŁANIA POWIATOWYCH URZĘDÓW PRACY
7. Cel szczegółowy działania	Zwiększenie zatrudnienia osób powyżej 29 r. ż. ⁵⁴ znajdujących się w trudnej sytuacji na rynku pracy, w tym osób powyżej 50 r. ż. ⁵⁵ , osób z niepełnosprawnościami, długotrwale bezrobotnych i o niskich kwalifikacjach (Cel szczegółowy 1)
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	<ul style="list-style-type: none"> Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, po opuszczeniu programu (CR04) Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej
9. Lista wskaźników produktu	<ul style="list-style-type: none"> Liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych, objętych wsparciem w programie (CO01) Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie (CO02) Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie (CO16) Liczba osób w wieku 50 lat i więcej objętych wsparciem w programie Liczba osób o niskich kwalifikacjach objętych wsparciem w programie Liczba osób, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie
10. Typy projektów	Instrumenty i usługi rynku pracy wynikające z ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. <i>o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy</i> (Dz. U. z 2018 r., poz. 1265 z późn. zm.), z wyłączeniem robót publicznych, odnoszące się do następujących

⁵⁴ Osoby powyżej 29 roku życia rozumiane jako osoby, które ukończyły 30 rok życia (łącznie z dniem 30-tych urodzin)

⁵⁵ tj. osoby mające 50 lat i więcej (od dnia 50-tych urodzin)

	<p>typów operacji:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wsparcie ukierunkowane na pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy⁵⁶, w tym: <ol style="list-style-type: none"> a) działania związane z identyfikacją potrzeb osób bezrobotnych ukierunkowane na opracowanie i wdrożenie Indywidualnych Planów Działań, b) działania z zakresu pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego świadczone na rzecz osób bezrobotnych, c) warsztaty aktywnego poszukiwania pracy. 2. Instrumenty i usługi rynku pracy służące nabywaniu oraz podnoszeniu kompetencji i kwalifikacji zawodowych jak również lepszemu ich dopasowaniu do potrzeb rynku pracy, w tym: <ol style="list-style-type: none"> a) działania ukierunkowane na rozwijanie kwalifikacji zawodowych poprzez organizację szkoleń zawodowych, specjalistycznych kursów, finansowanie studiów podyplomowych. 3. Instrumenty i usługi rynku pracy służące zdobyciu doświadczenia zawodowego wymaganego przez pracodawców, w tym: <ol style="list-style-type: none"> a) działania ukierunkowane na realizację programów staży, b) działania ukierunkowane na wsparcie adaptacyjne w miejscu pracy, w tym w zakresie wyposażenia i wyposażenia stanowiska pracy, subsydiowane zatrudnienie. 4. Wsparcie w formie bezzwrotnych dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej oraz doradztwo i szkolenia umożliwiające uzyskanie wiedzy i umiejętności niezbędnych do podjęcia i prowadzenia działalności gospodarczej.
11. Typ beneficjenta	<ul style="list-style-type: none"> • powiatowe urzędy pracy
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	<p>Osoby zarejestrowane w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotne, powyżej 29 roku życia⁵⁷, w szczególności:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) osoby powyżej 50 roku życia⁵⁸, b) kobiety, c) osoby z niepełnosprawnościami, d) osoby długotrwale bezrobotne, e) osoby o niskich kwalifikacjach.
13. Instytucja pośrednicząca	Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu

⁵⁶ Udzielanie wsparcia w postaci usług i instrumentów, wskazanych w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, musi zostać poprzedzone pogłębioną analizą umiejętności, predyspozycji i problemów zawodowych danego uczestnika projektu, m.in. poprzez opracowanie/aktualizację Indywidualnego Planu Działania, o którym mowa w art. 34a ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Analiza ta pozwoli na dopasowanie oferty pomocy w taki sposób, aby odpowiadała na rzeczywiste potrzeby danego uczestnika projektu. Każdy z uczestników projektu powinien otrzymać ofertę wsparcia obejmującą formy wsparcia, które zostaną zidentyfikowane u niego jako niezbędne w celu poprawy jego sytuacji na rynku pracy lub uzyskania zatrudnienia.

⁵⁷ Osoby powyżej 29 r. ż. rozumiane jako osoby, które ukończyły 30 r. ż. (łącznie z dniem 30-tych urodzin)

⁵⁸ tj. osoby mające 50 lat i więcej (od dnia 50-tych urodzin)

14.	Instytucja wdrażająca	nie dotyczy	
15.	Kategoria regionu wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	słabiej rozwinięty	79 643 286,40
16.	Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Mechanizmy koordynacji i komplementarności opisano w części I SZOOP.	
17.	Instrumenty terytorialne	nie dotyczy	
18.	Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Tryb pozakonkursowy Za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów odpowiedzialny jest Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu	
19.	Limity i ograniczenia w realizacji projektów	<p>1. Limity i ograniczenia wynikające z:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 ➤ Wytycznych w zakresie realizacji projektów finansowanych ze środków Funduszu Pracy w ramach programów operacyjnych współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020 ➤ Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze rynku pracy na lata 2014-2020 ➤ opracowanych przez IZ RPO zasad realizacji wsparcia w zakresie CT 8. <p>2. Przedsięwzięcia w zakresie aktywizacji zawodowej uwzględniają minimalny poziom efektywności zatrudnieniowej mierzony zgodnie z metodologią nie uwzględniającą umów cywilno-prawnych określoną w wytycznych horyzontalnych w obszarze rynku pracy.</p> <p>3. Powiatowe urzędy pracy realizują projekty w zakresie aktywizacji zawodowej przewidujące działania skierowane wyłącznie dla bezrobotnych w rozumieniu ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz w sposób i na zasadach określonych w tej ustawie.</p> <p>4. Bezrobotni mężczyźni w wieku 30-49 lat, którzy nie należą do kategorii uczestników wymienionych w pkt. 12 lit. c-e), nie mogą stanowić więcej niż 20% ogółu bezrobotnych objętych wsparciem w projektach realizowanych w ramach PI 8i. Grupa ta może korzystać z wszystkich form wsparcia przewidzianych</p>	

	w ramach Działania z zastrzeżeniem, że udzielenie wsparcia ma prowadzić do podwyższenia lub nabycia nowych kwalifikacji czy kompetencji lub utrzymania kwalifikacji lub kompetencji uczestników projektów lub do rozpoczęcia prowadzenia działalności gospodarczej.
20. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%)	nie dotyczy
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	nie dotyczy
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Pomniejszenie dochodu zgodnie z art. 65 ust. 8 rozporządzenia ogólnego nr 1303/2013.
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	<p>Uproszczone formy rozliczania wydatków mają zastosowanie zgodnie z Wytocznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 jedynie do kosztów pośrednich rozliczanych ryczałtem do wysokości określonej w art. 9 ust. 2d ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.</p> <p>Finansowanie zaliczkowe nieplanowane - finansowanie projektów odbywa się na zasadach określonych w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.</p>
24. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	<p>W przypadku wystąpienia pomocy publicznej i pomocy <i>de minimis</i> zastosowanie mają:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozporządzenie KE nr 1407/2013 – rozporządzenie KE nr 651/2014 – rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 24 czerwca 2014 r. w sprawie organizowania prac interwencyjnych i robót publicznych oraz jednorazowej refundacji kosztów z tytułu opłaconych składek na ubezpieczenia społeczne (Dz. U. poz. 864) – rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 24 czerwca 2014 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie dokonywania z Funduszu Pracy refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowania bezrobotnego oraz przyznawania środków na podjęcie działalności gospodarczej (Dz. U. poz. 846) – rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki

	<p>Spółecznej z dnia 14 lipca 2017 r. w sprawie dokonywania z Funduszu Pracy refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy oraz przyznawania środków na podjęcie działalności gospodarczej (Dz. U. poz. 1380)</p>
<p>25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu</p>	85%
<p>26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)</p>	100%
<p>27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych</p>	nie dotyczy
<p>28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)</p>	nie dotyczy
<p>29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)</p>	nie dotyczy
<p>30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)</p>	nie dotyczy
<p>31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych</p>	nie dotyczy
<p>32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania</p>	nie dotyczy
<p>33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych</p>	nie dotyczy

Działanie 8.2 Wspieranie aktywności zawodowej w regionie

OPIS DZIAŁANIA 8.2	
Nazwa działania	WSPIERANIE AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ W REGIONIE
Cele szczegółowe działania	<p>Zwiększenie zatrudnienia osób powyżej 29 r. ż.⁵⁹ znajdujących się w trudnej sytuacji na rynku pracy, w tym osób powyżej 50 r.ż.⁶⁰, osób z niepełnosprawnościami, długotrwale bezrobotnych i o niskich kwalifikacjach (Cel szczegółowy 1)</p> <p>Poprawa sytuacji zawodowej osób zatrudnionych na umowach krótkoterminowych oraz pracujących w ramach umów cywilno-prawnych oraz ubogich pracujących (Cel szczegółowy 2)</p>

Poddziałanie 8.2.1 Wsparcie na rzecz podniesienia poziomu aktywności zawodowej osób pozostających bez zatrudnienia

OPIS PODDZIAŁANIA 8.2.1	
6. Nazwa poddziałania	WSPARCIE NA RZECZ PODNIESIENIA POZIOMU AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ OSÓB POZOSTAJĄCYCH BEZ ZATRUDNIENIA
7. Cel szczegółowy poddziałania	Zwiększenie zatrudnienia osób powyżej 29 r. ż. ⁶¹ znajdujących się w trudnej sytuacji na rynku pracy, w tym osób powyżej 50 r. ż., osób z niepełnosprawnościami, długotrwale bezrobotnych i o niskich kwalifikacjach (Cel szczegółowy 1)
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, po opuszczeniu programu (CR04) • Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu • Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej
9. Lista wskaźników produktu	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych, objętych wsparciem w programie (CO01) • Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie (CO02) • Liczba osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie (CO03) • Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie (CO16) • Liczba osób w wieku 50 lat i więcej objętych wsparciem w programie • Liczba osób o niskich kwalifikacjach objętych wsparciem w programie

⁵⁹ Osoby powyżej 29 roku życia rozumiane jako osoby, które ukończyły 30 rok życia (łącznie z dniem 30-tych urodzin)

⁶⁰ tj. osoby mające 50 lat i więcej (od dnia 50-tych urodzin)

⁶¹ Osoby powyżej 29 roku życia rozumiane jako osoby, które ukończyły 30 rok życia (łącznie z dniem 30-tych urodzin)

	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie • Liczba osób pracujących znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy objętych wsparciem w programie
10. Typy projektów	<p>Wsparcie kompleksowej aktywizacji zawodowej osób powyżej 29 roku życia, poprzez:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wsparcie ukierunkowane na pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy⁶²: <ol style="list-style-type: none"> a) działania związane z identyfikacją potrzeb ukierunkowane na opracowanie i wdrożenie Indywidualnych Planów Działań, b) działania z zakresu pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego oraz poradnictwa psychologicznego świadczone na rzecz uczestników projektu, c) warsztaty aktywnego poszukiwania pracy. 2. Instrumenty i usługi rynku pracy służące nabywaniu oraz podnoszeniu kompetencji i kwalifikacji zawodowych jak również lepszemu ich dopasowaniu do potrzeb rynku pracy: <ol style="list-style-type: none"> a) działania ukierunkowane na rozwijanie kwalifikacji zawodowych poprzez organizację szkoleń zawodowych, specjalistycznych kursów, finansowanie studiów podyplomowych, finansowanie studiów uzupełniających (uzupełnienie kwalifikacji poprzez finansowanie nauki na studiach niestacjonarnych). 3. Instrumenty i usługi rynku pracy służące zdobyciu doświadczenia zawodowego wymaganego przez pracodawców: <ol style="list-style-type: none"> a) działania ukierunkowane na realizację programów staży i praktyk zawodowych, b) działania ukierunkowane na wsparcie adaptacyjne w miejscu pracy, w tym w zakresie doposażenia i wyposażenia stanowiska pracy, subsydiowane zatrudnienie. 4. Wsparcie działań z zakresu mobilności zawodowej i terytorialnej: <ol style="list-style-type: none"> a) wsparcie finansowe w postaci dodatku relokacyjnego, b) realizacja ukierunkowanych schematów mobilności transnarodowej (USMT) EURES. 5. Wsparcie działań z zakresu reorientacji zawodowej rolników i rybaków oraz członków ich rodzin: <ol style="list-style-type: none"> a) działania obejmujące formy wsparcia określone w pkt. 1-4a, b) wsparcie w formie bezzwrotnych dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej oraz doradztwo i szkolenia umożliwiające uzyskanie wiedzy i umiejętności niezbędnych do podjęcia i prowadzenia działalności

⁶² Udzielenie wsparcia w ramach projektów aktywizacji zawodowej każdorazowo jest poprzedzone identyfikacją potrzeb uczestnika projektu (w tym m.in. poprzez diagnozowanie potrzeb szkoleniowych, możliwości doskonalenia zawodowego) oraz opracowaniem lub aktualizacją dla każdego uczestnika projektu Indywidualnego Planu Działania, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 10a i art. 34a ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy lub innego dokumentu pełniącego analogiczną funkcję.

	gospodarczej, wsparcie pomostowe.	
11. Typ beneficjenta	<p>W przypadku typów projektu od 1 do 4a i 5:</p> <ul style="list-style-type: none"> instytucje rynku pracy w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy: <ul style="list-style-type: none"> - publiczne służby zatrudnienia, - agencje zatrudnienia, - instytucje szkoleniowe, - instytucje dialogu społecznego, - instytucje partnerstwa lokalnego. <p>W przypadku typu projektu 4b:</p> <ul style="list-style-type: none"> akredytowane podmioty w zakresie usług EURES 	
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	<p>Osoby powyżej 29 roku życia⁶³:</p> <ol style="list-style-type: none"> bezrobotne i bierne zawodowo, w szczególności: <ol style="list-style-type: none"> osoby powyżej 50 roku życia⁶⁴, kobiety, osoby z niepełnosprawnościami, osoby długotrwale bezrobotne, osoby o niskich kwalifikacjach, reemigranci, imigranci (w tym osoby polskiego pochodzenia), osoby odchodzące z rolnictwa i rybactwa i ich rodziny. 	
13. Instytucja pośrednicząca	Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu	
14. Instytucja wdrażająca	nie dotyczy	
15. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	słabiej rozwinięty	10 410 304,60
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Mechanizmy koordynacji i komplementarności opisano w części I SZOOP.	
17. Instrumenty terytorialne	nie dotyczy	
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	<p>Tryb konkursowy</p> <p>Za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów odpowiedzialny jest Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu</p>	
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	<ol style="list-style-type: none"> Limity i ograniczenia wynikające z: <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju</i> 	

⁶³ Osoby powyżej 29 r. ż. rozumiane jako osoby, które ukończyły 30 r. ż. (łącznie z dniem 30-tych urodzin); dotyczy również osób określonych w pkt. 2-4

⁶⁴ tj. osoby mające 50 lat i więcej (od dnia 50-tych urodzin)

	<p><i>Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze rynku pracy na lata 2014-2020</i> ➤ opracowanych przez IZ RPO zasad realizacji wsparcia w zakresie CT 8. <ol style="list-style-type: none"> 2. Przedsięwzięcia w zakresie aktywizacji zawodowej uwzględniają minimalny poziom efektywności zatrudnieniowej mierzony zgodnie z metodologią nie uwzględniającą umów cywilno-prawnych określoną w wytycznych horyzontalnych w obszarze rynku pracy. 3. Priorytetowo będą traktowane projekty zakładające efektywność zatrudnieniową wyższą niż wymagany minimalny próg. 4. Wsparcie skierowane będzie w szczególności do osób po 50 r. ż., osób z niepełnosprawnościami, kobiet, osób długotrwale bezrobotnych i o niskich kwalifikacjach. 5. Ukierunkowane schematy mobilności transnarodowej (USMT) EURES będą realizowane na podstawie diagnozy przeprowadzonej w ramach analizy społeczno-gospodarczej regionu. 6. Premiowane będą projekty wynikające z Gminnego/Lokalnego Programu Rewitalizacji. 7. Osoby zaliczające się do grup docelowych wymienionych w pkt. 12 ppkt. 2-4 nie będą stanowiły więcej niż 40% ogółu uczestników projektów realizowanych w ramach PI 8i. Wsparcie tych grup docelowych powinno wynikać z oceny sytuacji społeczno-gospodarczej. 8. Bezrobotni mężczyźni w wieku 30-49 lat (którzy nie należą do kategorii uczestników wymienionych w pkt. 12 ppkt. 1 lit. c-e, ppkt 2-4) nie mogą stanowić więcej niż 20% ogółu bezrobotnych objętych wsparciem w projektach realizowanych w ramach PI 8i. Grupa ta może korzystać z wszystkich form wsparcia przewidzianych w ramach Poddziałania z zastrzeżeniem, że udzielenie wsparcia ma prowadzić do podwyższenia lub nabycia nowych kwalifikacji czy kompetencji lub utrzymania kwalifikacji lub kompetencji uczestników projektów lub do rozpoczęcia prowadzenia działalności gospodarczej. 9. W przypadku znalezienia przez osoby zamierzające odejść z rolnictwa oraz rybactwa oraz członków ich rodzin zatrudnienia poza sektorem rolniczym lub
--	--

	<p>prowadzenia własnej pozarolniczej działalności gospodarczej niezbędne będzie przejście reorientowanych osób z systemu ubezpieczeń społecznych rolników (KRUS) do ogólnego systemu ubezpieczeń społecznych (ZUS).</p>
<p>20.Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%)</p>	<p>Wartość wydatków w ramach <i>cross-financingu</i> nie może stanowić więcej niż 10% całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu.</p> <p>Warunki i zakres stosowania zgodny będzie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020</p>
<p>21.Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych</p>	<p>10%⁶⁵</p>
<p>22.Warunki uwzględniania dochodu w projekcie</p>	<p>Pomniejszenie dochodu zgodnie z art. 65 ust. 8 rozporządzenia ogólnego nr 1303/2013.</p>
<p>23.Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek</p>	<p>Przewiduje się stosowanie uproszczonych metod rozliczania wydatków zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p> <p>Przewiduje się system zaliczkowy zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p>
<p>24.Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)</p>	<p>W przypadku wystąpienia pomocy publicznej i pomocy <i>de minimis</i> zastosowanie mają:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozporządzenie KE nr 1407/2013 - rozporządzenie KE nr 651/2014 - rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 2 lipca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy <i>de minimis</i> oraz pomocy publicznej w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 1073)

⁶⁵ Z zastrzeżeniem, że wartość wydatków poniesionych na zakup środków trwałych o wartości jednostkowej równej i wyższej niż 3500 PLN netto w ramach kosztów bezpośrednich projektu oraz wydatków w ramach *cross-financingu* nie może łącznie przekroczyć 10% wydatków projektu

25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	85%
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	95%
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	5%
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Minimalna wartość projektu: 100 000 Maksymalna wartość projektu: nie dotyczy
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	nie dotyczy
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	nie dotyczy
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	nie dotyczy

Poddziałanie 8.2.2 Wsparcie osób pracujących znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy

OPIS PODDZIAŁANIA 8.2.2	
6. Nazwa poddziałania	WSPARCIE OSÓB PRACUJĄCYCH ZNAJDUJĄCYCH SIĘ W NIEKORZYSTNEJ SYTUACJI NA RYNKU PRACY
7. Cel szczegółowy poddziałania	Poprawa sytuacji zawodowej osób zatrudnionych na umowach krótkoterminowych oraz pracujących w ramach umów cywilno-prawnych oraz ubogich pracujących (Cel szczegółowy 2)
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	<ul style="list-style-type: none"> Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej

9. Lista wskaźników produktu	<ul style="list-style-type: none"> Liczba osób pracujących znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy objętych wsparciem w programie Liczba osób, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie		
10. Typy projektów	Wsparcie służące poprawie sytuacji na rynku pracy osób zatrudnionych na umowach krótkoterminowych oraz pracujących w ramach umów cywilno-prawnych oraz ubogich pracujących, obejmujące: 1. Doradztwo zawodowe wraz z opracowaniem i wdrożeniem Indywidualnych Planów Działań. 2. Działania z zakresu pośrednictwa pracy świadczone na rzecz uczestników projektu. 3. Działania ukierunkowane na rozwijanie kompetencji/kwalifikacji zawodowych poprzez organizację szkoleń zawodowych, specjalistycznych kursów, finansowanie studiów podyplomowych, studiów uzupełniających (uzupełnienie kwalifikacji poprzez finansowanie nauki na studiach niestacjonarnych). 4. Wsparcie w formie bezzwrotnych dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej oraz doradztwo i szkolenia umożliwiające uzyskanie wiedzy i umiejętności niezbędnych do podjęcia i prowadzenia działalności gospodarczej, wsparcie pomostowe.		
11. Typ beneficjenta	Wszystkie podmioty z wyłączeniem powiatowych urzędów pracy i osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych).		
12. Grupa docelowa/ostateczni odbiorcy wsparcia	Osoby powyżej 29 roku życia ⁶⁶ : <ul style="list-style-type: none"> ubogie pracujące zatrudnione na umowach krótkoterminowych i/lub pracujący w ramach umów cywilno-prawnych		
13. Instytucja pośrednicząca	Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu		
14. Instytucja wdrażająca	nie dotyczy		
15. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	słabiej rozwinięty	4 100 000	
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Mechanizmy koordynacji i komplementarności opisano w części I SZOOP.		
17. Instrumenty terytorialne	nie dotyczy		
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków	Tryb konkursowy Za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów odpowiedzialny jest Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu		

⁶⁶ Osoby powyżej 29 r. ż. rozumiane jako osoby, które ukończyły 30 r. ż. (łącznie z dniem 30-tych urodzin)

oraz przyjmowanie protestów	
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	<p>1. Limity i ograniczenia wynikające z:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 ➤ Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze rynku pracy na lata 2014-2020 ➤ opracowanych przez IZ RPO zasad realizacji wsparcia w zakresie CT 8. <p>2. Przedsięwzięcia w zakresie poprawy sytuacji osób na rynku pracy uwzględniają minimalny poziom efektywności zawodowej mierzony zgodnie z metodologią określoną w wytycznych horyzontalnych w obszarze rynku pracy.</p> <p>3. Grupa docelowa wymieniona w pkt. 12 nie będzie stanowiła więcej niż 40% ogółu uczestników projektów realizowanych w ramach Priorytetu 8i. Wsparcie tej grupy docelowej powinno wynikać z oceny sytuacji społeczno-gospodarczej.</p>
20. Warunki i planowany zakres stosowania <i>cross-financingu</i> (%)	<p>Wartość wydatków w ramach <i>cross-financingu</i> nie może stanowić więcej niż 10% całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu.</p> <p>Warunki i zakres stosowania zgodny będzie z Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020</p>
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	10% ⁶⁷
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Pomniejszenie dochodu zgodnie z art. 65 ust. 8 rozporządzenia ogólnego nr 1303/2013.
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Przewiduje się stosowanie uproszczonych metod rozliczania wydatków zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu

⁶⁷ Z zastrzeżeniem, że wartość wydatków poniesionych na zakup środków trwałych o wartości jednostkowej równej i wyższej niż 3500 PLN netto w ramach kosztów bezpośrednich projektu oraz wydatków w ramach *cross-financingu* nie może łącznie przekroczyć 10% wydatków projektu

	<p>Spółecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p> <p>Przewiduje się system zaliczkowy zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p>
<p>24. Pomoc publiczna i pomoc <i>de minimis</i> (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)</p>	<p>W przypadku wystąpienia pomocy publicznej i pomocy <i>de minimis</i> zastosowanie mają:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozporządzenie KE nr 1407/2013 - rozporządzenie KE nr 651/2014 - rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 2 lipca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy <i>de minimis</i> oraz pomocy publicznej w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 1073)
<p>25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu</p>	85%
<p>26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)</p>	95%
<p>27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych</p>	5%
<p>28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)</p>	<p>Minimalna wartość projektu: 100 000</p> <p>Maksymalna wartość projektu: nie dotyczy</p>
<p>29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu</p>	nie dotyczy
<p>30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)</p>	nie dotyczy
<p>31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych</p>	nie dotyczy
<p>32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania</p>	nie dotyczy
<p>33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych</p>	nie dotyczy

Działanie 8.3 Wsparcie przedsiębiorczości i samozatrudnienia w regionie

OPIS DZIAŁANIA 8.3	
6. Nazwa działania	WSPARCIE PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I SAMOZATRUDNIENIA W REGIONIE
7. Cel szczegółowy działania	Wzrost liczby przedsiębiorstw zdolnych do trwałego funkcjonowania (Cel szczegółowy 3)
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	<ul style="list-style-type: none"> Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej
9. Lista wskaźników produktu	<ul style="list-style-type: none"> Liczba osób, pozostających bez pracy, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie
10. Typy projektów	<p>Wsparcie służące rozwojowi przedsiębiorczości i samozatrudnienia obejmujące:</p> <ol style="list-style-type: none"> działania szkoleniowo-doradcze (w tym poradnictwo psychologiczne) dla osób planujących rozpoczęcie działalności gospodarczej, wsparcie w formie bezzwrotnych dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej nie wyższe niż 6-krotna wysokość przeciętnego wynagrodzenia⁶⁸ na osobę, wsparcie pomostowe dla osób, które rozpoczęły prowadzenie działalności gospodarczej w ramach danego projektu, obejmujące: <ol style="list-style-type: none"> usługi doradczo-szkoleniowe o charakterze specjalistycznym (indywidualne i grupowe) udzielane w okresie pierwszych 12 miesięcy prowadzenia działalności gospodarczej, usługi asystentury z wykorzystaniem mentoringu, wsparcie finansowe wypłacane miesięcznie w kwocie nie większej niż równowartość minimalnego wynagrodzenia za pracę, o którym mowa w przepisach o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, obowiązującego na dzień wypłacenia wsparcia bezzwrotnego (dotacji) lub zwrotnego (pożyczki) przez okres od 6 do 12 miesięcy od dnia rozpoczęcia prowadzenia działalności gospodarczej.
11. Typ beneficjenta	<p>W przypadku projektów z zakresu wsparcia bezzwrotnego:</p> <ul style="list-style-type: none"> wszystkie podmioty z wyłączeniem powiatowych urzędów pracy oraz osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych).
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy	<p>W przypadku projektów z zakresu wsparcia bezzwrotnego:</p> <ul style="list-style-type: none"> osoby bezrobotne i bierne zawodowo, powyżej 29 roku życia⁶⁹, należące co najmniej do jednej z poniższych grup:

⁶⁸ W rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 28 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

⁶⁹ Osoby powyżej 29 r. ż. rozumiane jako osoby, które ukończyły 30 r. ż. (łącznie z dniem 30-tych urodzin)

wsparcia	<ul style="list-style-type: none"> - osoby powyżej 50 roku życia⁷⁰, - kobiety, - osoby z niepełnosprawnościami, - osoby długotrwale bezrobotne, - osoby o niskich kwalifikacjach. <p>Ze wsparcia wyłączone są osoby, które posiadały aktywny wpis do rejestru Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, były zarejestrowane jako przedsiębiorcy w Krajowym Rejestrze Sądowym lub prowadziły działalność gospodarczą na podstawie odrębnych przepisów (w tym m.in. działalność adwokacką, komorniczą lub oświatową) w okresie 12 miesięcy poprzedzających dzień przystąpienia do projektu.</p> <p>Uczestnik projektu ubiegający się o przyznanie środków finansowych na rozwój przedsiębiorczości jest zobowiązany do złożenia oświadczenia o niekorzystaniu równoległe z innymi środkami publicznymi, w tym zwłaszcza ze środków Funduszu Pracy, PFRON, środków oferowanych w ramach RPO WK-P 2014-2020 na pokrycie tych samych wydatków związanych z podjęciem oraz prowadzeniem działalności gospodarczej.</p>	
13.Instytucja pośrednicząca	nie dotyczy	
14.Instytucja wdrażająca	nie dotyczy	
15.Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	słabiej rozwinięty	10 903 972
16.Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Mechanizmy koordynacji i komplementarności opisano w części I SZOOP.	
17.Instrumenty terytorialne	nie dotyczy	
18.Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	<p>Tryb konkursowy</p> <p>Za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów odpowiedzialny jest Departament Spraw Społecznych, Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego i Zdrowia Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.</p>	
19.Limity i ograniczenia w realizacji projektów	<p>1. Limity i ograniczenia wynikające z:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 ➤ Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu 	

⁷⁰ tj. osoby mające 50 lat i więcej (od dnia 50-tych urodzin)

	<p><i>Społecznego w obszarze rynku pracy na lata 2014-2020</i></p> <p>➤ opracowanych przez IZ RPO zasad realizacji wsparcia w zakresie CT 8.</p> <p>2. Wsparcie jest skierowane do osób bezrobotnych lub osób biernych zawodowo, które znajdują się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy, tj. do osób po 50 roku życia, osób z niepełnosprawnościami, osób długotrwale bezrobotnych, kobiet oraz osób o niskich kwalifikacjach.</p> <p>3. Wsparcie osób bezrobotnych lub osób biernych zawodowo nieznajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy nie stanowi więcej niż 20% alokacji w ramach Działania.</p> <p>4. Promowane będzie wsparcie dla nowo powstałych w ramach projektu przedsiębiorstw generujących dodatkowe miejsca pracy.</p> <p>5. Działalność gospodarcza rozpoczęta w ramach projektu jest prowadzona co najmniej przez okres 12 miesięcy od dnia faktycznego rozpoczęcia działalności gospodarczej (zgodnie z aktualnym wpisem do CEIDG lub KRS).</p> <p>6. Premiowane będą projekty wynikające z Gminnego/Lokalnego Programu Rewitalizacji.</p>
20. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%)	<p>Wartość wydatków w ramach <i>cross-financingu</i> nie może stanowić więcej niż 10% całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu.</p> <p>Warunki i zakres stosowania zgodny będzie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020</p>
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	10% ⁷¹
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Pomniejszenie dochodu zgodnie z art. 65 ust. 8 rozporządzenia ogólnego nr 1303/2013.
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Przewiduje się stosowanie uproszczonych metod rozliczania wydatków zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego

⁷¹ Z zastrzeżeniem, że wartość wydatków poniesionych na zakup środków trwałych o wartości jednostkowej równej i wyższej niż 3500 PLN netto w ramach kosztów bezpośrednich projektu oraz wydatków w ramach *cross-financingu* nie może łącznie przekroczyć 10% wydatków projektu

	Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020. Przewiduje się system zaliczkowy zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.
24. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	W przypadku wystąpienia pomocy publicznej i pomocy <i>de minimis</i> zastosowanie mają: <ul style="list-style-type: none"> - rozporządzenie KE nr 1407/2013 - rozporządzenie KE nr 651/2014 - rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 2 lipca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy <i>de minimis</i> oraz pomocy publicznej w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 1073)
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	85%
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	W przypadku projektów z zakresu wsparcia bezzwrotnego: 95% wartości projektu pomniejszonej o wartość dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej.
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	W przypadku projektów z zakresu wsparcia bezzwrotnego: 5% wartości projektu pomniejszonej o wartość dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej.
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Minimalna wartość projektu: 500 000 Maksymalna wartość projektu: nie dotyczy
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	nie dotyczy
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	nie dotyczy
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	nie dotyczy

32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	nie dotyczy

Działanie 8.4 Godzenie życia zawodowego i rodzinnego

OPIS DZIAŁANIA 8.4	
Nazwa działania	GODZENIE ŻYCIA ZAWODOWEGO I RODZINNEGO
Cele szczegółowe działania	Zwiększenie zatrudnienia osób pełniących funkcje opiekuńcze nad dziećmi do lat 3 (Cel szczegółowy 4) Zwiększenie dostępności miejsc świadczenia usług opieki nad dziećmi do lat 3 (Cel szczegółowy 5)

Poddziałanie 8.4.1 Wsparcie zatrudnienia osób pełniących funkcje opiekuńcze

OPIS PODDZIAŁANIA 8.4.1	
6. Nazwa poddziałania	WSPARCIE ZATRUDNIENIA OSÓB PEŁNIĄCYCH FUNKCJE OPIEKUŃCZE
7. Cel szczegółowy poddziałania	Zwiększenie zatrudnienia osób pełniących funkcje opiekuńcze nad dziećmi do lat 3 (Cel szczegółowy 4) Zwiększenie dostępności miejsc świadczenia usług opieki nad dziećmi do lat 3 (Cel szczegółowy 5)
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	<ul style="list-style-type: none"> Liczba osób, które powróciły na rynek pracy po przerwie związanej urodzeniem/wychowaniem dziecka lub utrzymały zatrudnienie, po opuszczeniu programu Liczba osób pozostających bez pracy, które znalazły pracę lub poszukują pracy po opuszczeniu programu Liczba utworzonych miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, które funkcjonują po zakończeniu projektu
9. Lista wskaźników produktu	<ul style="list-style-type: none"> Liczba osób opiekujących się dziećmi w wieku do lat 3 objętych wsparciem w programie Liczba utworzonych miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3
10. Typy projektów	1. Wspieranie aktywizacji osób opiekujących się dziećmi w wieku do lat 3 w powrocie na rynek pracy poprzez finansowanie opieki nad dziećmi do lat 3

	<p>(np. voucher), obejmujące:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) pokrycie kosztów usług bieżącej opieki nad dzieckiem w żłobku lub klubie dziecięcym lub wynagrodzenia dziennego opiekuna⁷², b) pokrycie kosztów wynagrodzenia oraz kosztów składek na ubezpieczenie społeczne niani sprawującej opiekę nad dzieckiem, które opłaca rodzic zgodnie z umową o świadczenie usług oraz zgodnie z ustawą o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3, <ol style="list-style-type: none"> 2. Tworzenie nowych miejsc opieki nad dziećmi do lat 3⁷³, w tym dostosowanych do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami w istniejących lub nowo tworzonych formach opieki przewidzianych ustawą⁷⁴, 3. Finansowanie kosztów przeszkolenia zawodowego dziennego opiekuna i niani, 4. Dostosowanie miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami, 5. Działania aktywizacyjne i/lub szkoleniowe wspomagające proces powrotu na rynek pracy (jako uzupełnienie wsparcia wskazanego w pkt. 1-4). 	
11. Typ beneficjenta	Wszystkie podmioty z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych).	
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	<ul style="list-style-type: none"> osoby bezrobotne lub osoby bierne zawodowo pozostające poza rynkiem pracy ze względu na obowiązek opieki nad dziećmi do lat 3, w tym osoby, które przerwały karierę zawodową ze względu na urodzenie dziecka lub przebywają na urlopie wychowawczym w rozumieniu ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy osoby pracujące, sprawujące opiekę nad dziećmi do lat 3 opiekunowie dzienni/ kandydaci na dziennych opiekunów nianie/ kandydaci na nianie 	
13. Instytucja pośrednicząca	nie dotyczy	
14. Instytucja wdrażająca	nie dotyczy	
15. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	słabiej rozwinięty	28 420 263
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Mechanizmy koordynacji i komplementarności opisano w części I SZOOP.	
17. Instrumenty terytorialne	nie dotyczy	

⁷² Wsparcie obejmuje sfinansowanie kosztów usług bieżącej opieki nad dziećmi poprzez pokrycie kosztów opłat za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna ponoszonych przez opiekunów dzieci (czyli opłat za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna, do zapłaty których zobowiązany jest rodzic/opiekun prawny).

⁷³ W tym IZ zapewni konkursy dedykowane na obszary strategicznej interwencji (OSI) miast regionalnych i subregionalnych oraz Obszary Rozwoju Społeczno-Gospodarczego.

⁷⁴ Katalog możliwych kategorii działań w ramach projektów ukierunkowanych na tworzenie nowych miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 jest zawarty w Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze rynku pracy na lata 2014-2020

<p>18.Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów</p>	<p>Tryb konkursowy</p> <p>Za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów odpowiedzialny jest Departament Spraw Społecznych, Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego i Zdrowia Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.</p>
<p>19.Limity i ograniczenia w realizacji projektów</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Limity i ograniczenia wynikające z: <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020</i> ➤ <i>Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze rynku pracy na lata 2014-2020</i> ➤ opracowanych przez IZ RPO zasad realizacji wsparcia w zakresie CT 8. 2. Koszty związane z bieżącym świadczeniem usług opieki nad dziećmi do lat 3 względem konkretnego dziecka i opiekuna są finansowane ze środków EFS przez okres nie dłuższy niż 12 miesięcy. 3. Wsparcie w zakresie opieki nad dziećmi do lat 3 jest realizowane w formach i zgodnie ze standardami opieki nad dziećmi określonymi w ustawie z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2016 r. poz. 157, z późn. zm.), rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 10 lipca 2014 r. w sprawie wymagań lokalowych i sanitarnych, jakie musi spełniać lokal, w którym ma być prowadzony żłobek lub klub dziecięcy (Dz. U. poz. 925, z późn. zm.) oraz rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2011 r. w sprawie zakresu programów szkoleń dla opiekuna w żłobku lub klubie dziecięcym, wolontariusza oraz dziennego opiekuna (Dz. U. poz. 368, z późn. zm.). 4. W przypadku konkursów dedykowanych polityce terytorialnej projekty muszą wynikać ze strategii dotyczącej Obszaru Strategicznej Interwencji miast regionalnych i subregionalnych lub strategii dotyczącej Obszaru Rozwoju Społeczno-Gospodarczego. 5. Projekt uwzględnia zachowanie trwałości utworzonych w ramach projektu miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 w żłobkach, klubach dziecięcych i przez dziennego opiekuna, przez okres co najmniej 2 lat od daty zakończenia realizacji projektu. 6. Wsparcie w zakresie tworzenia nowych miejsc opieki

	<p>nad dziećmi do lat 3 w formie żłobków, klubów dziecięcych lub dziennego opiekuna gwarantuje zwiększenie liczby miejsc opieki prowadzonych przez daną instytucję publiczną lub niepubliczną.</p> <p>7. Finansowanie działalności bieżącej nowoutworzonych miejsc opieki nad dziećmi do 3 lat w formie żłobków lub klubów dziecięcych oraz dziennego opiekuna w ramach projektów współfinansowanych ze środków EFS możliwe jest przez okres nie dłuższy niż 24 miesiące.</p>
20. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%)	<p>Wartość wydatków w ramach <i>cross-financingu</i> nie może stanowić więcej niż 40% całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu.</p> <p>Warunki i zakres stosowania zgodny będzie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 .</p>
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	40% ⁷⁵
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Pomniejszenie dochodu zgodnie z art. 65 ust. 8 rozporządzenia ogólnego nr 1303/2013.
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	<p>Przewiduje się stosowanie uproszczonych metod rozliczania wydatków zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p> <p>Przewiduje się system zaliczkowy zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p>
24. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	<p>W przypadku wystąpienia pomocy publicznej i pomocy <i>de minimis</i> zastosowanie mają:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozporządzenie KE nr 1407/2013 - rozporządzenie KE nr 651/2014 - rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia

⁷⁵ Z zastrzeżeniem, że wartość wydatków poniesionych na zakup środków trwałych o wartości jednostkowej równej i wyższej niż 3500 PLN netto w ramach kosztów bezpośrednich projektu oraz wydatków w ramach *cross-financingu* nie może łącznie przekroczyć 40% wydatków projektu

	2 lipca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy <i>de minimis</i> oraz pomocy publicznej w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 1073)
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	85%
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	95%
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	5%
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Minimalna wartość projektu: 100 000 Maksymalna wartość projektu: nie dotyczy
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	nie dotyczy
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	nie dotyczy
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	nie dotyczy

Poddziałanie 8.4.2 Rozwój usług opieki nad dziećmi w wieku do lat 3

OPIS PODDZIAŁANIA 8.4.2	
6. Nazwa poddziałania	ROZWÓJ USŁUG OPIEKI NAD DZIEĆMI W WIEKU DO LAT 3⁷⁶
7. Cel szczegółowy poddziałania	Zwiększenie dostępności miejsc świadczenia usług opieki nad dziećmi do lat 3 (Cel szczegółowy 5)
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	<ul style="list-style-type: none"> Liczba utworzonych miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, które funkcjonują po zakończeniu projektu Liczba osób, które powróciły na rynek pracy po przerwie związanej urodzeniem/wychowaniem dziecka lub utrzymały zatrudnienie, po opuszczeniu programu Liczba osób pozostających bez pracy, które znalazły pracę lub poszukują pracy po opuszczeniu programu
9. Lista wskaźników produktu	<ul style="list-style-type: none"> Liczba utworzonych miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 Liczba osób opiekujących się dziećmi w wieku do lat 3 objętych wsparciem w programie
10. Typy projektów	<p>Wsparcie tworzenia i funkcjonowania podmiotów świadczących usługi opieki nad dziećmi do lat 3, poprzez⁷⁷:</p> <ol style="list-style-type: none"> tworzenie nowych miejsc opieki nad dziećmi do lat 3, w tym dostosowanych do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami w istniejących lub nowo tworzonych formach opieki przewidzianych ustawą,⁷⁸ sfinansowanie kosztów przeszkolenia zawodowego dziennego opiekuna i niani, pokrycie kosztów wynagrodzenia opiekuna dziennego zatrudnionego przez gminę w części odpowiadającej kosztom opieki nad dzieckiem skierowanym w ramach projektu, dostosowanie miejsc opieki na dziećmi do lat 3 do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami.
11. Typ beneficjenta	Wszystkie podmioty z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych).

⁷⁶ Od 1 stycznia 2017 r. możliwość realizacji wsparcia w zakresie tworzenia i funkcjonowania podmiotów świadczących usługi opieki nad dziećmi do lat 3 przewidziano w ramach Poddziałania 8.4.1. Tym samym możliwość realizacji wsparcia w ramach Poddziałania 8.4.2 będzie stopniowo wygaszana.

⁷⁷ W tym IZ RPO zapewni konkursy dedykowane na obszary strategicznej interwencji (OSI) miast regionalnych i subregionalnych oraz Obszary Rozwoju Społeczno-Gospodarczego.

⁷⁸ Katalog możliwych kategorii działań w ramach projektów ukierunkowanych na tworzenie nowych miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 jest zawarty w Wytocznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze rynku pracy na lata 2014-2020

12.Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	<ul style="list-style-type: none"> osoby fizyczne w wieku aktywności zawodowej wyłączone z rynku pracy w związku ze sprawowaniem opieki nad dziećmi do lat 3 lub powracające na rynek pracy po urlopach macierzyńskich/rodzicielskich/wychowawczych żłobki kluby dziecięce opiekunowie dzienni nianie pracodawcy	
13.Instytucja pośrednicząca	nie dotyczy	
14.Instytucja wdrażająca	nie dotyczy	
15.Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	słabiej rozwinięty	8 600 000
16.Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	<p>Mechanizmy koordynacji i komplementarności opisano w części I SZOOP.</p> <p>Interwencja w ramach Poddziałania 8.4.2 zakłada komplementarność względem działań podejmowanych w ramach Osi 6 Solidarne społeczeństwo i konkurencyjne kadry. Projekty obejmujące działania ukierunkowane na zwiększenie dostępności miejsc świadczenia usług opieki nad dziećmi do lat 3 finansowane z EFS mogą zostać również wsparte w zakresie inwestycji w infrastrukturę. Przedsięwzięcia finansowane z EFRR winny być powiązane z realizacją celów w tym obszarze, w związku z tym wsparcie z EFRR na rzecz tworzenia podmiotów świadczących opiekę nad dziećmi do 3 lat realizowane będzie w ścisłym powiązaniu z działaniami podejmowanymi w ramach Osi 8.</p>	
17.Instrumenty terytorialne	nie dotyczy	
18.Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	<p>Tryb konkursowy</p> <p>Za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów odpowiedzialny jest Departament Spraw Społecznych, Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego i Zdrowia Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.</p>	
19.Limity i ograniczenia w realizacji projektów	<p>1. Limity i ograniczenia wynikające z:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 ➤ Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze rynku pracy na lata 2014-2020 ➤ opracowanych przez IZ RPO zasad realizacji wsparcia w	

	<p>zakresie CT 8.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Wsparcie w zakresie opieki nad dziećmi do lat 3 jest realizowane w formach i zgodnie ze standardami opieki nad dziećmi określonymi w ustawie z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2016 r. poz. 157, z późn. zm.), rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 10 lipca 2014 r. w sprawie wymagań lokalowych i sanitarnych, jakie musi spełniać lokal, w którym ma być prowadzony żłobek lub klub dziecięcy (Dz. U. poz. 925, z późn. zm.) oraz rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2011 r. w sprawie zakresu programów szkoleń dla opiekuna w żłobku lub klubie dziecięcym, wolontariusza oraz dziennego opiekuna (Dz. U. Nr 69, poz. 368, z późn. zm.). 3. W przypadku konkursów dedykowanych polityce terytorialnej projekty muszą wynikać ze strategii dotyczącej Obszaru Strategicznej Interwencji miast regionalnych i subregionalnych lub strategii dotyczącej Obszaru Rozwoju Społeczno-Gospodarczego. 4. Projekt uwzględnia zachowanie trwałości utworzonych w ramach projektu miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 w żłobkach, klubach dziecięcych i przez dziennego opiekuna, przez okres co najmniej 2 lat od daty zakończenia realizacji projektu. 5. Wsparcie w zakresie tworzenia nowych miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 w formie żłobków, klubów dziecięcych lub dziennego opiekuna gwarantuje zwiększenie liczby miejsc opieki prowadzonych przez daną instytucję publiczną lub niepubliczną. 6. Finansowanie działalności bieżącej nowoutworzonych miejsc opieki nad dziećmi do 3 lat w formie żłobków lub klubów dziecięcych oraz dziennego opiekuna w ramach projektów współfinansowanych ze środków EFS możliwe jest przez okres nie dłuższy niż 24 miesiące.
<p>20.Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%)</p>	<p>Wartość wydatków w ramach <i>cross-financingu</i> nie może stanowić więcej niż 10% całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu.</p> <p>Warunki i zakres stosowania zgodny będzie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu</p>

	Spójności na lata 2014-2020.
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	10% ⁷⁹
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Pomniejszenie dochodu zgodnie z art. 65 ust. 8 rozporządzenia ogólnego nr 1303/2013.
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Przewiduje się stosowanie uproszczonych metod rozliczania wydatków zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020. Przewiduje się system zaliczkowy zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.
24. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	W przypadku wystąpienia pomocy publicznej i pomocy <i>de minimis</i> zastosowanie mają: <ul style="list-style-type: none"> - rozporządzenie KE 1407/2013 - rozporządzenie KE nr 651/2014 - rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 2 lipca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy <i>de minimis</i> oraz pomocy publicznej w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 1073).
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	85%
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	85%
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	15%

⁷⁹ Z zastrzeżeniem, że wartość wydatków poniesionych na zakup środków trwałych o wartości jednostkowej równej i wyższej niż 3500 PLN netto w ramach kosztów bezpośrednich projektu oraz wydatków w ramach *cross-financingu* nie może łącznie przekroczyć 10% wydatków projektu

28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Minimalna wartość projektu: 100 000 Maksymalna wartość projektu: nie dotyczy
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	nie dotyczy
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe(EUR)	nie dotyczy
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	nie dotyczy

Poddziałanie 8.4.3 Rozwój usług opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 w ramach ZIT

OPIS PODDZIAŁANIA 8.4.3	
6. Nazwa poddziałania	ROZWÓJ USŁUG OPIEKI NAD DZIEĆMI W WIEKU DO LAT 3 W RAMACH ZIT
7. Cel szczegółowy poddziałania	Zwiększenie dostępności miejsc świadczenia usług opieki nad dziećmi do lat 3 (Cel szczegółowy 5)
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	<ul style="list-style-type: none"> Liczba utworzonych miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, które funkcjonują po zakończeniu projektu
9. Lista wskaźników produktu	<ul style="list-style-type: none"> Liczba utworzonych miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3
10. Typy projektów	<p>Wsparcie tworzenia i funkcjonowania podmiotów świadczących usługi opieki nad dziećmi do lat 3, poprzez:</p> <ol style="list-style-type: none"> tworzenie nowych miejsc opieki nad dziećmi do lat 3, w tym dostosowanych do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami w istniejących lub nowo tworzonych formach opieki przewidzianych ustawą,⁸⁰ sfinansowanie kosztów przeszkolenia zawodowego dziennego opiekuna i niani, pokrycie kosztów wynagrodzenia opiekuna dziennego zatrudnionego przez gminę w części odpowiadającej kosztom opieki nad dzieckiem skierowanym

⁸⁰ Katalog możliwych kategorii działań w ramach projektów ukierunkowanych na tworzenie nowych miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 jest zawarty w Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze rynku pracy na lata 2014-2020

	w ramach projektu, 4. dostosowanie miejsc opieki na dzieci do lat 3 do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami.	
11. Typ beneficjenta	Wszystkie podmioty z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych).	
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	<ul style="list-style-type: none"> osoby bezrobotne lub osoby bierne zawodowo pozostające poza rynkiem pracy ze względu na obowiązek opieki nad dziećmi do lat 3, w tym osoby, które przerwały karierę zawodową ze względu na urodzenie dziecka lub przebywają na urlopie wychowawczym w rozumieniu ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy osoby pracujące, sprawujące opiekę nad dziećmi do lat 3 opiekunowie dzienni/ kandydaci na dziennych opiekunów nianie/ kandydaci na nianie 	
13. Instytucja pośrednicząca	Miasto Bydgoszcz	
14. Instytucja wdrażająca	nie dotyczy	
15. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	słabiej rozwinięty	1 400 000
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	<p>Mechanizmy koordynacji i komplementarności opisano w części I SZOOP.</p> <p>Interwencja w ramach Poddziałania 8.4.3 zakłada komplementarność względem działań podejmowanych w ramach Osi 6 <i>Solidarne społeczeństwo i konkurencyjne kadry</i>. Projekty obejmujące działania ukierunkowane na zwiększenie dostępności miejsc świadczenia usług opieki nad dziećmi do lat 3 finansowane z EFS mogą zostać również wsparte w zakresie inwestycji w infrastrukturę. Przedsięwzięcia finansowane z EFRR winny być powiązane z realizacją celów w tym obszarze, w związku z tym wsparcie z EFRR na rzecz tworzenia podmiotów świadczących opiekę nad dziećmi do 3 lat realizowane będzie w ścisłym powiązaniu z działaniami podejmowanymi w ramach Osi 8. Interwencja w ramach Poddziałania 8.4.3 realizowana jest w ramach ZIT.</p>	
17. Instrumenty terytorialne	Zintegrowane Inwestycje Terytorialne	
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	<p>Tryb konkursowy</p> <p>Za nabór i ocenę wniosków odpowiedzialny jest Departament Spraw Społecznych, Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego i Zdrowia Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego wspólnie z Miastem Bydgoszcz (IP ZIT).</p> <p>Za przyjmowanie protestów odpowiedzialny jest</p>	

	Departament Spraw Społecznych, Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego i Zdrowia Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego. lub Miasto Bydgoszcz (IP ZIT) w zależności od etapu oceny.
19.Limity i ograniczenia w realizacji projektów	<p>1. Limity i ograniczenia wynikające z:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020</i> ➤ <i>Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze rynku pracy na lata 2014-2020</i> ➤ opracowanych przez IZ RPO zasad realizacji wsparcia w zakresie CT 8. <p>2. Wsparcie w zakresie opieki nad dziećmi do lat 3 jest realizowane w formach i zgodnie ze standardami opieki nad dziećmi określonymi w ustawie z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2016 r. poz. 157, z późn. zm.), rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 10 lipca 2014 r. w sprawie wymagań lokalowych i sanitarnych, jakie musi spełniać lokal, w którym ma być prowadzony żłobek lub klub dziecięcy (Dz. U. poz. 925, z późn. zm.) oraz rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2011 r. w sprawie zakresu programów szkoleń dla opiekuna w żłobku lub klubie dziecięcym, wolontariusza oraz dziennego opiekuna (Dz. U. Nr 69, poz. 368, z późn. zm.).</p> <p>3. Realizowane mogą być wyłącznie projekty wynikające ze Strategii ZIT.</p> <p>4. Projekt uwzględnia zachowanie trwałości utworzonych w ramach projektu miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 w żłobkach, klubach dziecięcych i przez dziennego opiekuna, przez okres co najmniej 2 lat od daty zakończenia realizacji projektu.</p> <p>5. Wsparcie w zakresie tworzenia nowych miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 w formie żłobków, klubów dziecięcych lub dziennego opiekuna gwarantuje zwiększenie liczby miejsc opieki prowadzonych przez daną instytucję publiczną lub niepubliczną.</p> <p>6. Finansowanie działalności bieżącej nowo utworzonych miejsc opieki nad dziećmi do 3 lat w formie żłobków lub klubów dziecięcych oraz dziennego opiekuna w ramach projektów współfinansowanych ze środków EFS możliwe jest przez okres nie dłuższy niż 24</p>

	miesiące.
20. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%)	<p>Wartość wydatków w ramach <i>cross-financingu</i> nie może stanowić więcej niż 40% całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu.</p> <p>Warunki i zakres stosowania zgodny będzie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 .</p>
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	40% ⁸¹
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Pomniejszenie dochodu zgodnie z art. 65 ust. 8 rozporządzenia ogólnego nr 1303/2013.
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	<p>Przewiduje się stosowanie uproszczonych metod rozliczania wydatków zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p> <p>Przewiduje się możliwość wypłacania zaliczek dla beneficjentów zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p>
24. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	<p>W przypadku wystąpienia pomocy publicznej i pomocy <i>de minimis</i> zastosowanie mają:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozporządzenie KE nr 1407/2013, - rozporządzenie KE nr 651/2014, - rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 2 lipca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy <i>de minimis</i> oraz pomocy publicznej w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 1073).
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	85%

⁸¹ Z zastrzeżeniem, że wartość wydatków poniesionych na zakup środków trwałych o wartości jednostkowej równej i wyższej niż 3500 PLN netto w ramach kosztów bezpośrednich projektu oraz wydatków w ramach *cross-financingu* nie może łącznie przekroczyć 40% wydatków projektu

26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	85%
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	15%
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Minimalna wartość projektu: 100 000 Maksymalna wartość projektu: nie dotyczy
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	nie dotyczy
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	nie dotyczy
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	nie dotyczy

Działanie 8.5 Rozwój pracowników i przedsiębiorstw MŚP w regionie

OPIS DZIAŁANIA 8.5	
Nazwa działania	ROZWÓJ PRACOWNIKÓW I PRZEDSIĘBIORSTW MŚP W REGIONIE
Cele szczegółowe działania	Zapewnienie dostępu do usług rozwojowych dla MŚP i ich pracowników (Cel szczegółowy 6) Poprawa sytuacji na rynku pracy osób zwolnionych w okresie nie dłuższym niż 6 m-cy, zagrożonych zwolnieniem lub przewidzianych do zwolnienia z przyczyn dotyczących zakładu pracy poprzez udział we wsparciu outplacementowym (Cel szczegółowy 7)

Poddziałanie 8.5.1 Wsparcie dostępu do usług rozwojowych

OPIS PODDZIAŁANIA 8.5.1		
6. Nazwa poddziałania	WSPARCIE DOSTĘPU DO USŁUG ROZWOJOWYCH	
7. Cel szczegółowy poddziałania	Zapewnienie dostępu do usług rozwojowych dla MŚP i ich pracowników (Cel szczegółowy 6)	
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	<ul style="list-style-type: none"> Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu Liczba mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw, które zrealizowały swój cel rozwojowy dzięki udziałowi w programie 	
9. Lista wskaźników produktu	<ul style="list-style-type: none"> Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, objętych wsparciem w programie (CO05) Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, w wieku 50 lat i więcej objętych wsparciem w programie Liczba osób pracujących o niskich kwalifikacjach objętych wsparciem w programie Liczba mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw objętych usługami rozwojowymi w programie 	
10. Typy projektów	<p>Wsparcie MŚP poprzez finansowanie usług rozwojowych obejmujących m.in.:</p> <ol style="list-style-type: none"> działania szkoleniowe, doradcze oraz studia podyplomowe zaprojektowane zgodnie z oczekiwaniami i zdiagnozowanymi potrzebami przedsiębiorstw ukierunkowane na wzmocnienie ich potencjału i konkurencyjności, wsparcie doradczo-szkoleniowe dla właścicieli i kadry zarządzającej przedsiębiorstw wspomagające proces zmiany, w tym przekształcenia profilu działalności przedsiębiorstwa, optymalizacji procesów zarządzania oraz budowania strategii rozwoju przedsiębiorstwa. <p>Wsparcie w ramach Poddziałania będzie realizowane zgodnie z podejściem popytowym.</p>	
11. Typ beneficjenta	Wszystkie podmioty z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych).	
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	<ul style="list-style-type: none"> pracownicy przedsiębiorstw z sektora MŚP przedsiębiorstwa z sektora MŚP 	
13. Instytucja pośrednicząca	nie dotyczy	
14. Instytucja wdrażająca	nie dotyczy	
15. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	słabiej rozwinięty	5 894 408
16. Mechanizmy powiązania interwencji z	Mechanizmy koordynacji i komplementarności opisano	

innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	<p>w części I SZOOP.</p> <p>System dystrybucji środków przeznaczonych na wspieranie rozwoju przedsiębiorców i pracowników oparty na podejściu popytowym wdrażany w ramach RPO (tzw. Podmiotowy System Finansowania) będzie zintegrowany z krajową Bazą Usług Rozwojowych (BUR)⁸².</p>
17. Instrumenty terytorialne	nie dotyczy
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	<p>Tryb konkursowy</p> <p>Za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów odpowiedzialny jest Departament Spraw Społecznych, Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego i Zdrowia Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.</p>
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	<p>1. Limity i ograniczenia wynikające z:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 ➤ Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze przystosowania przedsiębiorców i pracowników do zmian na lata 2014-2020 ➤ opracowanych przez IZ RPO zasad realizacji wsparcia w zakresie CT 8. <p>2. Dystrybucja środków EFS przeznaczonych na wspieranie rozwoju przedsiębiorców i pracowników będzie realizowana w ramach regionalnego systemu opartego na podejściu popytowym (tzw. Podmiotowy System Finansowania).</p> <p>3. Wsparcie w ramach PSF jest skierowane wyłącznie do mikro, małych i średnich przedsiębiorstw oraz ich pracowników.</p>
20. Warunki i planowany zakres stosowania <i>cross-financingu</i> (%)	<p>Wartość wydatków w ramach <i>cross-financingu</i> nie może stanowić więcej niż 10% całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu.</p> <p>Warunki i zakres stosowania zgodny będzie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu</p>

⁸² 25 sierpnia 2016 r. Rejestr Usług Rozwojowych (RUR) przekształcił się w Bazę Usług Rozwojowych (BUR).

	Spójności na lata 2014-2020.
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	10% ⁸³
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Pomniejszenie dochodu zgodnie z art. 65 ust. 8 rozporządzenia ogólnego nr 1303/2013.
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Przewiduje się stosowanie uproszczonych metod rozliczania wydatków zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020. Przewiduje się możliwość wypłacania zaliczek dla beneficjentów zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.
24. Pomoc publiczna i pomoc <i>de minimis</i> (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	W przypadku wystąpienia pomocy publicznej i pomocy <i>de minimis</i> zastosowanie mają: <ul style="list-style-type: none"> - rozporządzenie KE nr 1407/2013, - rozporządzenie KE nr 651/2014, - rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 2 lipca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy <i>de minimis</i> oraz pomocy publicznej w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 1073).
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	85%
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	85%

⁸³ Z zastrzeżeniem, że wartość wydatków poniesionych na zakup środków trwałych o wartości jednostkowej równej i wyższej niż 3500 PLN netto w ramach kosztów bezpośrednich projektu oraz wydatków w ramach *cross-financingu* nie może łącznie przekroczyć 10% wydatków projektu

27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	15%
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Minimalna wartość projektu: 100 000 Maksymalna wartość projektu: nie dotyczy
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	nie dotyczy
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	nie dotyczy
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	nie dotyczy

Poddziałanie 8.5.2 Wsparcie outplacementowe

OPIS PODDZIAŁANIA 8.5.2	
6. Nazwa poddziałania	WSPARCIE OUTPLACEMENTOWE
7. Cel szczegółowy poddziałania	Poprawa sytuacji na rynku pracy osób zwolnionych w okresie nie dłuższym niż 6 m-cy, zagrożonych zwolnieniem lub przewidzianych do zwolnienia z przyczyn dotyczących zakładu pracy poprzez udział we wsparciu outplacementowym (Cel szczegółowy 7)
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	<ul style="list-style-type: none"> Liczba osób, które po opuszczeniu programu podjęły pracę lub kontynuowały zatrudnienie
9. Lista wskaźników produktu	<ul style="list-style-type: none"> Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, objętych wsparciem w programie (CO05) Liczba pracowników zagrożonych zwolnieniem z pracy oraz osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy objętych wsparciem w programie

10. Typy projektów	Wsparcie w zakresie przygotowania i realizacji programów typu outplacement, obejmujących w szczególności: <ol style="list-style-type: none"> 1. doradztwo zawodowe połączone z przygotowaniem Indywidualnego Planu Działania jako obowiązkowy element wsparcia, 2. poradnictwo psychologiczne, 3. pośrednictwo pracy, 4. szkolenia, kursy, 5. studia podyplomowe, 6. staże i praktyki zawodowe przygotowujące do podjęcia pracy w nowym zawodzie, 7. subsydiowane zatrudnienie, 8. sfinansowanie kosztów dojazdu do miejsca zatrudnienia lub dodatek relokacyjny na pokrycie kosztów zamieszkania związanych z podjęciem zatrudnienia, 9. bezzwrotne wsparcie finansowe⁸⁴ dla osób planujących rozpocząć działalność gospodarczą, połączone ze wsparciem pomostowym o charakterze doradczo-szkoleniowym oraz w postaci finansowej.		
11. Typ beneficjenta	Wszystkie podmioty z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych).		
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	<ul style="list-style-type: none"> • osoby zwolnione w okresie nie dłuższym niż 6 miesięcy, przewidziane do zwolnienia lub zagrożone zwolnieniem z pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy • osoby odchodzące z rolnictwa, posiadające gospodarstwo rolne o powierzchni powyżej 2 ha przeliczeniowych lub członkowie ich rodzin ubezpieczeni w KRUS, planujące podjąć zatrudnienia poza rolnictwem		
13. Instytucja pośrednicząca	Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu		
14. Instytucja wdrażająca	nie dotyczy		
15. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	słabiej rozwinięty	4 870 068	
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Mechanizmy koordynacji i komplementarności opisano w części I SZOOP.		
17. Instrumenty terytorialne	nie dotyczy		
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę	Tryb konkursowy Za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów		

⁸⁴ Maksymalna kwota wsparcia bezzwrotnego na rozpoczęcie działalności gospodarczej nie przekracza 6-krotności przeciętnego wynagrodzenia za pracę w gospodarce narodowej obowiązującego w dniu przyznania wsparcia. Ponadto wsparcie finansowe na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej jest skierowane w pierwszej kolejności do osób, które utraciły zatrudnienie w okresie nie dłuższym niż 6 miesięcy przed przystąpieniem do projektu, a także do pracowników znajdujących się w okresie wypowiedzenia stosunku pracy lub stosunku służbowego lub osób odchodzących z rolnictwa.

wniosków oraz przyjmowanie protestów	odpowiedzialny jest Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	<p>1. Limity i ograniczenia wynikające z:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020,</i> ➤ <i>Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze przystosowania przedsiębiorców i pracowników do zmian na lata 2014-2020,</i> ➤ opracowanych przez IZ RPO zasad realizacji wsparcia w zakresie CT 8. <p>2. W procesie outplacementu są wykorzystywane narzędzia umożliwiające pracownikom tworzenie przedsiębiorstw społecznych, w tym w szczególności w odniesieniu do pracowników po 50. roku życia, na zasadach określonych w <i>Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020.</i></p> <p>3. Minimalny poziom efektywności zatrudnieniowej⁸⁵ wsparcia przewidziany w ramach projektów outplacementowych wynosi co najmniej 50% całkowitej liczby osób, które zakończyły udział w projekcie.</p>
20. Warunki i planowany zakres stosowania <i>cross-financingu</i> (%)	<p>Wartość wydatków w ramach <i>cross-financingu</i> nie może stanowić więcej niż 10% całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu.</p> <p>Warunki i zakres stosowania zgodny będzie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p>
21. Dopuszczalna maksymalna wartość	10% ⁸⁶

⁸⁵ W projektach outplacementowych efektywność zatrudnieniowa jest mierzona za pomocą wskaźnika „*liczba osób, które po opuszczeniu programu podjęły pracę lub kontynuowały zatrudnienie*”. Definicja i sposób pomiaru ww. wskaźnika zostały określone w załączniku nr 2 do Wytycznych w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020.

⁸⁶ Z zastrzeżeniem, że wartość wydatków poniesionych na zakup środków trwałych o wartości jednostkowej równej i wyższej niż 3500 PLN netto w ramach kosztów bezpośrednich projektu oraz wydatków w ramach *cross-financingu* nie może łącznie przekroczyć 10% wydatków projektu

zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Pomniejszenie dochodu zgodnie z art. 65 ust. 8 rozporządzenia ogólnego nr 1303/2013 .
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Przewiduje się stosowanie uproszczonych metod rozliczania wydatków zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020. Przewiduje się możliwość wypłacania zaliczek dla beneficjentów zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.
24. Pomoc publiczna i pomoc <i>de minimis</i> (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	W przypadku wystąpienia pomocy publicznej i pomocy <i>de minimis</i> zastosowanie mają: <ul style="list-style-type: none"> - rozporządzenie KE nr 1407/2013, - rozporządzenie KE nr 651/2014, - rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 2 lipca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy <i>de minimis</i> oraz pomocy publicznej w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 1073).
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	85%
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	95%
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	5%
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Minimalna wartość projektu: 100 000 Maksymalna wartość projektu: nie dotyczy

29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	nie dotyczy
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	nie dotyczy
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	nie dotyczy

Działanie 8.6 Zdrowy i aktywny region

OPIS DZIAŁANIA 8.6	
Nazwa działania	ZDROWY I AKTYWNY REGION
Cele szczegółowe działania	<p>Wydłużenie aktywności zawodowej osób, w szczególności powyżej 50 roku życia (Cel szczegółowy 8)</p> <p>Zwiększenie udziału osób w wieku aktywności zawodowej w programach profilaktycznych, rehabilitacji i ochrony zdrowia (Cel szczegółowy 9)</p>

Poddziałanie 8.6.1 Wsparcie na rzecz wydłużania aktywności zawodowej mieszkańców

OPIS PODDZIAŁANIA 8.6.1	
6. Nazwa poddziałania	WSPARCIE NA RZECZ WYDŁUŻANIA AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ MIESZKAŃCÓW
7. Cel szczegółowy poddziałania	Wydłużenie aktywności zawodowej osób, w szczególności powyżej 50 roku życia ⁸⁷ (Cel szczegółowy 8)
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	<ul style="list-style-type: none"> Liczba osób, które po opuszczeniu programu podjęły pracę lub kontynuowały zatrudnienie
9. Lista wskaźników produktu	<ul style="list-style-type: none"> Liczba osób objętych programem zdrowotnym dzięki EFS Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, objętych wsparciem w programie (CO05) Liczba osób w wieku 50 lat i więcej objętych wsparciem w programie

⁸⁷ tj. osoby mające 50 lat i więcej (od dnia 50-tych urodzin)

10. Typy projektów	Opracowanie i wdrożenie programów ⁸⁸ ukierunkowanych na eliminowanie zdrowotnych czynników ryzyka w miejscu pracy, w tym działania szkoleniowe: 1. programy przekwalifikowania, szkolenia i doradztwo ukierunkowane na nabycie nowych lub zmianę kwalifikacji zawodowych dla osób narażonych na pogorszenie się zdrowia w związku ze specyfiką wykonywanej pracy lub długotrwale pracujących w warunkach negatywnie wpływających na zdrowie, w tym pracujących w warunkach szkodliwych, ukierunkowane na kontynuowanie pracy na stanowiskach o mniejszym obciążeniu dla zdrowia, 2. programy przekwalifikowania, szkolenia i doradztwo ukierunkowane na nabycie nowych lub zmianę kwalifikacji zawodowych dla osób, w szczególności powyżej 50 roku życia, wyłączonych z rynku pracy z uwagi na stan zdrowia, ukierunkowane na znalezienie/podjęcie nowej pracy na stanowiskach o mniejszym obciążeniu dla zdrowia, 3. działania ukierunkowane na poprawę ergonomii pracy, środowiska pracy, 4. wdrażanie w zakładach pracy programów przyczyniających się do minimalizowania negatywnych czynników narażających pracowników na utratę zdrowia, 5. działania ukierunkowane na wdrożenie rozwiązań organizacyjnych przyczyniających się do eliminowania zidentyfikowanych czynników wpływających negatywnie na zdrowie pracowników, 6. finansowanie dodatkowych pakietów badań podczas badań okresowych wykraczających poza minimalny zakres badań okresowych.		
11. Typ beneficjenta	Wszystkie podmioty z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych).		
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	<ul style="list-style-type: none"> • osoby w wieku aktywności zawodowej • pracodawcy		
13. Instytucja pośrednicząca	nie dotyczy		
14. Instytucja wdrażająca	nie dotyczy		
15. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	słabiej rozwinięty	1 438 198	
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Mechanizmy koordynacji i komplementarności opisano w części I SZOOP. Zapewnione są mechanizmy koordynacyjne na poziomie krajowym, zapobiegające powielaniu się wsparcia (Komitet Sterujący do spraw koordynacji interwencji EFSI w obszarze		

⁸⁸ Pod pojęciem „Program” rozumie się:

1) „Program ukierunkowany na eliminowanie zdrowotnych czynników ryzyka w miejscu pracy, który ma wyłącznie charakter medyczny i uniwersalny, realizowany w formie Regionalnego Programu Zdrowotnego (RPZ)”, lub

2) „Program ukierunkowany na eliminowanie zdrowotnych czynników ryzyka w miejscu pracy dostosowany do potrzeb konkretnego pracodawcy i jego pracowników przygotowany w oparciu o pogłębioną analizę opracowaną w zakresie występowania niekorzystnych czynników zdrowotnych w miejscu pracy, który nie jest realizowany w formie Regionalnego Programu Zdrowotnego (RPZ)”.

	zdrowia).
17. Instrumenty terytorialne	nie dotyczy
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Tryb konkursowy Za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów odpowiedzialny jest Departament Spraw Społecznych, Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego i Zdrowia Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	<p>1.Limity i ograniczenia wynikające z:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 , ➤ Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze zdrowia na lata 2014-2020 , ➤ opracowanych przez IZ RPO zasad realizacji wsparcia w zakresie CT 8. <p>2. W zakresie działań związanych z programami zdrowotnymi przewidywane są mechanizmy koordynacyjne, zapobiegające powielaniu się wsparcia (działania w tym zakresie będą rozpatrywane przez Komitet Sterujący do spraw koordynacji interwencji EFSI w obszarze zdrowia). Kwestie programów profilaktycznych i programów zdrowotnych zostaną uregulowane w wytycznych ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego .</p> <p>3. Każdorazowo decyzja o dofinansowaniu realizacji programu zdrowotnego będzie poprzedzana analizą epidemiologiczną terytorium i grup docelowych.</p>
20. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%)	<p>Wartość wydatków w ramach <i>cross-financingu</i> nie może stanowić więcej niż 10% całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu.</p> <p>Warunki i zakres stosowania zgodny będzie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p>

21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	10% ⁸⁹
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Pomniejszenie dochodu zgodnie z art. 65 ust. 8 rozporządzenia ogólnego nr 1303/2013.
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Przewiduje się stosowanie uproszczonych metod rozliczania wydatków zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020. Przewiduje się możliwość wypłacania zaliczek dla beneficjentów zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.
24. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	W przypadku wystąpienia pomocy publicznej i pomocy <i>de minimis</i> zastosowanie mają: - rozporządzenie KE nr 1407/2013 - rozporządzenie KE nr 651/2014 - rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 2 lipca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy <i>de minimis</i> oraz pomocy publicznej w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 1073)
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	85%
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	95%
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	5%
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Minimalna wartość projektu: 100 000 Maksymalna wartość projektu: nie dotyczy

⁸⁹ Z zastrzeżeniem, że wartość wydatków poniesionych na zakup środków trwałych o wartości jednostkowej równej i wyższej niż 3500 PLN netto w ramach kosztów bezpośrednich projektu oraz wydatków w ramach *cross-financingu* nie może łącznie przekroczyć 10% wydatków projektu

29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	nie dotyczy
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe(EUR)	nie dotyczy
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	nie dotyczy

Poddziałanie 8.6.2 Regionalne programy polityki zdrowotnej i profilaktyczne

OPIS PODDZIAŁANIA 8.6.2	
6. Nazwa poddziałania	REGIONALNE PROGRAMY POLITYKI ZDROWOTNEJ I PROFILAKTYCZNE
7. Cel szczegółowy poddziałania	Zwiększenie udziału osób w wieku aktywności zawodowej w programach profilaktycznych, rehabilitacji i ochrony zdrowia (Cel szczegółowy 9)
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób, które po opuszczeniu programu podjęły pracę lub kontynuowały zatrudnienie • Liczba osób, które dzięki interwencji EFS zgłosiły się na badanie profilaktyczne
9. Lista wskaźników produktu	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób objętych programem zdrowotnym dzięki EFS • Liczba wdrożonych programów zdrowotnych istotnych z punktu widzenia potrzeb zdrowotnych regionu, w tym pracodawców • Liczba osób w wieku 50 lat i więcej objętych wsparciem w programie
10. Typy projektów	<p>1. Programy profilaktyczne dla osób zagrożonych przerwaniem aktywności zawodowej w kierunku wczesnego wykrywania nowotworu szyjki macicy, piersi i jelita grubego oraz dotyczące grup jednostek chorobowych wymienionych w Umowie Partnerstwa 2014-2020, a także programy regionalne⁹⁰ dla specyficznych jednostek chorobowych zdefiniowanych jako istotny problem zdrowotny regionu, w tym działania zwiększające zgłoszenia na badania profilaktyczne, obejmujące:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) populacyjne programy profilaktyczne ukierunkowane na poprawę wykrywalności nowotworu szyjki macicy, piersi i jelita grubego, b) programy profilaktyczne dotyczące w szczególności chorób układu kostno-

⁹⁰ Wskazywane programy (poza profilaktyką raka szyjki macicy, piersi i jelita grubego) będą realizowane w formie regionalnych programów zdrowotnych.

	<p>stawowo-mięśniowego, chorób układu mięśniowego, chorób układu oddechowego, chorób układu nerwowego, zaburzeń psychicznych, chorób układu trawienno, cukrzycy, chorób tarczycy, chorób nowotworowych, w tym nowotworów płuc, głowy i szyi, chorób układu krążenia,</p> <p>c) programy w zakresie profilaktyki chorób zawodowych.</p> <p>2. Programy polityki zdrowotnej⁹¹ z uwzględnieniem rehabilitacji medycznej ułatwiające powrót na rynek pracy, w szczególności:</p> <p>a) programy rehabilitacji medycznej, kardiologicznej, neurologicznej, psychiatrycznej, onkologicznej, pulmonologicznej i rehabilitacji narządów ruchu mające na celu przywrócenie zdolności do pracy.</p>	
11. Typ beneficjenta	Wszystkie podmioty z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych).	
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	<ul style="list-style-type: none"> osoby w wieku aktywności zawodowej pracodawcy 	
13. Instytucja pośrednicząca	nie dotyczy	
14. Instytucja wdrażająca	nie dotyczy	
15. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	słabiej rozwinięty	27 325 761
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	<p>Mechanizmy koordynacji i komplementarności opisano w części I SZOOP.</p> <p>Zapewnione są mechanizmy koordynacyjne na poziomie krajowym, zapobiegające powielaniu się wsparcia (Komitet Sterujący do spraw koordynacji interwencji EFSI w obszarze zdrowia).</p>	
17. Instrumenty terytorialne	nie dotyczy	
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	<p>Tryb konkursowy</p> <p>Za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów odpowiedzialny jest Departament Spraw Społecznych, Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego i Zdrowia Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.</p>	
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	<p>1.Limity i ograniczenia wynikające z:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 ,</i> ➤ <i>Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem</i> 	

⁹¹ Wskazywane programy będą realizowane w formie regionalnych programów zdrowotnych.

	<p>środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze zdrowia na lata 2014-2020 ,</p> <p>➤ opracowanych przez IZ RPO zasad realizacji wsparcia w zakresie CT 8.</p> <p>2. W zakresie działań związanych z programami polityki zdrowotnej przewidywane są mechanizmy koordynacyjne, zapobiegające powielaniu się wsparcia (działania w tym zakresie będą rozpatrywane przez Komitet Sterujący do spraw koordynacji interwencji EFSI w obszarze zdrowia). Kwestie programów profilaktycznych i programów polityki zdrowotnej zostaną uregulowane w wytycznych ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego .</p> <p>3. Każdorazowo decyzja o dofinansowaniu realizacji programu polityki zdrowotnej będzie poprzedzana analizą epidemiologiczną terytorium i grup docelowych.</p>
20. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%)	<p>Wartość wydatków w ramach <i>cross-financingu</i> nie może stanowić więcej niż 10% całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu.</p> <p>Warunki i zakres stosowania zgodny będzie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p>
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	10% ⁹²
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Pomniejszenie dochodu zgodnie z art. 65 ust. 8 rozporządzenia ogólnego nr 1303/2013.
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	<p>Przewiduje się stosowanie uproszczonych metod rozliczania wydatków zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p> <p>Przewiduje się możliwość wypłacania zaliczek dla beneficjentów zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz</p>

⁹² Z zastrzeżeniem, że wartość wydatków poniesionych na zakup środków trwałych o wartości jednostkowej równej i wyższej niż 3500 PLN netto w ramach kosztów bezpośrednich projektu oraz wydatków w ramach *cross-financingu* nie może łącznie przekroczyć 10% wydatków projektu

	Funduszu Spójności na lata 2014-2020.
24. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	<p>W przypadku wystąpienia pomocy publicznej i pomocy <i>de minimis</i> zastosowanie mają:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozporządzenie KE nr 1407/2013 - rozporządzenie KE nr 651/2014 - rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 2 lipca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy <i>de minimis</i> oraz pomocy publicznej w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 1073)
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	85%
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	95%
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	5%
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Minimalna wartość projektu: 100 000 Maksymalna wartość projektu: nie dotyczy
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	nie dotyczy
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	nie dotyczy
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	nie dotyczy

1. Numer i nazwa osi priorytetowej

OŚ PRIORYTETOWA 9 SOLIDARNE SPOŁECZEŃSTWO

Kierunki wsparcia w ramach Osi Priorytetowej 9 Solidarne społeczeństwo wskazuje przedstawiona w diagnozie charakterystyka uwzględniająca najistotniejsze wyzwania i potrzeby w obszarze włączenia społecznego. Wsparcie w ramach Osi ukierunkowane będzie na indywidualne i kompleksowe programy aktywizacji społeczno-zawodowej, rehabilitacji, reintegracji i resocjalizacji prowadzące do usamodzielniania się osób z kręgu zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Programy te realizowane będą z uwzględnieniem współpracy publicznych i niepublicznych służb społecznych oraz służb zatrudnienia i będą obejmowały aktywne formy integracji społecznej, zawodowej i edukacyjnej.

Istotne znaczenie dla zapobiegania wykluczeniu społecznemu i ubóstwu będzie miało zwiększenie dostępności do usług o charakterze zdrowotnym oraz usług społecznych skoncentrowanych w szczególności na opiece świadczonej w środowisku lokalnym, w formach zdeinstytucjonalizowanych. Podejmowane będą działania zwiększające dostępność do programów wykrywania wad rozwojowych oraz rehabilitacji dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami lub zagrożonych niepełnosprawnością. Zaplanowano również zwiększenie dostępu do usług opiekuńczych nad osobami starszymi, z niepełnosprawnościami i zależnymi, a także usług wsparcia rodziny i pieczy zastępczej oraz osób bezdomnych. Istotnym elementem świadczenia usług będzie rozwój mieszkalnictwa o charakterze wspieranym.

Elementem wsparcia będzie również tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi sektora ekonomii społecznej, który łącząc cele społeczne z ekonomicznymi stanowi skuteczny instrument aktywizacji osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. W tym kontekście wspierane będzie zarówno tworzenie nowych przedsiębiorstw społecznych jak i funkcjonowanie już istniejących podmiotów, poprzez finansowanie m.in. kursów, szkoleń, doradztwa, usług specjalistycznych oraz poprzez wsparcie finansowe służące tworzeniu nowych miejsc pracy.

2. CELE SZCZEGÓŁOWE OSI PRIORYTETOWEJ

Cel szczegółowy 1: Aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poprzez poprawę i wzmocnienie ich zdolności do zatrudnienia

Cel szczegółowy 2: Zwiększenie dostępności usług zdrowotnych

Cel szczegółowy 3: Zwiększenie dostępności usług społecznych w szczególności usług środowiskowych, opiekuńczych oraz usług wsparcia rodziny i pieczy zastępczej dla osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym

Cel szczegółowy 4: Tworzenie nowych podmiotów ekonomii społecznej

Cel szczegółowy 5: Rozwój potencjału i możliwości do zwiększenia zatrudnienia w istniejących podmiotach ekonomii społecznej

3. CHARAKTER OSI	nie dotyczy	
4. FUNDUSZ (NAZWA I KWOTA W EUR)	EFS	122 665 273

5. INSTYTUCJA ZARZĄDZAJĄCA	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego
----------------------------	---

Działanie 9.1 Włączenie społeczne i rozwój usług opiekuńczych w ramach ZIT

OPIS DZIAŁANIA 9.1	
Nazwa działania	WŁĄCZENIE SPOŁECZNE I ROZWÓJ USŁUG OPIEKUŃCZYCH W RAMACH ZIT
Cele szczegółowe działania	<p>Aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poprzez poprawę i wzmocnienie ich zdolności do zatrudnienia (Cel szczegółowy 1)</p> <p>Zwiększenie dostępności usług społecznych w szczególności usług środowiskowych, opiekuńczych oraz usług wsparcia rodziny i pieczy zastępczej dla osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym (Cel szczegółowy 3)</p>

Poddziałanie 9.1.1 Aktywne włączenie społeczne w ramach ZIT

OPIS PODDZIAŁANIA 9.1.1	
6. Nazwa poddziałania	AKTYWNE WŁĄCZENIE SPOŁECZNE W RAMACH ZIT
7. Cel szczegółowy poddziałania	Aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poprzez poprawę i wzmocnienie ich zdolności do zatrudnienia (Cel szczegółowy 1)
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	<ul style="list-style-type: none"> Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, poszukujących pracy po opuszczeniu programu Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)
9. Lista wskaźników produktu	<ul style="list-style-type: none"> Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie (CO16)
10. Typy projektów	<p>1. Zindywidualizowane i kompleksowe działania umożliwiające aktywne włączenie społeczne a także powrót na rynek pracy realizowane w oparciu o:</p> <ol style="list-style-type: none"> Program Aktywizacja i Integracja i/lub, Kontrakt socjalny lub jego odmiany i/lub, Program Aktywności Lokalnej i/lub, inne metody, modele, narzędzia pracy socjalnej o charakterze indywidualnym, rodzinnym, środowiskowym; <p>z obligatoryjnym wykorzystaniem instrumentów aktywizacji społecznej i/lub</p>

	<p>zawodowej i/lub edukacyjnej⁹³.</p> <p>2. Zindywidualizowane i kompleksowe działania umożliwiające aktywne włączenie społeczne a także powrót na rynek pracy realizowane poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) programy reintegracji zawodowej i społecznej realizowane przez podmioty o których mowa w ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym; b) programy na rzecz wsparcia zatrudnienia i rehabilitacji zawodowej i społecznej osób z niepełno sprawnościami (w tym w ramach WTZ i ZAZ)⁹⁴. 	
11. Typ beneficjenta	<ul style="list-style-type: none"> • jednostki samorządu terytorialnego i/lub ich jednostki organizacyjne (w tym OPS/PCPR) • podmioty wymienione w art. 3 ust. 2 i 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (w tym organizacje pozarządowe) • podmioty ekonomii społecznej 	
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	<ul style="list-style-type: none"> • osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które przed zastosowaniem instrumentów i usług rynku pracy wymagają aktywizacji społecznej • osoby ze środowisk zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w szczególności z obszarów zdegradowanych, w tym objętych rewitalizacją • otoczenie osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym (w takim zakresie w jakim jest to niezbędne dla wsparcia osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym), w tym osoby pełniące obowiązki opiekuńcze 	
13. Instytucja pośrednicząca	Miasto Bydgoszcz	
14. Instytucja wdrażająca	nie dotyczy	
15. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	słabiej rozwinięty	5 260 000
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Mechanizmy koordynacji i komplementarności opisano w części I SZOOP.	
17. Instrumenty terytorialne	Zintegrowane Inwestycje Terytorialne	

⁹³ Katalog instrumentów możliwych do stosowania zostanie określony przez IZ RPO WK-P.

⁹⁴ Wsparcie realizowane zgodnie z Podrozdziałem 5.2 Wyttycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków EFS i EFRR na lata 2014-2020.

<p>18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów</p>	<p>Tryb konkursowy lub pozakonkursowy</p> <p>Za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów odpowiedzialny jest Departament Spraw Społecznych, Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego i Zdrowia Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego. wspólnie z Miastem Bydgoszcz (IP ZIT).</p> <p>Za przyjmowanie protestów odpowiedzialny jest Departament Spraw Społecznych, Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego i Zdrowia Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego. lub Miasto Bydgoszcz (IP ZIT) w zależności od etapu oceny.</p>
<p>19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przedsięwzięcia realizowane w ramach Poddziałania będą zgodne z <i>Krajowym Programem Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020</i>. 2. Przedsięwzięcia realizowane w ramach Poddziałania będą zakładały efektywność społeczną i efektywność zatrudnieniową. Efektywność ta będzie wymagana na poziomie określonym w kryteriach wyboru projektów. 3. Zastosowanie mechanizmów zapewniających komplementarność wsparcia EFS i Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa (PO PŻ). 4. Realizowane mogą być wyłącznie projekty wynikające ze strategii ZIT. 5. W ramach Poddziałania preferowane będą projekty dot. realizowania wsparcia we współpracy służb zatrudnienia i służb społecznych (publicznych i niepublicznych) m.in. poprzez wdrożenie Program Aktywizacja i Integracja (PAI). 6. Preferowane będą przedsięwzięcia obejmujące współpracę i włączenie usług podmiotów ekonomii społecznej w szczególności o charakterze reintegracyjnym tj. CIS, KIS, ZAZ, W TZ. 7. Ze środków EFS w ramach projektów OPS i PCPR nie są finansowane bierne formy pomocy w postaci zasiłków. Świadczenia te mogą być uznane za wkład własny do projektu. 8. OPS i PCPR nie wdrażają samodzielnie usług aktywnej integracji o charakterze zawodowym. Wdrożenie tych usług w ramach projektów ww. jednostek jest możliwe wyłącznie przez podmioty wyspecjalizowane w zakresie aktywizacji zawodowej, w szczególności: <ol style="list-style-type: none"> a) PUP i inne instytucje rynku pracy, o których mowa w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji

	<p>zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,</p> <p>b) CIS i KIS w zakresie reintegracji społecznej i zawodowej zgodnie z ustawą z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym;</p> <p>c) przedsiębiorstwo społeczne;</p> <p>d) organizacje pozarządowe, o których mowa w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.</p> <p>9. Usługi aktywnej integracji o charakterze zawodowym w ramach projektów OPS lub PCPR są realizowane:</p> <p>a) przez partnerów OPS lub PCPR w ramach projektów partnerskich;</p> <p>b) przez PUP na podstawie porozumienia o realizacji Programu Aktywizacja i Integracja, o którym mowa w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy i na zasadach określonych w tej ustawie;</p> <p>c) przez podmioty wybrane w ramach zlecenia zadania publicznego na zasadach określonych w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie lub zgodnie z art. 15a ustawy z dnia 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych;</p> <p>d) przez podmioty danej jednostki samorządu terytorialnego wyspecjalizowane w zakresie reintegracji zawodowej, o ile zostaną wskazane we wniosku o dofinansowanie projektu jako realizatorzy projektu;</p> <p>e) przez podmioty wybrane na zasadach dotyczących udzielania zamówień określonych w Wytycznych ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach EFRR, EFS oraz FS na lata 2014-2020.</p> <p>10. Usługi aktywnej integracji o charakterze zawodowym dla osób, rodzin i środowisk zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym nie mogą stanowić pierwszego elementu wsparcia w ramach ścieżki reintegracji. Praca socjalna jest traktowana jako instrument aktywnej integracji o charakterze społecznym. Projekty obejmujące wyłącznie pracę socjalną nie są wybierane do dofinansowania.</p> <p>11. Proces wsparcia osób, rodzin i środowisk zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym odbywa się w oparciu o ścieżkę reintegracji, stworzoną indywidualnie dla każdej osoby, rodziny, środowiska zagrożonego ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, z uwzględnieniem diagnozy sytuacji problemowej,</p>
--	---

	<p>zasobów, potencjału, predyspozycji, potrzeb.</p> <p>12.Z uczestnikami projektu realizowanymi przez podmiot inny niż OPS/PCPR podpisywana jest umowa na wzór kontraktu socjalnego</p> <p>Inne limity i ograniczenia wynikające z:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>Wytycznych kwalifikowania wydatków w ramach EFRR, EFS oraz FS na lata 2014-2020</i> ➤ <i>Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków EFS i EFRR na lata 2014-2020</i> ➤ <i>opracowanych przez IZ RPO zasad realizacji wsparcia w zakresie CT 9.</i>
20. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%)	<p>Wartość wydatków w ramach <i>cross-financingu</i> nie może stanowić więcej niż 10% całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu.</p> <p>Warunki i zakres stosowania zgodny będzie z <i>Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</i></p>
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	10% ⁹⁵
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Pomniejszenie dochodu zgodnie z art. 65 ust. 8 rozporządzenia ogólnego nr 1303/2013.
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	<p>Przewiduje się stosowanie uproszczonych metod rozliczania wydatków zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p> <p>Przewiduje się możliwość wypłacania zaliczek dla beneficjentów zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p>

⁹⁵ Z zastrzeżeniem, że wartość wydatków poniesionych na zakup środków trwałych o wartości jednostkowej równej i wyższej niż 3500 PLN netto w ramach kosztów bezpośrednich projektu oraz wydatków w ramach *cross-financingu* nie może łącznie przekroczyć 10% wydatków projektu.

24. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	<p>W przypadku wystąpienia pomocy publicznej i pomocy <i>de minimis</i> zastosowanie mają:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozporządzenie KE nr 1407/2013 - rozporządzenie KE nr 651/2014 - rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 2 lipca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy <i>de minimis</i> oraz pomocy publicznej w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 1073)
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	85%
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	<p>85%</p> <p>W uzasadnionych przypadkach IZ RPO, poprzez kryteria wyboru projektów zatwierdzone KM RPO może zwiększyć poziom dofinansowania do 100%.</p>
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	<p>15%</p> <p>W uzasadnionych przypadkach IZ RPO, poprzez kryteria wyboru projektów zatwierdzone przez KM RPO może zmniejszyć poziom wkładu własnego do 0%.</p>
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	<p>Minimalna wartość projektu: 100 000</p> <p>Maksymalna wartość projektu: nie dotyczy</p>
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	nie dotyczy
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	nie dotyczy
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	nie dotyczy

Poddziałanie 9.1.2 Rozwój usług opiekuńczych w ramach ZIT

OPIS PODDZIAŁANIA 9.1.2	
6. Nazwa poddziałania	ROZWÓJ USŁUG OPIEKUŃCZYCH W RAMACH ZIT
7. Cel szczegółowy poddziałania	Zwiększenie dostępności usług społecznych w szczególności usług środowiskowych, opiekuńczych oraz usług wsparcia rodziny i pieczy zastępczej dla osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym (Cel szczegółowy 3)
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych istniejących po zakończeniu projektu • Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy, uczestniczących w kształceniu lub szkoleniu, zdobywających kwalifikacje, pracujących (łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek) po opuszczeniu programu • Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które opuściły opiekę instytucjonalną na rzecz usług społecznych świadczonych w społeczności lokalnej w programie • Liczba utworzonych w programie miejsc świadczenia usług asystenckich i opiekuńczych istniejących po zakończeniu projektu • Liczba utworzonych w programie miejsc świadczenia usług w mieszkaniach wspomaganych i chronionych istniejących po zakończeniu projektu
9. Lista wskaźników produktu	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie • Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami asystenckimi i opiekuńczymi świadczonymi w społeczności lokalnej w programie • Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami w postaci mieszkań chronionych i wspomaganych w programie
10. Typy projektów	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wsparcia na rzecz poprawy dostępu do usług opiekuńczych nad osobami niesamodzielnymi, świadczone w lokalnej społeczności obejmujące: <ol style="list-style-type: none"> a) tworzenie i rozwój oferty placówek wsparcia i opieki⁹⁶ w tym: <ol style="list-style-type: none"> i. dziennych domów pobytu, ii. środowiskowych domów samopomocy, iii. klubów samopomocy, iv. mieszkań chronionych i wspomaganych, v. innych ośrodkach zapewniających opiekę dzienną i całodobową; b) rozwój niestacjonarnych usług opiekuńczych świadczonych w środowisku w tym: <ol style="list-style-type: none"> i. usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, ii. usługi dziennych opiekunów, wolontariat opiekuńczy, pomoc

⁹⁶ Zapewniających opiekę dzienną/całodobową (o ile stanowią formę usług świadczonych w lokalnej społeczności).

	<p>sąsiedzką i inne formy samopomocowych,</p> <p>iii. usługi asystenckie;</p> <p>c) rozwój nowoczesnych technologii w usługach opiekuńczych, np. teleopieka i inne formy niebezpośrednich usług opiekuńczych wykorzystujących nowe technologie, aktywizację środowisk lokalnych w celu tworzenia społecznych (sąsiedzkich) metod samopomocy przy wykorzystaniu nowych technologii;</p> <p>d) uzupełniając do typu a, b, c:</p> <p>i. sfinansowanie wypożyczenia niezbędnego do opieki nad osobami niesamodzielnymi lub sprzętu zwiększającego samodzielność osób (w tym sprzętu pielęgnacyjnego, rehabilitacyjnego i medycznego,</p> <p>ii. inne usługi zwiększające mobilność, autonomię i bezpieczeństwo osób niesamodzielnych (np. likwidowanie barier architektonicznych w miejscu zamieszkania, dowożenie posiłków),</p> <p>iii. działania ukierunkowane na podnoszenie umiejętności rodzin i opiekunów faktycznych służące poprawie jakości usług opiekuńczych (m.in.: kształcenie, poradnictwo).</p>	
11. Typ beneficjenta	Wszystkie podmioty z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie odrębnych przepisów).	
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	<ul style="list-style-type: none"> osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym osoby ze środowisk zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w szczególności z obszarów zdegradowanych, w tym objętych rewitalizacją otoczenie osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym (w takim zakresie w jakim jest to niezbędne dla wsparcia osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym), w tym osoby pełniące obowiązki opiekuńcze 	
13. Instytucja pośrednicząca	Miasto Bydgoszcz	
14. Instytucja wdrażająca	nie dotyczy	
15. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	słabiej rozwinięty	2 633 413
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Mechanizmy koordynacji i komplementarności opisano w części I SZOOP.	
17. Instrumenty terytorialne	Zintegrowane Inwestycje Terytorialne	

<p>18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów</p>	<p>Tryb konkursowy</p> <p>Za nabór i ocenę wniosków odpowiedzialny jest Departament Spraw Społecznych, Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego i Zdrowia Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego. wspólnie z Miastem Bydgoszcz (IP ZIT).</p> <p>Za przyjmowanie protestów odpowiedzialny jest Departament Spraw Społecznych, Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego i Zdrowia Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego. lub Miasto Bydgoszcz (IP ZIT) w zależności od etapu oceny.</p>
<p>19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przedsięwzięcia realizowane w ramach Poddziałania będą zgodne z <i>Krajowym Programem Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020</i>. 2. Przedsięwzięcia finansowane ze środków EFS będą realizowane po uprzednim dokonaniu analizy trendów demograficznych na danym obszarze i innych uwarunkowań wewnątrz regionalnych. 3. Zastosowane zostaną mechanizmy gwarantujące trwałość realizowanych z EFS przedsięwzięć dotyczących zapewniania dostępu do usług. 4. Realizowane mogą być wyłącznie projekty wynikające ze strategii ZIT. 5. Wsparcie dla rozwoju usług będzie zgodne z Komunikatem Komisji Europejskiej <i>Usługi świadczone w interesie ogólnym, w tym usługi socjalne świadczone w interesie ogólnym: nowe zobowiązanie europejskie KOM(2007)725</i>. 6. Działania realizowane będą w formule projektów terytorialnych lub problemowych lub tematycznych, o których mowa w <i>Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków EFS i EFRR na lata 2014-2020</i>. 7. Interwencja w ramach poszczególnych typów usług społecznych spełnia minimalne wymagania świadczenia tych usług określone w załączniku nr 1 do <i>Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków EFS i EFRR na lata 2014-2020</i>. 8. Rozwój nowoczesnych technologii w usługach opiekuńczych jest możliwy do realizacji wyłącznie jako element wsparcia i pod warunkiem zagwarantowania kompleksowości usług opiekuńczych 9. Premiowane będą projekty wynikające z

	<p>Gminnego/Lokalnego Programu Rewitalizacji.</p> <p>Inne limity i ograniczenia wynikające z:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Wytycznych kwalifikowania wydatków w ramach EFRR, EFS oraz FS na lata 2014-2020, ➤ Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków EFS i EFRR na lata 2014-2020, ➤ opracowanych przez IZ RPO zasad realizacji wsparcia w zakresie CT 9.
20. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%)	<p>Wartość wydatków w ramach <i>cross-financingu</i> nie może stanowić więcej niż 40% całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu.</p> <p>Warunki i zakres stosowania zgodny będzie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p>
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	40% ⁹⁷
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Pomniejszenie dochodu zgodnie z art. 65 ust. 8 rozporządzenia ogólnego nr 1303/2013.
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	<p>Przewiduje się stosowanie uproszczonych metod rozliczania wydatków zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p> <p>Przewiduje się możliwość wypłacania zaliczek dla beneficjentów zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p>

⁹⁷ Z zastrzeżeniem, że wartość wydatków poniesionych na zakup środków trwałych o wartości jednostkowej równej i wyższej niż 3500 PLN netto w ramach kosztów bezpośrednich projektu oraz wydatków w ramach *cross-financingu* nie może łącznie przekroczyć 40% wydatków projektu.

24. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	<p>W przypadku wystąpienia pomocy publicznej i pomocy <i>de minimis</i> zastosowanie mają:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozporządzenie KE nr 1407/2013 - rozporządzenie KE nr 651/2014 - rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 2 lipca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy <i>de minimis</i> oraz pomocy publicznej w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015 r. poz. 1073)
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	85%
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	<p>90%</p> <p>W uzasadnionych przypadkach IZ RPO, poprzez kryteria wyboru projektów zatwierdzone przez KM RPO może zwiększyć poziom dofinansowania do 100%</p>
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	<p>10%</p> <p>W uzasadnionych przypadkach IZ RPO, poprzez kryteria wyboru projektów zatwierdzone przez KM RPO może zmniejszyć poziom wkładu własnego do 0%</p>
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	<p>Minimalna wartość projektu: 100 000</p> <p>Maksymalna wartość projektu: nie dotyczy</p>
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	nie dotyczy
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	nie dotyczy
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	nie dotyczy

Działanie 9.2 Włączenie społeczne

OPIS DZIAŁANIA 9.2	
Nazwa działania	WŁĄCZENIE SPOŁECZNE
Cel szczegółowy działania	Aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poprzez poprawę i wzmocnienie ich zdolności do zatrudnienia (Cel szczegółowy 1)

Poddziałanie 9.2.1 Aktywne włączenie społeczne

OPIS PODDZIAŁANIA 9.2.1.	
6. Nazwa poddziałania	AKTYWNE WŁĄCZENIE SPOŁECZNE
7. Cel szczegółowy poddziałania	Aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poprzez poprawę i wzmocnienie ich zdolności do zatrudnienia (Cel szczegółowy 1)
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu • Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, poszukujących pracy po opuszczeniu programu • Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)
9. Lista wskaźników produktu	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie • Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie (CO16)

10. Typy projektów	<p>1. Indywidualizowane i kompleksowe działania umożliwiające aktywne włączenie społeczne a także powrót na rynek pracy realizowane w oparciu o:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Program Aktywizacja i Integracja i/lub, b) Kontrakt socjalny lub jego odmiany i/lub, c) Program Aktywności Lokalnej i/lub, d) inne metody, modele, narzędzia pracy socjalnej o charakterze indywidualnym, rodzinnym, środowiskowym; <p>z obligatoryjnym wykorzystaniem instrumentów aktywizacji społecznej i/lub zawodowej i/lub edukacyjnej⁹⁸.</p> <p>2. Indywidualizowane i kompleksowe działania umożliwiające aktywne włączenie społeczne a także powrót na rynek pracy realizowane poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) programy reintegracji zawodowej i społecznej realizowane przez podmioty o których mowa w ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym; b) programy na rzecz wsparcia zatrudnienia i rehabilitacji zawodowej i społecznej osób z niepełnosprawnościami (w tym w ramach WTZ i ZAZ)⁹⁹. 		
11. Typ beneficjenta	<ul style="list-style-type: none"> • jednostki samorządu terytorialnego i/lub ich jednostki organizacyjne (w tym OPS/PCPR) • podmioty wymienione w art. 3 ust. 2 i 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (w tym organizacje pozarządowe) • podmioty ekonomii społecznej 		
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	<ul style="list-style-type: none"> • osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które przed zastosowaniem instrumentów i usług rynku pracy wymagają aktywizacji społecznej • osoby ze środowisk zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w szczególności z obszarów zdegradowanych, w tym objętych rewitalizacją • otoczenie osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym (w takim zakresie, w jakim jest to niezbędne dla wsparcia osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym), w tym osoby pełniące obowiązki opiekuńcze 		
13. Instytucja pośrednicząca	nie dotyczy		
14. Instytucja wdrażająca	nie dotyczy		
15. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	słabiej rozwinięty	30 334 341	

⁹⁸ Katalog instrumentów możliwych do stosowania zostanie określony przez IZ RPO WK-P.

⁹⁹ Wsparcie realizowane zgodnie z Podrozdziałem 5.2 Wytucznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków EFS i EFRR na lata 2014-2020.

16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Mechanizmy koordynacji i komplementarności opisano w części I SZOOP.
17. Instrumenty terytorialne	nie dotyczy
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Tryb konkursowy lub pozakonkursowy. Za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów odpowiedzialny jest Departament Spraw Społecznych, Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego i Zdrowia Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przedsięwzięcia realizowane w ramach Poddziałania będą zgodne z <i>Krajowym Programem Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020</i>. 2. Przedsięwzięcia realizowane w ramach Poddziałania będą zakładały efektywność społeczną i efektywność zatrudnieniową. Efektywność ta będzie wymagana na poziomie określonym w kryteriach wyboru projektów. 3. Zastosowanie mechanizmów zapewniających komplementarność wsparcia EFS i Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa (PO PŻ). 4. W przypadku konkursów dedykowanych polityce terytorialnej projekty muszą wynikać ze strategii dotyczącej Obszaru Strategicznej Interwencji miast regionalnych i subregionalnych lub strategii dotyczącej Obszaru Rozwoju Społeczno-Gospodarczego. 5. W ramach Poddziałania preferowane będą projekty dot. realizowania wsparcia we współpracy służb zatrudnienia i służb społecznych (publicznych i niepublicznych) m.in. poprzez wdrożenie Program Aktywizacja i Integracja (PAI). 6. Preferowane będą przedsięwzięcia obejmujące współpracę i włączenie usług podmiotów ekonomii społecznej w szczególności o charakterze reintegracyjnym tj. CIS, KIS, ZAZ, WTZ. 7. Ze środków EFS w ramach projektów OPS i PCPR nie są finansowane bierne formy pomocy w postaci zasiłków. Świadczenia te mogą być uznane za wkład własny do projektu. 8. OPS i PCPR nie wdrażają samodzielnie usług aktywnej integracji o charakterze zawodowym. Wdrożenie tych usług w ramach projektów ww. jednostek jest możliwe wyłącznie przez podmioty wyspecjalizowane w zakresie aktywizacji zawodowej, w szczególności: <ol style="list-style-type: none"> a) PUP i inne instytucje rynku pracy, o których mowa w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji

	<p>zatrudnienia i instytucjach rynku pracy;</p> <p>b) CIS i KIS w zakresie reintegracji społecznej i zawodowej zgodnie z ustawą z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym;</p> <p>c) przedsiębiorstwa społeczne;</p> <p>d) organizacje pozarządowe, o których mowa w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;</p> <p>e) przez podmioty wybrane na zasadach dotyczących udzielania zamówień określonych w Wytycznych ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach EFRR, EFS oraz FS na lata 2014-2020.</p> <p>9. Usługi aktywnej integracji o charakterze zawodowym w ramach projektów OPS lub PCPR są realizowane:</p> <p>a) przez partnerów OPS lub PCPR w ramach projektów partnerskich;</p> <p>b) przez PUP na podstawie porozumienia o realizacji Programu Aktywizacja i Integracja, o którym mowa w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy i na zasadach określonych w tej ustawie;</p> <p>c) przez podmioty wybrane w ramach zlecenia zadania publicznego na zasadach określonych w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie lub zgodnie z art. 15a ustawy z dnia 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych;</p> <p>d) przez podmioty danej jednostki samorządu terytorialnego wyspecjalizowane w zakresie reintegracji zawodowej, o ile zostaną wskazane we wniosku o dofinansowanie projektu jako realizatorzy projektu.</p> <p>10. Usługi aktywnej integracji o charakterze zawodowym dla osób, rodzin i środowisk zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym nie mogą stanowić pierwszego elementu wsparcia w ramach ścieżki reintegracji. Praca socjalna jest traktowana jako instrument aktywnej integracji o charakterze społecznym. Projekty obejmujące wyłącznie pracę socjalną nie są wybierane do dofinansowania.</p> <p>11. Proces wsparcia osób, rodzin i środowisk zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym odbywa się w oparciu o ścieżkę reintegracji, stworzoną indywidualnie dla każdej osoby, rodziny, środowiska zagrożonego ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, z uwzględnieniem diagnozy sytuacji problemowej,</p>
--	---

	<p>zasobów, potencjału, predyspozycji, potrzeb.</p> <p>12.Z uczestnikami projektu realizowanymi przez podmiot inny niż OPS/PCPR podpisana jest umowa na wzór kontraktu socjalnego.</p> <p>Inne limity i ograniczenia wynikające z:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Wytycznych kwalifikowania wydatków w ramach EFRR, EFS oraz FS na lata 2014-2020, ➤ Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków EFS i EFRR na lata 2014-2020, ➤ opracowanych przez IZ RPO zasad realizacji wsparcia w zakresie CT 9.
20. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%)	<p>Wartość wydatków w ramach <i>cross-financingu</i> nie może stanowić więcej niż 10% całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu.</p> <p>Warunki i zakres stosowania zgodny będzie z <i>Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020</i>.</p>
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	10% ¹⁰⁰
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Pomniejszenie dochodu zgodnie z art. 65 ust. 8 rozporządzenia ogólnego nr 1303/2013.
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	<p>Przewiduje się stosowanie uproszczonych metod rozliczania wydatków zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p> <p>Przewiduje się możliwość wypłacania zaliczek dla beneficjentów zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p>

¹⁰⁰ Z zastrzeżeniem, że wartość wydatków poniesionych na zakup środków trwałych o wartości jednostkowej równej i wyższej niż 3500 PLN netto w ramach kosztów bezpośrednich projektu oraz wydatków w ramach *cross-financingu* nie może łącznie przekroczyć 10% wydatków projektu.

24. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	W przypadku wystąpienia pomocy publicznej i pomocy de minimis zastosowanie mają: - rozporządzenie KE nr 1407/2013 - rozporządzenie KE nr 651/2014 - rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 2 lipca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis oraz pomocy publicznej w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015 r. poz. 1073)
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	85%
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	85% W uzasadnionych przypadkach IZ RPO, poprzez kryteria wyboru projektów zatwierdzone przez KM RPO może zwiększyć poziom dofinansowania do 100%
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	15% W uzasadnionych przypadkach IZ RPO, poprzez kryteria wyboru projektów zatwierdzone przez KM RPO może zmniejszyć poziom wkładu własnego do 0%
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Minimalna wartość projektu: 100 000 Maksymalna wartość projektu: nie dotyczy
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	nie dotyczy
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	nie dotyczy
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	nie dotyczy

Poddziałanie 9.2.2 Aktywne włączenie społeczne młodzieży objętej sądowym środkiem wychowawczym lub poprawczym

OPIS PODDZIAŁANIA 9.2.2	
6. Nazwa poddziałania	AKTYWNE WŁĄCZENIE SPOŁECZNE MŁODZIEŻY OBJĘTEJ SĄDOWYM ŚRODKIEM WYCHOWAWCZYM LUB POPRAWCZYM
7. Cel szczegółowy poddziałania	Aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poprzez poprawę i wzmocnienie ich zdolności do zatrudnienia (Cel szczegółowy 1)
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu • Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, poszukujących pracy po opuszczeniu programu • Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)
9. Lista wskaźników produktu	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie • Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie (CO16)
10. Typy projektów	<p>1. Zindywidualizowane i kompleksowe działania na rzecz poprawy szans na zatrudnienie oraz zdolności funkcjonowania w społeczeństwie młodzieży, wobec której zastosowano sądowy środek wychowawczy lub poprawczy obejmujące:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) działania służące wzmocnieniu kompetencji społecznych młodzieży objętej sądowym środkiem wychowawczym lub poprawczym, b) działania resocjalizacyjne, terapeutyczne i wychowawcze dla młodzieży objętej sądowym środkiem wychowawczym lub poprawczym, c) działania wspomagające efektywność procesu resocjalizacji poprzez doradztwo edukacyjno-zawodowe oraz wsparcie służące uzupełnieniu kompetencji i kwalifikacji zawodowych młodzieży objętej sądowym środkiem wychowawczym lub poprawczym nie kwalifikującej się do wsparcia w ramach projektów Ochotniczych Hufców Pracy w PI 8ii POWER.
11. Typ beneficjenta	Wszystkie podmioty z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie odrębnych przepisów).

12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	<ul style="list-style-type: none"> osoby nieletnie, wobec których zastosowano środki zapobiegania i zwalczania demoralizacji i przestępczości zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich; osoby przebywające w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych i młodzieżowych ośrodkach socjoterapii, o których mowa w ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty) otoczenie osób nieletnich, wobec których zastosowano środki zapobiegania i zwalczania demoralizacji i przestępczości lub przebywających w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych i młodzieżowych ośrodkach socjoterapii (w takim zakresie w jakim jest to niezbędne dla wsparcia w/w osób) w tym osoby pełniące obowiązki opiekuńcze 	
13. Instytucja pośrednicząca	nie dotyczy	
14. Instytucja wdrażająca	nie dotyczy	
15. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	słabiej rozwinięty	5 017 278
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Mechanizmy koordynacji i komplementarności opisano w części I SZOOP.	
17. Instrumenty terytorialne	nie dotyczy	
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Tryb konkursowy Za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów odpowiedzialny jest Departament Spraw Społecznych, Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego i Zdrowia Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.	
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	1. Przedsięwzięcia realizowane w ramach Poddziałania będą zgodne z <i>Krajowym Programem Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020</i> . 2. Z uczestnikami projektu realizowanymi przez podmiot inny niż OPS/PCPR podpisywana jest umowa na wzór kontraktu socjalnego . Inne limity i ograniczenia wynikające z: <ul style="list-style-type: none"> ➤ Wytycznych kwalifikowania wydatków w ramach EFRR, EFS oraz FS na lata 2014-2020, ➤ Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków EFS i EFRR na lata 2014-2020, ➤ opracowanych przez IZ RPO zasad realizacji wsparcia w zakresie CT 9. 	

20. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%)	<p>Wartość wydatków w ramach <i>cross-financingu</i> nie może stanowić więcej niż 10% całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu.</p> <p>Warunki i zakres stosowania zgodny będzie z <i>Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</i></p>
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	10% ¹⁰¹
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Pomniejszenie dochodu zgodnie z art. 65 ust. 8 rozporządzenia ogólnego nr 1303/2013
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	<p>Przewiduje się stosowanie uproszczonych metod rozliczania wydatków zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p> <p>Przewiduje się możliwość wypłacania zaliczek dla beneficjentów zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p>
24. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	<p>W przypadku wystąpienia pomocy publicznej i pomocy <i>de minimis</i> zastosowanie mają:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozporządzenie KE nr 1407/2013 - rozporządzenie KE nr 651/2014 - rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 2 lipca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy <i>de minimis</i> oraz pomocy publicznej w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 1073)

¹⁰¹ Z zastrzeżeniem, że wartość wydatków poniesionych na zakup środków trwałych o wartości jednostkowej równej i wyższej niż 3500 PLN netto w ramach kosztów bezpośrednich projektu oraz wydatków w ramach *cross-financingu* nie może łącznie przekroczyć 10% wydatków projektu.

25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	85%
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	95% W uzasadnionych przypadkach IZ RPO, poprzez kryteria wyboru projektów zatwierdzone przez KM RPO może zwiększyć poziom dofinansowania do 100%
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	5% W uzasadnionych przypadkach IZ RPO, poprzez kryteria wyboru projektów zatwierdzone przez KM RPO może zmniejszyć poziom wkładu własnego do 0%
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Minimalna wartość projektu: 100 000 Maksymalna wartość projektu: nie dotyczy
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	nie dotyczy
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	nie dotyczy
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	nie dotyczy

Działanie 9.3 Rozwój usług zdrowotnych i społecznych

OPIS DZIAŁANIA 9.3	
Nazwa działania	ROZWÓJ USŁUG ZDROWOTNYCH I SPOŁECZNYCH
Cele szczegółowe działania	Zwiększenie dostępności usług zdrowotnych (Cel szczegółowy 2) Zwiększenie dostępności usług społecznych w szczególności usług środowiskowych, opiekuńczych oraz usług wsparcia rodziny i pieczy zastępczej dla osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym (Cel szczegółowy 3)

Poddziałanie 9.3.1 Rozwój usług zdrowotnych

OPIS PODDZIAŁANIA 9.3.1	
6. Nazwa poddziałania	ROZWÓJ USŁUG ZDROWOTNYCH
7. Cel szczegółowy poddziałania	Zwiększenie dostępności usług zdrowotnych (Cel szczegółowy 2)
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	<ul style="list-style-type: none"> Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług zdrowotnych istniejących po zakończeniu projektu
9. Lista wskaźników produktu	<ul style="list-style-type: none"> Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami zdrowotnymi w programie Liczba dzieci objętych usługami zdrowotnymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie
10. Typy projektów	<ol style="list-style-type: none"> Działania na rzecz wdrożenia programów wczesnego wykrywania wad rozwojowych i rehabilitacji dzieci z niepełnosprawnościami oraz dzieci i młodzieży zagrożonych niepełnosprawnością, w szczególności dedykowanych dla rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym: <ol style="list-style-type: none"> wdrożenie systemu badań przesiewowych słuchu, wzroku, mowy w pierwszych i szóstych klasach szkoły podstawowej; wdrożenie programów rehabilitacji leczniczej dla dzieci z niepełnosprawnością lub dzieci i młodzieży zagrożonych niepełnosprawnością; wdrożenie programów wczesnego wykrywania i leczenia wad rozwojowych, w tym układu krążenia u noworodków, niemowląt i małych dzieci; uzupełniając działania podnoszące świadomość społeczną w zakresie wiedzy na temat wad rozwojowych (słuchu, wzroku, mowy), konsekwencji niezdiagnozowanych i nieleczonych dysfunkcji, możliwości terapii a także kształtowanie właściwych zachowań prozdrowotnych w tym obszarze¹⁰². Działania na rzecz wsparcia deinstytucjonalizacji opieki medycznej nad osobami zależnymi, poprzez rozwój alternatywnych form opieki nad osobami niesamodzielnymi w zakresie: <ol style="list-style-type: none"> wsparcia działalności lub tworzenia nowych miejsc opieki medycznej w formach zdeinstytucjonalizowanych, w tym Dziennych Domów Opieki Medycznej zgodnie ze standardami wypracowanymi w ramach PO WER, długoterminowej medycznej opieki domowej nad osobą niesamodzielną, w tym pielęgniarstwa długoterminowego,

¹⁰² Wyłącznie w powiązaniu z pozostałymi przedsięwzięciami.

	<p>c) zapewniania opieki medycznej nad osobami niesamodzielnymi w zastępstwie za opiekunów będących członkami rodzin, w tym opieki domowej lub miejsc opieki w dziennych formach</p> <p>d) uzupełniająco do typu a, b, c:</p> <ul style="list-style-type: none"> i. wsparcie dla opiekunów, w szczególności członków rodzin w postaci wsparcia psychologicznego lub szkolenia w zakresie opieki medycznej nad osobami niesamodzielnymi, ii. wdrożenie na poziomie lokalnym rozwiązań z zakresu koordynacji realizacji usług medycznych kierowanych do osób niesamodzielnych iii. przygotowanie i tworzenie wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego, pielęgnacyjnego i wspomagającego połączonego z doradztwem w doborze sprzętu i jego wykorzystania oraz treningami z zakresu jego samoobsługi i przygotowanie warunków do opieki domowej, iv. teleopiekę medyczną wykorzystywaną na potrzeby doradztwa medycznego oraz bezpośredniej pomocy personelu medycznego na wezwanie w szczególnej sytuacji, v. szkolenia oraz prowadzenie doradztwa w zakresie dostosowania podmiotów leczniczych do potrzeb osób niesamodzielnych, vi. wsparcie funkcjonowania zespołów środowiskowych na poziomie podstawowej opieki zdrowotnej lub psychiatrycznej. 	
11. Typ beneficjenta	Wszystkie podmioty z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie odrębnych przepisów).	
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	<p>Typ projektów nr 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dzieci i młodzież w wieku do 18 roku życia • osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym • otoczenie osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym (w takim zakresie w jakim jest to niezbędne dla wsparcia osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym), w tym osoby pełniące obowiązki opiekuńcze • pracownicy podmiotów realizujących usługi zdrowotne (wyłącznie w zakresie działań podnoszących standard i jakość usług realizowanych na rzecz bezpośrednich odbiorców). <p>Typ projektów nr 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osoby niesamodzielne • opiekunowie osób niesamodzielnych, w szczególności członkowie rodzin • podmioty lub osoby świadczące usługi z zakresu opieki długoterminowej 	
13. Instytucja pośrednicząca	nie dotyczy	
14. Instytucja wdrażająca	nie dotyczy	
15. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	słabiej rozwinięty	15 000 000

16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Mechanizmy koordynacji i komplementarności opisano w części I SZOOP.
17. Instrumenty terytorialne	nie dotyczy
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	<p>Tryb konkursowy</p> <p>Za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów odpowiedzialny jest Departament Spraw Społecznych, Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego i Zdrowia Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.</p>
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przedsięwzięcia realizowane w ramach Poddziałania będą zgodne z <i>Krajowym Programem Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020</i>. 2. Zakres realizowanego wsparcia będzie zgodny z zatwierdzoną Policy Paper i Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze zdrowia na lata 2014-2020. 3. Przedsięwzięcia finansowane ze środków EFS będą realizowane po uprzednim dokonaniu analizy trendów demograficznych na danym obszarze i innych uwarunkowań wewnątrz regionalnych. 4. Zastosowane zostaną mechanizmy gwarantujące trwałość realizowanych z EFS przedsięwzięć dotyczących zapewniania dostępu do usług. 5. W zakresie działań związanych z programami zdrowotnymi przewidywane są mechanizmy koordynacyjne, zapobiegające powielaniu się wsparcia (działania w tym zakresie będą rozpatrywane przez Komitet Sterujący do spraw koordynacji interwencji EFSI w obszarze zdrowia). Kwestie programów profilaktycznych i programów zdrowotnych zostaną uregulowane w Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze zdrowia na lata 2014-2020.. <p>Inne limity i ograniczenia wynikające z:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Wytycznych kwalifikowania wydatków w ramach EFRR, EFS oraz FS na lata 2014-2020, ➤ Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków EFS i EFRR na lata 2014-2020, ➤ Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze zdrowia na lata 2014-2020,

	➤ dokumentu pn. <i>Dzienny dom opieki medycznej – organizacja i zadania</i> (Standard DDOM), przyjętego uchwałą Komitetu Sterującego nr 49/2017/XIV, opracowanych przez IZ RPO zasad realizacji wsparcia w zakresie CT 9.
20. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%)	<p>Wartość wydatków w ramach <i>cross-financingu</i> nie może stanowić więcej niż 10% całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu.</p> <p>Warunki i zakres stosowania zgodny będzie z <i>Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020</i>.</p>
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	10% ¹⁰³
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Pomniejszenie dochodu zgodnie z art. 65 ust. 8 rozporządzenia ogólnego nr 1303/2013.
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	<p>Przewiduje się stosowanie uproszczonych metod rozliczania wydatków zgodnie z <i>Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020</i>.</p> <p>Przewiduje się system zaliczkowy zgodnie z <i>Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020</i>.</p>
24. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	<p>W przypadku wystąpienia pomocy publicznej i pomocy <i>de minimis</i> zastosowanie mają:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozporządzenie KE nr 1407/2013 - rozporządzenie KE nr 651/2014 - rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 2 lipca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy <i>de minimis</i> oraz pomocy publicznej w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 1073)

¹⁰³ Z zastrzeżeniem, że wartość wydatków poniesionych na zakup środków trwałych o wartości jednostkowej równej i wyższej niż 3500 PLN netto w ramach kosztów bezpośrednich projektu oraz wydatków w ramach *cross-financingu* nie może łącznie przekroczyć 10% wydatków projektu.

25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	85%
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	95% W uzasadnionych przypadkach IZ RPO, poprzez kryteria wyboru projektów zatwierdzone przez KM RPO może zwiększyć poziom dofinansowania do 100%
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	5% W uzasadnionych przypadkach IZ RPO, poprzez kryteria wyboru projektów zatwierdzone przez KM RPO może zmniejszyć poziom wkładu własnego do 0%
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Minimalna wartość projektu 100 000 Maksymalna wartość projektu: nie dotyczy
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	nie dotyczy
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe(EUR)	nie dotyczy
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	nie dotyczy

Poddziałanie 9.3.2 Rozwój usług społecznych

OPIS PODDZIAŁANIA 9.3.2	
6. Nazwa poddziałania	ROZWÓJ USŁUG SPOŁECZNYCH
7. Cel szczegółowy poddziałania	Zwiększenie dostępności usług społecznych w szczególności usług środowiskowych, opiekuńczych oraz usług wsparcia rodziny i pieczy zastępczej dla osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym (Cel szczegółowy 3)
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych istniejących po zakończeniu projektu • Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących

	<p>pracy, uczestniczących w kształceniu lub szkoleniu, zdobywających kwalifikacje, pracujących (łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek) po opuszczeniu programu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które opuściły opiekę instytucjonalną na rzecz usług społecznych świadczonych w społeczności lokalnej w programie • Liczba utworzonych w programie miejsc świadczenia usług asystenckich i opiekuńczych istniejących po zakończeniu projektu • Liczba utworzonych w programie miejsc świadczenia usług w mieszkaniach wspomaganych i chronionych istniejących po zakończeniu projektu • Liczba utworzonych w programie miejsc świadczenia usług wspierania rodziny i pieczy zastępczej istniejących po zakończeniu projektu
9. Lista wskaźników produktu	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie • Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami asystenckimi i opiekuńczymi świadczonymi w społeczności lokalnej w programie • Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami w postaci mieszkań chronionych i wspomaganych w programie • Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami wspierania rodziny i pieczy zastępczej w programie
10. Typy projektów	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wsparcie na rzecz poprawy dostępu do usług opiekuńczych nad osobami niesamodzielnymi świadczone w lokalnej społeczności obejmujące: <ol style="list-style-type: none"> a) tworzenie i rozwój oferty placówek wsparcia i opieki¹⁰⁴ w tym: <ol style="list-style-type: none"> i. dziennych domów pobytu, ii. środowiskowych domów samopomocy, iii. klubów samopomocy, iv. mieszkań chronionych i wspomaganych, v. innych ośrodków zapewniających opiekę dzienną i całodobową; b) rozwój niestacjonarnych usług opiekuńczych w tym: <ol style="list-style-type: none"> i. usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, , ii. usługi dziennych opiekunów, wolontariat opiekuńczy, pomoc sąsiedzka, inne formy samopomocy, iii. usługi asystenckie, c) rozwój nowoczesnych technologii w usługach opiekuńczych, np. teleopieka i inne formy niebezpośrednich usług opiekuńczych wykorzystujących nowe technologie, aktywizację środowisk lokalnych w celu tworzenia społecznych (sąsiedzkich) metod samopomocy przy wykorzystaniu nowych technologii; d) uzupełniająco do typu a, b, c: <ol style="list-style-type: none"> i. sfinansowanie wypożyczenia sprzętu niezbędnego do opieki nad osobami niesamodzielnymi lub sprzętu zwiększającego samodzielność osób

¹⁰⁴ Zapewniających opiekę dzienną/całodobową (o ile stanowią formę usług świadczonych w lokalnej społeczności).

	<p>(w tym pielęgnacyjnego, rehabilitacyjnego i medycznego),</p> <ul style="list-style-type: none"> ii. inne usługi zwiększające mobilność, autonomię i bezpieczeństwo osób niesamodzielnych (np. likwidowanie barier architektonicznych w miejscu zamieszkania, dowożenie posiłków), iii. działania ukierunkowane na podnoszenie umiejętności opiekunów faktycznych służące poprawie jakości usług opiekuńczych (m.in.: kształcenie, poradnictwo). <p>2. Inicjatywy ukierunkowane na rozwój i poprawę dostępu do usług wsparcia rodziny i pieczy zastępczej obejmujące:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) usługi szkoleniowe, doradcze i specjalistyczne dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą (rodziny zastępcze, kadry prowadzącej rodzinne domy dziecka, dyrektorzy placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego) oraz kandydatów do pełnienia rodzinnej pieczy zastępczej w ww. formach; b) przejście z opieki instytucjonalnej do usług świadczonych w lokalnej społeczności poprzez tworzenie rodzinnych form pieczy zastępczej oraz placówek opiekuńczo-wychowawczych do 14 dzieci c) działania służące wspieraniu rodzin i osób w wypełnianiu ról społecznych i opiekuńczo-wychowawczych realizowane przez placówki wsparcia dziennego¹⁰⁵, usługi asystenckie, rodziny wspierające lub inne alternatywne formy wsparcia; d) poradnictwo rodzinne, obejmujące wsparcie rodziny naturalnej i zastępczej, opieki nad osobą z niepełnosprawnościami, a także terapię rodzinną świadczone w formach zdeinstytucjonalizowanych jako element procesu aktywizacji społecznej. <p>3. Usługi w mieszkaniach chronionych i wspomaganych obejmujące:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) rozwój usług w mieszkaniach chronionych¹⁰⁶; b) rozwój usług w mieszkaniach treningowych – pobyt czasowy z uwzględnieniem usług w formie treningów, nauki samodzielności, poradnictwa, pracy socjalnej, zmierzające do całkowitego usamodzielnienia; c) rozwój usług w mieszkaniach wspieranych; <p>4. Usługi społeczne wspierające proces aktywizacji społeczno-zawodowej osób bezdomnych;</p> <p>5. Uzupełniająco usługi wspierające proces aktywizacji społeczno-zawodowej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym (świadczone wyłącznie w powiązaniu z pozostałymi typami projektów, jako jeden z elementów szerszego, kompleksowego wsparcia zdefiniowanego na podstawie indywidualnej diagnozy</p>
--	--

¹⁰⁵ Wsparcie obejmuje zarówno tworzenie nowych placówek, jak również wsparcie istniejących. Wsparcie istniejących placówek jest możliwe wyłącznie, jeżeli nastąpi zwiększenie liczby dzieci w tych placówkach lub rozszerzenie oferty wsparcia. W placówkach wsparcia dziennego w formie opiekuńczej oraz placówkach prowadzonych w formie pracy podwórkowej obowiązkowo są realizowane zajęcia rozwijające, co najmniej jedną z ośmiu kompetencji kluczowych wskazanych w zaleceniu Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie (2006/962/WE) (Dz. Urz. UE L 394 z 30.12.2006, str. 10)

¹⁰⁶ Organizacja mieszkań chronionych musi być zgodna z zapisami ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej.

	<p>uczestników projektów, w tym otoczenia) obejmujące:</p> <p>a) usługi informacyjne, edukacyjne, terapeutyczne oraz usługi animacyjne wspierające aktywność obywatelską;</p> <p>b) poradnictwo prawne (w zakresie prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego, ochrony praw lokatorów);</p> <p>c) poradnictwo psychologiczne i wsparcie indywidualne/grupowe w zakresie podniesienia kompetencji życiowych i umiejętności zawodowych, służące przezwyciężaniu nieporadności życiowej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz ich otoczenia (w tym tzw. biednych pracujących).</p>	
11. Typ beneficjenta	Wszystkie podmioty z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie odrębnych przepisów).	
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	<ul style="list-style-type: none"> osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym osoby ze środowisk zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w szczególności z obszarów zdegradowanych, w tym objętych rewitalizacją otoczenie osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym (w takim zakresie, w jakim jest to niezbędne dla wsparcia osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym), w tym osoby pełniące obowiązki opiekuńcze 	
13. Instytucja pośrednicząca	nie dotyczy	
14. Instytucja wdrażająca	nie dotyczy	
15. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	słabiej rozwinięty	45 707 030
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Mechanizmy koordynacji i komplementarności opisano w części I SZOOP.	
17. Instrumenty terytorialne	nie dotyczy	
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	<p>Tryb konkursowy</p> <p>Za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów odpowiedzialny jest Departament Spraw Społecznych, Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego i Zdrowia Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.</p>	
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	<ol style="list-style-type: none"> Przedsięwzięcia realizowane w ramach Poddziałania będą zgodne z <i>Krajowym Programem Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020</i>. Przedsięwzięcia finansowane ze środków EFS będą realizowane po uprzednim dokonaniu analizy trendów demograficznych na danym obszarze i innych uwarunkowań wewnątrz regionalnych. Zastosowane zostaną mechanizmy gwarantujące trwałość realizowanych z EFS przedsięwzięć dotyczących zapewniania dostępu do usług. 	

	<ol style="list-style-type: none"> 4. W przypadku konkursów dedykowanych polityce terytorialnej (wyłącznie w odniesieniu do pierwszego typu projektów) projekty muszą wynikać ze strategii dotyczącej Obszaru Strategicznej Interwencji miast regionalnych i subregionalnych lub strategii dotyczącej Obszaru Rozwoju Społeczno-Gospodarczego 5. Wsparcie dla rozwoju usług będzie zgodne z <i>Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020</i> oraz Komunikatem Komisji Europejskiej <i>Usługi świadczone w interesie ogólnym, w tym usługi socjalne świadczone w interesie ogólnym: nowe zobowiązanie europejskie</i> KOM(2007)725. 6. Wsparcie dla rozwoju usług m.in. opiekuńczych, wsparcia rodziny, mieszkalnictwa wspomagane odbywać się będzie zgodnie z założeniami europejskich zasad przejścia z opieki instytucjonalnej do opieki środowiskowej. 7. Premiowane będą projekty wynikające z Gminnego/Lokalnego Programu Rewitalizacji. 8. Działania realizowane będą w formule projektów terytorialnych lub problemowych lub tematycznych, o których mowa w <i>Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków EFS i EFRR na lata 2014-2020</i>. 9. Interwencja w ramach poszczególnych typów usług społecznych spełnia minimalne wymagania świadczenia tych usług określone w załączniku nr 1 do <i>Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków EFS i EFRR na lata 2014-2020</i>. 10. Rozwój nowoczesnych technologii w usługach opiekuńczych jest możliwy do realizacji wyłącznie jako element wsparcia i pod warunkiem zagwarantowania kompleksowości usług opiekuńczych. <p>Inne limity i ograniczenia wynikające z:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) <i>Wytycznych kwalifikowania wydatków w ramach EFRR, EFS oraz FS na lata 2014-2020,</i> b) <i>Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków EFS i EFRR na lata 2014-2020,</i> c) <i>opracowanych przez IZ RPO zasad realizacji wsparcia</i>
--	--

	w zakresie CT 9.
20. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%)	<p>Wartość wydatków w ramach <i>cross-financingu</i> nie może stanowić więcej niż 40% całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu.</p> <p>Warunki i zakres stosowania zgodny będzie z <i>Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</i></p>
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	40% ¹⁰⁷
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Pomniejszenie dochodu zgodnie z art. 65 ust. 8 rozporządzenia ogólnego nr 1303/2013.
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	<p>Przewiduje się stosowanie uproszczonych metod rozliczania wydatków zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p> <p>Przewiduje się możliwość wypłacania zaliczek dla beneficjentów zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p>
24. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	<p>W przypadku wystąpienia pomocy publicznej i pomocy <i>de minimis</i> zastosowanie mają:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozporządzenie KE nr 1407/2013 - rozporządzenie KE nr 651/2014 - rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 2 lipca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy <i>de minimis</i> oraz pomocy publicznej w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 1073)
25. Maksymalny % poziom dofinansowania	85%

¹⁰⁷ Z zastrzeżeniem, że wartość wydatków poniesionych na zakup środków trwałych o wartości jednostkowej równej i wyższej niż 3500 PLN netto w ramach kosztów bezpośrednich projektu oraz wydatków w ramach *cross-financingu* nie może łącznie przekroczyć 40% wydatków projektu.

UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	<p>95% - w przypadku projektów dotyczących świadczenia spersonalizowanych i zintegrowanych usług społecznych w celu zwiększenia ich dostępności</p> <p>90% - w przypadku projektów dotyczących wsparcia usług nad osobami zależnymi oraz poprawy dostępu do usług opiekuńczych w wymiarze jakościowym i ilościowym</p> <p>W uzasadnionych przypadkach IZ RPO, poprzez kryteria wyboru projektów zatwierdzone przez KM RPO może zwiększyć poziom dofinansowania do 100%</p>
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	<p>5% - w przypadku projektów dotyczących świadczenia spersonalizowanych i zintegrowanych usług społecznych w celu zwiększenia ich dostępności</p> <p>10% - w przypadku projektów dotyczących wsparcia usług nad osobami zależnymi oraz poprawy dostępu do usług opiekuńczych w wymiarze jakościowym i ilościowym</p> <p>W uzasadnionych przypadkach IZ RPO, poprzez kryteria wyboru projektów zatwierdzone przez KM RPO może zmniejszyć poziom wkładu własnego do 0%</p>
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	<p>Minimalna wartość projektu: 100 000</p> <p>Maksymalna wartość projektu: nie dotyczy</p>
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	nie dotyczy
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe(EUR)	nie dotyczy
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	nie dotyczy

Działanie 9.4 Wzmocnienie sektora ekonomii społecznej

OPIS DZIAŁANIA 9.4	
Nazwa działania	WZMOCNIENIE SEKTORA EKONOMII SPOŁECZNEJ
Cele szczegółowe działania	Tworzenie nowych podmiotów ekonomii społecznej (Cel szczegółowy 4) Rozwój potencjału i możliwości do zwiększenia zatrudnienia w istniejących podmiotach ekonomii społecznej (Cel szczegółowy 5)

Poddziałanie 9.4.1 Rozwój podmiotów sektora ekonomii społecznej

OPIS PODDZIAŁANIA 9.4.1	
6. Nazwa poddziałania	ROZWÓJ PODMIOTÓW SEKTORA EKONOMII SPOŁECZNEJ
7. Cele szczegółowe poddziałania	Tworzenie nowych podmiotów ekonomii społecznej (Cel szczegółowy 4) Rozwój potencjału i możliwości do zwiększenia zatrudnienia w istniejących podmiotach ekonomii społecznej (Cel szczegółowy 5)
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek) • Liczba miejsc pracy utworzonych w przedsiębiorstwach społecznych
9. Lista wskaźników produktu	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba podmiotów ekonomii społecznej objętych wsparciem • Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie
10. Typy projektów	<p>1. Wspieranie przedsiębiorczości społecznej oraz ekonomii społecznej zapewniające w ramach projektu w sposób komplementarny i łączny:</p> <p>a) Wsparcie służące tworzeniu nowych podmiotów ekonomii społecznej¹⁰⁸ obejmujące:</p> <ul style="list-style-type: none"> i. działania z zakresu animacji i inkubacji; ii. wsparcie w zakresie szkoleń (w tym szkoleń zawodowych niezbędnych do pracy w przedsiębiorstwie społecznym), doradztwa oraz innych form służących nabyciu wiedzy i umiejętności potrzebnych do założenia i/lub prowadzenia działalności w sektorze ekonomii społecznej w postaci przedsiębiorstwa społecznego w szczególności związanych ze sferą ekonomiczną¹⁰⁹, iii. bezwrotne wsparcie finansowe (dotacje¹¹⁰) na tworzenie nowych miejsc pracy poprzez utworzenie przedsiębiorstwa społecznego iv. wsparcie pomostowe¹¹¹ w formie finansowej, wsparcie pomostowe w

¹⁰⁸ Wsparcie zgodne z zakresem wskazanym w Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków EFS i EFRR na lata 2014-2020

¹⁰⁹ Wsparcie jest dostosowane do etapu inkubacji przedsiębiorstwa społecznego (realizowane z wykorzystaniem różnorodnych form takich jak szkolenia, warsztaty, doradztwo, mentoring, coaching, tutoring, współpraca, wizyty studyjne, i tp).

¹¹⁰ Dotacja jest przyznawana na podstawie biznesplanu.

	<p>formie zindywidualizowanych usług w szczególności ukierunkowanych na wzmocnienie kompetencji biznesowych;</p> <p>b) Wsparcie rozwoju i funkcjonowania podmiotów ekonomii społecznej poprzez:</p> <ol style="list-style-type: none"> działania ukierunkowane na podnoszenie umiejętności społecznych i kompetencji zawodowych, doświadczenia zawodowego pracowników oraz wolontariuszy PES w szczególności związanych ze sferą ekonomiczną, działania służące nabyciu lub podniesieniu wiedzy i umiejętności potrzebnych do założenia, prowadzenia i rozwijania przedsiębiorstwa społecznego, w szczególności związanych ze sferą ekonomiczną, działania ukierunkowane na rozwój specjalistycznych usług dla podmiotów ekonomii społecznej, w szczególności usług o charakterze biznesowym, <p>c) Wsparcie finansowe i merytoryczne (dotacje i wsparcia pomostowe) na tworzenie nowych miejsc pracy:</p> <ol style="list-style-type: none"> w istniejących podmiotach ekonomii społecznej¹¹² wyłącznie pod warunkiem przekształcenia tych podmiotów w przedsiębiorstwo społeczne¹¹³, w istniejących przedsiębiorstwach społecznych.
11. Typ beneficjenta	<ul style="list-style-type: none"> Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej posiadające akredytację ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	<ul style="list-style-type: none"> osoby fizyczne chcące założyć działalność w sektorze ekonomii społecznej; podmioty, o których mowa w art. 4, ust.2 pkt. 2 i 3 ustawy o spółdzielniach socjalnych; podmioty ekonomii społecznej; pracownicy i wolontariusze podmiotów ekonomii społecznej jednostki samorządu terytorialnego oraz ich jednostki organizacyjne; pracownicy jednostek samorządu terytorialnego oraz ich jednostek organizacyjnych; instytucje rynku pracy oraz pomocy i integracji społecznej.
13. Instytucja pośrednicząca	nie dotyczy

¹¹¹ Zakres i intensywność wsparcia pomostowego oraz okres jego świadczenia, a także jego wysokość, w przypadku wsparcia finansowego, są dostosowane do indywidualnych potrzeb przedsiębiorstwa społecznego. Wsparcie pomostowe w formie finansowej jest świadczone przez okres nie dłuższy niż 6 miesięcy od dnia przyznania dotacji lub utworzenia stanowiska pracy, o ile termin utworzenia miejsca pracy jest późniejszy niż termin przyznania dotacji, może być przedłużone nie dłużej jednak niż do 12 miesięcy, z zachowaniem zasad trwałości, o których mowa w Wytycznych w obszarze włączenia społecznego. Wsparcie pomostowe w formie finansowej jest przyznawane miesięcznie w wysokości niezbędnej do sfinansowania podstawowych kosztów funkcjonowania przedsiębiorstwa społecznego w początkowym okresie działania, jednak nie większej niż zwielokrotniona o liczbę utworzonych miejsc pracy kwota minimalnego wynagrodzenia w rozumieniu przepisów o minimalnym wynagrodzeniu za pracę.

¹¹² Dotyczy podmiotów ekonomii społecznej, które nie są przedsiębiorstwem społecznym.

¹¹³ Wsparcie jest powiązane z usługami służącymi nabyciu wiedzy i umiejętności potrzebnych do prowadzenia i rozwijania przedsiębiorstwa społecznego, w szczególności związanych ze sferą ekonomiczną oraz dostosowane do etapu inkubacji przedsiębiorstwa społecznego (realizowane z wykorzystaniem różnorodnych form t.j.: szkolenia, warsztaty, doradztwo, mentoring, coaching, tutoring, współpraca, wizyty studyjne) oraz usługami służącymi nabyciu kompetencji i kwalifikacji zawodowych potrzebnych do pracy w przedsiębiorstwie społecznym (adekwatnie do potrzeb i roli danej osoby w przedsiębiorstwie społecznym).

14. Instytucja wdrażająca	nie dotyczy	
15. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	słabiej rozwinięty	17 506 211
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Mechanizmy koordynacji i komplementarności opisano w części I SZOOP.	
17. Instrumenty terytorialne	nie dotyczy	
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	<p>Tryb konkursowy</p> <p>Za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów odpowiedzialny jest Departament Spraw Społecznych, Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego i Zdrowia Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.</p>	
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przedsięwzięcia realizowane w ramach Poddziałania będą zgodne z Krajowym Programem Rozwoju Ekonomii Społecznej, Kujawsko-Pomorskiem Programem na Rzecz Ekonomii Społecznej do roku 2020. 2. Zastosowane zostaną mechanizmy gwarantujące trwałość realizowanych z EFS przedsięwzięć dotyczących zatrudnienia. 3. Decyzje dotyczące wyboru beneficjentów w ramach PI 9v będą podejmowane w oparciu o kryteria wyboru projektów wskazujące na wymagane ilościowe efekty działalności OWES w odniesieniu do wybranych kryteriów akredytacji OWES (wdrożonych w ramach PO KL 2007–2013) dla poszczególnych typów świadczonych usług (animacyjnych, inkubacyjnych, biznesowych). 4. Preferowane będzie tworzenie miejsc pracy i przedsiębiorstw społecznych wykorzystujące doświadczenia wynikające z realizacji Projektu CERREC. 5. Preferowane będzie tworzenie miejsc pracy i przedsiębiorstw społecznych w kluczowych sferach rozwojowych wskazanych w Działaniu 1.4 KPRES, tj. zrównoważony rozwój, solidarność pokoleń, polityka rodzinna, turystyka społeczna, budownictwo społeczne, lokalne produkty kulturowe oraz w kierunkach rozwoju określonych w strategii rozwoju województwa i w regionalnym programie na rzecz rozwoju ekonomii społecznej 6. Maksymalna kwota dotacji na stworzenie jednego miejsca pracy stanowi sześciokrotność przeciętnego wynagrodzenia w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 28 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. 7. Maksymalna kwota dotacji dla jednego podmiotu stanowi 	

	<p>sześćdziesięciokrotność przeciętnego wynagrodzenia w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 28 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.</p> <p>8. Beneficjent jest zobowiązany do zapewnienia trwałości utworzonych miejsc pracy przez okres co najmniej 12 miesięcy od dnia utworzenia miejsca pracy a w przypadku przedłużenia wsparcia pomostowego w formie finansowej powyżej 6 miesięcy lub przyznania wyłącznie wsparcia pomostowego w formie finansowej - co najmniej 6 miesięcy od zakończenia wsparcia pomostowego w formie finansowej. W tym czasie zakończenie stosunku pracy z osobą zatrudnioną na nowo utworzonym stanowisku pracy może nastąpić wyłącznie z przyczyn leżących po stronie pracownika.</p> <p>9. OWES współpracuje z właściwymi terytorialnie PUP w zakresie przyznawania dotacji na tworzenie spółdzielni socjalnych i przystępowanie do spółdzielni socjalnych.</p> <p>10. Co do zasady wybór OWES następuje na okres nie krótszy niż 36 miesięcy.</p> <p>11. OWES współpracuje z beneficjentami projektów 9i oraz 9iv w celu wspierania tworzenia nowych miejsc pracy w przedsiębiorstwach społecznych dla osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym w szczególności osób wychodzących z WTZ, CIS, placówek opiekuńczo-wychowawczych, zakładów poprawczych i innych tego typu placówek.</p> <p>12. Osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które skorzystały z projektów w ramach PI 9i, a których ścieżka reintegracji wymaga dalszego wsparcia w ramach 9v będą preferowane do wsparcia w zakresie tworzenia miejsc pracy w sektorze przedsiębiorstw społecznych.</p> <p>13. OWES współpracują z regionalnym koordynatorem rozwoju ekonomii społecznej (ROPS), z którym wspólnie ustalają plan i zasady współpracy oraz realizacji wspólnych inicjatyw. Ww. podmioty określają podział zadań i obszarów kompetencji w szczególności w zakresie działań animacyjnych adresowanych do sektora publicznego, w szczególności jednostek samorządu terytorialnego, służących:</p> <p>a) zwiększeniu udziału podmiotów ekonomii społecznej w rynku (m.in. działania związane ze stosowaniem klauzul społecznych i społecznie odpowiedzialnych zamówień publicznych);</p> <p>b) zwiększeniu roli podmiotów ekonomii społecznej w realizacji usług społecznych świadczonych w interesie ogólnym (w szczególności działania zwiększające</p>
--	---

	<p>wykorzystanie mechanizmu zlecania usług w oparciu o ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie lub inne ustawy).</p> <p>14. Udzielenie bezzwrotnego wsparcia finansowego (dotacji) jest możliwe wyłącznie na tworzenie nowych miejsc pracy dla:</p> <ul style="list-style-type: none"> - osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, z wyłączeniem osób niepełnoletnich - osób długotrwale bezrobotnych - osób ubogich pracujących - osób opuszczających młodzieżowe ośrodki wychowawcze i młodzieżowe ośrodki socjoterapii - osób opuszczających zakłady poprawcze i schroniska dla nieletnich <p>Inne limity i ograniczenia wynikające z:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Wytycznych kwalifikowania wydatków w ramach EFRR, EFS oraz FS na lata 2014-2020, ➤ Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków EFS i EFRR na lata 2014-2020, ➤ opracowanych przez IZ RPO zasad realizacji wsparcia w zakresie CT 9.
20. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%)	<p>Wartość wydatków w ramach <i>cross-financingu</i> nie może stanowić więcej niż 10% całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu.</p> <p>Warunki i zakres stosowania zgodny będzie z Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p>
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	10% ¹¹⁴
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Pomniejszenie dochodu zgodnie z art. 65 ust. 8 rozporządzenia ogólnego nr 1303/2013.
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Przewiduje się stosowanie uproszczonych metod rozliczania wydatków zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu

¹¹⁴ Z zastrzeżeniem, że wartość wydatków poniesionych na zakup środków trwałych o wartości jednostkowej równej i wyższej niż 3500 PLN netto w ramach kosztów bezpośrednich projektu oraz wydatków w ramach *cross-financingu* nie może łącznie przekroczyć 10% wydatków projektu.

	<p>Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p> <p>Przewiduje się system zaliczkowy zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p>
<p>24. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)</p>	<p>W przypadku wystąpienia pomocy publicznej i pomocy <i>de minimis</i> zastosowanie mają:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozporządzenie KE nr 1407/2013 - rozporządzenie KE nr 651/2014 - rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 2 lipca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy <i>de minimis</i> oraz pomocy publicznej w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 1073)
<p>25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu</p>	<p>85%</p>
<p>26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)</p>	<p>95%¹¹⁵</p>
<p>27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych</p>	<p>5%¹¹⁶</p>
<p>28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)</p>	<p>Minimalna wartość projektu: 5 000 000 Maksymalna wartość projektu: 15 000 000</p>
<p>29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)</p>	<p>nie dotyczy</p>
<p>30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe(EUR)</p>	<p>nie dotyczy</p>

¹¹⁵ wskazany % dotyczy wyłącznie części budżetu projektu pomniejszonego o środki przekazywane przez beneficjentów na tworzenie miejsc pracy (dotacji i wsparcia pomostowego) w ekonomii społecznej, które podlegają dofinansowaniu w 100% ze środków UE i budżetu państwa.

¹¹⁶ wskazany % dotyczy wyłącznie części budżetu projektu pomniejszonego o środki przekazywane przez beneficjentów na tworzenie miejsc pracy (dotacji i wsparcia pomostowego) w ekonomii społecznej, które podlegają dofinansowaniu w 100% ze środków UE i budżetu państwa.

31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	nie dotyczy

Poddziałanie 9.4.2 Koordynacja sektora ekonomii społecznej

OPIS PODDZIAŁANIA 9.4.2	
6. Nazwa poddziałania	KOORDYNACJA SEKTORA EKONOMII SPOŁECZNEJ
7. Cel szczegółowy poddziałania	Rozwój potencjału i możliwości do zwiększenia zatrudnienia w istniejących podmiotach ekonomii społecznej (Cel szczegółowy 5)
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba gmin, które uwzględniły w dokumentach strategicznych ekonomię społeczną • Liczba porozumień zawartych w ramach sieciowania
9. Lista wskaźników produktu	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba podmiotów ekonomii społecznej objętych wsparciem w ramach sieciowania • Liczba gmin objętych działaniami upowszechniającymi współpracę z podmiotami ekonomii społecznej • Liczba inicjatyw dotyczących rozwoju ekonomii społecznej sfinansowanych ze środków EFS
10. Typy projektów	<p>1. Wsparcie działań z zakresu koordynacji i monitorowania rozwoju sektora ekonomii społecznej w regionie obejmujące:</p> <p>a) tworzenie regionalnych sieci współpracy OWES działających w regionie, w tym w szczególności poprzez organizowanie regionalnych spotkań sieciujących dla OWES, umożliwiających wymianę informacji pomiędzy ośrodkami na temat podejmowanych działań, postępów i problemów w realizacji wsparcia, stosowanych rozwiązaniach i metodach pracy itp., a także agregowanie informacji na temat działalności OWES i wyników ich pracy na poziomie całego regionu oraz uspoźnianie i synchronizowanie tych działań w regionie. Wspieranie działań OWES nakierowanych na jednostki samorządu terytorialnego;</p> <p>b) tworzenie lub dofinansowanie wspólnych przedsięwzięć regionalnych sieci PES (klastry, franczyzy) oraz włączanie PES w istniejące na poziomie regionalnym organizacje branżowe (sieci, klastry);</p> <p>c) tworzenie regionalnych sieci kooperacji PES o charakterze reintegracyjnym (CIS, KIS,</p>

	<p>ZAZ, WTZ), mających umożliwić wzajemne uczenie się i wymianę informacji oraz wsparcie tych podmiotów w osiągnięciu standardów usług;</p> <p>d) inicjowanie współpracy jednostek systemu pomocy społecznej, PES, w tym o charakterze reintegracyjnym, OWES dla zwiększenia synergii działań podejmowanych przez te podmioty w procesie aktywizacji osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym i wzrostu zatrudnienia w sektorze ekonomii społecznej m.in. w celu zapewnienia ciągłości procesu reintegracyjnego, a także współpracy ww. podmiotów z innymi podmiotami takimi jak szkoły, uczelnie wyższe, instytucje rynku pracy, przedsiębiorstwa m.in. w celu zwiększenia liczby staży i praktyk w PES, czy też w typowych przedsiębiorstwach;</p> <p>e) budowanie powiązań pomiędzy systemem edukacji, nauką, biznesem i ekonomią społeczną na poziomie regionalnym (spotkania, warsztaty, doradztwo, wymiana informacji, udział we wspólnych konkursach i wydarzeniach z organizacjami pracodawców i przedsiębiorców, szkół, w tym szkół wyższych i instytutów naukowych) w celu nawiązania stałej współpracy;</p> <p>f) organizacja przedsięwzięć służących zwiększaniu widoczności PES jako dostawców produktów i usług oraz wspieranie sprzedaży produktów i usług świadczonych przez PES na poziomie regionalnym (np. targi ekonomii społecznej, finansowanie udziału PS i PES w targach i wystawach regionalnych o charakterze gospodarczym, sprzedaż produktów i usług PES za pomocą jednego regionalnego portalu lub portali branżowych);</p> <p>g) współpraca z jednostkami samorządu terytorialnego i innymi podmiotami lokalnymi, w szczególności PES, w zakresie tworzenia lokalnych planów rozwoju ekonomii społecznej lub lokalnych planów udziału PES w rozwoju usług społecznych (spotkania, wymiana informacji, dobre praktyki, doradztwo), uwzględniania aspektów społecznych w zamówieniach publicznych, zlecania zadań PES;</p> <p>h) wspieranie realizacji przez PES usług użyteczności publicznej i współpraca z OWES w tym zakresie;</p> <p>i) zapewnienie funkcjonowania Regionalnego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej, o którym mowa w KPRES i organizowanie jego prac oraz tworzenie możliwości współpracy kluczowych interesariuszy w zakresie kreowania rozwoju ekonomii społecznej w regionie;</p> <p>j) wyznaczanie kierunków rozwoju ekonomii społecznej, aktualizacja regionalnego programu rozwoju ekonomii społecznej;</p> <p>k) reprezentowanie interesów sektora ekonomii społecznej na poziomie regionalnym oraz włączenie ekonomii społecznej do strategii rozwoju województwa w obszarach związanych z rynkiem pracy, integracją społeczną, rozwojem przedsiębiorczości oraz innowacji, rozwojem usług użyteczności publicznej oraz innymi priorytetami, w ramach których jest możliwy regionalny rozwój ekonomii społecznej;</p> <p>l) ewaluacja działań OWES;</p> <p>m) weryfikacja statusu PS na zasadach określonych w załączniku 3 do Wytycznych i prowadzenie spisu PS.</p>
--	--

11. Typ beneficjenta	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej	
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	<ul style="list-style-type: none"> • podmioty o których mowa w art. 4, ust.2 pkt. 2 i 3 ustawy o spółdzielniach socjalnych; • podmioty ekonomii społecznej; • pracownicy i wolontariusze podmiotów ekonomii społecznej; • jednostki samorządu terytorialnego oraz ich jednostki organizacyjne; • pracownicy i wolontariusze jednostek samorządu terytorialnego oraz ich jednostek organizacyjnych; • instytucje rynku pracy oraz pomocy i integracji społecznej; • ośrodki wsparcia ekonomii społecznej (OWES); • pracownicy i wolontariusze OWES; • przedstawiciele sektora nauki i biznesu 	
13. Instytucja pośrednicząca	nie dotyczy	
14. Instytucja wdrażająca	nie dotyczy	
15. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	słabiej rozwinięty	1 207 000
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Mechanizmy koordynacji i komplementarności opisano w części I SZOOP.	
17. Instrumenty terytorialne	nie dotyczy	
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Tryb pozakonkursowy Za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów odpowiedzialny jest Departament Spraw Społecznych, Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego i Zdrowia Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.	
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	1. Przedsięwzięcia realizowane w ramach Poddziałania będą zgodne z Krajowym Programem Rozwoju Ekonomii Społecznej, Kujawsko-Pomorskiem Programem na Rzecz Ekonomii Społecznej do roku 2020. 2. Przedsięwzięcia realizowane w ramach Poddziałania będą zgodne z <i>Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020.</i> Inne limity i ograniczenia wynikające z: ➤ <i>Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020,</i>	

	<p>➤ <i>Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków EFS i EFRR na lata 2014-2020,</i></p> <p>➤ <i>opracowanych przez IZ RPO WK-P zasadach realizacji wsparcia w zakresie CT 9.</i></p>
20. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%)	<p>Wartość wydatków w ramach <i>cross-financingu</i> nie może stanowić więcej niż 10% całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu.</p> <p>Warunki i zakres stosowania zgodny będzie z <i>Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</i></p>
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	10% ¹¹⁷
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Pomniejszenie dochodu zgodnie z art. 65 ust. 8 rozporządzenia ogólnego nr 1303/2013.
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	<p>Przewiduje się stosowanie uproszczonych metod rozliczania wydatków zgodnie z <i>Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</i></p> <p>Przewiduje się system zaliczkowy zgodnie z <i>Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</i></p>

¹¹⁷ Z zastrzeżeniem, że wartość wydatków poniesionych na zakup środków trwałych o wartości jednostkowej równej i wyższej niż 3500 PLN netto w ramach kosztów bezpośrednich projektu oraz wydatków w ramach *cross-financingu* nie może łącznie przekroczyć 10% wydatków projektu.

24. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	<p>W przypadku wystąpienia pomocy publicznej i pomocy de minimis zastosowanie mają:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozporządzenie KE nr 1407/2013 - rozporządzenie KE nr 651/2014 - rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 2 lipca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis oraz pomocy publicznej w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 1073)
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	85%
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	85%
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	15%
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Minimalna wartość projektu: nie dotyczy Maksymalna wartość projektu: 5 040 000
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	nie dotyczy
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe(EUR)	nie dotyczy
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	nie dotyczy

Numer i nazwa osi priorytetowej

OŚ PRIORYTETOWA 10 INNOWACYJNA EDUKACJA

Wsparcie przewidziane w ramach osi priorytetowej 10 *Innowacyjna edukacja* koncentruje się na rozwiązaniu głównych problemów, wskazanych w diagnozie Programu, dotyczących edukacji i kształcenia w województwie kujawsko-pomorskim.

Działania podejmowane w ramach osi 10 w zakresie edukacji przedszkolnej będą dotyczyły przede wszystkim upowszechnienia wychowania przedszkolnego, a także podniesienie jego jakości. Podejmowane działania będą miały na celu zmniejszenie dysproporcji w upowszechnianiu edukacji przedszkolnej na słabiej rozwiniętych obszarach, w tym na obszarach wiejskich oraz wspieranie dostępności na obszarach miejskich, w tym aglomeracjach. Działania te pozwalają na zwiększenie kompetencji społecznych i ułatwianie dzieciom startu w systemie edukacji a także mają bezpośredni wpływ na poprawę sytuacji kobiet na rynku pracy.

Interwencja RPO WK-P będzie skierowana także do uczniów szkół i placówek prowadzących kształcenie ogólne. Doskonalenie jakości kształcenia na wszystkich etapach kształcenia wymaga nieustannego inwestowania w bazę materialną. Wyposażenie lub doposażenie w nowoczesny sprzęt i materiały dydaktyczne pracowni, zwłaszcza matematycznych i przyrodniczych stanowi istotny czynnik wzbudzający zainteresowanie uczniów przedmiotami matematyczno-przyrodniczymi i wspierający wybór ścieżki edukacyjnej związanej z naukami ścisłymi. Dla nich też przewidziano działania dotyczące rozwijania kompetencji kluczowych oraz umiejętności uniwersalnych, jako najbardziej pożądanych z punktu widzenia rynku pracy.

Odpowiedzią na oczekiwania potencjalnych pracodawców jak i uczniów, zwłaszcza tych którzy wybierają naukę w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe, jest umożliwienie pracodawcom większego zaangażowania w organizację staży i praktyk. EFS będzie finansował, obok działań tzw. miękkich, wydatki inwestycyjne z zakresu wyposażenia czy doposażenia pracowni i warsztatów szkolnych, stanowiące element kompleksowego projektu, zgodnie z zasadami kwalifikowalności EFS.

Bardzo duży nacisk zostanie również położony na edukację osób dorosłych. Wsparcie będzie skoncentrowane na podnoszeniu kwalifikacji komputerowych, językowych, a także innych kompetencji i kwalifikacji niezbędnych na rynku pracy i będzie skierowane do osób z grup defaworyzowanych, w szczególności osób o niskich kwalifikacjach i osób powyżej 50 roku życia.

1. CELE SZCZEGÓŁOWE OSI PRIORYTETOWEJ

Cel szczegółowy 1: zwiększenie liczby miejsc przedszkolnych

Cel szczegółowy 2: rozwijanie u uczniów kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych niezbędnych na rynku pracy (umiejętności matematyczno-przyrodnicze, umiejętności posługiwania się językami obcymi, w tym język polski dla cudzoziemców i osób powracających do Polski oraz ich rodzin, TIK, umiejętność rozumienia, kreatywność, innowacyjność, przedsiębiorczość, krytyczne myślenie, rozwiązywanie problemów, umiejętność uczenia się, umiejętność pracy zespołowej w kontekście środowiska pracy), doradztwo edukacyjno-zawodowe, rozwijanie zindywidualizowanego podejścia do ucznia, szczególnie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz rozwijanie kompetencji uczniów niezbędnych na rynku poprzez staże zawodowe

Cel szczegółowy 3: Zwiększenie szans na zatrudnienie uczniów szkół prowadzących kształcenie zawodowe, w szczególności poprzez podniesienie efektywności kształcenia zawodowego, jak również poprzez rozwijanie u uczniów kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych niezbędnych na rynku pracy (umiejętności matematyczno-przyrodnicze, umiejętności posługiwania się językami obcymi, w tym język polski dla cudzoziemców i osób powracających do Polski oraz ich rodzin, TIK, umiejętność rozumienia, kreatywność, innowacyjność, przedsiębiorczość, krytyczne myślenie, rozwiązywanie problemów, umiejętność uczenia się, umiejętność pracy zespołowej w kontekście środowiska pracy)

Cel szczegółowy 4: zwiększenie kompetencji osób dorosłych należących do grup defaworyzowanych na rynku pracy z zakresu ICT i języków obcych

Cel szczegółowy 5: uzyskiwanie i uzupełnianie wiedzy, umiejętności i kwalifikacji zawodowych przez osoby dorosłe należące do grup defaworyzowanych na rynku pracy poprzez udział w kwalifikacyjnych kursach zawodowych, kursach umiejętności zawodowych oraz innych formach pozaszkolnych

2. Charakter osi	nie dotyczy	
3. Fundusz (nazwa i kwota w EUR)	EFS	131 079 539
4. Instytucja zarządzająca	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego	

Działanie 10.1 Kształcenie ogólne i zawodowe w ramach ZIT

OPIS DZIAŁANIA 10.1	
Nazwa działania	KSZTAŁCENIE OGÓLNE I ZAWODOWE W RAMACH ZIT

Cele szczegółowe działania	<p>Zwiększenie liczby miejsc przedszkolnych (Cel szczegółowy 1)</p> <p>Rozwijanie u uczniów kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych niezbędnych na rynku pracy (umiejętności matematyczno-przyrodnicze, umiejętności posługiwania się językami obcymi, w tym język polski dla cudzoziemców i osób powracających do Polski oraz ich rodzin, TIK, umiejętność rozumienia, kreatywność, innowacyjność, przedsiębiorczość, krytyczne myślenie, rozwiązywanie problemów, umiejętność uczenia się, umiejętność pracy zespołowej w kontekście środowiska pracy), doradztwo edukacyjno-zawodowe, rozwijanie zindywidualizowanego podejścia do ucznia, szczególnie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz rozwijanie kompetencji uczniów niezbędnych na rynku poprzez staże zawodowe (Cel szczegółowy 2)</p> <p>Zwiększenie szans na zatrudnienie uczniów szkół prowadzących kształcenie zawodowe, w szczególności poprzez podniesienie efektywności kształcenia zawodowego, jak również poprzez rozwijanie u uczniów kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych niezbędnych na rynku pracy (umiejętności matematyczno-przyrodnicze, umiejętności posługiwania się językami obcymi, w tym język polski dla cudzoziemców i osób powracających do Polski oraz ich rodzin, TIK, umiejętność rozumienia, kreatywność, innowacyjność, przedsiębiorczość, krytyczne myślenie, rozwiązywanie problemów, umiejętność uczenia się, umiejętność pracy zespołowej w kontekście środowiska pracy) (Cel szczegółowy 3)</p>
-----------------------------------	--

Poddziałanie 10.1.1 Wychowanie przedszkolne w ramach ZIT

OPIS PODDZIAŁANIA 10.1.1	
6. Nazwa poddziałania	WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE W RAMACH ZIT
7. Cele szczegółowe poddziałania	Zwiększenie liczby miejsc przedszkolnych (Cel szczegółowy 1)
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	<ul style="list-style-type: none"> Liczba nauczycieli, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu
9. Lista wskaźników produktu	<ul style="list-style-type: none"> Liczba dzieci objętych w ramach programu dodatkowymi zajęciami zwiększającymi ich szanse edukacyjne w edukacji przedszkolnej Liczba miejsc wychowania przedszkolnego dofinansowanych w programie Liczba nauczycieli objętych wsparciem w programie
10. Typy projektów	1. Tworzenie nowych miejsc wychowania przedszkolnego, w tym dostosowanych do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami w funkcjonujących ośrodkach wychowania przedszkolnego (również specjalnych i integracyjnych).

	<p>2. Zakładanie nowych ośrodków wychowania przedszkolnego.</p> <p>3. Rozszerzenie oferty ośrodków wychowania przedszkolnego o dodatkowe zajęcia wyrównujące szanse edukacyjne dzieci w zakresie stwierdzonych deficytów¹¹⁸.</p> <p>4. Doskonalenie kompetencji lub kwalifikacji zawodowych nauczycieli, niezbędnych do pracy z dziećmi w wieku przedszkolnym¹¹⁹, w tym z dziećmi z niepełnosprawnościami.</p> <p>5. Dostosowanie istniejących miejsc wychowania przedszkolnego do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami lub realizacja dodatkowej oferty edukacyjnej i specjalistycznej umożliwiającej dziecku z niepełnosprawnością udział w wychowaniu przedszkolnym poprzez wyrównywanie deficytu wynikającego z niepełnosprawności¹²⁰.</p>	
11. Typ beneficjenta	Wszystkie podmioty z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych).	
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	<ul style="list-style-type: none"> • dzieci w wieku przedszkolnym¹²¹ • publiczne i niepubliczne ośrodki wychowania przedszkolnego¹²² • nauczyciele ośrodków wychowania przedszkolnego • rodzice dzieci z niepełnosprawnościami 	
13. Instytucja pośrednicząca	Miasto Bydgoszcz	
14. Instytucja wdrażająca	nie dotyczy	
15. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	słabiej rozwinięty	2 500 000
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Mechanizmy koordynacji i komplementarności opisano w części I SZOOP.	
17. Instrumenty terytorialne	Zintegrowane Inwestycje Terytorialne	
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	<p>Tryb konkursowy</p> <p>Za nabór i ocenę wniosków odpowiedzialny jest Departament Spraw Społecznych, Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego i Zdrowia Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego wspólnie z Miastem Bydgoszcz (IP ZIT).</p>	

¹¹⁸ Realizacja dodatkowych zajęć jest działaniem uzupełniającym do działań realizowanych w konkretnym OWP, o którym mowa w typach projektu 1 lub 2.

¹¹⁹ Realizacja działań z zakresu doskonalenia kompetencji lub kwalifikacji zawodowych nauczycieli przedszkoli i innych form wychowania przedszkolnego stanowi uzupełnienie działań z zakresu tworzenia nowych miejsc wychowania przedszkolnego i/lub dostosowania istniejących miejsc wychowania przedszkolnego do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami lub realizacji dodatkowej oferty edukacyjnej i specjalistycznej umożliwiającej dziecku z niepełnosprawnością udział w wychowaniu przedszkolnym poprzez wyrównywanie deficytu wynikającego z niepełnosprawności.

¹²⁰ Każde z działań w typie 5 może być realizowane samodzielnie, niezależnie od działań z zakresu tworzenia nowych miejsc wychowania przedszkolnego.

¹²¹ W rozumieniu art. 31 ust. 1 (z uwzględnieniem ust.2 oraz 3) ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2018 r. poz. 996, z późn. zm.).

¹²² W rozumieniu art. 2 ust.1 i art. 31 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2018 r. poz. 996, z późn. zm.).

	<p>Za przyjmowanie protestów odpowiedzialny jest Departament Spraw Społecznych, Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego i Zdrowia Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego. lub Miasto Bydgoszcz (IP ZIT) w zależności od etapu oceny.</p>
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	<p>1. Limity i ograniczenia wynikające z:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>Wytycznych ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020,</i> ➤ <i>Wytycznych ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020,</i> ➤ opracowanych przez IZ RPO zasad realizacji wsparcia w zakresie edukacji. <p>2. Wnioskodawca musi zapewnić, że utworzone w ramach projektu miejsca wychowania przedszkolnego będą funkcjonować przez okres co najmniej 2 lat od daty zakończenia realizacji projektu, określonej w umowie o dofinansowanie projektu.</p> <p>3. Zapewnienie działalności bieżącej nowo utworzonych lub dostosowanych do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami miejsc wychowania przedszkolnego jest możliwe przez okres nie dłuższy niż 12 miesięcy.</p> <p>4. Finansowanie realizacji dodatkowych zajęć w ośrodkach wychowania przedszkolnego jest możliwe przez okres nie dłuższy niż 12 miesięcy.</p> <p>5. Wsparcie w zakresie tworzenia nowych miejsc wychowania przedszkolnego musi skutkować zwiększeniem liczby miejsc przedszkolnych podlegających pod konkretny organ prowadzący na terenie danej gminy/miasta w stosunku do danych z roku poprzedzającego rok rozpoczęcia realizacji projektu.</p> <p>6. Planowana do utworzenia liczba nowych miejsc wychowania przedszkolnego odpowiadać powinna faktycznemu i prognozowanemu w perspektywie 3-letniej zapotrzebowaniu na usługi edukacji przedszkolnej w gminie/na terenie miasta, w których są one tworzone.</p> <p>7. Dodatkowe zajęcia mogą być realizowane w OWP, w których w analogicznym zakresie obszarowym, co do treści i odbiorców (ogólnej liczby dzieci w OWP) nie były finansowane od co najmniej 12 miesięcy poprzedzających złożenie wniosku o dofinansowanie projektu (średniomiesięcznie).</p>

	<p>8. Kwota wydatków na realizację zajęć dodatkowych wyrównujących szanse edukacyjne dzieci w zakresie stwierdzonych deficytów może stanowić nie więcej niż 30% kosztów bezpośrednich projektu¹²³.</p> <p>9. Planowane działania w zakresie zwiększenia liczby miejsc w ośrodkach wychowania przedszkolnego powinny obejmować w pierwszej kolejności wsparcie dotychczas funkcjonujących ośrodków wychowania przedszkolnego.</p> <p>10. Realizowane mogą być wyłącznie projekty wynikające ze Strategii ZIT.</p> <p>11. Realizacja wsparcia na rzecz ośrodków wychowania przedszkolnego zostanie każdorazowo poprzedzona diagnozą. Diagnoza powinna być przygotowana i przeprowadzona przez OWP, organ prowadzący OWP lub inny podmiot prowadzący działalność o charakterze edukacyjnym lub badawczym oraz zatwierdzona przez organ prowadzący bądź osobę upoważnioną do podejmowania decyzji. Podmiot przeprowadzający diagnozę powinien mieć możliwość skorzystania ze wsparcia instytucji systemu wspomagania pracy OWP tj. placówki doskonalenia nauczycieli, poradni psychologiczno-pedagogicznej, biblioteki pedagogicznej. W przypadku zaplanowania w projekcie wsparcia w postaci wyposażenia/doposażenia OWP zapotrzebowanie na przedmiotowe wsparcie musi wynikać z przeprowadzonej diagnozy. Wnioski z diagnozy powinny stanowić element wniosku o dofinansowanie projektu.</p>
20. Warunki i planowany zakres stosowania <i>cross-financingu</i> (%)	<p>Wartość wydatków w ramach <i>cross-financingu</i> nie może stanowić więcej niż 30% całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu.</p> <p>Warunki i zakres stosowania <i>cross-financingu</i> zgodny będzie z <i>Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 oraz Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020.</i></p>
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	30% (włączając <i>cross-financing</i>) ¹²⁴

¹²³ Limit ten nie ma zastosowania w przypadku dodatkowej oferty edukacyjnej dla dzieci z niepełnosprawnościami.

¹²⁴ Z zastrzeżeniem, że wartość wydatków poniesionych na zakup środków trwałych o wartości jednostkowej równej i wyższej niż 3500 PLN netto w ramach kosztów bezpośrednich projektu oraz wydatków w ramach *cross-financingu* nie może łącznie przekroczyć 30% wydatków projektu.

22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Pomniejszenie dochodu zgodnie z art. 65 ust. 8 rozporządzenia ogólnego nr 1303/2013.
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	<p>Przewiduje się stosowanie uproszczonych metod rozliczania wydatków zgodnie z <i>Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</i></p> <p>Przewiduje się system zaliczkowy zgodnie z <i>Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</i></p>
24. Pomoc publiczna i pomoc <i>de minimis</i> (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	<p>W przypadku wystąpienia pomocy publicznej i pomocy <i>de minimis</i> zastosowanie mają:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozporządzenie KE nr 1407/2013 - rozporządzenie KE nr 651/2014 - rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 2 lipca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy <i>de minimis</i> oraz pomocy publicznej w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 1073)
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	85%
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	85%
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	15%
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	<p>Minimalna wartość projektu: 100 000</p> <p>Maksymalna wartość projektu: nie dotyczy</p>
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	nie dotyczy
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe(EUR)	nie dotyczy

31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	nie dotyczy

Poddziałanie 10.1.2 Kształcenie ogólne w ramach ZIT

OPIS PODDZIAŁANIA 10.1.2	
6. Nazwa poddziałania	KSZTAŁCENIE OGÓLNE W RAMACH ZIT
7. Cele szczegółowe poddziałania	Rozwijanie u uczniów kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych niezbędnych na rynku pracy (umiejętności matematyczno-przyrodnicze, umiejętności posługiwania się językami obcymi, w tym język polski dla cudzoziemców i osób powracających do Polski oraz ich rodzin, TIK, umiejętność rozumienia, kreatywność, innowacyjność, przedsiębiorczość, krytyczne myślenie, rozwiązywanie problemów, umiejętność uczenia się, umiejętność pracy zespołowej w kontekście środowiska pracy), doradztwo edukacyjno-zawodowe, rozwijanie zindywidualizowanego podejścia do ucznia, szczególnie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz rozwijanie kompetencji uczniów niezbędnych na rynku poprzez staże zawodowe (Cel szczegółowy 2)
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje kluczowe lub umiejętności uniwersalne po opuszczeniu programu • Liczba nauczycieli, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu • Liczba szkół i placówek systemu oświaty wykorzystujących sprzęt TIK do prowadzenia zajęć edukacyjnych • Liczba szkół, w których pracownie przedmiotowe wykorzystują wyposażenie do prowadzenia zajęć edukacyjnych • Liczba nauczycieli, którzy uzyskali/podnieśli kwalifikacje w zakresie doradztwa zawodowego • Liczba szkół i placówek systemu oświaty, które wykorzystują sprzęt niezbędny do pracy z uczniami ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi • Liczba uczniów, którzy podnieśli, nabyli lub uzupełnili umiejętności praktyczne po opuszczeniu programu

<p>9. Lista wskaźników produktu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba nauczycieli objętych wsparciem w programie • Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych lub umiejętności uniwersalnych w programie, • Liczba nauczycieli objętych wsparciem z zakresu TIK w programie, • Liczba szkół i placówek systemu oświaty wyposażonych w ramach programu w sprzęt TIK do prowadzenia zajęć edukacyjnych, • Liczba szkół, których pracownie przedmiotowe zostały doposażone w programie • Liczba uczniów zagrożonych przedwczesnym opuszczeniem systemu oświaty objętych wsparciem w programie • Liczba nauczycieli objętych wsparciem w zakresie uzyskiwania/podnoszenia kwalifikacji w zakresie doradztwa zawodowego • Liczba szkół i placówek systemu oświaty wyposażonych lub doposażonych w ramach programu w sprzęt niezbędny do pracy z uczniami ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi oraz uczniami młodszymi • Liczba uczniów ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi i uczniów młodszych objętych pracą indywidualną • Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia ogólnego, uczestniczących w stażach u pracodawcy
<p>10. Typy projektów</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Realizacja działań na rzecz kształtowania i rozwijania u uczniów kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych niezbędnych na rynku pracy w zakresie: <ol style="list-style-type: none"> a) TIK, b) umiejętności matematyczno-przyrodniczych, c) umiejętności posługiwania się językami obcymi (w tym język polski dla cudzoziemców i osób powracających do Polski oraz ich rodzin), d) umiejętności rozumienia, kreatywności, innowacyjności, przedsiębiorczości, krytycznego myślenia, rozwiązywania problemów, umiejętności uczenia się i umiejętności pracy zespołowej w kontekście środowiska pracy. 2. Realizacja procesu indywidualizacji pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi, a także wsparcie ucznia młodszego poprzez: <ol style="list-style-type: none"> a) doposażenie szkół lub placówek systemu oświaty w pomoce dydaktyczne oraz specjalistyczny sprzęt do rozpoznawania potrzeb rozwojowych, edukacyjnych i możliwości psychofizycznych, kształcenia oraz wspomagania rozwoju i prowadzenia terapii uczniów ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi oraz uczniów młodszych, b) wsparcie uczniów ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi oraz uczniów młodszych w ramach zajęć specjalistycznych, dydaktyczno-wyrównawczych, warsztatów, porad i konsultacji. 3. Wsparcie uczniów zagrożonych przedwczesnym opuszczeniem systemu oświaty, w szczególności poprzez: <ol style="list-style-type: none"> a) realizację indywidualnej ścieżki wsparcia pedagogiczno-psychologicznego opracowanej przez pedagoga i/lub psychologa we współpracy z wychowawcą i uczniem, wobec którego zidentyfikowano potrzebę wsparcia zindywidualizowanego,

	<p>b) organizację wsparcia dla uczniów z dysfunkcjami społecznymi w ramach świetlic szkolnych lub innych form, uwzględniających elementy wsparcia rówieśniczego (w tym coaching rówieśniczy),</p> <p>c) zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze¹²⁵.</p> <p>4. Realizacja doradztwa edukacyjno-zawodowego związanego z wyborem dalszych kierunków kształcenia i uwzględniającego potrzeby rynku pracy.</p> <p>5. Tworzenie warunków do nauczania opartego na metodzie eksperymentu w zakresie kompetencji matematyczno-przyrodniczych¹²⁶, m.in. poprzez:</p> <p>a) wyposażenie/doposażenie pracowni w sprzęt niezbędny do nauczania eksperymentalnego,</p> <p>b) kształtowanie i rozwijanie kompetencji matematyczno-przyrodniczych uczniów.</p> <p>6. Podniesienie kompetencji lub kwalifikacji nauczycieli oraz pracowników pedagogicznych w zakresie:</p> <p>a) metod indywidualnej pracy z uczniem,</p> <p>b) wykorzystywania metod eksperymentu naukowego w edukacji,</p> <p>c) diagnostyki psychologiczno-pedagogicznej, umożliwiającej wczesne rozpoznanie potrzeb edukacyjnych i deficytów rozwojowych u uczniów,</p> <p>d) korzystania z nowoczesnych technologii informacyjno- komunikacyjnych,</p> <p>e) kształtowania umiejętności interpersonalnych i społecznych,</p> <p>f) metod pracy z uczniem z niepełnosprawnościami,</p> <p>g) doradztwa edukacyjno-zawodowego</p> <p>h) stosowania metod oraz form organizacyjnych sprzyjających kształtowaniu i rozwijaniu u uczniów lub słuchaczy kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych niezbędnych na rynku pracy.</p> <p>7. Realizacja wysokiej jakości staży dla uczniów szkół i placówek kształcenia ogólnego we współpracy z podmiotami przyjmującymi na staż, w tym doskonalenie kompetencji lub kwalifikacji opiekunów stażystów u podmiotów przyjmujących na staż w zakresie niezbędnym do realizacji staży.</p>
11. Typ beneficjenta	Wszystkie podmioty z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych).
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	<ul style="list-style-type: none"> • uczniowie i wychowankowie szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne • szkoły oraz placówki systemu oświaty prowadzące kształcenie ogólne • szkoły specjalne przysposabiające do pracy

¹²⁵ Realizacja typu projektów 3c nie może stanowić głównego zakresu wsparcia uczniów zagrożonych przedwczesnym opuszczeniem systemu oświaty.

¹²⁶ W ramach działań z zakresu tworzenia w szkołach warunków do nauczania opartego na metodzie eksperymentu w zakresie kompetencji matematyczno-przyrodniczych realizowane mogą być wyłącznie kompleksowe projekty zakładające wsparcie w zakresie wszystkich wskazanych elementów w typie 5 i 6b lub wyłącznie elementów wskazanych w typie 5b i 6b.

	<ul style="list-style-type: none"> • nauczyciele szkół oraz placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne • rodzice uczniów ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi, w tym w szczególności rodzice uczniów młodszych oraz z niepełnosprawnościami • opiekunowie stażysty u podmiotów przyjmujących na staż 	
13. Instytucja pośrednicząca	Miasto Bydgoszcz	
14. Instytucja wdrażająca	nie dotyczy	
15. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	słabiej rozwinięty	5 900 000
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Mechanizmy koordynacji i komplementarności opisano w części I SZOOP.	
17. Instrumenty terytorialne	Zintegrowane Inwestycje Terytorialne	
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	<p>Tryb konkursowy</p> <p>Za nabór i ocenę wniosków odpowiedzialny jest Departament Spraw Społecznych, Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego i Zdrowia Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego wspólnie z Miastem Bydgoszcz (IP ZIT).</p> <p>Za przyjmowanie protestów odpowiedzialny jest Departament Spraw Społecznych, Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego i Zdrowia Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego lub Miasto Bydgoszcz (IP ZIT) w zależności od etapu oceny.</p>	
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	<p>1. Limity i ograniczenia wynikające z:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Wytycznych ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020, ➤ Wytycznych ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020, ➤ opracowanych przez IZ RPO zasad realizacji wsparcia w zakresie edukacji. <p>2. Działania w zakresie doposażenia/wyposażenia szkół nie mogą stanowić odrębnego typu wsparcia.</p> <p>3. Zapewnia się preferencje dla wsparcia uczniów i szkół posiadających największe lub specjalne potrzeby rozwojowe i edukacyjne.</p>	

	<p>4. Realizowane mogą być wyłącznie projekty wynikające ze Strategii ZIT.</p> <p>5.</p> <p>6. Wartość wydatków na zakup środków trwałych i w ramach cross-financingu nie przekracza wartości procentowej określonej w pkt. 21 SzOOP, w przypadku cross-financingu zapewniona zostanie trwałość projektu. Zapewnia się, że wyposażenie/doposażenie szkół odpowiada potrzebom konkretnej jednostki oświatowej. Przykładowy katalog wyposażenia szkolnych pracowni został opracowany przez MEN i jest udostępniany za pośrednictwem strony internetowej administrowanej przez MEN.</p> <p>7. Przedsięwzięcia finansowane z EFS będą stanowiły uzupełnienie działań prowadzonych przez szkoły lub placówki systemu oświaty. Skala działań prowadzonych przed rozpoczęciem realizacji projektu przez szkoły lub placówki systemu oświaty (nakłady środków na ich realizację) nie może ulec zmniejszeniu w stosunku do skali działań (nakładów) prowadzonych przez szkoły lub placówki systemu oświaty w okresie 12 miesięcy poprzedzających złożenie wniosku o dofinansowanie projektu (średniomiesięcznie).</p> <p>8. Zapewnia się preferencję dla szkół lub placówek systemu oświaty, które wykorzystują e-podręczniki bądź e-zasoby/ e-materiały dydaktyczne stworzone dzięki środkom EFS w latach 2007-2013 i 2014-2020.</p> <p>9. W przypadku wsparcia w ramach doskonalenia kompetencji lub kwalifikacji nauczycieli w zakresie stosowania metod oraz form organizacyjnych sprzyjających kształtowaniu i rozwijaniu u uczniów lub słuchaczy kompetencji kluczowych lub umiejętności uniwersalnych niezbędnych na rynku pracy zapewnia się preferencję projektów, w ramach których prowadzone będą szkolenia dla nauczycieli z wykorzystania w nauczaniu e-podręczników bądź e-zasobów/ e-materiałów dydaktycznych stworzonych dzięki środkom EFS w latach 2007-2013 i 2014-2020.</p> <p>10. Staże dla uczniów szkół i placówek prowadzących kształcenie ogólne mogą być realizowane zarówno u pracodawcy jak i przedsiębiorcy (w tym u osoby fizycznej prowadzącej jednoosobową działalność gospodarczą).</p> <p>11. W przypadku wsparcia z zakresu tworzenia w szkołach warunków do nauczania opartego na metodzie eksperymentu w zakresie kompetencji matematyczno-przyrodniczych istnieje możliwość realizacji</p>
--	---

	<p>kompleksowych projektów zawierających wszystkie następujące elementy:</p> <p>1) jeżeli projekt obejmuje wyposażenie/doposażenie pracowni szkolnych to równocześnie musi obejmować również wsparcie w postaci kształtowania i rozwijania kompetencji uczniów oraz doskonalenia kompetencji lub kwalifikacji nauczycieli;</p> <p>2) w przypadku gdy projekt nie obejmuje wyposażenia/doposażenia pracowni szkolnych to musi obejmować wsparcie w zakresie kształtowania i rozwijania kompetencji uczniów oraz doskonalenia kompetencji lub kwalifikacji nauczycieli.</p> <p>12.Realizacja wsparcia dokonywana jest na podstawie indywidualnie zdiagnozowanego zapotrzebowania szkół lub placówek systemu oświaty. W przypadku zaplanowania w projekcie wsparcia w postaci wyposażenia/doposażenia szkół lub placówek zapotrzebowanie na przedmiotowe wsparcie musi wynikać z przeprowadzonej diagnozy.</p> <p>13.W związku z trwającą reformą edukacji, a co za tym idzie zmianami dotyczącymi szkół gimnazjalnych, w przypadku projektów finansowanych w ramach poddziałania 10.1.2 skierowanych do szkół gimnazjalnych, które zostaną zlikwidowane w związku z reformą, wsparcie będzie skierowane jedynie do uczniów tych szkół.</p> <p>14.Realizując programy wspomagające szkołę lub placówkę systemu oświaty w procesie indywidualizacji pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi należy mieć na uwadze, iż:</p> <ul style="list-style-type: none"> - w przypadku obejmowania wsparciem uczniów z klas IV-VIII szkoły podstawowej należy zaplanować realizację kompleksowego projektu obejmującego co najmniej działania wskazane w typach projektów: 2a, 2b oraz 6a; - w przypadku obejmowania wsparciem uczniów z niepełnosprawnościami należy zaplanować realizację kompleksowego projektu obejmującego co najmniej działania wskazane w typach projektów: 2a, 2b oraz 6a, przy czym należy mieć na uwadze, iż projekt może być skierowany do uczniów klas I-VIII szkoły podstawowej; - w przypadku realizacji projektów obejmujących jedynie wsparcie wskazane w typie projektów: 2b lub 6a bez znaczenia pozostaje etap edukacyjny, na którym znajduje się uczeń.
20. Warunki i planowany zakres	Wartość wydatków w ramach <i>cross-financingu</i> nie może

stosowania <i>cross-financingu</i> (%)	<p>stanowić więcej niż 20% całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu.</p> <p>Warunki i zakres stosowania <i>cross-financingu</i> zgodny będzie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 oraz Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020.</p>
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	<p>20% (włączając <i>cross-financing</i>)¹²⁷</p> <p>40% (włączając <i>cross-financing</i>)¹²⁸ – w projektach obejmujących realizację typu 1a, 2a i/lub 5a</p>
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Pomniejszenie dochodu zgodnie z art. 65 ust. 8 rozporządzenia ogólnego nr 1303/2013.
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	<p>Przewiduje się stosowanie uproszczonych metod rozliczania wydatków zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p> <p>Przewiduje się system zaliczkowy zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p>
24. Pomoc publiczna i pomoc <i>de minimis</i> (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	<p>W przypadku wystąpienia pomocy publicznej i pomocy <i>de minimis</i> zastosowanie mają:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozporządzenie KE nr 1407/2013 - rozporządzenie KE nr 651/2014 - rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 2 lipca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy <i>de minimis</i> oraz pomocy publicznej w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 1073)

¹²⁷ Z zastrzeżeniem, że wartość wydatków poniesionych na zakup środków trwałych o wartości jednostkowej równej i wyższej niż 3500 PLN netto w ramach kosztów bezpośrednich projektu oraz wydatków w ramach *cross-financingu* nie może łącznie przekroczyć 20% wydatków projektu.

¹²⁸ Z zastrzeżeniem, że wartość wydatków poniesionych na zakup środków trwałych o wartości jednostkowej równej i wyższej niż 3500 PLN netto w ramach kosztów bezpośrednich projektu oraz wydatków w ramach *cross-financingu* nie może łącznie przekroczyć 40% wydatków projektu.

25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	85%
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	95%
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	5%
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Minimalna wartość projektu 100 000 Maksymalna wartość projektu: nie dotyczy
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	nie dotyczy
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	nie dotyczy
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	nie dotyczy

Poddziałanie 10.1.3 Kształcenie zawodowe w ramach ZIT

OPIS PODDZIAŁANIA 10.1.3	
6. Nazwa poddziałania	KSZTAŁCENIE ZAWODOWE W RAMACH ZIT
7. Cele szczegółowe poddziałania	Zwiększenie szans na zatrudnienie uczniów szkół prowadzących kształcenie zawodowe, w szczególności poprzez podniesienie efektywności kształcenia zawodowego, jak również poprzez rozwijanie u uczniów kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych niezbędnych na rynku pracy (umiejętności matematyczno-przyrodnicze, umiejętności posługiwania się językami obcymi, w tym język polski dla cudzoziemców i osób powracających do Polski oraz ich rodzin, TIK, umiejętność rozumienia, kreatywność, innowacyjność, przedsiębiorczość, krytyczne myślenie, rozwiązywanie problemów, umiejętność uczenia się, umiejętność pracy zespołowej w kontekście środowiska pracy) (Cel szczegółowy 3)

<p>8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu • Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego wykorzystujących doposażenie zakupione dzięki EFS • Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego, którzy podnieśli, nabyli lub uzupełnili kompetencje zawodowe po opuszczeniu programu • Liczba nauczycieli, którzy uzyskali/podnieśli kwalifikacje w zakresie doradztwa zawodowego • Liczba uczniów, którzy podnieśli, nabyli lub uzupełnili umiejętności praktyczne po opuszczeniu programu • Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje kluczowe lub umiejętności uniwersalne po opuszczeniu programu
<p>9. Lista wskaźników produktu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach i praktykach u pracodawcy • Liczba nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu objętych wsparciem w programie • Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego wyposażonych w programie w sprzęt i materiały dydaktyczne niezbędne do realizacji kształcenia zawodowego • Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego, którzy zostali objęci wsparciem w programie • Liczba nauczycieli objętych wsparciem w zakresie uzyskiwania/podnoszenia kwalifikacji w zakresie doradztwa zawodowego • Liczba nauczycieli placówek kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu, uczestniczących w praktykach i stażach u pracodawcy • Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych lub umiejętności uniwersalnych w programie
<p>10. Typy projektów</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozwój kształcenia zawodowego we współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym obejmujący w szczególności: <ol style="list-style-type: none"> a) realizację doradztwa edukacyjno-zawodowego ukierunkowanego na dopasowanie podaży kwalifikacji do potrzeb i wymagań nowoczesnego rynku pracy, b) realizację zewnętrznego wsparcia szkół w obszarze doradztwa edukacyjno-zawodowego, c) realizację dodatkowego wsparcia służącego podnoszeniu, nabywaniu oraz uzupełnianiu wiedzy, umiejętności i kwalifikacji zawodowych, dostosowanego do potrzeb pracodawców, w szczególności poprzez: <ol style="list-style-type: none"> i. dodatkowe zajęcia pozalekcyjne i pozaszkolne ukierunkowane na uzyskiwanie i uzupełnianie wiedzy i umiejętności oraz kwalifikacji zawodowych, ii. organizowanie kursów przygotowawczych do egzaminu

	<p>maturalnego, kursów przygotowawczych na studia,</p> <ul style="list-style-type: none"> iii. udział w zajęciach prowadzonych w szkołach wyższych, w tym w zajęciach laboratoryjnych, kołach lub obozach naukowych, iv. wsparcie uczniów w zakresie zdobywania dodatkowych uprawnień zwiększających ich szanse na rynku pracy, v. programy potwierdzania kwalifikacji w zawodzie zdobytych przez uczniów w toku edukacji, vi. udział w pozaszkolnych formach kształcenia zawodowego – KKZ i KUZ, <p>d) realizację wsparcia nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu ukierunkowanego na doskonalenie kompetencji lub kwalifikacji, związanych z nauczaniem zawodem,</p> <p>e) tworzenie nowej oferty edukacyjnej, w tym wprowadzenie kształcenia w nowych zawodach i na nowych kierunkach w odpowiedzi na zbadane zapotrzebowanie rynku pracy,</p> <p>f) modyfikację programów nauczania w poszczególnych zawodach i na kierunkach już istniejących,</p> <p>g) wdrożenie nowych, innowacyjnych form nauczania zawodowego,</p> <p>h) włączenie pracodawców w system egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe,</p> <p>i) tworzenie klas patronackich w szkołach,</p> <p>j) tworzenie w szkołach i placówkach systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe warunków odzwierciedlających naturalne warunki pracy właściwe dla nauczanych zawodów obejmujące wyposażenie pracowni lub warsztatów szkolnych dla zawodów szkolnictwa zawodowego.</p> <p>2. Realizacja wysokiej jakości staży i praktyk zawodowych dla uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego we współpracy z podmiotami przyjmującymi na staż, w tym doskonalenie kompetencji lub kwalifikacji opiekunów praktykantów i stażystów u podmiotów przyjmujących na staż w zakresie niezbędnym do realizacji staży i praktyk zawodowych oraz realizacja kompleksowych programów kształcenia organizowanych w miejscu pracy.</p> <p>3. Kształtowanie u uczniów szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych niezbędnych na rynku pracy oraz realizacja wsparcia nauczycieli, w tym nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu ukierunkowanego na doskonalenie stosowania metod oraz form organizacyjnych sprzyjających kształtowaniu u uczniów kompetencji kluczowych oraz umiejętności uniwersalnych niezbędnych na rynku pracy¹²⁹.</p>
--	--

¹²⁹ Wsparcie w postaci doskonalenia kompetencji lub kwalifikacji związanych ze stosowaniem metod oraz form organizacyjnych sprzyjających kształtowaniu u uczniów kompetencji kluczowych oraz umiejętności uniwersalnych niezbędnych na rynku pracy może być realizowane wyłącznie jako uzupełnienie działań realizowanych w danej szkole/placówce na rzecz wsparcia kształcenia zawodowego wskazanych w typach 1c) i lub vi lub 1d) lub 1j)

11. Typ beneficjenta	Wszystkie podmioty z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych).	
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	<ul style="list-style-type: none"> • uczniowie szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe • szkoły i placówki systemu oświaty prowadzące kształcenie zawodowe • instruktorzy praktycznej nauki zawodu • opiekunowie praktyk lub staży u podmiotów przyjmujących na staż • nauczyciele, w tym nauczyciele kształcenia zawodowego • podmioty otoczenia społeczno-gospodarczego • szkoły policealne • słuchacze szkół policealnych 	
13. Instytucja pośrednicząca	Miasto Bydgoszcz	
14. Instytucja wdrażająca	nie dotyczy	
15. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	słabiej rozwinięty	5 838 012
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Mechanizmy koordynacji i komplementarności opisano w części I SZOOP.	
17. Instrumenty terytorialne	Zintegrowane Inwestycje Terytorialne	
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	<p>Tryb konkursowy</p> <p>Za nabór i ocenę wniosków odpowiedzialny jest Departament Spraw Społecznych, Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego i Zdrowia Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego wspólnie z Miastem Bydgoszcz (IP ZIT).</p> <p>Za przyjmowanie protestów odpowiedzialny jest Departament Spraw Społecznych, Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego i Zdrowia Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego lub Miasto Bydgoszcz (IP ZIT) w zależności od etapu oceny.</p>	
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	<p>1. Limity i ograniczenia wynikające z:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Wytycznych ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020, ➤ Wytycznych ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie realizacji przedsięwzięć 	

	<p>z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020,</p> <p>➤ opracowanych przez IZ RPO zasad realizacji wsparcia w zakresie edukacji.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Wsparcie w zakresie doposażenia/ wyposażenia szkół i placówek kształcenia zawodowego nie może stanowić odrębnego typu wsparcia. 3. Zapewnia się preferencję dla wsparcia uczniów i szkół posiadających największe lub specjalne potrzeby rozwojowe i edukacyjne. 4. Realizowane mogą być wyłącznie projekty wynikające ze Strategii ZIT. 5. Wartość wydatków na zakup środków trwałych i w ramach cross-financingu nie przekracza wartości procentowej określonej w pkt. 21 SzOOP, w przypadku cross-financingu zapewniona zostanie trwałość projektu. 6. Zapewnia się, że wyposażenie/doposażenie szkół i placówek kształcenia zawodowego odpowiada potrzebom konkretnej jednostki oświatowej i jest zgodne z podstawą programową kształcenia w zawodach dla danego zawodu. Przykładowy katalog wyposażenia szkolnych pracowni lub warsztatów szkolnych został opracowany przez MEN i jest udostępniany za pośrednictwem strony internetowej administrowanej przez MEN. 7. Zakres doskonalenia nauczycieli, w tym nauczycieli kształcenia zawodowego, jest zgodny z potrzebami szkoły lub placówki systemu oświaty prowadzącej kształcenie zawodowe w zakresie doskonalenia nauczycieli, z zapotrzebowaniem ww. podmiotów na nabycie przez nauczycieli określonych kwalifikacji lub kompetencji oraz z zapotrzebowaniem rynku pracy. 8. Realizacja różnych form doskonalenia zawodowego nauczycieli, w tym nauczycieli kształcenia zawodowego lub instruktorów praktycznej nauki zawodu w zakresie tematyki związanej z nauczaniem zawodem powinna być prowadzona we współpracy z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe, w tym w szczególności z przedsiębiorcami lub pracodawcami działającymi na obszarze, na którym znajduje się dana szkoła lub placówka systemu oświaty. 9. Praktyki lub staże nauczycieli kształcenia zawodowego
--	---

	<p>organizowane w instytucjach z otoczenia społeczno-gospodarczego szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe powinny trwać minimum 40 godzin.</p> <p>10. Przedsięwzięcia finansowane z EFS będą stanowiły uzupełnienie działań prowadzonych przez szkoły lub placówki systemu oświaty. Skala działań prowadzonych przed rozpoczęciem realizacji projektu przez szkoły lub placówki systemu oświaty (nakłady środków na ich realizację) nie może ulec zmniejszeniu w stosunku do skali działań (nakładów) prowadzonych przez szkoły lub placówki systemu oświaty w okresie 12 miesięcy poprzedzających złożenie wniosku o dofinansowanie projektu (średniomiesięcznie).</p> <p>11. Staże i praktyki zawodowe dla uczniów szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe mogą być realizowane zarówno u pracodawcy jak i przedsiębiorcy (w tym u osoby fizycznej prowadzącej jednoosobową działalność gospodarczą).</p> <p>12. W związku z trwającą reformą edukacji, a co za tym idzie zmianami dotyczącymi Zasadniczych Szkół Zawodowych, w przypadku projektów finansowanych w ramach poddziałania 10.1.3 skierowanych do Zasadniczych Szkół Zawodowych, które zostaną zlikwidowane w związku z reformą lub przekształcane w szkoły z innym profilem, niż ten sprzed reformy, wsparcie będzie skierowane jedynie do uczniów tych szkół.</p> <p>13. Wsparcie w zakresie podnoszenia kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych uczniów i nauczycieli może być realizowane wyłącznie jako uzupełnienie działań realizowanych na rzecz kształcenia zawodowego.</p> <p>14. Zapewnia się preferencję realizacji działań na rzecz kształcenia w miejscu pracy bądź realizacji programów stażowych, umożliwiających nabywanie kompetencji zawodowych w rzeczywistym środowisku pracy. Działania związane z wyposażeniem przyszłolnych pracowni zawodowych/warsztatów stażowych będą mogły być realizowane w przypadku gdy nie będzie możliwe zorganizowanie kształcenia w miejscu pracy lub programów stażowych.</p> <p>15. Zapewnia się preferencję dla szkół lub placówek systemu oświaty, które wykorzystują e-podręczniki bądź e-zasoby/ e-materiały dydaktyczne stworzone dzięki</p>
--	---

	<p>środkom EFS w latach 2007-2013 i 2014-2020.</p> <p>16. Zapewnia się preferencję projektów, w ramach których prowadzone będą szkolenia dla nauczycieli z wykorzystania w nauczaniu e-podręczników bądź e-zasobów/ e-materiałów dydaktycznych stworzonych dzięki środkom EFS w latach 2007-2013 i 2014-2020.</p> <p>17. Realizacja wsparcia dokonywana jest na podstawie indywidualnie zdiagnozowanego zapotrzebowania szkół lub placówek systemu oświaty. W przypadku zaplanowania w projekcie wsparcia w postaci wyposażenia/doposażenia szkół lub placówek zapotrzebowanie na przedmiotowe wsparcie musi wynikać z przeprowadzonej diagnozy.</p>
20. Warunki i planowany zakres stosowania <i>cross-financingu</i> (%)	<p>Wartość wydatków w ramach <i>cross-financingu</i> nie może stanowić więcej niż 20% całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu.</p> <p>Warunki i zakres stosowania <i>cross-financingu</i> zgodny będzie z <i>Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 oraz Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020.</i></p>
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	<p>20% (włączając <i>cross-financing</i>)¹³⁰</p> <p>30% (włączając <i>cross-financing</i>)¹³¹ - w projektach obejmujących realizację typu 1j</p>
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	<p>Pomniejszenie dochodu zgodnie z art. 65 ust. 8 rozporządzenia ogólnego nr 1303/2013.</p>
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	<p>Przewiduje się stosowanie uproszczonych metod rozliczania wydatków zgodnie z <i>Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</i></p>

¹³⁰ Z zastrzeżeniem, że wartość wydatków poniesionych na zakup środków trwałych o wartości jednostkowej równej i wyższej niż 3500 PLN netto w ramach kosztów bezpośrednich projektu oraz wydatków w ramach *cross-financingu* nie może łącznie przekroczyć 20% wydatków projektu.

¹³¹ Z zastrzeżeniem, że wartość wydatków poniesionych na zakup środków trwałych o wartości jednostkowej równej i wyższej niż 3500 PLN netto w ramach kosztów bezpośrednich projektu oraz wydatków w ramach *cross-financingu* nie może łącznie przekroczyć 30% wydatków projektu.

	Przewiduje się system zaliczkowy zgodnie z <i>Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</i>
24. Pomoc publiczna i pomoc <i>de minimis</i> (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	W przypadku wystąpienia pomocy publicznej i pomocy de minimis zastosowanie mają: <ul style="list-style-type: none"> - rozporządzenie KE nr 1407/2013 - rozporządzenie KE nr 651/2014 - rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 2 lipca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis oraz pomocy publicznej w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 1073)
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	85%
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	95%
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	5%
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Minimalna wartość projektu: 100 000 Maksymalna wartość projektu: nie dotyczy
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	nie dotyczy
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	nie dotyczy
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	nie dotyczy

Działanie 10.2 Kształcenie ogólne i zawodowe

OPIS DZIAŁANIA 10.2	
Nazwa działania	KSZTAŁCENIE OGÓLNE I ZAWODOWE ¹³²
Cele szczegółowe działania	<p>Zwiększenie liczby miejsc przedszkolnych (Cel szczegółowy 1)</p> <p>Rozwijanie u uczniów kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych niezbędnych na rynku pracy (umiejętności matematyczno-przyrodnicze, umiejętności posługiwania się językami obcymi, w tym język polski dla cudzoziemców i osób powracających do Polski oraz ich rodzin, TIK, umiejętność rozumienia, kreatywność, innowacyjność, przedsiębiorczość, krytyczne myślenie, rozwiązywanie problemów, umiejętność uczenia się, umiejętność pracy zespołowej w kontekście środowiska pracy), doradztwo edukacyjno-zawodowe, rozwijanie zindywidualizowanego podejścia do ucznia, szczególnie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz rozwijanie kompetencji uczniów niezbędnych na rynku poprzez staże zawodowe (Cel szczegółowy 2)</p> <p>Zwiększenie szans na zatrudnienie uczniów szkół prowadzących kształcenie zawodowe, w szczególności poprzez podniesienie efektywności kształcenia zawodowego, jak również poprzez rozwijanie u uczniów kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych niezbędnych na rynku pracy (umiejętności matematyczno-przyrodnicze, umiejętności posługiwania się językami obcymi, w tym język polski dla cudzoziemców i osób powracających do Polski oraz ich rodzin, TIK, umiejętność rozumienia, kreatywność, innowacyjność, przedsiębiorczość, krytyczne myślenie, rozwiązywanie problemów, umiejętność uczenia się, umiejętność pracy zespołowej w kontekście środowiska pracy) (Cel szczegółowy 3)</p>

Poddziałanie 10.2.1 Wychowanie przedszkolne

OPIS PODDZIAŁANIA 10.2.1	
6. Nazwa poddziałania	WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE
7. Cele szczegółowe poddziałania	Zwiększenie liczby miejsc przedszkolnych (Cel szczegółowy 1)
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	<ul style="list-style-type: none"> Liczba nauczycieli, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu
9. Lista wskaźników produktu	<ul style="list-style-type: none"> Liczba dzieci objętych w ramach programu dodatkowymi zajęciami zwiększającymi ich szanse edukacyjne w edukacji przedszkolnej Liczba miejsc wychowania przedszkolnego dofinansowanych w programie

¹³² Realizowane wsparcie musi być zgodne z zapisami Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020 oraz Wytycznych w zakresie edukacji w ramach RPO WK-P 2014-2020

	<ul style="list-style-type: none"> Liczba nauczycieli objętych wsparciem w programie 	
10. Typy projektów	<ol style="list-style-type: none"> Tworzenie nowych miejsc wychowania przedszkolnego, w tym dostosowanych do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami w funkcjonujących ośrodkach wychowania przedszkolnego (również specjalnych i integracyjnych). Zakładanie nowych ośrodków wychowania przedszkolnego. Rozszerzenie oferty ośrodków wychowania przedszkolnego o dodatkowe zajęcia wyrównujące szanse edukacyjne dzieci w zakresie stwierdzonych deficytów¹³³. Doskonalenie kompetencji lub kwalifikacji zawodowych nauczycieli, niezbędnych do pracy z dziećmi w wieku przedszkolnym¹³⁴, w tym z dziećmi z niepełnosprawnościami. Dostosowanie istniejących miejsc wychowania przedszkolnego do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami lub realizacja dodatkowej oferty edukacyjnej i specjalistycznej umożliwiającej dziecku z niepełnosprawnością udział w wychowaniu przedszkolnym poprzez wyrównywanie deficytu wynikającego z niepełnosprawności¹³⁵. 	
11. Typ beneficjenta	Wszystkie podmioty z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych).	
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	<ul style="list-style-type: none"> dzieci w wieku przedszkolnym¹³⁶ publiczne i niepubliczne ośrodki wychowania przedszkolnego¹³⁷ nauczyciele ośrodków wychowania przedszkolnego rodzice dzieci z niepełnosprawnościami 	
13. Instytucja pośrednicząca	nie dotyczy	
14. Instytucja wdrażająca	nie dotyczy	
15. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	słabiej rozwinięty	12 500 000
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami	Mechanizmy koordynacji i komplementarności opisano w części I SZOOP.	

¹³³ Realizacja dodatkowych zajęć jest działaniem uzupełniającym do działań realizowanych w konkretnym OWP, o którym mowa w typach projektu 1 lub 2.

¹³⁴ Realizacja działań z zakresu doskonalenia kompetencji lub kwalifikacji zawodowych nauczycieli przedszkoli i innych form wychowania przedszkolnego stanowi uzupełnienie działań z zakresu tworzenia nowych miejsc wychowania przedszkolnego i/lub dostosowania istniejących miejsc wychowania przedszkolnego do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami lub realizacji dodatkowej oferty edukacyjnej i specjalistycznej umożliwiającej dziecku z niepełnosprawnością udział w wychowaniu przedszkolnym poprzez wyrównywanie deficytu wynikającego z niepełnosprawności.

¹³⁵ Każde z działań w typie 5 może być realizowane samodzielnie, niezależnie od działań z zakresu tworzenia nowych miejsc wychowania przedszkolnego.

¹³⁶ W rozumieniu art. 31 ust. 1 (z uwzględnieniem ust.2 oraz 3) ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2018 r. poz. 996, z późn. zm.).

¹³⁷ W rozumieniu art. 2 ust.1 i art. 31 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2018 r. poz. 996, z późn. zm.).

w ramach PO lub z innymi PO	
17. Instrumenty terytorialne	nie dotyczy
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	<p>Tryb konkursowy</p> <p>Za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów odpowiedzialny jest Departament Spraw Społecznych, Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego i Zdrowia Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego</p>
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	<ol style="list-style-type: none"> 1. Limity i ograniczenia wynikające z: <ul style="list-style-type: none"> ➤ Wytycznych ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020, ➤ Wytycznych ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020, ➤ opracowanych przez IZ RPO zasad realizacji wsparcia w zakresie edukacji. 2. Wnioskodawca musi zapewnić, że utworzone w ramach projektu miejsca wychowania przedszkolnego będą funkcjonować przez okres co najmniej 2 lat od daty zakończenia realizacji projektu, określonej w umowie o dofinansowanie projektu. 3. Zapewnienie działalności bieżącej nowo utworzonych lub dostosowanych do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami miejsc wychowania przedszkolnego jest możliwe przez okres nie dłuższy niż 12 miesięcy. 4. Finansowanie realizacji dodatkowych zajęć w ośrodkach wychowania przedszkolnego jest możliwe przez okres nie dłuższy niż 12 miesięcy. 5. Wsparcie w zakresie tworzenia nowych miejsc wychowania przedszkolnego musi skutkować zwiększeniem liczby miejsc przedszkolnych podlegających pod konkretny organ prowadzący na terenie danej gminy/miasta w stosunku do danych z roku poprzedzającego rok rozpoczęcia realizacji projektu. 6. Planowana do utworzenia liczba nowych miejsc wychowania przedszkolnego odpowiadać powinna

	<p>faktycznemu i prognozowanemu w perspektywie 3-letniej zapotrzebowaniu na usługi edukacji przedszkolnej w gmienie/na terenie miasta, w których są one tworzone.</p> <ol style="list-style-type: none"> 7. Dodatkowe zajęcia mogą być realizowane w OWP, w których w analogicznym zakresie obszarowym, co do treści i odbiorców (ogólnej liczby dzieci w OWP) nie były finansowane od co najmniej 12 miesięcy poprzedzających złożenie wniosku o dofinansowanie projektu (średniomiesięcznie). 8. Kwota wydatków na realizację zajęć dodatkowych wyrównujących szanse edukacyjne dzieci w zakresie stwierdzonych deficytów może stanowić nie więcej niż 30% kosztów bezpośrednich projektu¹³⁸. 9. Planowane działania w zakresie zwiększenia liczby miejsc wychowania przedszkolnego powinny obejmować w pierwszej kolejności wsparcie dotychczas funkcjonujących ośrodków wychowania przedszkolnego. 10. W przypadku konkursów dedykowanych polityce terytorialnej projekty muszą wynikać ze strategii dotyczącej obszaru strategicznej interwencji miast regionalnych i subregionalnych lub strategii dotyczącej Obszaru Rozwoju Społeczno-Gospodarczego. 11. Realizacja wsparcia na rzecz ośrodków wychowania przedszkolnego zostanie każdorazowo poprzedzona diagnozą. Diagnoza powinna być przygotowana i przeprowadzona przez OWP, organ prowadzący OWP lub inny podmiot prowadzący działalność o charakterze edukacyjnym lub badawczym oraz zatwierdzona przez organ prowadzący bądź osobę upoważnioną do podejmowania decyzji. Podmiot przeprowadzający diagnozę powinien mieć możliwość skorzystania ze wsparcia instytucji systemu wspomagania pracy OWP tj. placówki doskonalenia nauczycieli, poradni psychologiczno-pedagogicznej, biblioteki pedagogicznej. W przypadku zaplanowania w projekcie wsparcia w postaci wyposażenia/doposażenia OWP zapotrzebowanie na przedmiotowe wsparcie musi wynikać z przeprowadzonej diagnozy. Wnioski z diagnozy powinny stanowić element wniosku o dofinansowanie projektu.
--	---

¹³⁸ Limit ten nie ma zastosowania w przypadku dodatkowej oferty edukacyjnej dla dzieci z niepełnosprawnościami.

<p>20. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%)</p>	<p>Wartość wydatków w ramach <i>cross-financingu</i> nie może stanowić więcej niż 30% całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu.</p> <p>Warunki i zakres stosowania zgodny będzie z <i>Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 oraz Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020.</i></p>
<p>21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych</p>	<p>30% (włączając cross-financing)¹³⁹</p>
<p>22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie</p>	<p>Pomniejszenie dochodu zgodnie z art. 65 ust. 8 rozporządzenia ogólnego nr 1303/2013.</p>
<p>23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek</p>	<p>Przewiduje się stosowanie uproszczonych metod rozliczania wydatków zgodnie z <i>Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</i></p> <p>Przewiduje się system zaliczkowy zgodnie z <i>Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</i></p>
<p>24. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)</p>	<p>W przypadku wystąpienia pomocy publicznej i pomocy de minimis zastosowanie mają:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozporządzenie KE nr 1407/2013 - rozporządzenie KE nr 651/2014 - rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 2 lipca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis oraz pomocy publicznej w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 1073)

¹³⁹ Z zastrzeżeniem, że wartość wydatków poniesionych na zakup środków trwałych o wartości jednostkowej równej i wyższej niż 3500 PLN netto w ramach kosztów bezpośrednich projektu oraz wydatków w ramach *cross-financingu* nie może łącznie przekroczyć 30% wydatków projektu.

25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	85%
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	85%
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	15%
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Minimalna wartość projektu: 100 000 Maksymalna wartość projektu: nie dotyczy
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	nie dotyczy
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe(EUR)	nie dotyczy
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	nie dotyczy

Poddziałanie 10.2.2 Kształcenie ogólne

OPIS PODDZIAŁANIA 10.2.2	
6. Nazwa poddziałania	KSZTAŁCENIE OGÓLNE
7. Cel szczegółowy poddziałania	Rozwijanie u uczniów kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych niezbędnych na rynku pracy (umiejętności matematyczno-przyrodnicze, umiejętności posługiwania się językami obcymi, w tym język polski dla cudzoziemców i osób powracających do Polski oraz ich rodzin, TIK, umiejętność rozumienia, kreatywność, innowacyjność, przedsiębiorczość, krytyczne myślenie, rozwiązywanie problemów, umiejętność uczenia się, umiejętność pracy zespołowej w kontekście środowiska pracy), doradztwo edukacyjno-zawodowe, rozwijanie zindywidualizowanego podejścia do ucznia, szczególnie ze specjalnymi

	potrzebami edukacyjnymi oraz rozwijanie kompetencji uczniów niezbędnych na rynku poprzez staże zawodowe (Cel szczegółowy 2)
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje kluczowe lub umiejętności uniwersalne po opuszczeniu programu • Liczba nauczycieli, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu • Liczba szkół i placówek systemu oświaty wykorzystujących sprzęt TIK do prowadzenia zajęć edukacyjnych • Liczba szkół, w których pracownie przedmiotowe wykorzystują wyposażenie do prowadzenia zajęć edukacyjnych • Liczba nauczycieli, którzy uzyskali/podnieśli kwalifikacje w zakresie doradztwa zawodowego • Liczba szkół i placówek systemu oświaty, które wykorzystują sprzęt niezbędny do pracy z uczniami ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi • Liczba uczniów, którzy podnieśli, nabyli lub uzupełnili umiejętności praktyczne po opuszczeniu programu
9. Lista wskaźników produktu	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba nauczycieli objętych wsparciem w programie • Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych lub umiejętności uniwersalnych w programie, • Liczba nauczycieli objętych wsparciem z zakresu TIK w programie, • Liczba szkół i placówek systemu oświaty wyposażonych w ramach programu w sprzęt TIK do prowadzenia zajęć edukacyjnych, • Liczba szkół, których pracownie przedmiotowe zostały wyposażone w programie • Liczba uczniów zagrożonych przedwczesnym opuszczeniem systemu oświaty objętych wsparciem w programie • Liczba nauczycieli objętych wsparciem w zakresie uzyskiwania/podnoszenia kwalifikacji w zakresie doradztwa zawodowego • Liczba szkół i placówek systemu oświaty wyposażonych lub wyposażonych w ramach programu w sprzęt niezbędny do pracy z uczniami ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi oraz uczniami młodszymi • Liczba uczniów ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi i uczniów młodszymi objętych pracą indywidualną • Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia ogólnego, uczestniczących w stażach u pracodawcy
10. Typy projektów	<p>1. Realizacja działań na rzecz kształtowania i rozwijania u uczniów kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych niezbędnych na rynku pracy w zakresie:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) TIK, b) umiejętności matematyczno-przyrodniczych, c) umiejętności posługiwania się językami obcymi (w tym język polski dla cudzoziemców i osób powracających do Polski oraz ich rodzin)

	<p>d) umiejętności rozumienia, kreatywności, innowacyjności, przedsiębiorczości, krytycznego myślenia, rozwiązywania problemów, umiejętności uczenia się i umiejętności pracy zespołowej w kontekście środowiska pracy.</p> <p>2. Realizacja procesu indywidualizacji pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi, a także wsparcie ucznia młodszego poprzez:</p> <p>a) doposażenie szkół lub placówek systemu oświaty w pomoce dydaktyczne oraz specjalistyczny sprzęt do rozpoznawania potrzeb rozwojowych, edukacyjnych i możliwości psychofizycznych, kształcenia oraz wspomagania rozwoju i prowadzenia terapii uczniów ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi oraz uczniów młodszych,</p> <p>b) wsparcie uczniów ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi oraz uczniów młodszych w ramach zajęć specjalistycznych, dydaktyczno-wyrównawczych, warsztatów, porad i konsultacji.</p> <p>3. Wsparcie uczniów zagrożonych przedwczesnym opuszczeniem systemu oświaty, w szczególności poprzez:</p> <p>a) realizację indywidualnej ścieżki wsparcia pedagogiczno-psychologicznego opracowanej przez pedagoga i/lub psychologa we współpracy z wychowawcą i uczniem, wobec którego zidentyfikowano potrzebę wsparcia zindywidualizowanego,</p> <p>b) organizację wsparcia dla uczniów z dysfunkcjami społecznymi w ramach świetlic szkolnych lub innych form, uwzględniających elementy wsparcia rówieśniczego (w tym coaching rówieśniczy),</p> <p>c) zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze¹⁴⁰.</p> <p>4. Realizacja doradztwa edukacyjno-zawodowego związanego z wyborem dalszych kierunków kształcenia i uwzględniającego potrzeby rynku pracy.</p> <p>5. Tworzenie warunków do nauczania opartego na metodzie eksperymentu w zakresie kompetencji matematyczno-przyrodniczych¹⁴¹, m.in. poprzez:</p> <p>a) wyposażenie/doposażenie pracowni w sprzęt niezbędny do nauczania eksperymentalnego,</p> <p>b) kształtowanie i rozwijanie kompetencji matematyczno-przyrodniczych uczniów.</p> <p>6. Podniesienie kompetencji lub kwalifikacji nauczycieli oraz pracowników pedagogicznych w zakresie:</p> <p>a) metod indywidualnej pracy z uczniem,</p> <p>b) wykorzystywania metod eksperymentu naukowego w edukacji,</p> <p>c) diagnostyki psychologiczno-pedagogicznej, umożliwiającej wczesne rozpoznanie potrzeb edukacyjnych i deficytów rozwojowych u uczniów,</p>
--	--

¹⁴⁰ Realizacja typu projektów 3c nie może stanowić głównego zakresu wsparcia uczniów zagrożonych przedwczesnym opuszczeniem systemu oświaty.

¹⁴¹ W ramach działań z zakresu tworzenia w szkołach warunków do nauczania opartego na metodzie eksperymentu w zakresie kompetencji matematyczno-przyrodniczych realizowane mogą być wyłącznie kompleksowe projekty zakładające wsparcie w zakresie wszystkich wskazanych elementów w typie 5 i 6b lub wyłącznie elementów wskazanych w typie 5b i 6b.

	<p>d) korzystania z nowoczesnych technologii informacyjno- komunikacyjnych,</p> <p>e) kształtowania umiejętności interpersonalnych i społecznych,</p> <p>f) metod pracy z uczniem z niepełnosprawnościami,</p> <p>g) doradztwa edukacyjno-zawodowego</p> <p>h) stosowania metod oraz form organizacyjnych sprzyjających kształtowaniu i rozwijaniu u uczniów lub słuchaczy kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych niezbędnych na rynku pracy.</p> <p>7. Realizacja wysokiej jakości staży dla uczniów szkół i placówek kształcenia ogólnego we współpracy z podmiotami przyjmującymi na staż, w tym doskonalenie kompetencji lub kwalifikacji opiekunów stażystów u podmiotów przyjmujących na staż w zakresie niezbędnym do realizacji staży.</p>	
11. Typ beneficjenta	Wszystkie podmioty z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych).	
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	<ul style="list-style-type: none"> • uczniowie i wychowankowie szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne • szkoły oraz placówki systemu oświaty prowadzące kształcenie ogólne • szkoły specjalne przysposabiające do pracy • nauczyciele szkół oraz placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne • rodzice uczniów ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi, w tym w szczególności rodzice uczniów młodszych oraz z niepełnosprawnościami • opiekunowie stażysty u podmiotów przyjmujących na staż 	
13. Instytucja pośrednicząca	nie dotyczy	
14. Instytucja wdrażająca	nie dotyczy	
15. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	słabiej rozwinięty	23 324 725
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Mechanizmy koordynacji i komplementarności opisano w części I SZOOP.	
17. Instrumenty terytorialne	nie dotyczy	
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	<p>Tryb konkursowy</p> <p>Za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów odpowiedzialny jest Departament Spraw Społecznych, Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego i Zdrowia Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego .</p>	
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	<p>1. Limity i ograniczenia wynikające z:</p> <p>➤ <i>Wytycznych ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju</i></p>	

	<p><i>Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020,</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>Wytycznych ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020,</i> ➤ <i>opracowanych przez IZ RPO zasad realizacji wsparcia w zakresie edukacji.</i> <ol style="list-style-type: none"> 2. Działania w zakresie doposażenia/wyposażenia szkół nie mogą stanowić odrębnego typu wsparcia. 3. Zapewnia się preferencje dla wsparcia uczniów i szkół posiadających największe lub specjalne potrzeby rozwojowe i edukacyjne. 4. W przypadku konkursów dedykowanych polityce terytorialnej projekty muszą wynikać ze strategii dotyczącej obszaru strategicznej interwencji miast regionalnych i subregionalnych lub strategii dotyczącej Obszaru Rozwoju Społeczno-Gospodarczego. 5. Wartość wydatków na zakup środków trwałych i w ramach cross-financingu nie przekracza wartości procentowej określonej w pkt. 21 SzOOP, w przypadku cross-financingu zapewniona zostanie trwałość projektu. 6. Zapewnia się, że wyposażenie/doposażenie szkół odpowiada potrzebom konkretnej jednostki oświatowej. Przykładowy katalog wyposażenia szkolnych pracowni został opracowany przez MEN i jest udostępniany za pośrednictwem strony internetowej administrowanej przez MEN. 7. Przedsięwzięcia finansowane z EFS będą stanowiły uzupełnienie działań prowadzonych przez szkoły lub placówki systemu oświaty. Skala działań prowadzonych przed rozpoczęciem realizacji projektu przez szkoły lub placówki systemu oświaty (nakłady środków na ich realizację) nie może ulec zmniejszeniu w stosunku do skali działań (nakładów) prowadzonych przez szkoły lub placówki systemu oświaty w okresie 12 miesięcy poprzedzających złożenie wniosku o dofinansowanie projektu (średniomiesięcznie). 8. Zapewnia się preferencję dla szkół lub placówek systemu oświaty, które wykorzystują e-podręczniki bądź e-zasoby/ e-materiały dydaktyczne stworzone dzięki środkom EFS w latach 2007-2013 i 2014-2020. 9. W przypadku wsparcia w ramach doskonalenia kompetencji lub kwalifikacji nauczycieli w zakresie stosowania metod oraz form organizacyjnych sprzyjających kształtowaniu i rozwijaniu u uczniów lub
--	---

	<p>słuchaczy kompetencji kluczowych lub umiejętności uniwersalnych niezbędnych na rynku pracy zapewnia się preferencję projektów, w ramach których prowadzone będą szkolenia dla nauczycieli z wykorzystania w nauczaniu e-podręczników bądź e-zasobów/ e-materiałów dydaktycznych stworzonych dzięki środkom EFS w latach 2007-2013 i 2014-2020.</p> <p>10. Staże dla uczniów szkół i placówek prowadzących kształcenie ogólne mogą być realizowane zarówno u pracodawcy jak i przedsiębiorcy (w tym u osoby fizycznej prowadzącej jednoosobową działalność gospodarczą).</p> <p>11. W przypadku wsparcia z zakresu tworzenia w szkołach warunków do nauczania opartego na metodzie eksperymentu w zakresie kompetencji matematyczno-przyrodniczych istnieje możliwość realizacji kompleksowych projektów zawierających wszystkie następujące elementy:</p> <p>1) jeżeli projekt obejmuje wyposażenie/doposażenie pracowni szkolnych to równocześnie musi obejmować również wsparcie w postaci kształtowania i rozwijania kompetencji uczniów oraz doskonalenia kompetencji lub kwalifikacji nauczycieli;</p> <p>2) w przypadku gdy projekt nie obejmuje wyposażenia/doposażenia pracowni szkolnych to musi obejmować wsparcie w zakresie kształtowania i rozwijania kompetencji uczniów oraz doskonalenia kompetencji lub kwalifikacji nauczycieli.</p> <p>12. Realizacja wsparcia dokonywana jest na podstawie indywidualnie zdiagnozowanego zapotrzebowania szkół lub placówek systemu oświaty. W przypadku zaplanowania w projekcie wsparcia w postaci wyposażenia/doposażenia szkół lub placówek zapotrzebowanie na przedmiotowe wsparcie musi wynikać z przeprowadzonej diagnozy.</p> <p>13. W związku z trwającą reformą edukacji, a co za tym idzie zmianami dotyczącymi szkół gimnazjalnych, w przypadku projektów finansowanych w ramach poddziałania 10.2.2 skierowanych do szkół gimnazjalnych, które zostaną zlikwidowane w związku z reformą, wsparcie będzie skierowane jedynie do uczniów tych szkół.</p> <p>14. Realizując programy wspomagające szkołę lub placówkę systemu oświaty w procesie indywidualizacji pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi należy mieć na uwadze, iż: - w przypadku obejmowania wsparciem uczniów z klas IV-VIII szkoły podstawowej należy zaplanować realizację kompleksowego projektu obejmującego co najmniej</p>
--	---

	<p>działania wskazane w typach projektów: 2a, 2b oraz 6a;</p> <ul style="list-style-type: none"> - w przypadku obejmowania wsparciem uczniów z niepełnosprawnościami należy zaplanować realizację kompleksowego projektu obejmującego co najmniej działania wskazane w typach projektów: 2a, 2b oraz 6a, przy czym należy mieć na uwadze, iż projekt może być skierowany do uczniów klas I-VIII szkoły podstawowej; - w przypadku realizacji projektów obejmujących jedynie wsparcie wskazane w typie projektów: 2b lub 6a bez znaczenia pozostaje etap edukacyjny, na którym znajduje się uczeń.
20. Warunki i planowany zakres stosowania <i>cross-financingu</i> (%)	<p>Wartość wydatków w ramach <i>cross-financingu</i> nie może stanowić więcej niż 20% całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu.</p> <p>Warunki i zakres stosowania zgodny będzie z <i>Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020</i> oraz <i>Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020</i>.</p>
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	<p>20% (włączając <i>cross-financing</i>)¹⁴²</p> <p>40% (włączając <i>cross-financing</i>)¹⁴³ – w projektach obejmujących realizację typu 1a, 2a i/lub 5a</p>
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	<p>Pomniejszenie dochodu zgodnie z art. 65 ust. 8 rozporządzenia ogólnego nr 1303/2013.</p>
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	<p>Przewiduje się stosowanie uproszczonych metod rozliczania wydatków zgodnie z <i>Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020</i>.</p> <p>Przewiduje się system zaliczkowy zgodnie z <i>Wytycznymi</i></p>

¹⁴² Z zastrzeżeniem, że wartość wydatków poniesionych na zakup środków trwałych o wartości jednostkowej równej i wyższej niż 3500 PLN netto w ramach kosztów bezpośrednich projektu oraz wydatków w ramach *cross-financingu* nie może łącznie przekroczyć 20% wydatków projektu.

¹⁴³ Z zastrzeżeniem, że wartość wydatków poniesionych na zakup środków trwałych o wartości jednostkowej równej i wyższej niż 3500 PLN netto w ramach kosztów bezpośrednich projektu oraz wydatków w ramach *cross-financingu* nie może łącznie przekroczyć 40% wydatków projektu.

	<i>ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</i>
24. Pomoc publiczna i pomoc <i>de minimis</i> (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	W przypadku wystąpienia pomocy publicznej i pomocy de minimis zastosowanie mają: <ul style="list-style-type: none"> - rozporządzenie KE nr 1407/2013 - rozporządzenie KE nr 651/2014 - rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 2 lipca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis oraz pomocy publicznej w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 1073)
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	85%
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	95%
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	5%
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Minimalna wartość projektu: 100 000 Maksymalna wartość projektu: nie dotyczy
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	nie dotyczy
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	nie dotyczy
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	nie dotyczy

Poddziałanie 10.2.3 Kształcenie zawodowe

OPIS PODDZIAŁANIA 10.2.3 Kształcenie zawodowe	
6. Nazwa poddziałania	KSZTAŁCENIE ZAWODOWE
7. Cel szczegółowy poddziałania	Zwiększenie szans na zatrudnienie uczniów szkół prowadzących kształcenie zawodowe, w szczególności poprzez podniesienie efektywności kształcenia zawodowego, jak również poprzez rozwijanie u uczniów kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych niezbędnych na rynku pracy (umiejętności matematyczno-przyrodnicze, umiejętności posługiwania się językami obcymi, w tym język polski dla cudzoziemców i osób powracających do Polski oraz ich rodzin, TIK, umiejętność rozumienia, kreatywność, innowacyjność, przedsiębiorczość, krytyczne myślenie, rozwiązywanie problemów, umiejętność uczenia się, umiejętność pracy zespołowej w kontekście środowiska pracy) (Cel szczegółowy 3)
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	<ul style="list-style-type: none"> Liczba nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego wykorzystujących doposażenie zakupione dzięki EFS Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego, którzy podnieśli, nabyli lub uzupełnili kompetencje zawodowe po opuszczeniu programu Liczba nauczycieli, którzy uzyskali/podnieśli kwalifikacje w zakresie doradztwa zawodowego Liczba uczniów, którzy podnieśli, nabyli lub uzupełnili umiejętności praktyczne po opuszczeniu programu Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje kluczowe lub umiejętności uniwersalne po opuszczeniu programu
9. Lista wskaźników produktu	<ul style="list-style-type: none"> Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach i praktykach u pracodawcy Liczba nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu objętych wsparciem w programie Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego doposażonych w programie w sprzęt i materiały dydaktyczne niezbędne do realizacji kształcenia zawodowego Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego, którzy zostali objęci wsparciem w programie Liczba nauczycieli objętych wsparciem w zakresie uzyskiwania/podnoszenia kwalifikacji w zakresie doradztwa zawodowego Liczba nauczycieli placówek kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu, uczestniczących w praktykach i stażach u pracodawcy Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji

	kluczowych lub umiejętności uniwersalnych w programie
10. Typy projektów	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozwój kształcenia zawodowego we współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, obejmujący w szczególności: <ol style="list-style-type: none"> a) realizację doradztwa edukacyjno-zawodowego ukierunkowanego na dopasowanie podaży kwalifikacji do potrzeb i wymagań nowoczesnego rynku pracy; b) realizację zewnętrznego wsparcia szkół w obszarze doradztwa edukacyjno-zawodowego, c) realizację dodatkowego wsparcia służącego podnoszeniu, nabywaniu oraz uzupełnianiu wiedzy, umiejętności i kwalifikacji zawodowych, dostosowanego do potrzeb pracodawców, w szczególności poprzez: <ol style="list-style-type: none"> i. dodatkowe zajęcia pozalekcyjne i pozaszkolne ukierunkowane na uzyskiwanie i uzupełnianie wiedzy i umiejętności oraz kwalifikacji zawodowych, ii. organizowanie kursów przygotowawczych do egzaminu maturalnego, kursów przygotowawczych na studia, iii. udział w zajęciach prowadzonych w szkołach wyższych, w tym w zajęciach laboratoryjnych, kołach lub obozach naukowych, iv. wsparcie uczniów w zakresie zdobywania dodatkowych uprawnień zwiększających ich szanse na rynku pracy, v. programy potwierdzania kwalifikacji w zawodzie zdobytych przez uczniów w toku edukacji, vi. udział w pozaszkolnych formach kształcenia zawodowego – KKZ i KUZ, d) realizację wsparcia nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu ukierunkowanego na doskonalenie kompetencji lub kwalifikacji, związanych z nauczaniem zawodem, e) tworzenie nowej oferty edukacyjnej, w tym wprowadzenie kształcenia w nowych zawodach i na nowych kierunkach w odpowiedzi na zbadane zapotrzebowanie rynku pracy, f) modyfikację programów nauczania w poszczególnych zawodach i na kierunkach już istniejących, g) wdrożenie nowych, innowacyjnych form nauczania zawodowego, h) włączenie pracodawców w system egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe; i) tworzenie klas patronackich w szkołach, j) tworzenie w szkołach i placówkach systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe warunków odzwierciedlających naturalne warunki pracy właściwe dla nauczanych zawodów obejmujące wyposażenie pracowni lub warsztatów szkolnych dla zawodów szkolnictwa zawodowego. 2. Realizacja wysokiej jakości staży i praktyk zawodowych dla uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego we współpracy

	<p>z podmiotami przyjmującymi na staż, w tym doskonalenie kompetencji lub kwalifikacji opiekunów praktykantów i stażystów u podmiotów przyjmujących na staż w zakresie niezbędnym do realizacji staży i praktyk zawodowych oraz realizacja kompleksowych programów kształcenia organizowanych w miejscu pracy.</p> <p>3. Kształtowanie u uczniów szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych niezbędnych na rynku pracy oraz realizacja wsparcia nauczycieli, w tym nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu ukierunkowanego na doskonalenie stosowania metod oraz form organizacyjnych sprzyjających kształtowaniu u uczniów kompetencji kluczowych oraz umiejętności uniwersalnych niezbędnych na rynku pracy¹⁴⁴.</p>	
11. Typ beneficjenta	Wszystkie podmioty z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych).	
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	<ul style="list-style-type: none"> • uczniowie szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe • szkoły i placówki systemu oświaty prowadzące kształcenie zawodowe • instruktorzy praktycznej nauki zawodu • opiekunowie praktyk lub staży u podmiotów przyjmujących na staż • nauczyciele, w tym nauczyciele kształcenia zawodowego • podmioty otoczenia społeczno-gospodarczego • szkoły policealne • słuchacze szkół policealnych 	
13. Instytucja pośrednicząca	nie dotyczy	
14. Instytucja wdrażająca	nie dotyczy	
15. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	słabiej rozwinięty	34 673 566
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Mechanizmy koordynacji i komplementarności opisano w części I SZOOP.	
17. Instrumenty terytorialne	nie dotyczy	
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	<p>Tryb konkursowy</p> <p>Za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów odpowiedzialny jest Departament Spraw Społecznych, Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego i Zdrowia</p>	

¹⁴⁴ Wsparcie w postaci doskonalenia kompetencji lub kwalifikacji związanych ze stosowaniem metod oraz form organizacyjnych sprzyjających kształtowaniu u uczniów kompetencji kluczowych oraz umiejętności uniwersalnych niezbędnych na rynku pracy może być realizowane wyłącznie jako uzupełnienie działań realizowanych w danej szkole/placówce na rzecz wsparcia kształcenia zawodowego wskazanych w typach 1c) i lub vi lub 1d) lub 1j)

	Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	<p>1. Limity i ograniczenia wynikające z:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>Wytycznych ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020,</i> ➤ <i>Wytycznych ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020,</i> ➤ opracowanych przez IZ RPO zasad realizacji wsparcia w zakresie edukacji. <p>2. Wsparcie w zakresie doposażenia/ wyposażenia szkół i placówek kształcenia zawodowego nie może stanowić odrębnego typu wsparcia.</p> <p>3. Zapewnia się preferencję dla wsparcia uczniów i szkół posiadających największe lub specjalne potrzeby rozwojowe i edukacyjne.</p> <p>4. W przypadku konkursów dedykowanych polityce terytorialnej projekty muszą wynikać ze strategii dotyczącej obszaru strategicznej interwencji miast regionalnych i subregionalnych lub strategii dotyczącej Obszaru Rozwoju Społeczno-Gospodarczego.</p> <p>5. Wartość wydatków na zakup środków trwałych i w ramach cross-financingu nie przekracza wartości procentowej określonej w pkt. 21 SzOOP, w przypadku cross-financingu zapewniona zostanie trwałość projektu.</p> <p>6. Zapewnia się, że wyposażenie/doposażenie szkół i placówek kształcenia zawodowego odpowiada potrzebom konkretnej jednostki oświatowej i jest zgodne z podstawą programową kształcenia w zawodach dla danego zawodu. Przykładowy katalog wyposażenia szkolnych pracowni lub warsztatów szkolnych został opracowany przez MEN i jest udostępniany za pośrednictwem strony internetowej administrowanej przez MEN.</p> <p>7. Zakres doskonalenia nauczycieli, w tym nauczycieli kształcenia zawodowego, jest zgodny z potrzebami szkoły lub placówki systemu oświaty prowadzącej kształcenie zawodowe, w zakresie doskonalenia nauczycieli, z zapotrzebowaniem ww. podmiotów na nabycie przez nauczycieli określonych kwalifikacji lub kompetencji oraz z zapotrzebowaniem</p>

	<p>rynku pracy.8. Realizacja różnych form doskonalenia zawodowego nauczycieli, w tym nauczycieli kształcenia zawodowego lub instruktorów praktycznej nauki zawodu w zakresie tematyki związanej z nauczaniem zawodem powinna być prowadzona we współpracy z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe, w tym w szczególności z przedsiębiorcami lub pracodawcami działającymi na obszarze, na którym znajduje się dana szkoła lub placówka systemu oświaty.</p> <p>9. Praktyki lub staże nauczycieli kształcenia zawodowego organizowane w instytucjach z otoczenia społeczno-gospodarczego szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe powinny trwać minimum 40 godzin.10. Przedsięwzięcia finansowane z EFS będą stanowiły uzupełnienie działań prowadzonych przez szkoły lub placówki systemu oświaty. Skala działań prowadzonych przed rozpoczęciem realizacji projektu przez szkoły lub placówki systemu oświaty (nakłady środków na ich realizację) nie może ulec zmniejszeniu w stosunku do skali działań (nakładów) prowadzonych przez szkoły lub placówki systemu oświaty w okresie 12 miesięcy poprzedzających złożenie wniosku o dofinansowanie projektu (średniomiesięcznie).11. Staże i praktyki zawodowe dla uczniów szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe mogą być realizowane zarówno u pracodawcy jak i przedsiębiorcy (w tym u osoby fizycznej prowadzącej jednoosobową działalność gospodarczą).</p> <p>12. W związku z trwającą reformą edukacji, a co za tym idzie zmianami dotyczącymi Zasadniczych Szkół Zawodowych, w przypadku projektów finansowanych w ramach poddziałania 10.2.3 skierowanych do Zasadniczych Szkół Zawodowych, które zostaną zlikwidowane w związku z reformą lub przekształcane w szkoły z innym profilem, niż ten sprzed reformy, wsparcie będzie skierowane jedynie do uczniów tych szkół.</p> <p>13. Wsparcie w zakresie podnoszenia kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych uczniów i nauczycieli może być realizowane wyłącznie jako uzupełnienie działań realizowanych na rzecz kształcenia zawodowego.</p> <p>14. Zapewnia się preferencję realizacji działań na rzecz kształcenia w miejscu pracy bądź realizacji programów stażowych, umożliwiających nabywanie kompetencji zawodowych w rzeczywistym środowisku pracy. Działania związane z wyposażeniem przyszłolnych pracowni</p>
--	---

	<p>zawodowych/warsztatów stażowych będą mogły być realizowane w przypadku gdy nie będzie możliwe zorganizowanie kształcenia w miejscu pracy lub programów stażowych.</p> <p>15. Zapewnia się preferencję dla szkół lub placówek systemu oświaty, które wykorzystują e-podręczniki bądź e-zasoby/ e-materiały dydaktyczne stworzone dzięki środkom EFS w latach 2007-2013 i 2014-2020.</p> <p>16. Zapewnia się preferencję projektów, w ramach których prowadzone będą szkolenia dla nauczycieli z wykorzystania w nauczaniu e-podręczników bądź e-zasobów/ e-materiałów dydaktycznych stworzonych dzięki środkom EFS w latach 2007-2013 i 2014-2020.</p> <p>17. Realizacja wsparcia dokonywana jest na podstawie indywidualnie zdiagnozowanego zapotrzebowania szkół lub placówek systemu oświaty. W przypadku zaplanowania w projekcie wsparcia w postaci wyposażenia/doposażenia szkół lub placówek zapotrzebowanie na przedmiotowe wsparcie musi wynikać z przeprowadzonej diagnozy.</p>
20. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%)	<p>Wartość wydatków w ramach <i>cross-financingu</i> nie może stanowić więcej niż 20% całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu.</p> <p>Warunki i zakres stosowania zgodny będzie z <i>Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 oraz Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020.</i></p>
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	<p>20% (włączając <i>cross-financing</i>)¹⁴⁵</p> <p>30% (włączając <i>cross-financing</i>)¹⁴⁶ - w projektach obejmujących realizację typu 1j</p>
22. Warunki uwzględniania dochodu w	Pomniejszenie dochodu zgodnie z art. 65 ust. 8

¹⁴⁵ Z zastrzeżeniem, że wartość wydatków poniesionych na zakup środków trwałych o wartości jednostkowej równej i wyższej niż 3500 PLN netto w ramach kosztów bezpośrednich projektu oraz wydatków w ramach *cross-financingu* nie może łącznie przekroczyć 20% wydatków projektu.

¹⁴⁶ Z zastrzeżeniem, że wartość wydatków poniesionych na zakup środków trwałych o wartości jednostkowej równej i wyższej niż 3500 PLN netto w ramach kosztów bezpośrednich projektu oraz wydatków w ramach *cross-financingu* nie może łącznie przekroczyć 30% wydatków projektu.

projekcie	rozporządzenia ogólnego nr 1303/2013.
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	<p>Przewiduje się stosowanie uproszczonych metod rozliczania wydatków zgodnie z <i>Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</i></p> <p>Przewiduje się system zaliczkowy zgodnie z <i>Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</i></p>
24. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	<p>W przypadku wystąpienia pomocy publicznej i pomocy de minimis zastosowanie mają:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozporządzenie KE nr 1407/2013 - rozporządzenie KE nr 651/2014 - rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 2 lipca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis oraz pomocy publicznej w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 1073)
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	85%
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	95%
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	5%
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	<p>Minimalna wartość projektu: 100 000</p> <p>Maksymalna wartość projektu: nie dotyczy</p>
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	nie dotyczy
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	nie dotyczy

31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	nie dotyczy

Działanie 10.3 Pomoc stypendialna

OPIS DZIAŁANIA 10.3	
Nazwa działania	Pomoc stypendialna
Cele szczegółowe działania	<p>Rozwijanie u uczniów kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych niezbędnych na rynku pracy (umiejętności matematyczno-przyrodnicze, umiejętności posługiwania się językami obcymi, w tym język polski dla cudzoziemców i osób powracających do Polski oraz ich rodzin, TIK, umiejętność rozumienia, kreatywność, innowacyjność, przedsiębiorczość, krytyczne myślenie, rozwiązywanie problemów, umiejętność uczenia się, umiejętność pracy zespołowej w kontekście środowiska pracy), doradztwo edukacyjno-zawodowe, rozwijanie zindywidualizowanego podejścia do ucznia, szczególnie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz rozwijanie kompetencji uczniów niezbędnych na rynku poprzez staże zawodowe (Cel szczegółowy 2)</p> <p>Zwiększenie szans na zatrudnienie uczniów szkół prowadzących kształcenie zawodowe, w szczególności poprzez podniesienie efektywności kształcenia zawodowego, jak również poprzez rozwijanie u uczniów kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych niezbędnych na rynku pracy (umiejętności matematyczno-przyrodnicze, umiejętności posługiwania się językami obcymi, w tym język polski dla cudzoziemców i osób powracających do Polski oraz ich rodzin, TIK, umiejętność rozumienia, kreatywność, innowacyjność, przedsiębiorczość, krytyczne myślenie, rozwiązywanie problemów, umiejętność uczenia się, umiejętność pracy zespołowej w kontekście środowiska pracy) (Cel szczegółowy 3)</p>

Poddziałanie 10.3.1 Stypendia dla uczniów szczególnie uzdolnionych w zakresie przedmiotów rozwijających kompetencje kluczowe

OPIS PODDZIAŁANIA 10.3.1		
6. Nazwa poddziałania	STYPENDIA DLA UCZNIÓW SZCZEGÓLNIE UZDOLNIONYCH W ZAKRESIE PRZEDMIOTÓW ROZWIJAJĄCYCH KOMPETENCJE KLUCZOWE	
7. Cel szczegółowy poddziałania	Rozwijanie u uczniów kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych niezbędnych na rynku pracy (umiejętności matematyczno-przyrodnicze, umiejętności posługiwania się językami obcymi, w tym język polski dla cudzoziemców i osób powracających do Polski oraz ich rodzin, TIK, umiejętność rozumienia, kreatywność, innowacyjność, przedsiębiorczość, krytyczne myślenie, rozwiązywanie problemów, umiejętność uczenia się, umiejętność pracy zespołowej w kontekście środowiska pracy), doradztwo edukacyjno-zawodowe, rozwijanie zindywidualizowanego podejścia do ucznia, szczególnie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz rozwijanie kompetencji uczniów niezbędnych na rynku poprzez staże zawodowe (Cel szczegółowy 2)	
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	<ul style="list-style-type: none"> Liczba uczniów szkół i placówek objętych programem stypendialnym, którzy zrealizowali indywidualny plan rozwoju edukacyjnego 	
9. Lista wskaźników produktu	<ul style="list-style-type: none"> Liczba uczniów objętych wsparciem stypendialnym w programie 	
10. Typy projektów	1. Pomoc stypendialna dla uczniów szczególnie uzdolnionych w zakresie przedmiotów rozwijających kompetencje kluczowe.	
11. Typ beneficjenta	Województwo Kujawsko-Pomorskie	
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Uczniowie i wychowankowie szkół i placówek systemu oświaty szczególnie uzdolnieni w zakresie przedmiotów rozwijających kompetencje kluczowe.	
13. Instytucja pośrednicząca	nie dotyczy	
14. Instytucja wdrażająca	nie dotyczy	
15. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	słabiej rozwinięty	5 250 000
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Mechanizmy koordynacji i komplementarności opisano w części I SZOOP.	
17. Instrumenty terytorialne	nie dotyczy	
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Tryb pozakonkursowy Za nabór i ocenę wniosków odpowiedzialny jest Departament Spraw Społecznych, Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego i Zdrowia Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego	

<p>19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów</p>	<p>Limity i ograniczenia wynikające z:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>Wytycznych ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020,</i> ➤ ➤ <i>Wytycznych ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020, opracowanych przez IZ RPO zasad realizacji wsparcia w zakresie edukacji.</i>
<p>20. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%)</p>	<p>0%</p>
<p>21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych</p>	<p>0%</p>
<p>22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie</p>	<p>Pomniejszenie dochodu zgodnie z art. 65 ust. 8 rozporządzenia ogólnego nr 1303/2013.</p>
<p>23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek</p>	<p>Przewiduje się stosowanie uproszczonych metod rozliczania wydatków zgodnie z <i>Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</i></p> <p>Przewiduje się system zaliczkowy zgodnie z <i>Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</i></p>
<p>24. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)</p>	<p>W przypadku wystąpienia pomocy publicznej i pomocy de minimis zastosowanie mają:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozporządzenie KE nr 1407/2013 - rozporządzenie KE nr 651/2014 - rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 2 lipca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis oraz pomocy publicznej w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 1073)

25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	85%
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	100%
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	0%
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	nie dotyczy
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	nie dotyczy
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	nie dotyczy
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	nie dotyczy

Poddziałanie 10.3.2 Stypendia dla uczniów szczególnie uzdolnionych w zakresie przedmiotów zawodowych

OPIS PODDZIAŁANIA 10.3.2	
6. Nazwa poddziałania	Stypendia dla uczniów szczególnie uzdolnionych w zakresie przedmiotów zawodowych

7. Cel szczegółowy poddziałania	Zwiększenie szans na zatrudnienie uczniów szkół prowadzących kształcenie zawodowe, w szczególności poprzez podniesienie efektywności kształcenia zawodowego, jak również poprzez rozwijanie u uczniów kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych niezbędnych na rynku pracy (umiejętności matematyczno-przyrodnicze, umiejętności posługiwania się językami obcymi, w tym język polski dla cudzoziemców i osób powracających do Polski oraz ich rodzin, TIK, umiejętność rozumienia, kreatywność, innowacyjność, przedsiębiorczość, krytyczne myślenie, rozwiązywanie problemów, umiejętność uczenia się, umiejętność pracy zespołowej w kontekście środowiska pracy) (Cel szczegółowy 3)	
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	<ul style="list-style-type: none"> Liczba uczniów szkół i placówek objętych programem stypendialnym, którzy zrealizowali indywidualny plan rozwoju edukacyjnego 	
9. Lista wskaźników produktu	<ul style="list-style-type: none"> Liczba uczniów objętych wsparciem stypendialnym w programie 	
10. Typy projektów	1. Pomoc stypendialna dla uczniów szczególnie uzdolnionych w zakresie przedmiotów zawodowych, realizowana we współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe.	
11. Typ beneficjenta	<p>Tryb pozakonkursowy – Województwo Kujawsko-Pomorskie.</p> <p>Tryb konkursowy - wszystkie podmioty z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych).</p>	
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Uczniowie i wychowankowie szkół i placówek systemu oświaty szczególnie uzdolnieni w zakresie przedmiotów zawodowych.	
13. Instytucja pośrednicząca	nie dotyczy	
14. Instytucja wdrażająca	nie dotyczy	
15. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	słabiej rozwinięty	2 000 000
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Mechanizmy koordynacji i komplementarności opisano w części I SZOOP.	
17. Instrumenty terytorialne	nie dotyczy	
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	<p>Tryb pozakonkursowy</p> <p>Tryb konkursowy</p> <p>Za nabór i ocenę wniosków odpowiedzialny jest Departament Spraw Społecznych, Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego i Zdrowia Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego</p>	

19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Limity i ograniczenia wynikające z: ➤ <i>Wytycznych ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020,</i> ➤ ➤ <i>Wytycznych ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020, opracowanych przez IZ RPO zasad realizacji wsparcia w zakresie edukacji.</i>
20. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%)	0%
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	0%
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Pomniejszenie dochodu zgodnie z art. 65 ust. 8 rozporządzenia ogólnego nr 1303/2013.
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Przewiduje się stosowanie uproszczonych metod rozliczania wydatków zgodnie z <i>Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</i> Przewiduje się system zaliczkowy zgodnie z <i>Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</i>
24. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	W przypadku wystąpienia pomocy publicznej i pomocy de minimis zastosowanie mają: - rozporządzenie KE nr 1407/2013 - rozporządzenie KE nr 651/2014 - rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 2 lipca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis oraz pomocy publicznej w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 1073)

25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	85%
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	100%
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	0%
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	nie dotyczy
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	nie dotyczy
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	nie dotyczy
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	nie dotyczy

Działanie 10.4 Edukacja dorosłych

OPIS DZIAŁANIA 10.4	
NAZWA DZIAŁANIA	EDUKACJA DOROSŁYCH
Cele szczegółowe działania	<p>Zwiększenie kompetencji osób dorosłych należących do grup defaworyzowanych na rynku pracy z zakresu ICT i języków obcych (Cel szczegółowy 4)</p> <p>Uzyskiwanie i uzupełnianie wiedzy, umiejętności i kwalifikacji zawodowych przez osoby dorosłe należące do grup defaworyzowanych na rynku pracy poprzez udział w kwalifikacyjnych kursach zawodowych, kursach umiejętności zawodowych oraz innych formach pozaszkolnych (Cel szczegółowy 5)</p>

Poddziałanie 10.4.1 Edukacja dorosłych w zakresie kompetencji cyfrowych i języków obcych

OPIS PODDZIAŁANIA 10.4.1	
6. Nazwa poddziałania	Edukacja dorosłych w zakresie kompetencji cyfrowych i języków obcych
7. Cel szczegółowy poddziałania	Zwiększenie kompetencji osób dorosłych należących do grup defaworyzowanych na rynku pracy z zakresu ICT i języków obcych (Cel szczegółowy 4)
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób w wieku 25 lat i więcej, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu • Liczba osób o niskich kwalifikacjach, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu • Liczba osób w wieku 50 lat i więcej, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu
9. Lista wskaźników produktu	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób w wieku 25 lat i więcej objętych wsparciem w programie • Liczba osób o niskich kwalifikacjach objętych wsparciem w programie • Liczba osób w wieku 50 lat i więcej objętych wsparciem w programie
10. Typy projektów	<ol style="list-style-type: none"> 1. Szkolenia i kursy dla osób dorosłych, które z własnej inicjatywy są zainteresowane nabyciem, uzupełnieniem lub podwyższeniem kwalifikacji z zakresu języków obcych, kończące się certyfikatem (nadaniem kwalifikacji) potwierdzającym zdobycie przez uczestników określonego poziomu biegłości językowej (zgodnie z Europejskim Systemem Opisu Kształcenia Językowego). 2. Szkolenia i kursy dla osób dorosłych, które z własnej inicjatywy są zainteresowane nabyciem, uzupełnieniem lub podwyższeniem, kwalifikacji lub kompetencji cyfrowych, kończące się uzyskaniem przez uczestników projektu certyfikatu zewnętrznego, potwierdzającego zdobycie określonych kompetencji cyfrowych¹⁴⁷.
11. Typ beneficjenta	<p>Tryb konkursowy - wszystkie podmioty z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych).</p> <p>Tryb pozakonkursowy – Województwo Kujawsko-Pomorskie</p>

¹⁴⁷ Standard wymagań dla kompetencji cyfrowych, które powinni osiągnąć uczestnicy projektu będzie zgodny z załącznikiem nr 2 do Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków EFS w obszarze edukacji na lata 2014-2020.

12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Osoby dorosłe w wieku 18-65 lat, które z własnej inicjatywy chcą nabywać, podnosić lub uzupełniać posiadane kompetencje i kwalifikacje, należące do grup defaworyzowanych, czyli wykazujących największą lukę kompetencyjną w zakresie TIK i języków obcych i posiadających największe potrzeby w dostępie do edukacji, w szczególności osoby o niskich kwalifikacjach i osoby powyżej 50 roku życia ¹⁴⁸ .	
13. Instytucja pośrednicząca	nie dotyczy	
14. Instytucja wdrażająca	nie dotyczy	
15. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	słabiej rozwinięty	19 093 236
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Mechanizmy koordynacji i komplementarności opisano w części I SZOOP.	
17. Instrumenty terytorialne	nie dotyczy	
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Tryb konkursowy Tryb pozakonkursowy Za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów odpowiedzialny jest Departament Spraw Społecznych, Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego i Zdrowia Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego	

¹⁴⁸ Do wsparcia kwalifikują się również osoby w wieku powyżej 65 roku życia, bez względu na ich status na rynku pracy, które z własnej inicjatywy są zainteresowane nabyciem, uzupełnieniem lub podwyższeniem kompetencji lub kwalifikacji w zakresie TIK oraz języków obcych, o ile zadeklarują gotowość do zatrudnienia po zakończeniu udziału w projekcie.

<p>19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów</p>	<p>1. Limity i ograniczenia wynikające z:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>Wytycznych ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020,</i> ➤ <i>Wytycznych ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020,</i> ➤ <i>opracowanych przez IZ RPO zasad realizacji wsparcia w zakresie edukacji.</i> <p>2. Zrealizowane w ramach projektu kursy i szkolenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • W przypadku kwalifikacji - zakończą się formalnym wynikiem oceny i walidacji oraz będą dawać możliwość uzyskania certyfikatu (nadaniem kwalifikacji) albo • W przypadku kompetencji – będą dawać możliwość uzyskania dokumentu potwierdzającego nabycie kompetencji, zgodnie z zaplanowanymi we wniosku o dofinansowanie projektu lub regulaminie konkursu etapami, o których mowa w <i>Wytycznych ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020.</i> <p>3. Działania zostaną skierowane wyłącznie do osób z grup defaworyzowanych.</p>
<p>20. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%)</p>	<p>0%</p>
<p>21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych</p>	<p>0%¹⁴⁹</p>
<p>22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie</p>	<p>nie dotyczy</p>

¹⁴⁹ Wskazana dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych nie dotyczy wydatków poniesionych na zakup środków trwałych o wartości jednostkowej mniejszej niż 3500 PLN netto.

<p>23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek</p>	<p><i>Przewiduje się stosowanie uproszczonych metod rozliczania wydatków zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 oraz Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020.</i></p> <p><i>Przewiduje się system zaliczkowy zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</i></p>
<p>24. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)</p>	<p>W przypadku wystąpienia pomocy publicznej i pomocy de minimis zastosowanie mają:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozporządzenie KE nr 1407/2013 - rozporządzenie KE nr 651/2014 - rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 2 lipca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis oraz pomocy publicznej w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 1073)
<p>25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu</p>	<p>85%</p>
<p>26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)</p>	<p>90%</p>
<p>27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych</p>	<p>10%</p>
<p>28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)</p>	<p>Minimalna wartość projektu: 100 000 Maksymalna wartość projektu: nie dotyczy</p>
<p>29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)</p>	<p>nie dotyczy</p>

30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	nie dotyczy
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	nie dotyczy

Poddziałanie 10.4.2 Edukacja dorosłych na rzecz rynku pracy

OPIS PODDZIAŁANIA 10.4.2	
6. Nazwa poddziałania	EDUKACJA DOROSŁYCH NA RZECZ RYNKU PRACY
7. Cele szczegółowe poddziałania	Uzyskiwanie i uzupełnianie wiedzy, umiejętności i kwalifikacji zawodowych przez osoby dorosłe należące do grup defaworyzowanych na rynku pracy poprzez udział w kwalifikacyjnych kursach zawodowych, kursach umiejętności zawodowych oraz innych formach pozaszkolnych (Cel szczegółowy 5)
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje w ramach pozaszkolnych form kształcenia • Liczba osób, które zdobyły wiedzę, umiejętności lub kompetencje w ramach pozaszkolnych form kształcenia
9. Lista wskaźników produktu	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób uczestniczących w pozaszkolnych formach kształcenia w programie
10. Typy projektów	<p>1. Doradztwo edukacyjno-zawodowe służące diagnozie potrzeb i możliwości osób dorosłych zainteresowanych z własnej inicjatywy udziałem w kształceniu ustawicznym.</p> <p>2. Realizacja pozaszkolnych form kształcenia ustawicznego¹⁵⁰ służących nabywaniu, podnoszeniu, uzupełnieniu wiedzy, umiejętności, kompetencji lub kwalifikacji poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) kwalifikacyjne kursy zawodowe zakończone egzaminem potwierdzającym kwalifikacje w zawodzie, b) kursy umiejętności zawodowych zakończone zaliczeniem zgodnie z rozporządzeniem w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych, c) pozostałe kursy wymienione w rozporządzeniu w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych, umożliwiające uzyskiwanie

¹⁵⁰ Zgodnie z rozporządzeniem z dnia 18 sierpnia 2017 roku w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych (Dz. U. z 2017 poz. 1632)

	<p>i uzupełnianie wiedzy, umiejętności i kwalifikacji zawodowych.</p> <p>3. Projekty grantowe obejmujące typ projektu 1 i 2.</p> <p>W celu zapewnienia popytowego podejścia do edukacji osób dorosłych, realizacja drugiego typu projektów jest możliwa tylko przy zapewnieniu objęcia każdej osoby indywidualną diagnozą potrzeb i możliwości oraz przy zagwarantowaniu, że wsparcie będzie dostosowane (zarówno pod względem formy jak i treści) do wyników ww. diagnozy.</p>	
11. Typ beneficjenta	<p>Tryb konkursowy - wszystkie podmioty z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych).</p> <p>Tryb pozakonkursowy – Województwo Kujawsko-Pomorskie</p>	
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	<p>Osoby dorosłe w wieku 18-65 lat, które z własnej inicjatywy chcą nabywać, podnosić lub uzupełniać posiadane kompetencje, kwalifikacje i umiejętności, należące do grup defaworyzowanych, czyli wykazujących największą lukę kompetencyjną i posiadających największe potrzeby w dostępie do edukacji, w szczególności osoby o niskich kwalifikacjach i osoby powyżej 50 roku życia¹⁵¹.</p>	
13. Instytucja pośrednicząca	nie dotyczy	
14. Instytucja wdrażająca	nie dotyczy	
15. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	słabiej rozwinięty	20 000 000
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Mechanizmy koordynacji i komplementarności opisano w części I SZOOP.	
17. Instrumenty terytorialne	nie dotyczy	
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	<p>Tryb konkursowy</p> <p>Tryb pozakonkursowy</p> <p>Za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów odpowiedzialny jest Departament Spraw Społecznych, Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego i Zdrowia Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego</p>	
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	<p>1. Limity i ograniczenia wynikające z:</p> <p>➤ <i>Wytycznych ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020,</i></p>	

¹⁵¹ Do wsparcia kwalifikują się również osoby w wieku powyżej 65 roku życia, bez względu na ich status na rynku pracy, które z własnej inicjatywy są zainteresowane nabyciem, uzupełnieniem lub podwyższeniem umiejętności, kompetencji lub kwalifikacji zawodowych, o ile zadeklarują gotowość do zatrudnienia po zakończeniu udziału w projekcie.

	<p>➤ <i>Wytycznych ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020,</i></p> <p>➤ opracowanych przez IZ RPO zasad realizacji wsparcia w zakresie edukacji.</p> <p>2. Działania zostaną skierowane wyłącznie do osób z grup defaworyzowanych.</p>
20. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%)	10%
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	10% (włączając <i>cross-financing</i>) ¹⁵²
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Pomniejszenie dochodu zgodnie z art. 65 ust. 8 rozporządzenia ogólnego nr 1303/2013.
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	<p>Przewiduje się stosowanie uproszczonych metod rozliczania wydatków zgodnie z <i>Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</i></p> <p>Przewiduje się system zaliczkowy zgodnie z <i>Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</i></p>
24. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	<p>W przypadku wystąpienia pomocy publicznej i pomocy de minimis zastosowanie mają:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozporządzenie KE nr 1407/2013 - rozporządzenie KE nr 651/2014 - rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 2 lipca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis oraz pomocy publicznej w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 1073)
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	85%

¹⁵² Z zastrzeżeniem, że wartość wydatków poniesionych na zakup środków trwałych o wartości jednostkowej równej i wyższej niż 3500 PLN netto w ramach kosztów bezpośrednich projektu oraz wydatków w ramach *cross-financingu* nie może łącznie przekroczyć 10% wydatków projektu.

26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	90%
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	10%
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Minimalna wartość projektu: 100 000 Maksymalna wartość projektu: nie dotyczy
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	nie dotyczy
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	nie dotyczy
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	nie dotyczy

1. Numer i nazwa osi priorytetowej

OŚ PRIORYTETOWA 11 ROZWÓJ LOKALNY KIEROWANY PRZEZ SPOŁECZNOŚĆ

Oś priorytetowa 11 skierowana jest na wsparcie realizacji instrumentu RLKS, który ułatwia społecznościom lokalnym inicjowanie i realizację działań rozwojowych w formule partycypacyjnej przy współudziale mieszkańców, lokalnych partnerów społeczno-gospodarczych i samorządów lokalnych.

Kierunki działania służące odnowie społeczno-gospodarczej poszczególnych obszarów wiejskich i zdegradowanych będą określone w Lokalnych Strategiach Rozwoju.

Poprawa spójności społecznej realizowana będzie poprzez zwiększenie aktywności społeczno-zawodowej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym w ramach działań o charakterze środowiskowym a także poprzez organizowanie społeczności lokalnej i animacje społeczną. Podejmowane będą także działania wspierające przedsięwzięcia ukierunkowane m.in. na animację, tworzenie, rozwój i współpracę w ramach lokalnych partnerstw na rzecz rozwoju przedsiębiorczości społecznej.

2. CELE SZCZEGÓŁOWE OSI PRIORYTETOWEJ

Cel szczegółowy 1: Wzrost aktywizacji społeczno- zawodowej mieszkańców objętych Lokalnymi Strategiemi Rozwoju

2. Charakter osi	nie dotyczy	
3. Fundusz (nazwa i kwota w EUR)	EFS	32 081 712
4. Instytucja zarządzająca	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego	

Działanie 11.1 Włączenie społeczne na obszarach objętych LSR

OPIS DZIAŁANIA 11.1	
6. Nazwa działania	WŁĄCZENIE SPOŁECZNE NA OBSZARACH OBJĘTYCH LSR
7. Cel szczegółowy działania	Wzrost aktywizacji społeczno- zawodowej mieszkańców objętych Lokalnymi Strategiemi Rozwoju
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	<ul style="list-style-type: none"> Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, poszukujących pracy po opuszczeniu programu (RLKS) Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek) (RLKS) Liczba opracowanych LSR Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, u których wzrosła aktywność społeczna
9. Lista wskaźników	<ul style="list-style-type: none"> Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie [osoby] (RLKS)

produktu	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba spotkań ze społecznością lokalną w trakcie przygotowywania LSR • Liczba LGD, które uzyskały wsparcie na funkcjonowanie ze środków EFS
10. Typy projektów	<ol style="list-style-type: none"> 1. Działania na rzecz osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w zakresie wdrożenia rozwiązań z obszaru aktywnej integracji o charakterze środowiskowym takich jak: <ol style="list-style-type: none"> a) kluby samopomocy (w tym z programem rówieśniczym obejmujące m.in.: rówieśnicze doradztwo, edukację, liderowanie, coaching rówieśniczy), b) świetlice środowiskowe (w tym z programem socjoterapeutycznym, programem rówieśniczym obejmujące m.in.: rówieśnicze doradztwo, edukację, liderowanie, coaching rówieśniczy), c) kluby młodzieżowe (w tym z programem rówieśniczym obejmujące m.in.: rówieśnicze doradztwo, edukację, liderowanie, coaching rówieśniczy), d) kluby pracy, e) aktywizacja społeczno-zawodowa (w tym szkolenia i podnoszące kompetencje i/lub dające nowe umiejętności zawodowe i społeczne), f) i inne z obszaru aktywnej integracji o charakterze środowiskowym. 2. Działania wspierające rozwiązania w zakresie organizowania społeczności lokalnej i animacji społecznej z wykorzystaniem m.in.: <ol style="list-style-type: none"> a) usług wzajemnościowych, samopomocowych, b) lidera lub animatora aktywności lokalnej oraz obywatelskiej, c) i inne rozwiązania w zakresie organizowania społeczności lokalnej i animacji społecznej. 3. Działania wspierające rozwój gospodarki społecznej i przedsiębiorczości społecznej, w tym: działania animacyjne, budowa i rozwój lokalnych partnerstw publiczno-społecznych na rzecz tworzenia i rozwoju przedsiębiorstw społecznych i inne wspierające rozwój gospodarki społecznej i przedsiębiorczości społecznej . 4. Wsparcie przygotowawcze obejmujące budowanie potencjału, szkolenie i tworzenie sieci kontaktów w celu przygotowania i wdrożenia strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność (LSR) w przypadku LGD w miastach powyżej 20 tys. mieszkańców. 5. Bieżąca działalność związana z realizacją strategii oraz działania animacyjne dotyczące LSR w przypadku LGD w miastach powyżej 20 tys. mieszkańców. 6. Bieżąca działalność związana z realizacją strategii oraz działania animacyjne dotyczące LSR w przypadku LGD wiejskich oraz miast do 20 tys., w których funduszem wiodącym będzie EFS. 7. Projekty grantowe (w zakresie typów projektu 1, 2 i 3).
11. Typ beneficjenta	Wszystkie podmioty z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie odrębnych przepisów).
12. Grupa	<ul style="list-style-type: none"> • osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym z obszarów:

docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	<ul style="list-style-type: none"> – wiejskich oraz miast do 20 tys. mieszkańców pełniących rolę centrów społeczno-gospodarczych w regionie objętych Lokalnymi Strategiami Rozwoju – typ projektu nr 1, 2, 3, 7 – miast powyżej 20 tys. mieszkańców objętych Lokalnymi Strategiami Rozwoju – typ projektu nr 1, 2, 3, 7; • otoczenie osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym (w takim zakresie, w jakim jest to niezbędne dla wsparcia osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym) w tym osoby pełniące obowiązki opiekuńcze) – typ projektu nr 1, 2, 3, 7; • organizacje pozarządowe – typ projektu nr 4; • podmioty ekonomii społecznej - typ projektu nr 3 • jednostki samorządu terytorialnego - typ projektu nr 3 • wszystkie podmioty, w tym osoby fizyczne, działające lub deklarujące działanie na obszarze objętym LSR - dla typu projektu 5, 6; • • LGD – typ projektu nr 5 i 6 	
13. Instytucja pośrednicząca	nie dotyczy	
14. Instytucja wdrażająca	nie dotyczy	
15. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	słabiej rozwinięty	32 081 712
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Mechanizmy koordynacji i komplementarności opisano w części I SZOOP.	
17. Instrumenty terytorialne	Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność	
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	<p>Tryb konkursowy</p> <p>Za nabór i ocenę wniosków odpowiedzialna jest Lokalna Grupa Działania/ Departament Spraw Społecznych, Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego i Zdrowia Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego</p> <p>Za przyjmowanie protestów odpowiedzialna jest Lokalna Grupa Działania/ Departament Spraw Społecznych, Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego i Zdrowia Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego</p>	
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	1. Przedsięwzięcia realizowane w ramach PI 9vi będą zgodne z <i>Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju</i>	

	<p><i>Regionalnego na lata 2014-2020</i>, w tym będą zakładały efektywność społeczną i efektywność zatrudnieniową – jeżeli zakres tych przedsięwzięć jest uregulowany w wymienionych Wytycznych.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. W przypadku 4, 5 i 6 typu projektów oraz pozostałych projektów własnych LGD (w tym projektów grantowych), realizowanych w typach operacji 1-3, 7 koszty pośrednie nie mają zastosowania. 3. 70% środków z działania (z wyłączeniem środków przeznaczonych na 4, 5 i 6 typ projektu) będzie przeznaczona na realizację przedsięwzięć w formule projektów grantowych 4. W przypadku projektów grantowych zapewniona zostanie preferencja dla grantobiorców spoza sektora finansów publicznych 5. Maksymalna wartość grantu w ramach projektu grantowego wynosi 50 tys. zł (w przypadku grantu zakładającego wyłącznie wzrost aktywności społecznej) lub 150 tys. zł (w przypadku grantu zakładającego efektywność zatrudnieniową). 6. Premiowane będą projekty wynikające z Gminnego/Lokalnego Programu Rewitalizacji. 7. Zgodność projektu ze LSR. 8. Inne limity i ograniczenia wynikające z: <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>Wytycznych kwalifikowania wydatków w ramach EFRR, EFS oraz FS na lata 2014-2020,</i> ➤ <i>Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków EFS i EFRR na lata 2014-2020,</i> ➤ opracowanych przez IZ RPO zasad realizacji wsparcia w zakresie CT 9.
<p>20. Warunki i planowany zakres stosowania <i>cross-financingu</i> (%)</p>	<p>Wartość wydatków w ramach <i>cross-financingu</i> nie może stanowić więcej niż 10% całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu.</p> <p>Warunki i zakres stosowania zgodny będzie z <i>Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020</i> .</p>

21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	10% ¹⁵³
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Pomniejszenie dochodu zgodnie z art. 65 ust. 8 rozporządzenia ogólnego nr 1303/2013.
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	<p>Przewiduje się stosowanie uproszczonych metod rozliczania wydatków zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p> <p>Przewiduje się możliwość wypłacania zaliczek dla beneficjentów zgodnie z Wytycznymi ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.</p>
24. Pomoc publiczna i pomoc <i>de minimis</i> (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	<p>W przypadku wystąpienia pomocy publicznej i pomocy <i>de minimis</i> zastosowanie mają:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozporządzenie KE nr 1407/2013 - rozporządzenie KE nr 651/2014 - rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 2 lipca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy <i>de minimis</i> oraz pomocy publicznej w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 1073)
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	<p>95%</p> <p>95% - w przypadku projektów dotyczących wsparcia przygotowawczego</p> <p>95% w przypadku projektów dotyczących bieżącej działalności związanej z realizacją strategii oraz działań animacyjnych dotyczących LSR w przypadku LGD w miastach powyżej 20 tys. mieszkańców oraz LGD dla których funduszem wiodącym jest EFS.</p>
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE +	<p>95%</p> <p>95% - w przypadku projektów dotyczących wsparcia przygotowawczego</p>

¹⁵³ Z zastrzeżeniem, że wartość wydatków poniesionych na zakup środków trwałych o wartości jednostkowej równej i wyższej niż 3500 PLN netto w ramach kosztów bezpośrednich projektu oraz wydatków w ramach *cross-financingu* nie może łącznie przekroczyć 10% wydatków projektu.

ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	95% w przypadku projektów dotyczących bieżącej działalności związanej z realizacją strategii oraz działań animacyjnych dotyczących LSR w przypadku LGD w miastach powyżej 20 tys. mieszkańców oraz LGD dla których funduszem wiodącym jest EFS.
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	5% 5% - w przypadku projektów dotyczących wsparcia przygotowawczego 5% w przypadku projektów dotyczących bieżącej działalności związanej z realizacją strategii oraz działań animacyjnych dotyczących LSR w przypadku LGD w miastach powyżej 20 tys. mieszkańców oraz LGD dla których funduszem wiodącym jest EFS.
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Minimalna wartość projektu: 100 000 Maksymalna wartość projektu: nie dotyczy
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	nie dotyczy
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	nie dotyczy
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	nie dotyczy

1. Numer i nazwa osi priorytetowej

OŚ PRIORYTETOWA 12 POMOC TECHNICZNA

W ramach Osi Priorytetowej 12 Pomoc techniczna wsparcie uzyskują działania, które pozwolą zapewnić właściwy poziom zatrudnienia wykwalifikowanych pracowników, a także odpowiednie dla nich warunki pracy. Środki Pomocy Technicznej przeznaczone zostaną również na pokrycie kosztów związanych z zabezpieczeniem realizacji kluczowych procesów składających się na system zarządzania i wdrażania RPO WK-P 2014-2020 (w tym: wyboru projektów, zarządzania finansowego, kontroli i certyfikacji, monitorowania i sprawozdawczości, ewaluacji, obsługi i organizacji prac KM RPO). Nadto, wsparciem objęte zostaną działania mające na celu wzmocnienie kompetencji potencjalnych oraz faktycznych beneficjentów RPO WK-P 2014-2020 zarówno w aplikowaniu o środki, jak i w zakresie realizacji projektów. Finansowane będą także działania informacyjno-promocyjne, które podniosą świadomość mieszkańców regionu odnośnie wpływu wdrażania RPO WK-P 2014-2020 na rozwój regionu i jakość życia jego mieszkańców.

2. CELE SZCZEGÓŁOWE OSI PRIORYTETOWEJ

Cel szczegółowy 1: utrzymanie niezbędnych warunków pracy oraz poziomu zatrudnienia wykwalifikowanych pracowników, gwarantujących skuteczne wykonywanie obowiązków związanych z realizacją Programu.

Cel szczegółowy 2: wsparcie obsługi kluczowych procesów systemu wdrażania Programu.

Cel szczegółowy 3: wzmocnienie kompetencji potencjalnych beneficjentów i beneficjentów Programu.

Cel szczegółowy 4: zapewnienie dopasowanego do potrzeb odbiorców przekazu w zakresie celów i korzyści wynikających z wdrażania Programu.

3. Charakter osi	nie dotyczy	
4. Fundusz (nazwa i kwota w EUR)	EFS	66 623 910
5. Instytucja zarządzająca	Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego	

Działanie 12.1 Wsparcie procesu zarządzania i wdrażania RPO

OPIS DZIAŁANIA 12.1	
6. Nazwa działania	WSPARCIE PROCESU ZARZĄDZANIA I WDRAŻANIA RPO
7. Cele szczegółowe działania	Utrzymanie niezbędnych warunków pracy oraz poziomu zatrudnienia wykwalifikowanych pracowników, gwarantujących skuteczne wykonywanie obowiązków związanych z realizacją Programu (Cel szczegółowy 1) Wsparcie obsługi kluczowych procesów systemu wdrażania Programu (Cel szczegółowy 2)
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	<ul style="list-style-type: none"> Poziom fluktuacji pracowników w instytucjach zaangażowanych w politykę spójności Średnioroczna liczba form szkoleniowych na jednego pracownika instytucji systemu wdrażania FE

	<ul style="list-style-type: none"> • Odsetek wdrożonych rekomendacji operacyjnych • Średni czas zatwierdzenia projektu (od złożenia wniosku o dofinansowanie do podpisania umowy) EFRR • Średni czas zatwierdzenia projektu (od złożenia wniosku o dofinansowanie do podpisania umowy) EFS
9. Lista wskaźników produktu	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba etatomiesięcy finansowanych ze środków pomocy technicznej • Liczba uczestników form szkoleniowych dla instytucji • Liczba przeprowadzonych ewaluacji
10. Typy projektów¹⁵⁴	<ol style="list-style-type: none"> 1. Finansowanie kosztów zatrudnienia pracowników zaangażowanych w obsługę Programu. 2. Podnoszenie kwalifikacji pracowników zaangażowanych w obsługę Programu poprzez finansowanie różnorodnych form doskazywania (wewnętrznych/zewnętrznych) w tym m.in. kursów, szkoleń, warsztatów, seminariów, studiów, studiów podyplomowych. 3. Zapewnienie odpowiedniego standardu powierzchni biurowej, archiwizacyjnej, magazynowej umożliwiającego efektywne wykonywanie zadań związanych z obsługą Programu (wynajem powierzchni, adaptacja, remont, modernizacja oraz koszty utrzymania pomieszczeń). 4. Zakup materiałów biurowych, wyposażenia biurowego. 5. Wyposażenie stanowisk pracy w sprzęt i oprogramowanie, tj. zakup i instalacja komputerów oraz oprogramowania i licencji. 6. Obsługa procesu naboru i selekcji projektów. 7. Monitoring i kontrola realizacji RPO WK-P. 8. Przeprowadzenie badań ewaluacyjnych dla RPO WK-P. 9. Ekspertyzy, studia, badania, analizy, oceny związane z wdrażaniem i zarządzaniem RPO WK-P. 10. Organizacja i obsługa prac Komitetu Monitorującego oraz innych ciał doradczych zaangażowanych we wdrażanie RPO WK-P. 11. Budowa, wdrożenie, utrzymanie systemu informatycznego. 12. Finansowanie narzędzi służących zwalczaniu nadużyć finansowych. 13. Monitoring, ewaluacja, aktualizacja regionalnej strategii inteligentnych specjalizacji. 14. Wsparcie beneficjentów w przygotowaniu dokumentacji projektowej na potrzeby realizacji projektów o charakterze strategicznym dla województwa. 15. Finansowanie zadań związanych z zamknięciem RPO WK-P. 16. Realizacja zadań związanych z przygotowaniem perspektywy finansowej po roku 2020. 17. Inne kategorie wydatków, uznane przez IZ za niezbędne, wynikające z Rocznych/Wieloletnich Planów Działania.
11. Typ beneficjenta	<ul style="list-style-type: none"> • instytucje RPO WK-P 2014-2020

¹⁵⁴ W ramach Osi Priorytetowej 12 Pomoc Techniczna dofinansowanie będzie udzielane na podstawie Rocznych/Wieloletnich Planów Działania.

12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	<ul style="list-style-type: none"> instytucje RPO WK-P 2014-2020 beneficjenci projektów o charakterze strategicznym 	
13. Instytucja pośrednicząca	nie dotyczy	
14. Instytucja wdrażająca	nie dotyczy	
15. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	słabiej rozwinięty	62 623 910
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Mechanizmy koordynacji i komplementarności opisano w części I SZOOP.	
17. Instrumenty terytorialne	nie dotyczy	
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Tryb pozakonkursowy Za nabór i ocenę Rocznych/Wieloletnich Planów Działań odpowiedzialny jest Departament Spraw Społecznych, Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego i Zdrowia Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.	
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	nie dotyczy	
20. Warunki i planowany zakres stosowania <i>cross-financingu</i> (%)	nie dotyczy	
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	nie dotyczy	
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	nie dotyczy	
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	nie dotyczy	
24. Pomoc publiczna i pomoc <i>de minimis</i> (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	nie dotyczy	
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	85%	
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu	85%	

państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	15%
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	nie dotyczy
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	nie dotyczy
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	nie dotyczy
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	nie dotyczy

Działanie 12.2 Skuteczna informacja i promocja, w tym wzmocnienie potencjału beneficjentów Programu

OPIS DZIAŁANIA 12.2	
6. Nazwa działania	SKUTECZNA INFORMACJA I PROMOCJA, W TYM WZMOCNIENIE POTENCJAŁU BENEFICJENTÓW PROGRAMU
7. Cele szczegółowe działania	Wzmocnienie kompetencji potencjalnych beneficjentów i beneficjentów Programu (Cel szczegółowy 3) Zapewnienie dopasowanego do potrzeb odbiorców przekazu w zakresie celów i korzyści wynikających z wdrażania Programu (Cel szczegółowy 4)
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba odwiedzin portalu informacyjnego/ serwisu internetowego • Ocena przydatności form szkoleniowych dla beneficjentów
9. Lista wskaźników produktu	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba uczestników form szkoleniowych dla beneficjentów • Liczba działań informacyjno-promocyjnych o szerokim zasięgu
10. Typy projektów¹⁵⁵	1. Organizacja szkoleń, konferencji, seminariów, warsztatów, wizyt studyjnych krajowych i zagranicznych, spotkań informacyjnych dla potencjalnych oraz faktycznych beneficjentów, w tym również szkoleń specjalistycznych odpowiadających potrzebom potencjalnych i faktycznych beneficjentów

¹⁵⁵ W ramach Osi Priorytetowej 12 Pomoc Techniczna dofinansowanie będzie udzielane na podstawie Rocznych/Wieloletnich Planów Działań.

	<p>zidentyfikowanym na poziomie wdrażania poszczególnych projektów (np. w zakresie rozliczania projektów, czy zarządzania projektami).</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Organizacja działań informacyjno-promocyjnych, w tym m.in. kampanii o szerokim zasięgu na temat możliwości uzyskania wsparcia, przygotowania projektów, a także realizacji, zarządzania, rozliczania i monitorowania projektów finansowanych z RPO WK-P. 3. Organizacja działań informacyjno-promocyjnych na temat zaangażowania środków oraz efektów wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego w regionie i poza jego granicami (w tym: konkursy, kampanie o szerokim zasięgu, imprezy promocyjne, itp.). 4. Przygotowanie i rozpowszechnianie materiałów/publikacji informacyjnych i promocyjnych dotyczących Programu (w tym biuletynu informacyjnego, dokumentów RPO WK-P, wytycznych dla beneficjentów, materiałów promocyjnych, itp.). 5. Przygotowanie, administrowanie i rozwój strony internetowej poświęconej tematyce RPO WK-P. 6. Współpraca z mediami. 7. Finansowanie zadań związanych z zamknięciem RPO WK-P. 8. Realizacja zadań związanych z przygotowaniem perspektywy finansowej po roku 2020. 9. Inne kategorie wydatków, uznane przez IZ za niezbędne, wynikające z Rocznych/Wieloletnich Planów Działań. 	
11. Typ beneficjenta	<ul style="list-style-type: none"> • instytucje RPO WK-P 2014-2020 	
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	<ul style="list-style-type: none"> • beneficjenci faktyczni • beneficjenci potencjalni • uczestnicy projektów faktyczni i potencjalni • odbiorcy rezultatów 	
13. Instytucja pośrednicząca	nie dotyczy	
14. Instytucja wdrażająca	nie dotyczy	
15. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	słabiej rozwinięty	4 000 000
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Mechanizmy koordynacji i komplementarności opisano w części I SZOOP.	
17. Instrumenty terytorialne	nie dotyczy	
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	<p>Tryb pozakonkursowy</p> <p>Za nabór i ocenę Rocznych/Wieloletnich Planów Działań odpowiedzialny jest Departament Spraw Społecznych, Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego i Zdrowia Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.</p>	

19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	nie dotyczy
20. Warunki i planowany zakres stosowania <i>cross-financingu</i> (%)	nie dotyczy
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	nie dotyczy
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	nie dotyczy
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	nie dotyczy
24. Pomoc publiczna i pomoc <i>de minimis</i> (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	nie dotyczy
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	85%
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	85%
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	15%
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	nie dotyczy
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	nie dotyczy
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	nie dotyczy
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze	nie dotyczy

warunki przyznawania	
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	nie dotyczy

III. Indykatory plan finansowy (wydatki kwalifikowane w EUR)

	Priorytet inwestycyjny	Kategoria regionu (*)	Wsparcie UE				Wkład krajowy	Krajowe środki publiczne						Krajowe środki prywatne	Finansowanie ogółem	Szacowany poziom cross-financingu (%)	Główna alokacja (**)	Rezerwa wykonania	Udział rezerwy wykonania w stos. do całkowitej kwoty wsparcia UE	Wkład EBI
			ogółem	FS	EFRR	EFS ***		ogółem	ogółem	budżet państwa	budżet województwa	budżet pozostałych jednostek	inne				Wsparcie UE	Wsparcie UE		
a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o	p	q				
=b+c+d				=f+k	=g+h+i+j							=a+e		=a-o		=o/a*100%				
oś priorytetowa nr 1			404 623 387,00		404 623 387,00		181 249 989,00	2 856 427,00	0,00	1 905 769,00	950 658,00	0,00	178 393 562,00	585 873 376,00		380 345 984,00	24 277 403,00	6,00%		
działanie nr 1.1	1a		33 896 373,00		33 896 373,00		5 981 713,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	5 981 713,00	39 878 086,00						
działanie nr 1.2	1b		105 317 774,00		105 317 774,00		58 170 067,00	950 658,00	0,00	0,00	950 658,00	0,00	57 219 409,00	163 487 841,00						
poddziałanie nr 1.2.1	1b		89 217 774,00		89 217 774,00		55 328 891,00	950 658,00	0,00	0,00	950 658,00	0,00	54 378 233,00	144 546 665,00						
poddziałanie nr 1.2.2	1b		16 100 000,00		16 100 000,00		2 841 176,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2 841 176,00	18 941 176,00						
działanie nr 1.3	1b		15 000 000,00		15 000 000,00		8 809 524,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	8 809 524,00	23 809 524,00						
poddziałanie nr 1.3.1	1b		10 000 000,00		10 000 000,00		6 666 667,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	6 666 667,00	16 666 667,00						
poddziałanie nr 1.3.2	1b		5 000 000,00		5 000 000,00		2 142 857,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2 142 857,00	7 142 857,00						
działanie nr 1.4	3a		43 778 318,00		43 778 318,00		14 602 473,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	14 602 473,00	58 380 791,00						
poddziałanie nr 1.4.1	3a		16 500 000,00		16 500 000,00		2 911 765,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2 911 765,00	19 411 765,00						
poddziałanie nr 1.4.2	3a		5 031 529,00		5 031 529,00		2 156 370,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2 156 370,00	7 187 899,00						
poddziałanie nr 1.4.3	3a		22 246 789,00		22 246 789,00		9 534 338,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	9 534 338,00	31 781 127,00						
działanie nr 1.5	3b		42 069 579,00		42 069 579,00		13 126 601,00	1 905 769,00	0,00	1 905 769,00	0,00	0,00	11 220 832,00	55 196 180,00						

poddziałani e nr 1.5.1	3b		10 000 000,00		10 000 000,00		1 764 706,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1 764 706,00	11 764 706,00					
poddziałani e nr 1.5.2	3b		16 675 476,00		16 675 476,00		4 764 422,00	1 905 769,00	0,00	1 905 769,00	0,00	0,00	2 858 653,00	21 439 898,00					
poddziałani e nr 1.5.3	3b		15 394 103,00		15 394 103,00		6 597 473,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	6 597 473,00	21 991 576,00					
działanie nr 1.6	3c		164 561 343,00		164 561 343,00		80 559 611,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	80 559 611,00	245 120 954,00					
poddziałani e 1.6.1	3c		103 500 000,00		103 500 000,00		18 264 706,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	18 264 706,00	121 764 706,00					
poddziałani e 1.6.2	3c		61 061 343,00		61 061 343,00		62 294 905,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	62 294 905,00	123 356 248,00					
oś priorytetow a nr 2			50 169 580,00		50 169 580,00		9 603 454,00	9 603 454,00	750 000,00	3 541 382,00	4 426 727,00	885 345,00	0,00	59 773 034,00		47 159 405,00	3 010 175,00	6,00%	
działanie nr 2.1	2c		45 169 580,00		45 169 580,00		8 721 102,00	8 721 102,00	750 000,00	3 188 441,00	3 985 551,00	797 110,00	0,00	53 890 682,00	10%				
działanie nr 2.2	2c		5 000 000,00		5 000 000,00		882 352,00	882 352,00	0,00	352 941,00	441 176,00	88 235,00	0,00	5 882 352,00	10%				
oś priorytetow a nr 3			288 595 059,00		288 595 059,00		50 928 540,00	31 350 123,00	922 767,00	1 588 235,00	28 839 121,00	0,00	19 578 417,00	339 523 599,00		271 279 356,00	17 315 703,00	6,00%	
działanie nr 3.1	4a		30 718 118,00		30 718 118,00		5 420 844,00	2 981 464,00	0,00	0,00	2 981 464,00	0,00	2 439 380,00	36 138 962,00					
działanie nr 3.2	4b		38 397 646,00		38 397 646,00		6 776 055,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	6 776 055,00	45 173 701,00					
działanie nr 3.3	4c		64 350 120,00		64 350 120,00		11 355 903,00	8 928 033,00	147 059,00	1 588 235,00	7 192 739,00	0,00	2 427 870,00	75 706 023,00					
działanie nr 3.4	4e		64 278 869,00		64 278 869,00		11 343 330,00	5 956 605,00	554 675,00	0,00	5 401 930,00	0,00	5 386 725,00	75 622 199,00					
działanie nr 3.5			90 850 306,00		90 850 306,00		16 032 408,00	13 484 021,00	221 033,00	0,00	13 262 988,00	0,00	2 548 387,00	106 882 714,00					
poddziałani e nr 3.5.1	4c		36 093 600,00		36 093 600,00		6 369 460,00	5 984 495,00	221 033,00	0,00	5 763 462,00	0,00	384 965,00	42 463 060,00					
poddziałani e nr 3.5.2	4e		54 756 706,00		54 756 706,00		9 662 948,00	7 499 526,00	0,00	0,00	7 499 526,00	0,00	2 163 422,00	64 419 654,00					
oś priorytetow a nr 4			108 698 279,00		108 698 279,00		19 182 048,00	18 343 813,00	250 021,00	5 180 611,00	11 561 865,00	1 351 316,00	838 235,00	127 880 327,00		102 176 382,00	6 521 897,00	6,00%	
działanie nr 4.1	5b		12 470 212,00		12 470 212,00		2 200 625,00	2 200 625,00	0,00	1 094 587,00	291 890,00	814 148,00	0,00	14 670 837,00					
poddziałani e nr 4.1.1	5b		8 270 212,00		8 270 212,00		1 459 449,00	1 459 449,00	0,00	1 094 587,00	291 890,00	72 972,00	0,00	9 729 661,00					
poddziałani e nr 4.1.2	5b		4 200 000,00		4 200 000,00		741 176,00	741 176,00	0,00	0,00	0,00	741 176,00	0,00	4 941 176,00					
działanie nr 4.2	6a		19 000 000,00		19 000 000,00		3 352 941,00	2 514 706,00	0,00	0,00	2 514 706,00	0,00	838 235,00	22 352 941,00					

działanie nr 4.3	6b	26 600 000,00	26 600 000,00	4 694 118,00	4 694 118,00	250 021,00	0,00	4 444 097,00	0,00	0,00	31 294 118,00					
działanie nr 4.4	6c	24 390 120,00	24 390 120,00	4 304 138,00	4 304 138,00	0,00	3 003 052,00	1 301 086,00	0,00	0,00	28 694 258,00					
działanie nr 4.5	6d	10 228 067,00	10 228 067,00	1 804 953,00	1 804 953,00	0,00	1 082 972,00	721 981,00	0,00	0,00	12 033 020,00					
działanie nr 4.6		16 009 880,00	16 009 880,00	2 825 273,00	2 825 273,00	0,00	0,00	2 288 105,00	537 168,00	0,00	18 835 153,00					
poddziałani e nr 4.6.1	6b	8 400 000,00	8 400 000,00	1 482 353,00	1 482 353,00	0,00	0,00	1 482 353,00	0,00	0,00	9 882 353,00					
poddziałani e nr 4.6.2	6c	5 609 880,00	5 609 880,00	989 979,00	989 979,00	0,00	0,00	593 987,00	395 992,00	0,00	6 599 859,00					
poddziałani e nr 4.6.3	6d	2 000 000,00	2 000 000,00	352 941,00	352 941,00	0,00	0,00	211 765,00	141 176,00	0,00	2 352 941,00					
oś priorytetow a nr 5		205 973 078,00	205 973 078,00	36 348 179,59	36 348 179,59	5 125 000,00	16 881 820,95	7 440 691,64	6 900 667,00	0,00	242 321 257,59	193 614 693,00	12 358 385,00	6,00%		
działanie nr 5.1	7b	155 119 297,00	155 119 297,00	27 373 983,59	27 373 983,59	5 125 000,00	16 881 820,95	5 367 162,64	0,00	0,00	182 493 280,59					
działanie nr 5.3	7d	50 853 781,00	50 853 781,00	8 974 196,00	8 974 196,00	0,00	0,00	2 073 529,00	6 900 667,00	0,00	59 827 977,00					
oś priorytetow a nr 6		274 304 233,00	274 304 233,00	55 057 890,00	44 046 231,00	13 370 062,00	3 551 498,00	18 493 824,00	8 630 847,00	11 011 659,00	329 362 123,00	257 845 979,00	16 458 254,00	6,00%		
działanie nr 6.1	9a	142 784 738,00	142 784 738,00	25 197 307,00	22 852 706,00	2 830 882,00	2 424 143,00	9 787 163,00	7 810 518,00	2 344 601,00	167 982 045,00					
poddziałani e nr 6.1.1	9a	101 742 654,00	101 742 654,00	17 954 586,00	16 238 669,00	1 875 000,00	1 795 459,00	5 386 376,00	7 181 834,00	1 715 917,00	119 697 240,00					
poddziałani e nr 6.1.2	9a	41 042 084,00	41 042 084,00	7 242 721,00	6 614 037,00	955 882,00	628 684,00	4 400 787,00	628 684,00	628 684,00	48 284 805,00	10%				
działanie nr 6.2	9b	28 641 561,00	28 641 561,00	5 054 394,00	4 603 567,00	3 551 638,00	0,00	901 653,00	150 276,00	450 827,00	33 695 955,00	10%				
działanie nr 6.3	10a	41 478 815,00	41 478 815,00	7 319 791,00	5 432 376,00	325 735,00	943 707,00	3 697 830,00	465 104,00	1 887 415,00	48 798 606,00					
poddziałani e nr 6.3.1	10a	14 357 945,00	14 357 945,00	2 533 755,00	2 082 151,00	275 735,00	225 802,00	1 354 812,00	225 802,00	451 604,00	16 891 700,00	10%				
poddziałani e nr 6.3.2	10a	27 120 870,00	27 120 870,00	4 786 036,00	3 350 225,00	50 000,00	717 905,00	2 343 018,00	239 302,00	1 435 811,00	31 906 906,00	10%				
działanie nr 6.4	10a	36 399 119,00	36 399 119,00	6 423 373,00	5 451 700,00	3 161 807,00	183 648,00	1 901 296,00	204 949,00	971 673,00	42 822 492,00					
poddziałani e nr 6.4.1	9b	25 399 119,00	25 399 119,00	4 482 197,00	4 082 407,00	3 149 565,00	0,00	799 579,00	133 263,00	399 790,00	29 881 316,00	10%				
poddziałani e nr 6.4.2	10a	4 062 182,00	4 062 182,00	716 856,00	573 485,00	0,00	0,00	501 799,00	71 686,00	143 371,00	4 779 038,00	10%				
poddziałani e nr 6.4.3	10a	6 937 818,00	6 937 818,00	1 224 320,00	795 808,00	12 242,00	183 648,00	599 918,00	0,00	428 512,00	8 162 138,00	10%				
działanie 6.5	8b	25 000 000,00	25 000 000,00	11 063 025,00	5 705 882,00	3 500 000,00	0,00	2 205 882,00	0,00	5 357 143,00	36 063 025,00	10%				

oś priorytetowa nr 7			35 719 976,00		35 719 976,00		1 879 999,00	1 597 999,00	0,00	0,00	1 597 999,00	0,00	282 000,00	37 599 975,00		33 576 778,00	2 143 198,00	6,00%	
działanie nr 7.1	9d		35 719 976,00		35 719 976,00		1 879 999,00	1 597 999,00	0,00	0,00	1 597 999,00	0,00	282 000,00	37 599 975,00					
oś priorytetowa nr 8			183 006 261,00		183 006 261,00		32 295 223,00	27 450 939,60	7 170 146,00	0,00	4 678 485,00	15 602 308,60	4 844 283,40	215 301 484,00		170 195 823,00	12 810 438,00	7,00%	
działanie nr 8.1	8i		79 643 286,40		79 643 286,40		14 054 697,60	14 054 697,60	0,00	0,00	0,00	14 054 697,60	0,00	93 697 984,00	nd				
działanie nr 8.2	8i		14 510 304,60		14 510 304,60		2 560 642,40	1 707 095,00	1 707 095,00	0,00	0,00	0,00	853 547,40	17 070 947,00					
poddziałanie nr 8.2.1	8i		10 410 304,60		10 410 304,60		1 837 112,40	1 224 743,00	1 224 743,00	0,00	0,00	0,00	612 369,40	12 247 417,00	10%				
poddziałanie nr 8.2.2	8i		4 100 000,00		4 100 000,00		723 530,00	482 352,00	482 352,00	0,00	0,00	0,00	241 178,00	4 823 530,00	10%				
działanie nr 8.3	8iii		10 903 972,00		10 903 972,00		1 924 231,00	1 552 330,00	1 552 330,00	0,00	0,00	0,00	371 901,00	12 828 203,00	10%				
działanie nr 8.4	8iv		38 420 263,00		38 420 263,00		6 780 047,00	4 930 092,00	1 594 201,00	0,00	3 335 891,00	0,00	1 849 955,00	45 200 310,00					
poddziałanie nr 8.4.1	8iv		28 420 263,00		28 420 263,00		5 015 341,00	3 753 621,00	1 594 201,00	0,00	2 159 420,00	0,00	1 261 720,00	33 435 604,00	10%				
poddziałanie nr 8.4.2	8iv		8 600 000,00		8 600 000,00		1 517 647,00	1 011 765,00	0,00	0,00	1 011 765,00	0,00	505 882,00	10 117 647,00	10%				
poddziałanie nr 8.4.3	8iv		1 400 000,00		1 400 000,00		247 059,00	164 706,00	0,00	0,00	164 706,00	0,00	82 353,00	1 647 059,00	10%				
działanie nr 8.5	8v		10 764 476,00		10 764 476,00		1 899 614,00	572 949,00	572 949,00	0,00	0,00	0,00	1 326 665,00	12 664 090,00					
poddziałanie nr 8.5.1	8v		5 894 408,00		5 894 408,00		1 040 190,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1 040 190,00	6 934 598,00	10%				

					00													
poddziałani e nr 8.5.2	8v		4 870 068,00		4 870 068, 00	859 424,00	572 949,00	572 949,00	0,00	0,00	0,00	286 475,00	5 729 492,00	10%				
działanie nr 8.6	8vi		28 763 959,00		28 763 959, 00	5 075 991,00	4 633 776,00	1 743 571,00	0,00	1 342 594,00	1 547 611,00	442 215,00	33 839 950,00					
poddziałani e nr 8.6.1	8vi		1 438 198,00		1 438 198, 00	253 800,00	169 200,00	169 200,00	0,00	0,00	0,00	84 600,00	1 691 998,00	10%				
poddziałani e nr 8.6.2	8vi		27 325 761,00		27 325 761, 00	4 822 191,00	4 464 576,00	1 574 371,00	0,00	1 342 594,00	1 547 611,00	357 615,00	32 147 952,00	10%				
oś priorytetow a nr 9			122 665 273,00		122 665 273, 00	21 603 282,00	17 465 261,00	8 018 504,00	213 000,00	8 683 368,00	550 389,00	4 138 021,00	144 268 555,00		114 446 700,00	8 218 573,00	6,70%	
działanie nr 9.1			7 893 413,00		7 893 413, 00	1 349 425,00	1 192 554,00	111 377,00	0,00	1 000 000,00	81 177,00	156 871,00	9 242 838,00	10%				
poddziałani e nr 9.1.1	9i		5 260 000,00		5 260 000, 00	928 235,00	881 177,00	0,00	0,00	800 000,00	81 177,00	47 058,00	6 188 235,00	10%				
poddziałani e nr 9.1.2	9iv		2 633 413,00		2 633 413, 00	421 190,00	311 377,00	111 377,00	0,00	200 000,00	0,00	109 813,00	3 054 603,00	10%				
działanie nr 9.2	9i		35 351 619,00		35 351 619, 00	6 238 521,00	5 796 568,00	590 268,00	0,00	4 737 088,00	469 212,00	441 953,00	41 590 140,00	10%				
poddziałani e nr 9.2.1	9i		30 334 341,00		30 334 341, 00	5 353 119,00	4 911 166,00	0,00	0,00	4 441 954,00	469 212,00	441 953,00	35 687 460,00	10%				
poddziałani e nr 9.2.2	9i		5 017 278,00		5 017 278, 00	885 402,00	885 402,00	590 268,00	0,00	295 134,00	0,00	0,00	5 902 680,00	10%				
działanie nr 9.3	9iv		60 707 030,00		60 707 030, 00	10 713 005,00	7 977 987,00	5 031 707,00	0,00	2 946 280,00	0,00	2 735 018,00	71 420 035,00	10%				
poddziałani e nr 9.3.1	9iv		15 000 000,00		15 000	2 647 059,00	2 647 059,00	1 764 706,00	0,00	882 353,00	0,00	0,00	17 647 059,00	10%				

					000,00														
poddziałanie nr 9.3.2	9iv		45 707 030,00		45 707 030,00	8 065 946,00	5 330 928,00	3 267 001,00	0,00	2 063 927,00	0,00	2 735 018,00	53 772 976,00	10%					
działanie nr 9.4	9v		18 713 211,00		18 713 211,00	3 302 331,00	2 498 152,00	2 285 152,00	213 000,00	0,00	0,00	804 179,00	22 015 542,00	10%					
poddziałanie nr 9.4.1	9v		17 506 211,00		17 506 211,00	3 089 331,00	2 285 152,00	2 285 152,00	0,00	0,00	0,00	804 179,00	20 595 542,00	10%					
poddziałanie nr 9.4.2	9v		1 207 000,00		1 207 000,00	213 000,00	213 000,00	0,00	213 000,00	0,00	0,00	0,00	1 420 000,00	10%					
oś priorytetowa nr 10			131 079 539,00		131 079 539,00	23 131 685,00	19 617 397,00	8 856 133,00	685 274,00	10 075 990,00	0,00	3 514 288,00	154 211 224,00		122 130 739,00	8 948 800,00	6,83%		
działanie nr 10.1			14 238 012,00		14 238 012,00	2 512 583,00	2 424 348,00	1 037 530,00	0,00	1 386 818,00	0,00	88 235,00	16 750 595,00						
poddziałanie nr 10.1.1	10i		2 500 000,00		2 500 000,00	441 176,00	352 941,00	0,00	0,00	352 941,00	0,00	88 235,00	2 941 176,00	10%					
poddziałanie nr 10.1.2	10i		5 900 000,00		5 900 000,00	1 041 177,00	1 041 177,00	694 118,00	0,00	347 059,00	0,00	0,00	6 941 177,00	10%					
poddziałanie nr 10.1.3	10i v		5 838 012,00		5 838 012,00	1 030 230,00	1 030 230,00	343 412,00	0,00	686 818,00	0,00	0,00	6 868 242,00	10%					
działanie 10.2			70 498 291,00		70 498 291,00	12 440 881,00	11 314 431,00	4 239 588,00	685 274,00	6 389 569,00	0,00	1 126 450,00	82 939 172,00						
poddziałanie nr 10.2.1	10i		12 500 000,00		12 500 000,00	2 205 882,00	1 764 706,00	0,00	0,00	1 764 706,00	0,00	441 176,00	14 705 882,00	10%					
poddziałanie nr 10.2.2	10i		23 324 725,00		23 324 725,00	4 116 138,00	3 838 788,00	2 435 260,00	277 350,00	1 126 178,00	0,00	277 350,00	27 440 863,00	10%					
poddziałanie nr 10.2.3	10i v		34 673 566,00		34 673 566,00	6 118 861,00	5 710 937,00	1 804 328,00	407 924,00	3 498 685,00	0,00	407 924,00	40 792 427,00	10%					

					566,00													
działanie 10.3			7 250 000,00		7 250 000,00	1 279 412,00	1 279 412,00	1 279 412,00	0,00	0,00	0,00	0,00	8 529 412,00					
poddziałanie nr 10.3.1	10i		5 250 000,00		5 250 000,00	926 471,00	926 471,00	926 471,00	0,00	0,00	0,00	0,00	6 176 471,00	0%				
poddziałanie nr 10.3.2	10iv		2 000 000,00		2 000 000,00	352 941,00	352 941,00	352 941,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2 352 941,00	0%				
działanie 10.4			39 093 236,00		39 093 236,00	6 898 809,00	4 599 206,00	2 299 603,00	0,00	2 299 603,00	0,00	2 299 603,00	45 992 045,00					
poddziałanie nr 10.4.1	10ii		19 093 236,00		19 093 236,00	3 369 396,00	2 246 264,00	1 123 132,00	0,00	1 123 132,00	0,00	1 123 132,00	22 462 632,00	0%				
poddziałanie nr 10.4.2	10iv		20 000 000,00		20 000 000,00	3 529 413,00	2 352 942,00	1 176 471,00	0,00	1 176 471,00	0,00	1 176 471,00	23 529 413,00	10%				
oś priorytetowa nr 11			32 081 712,00		32 081 712,00	1 688 512,00	1 435 235,00	0,00	0,00	1 435 235,00	0,00	253 277,00	33 770 224,00		29 932 121,00	2 149 591,00	6,70%	
działanie nr 11.1	9vi		32 081 712,00		32 081 712,00	1 688 512,00	1 435 235,00	0,00	0,00	1 435 235,00	0,00	253 277,00	33 770 224,00	10%				
oś priorytetowa nr 12			66 623 910,00		66 623 910,00	11 757 160,00	11 757 160,00	0,00	11 757 160,00	0,00	0,00	0,00	78 381 070,00		66 623 910,00	0,00	0,00%	
działanie nr 12.1			62 623 910,00		62 623 910,00	11 051 278,00	11 051 278,00	0,00	11 051 278,00	0,00	0,00	0,00	73 675 188,00	0%				
działanie nr 12.2			4 000 000,00		4 000 000,00	705 882,00	705 882,00	0,00	705 882,00	0,00	0,00	0,00	4 705 882,00	0%				
RAZEM			1 903 540 287,00	1 368 083 592,00	535 456 695,00	444 725 961,59	221 872 219,19	44 462 633,00	45 304 749,95	98 183 963,64	33 920 872,60	222 853 742,40	2 348 266 248,59		1 789 327 870,00	114 212 417,00		

(*) Dotyczy krajowego PO, z wyjątkiem osi priorytetowych finansowanych z FS.

(**) Całkowite finansowanie pomniejszone o rezerwę wykonania.

(***) Wraz ze środkami Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych, o której mowa w art. 16 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1304/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego i uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1081/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 470), zwanego dalej „rozporządzeniem 1304/2013”.

· W przypadku gdy oś priorytetowa/działanie/poddziałanie obejmuje więcej niż jedną kategorię regionu lub więcej niż jeden PI, dane w kol. a-q należy przedstawić w podziale na odpowiednio kategorię regionu lub PI.

· **UWAGA: W odróżnieniu od tabeli 18 w PO - która służy określeniu alokacji UE oraz maksymalnej stopy dofinansowania na poziomie osi priorytetowych - w SZOOP należy wskazać realne szacunki zaangażowania wkładu krajowego (kolumny e-k) uwzględniając różne założenia, m.in. pomoc publiczną oraz uzgodnione współfinansowanie z budżetu państwa.**

· Wyjątek mogą stanowić działania dedykowane w ramach PO WER innowacjom społecznym i współpracy ponadnarodowej przy zachowaniu jednak zasady, według której projekt przypisany jest wyłącznie jednemu PI w ramach działania.

IV. Wymiar terytorialny prowadzonej interwencji

A. Wymiar terytorialny - formy obligatoryjne

A.1 Planowane wsparcie rewitalizacji w ramach PO

A.1.1 Krótki opis zakresu i zasad funkcjonowania instrumentu terytorialnego

W województwie kujawsko-pomorskim skala degradacji społecznej, gospodarczej i fizycznej poszczególnych obszarów jest znacząca, a proces ten dotyczy zarówno wybranych dzielnic w większych miastach, jak również mniejszych miast regionu. Występują tu problemy gospodarcze, ubóstwa, wykluczenia społecznego, zdegradowanej zabudowy i infrastruktury technicznej oraz dostępności transportowej, co powoduje kumulację negatywnych zjawisk społecznych. Tak wielowątkowy i skomplikowany problem wymaga wdrożenia rozwiązań opartych na szerokim zestawie interwencji, gdzie szczególne znaczenie będą miały projekty realizowane w ramach EFS. Innymi słowy, rewitalizacja to nie tylko inwestycje polegające na odnowieniu czy „upiększeniu” poszczególnych budynków i przestrzeni. W perspektywie finansowej 2014-2020 pod pojęciem rewitalizacji należy rozumieć realizację działania lub grupy działań służących rozwiązaniu zdiagnozowanych na określonym obszarze problemów społecznych, gospodarczych oraz problemów o charakterze infrastrukturalnym. Należy przy tym zaznaczyć, że to aspekt społeczny rewitalizacji jest najistotniejszy. Inwestycja infrastrukturalna powinna mieć wyłącznie charakter pomocniczy, tj. wspierający względem działań miękkich finansowanych ze środków EFS, mających na celu zmniejszenie lub likwidację negatywnych zjawisk społecznych występujących na danym obszarze (wysokiego poziomu bezrobocia, ubóstwa, wykluczenia społecznego, poziomu przestępczości itp.). Odpowiedź na możliwość podejmowania tak zdefiniowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych na obszarach miast stanowi interwencja zaplanowana w ramach Działania 6.2 *Rewitalizacja obszarów miejskich i ich obszarów funkcjonalnych* oraz Poddziałania 6.4.1 *Rewitalizacja obszarów miejskich i ich obszarów funkcjonalnych w ramach ZIT*. Dofinansowanie ze środków RPO WK-P 2014-2020 będą mogły uzyskać także projekty zakładające działania rewitalizacyjne na obszarach wiejskich (np. remonty pomieszczeń i inne inwestycje infrastrukturalne służące aktywizacji społeczności). Taką możliwość stwarza bowiem interwencja zaplanowana w ramach Działania 7.1 *Rozwój lokalny kierowany przez społeczność*. Zarówno w Działaniu 6.2, Poddziałaniu 6.4.1 oraz Działaniu 7.1 wsparcie uzyskują inwestycje infrastrukturalne o mniejszej skali, stanowiące uzupełnienie planowanych lub realizowanych w ramach RPO WK-P 2014-2020 interwencji EFS, zmierzające do ożywienia społeczno-gospodarczego danego obszaru oraz poprawy warunków uczestnictwa osób zamieszkujących obszary problemowe w życiu społecznym i gospodarczym. W przypadku braku możliwości wsparcia z EFS w ramach RPO WK-P 2014-2020 dopuszcza się, aby inwestycje z zakresu Działania 6.2, Poddziałania 6.4.1, Działania 7.1 uzupełniały projekty realizowane ze środków EFS nie pochodzących z RPO WK-P 2014-2020 lub działania finansowane z innych środków publicznych lub prywatnych ukierunkowane na realizację celów w zakresie włączenia społecznego i walki z ubóstwem, a także zwiększenia szans na zatrudnienie. Wsparcie we wskazanych powyżej obszarach zostanie skierowane wyłącznie na realizację działań wynikających z Lokalnych/Gminnych Programów Rewitalizacji. Nadto przewiduje się również preferencje dla projektów wynikających z Gminnego/Lokalnego

Programu Rewitalizacji:

a) w ramach następujących działań/poddziałów EFRR:

- Działanie 3.3 Efektywność energetyczna w sektorze publicznym i mieszkaniowym;
- Działanie 3.4 Zrównoważona mobilność miejska i promowanie strategii niskoemisyjnych;
- Poddziałanie 3.5.1 Efektywność energetyczna w sektorze publicznym i mieszkaniowym w ramach ZIT;
- Działanie 4.3 Rozwój infrastruktury wodno-ściekowej;
- Poddziałanie 6.1.2 Inwestycje w infrastrukturę społeczną;
- Poddziałanie 6.3.1 Inwestycje w infrastrukturę przedszkolną;
- Poddziałanie 6.3.2 Inwestycje w infrastrukturę kształcenia zawodowego;
- Poddziałanie 6.4.3 Inwestycje w infrastrukturę kształcenia zawodowego w ramach ZIT.

a) w ramach m.in. następujących działań/poddziałów EFS:

- Poddziałanie 8.2.1 Wsparcie na rzecz podniesienia poziomu aktywności zawodowej osób pozostających bez zatrudnienia;
- Działanie 8.3 Wsparcie przedsiębiorczości i samozatrudnienia w regionie;
- Poddziałanie 9.1.2 Rozwój usług opiekuńczych w ramach ZIT;
- Poddziałanie 9.3.2 Rozwój usług społecznych;
- Działanie 11.1 Włączenie społeczne na obszarach objętych LSR.

A.1.2 Indykatywna alokacja UE planowana na projekty rewitalizacyjne

Oś priorytetowa	Działanie/ poddziałanie	Fundusz	Indykatorywna alokacja UE (EUR)	Metoda preferencji
3 Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna w regionie	Działanie 3.3 Efektywność energetyczna w sektorze publicznym i mieszkaniowym	EFRR	16 087 530	punktowa lub finansowa (wyższy poziom współfinansowania na poziomie projektu - UE/BP)
	Działanie 3.4 Zrównoważona mobilność miejska i promowanie strategii niskoemisyjnych	EFRR	16 069 717	punktowa lub finansowa (wyższy poziom współfinansowania na poziomie projektu - UE/BP)
	Działanie 3.5 Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna w ramach ZIT/ Poddziałanie 3.5.1 Efektywność energetyczna w sektorze publicznym i mieszkaniowym w ramach ZIT	EFRR	9 023 400	punktowa lub finansowa (wyższy poziom współfinansowania na poziomie projektu - UE/BP)
4 Region przyjazny środowisku	Działanie 4.3 Rozwój infrastruktury wodno-	EFRR	6 650 000	punktowa lub finansowa (wyższy

	ściekowej			poziom współfinansowania na poziomie projektu - UE/BP)
6 Solidarne społeczeństwo i konkurencyjne kadry	Działanie 6.1 Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną/ Poddziałanie 6.1.2 Inwestycje w infrastrukturę społeczną	EFRR	10 260 521	punktowa lub finansowa (wyższy poziom współfinansowania na poziomie projektu - UE/BP)
	Działanie 6.2 Rewitalizacja obszarów miejskich i ich obszarów funkcjonalnych	EFRR	28 641 561	działanie dedykowane rewitalizacji
	Działanie 6.3 Inwestycje w infrastrukturę edukacyjną/ Poddziałanie 6.3.1 Inwestycje w infrastrukturę przedszkolną	EFRR	3 589 486	punktowa lub finansowa (wyższy poziom współfinansowania na poziomie projektu - UE/BP)
	Działanie 6.3 Inwestycje w infrastrukturę edukacyjną/ Poddziałanie 6.3.2 Inwestycje w infrastrukturę kształcenia zawodowego	EFRR	6 780 218	punktowa lub finansowa (wyższy poziom współfinansowania na poziomie projektu - UE/BP)
	Działanie 6.4 Rewitalizacja oraz inwestycje w infrastrukturę edukacyjną w ramach ZIT/ Poddziałanie 6.4.1 Rewitalizacja obszarów miejskich i ich obszarów funkcjonalnych w ramach ZIT	EFRR	25 399 119	działanie dedykowane rewitalizacji
	Działanie 6.4 Rewitalizacja oraz inwestycje w infrastrukturę edukacyjną w ramach ZIT/ Poddziałanie 6.4.3 Inwestycje w infrastrukturę kształcenia zawodowego w ramach ZIT	EFRR	1 734 455	punktowa lub finansowa (wyższy poziom współfinansowania na poziomie projektu - UE/BP)

7 Rozwój lokalny kierowany przez społeczność	Działanie 7.1 Rozwój lokalny kierowany przez społeczność	EFRR	17 859 988	typ projektu ukierunkowany na wsparcie działań rewitalizacyjnych
RAZEM			126 008 465	

A.2 Wsparcie przedsięwzięć z zakresu zrównoważonego rozwoju obszarów funkcjonalnych miast wojewódzkich w ramach ZIT

A.2.1 Krótki opis zakresu i zasad funkcjonowania instrumentu terytorialnego

W regionie zrównoważony rozwój obszarów miejskich realizowany będzie na poziomie wojewódzkim, w odniesieniu do Bydgoszczy i Torunia i ich obszaru funkcjonalnego. Wsparcie realizowane będzie na podstawie strategii rozwoju obszaru ZIT.

Wsparcie Bydgoszczy i Torunia i ich obszaru funkcjonalnego polegać będzie na wzmacnianiu powiązań infrastrukturalnych i funkcjonalnych miast z ich otoczeniem. Interwencja zostanie skierowana przede wszystkim na realizację zintegrowanych działań skierowanych na rozwój zrównoważonego transportu łączącego miasta i ich obszar funkcjonalny, przywracanie funkcji społeczno-gospodarczych zdegradowanych obszarów miejskiego obszaru funkcjonalnego, wspieranie efektywności energetycznej i promowanie strategii niskoemisyjnych, poprawę stanu środowiska przyrodniczego, wzmacnianie rozwoju funkcji symbolicznych budujących międzynarodowy charakter i ponadregionalną rangę miejskiego obszaru funkcjonalnego oraz poprawę dostępu i jakości usług publicznych na całym obszarze funkcjonalnym.

W ramach RPO nie zostały utworzone dedykowane ZIT osie priorytetowe. Interwencja realizowana będzie w ramach poszczególnych działań osi priorytetowych odpowiadających na specyficzne potrzeby rozwojowe miast i ich obszaru funkcjonalnego.

ZIT wojewódzki obejmuje swym zasięgiem aglomerację Bydgoszczy i Torunia (Miasta: Bydgoszcz i Toruń, Gminy: Białe Błota, Chełmża, Czernikowo, Dąbrowa Chełmińska, Dobrcz, Koronowo, Kowalewo Pomorskie, Lubicz, Łabiszyn, Łubianka, Łysomice, Nakło nad Notecią, Nowa Wieś Wielka, Obrowo, Osielsko, Sicienko, Szubin, Wielka Nieszawka, Zławieś Wielka, Miasto Chełmża, Gmina i Miasto Solec Kujawski, Powiaty: Bydgoski i Toruński).

Warunkami obligatoryjnymi otrzymania funduszy na realizację ZIT są: zawiązanie zinstytucjonalizowanej formy partnerstwa (Związek ZIT), przygotowanie Strategii ZIT, posiadanie odpowiedniej zdolności instytucjonalnej do zarządzania częścią RPO oraz zapewnienie współfinansowania realizowanych projektów i podpisanie porozumienia do realizacji ZIT pomiędzy Związkiem ZIT a IZ.

Zakres powierzenia władzom miejskim zadań związanych z realizacją Programu w ramach ZIT określa pisemne porozumienie pomiędzy władzami miejskimi i IZ. Zgodnie z art. 123 ust. 6 rozporządzenie ogólnego władze miejskie realizują zadania związane przynajmniej z wyborem projektów do dofinansowania. Minimalny zakres powierzenia zadań oznacza, że władze miejskie przedkładają IZ listy projektów wyłonionych w konkursie bądź, w przypadku trybu pozakonkursowego, zidentyfikowanych w Strategii ZIT,

spriorytetyzowanych w oparciu o kryteria zatwierdzone przez KM RPO dotyczące stopnia zgodności z celami Strategii ZIT. IZ dokonuje ostatecznego sprawdzenia kwalifikowalności projektów do dofinansowania, zgodnie z art. 7 ust 5 rozporządzenia EFRR, chyba że porozumienie przewiduje inaczej. Techniczna organizacja naboru i pełna ocena projektów pod względem formalnym i merytorycznym może być dokonywana przez władze miejskie lub IZ, z udziałem w stosownych przypadkach ekspertów zewnętrznych, zgodnie z postanowieniami porozumienia.

Rysunek: Obszar realizacji ZIT wojewódzkiego

Źródło: Uchwała Nr 15/463/14 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z 8 kwietnia 2014 r.

A.2.2 Alokacja UE przeznaczona na ZIT wojewódzki

Oś priorytetowa	Działanie/ poddziałanie	Fundusz	Alokacja UE przeznaczona na ZIT (EUR)	Finansowanie ogółem (EUR)
3.Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna w regionie	Działanie 3.5 Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna w ramach ZIT / Poddziałanie 3.5.1 Efektywność energetyczna w sektorze publicznym i mieszkaniowym w ramach ZIT	EFRR	36 093 600	
3.Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna w regionie	Działanie 3.5 Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna w ramach / Poddziałanie 3.5.2 Zrównoważona mobilność miejska i promowanie strategii niskoemisyjnych w ramach ZIT	EFRR	54 756 706	
4.Region przyjazny środowisku	Działanie 4.6 Ochrona środowiska naturalnego i zasobów kulturowych na obszarze ZIT / Poddziałanie 4.6.1 Wsparcie gospodarki wodno-ściekowej w ramach ZIT	EFRR	8 400 000	
4.Region przyjazny środowisku	Działanie 4.6 Ochrona środowiska naturalnego i zasobów kulturowych na obszarze ZIT / Poddziałanie 4.6.2 Wsparcie ochrony zasobów kultury w ramach	EFRR	5 609 880	

	ZIT			
4.Region przyjazny środowisku	Działanie 4.6 Ochrona środowiska naturalnego i zasobów kulturowych na obszarze ZIT / Poddziałanie 4.6.3 Wsparcie ochrony zasobów przyrodniczych w ramach ZIT	EFRR	2 000 000	
6. Solidarne społeczeństwo i konkurencyjne kadry	Działanie 6.4 Rewitalizacja oraz inwestycje w infrastrukturę edukacyjną w ramach ZIT / Poddziałanie 6.4.1 Rewitalizacja obszarów miejskich i ich obszarów funkcjonalnych w ramach ZIT	EFRR	25 399 119	
6. Solidarne społeczeństwo i konkurencyjne kadry	Działanie 6.4 Rewitalizacja oraz inwestycje w infrastrukturę edukacyjną w ramach ZIT / Poddziałanie 6.4.2 Inwestycje w infrastrukturę przedszkolną w ramach ZIT	EFRR	4 062 182	
6. Solidarne społeczeństwo i konkurencyjne kadry	Działanie 6.4 Rewitalizacja oraz inwestycje w infrastrukturę edukacyjną w ramach ZIT / Poddziałanie 6.4.3 Inwestycje w infrastrukturę kształcenia zawodowego w ramach ZIT	EFRR	6 937 818	
8. Aktywni na rynku pracy	Działanie 8.4 Godzenie życia zawodowego i rodzinnego / Poddziałanie 8.4.3 Rozwój usług opieki nad dziećmi	EFS	1 400 000	

	w wieku do lat 3 w ramach ZIT			
9. Solidarne społeczeństwo	Działanie 9.1 Włączenie społeczne i rozwój usług opiekuńczych w ramach ZIT / Poddziałanie 9.1.1 Aktywne włączenie społeczne w ramach ZIT	EFS	5 260 000	
9. Solidarne społeczeństwo	Działanie 9.1 Włączenie społeczne i rozwój usług opiekuńczych w ramach ZIT / Poddziałanie 9.1.2 Rozwój usług opiekuńczych w ramach ZIT	EFS	2 633 413	
10. Innowacyjna edukacja	Działanie 10.1 Kształcenie ogólne i zawodowe w ramach ZIT / Poddziałanie 10.1.1 Wychowanie przedszkolne w ramach ZIT	EFS	2 500 000	
10. Innowacyjna edukacja	Działanie 10.1 Kształcenie ogólne i zawodowe w ramach ZIT / Poddziałanie 10.1.2 Kształcenie ogólne w ramach ZIT	EFS	5 900 000	
10. Innowacyjna edukacja	Działanie 10.1 Kształcenie ogólne i zawodowe w ramach ZIT / Poddziałanie 10.1.3 Kształcenie zawodowe w ramach ZIT	EFS	5 838 012	
RAZEM			166 790 730	
EFRR			143 259 305	
EFS			23 531 425	

A.3. Obszary wiejskie

A.3.1 Krótki opis zakresu i zasad funkcjonowania instrumentu terytorialnego

Umowa Partnerstwa 2014-2020 zawiera zobowiązanie Polski do szczególnego uwzględniania kilku istotnych typów obszarów realizacji polityk objętych EFSI (OSI o znaczeniu krajowym). Spośród wymienionych w Umowie Partnerstwa 2014-2020 obszarów strategicznej interwencji, w regionie kujawsko-pomorskim zidentyfikowano m.in. OSI obszary wiejskie, w szczególności o najniższym poziomie dostępu mieszkańców do dóbr i usług warunkujących możliwości rozwojowe. Instrumentem wykorzystanym do realizacji działań w danym OSI będzie w szczególności RLKS.

OSI w regionie

Obejmują podstawowe obszary koncentracji procesów rozwoju społeczno-gospodarczego regionu, tj. główne ośrodki miejskie wraz z ich zapleczem funkcjonalnym oraz **obszary, poza bezpośrednim zasięgiem oddziaływania tych ośrodków, które wymagają wzmocnienia potencjału rozwojowego**. OSI regionalne to również obszary problemowe, czyli terytoria cechujące się największą koncentracją negatywnych zjawisk, które wymagają interwencji.

W ramach poszczególnych PI stosowane będą preferencje dla projektów lub odbiorców pomocy z określonych typów obszarów funkcjonalnych. W szczególności będzie to OSI:

- **Obszary wiejskie** (określone w Strategii Rozwoju Województwa 2020 jako **ochrona rolniczej przestrzeni produkcyjnej**)

Wobec postępującej, wieloaspektowej degradacji obszarów wiejskich województwa kujawsko-pomorskiego pojawia się potrzeba podjęcia kompleksowych działań przeciwdziałających procesom degradacji związanym z kumulacją negatywnych zjawisk gospodarczych (np. niski poziom przedsiębiorczości, wysokie bezrobocie, niska jakość infrastruktury technicznej) i społecznych (np. niski dostęp do usług publicznych, depopulacja, ubóstwo, natężenie zjawisk patologicznych). Planowane do realizacji w ramach RPO WK-P 2014-2020 działania ukierunkowane będą na wyprowadzanie zdegradowanych obszarów wiejskich ze stanu kryzysowego, celem ograniczenia ubóstwa w regionie. Działania te prowadzić mają m.in. do poprawy jakości życia mieszkańców oraz ożywienia gospodarczego i społecznego zdegradowanych obszarów wiejskich.

Obszary wiejskie województwa kujawsko-pomorskiego należą do obszarów strategicznej interwencji o dużym zróżnicowaniu zarówno potencjałów rozwojowych, jak i problemów natury społecznej, gospodarczej i infrastrukturalnej. Jako jedną z podstawowych przyczyn złych perspektyw rozwojowych obszarów wiejskich można uznać niski poziom dostarczania usług publicznych decydujących o rozwoju (m.in. z zakresu ochrony zdrowia, edukacji, ochrony środowiska oraz opieki społecznej). Interwencja mająca na celu rozwój obszarów wiejskich będzie prowadzona w ramach różnych osi priorytetowych i jest szacowana dla całego Programu na kwotę ok. 608 mln EUR, tj. ok. 32% środków z UE.

Wsparcie przeznaczone na realizację przedsięwzięć wyłącznie na obszarach wiejskich, zarówno w wymiarze fizycznym, jaki społecznym – zostało zaprogramowane w ramach osi priorytetowej 7 Programu z przeznaczeniem na ożywienie społeczne i gospodarcze obszarów wiejskich, które uzupełnione zostaną środkami EFS z przeznaczeniem na odnowę społeczną (oś priorytetowa 11 Programu).

W ramach Programu w innych osiach priorytetowych przewidziano także preferencje dla przedsięwzięć koniecznych dla kompleksowej rewitalizacji zdegradowanych obszarów wiejskich oraz wzrost przedsiębiorczości zatrudnienia na tych obszarach.

Wydatki na obszary wiejskie będą monitorowane i sprawozdawane w raportach rocznych z uwzględnieniem - zgodnie z zakresem i logiką interwencji Programu - takich obszarów jak:

- rozwój przedsiębiorczości i lepsze wykorzystanie kapitału ludzkiego, w tym reorientacji zawodowej rolników
- rewitalizacja społeczna i infrastrukturalna
- infrastruktura wodno-kanalizacyjna i przeciwpowodziowa.

W celu kompleksowego i zintegrowanego podejścia do realizacji polityki terytorialnej na obszarach wiejskich konieczne będzie ściśle powiązanie wsparcia kierowanego w ramach RPO WK-P 2014-2020 ze wsparciem planowanym ze środków EFRROW w ramach PROW.

Wsparcie w ramach RPO WK-P 2014-2020 skierowane na instrument RLKS będzie wsparciem uzupełniającym do wsparcia udzielanego w ramach PROW.

A.3.2 Indykatoryna alokacja UE planowana na projekty realizowane na obszarach wiejskich lub projekty, których ostatecznymi odbiorcami są podmioty/osoby z obszarów wiejskich lub realizowana infrastruktura obejmuje obszary wiejskie

Oś priorytetowa	Działanie/ poddziałanie	Fundusz	Indykatoryna alokacja UE (EUR)	Metoda preferencji projektów z obszarów wiejskich
1 WZMOCNIENIE KONKURENCYJNOŚCI I INNOWACYJNOŚCI GOSPODARKI REGIONU	Działanie 1.2 Poddziałanie 1.2.1 Poddziałanie 1.2.2 Działanie 1.3 Poddziałanie 1.3.1 Poddziałanie 1.3.2 Działanie 1.4 Poddziałanie 1.4.1 Poddziałanie 1.4.2 Poddziałanie 1.4.3 Działanie 1.5 Poddziałanie 1.5.1 Poddziałanie 1.5.2 Poddziałanie 1.5.3 Działanie 1.6	EFRR	102 735 062	Kryteria wyboru projektów

	Poddziałanie 1.6.1 Poddziałanie 1.6.2			
2 CYFROWY REGION	Działanie 2.1 Działanie 2.2	EFRR	25 084 790	Kryteria wyboru projektów
3 EFEKTYWNOŚĆ ENERGETYCZNA I GOSPODARKA NISKOEMISYJNA W REGIONIE	Działanie 3.1 Działanie 3.2 Działanie 3.3 Działanie 3.4 Działanie 3.5 Poddziałanie 3.5.1 Poddziałanie 3.5.2	EFRR	90 112 005	Kryteria wyboru projektów
4 REGION PRZYJAZNY ŚRODOWISKU	Działanie 4.1 Poddziałanie 4.1.1 Poddziałanie 4.1.2 Działanie 4.2 Działanie 4.3 Działanie 4.4 Działanie 4.5 Działanie 4.6 Poddziałanie 4.6.1 Poddziałanie 4.6.2 Poddziałanie 4.6.3	EFRR	61 61 060 735	Kryteria wyboru projektów
5 SPÓJNOŚĆ WEWNĘTRZNA I DOSTĘPNOŚĆ ZEWNĘTRZNA REGIONU	Działanie 5.1 Działanie 5.3	EFRR	110 742 673	Kryteria wyboru projektów
6 SOLIDARNE SPOŁECZEŃSTWO I KONKURENCYJNE KADRY	Działanie 6.1 Poddziałanie 6.1.1 Poddziałanie 6.1.2 Działanie 6.2 Działanie 6.3 Poddziałanie 6.3.1 Poddziałanie 6.3.2 Działanie 6.4 Poddziałanie 6.4.1 Poddziałanie 6.4.2 Poddziałanie 6.4.3 Działanie 6.5	EFRR	56 166 729	Kryteria wyboru projektów
7 ROZWÓJ LOKALNY KIEROWANY PRZEZ SPOŁECZNOŚĆ	Działanie 7.1	EFRR	35 719 976	Kryteria wyboru projektów

8 AKTYWNI NA RYNKU PRACY	Działanie 8.1 Działanie 8.2 Poddziałanie 8.2.1 Poddziałanie 8.2.2 Działanie 8.3 Działanie 8.4 Poddziałanie 8.4.1 Poddziałanie 8.4.2 Poddziałanie 8.4.3 Działanie 8.5 Poddziałanie 8.5.1 Poddziałanie 8.5.2 Działanie 8.6 Poddziałanie 8.6.1 Poddziałanie 8.6.2	EFS	45 012 266	Kryteria wyboru projektów
9 SOLIDARNE SPOŁECZEŃSTWO	Działanie 9.1 Poddziałanie 9.1.1 Poddziałanie 9.1.2 Działanie 9.2 Poddziałanie 9.2.1 Poddziałanie 9.2.2 Działanie 9.3 Poddziałanie 9.3.1 Poddziałanie 9.3.2 Działanie 9.4 Poddziałanie 9.4.1 Poddziałanie 9.4.2	EFS	29 187 972	Kryteria wyboru projektów
10 INNOWACYJNA EDUKACJA	Działanie 10.1 Poddziałanie 10.1.1 Poddziałanie 10.1.2 Poddziałanie 10.1.3 Działanie 10.2 Poddziałanie 10.2.1 Poddziałanie 10.2.2 Poddziałanie 10.2.3 Działanie 10.3 Poddziałanie 10.3.1 Poddziałanie 10.3.2 Działanie 10.4 Poddziałanie 10.4.1 Poddziałanie 10.4.2	EFS	32 769 885	Kryteria wyboru projektów

11 ROZWÓJ LOKALNY KIEROWANY PRZEZ SPOŁECZNOŚĆ	Działanie 11.1	EFS	19 442 355	Kryteria wyboru projektów
Razem			608 034 448	
EFRR			481 621 970	
EFS			126 412 478	

B. Wymiar terytorialny - formy fakultatywne

B.1 RLKS

(należy zamieścić odwołanie do sekcji IV.1 PO)

B.2 Wsparcie przedsięwzięć z zakresu zrównoważonego rozwoju innych obszarów miejskich niż obszary funkcjonalne miast wojewódzkich (w tym ZIT, instrumenty spełniające kryteria art. 36 rozporządzenia 1303/2013 oraz art. 7 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1301/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i przepisów szczególnych dotyczących celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia” oraz w sprawie uchylenia rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 289), zwanego dalej „rozporządzeniem 1301/2013”)

B.2.1 Krótki opis zakresu i zasad funkcjonowania instrumentu terytorialnego

Rozwój lokalny kierowany przez społeczność (RLKS) jest oprócz ZIT jednym z instrumentów wspierających rozwój terytorialny w perspektywie finansowej 2014-2020. Pomimo zaprogramowania interwencji RLKS w CT 9, RLKS może obejmować zakres tematyczny innych CT.

Celem RLKS jest zmniejszenie poziomu ubóstwa i wykluczenia społecznego, zwiększenie potencjału gospodarczego oraz aktywności społecznej i zawodowej na obszarach problemowych objętych Lokalnymi Strategiami Rozwoju (LSR). Działania podejmowane w ramach RLKS z aktywizują lokalne społeczności w zakresie kreowania i podejmowania przez nie różnego rodzaju inicjatyw oddolnych i umożliwią podniesienie zdolności do budowania kapitału społecznego, który jest znaczącym czynnikiem w kontekście poprawy konkurencyjności obszarów, na których brakuje miejsc pracy, pogarszają się warunki życia i kumulują się inne problemy społeczne.

Rozwój lokalny kierowany jest przez LGD, składające się z osób reprezentujących lokalne interesy publiczne i prywatne interesy społeczno-gospodarcze, przy czym społeczeństwo obywatelskie i partnerzy z sektora prywatnego powinni posiadać co najmniej 50% udziału w procesach decyzyjnych, a żadna pojedyncza grupa interesów nie powinna posiadać więcej niż 49% głosów.

Ramy realizacji RLKS

W ramach Programu instrument RLKS będzie realizowany na obszarach wiejskich, jak i miejskich. Zgodnie

z ustaleniami zawartymi w Umowie Partnerstwa 2014-2020 instrument RLKS w regionie realizowany będzie w formule bezpośredniej, polegającej na możliwości realizacji wielofunduszowych LSR finansowanych w ramach RPO WK-P 2014-2020 oraz innych programów operacyjnych.

W Programie zaplanowano dwie odrębne osie priorytetowe dla wsparcia rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność (Oś priorytetowa 7, objęta finansowaniem EFRR oraz Oś priorytetowa 11, objęta finansowaniem EFS).

Wsparcie realizowane będzie na następujących obszarach:

- obszary wiejskie oraz miasta do 20 tys. mieszkańców pełniące rolę centrów społeczno-gospodarczych w danym regionie - na obszarach objętych LSR. Na tych obszarach realizowana będzie interwencja zarówno EFRR, jak i EFS.
- miasta powyżej 20 tys. mieszkańców. Realizowana będzie tu wyłącznie interwencja EFS.

Na każdym z obszarów wspierane będą również działania związane z tworzeniem struktur RLKS.

W celu kompleksowego i zintegrowanego podejścia do realizacji polityki terytorialnej na obszarach wiejskich konieczne będzie ścisłe powiązanie wsparcia kierowanego w ramach Programu ze wsparciem planowanym ze środków EFRROW w ramach PROW. Wsparcie w ramach RPO WK-P 2014-2020 skierowane na instrument RLKS będzie jednakże wsparciem uzupełniającym do wsparcia udzielanego w ramach PROW.

Głównym celem interwencji podejmowanych na obydwu obszarach będzie rozwój społeczny i gospodarczy tych obszarów, przynoszący trwałe zmiany. Służyć temu ma zwiększenie aktywności społeczno-zawodowej mieszkańców na obszarach objętych LSR poprzez realizację zintegrowanych oddolnych inicjatyw, zarówno wspólnych, jak i indywidualnych, korzystnych dla danego obszaru

Obowiązkiem każdej LGD jest stworzenie oraz realizacja zintegrowanej i wielosektorowej LSR dla danego obszaru, spójnej z poszczególnymi programami wszystkich zaangażowanych funduszy unijnych. Stanowi ona dokument, na podstawie którego zainteresowani mogą ubiegać się o wsparcie na realizację projektów. Wybór projektów oraz ustalanie kwoty wsparcia należy do LGD i odbywa się w drodze głosowania, przy czym co najmniej 50% głosów musi pochodzić od partnerów spoza sektora publicznego.

W przypadku LGD na obszarach wiejskich i rybackich liczba ludności objęta LSR powinna wynosić minimum 30 tys. a maksimum 150 tys. mieszkańców, a obszar realizacji LSR musi obejmować co najmniej dwie gminy. W przypadku LGD na obszarach miejskich liczba ludności objęta LSR powinna wynosić ponad 20 tys. mieszkańców, niezależnie od tego, czy dotyczy całego miasta, dzielnicy lub grupy dzielnic. Obszar objęty LSR musi mieć wystarczająco duży potencjał absorpcji środków przy jednoczesnym zachowaniu swojego lokalnego charakteru.

Sposób wyboru projektów

W ramach instrumentu RLKS stosowany będzie konkursowy tryb wyboru projektów. Dostępne będą tu trzy formuły realizacji projektów wskazane w Umowie Partnerstwa 2014-2020:

- projekty konkursowe,

- projekty grantowe,
- projekty własne LGD, w których beneficjentem jest LGD.

Projekty realizowane w ramach RLKS muszą umożliwiać osiągnięcie celów i wskaźników przyjętych w RPO WK-P 2014-2020. Pomimo możliwej wielofunduszowej LSR, projekty realizowane w jej ramach muszą mieć zawsze charakter jednofunduszowy.

Zgodnie z regulacjami zawartymi w CPR koszty wsparcia RLKS, oprócz projektów realizowanych w ramach LSR, obejmują:

- koszty wsparcia przygotowawczego,
- koszty bieżącej działalności związanej z realizacją strategii oraz działania animacyjne dotyczące LSR.

W finansowanie kosztów przygotowawczych oraz kosztów bieżących i animacji nie będzie zaangażowany EFRR.

Zadania i rola LGD

Zakres delegacji zadań przez IZ na poziom lokalny będzie zgodny z art. 34 ust.3 CPR.

Administracja i koordynacja wdrażania RLKS

Podstawową rolę koordynacyjną w zakresie wdrażania RLKS na obszarze województwa pełnić będzie Zarząd Województwa, pełniący funkcję IZ oraz instytucji pośredniczącej PROW i PO RYBY. Umożliwi to stworzenie wspólnych zasad wdrożeniowych dla wszystkich Programów.

Zostanie utworzony komitet wybierający, którego zadaniem będzie wybór LSR proponowanych do realizacji przez poszczególne LGD oraz pełnienie funkcji koordynacyjnej dla wdrażania RLKS w regionie. W skład komitetu wejdą przedstawiciele Zarządu Województwa oraz społeczeństwa obywatelskiego. Do składu mogą wejść także przedstawiciele ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego oraz ministra właściwego do spraw rolnictwa, rozwoju wsi i rybołówstwa.

W celu zapewnienia efektywności i monitoringu wydatkowania środków podczas realizacji LSR stworzony zostanie mechanizm warunkowości polegający na obejmowaniu dofinansowaniem kolejnych projektów w ramach LSR w zależności od zakładanych rezultatów (tzw. kamieni milowych) określonych w LSR oraz poprawności i efektywności wydatkowania środków. W przypadku negatywnej oceny przeznaczony na realizację LSR budżet zostanie zmniejszony, a środki przydzielone LGD najlepiej realizującym LSR lub na inne instrumenty.

B.2.2 Alokacja i wkład krajowy

Oś priorytetowa	Działanie/ poddziałanie	Fundusz	Alokacja UE (EUR)	Szacunkowy wkład krajowy (EUR)		Finansowanie ogółem (EUR)
				publiczny	prywatny	
7. Rozwój lokalny kierowany	Działanie 7.1 Rozwój lokalny kierowany przez	EFRR	35 719 976	1 597 999	282 000	37 599 975

przez społeczność	społeczność					
11. Rozwój lokalny kierowany przez społeczność	Działanie 11.1 Włączenie społeczne na obszarach objętych LSR	EFS	32 081 712	1 435 235	253 277	33 770 224

V. Wykaz najważniejszych dokumentów służących realizacji Programu Operacyjnego

1. Wykaz rozporządzeń krajowych i UE oraz krajowych ustaw:

- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, s. 320 z późn. zm.);
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1301/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i przepisów szczególnych dotyczących celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia” oraz w sprawie uchylenia rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, s. 289-302);
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1304/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1081/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, s. 470-486 z późn. zm.);
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 966/2012 z dnia 25 października 2012 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002 (Dz. Urz. UE L 298 z 26.10.2012, s.1 z późn. zm.);
- Rozporządzenie delegowane KE (UE) nr 480/2014 z dnia 3 marca 2014 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego (Dz. Urz. UE L 138 z 13.5.2014, s. 5-44 z późn. zm.);
- Rozporządzenie delegowane KE (UE) nr 240/2014 z dnia 7 stycznia 2014 r. w sprawie europejskiego kodeksu postępowania w zakresie partnerstwa w ramach europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych (Dz. Urz. UE L 74 z 14.3.2014, s. 1-7);
- Rozporządzenie wykonawcze KE nr 184/2014 z dnia 25 lutego 2014 ustanawiające, zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 ustanawiającym wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającym przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego, warunki mające zastosowanie do systemu elektronicznej wymiany danych między państwami członkowskimi

a Komisją oraz przyjmujące, zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1299/2013 w sprawie przepisów szczegółowych dotyczących wsparcia z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach celu „Europejska współpraca terytorialna”, klasyfikację kategorii interwencji dla wsparcia z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach celu „Europejska współpraca terytorialna” (Dz. Urz. UE L 57 z 27.2.2014, s. 7-20);

- Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 215/2014 z dnia 7 marca 2014 r. ustanawiające zasady wykonania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego w zakresie metod wsparcia w odniesieniu do zmian klimatu, określania celów pośrednich i końcowych na potrzeby ram wykonania oraz klasyfikacji kategorii interwencji w odniesieniu do europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych (Dz. Urz. UE L 69 z 8.3.2014, s. 65-84 z późn. zm.);
- Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 288/2014 z dnia 25 lutego 2014 r. ustanawiające zasady, zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1303/2013 Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającym wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającym przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego, w odniesieniu do wzoru dla programów operacyjnych w ramach celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia” oraz zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1299/2013 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie przepisów szczegółowych dotyczących wsparcia z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach celu „Europejska współpraca terytorialna” w odniesieniu do wzoru dla programów EWT w ramach celu „Europejska współpraca terytorialna” (Dz. Urz. UE L 87 z 22.3.2014, s. 1-48);
- Rozporządzenie wykonawcze KE nr 1011/2014 z dnia 22 września 2014 r. ustanawiające szczegółowe przepisy wykonawcze do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 w odniesieniu do wzorów służących do przekazywania Komisji określonych informacji oraz szczegółowe przepisy dotyczące wymiany informacji między beneficjentami a instytucjami zarządzającymi, certyfikującymi, audytowymi i pośredniczącymi (Dz. Urz. UE L 286 z 30.9.2014, s. 1);
- Rozporządzenie wykonawcze KE nr 207/2015 z dnia 20 stycznia 2015 r. ustanawiające szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 w odniesieniu do wzoru sprawozdania z postępów, formatu dokumentu służącego przekazywaniu informacji na temat dużych projektów, wzorów wspólnego planu działania, sprawozdań z wdrażania w ramach celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia”, deklaracji zarządczej, strategii audytu, opinii audytowej i rocznego sprawozdania z kontroli oraz metodyki przeprowadzania analizy kosztów i korzyści, a także zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1299/2013 w odniesieniu do wzoru

sprawozdań z wdrażania w ramach celu „Europejska współpraca terytorialna” (Dz. Urz. UE L 38 z 13.2.2015, s. 1 z późn. zm.);

- Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 964/2014 z dnia 11 września 2014 r. ustanawiające zasady stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 w odniesieniu do standardowych warunków dotyczących instrumentów finansowych (Dz. Urz. UE L 271 z 12.9.2014, s. 16-44 z późn. zm.);
- Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 821/2014 z dnia 28 lipca 2014 r. ustanawiające zasady stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 w zakresie szczegółowych uregulowań dotyczących transferu wkładów z programów i zarządzania nimi, przekazywania sprawozdań z wdrażania instrumentów finansowych, charakterystyki technicznej działań informacyjnych i komunikacyjnych w odniesieniu do operacji oraz systemu rejestracji i przechowywania danych (Dz. Urz. UE L 223 z 29.7.2014, s. 7-18);
- Decyzja wykonawcza KE z 18 lutego 2014 nr 2014/99/EU ustanawiająca wykaz regionów kwalifikujących się do finansowania z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego oraz państw członkowskich kwalifikujących się do finansowania z Funduszu Spójności (Dz. Urz. UE L 50 z 20.2.2014, s. 22-34 z późn. zm.);
- Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.6.2014, s. 1-78 z późn. zm.) dalej: rozporządzenie KE nr 651/2014;
- Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 28 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013, s. 1-8) dalej: rozporządzenie KE nr 1407/2013;
- Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. 2017 poz. 1376 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz. U. 2017 poz. 1460 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz. U. 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. 2017 r. poz.1579 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. 2018 poz. 395 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. 2018 poz. 913 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz. U. 2017 poz. 1148 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów (Dz. U 2018 poz. 966);
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2018 poz. 799 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. 2017 poz. 1065 z późn. zm.);

- Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz. U. 2018 poz. 511 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. 2018 poz. 450 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (t.j. Dz. U. 2016 poz. 1828 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2017 poz. 1769 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. 2017 poz. 882 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. 2017 poz. 2198 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2018 poz. 996 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników (Dz. U. 2016 poz. 1474 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (Dz. U. 2018 poz. 917 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. 2017 poz. 2168 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. 2016 poz. 1764 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki (Dz. U. 2018 poz. 87);
- Ustawa z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych (t. j. Dz. U. 2018 poz. 736);
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 2014 r. w sprawie ustalenia mapy pomocy regionalnej na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 878);
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy *de minimis* w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 488);
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 12 kwietnia 2012 r. w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych (t.j. Dz. U. 2017 poz. 2247);
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 stycznia 2012 roku w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych (t.j. Dz. U. 2014 poz. 622);
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 2 lipca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy *de minimis* oraz pomocy publicznej w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 1073);
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r., w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki oraz ich usytuowanie (Dz. U. 2015 poz.1422 z późn. zm.).

2. Wykaz wytycznych UE:

Wytyczne UE znajdują się na stronie internetowej

http://ec.europa.eu/regional_policy/index.cfm/en/information/legislation/guidance/

3. Wykaz krajowych wytycznych ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego¹⁵⁶:

- Wytyczne w zakresie warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji Europejskiej w ramach programów operacyjnych na lata 2014-2020;
- Wytyczne w zakresie realizacji zasady partnerstwa na lata 2014 – 2020;
- Wytyczne w zakresie zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych, w tym projektów generujących dochód i projektów hybrydowych na lata 2014-2020;
- Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020;
- Wytyczne w zakresie warunków gromadzenia i przekazywania danych w postaci elektronicznej na lata 2014-2020;
- Wytyczne w zakresie wykorzystania środków pomocy technicznej na lata 2014-2020;
- Wytyczne w zakresie informacji i promocji programów operacyjnych polityki spójności na lata 2014-2020;
- Wytyczne w zakresie procesu desygnacji na lata 2014-2020;
- Wytyczne w zakresie szczegółowego opisu osi priorytetowych krajowych i regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020;
- Wytyczne w zakresie trybów wyboru projektów na lata 2014-2020;
- Wytyczne w zakresie komitetów monitorujących na lata 2014-2020;
- Wytyczne w zakresie kontroli realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020;
- Wytyczne w zakresie ewaluacji polityki spójności na lata 2014-2020;
- Wytyczne w zakresie sprawozdawczości na lata 2014-2020;
- Wytyczne w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020;
- Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020;
- Wytyczne w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze rynku pracy na lata 2014-2020;

---

¹⁵⁶ W rozumieniu art. 5 Ustawy.

- Wytyczne w zakresie realizacji projektów finansowanych ze środków Funduszu Pracy w ramach programów operacyjnych współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020;
- Wytyczne w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze przystosowania przedsiębiorstw i pracowników do zmian na lata 2014-2020;
- Wytyczne w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020;
- Wytyczne w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020;
- Wytyczne w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020;
- Wytyczne w zakresie sposobu korygowania i odzyskiwania nieprawidłowych wydatków oraz raportowania nieprawidłowości w ramach programów operacyjnych polityki spójności na lata 2014-2020;
- Wytyczne w zakresie reguł dofinansowania z programów operacyjnych podmiotów realizujących obowiązek świadczenia usług w ogólnym interesie gospodarczym w ramach zadań własnych samorządu gminy w gospodarce odpadami komunalnymi;
- Wytyczne w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze zdrowia na lata 2014-2020.

4. Indykatywny wykaz dokumentów towarzyszących realizacji projektu (dla beneficjentów):

- Wniosek o dofinansowanie projektu w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020;
- Instrukcja wypełniania wniosku o dofinansowanie projektu w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020;
- Wzór umowy o dofinansowanie projektu w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020;
- Wniosek beneficjenta o płatność w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020;
- Instrukcja wypełniania wniosku beneficjenta o płatność w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020.

5. Inne dokumenty ustalone przez Instytucję Zarządzającą RPO WK-P według specyfikacji RPO WK-P na lata 2014-2020:

- Umowa Partnerstwa – Programowanie perspektywy finansowej UE 2014-2020 (MliR, 23 październik 2017)¹⁵⁷;
- Policy paper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020 – Krajowe Ramy Strategiczne, Warszawa, lipiec 2015¹⁵⁸;
- Strategia komunikacji polityki spójności na lata 2014-2020 (MliR, 30 czerwca 2015)¹⁵⁹;
- Strategia komunikacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 (Toruń, 2016 r.);
- Zasady realizacji instrumentu Rozwój lokalny kierowany przez społeczność w Polsce (MIR, kwiecień 2014 r.)¹⁶⁰;
- *Poradnik dla lokalnych grup działania w zakresie opracowania lokalnych strategii rozwoju na lata 2014-2020*. Wydanie II uzupełnione i zaktualizowane, Warszawa 2015¹⁶¹;
- *Zrównoważona intermodalna mobilność miejska (PI 4e). Postanowienia Umowy Partnerstwa. Dokument wykonawczy*¹⁶².

---

¹⁵⁷ <https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/dokumenty/umowa-partnerstwa/>

¹⁵⁸ http://www.zdrowie.gov.pl/aktualnosc-34-2357-Krajowe_ramy_strategiczne_Policy_paper_dla_ochrony_zdrowia_na_lata_2014_2020.html

¹⁵⁹ <https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/dokumenty/strategia-komunikacji-polityki-spojnosci-na-lata-2014-2020/>

¹⁶⁰ <https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/dokumenty/zasady-realizacji-instrumentu-rozwoj-lokalny-kierowany-przez-spolalnosc-w-polsce/>

¹⁶¹ <http://www.minrol.gov.pl/Wsparcie-rolnictwa-i-rybolowstwa/PROW-2014-2020/Rozwoj-Lokalny-Kierowany-przez-Spolalnosc-RLKS>

¹⁶² Dokument dostępny na stronie internetowej IZ RPO WK-P.

VI. Słowniczek

Aspekt środowiskowy	Składnik działalności produktów lub usług organizacji, który wpływa lub może wpływać na środowisko.
Badania podstawowe	Oznaczają prace eksperymentalne lub teoretyczne podejmowane przede wszystkim w celu zdobycia nowej wiedzy o podstawach zjawisk i obserwowalnych faktów bez nastawienia na bezpośrednie zastosowanie komercyjne.
Badania przemysłowe	Oznaczają badania planowane lub badania krytyczne mające na celu zdobycie nowej wiedzy oraz umiejętności celem opracowania nowych produktów, procesów lub usług, lub też wprowadzenia znaczących ulepszeń do istniejących produktów, procesów lub usług. Uwzględniają one tworzenie elementów składowych systemów złożonych i mogą obejmować budowę prototypów w środowisku laboratoryjnym lub środowisku interfejsu symulującego istniejące systemy, a także linii pilotażowych, kiedy są one konieczne do badań przemysłowych, a zwłaszcza uzyskania dowodu w przypadku technologii generycznych.
Badania stosowane	Oznaczają badania przemysłowe, eksperymentalne prace rozwojowe lub ich dowolne połączenia.
Baza Usług Rozwojowych (BUR) [dawniej Rejestr Usług Rozwojowych (RUR)]	Internetowa baza usług rozwojowych, obejmująca rejestr podmiotów zapewniających świadczenie usług rozwojowych należytej jakości współfinansowanych ze środków publicznych, prowadzona w formie systemu teleinformatycznego przez Administratora BUR. BUR umożliwia w szczególności obsługę następujących procesów: <ul style="list-style-type: none"> – publikację ofert usług rozwojowych przez podmioty świadczące usługi rozwojowe wraz z danymi identyfikującymi te podmioty, – dokonywanie zapisów na poszczególne usługi rozwojowe, – zamieszczanie ogłoszeń o zapotrzebowaniu na usługi rozwojowe, – dokonywanie oceny usług rozwojowych zgodnie z Systemem Oceny Usług Rozwojowych, – zapoznanie się z wynikiem ocen usług rozwojowych dokonanych przez pozostałych uczestników usług.
Biopaliwa pierwszej generacji (konwencjonalne)	Paliwa ciekłe wytwarzane głównie z surowców roślinnych wykorzystywanych na cele żywnościowe (biodiesel, bioalkohole, czyste oleje roślinne) oraz biogaz powstały z zawilgoconego biogazu składowiskowego lub rolniczego.
Biopaliwa drugiej generacji (ulepszone)	Paliwa wytwarzane z biomasy i surowców nie wykorzystywanych na cele żywnościowe.
Biopaliwa trzeciej generacji	Paliwa wytwarzane z biomasy zmodyfikowanej na etapie uprawy przy pomocy molekularnych technik biologicznych oraz produkowane z glonów i innych mikroorganizmów.
Biura typu <i>coworking space</i>	Infrastruktura umożliwiająca przedsiębiorcom dostęp do profesjonalnie wyposażonych miejsc pracy, tworząca warunki dla intensyfikacji kontaktów, nawiązywania współpracy, budowy profesjonalnego wizerunku.
Budynek użyteczności publicznej (budynek publiczny)	Budynek przeznaczony na potrzeby administracji publicznej, wymiaru sprawiedliwości, kultury, kultu religijnego, oświaty, szkolnictwa wyższego, nauki, wychowania, opieki zdrowotnej, społecznej lub socjalnej, sportu oraz prowadzenia pozostałych zadań

	własnych samorządu terytorialnego z wyłączeniem obiektów przeznaczonych na cele mieszkalne np.: akademiki, internaty, bursy, domy zakonne, domy nauczycielskie.
Centrum logistyczne	Wyspecjalizowana struktura gospodarcza grupująca na zwartym obszarze duży zbiór podmiotów specjalizujących się w organizacji i fizycznym przepływie mas towarowych. Ma charakter publiczny. Stanowi punkt styku popytu i podaży usług logistycznych i transportowych. Centrum logistyczne jest zlokalizowane na skrzyżowaniu ważnych (międzynarodowych) arterii transportowych i stanowi punktowy element infrastruktury logistycznej o wysokim stopniu złożoności technicznej i organizacyjnej. Wyposażone jest w takie elementy jak: intermodalny węzeł transportowy, nowoczesne powierzchnie magazynowe, platformy przeładunkowe, nowoczesne obiekty biurowe, posterunek celny, system zaopatrzenia środków transportu w paliwo i energię, punkt technicznej obsługi i napraw środków transportu, infrastrukturę informatyczną, bank, placówkę poczty, biura ubezpieczycieli, obiekty hotelowo-gastronomiczne i inne. (def. Słownik pojęć strategii rozwoju transportu do 2020 roku, Ministerstwo Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej).
Działalność badawczo-rozwojowa	Działalność twórczą obejmującą badania naukowe lub prace rozwojowe, podejmowaną w sposób systematyczny w celu zwiększenia zasobów wiedzy oraz wykorzystania zasobów wiedzy do tworzenia nowych zastosowań.
Dzieci w wieku przedszkolnym	W rozumieniu art. 31 ust. 1 (z uwzględnieniem ust. 2 oraz 3) ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 poz. 59 z późn. zm.).
Duże przedsiębiorstwo	Przedsiębiorstwo, które nie spełnia odpowiednich pułapów zatrudnienia oraz pułapów finansowych określonych w załączniku I do rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.6.2014, str. 1, z późn. zm.).
Ekoinnowacja	Innowacja w dowolnej postaci, których wynikiem lub celem jest znaczący i widoczny postęp w kierunku osiągnięcia zrównoważonego rozwoju poprzez zmniejszenie negatywnego wpływu na środowisko, zwiększenie odporności na obciążenia środowiskowe lub osiągnięcie efektywniejszego i bardziej odpowiedzialnego korzystania z zasobów naturalnych.
Ek zarządanie	Oznacza wdrożenie w przedsiębiorstwie systemu zarządzania środowiskowego tj. systemu zarządzania, który obejmuje strukturę organizacyjną, czynności planowania, zakres odpowiedzialności, praktyki, procedury i zasoby służące rozwijaniu, wdrażaniu, osiąganiu, przeglądowi i utrzymaniu polityki środowiskowej oraz zarządzaniu aspektami środowiskowymi.
Eksperymentalne prace rozwojowe	Oznaczają zdobywanie, łączenie, kształtowanie i wykorzystywanie dostępnej aktualnie wiedzy i umiejętności z dziedziny nauki, technologii i biznesu oraz innej stosownej wiedzy i umiejętności w celu opracowywania nowych lub ulepszonych produktów, procesów lub usług. Mogą one także obejmować na przykład czynności mające na celu pojęciowe definiowanie, planowanie oraz dokumentowanie nowych produktów, procesów i usług. Eksperymentalne prace rozwojowe mogą obejmować opracowanie prototypów, demonstracje, opracowanie projektów pilotażowych, testowanie i walidację nowych lub ulepszonych produktów, procesów lub usług w otoczeniu stanowiącym model warunków

	rzeczywistego funkcjonowania, których głównym celem jest dalsze udoskonalenie techniczne produktów, procesów lub usług, których ostateczny kształt zasadniczo nie jest jeszcze określony. Mogą obejmować opracowanie prototypów i projektów pilotażowych, które można wykorzystać do celów komercyjnych, w przypadku gdy prototyp lub projekt pilotażowy z konieczności jest produktem końcowym do wykorzystania do celów komercyjnych, a jego produkcja jest zbyt kosztowna, aby służył on jedynie do demonstracji i walidacji. Eksperymentalne prace rozwojowe nie obejmują rutynowych i okresowych zmian wprowadzanych do istniejących produktów, linii produkcyjnych, procesów wytwórczych, usług oraz innych operacji w toku, nawet jeśli takie zmiany mają charakter ulepszeń.
Fab lab	To niedużej wielkości warsztat, umożliwiający użytkownikom korzystanie z dostępnych narzędzi (w dużej mierze nowoczesnych i sterowanych komputerowo), często potrzebnych do wytworzenia produktu, którego nie można włączyć w proces masowej produkcji.
Fundusz Funduszy	Fundusz utworzony w celu zapewniania wsparcia w postaci środków z programu lub programów dla kilku instrumentów finansowych Definicja zgodna z art. 2 pkt 27 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1303/2013.
Grantobiorca	Podmiot publiczny albo prywatny, inny niż beneficjent projektu grantowego, wybrany w drodze otwartego naboru ogłoszonego przez beneficjenta projektu grantowego w ramach realizacji projektu grantowego.
Imigranci	Osoby nieposiadające polskiego obywatelstwa, przybyłe lub zamierzające przybyć do Polski w celu osiedlenia się (zamieszkania na stałe) lub na pobyt czasowy i zamierzający wykonywać lub wykonujący pracę na terytorium Polski.
Informacje sektora publicznego	Przez informacje sektora publicznego należy rozumieć: <ul style="list-style-type: none"> • informację publiczną w rozumieniu ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej, • informację sektora publicznego w rozumieniu dyrektywy 2003/98/WE z dnia 17 listopada 2003 r. w sprawie ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego (w brzmieniu zmienionym przez dyrektywę 2013/37/UE zmieniającą dyrektywę 2003/98/WE z dnia 17 listopada 2003 r. w sprawie ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego), • zasoby audiowizualne, pod warunkiem ich udostępniania do ponownego wykorzystywania, • zasoby archiwalne, pod warunkiem ich udostępnienia do ponownego wykorzystania, • zasoby kultury, pod warunkiem ich udostępnienia do ponownego wykorzystania, • zasoby nauki, pod warunkiem ich udostępniania do ponownego wykorzystywania.
Infrastruktura badawcza	Obiekty, zasoby i powiązane z nimi usługi, które są wykorzystywane przez środowisko naukowe do prowadzenia badań naukowych w swoich dziedzinach, i obejmuje wyposażenie naukowe lub zestaw przyrządów, zasoby oparte na wiedzy, takie jak zbiory, archiwa lub uporządkowane informacje naukowe, infrastrukturę opartą na technologiach informacyjno-komunikacyjnych, taką jak sieć, infrastrukturę komputerową,

	oprogramowania i infrastrukturę łączności lub wszelki inny podmiot o wyjątkowym charakterze niezbędny do prowadzenia badań naukowych. Takie różne rodzaje infrastruktury badawczej mogą być zlokalizowane w jednej placówce lub „rozproszone” (zorganizowana sieć zasobów) zgodnie z art. 2 lit. a) rozporządzenia Rady (WE) nr 723/2009 z dnia 25 czerwca 2009 r. w sprawie wspólnotowych ram prawnych konsorcjum na rzecz europejskiej infrastruktury badawczej.
Infrastruktura informatyczna	Całokształt rozwiązań sprzętowo-programowych (np. sprzęt komputerowy i dołączony do niego sprzęt audiowizualny, oprogramowania) i organizacyjnych stanowiących podstawę wdrożenia i eksploatacji zaawansowanych merytorycznie i technologicznie systemów informatycznych.
Infrastruktura biznesowa typu living labs	Infrastruktura stanowiąca instrument wdrażania podejścia popytowego do innowacyjności, tworząca warunki do współpracy różnych podmiotów np. producentów z użytkownikami. W ramach takiej infrastruktury powstaje środowisko, w którym innowacje powstają przy pomocy procesów testowania i eksperymentowania jako efekt wspólnej pracy obu stron.
Innowacja	<p>Wdrożenie nowego lub istotnie ulepszanego produktu (wyrobu lub usługi) lub procesu, nowej metody organizacyjnej lub nowej metody marketingowej w praktyce gospodarczej, organizacji miejsca pracy lub stosunkach z otoczeniem. Produkty, procesy oraz metody organizacyjne i marketingowe nie muszą być nowością dla rynku na którym operuje przedsiębiorstwo, ale muszą być nowością przynajmniej dla samego przedsiębiorstwa. Produkty, procesy i metody nie muszą być opracowane przez samo przedsiębiorstwo, mogą być opracowane przez inne przedsiębiorstwo bądź przez jednostkę o innym charakterze (np. jednostkę naukową, instytucję otoczenia biznesu).</p> <p>Definicja oparta na Podręczniku Oslo – Zasady gromadzenia i interpretacji danych dotyczących innowacji. Pomiar działalności naukowej i technicznej (wydanie 3).</p>
Innowacja produktowa (w obrębie produktu) –	<p>To wprowadzenie wyrobu lub usługi, które są nowe lub znacząco udoskonalone w zakresie swoich cech lub zastosowań. Zalicza się tu znaczące udoskonalenia pod względem specyfikacji technicznych, komponentów i materiałów, wbudowanego oprogramowania, łatwości obsługi lub innych cech funkcjonalnych.</p> <p>Definicja oparta na Podręczniku Oslo – Zasady gromadzenia i interpretacji danych dotyczących innowacji. Pomiar działalności naukowej i technicznej (wydanie 3).</p>
Innowacja procesowa	<p>Wdrożenie nowej lub znacznie udoskalonej metody produkcji lub dostarczania towarów i usług. Do tej kategorii zalicza się znaczące zmiany w zakresie technologii, urządzeń oraz/lub oprogramowani.</p> <p>Definicja oparta na rozporządzeniu Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.6.2014, str. 1, z późn. zm.).</p>
Innowacja organizacyjna	Wprowadzenie nowej metody organizacyjnej do praktyk prowadzenia działalności przedsiębiorstwa, organizacji pracy lub relacji z podmiotami zewnętrznymi.

	Definicja oparta na rozporządzeniu Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.6.2014, str. 1, z późn. zm.).
Innowacja marketingowa	<p>Wdrożenie nowej metody marketingowej wiążącej się ze znaczącymi zmianami w projekcie/konstrukcji produktu lub w opakowaniu, dystrybucji, promocji lub strategii cenowej.</p> <p>Definicja oparta na Podręczniku Oslo – Zasady gromadzenia i interpretacji danych dotyczących innowacji. Pomiar działalności naukowej i technicznej (wydanie 3).</p>
Instruktor praktycznej nauki zawodu	Instruktor praktycznej nauki zawodu, o którym mowa w § 10 ust. 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie praktycznej nauki zawodu (Dz. U. poz. 1626) oraz w § 10 ust. 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 24 sierpnia 2017 r. w sprawie praktycznej nauki zawodu (Dz. U. poz. 1644).
Instrument finansowy	<p>Unijne środki wsparcia finansowego przekazywane z budżetu na zasadzie komplementarności w celu osiągnięcia określonego celu lub określonych celów polityki Unii. Instrumenty takie mogą przybierać formę inwestycji kapitałowych lub quasi-kapitałowych, pożyczek lub gwarancji lub innych instrumentów opartych na podziale ryzyka, a w stosownych przypadkach mogą być łączone z dotacjami.</p> <p>Definicja zgodna z art. 2 lit. p rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, EURATOM) nr 966/2012.</p>
Instrument kapitałowy	<p>Instrument finansowy zapewniający wsparcie w postaci inwestycji kapitałowych. Inwestycje kapitałowe oznaczają wniesienie do przedsiębiorstwa kapitałowu zainwestowanego pośrednio lub bezpośrednio, w zamian za całkowite lub częściowe udziały w strukturze własności tego przedsiębiorstwa, przy czym inwestor może sprawować pewną kontrolę nad zarządzaniem przedsiębiorstwem oraz może mieć udział w zyskach przedsiębiorstwa.</p> <p>Definicja oparta na art. 2 lit m rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, EURATOM) nr 966/2012.</p>
Instytucja Otoczenia Biznesu	Przez Instytucję Otoczenia Biznesu należy rozumieć każdy podmiot bez względu na formę prawną, prowadzący działalność na rzecz rozwoju przedsiębiorczości i innowacyjności, niedziałający dla zysku lub przeznaczający zysk na cele statutowe zgodnie z zapisami w statucie lub innym równoważnym dokumencie założycielskim, posiadający bazę materialną, techniczną i zasoby ludzkie oraz kompetencyjne niezbędne do świadczenia usług na rzecz sektora MŚP.
Instytucja Zarządzająca (IZ)	Instytucja, o której mowa w art. 125 rozporządzenia ogólnego.
Inteligentny system zarządzania oświetleniem ulicznym	System pozwalający na inteligentne zarządzanie oraz sterowanie siecią oświetlenia ulicznego. Główną cechą systemu jest możliwość automatycznej zmiany parametrów oświetlenia w celu optymalizacji funkcjonowania oświetlenia pod kątem obniżenia kosztów jego funkcjonowania, w tym oszczędności energii.
Ośrodek Badawczy	Jednostki naukowe lub badawcze prowadzące w sposób ciągły badania naukowe lub prace rozwojowe:

	<p>a) podstawowe jednostki organizacyjne uczelni w rozumieniu statutów tych uczelni,</p> <p>b) jednostki naukowe Polskiej Akademii Nauk w rozumieniu ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk (Dz. U. Nr 96, poz. 619, z późn. zm.),</p> <p>c) instytuty badawcze w rozumieniu ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych (Dz. U. Nr 96, poz. 618, z późn. zm.)</p> <p>d) międzynarodowe instytuty naukowe utworzone na podstawie odrębnych przepisów, działające na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,</p> <p>e) Polską Akademię Umiejętności,</p> <p>f) inne jednostki organizacyjne niewymienione w lit. a-e, posiadające siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, będące organizacjami prowadzącymi badania i upowszechniającymi wiedzę w rozumieniu art. 2 pkt 83 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.6.2014, str. 1, z późn. zm.).</p> <p>Definicja zgodna z art. 2 pkt 9 Ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki (Dz. U. 2014 poz. 1620 z późn. zm.).</p>
Kapitał dłużny	Rodzaj finansowania zakładający udostępnienie odbiorcy wsparcia uzgodnionej kwoty w uzgodnionym czasie, którą odbiorca wsparcia winien spłacić udostępniającemu wsparcie w uzgodnionym czasie.
Kapitał zaangażowany	Instrument kapitałowy w ramach którego kapitał inwestowany jest w momencie rozpoczęcia działalności przedsiębiorstwa. Jest on przeznaczany na wydatki związane z rozwojem przedsiębiorstwa w początkowym etapie jego istnienia, kiedy ponoszone są nakłady inwestycyjne, a firma nie generuje jeszcze odpowiedniej wysokości przychodów.
Kompetencje kluczowe i umiejętności uniwersalne niezbędne na rynku pracy	Umiejętności matematyczno-przyrodnicze, umiejętności posługiwania się językami obcymi (w tym język polski dla cudzoziemców i osób powracających do Polski i ich rodzin), TIK, umiejętności rozumienia (<i>ang. literacy</i>), kreatywność, innowacyjność, przedsiębiorczość, krytyczne myślenie, rozwiązywanie problemów, umiejętność uczenia się, umiejętność pracy zespołowej w kontekście środowiska pracy.
Kompleksowa modernizacja energetyczna (głęboka modernizacja energetyczna)	Modernizacja energetyczna budynku, rozumiana jako kompleksowe przedsięwzięcie termomodernizacyjne, zgodnie z art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów (Dz. U. z 2017 r., poz. 130 z późn. zm.), w wyniku którego zostaną zmniejszone wartości wskaźników rocznego zapotrzebowania na: energię użytkową, energię końcową oraz nieodnawialną energię pierwotną. W przypadku ulepszenia polegającego na poprawie izolacyjności cieplnej przegród, powinny być spełnione - już w momencie realizacji projektu - minimalne wymagania dotyczące oszczędności energii i izolacyjności cieplnej określone w przepisach techniczno-budowlanych. Przez przepisy techniczno-budowlane rozumie się rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1422 z późn. zm.).
Konsorcjum naukowe	Grupa jednostek organizacyjnych, w której skład wchodzi co najmniej jedna jednostka naukowa oraz co najmniej jeden przedsiębiorca, albo co najmniej dwie jednostki naukowe, podejmującą na podstawie umowy wspólne przedsięwzięcie obejmujące

	badania naukowe, prace rozwojowe lub inwestycje służące potrzebom badań naukowych lub prac rozwojowych.
Kwalifikacja	Określony zestaw efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych nabytych w edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne, zgodnych z ustalonymi dla danej kwalifikacji wymaganiami, których osiągnięcie zostało sprawdzone w walidacji oraz formalnie potwierdzone przez instytucję uprawnioną do certyfikowania.
Kwalifikacyjny kurs zawodowy (KKZ)	Kwalifikacyjny kurs zawodowy, o którym mowa w art. 4 pkt 35 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 poz. 59 z późn. zm.).
Model biznesowy	System działań opisujący w jaki sposób firma funkcjonuje w odniesieniu do klientów, partnerów, czy odbiorców. Elementami systemu są kluczowe aktywności, kluczowi partnerzy, kluczowe zasoby, struktura kosztów, relacje z klientami, segmenty klientów, wartość dla klienta, kanały, strumienie przychodów.
MŚP	Mikro, małe albo średnie przedsiębiorstwo, które spełnia odpowiednie pułapy zatrudnienia oraz pułapy finansowe określone w załączniku I do rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.6.2014, str. 1, z późn. zm.).
Nauczyciel	Należy przez to rozumieć także wychowawcę i innego pracownika pedagogicznego ośrodka wychowania przedszkolnego, szkoły lub placówki systemu oświaty.
Nauczyciel kształcenia zawodowego	Nauczyciel teoretycznych przedmiotów zawodowych, w tym nauczyciel języka obcego zawodowego oraz nauczyciel praktycznej nauki zawodu.
Obszary wiejskie	<p>Obszary wiejskie (o małej gęstości zaludnienia) określone są kodem 03 (kody wymiaru terytorialnego wymienione w załączniku nr 1 do Rozporządzenia Wykonawczego Komisji (UE) NR 215/2014 z dnia 7 marca 2014 r.) - jednostki określone zgodnie z klasyfikacją DEGURBA; Kategoria 3 DEGURBY określana jest na podstawie: http://ec.europa.eu/eurostat/ramon/miscellaneous/index.cfm?TargetUrl=DSP_DEGURBA tabela z nagłówkiem "dla roku odniesienia 2012").</p> <p>Klasyfikacja DEGURBA dla gmin województwa kujawsko-pomorskiego stanowi załącznik 8 do SZOOP. Gminy określone kodem 3 stanowią obszary wiejskie.</p>
Opieka instytucjonalna	<p>Opieka instytucjonalna – usługi świadczone:</p> <p>a) w placówce opiekuńczo-pobytowej, czyli placówce wieloosobowego całodobowego pobytu i opieki, w której liczba mieszkańców jest większa niż 30 osób oraz w której spełniona jest co najmniej jedna z poniższych przesłanek:</p> <p>i) usługi nie są świadczone w sposób zindywidualizowany (dostosowany do potrzeb i możliwości danej osoby);</p> <p>ii) wymagania organizacyjne mają pierwszeństwo przed indywidualnymi potrzebami mieszkańców;</p> <p>iii) mieszkańcy nie mają wystarczającej kontroli nad swoim życiem i nad decyzjami, które ich dotyczą w zakresie funkcjonowania w ramach placówki;</p> <p>iv) mieszkańcy są odizolowani od ogółu społeczności lub zmuszeni do mieszkania razem;</p> <p>b) w placówce opiekuńczo-wychowawczej w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r.</p>

	<p>o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017 r. poz. 697, z późn. zm.), w której przebywa powyżej 14 osób.</p> <p>Źródło definicji:</p> <p>Wytyczne w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020.</p>
Organizacje pozarządowe	<p>1) niebędące jednostkami sektora finansów publicznych, w rozumieniu ustawy o finansach publicznych,</p> <p>2) niedziałające w celu osiągnięcia zysku</p> <p>– osoby prawne lub jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, którym odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, w tym fundacje i stowarzyszenia, z zastrzeżeniem art.3, ust. 4 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie</p>
Osoba w wieku aktywności zawodowej	<p>Osoba w wieku 15 lat i więcej. O przynależności danej osoby do grupy osób w wieku aktywności zawodowej powinien – w przypadku górnej granicy – decydować nie określony w sposób sztywny wiek, ale aktywność zawodowa tej osoby lub gotowość do podjęcia zatrudnienia. Przynależność do tej grupy powinna być ustalana indywidualnie dla każdej osoby w oparciu o przesłankę, czy jest ona aktywna zawodowo lub w oparciu o deklarację gotowości podjęcia zatrudnienia (niezależnie od statystycznego faktu bycia danej osoby w wieku produkcyjnym, czy poprodukcyjnym).</p>
Osoba zwolniona	<p>Osoba pozostająca bez zatrudnienia, która utraciła pracę z przyczyn nie dotyczących pracownika w okresie nie dłuższym niż 6 miesięcy przed dniem przystąpienia do projektu i nie posiada jednocześnie źródła dochodu z tytułu innej działalności zarobkowej wykonywanej w wymiarze równym lub większym niż połowa wymiaru czasu pracy lub nie jest jednocześnie osobą samozatrudnioną.</p>
Osoby bezrobotne	<p>Osoby pozostające bez pracy, gotowe do podjęcia pracy i aktywnie poszukujące zatrudnienia.</p> <p>Niezależnie od spełnienia powyższych przesłanek, zarejestrowani bezrobotni są zaliczani do osób bezrobotnych.</p> <p>Osobami bezrobotnymi są zarówno osoby bezrobotne w rozumieniu Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności, jak i osoby zarejestrowane jako bezrobotne.</p> <p>Definicja nie uwzględnia studentów studiów stacjonarnych, nawet jeśli spełniają powyższe kryteria.</p> <p>Osoby kwalifikujące się do urlopu macierzyńskiego lub rodzicielskiego, które są bezrobotne w rozumieniu niniejszej definicji (nie pobierają świadczeń z tytułu urlopu), są również osobami bezrobotnymi.</p>
Osoby zawodowo bierne	<p>Osoby, które w danej chwili nie tworzą zasobów siły roboczej (tzn. nie pracują i nie są bezrobotne).</p> <p>Osoby będące na urlopie wychowawczym (rozumianym jak nieobecność w pracy, spowodowana opieką nad dzieckiem w okresie, który nie mieści się w ramach urlopu macierzyńskiego lub urlopu rodzicielskiego), są uznawane za bierne zawodowo, chyba że są zarejestrowane już jako bezrobotne (wówczas status bezrobotnego ma pierwszeństwo).</p>

Osoby długotrwale bezrobotne	<p>Definicja pojęcia „długotrwale bezrobotny” różni się w zależności od wieku:</p> <ul style="list-style-type: none"> - młodzież (<25 lat) – osoby bezrobotne nieprzerwanie przez okres ponad 6 miesięcy (>6 miesięcy), - dorośli (25 lat lub więcej) – osoby bezrobotne nieprzerwanie przez okres ponad 12 miesięcy (>12 miesięcy). <p>Wiek uczestników projektu jest określany na podstawie daty urodzenia i ustalany w dniu rozpoczęcia udziału w projekcie.</p>
Osoby odchodzące z rolnictwa i ich rodziny	<p>Osoby podlegające ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu na podstawie ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2016 r. poz. 277, z późn. zm.) (KRUS), zamierzający podjąć zatrudnienie lub inną działalność pozarolniczą, objętą obowiązkiem ubezpieczenia społecznego na podstawie ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1778) (ZUS).</p>
Osoby o niskich kwalifikacjach	<p>Osoby posiadające wykształcenie na poziomie do ISCED 3 włącznie. Definicja poziomów wykształcenia (ISCED) została zawarta w Wytycznych w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020 w części dotyczącej wskaźników wspólnych EFS monitorowanych we wszystkich PI. Poziom uzyskanego wykształcenia jest określany w dniu rozpoczęcia uczestnictwa w projekcie. Osoby przystępujące do projektu należy wykazać jeden raz, uwzględniając najwyższy ukończony poziom ISCED.</p>
Osoby pracujące	<p>Osoby w wieku 15 lat i więcej, które wykonują pracę, za którą otrzymują wynagrodzenie, z której czerpią zyski lub korzyści rodzinne lub osoby posiadające zatrudnienie lub prowadzące działalność na własny rachunek, które chwilowo nie pracowały ze względu na np. chorobę, urlop, spór pracowniczy czy kształcenie się lub szkolenie.</p>
Osoba uboga pracująca	<p>Osoba, której zarobki nie przekraczają płacy minimalnej (ustalanej na podstawie przepisów o minimalnym wynagrodzeniu za pracę) lub osoba zamieszkująca w gospodarstwie domowym, w którym dochody (z wyłączeniem transferów socjalnych), przypadające na jedną osobę, nie przekraczają kryteriów dochodowych ustalonych w oparciu o próg interwencji socjalnej w miesiącu poprzedzającym przystąpienie do projektu.</p>
Osoby z niepełnosprawnościami	<p>Osoby niepełnosprawne w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 511), a także osoby z zaburzeniami psychicznymi, w rozumieniu ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2017 r. poz. 882, z późn. zm.).</p> <p>W przypadku projektów realizowanych w celu tematycznym 9 <i>Solidarne społeczeństwo</i> osobami z niepełnosprawnościami są także uczniowie/dzieci z niepełnosprawnościami w rozumieniu Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020.</p> <p>W przypadku projektów realizowanych w celu tematycznym 10 <i>Inwestowanie w kształcenie, szkolenie i szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie</i> osoba z niepełnosprawnością to również uczeń albo dziecko w wieku przedszkolnym, posiadające orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, wydane ze względu na dany rodzaj niepełnosprawności, oraz dzieci i młodzież, posiadające</p>

	orzeczenie o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych, wydawane ze względu na niepełnosprawność intelektualną w stopniu głębokim. Orzeczenia te są wydawane przez zespół orzekający działający w publicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej.
Osoby lub rodziny zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym	<p>Zgodnie z Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020 są to:</p> <p>a) osoby lub rodziny korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej lub kwalifikujące się do objęcia wsparciem pomocy społecznej, tj. spełniające co najmniej jedną z przesłanek określonych w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;</p> <p>b) osoby, o których mowa w art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym;</p> <p>c) osoby przebywające w pieczy zastępczej lub opuszczające pieczę zastępczą oraz rodziny przeżywające trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, o których mowa w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;</p> <p>d) osoby nieletnie, wobec których zastosowano środki zapobiegania i zwalczania demoralizacji i przestępczości zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2016 r. poz. 1654, z późn. zm.);</p> <p>e) osoby przebywające w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych i młodzieżowych ośrodkach socjoterapii, o których mowa w ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2017 r. poz. 2198, z późn. zm.);</p> <p>f) osoby z niepełnosprawnością – osoby z niepełnosprawnością w rozumieniu Wytycznych w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020 lub uczniowie/dzieci z niepełnosprawnościami w rozumieniu Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020;</p> <p>g) członkowie gospodarstw domowych sprawujący opiekę nad osobą z niepełnosprawnością, o ile co najmniej jeden z nich nie pracuje ze względu na konieczność sprawowania opieki nad osobą z niepełnosprawnością;</p> <p>h) osoby niesamodzielne;</p> <p>i) osoby bezdomne lub dotknięte wykluczeniem z dostępu do mieszkań w rozumieniu Wytycznych w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020;</p> <p>j) osoby odbywające kary pozbawienia wolności;</p> <p>k) osoby korzystające z PO PŻ.</p>
Ośrodek wychowania przedszkolnego	Publiczny lub niepubliczny podmiot, o którym mowa w art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 poz. 59 z późn. zm.).
Otoczenie osób zagrożonych ubóstwem lub	Osoby spokrewnione lub niespokrewnione z osobami zagrożonymi ubóstwem lub wykluczeniem społecznym wspólnie zamieszkujące i gospodarujące, a także inne osoby

wykluczeniem społecznym	z najbliższego środowiska osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Za otoczenie osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym można uznać wszystkie osoby, których udział w projekcie jest niezbędny dla skutecznego wsparcia osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Do otoczenia osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym mogą należeć m.in. osoby sprawujące rodzinną pieczę zastępczą lub kandydaci do sprawowania rodzinnej pieczy zastępczej, osoby prowadzące rodzinne domy dziecka i dyrektorzy placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego.
Outplacement	Zaplanowane, kompleksowe działania, mające na celu skuteczną organizację procesu zwolnień poprzez zaprojektowanie i udzielenie pomocy zwalnianym pracownikom w odnalezieniu się w nowej sytuacji życiowej, w tym przede wszystkim prowadzące do utrzymania lub podjęcia i utrzymania zatrudnienia, a także wsparcia osób odchodzących z rolnictwa.
Pierwsza produkcja	Zgodnie z definicją sformułowaną przez Komisję Europejską poziom ten obejmuje pierwsze przemysłowe wdrożenie i odnosi się do zwiększenia skali działania pilotażowego urządzenia lub do wytworzenia pierwszego w pełni funkcjonalnego sprzętu. Etap pierwszej produkcji stanowi dalszy etap w stosunku do wdrożenia linii pilotażowej (włączająca w to fazę testową), jednakże nie obejmuje on masowej produkcji lub też komercyjnej działalności. <u>Ze wsparcia wykluczone są projekty obejmujące wyłącznie etap pierwszej produkcji</u> (projekt zakładający etap pierwszej produkcji musi obejmować co najmniej dwa poprzedzające go poziomy gotowości technologicznej).
Placówka systemu oświaty	Placówka systemu oświaty prowadząca kształcenie ogólne lub placówka systemu oświaty prowadząca kształcenie zawodowe.
Placówka systemu oświaty prowadząca kształcenie ogólne	Placówka w rozumieniu art. 2 pkt 7 i 8 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 poz. 59 z późn. zm.).
Placówka systemu oświaty prowadząca kształcenie zawodowe	Placówka w rozumieniu art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 poz. 59 z późn. zm.).
Platforma logistyczna	Oznacza obszar bezpośrednio połączony z infrastrukturą transportową transeuropejskiej sieci transportowej, w tym z co najmniej jednym terminalem towarowym, i który umożliwia prowadzenie działań logistycznych. (def. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) NR 1315/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie unijnych wytycznych dotyczących rozwoju transeuropejskiej sieci transportowej i uchylające decyzję nr 661/2010/UE).
Podejście popytowe	Mechanizm dystrybucji środków EFS dający możliwość dokonania samodzielnego wyboru usług rozwojowych przez przedsiębiorcę oraz odpowiadający na indywidualne potrzeby rozwojowe przedsiębiorcy.
Polityka środowiskowa	Ogólne zamiary i kierunki działania organizacji w odniesieniu do efektów jej działalności środowiskowej w kształcie wyrażonym formalnie przez najwyższe kierownictwa, w tym zgodność ze wszystkimi mającymi zastosowanie wymaganiami prawnymi dotyczącymi środowiska, a także zobowiązanie do ciągłej poprawy efektów działalności środowiskowej (efektów jaką działalność, produkty lub usługi przedsiębiorstwa wywierają lub mogą wywierać na środowisko). Stwarza ona ramy dla działania oraz wyznaczania celów i zadań

	środowiskowych.
Podmiotowy System Finansowania (PSF)	System dystrybucji środków EFS przeznaczonych na wspieranie rozwoju przedsiębiorców i pracowników oparty na podejściu popytowym wdrażany w ramach RPO.
Podmiot wdrażający fundusz funduszy	Podmiot, któremu Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 zleciła wdrożenie instrumentu finansowego. W sytuacji, gdy instrumenty finansowe są wdrażane poprzez fundusz funduszy zadanie wdrożenia instrumentu finansowego danemu podmiotowi powierza podmiot wdrażający fundusz funduszy.
Poziomy Gotowości Technologicznej	<p>Stanowią wykaz czynności określających gotowość implementacji nowej technologii w warunkach produkcyjnych¹⁶³. W polskim porządku prawnym poziomy gotowości technologicznej zostały określone w załączniku do Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 4 stycznia 2011 r. w <i>sprawie sposobu zarządzania przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju realizacją badań naukowych lub prac rozwojowych na rzecz obronności i bezpieczeństwa państwa</i> (Dz. U. nr 18, poz. 91). Zgodnie z tym aktem prawnym wyróżnia się:</p> <p>Poziom I - zaobserwowano i opisano podstawowe zasady danego zjawiska - najniższy poziom gotowości technologii, oznaczający rozpoczęcie badań naukowych w celu wykorzystania ich wyników w przyszłych zastosowaniach wojskowych lub w zakresie bezpieczeństwa państwa. Zalicza się do nich między innymi badania naukowe nad podstawowymi właściwościami technologii;</p> <p>Poziom II - określono koncepcję technologii lub jej przyszłe zastosowanie. Oznacza to rozpoczęcie procesu poszukiwania potencjalnego zastosowania technologii. Od momentu zaobserwowania podstawowych zasad opisujących nową technologię można postulować praktyczne jej zastosowanie, które jest oparte na przewidywaniach. Nie istnieje jeszcze żaden dowód lub szczegółowa analiza potwierdzająca przyjęte założenia;</p> <p>Poziom III - potwierdzono analitycznie i eksperymentalnie krytyczne funkcje lub koncepcje technologii. Oznacza to przeprowadzenie badań analitycznych i laboratoryjnych, mających na celu potwierdzenie przewidywań badań naukowych wybranych elementów technologii. Zalicza się do nich komponenty, które nie są jeszcze zintegrowane w całość lub też nie są reprezentatywne dla całej technologii;</p> <p>Poziom IV - zweryfikowano komponenty technologii lub podstawowe jej podsystemy w warunkach laboratoryjnych. Proces ten oznacza, że podstawowe komponenty technologii zostały zintegrowane. Zalicza się do nich zintegrowane "ad hoc" modele w laboratorium. Uzyskano ogólne odwzorowanie docelowego systemu w warunkach laboratoryjnych;</p> <p>Poziom V - zweryfikowano komponenty lub podstawowe podsystemy technologii w środowisku zbliżonym do rzeczywistego. Podstawowe komponenty technologii są zintegrowane z rzeczywistymi elementami wspomagającymi. Technologia może być przetestowana w symulowanych warunkach operacyjnych;</p> <p>Poziom VI - dokonano demonstracji prototypu lub modelu systemu albo podsystemu</p>

¹⁶³ Jakkolwiek poziomy gotowości technologicznej odnoszą się do działalności produkcyjnej to jednak mutatis mutandis znajdują zastosowanie do innych rodzajów działalności.

	<p>technologii w warunkach zbliżonych do rzeczywistych. Oznacza to, że przebadano reprezentatywny model lub prototyp systemu, który jest znacznie bardziej zaawansowany od badanego na poziomie V, w warunkach zbliżonych do rzeczywistych. Do badań na tym poziomie zalicza się badania prototypu w warunkach laboratoryjnych odwzorowujących z dużą wiernością warunki rzeczywiste lub w symulowanych warunkach operacyjnych;</p> <p>Poziom VII - dokonano demonstracji prototypu technologii w warunkach operacyjnych. Prototyp jest już prawie na poziomie systemu operacyjnego. Poziom ten reprezentuje znaczący postęp w odniesieniu do poziomu VI i wymaga zademonstrowania, że rozwijana technologia jest możliwa do zastosowania w warunkach operacyjnych. Do badań na tym poziomie zalicza się badania prototypów na tzw. platformach badawczych;</p> <p>Poziom VIII - zakończono badania i demonstrację ostatecznej formy technologii. Oznacza to, że potwierdzono, że docelowy poziom technologii został osiągnięty i technologia może być zastosowana w przewidywanych dla niej warunkach. Praktycznie poziom ten reprezentuje koniec demonstracji. Przykłady obejmują badania i ocenę systemów w celu potwierdzenia spełnienia założeń projektowych, włączając w to założenia odnoszące się do zabezpieczenia logistycznego i szkolenia;</p> <p>Poziom IX - sprawdzenie technologii w warunkach rzeczywistych odniosło zamierzony efekt. Wskazuje to, że demonstrowana technologia jest już w ostatecznej formie i może zostać zaimplementowana w docelowym systemie. Między innymi dotyczy to wykorzystania opracowanych systemów w warunkach rzeczywistych.</p>
Prace badawczo-rozwojowe	Badania podstawowe, badania przemysłowe i eksperymentalne prace rozwojowe lub ich dowolne połączenie.
Pracownik	<p>Personel, o którym mowa w art. 5 załącznika I do rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym z zastosowaniem art.107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014, str. 1, z późn. zm.), przez który należy rozumieć:</p> <p>a) pracownika w rozumieniu art. 2 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2016 r. poz. 1666, z późn. zm.);</p> <p>b) osobę świadczącą usługi na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z ustawą z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2017 r. poz. 459, z późn. zm.) stosuje się przepisy dotyczące zlecenia albo umowy o dzieło;</p> <p>c) właściciela, pełniącego funkcje kierownicze;</p> <p>d) wspólnika, w tym partnera prowadzącego regularną działalność w przedsiębiorstwie i czerpiącego z niego korzyści finansowe.</p>
Pracownik o niskich kwalifikacjach	Osoba posiadająca wykształcenie na poziomie do ISCED 3 włącznie, zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Standardów Edukacyjnych ISCED 2011 (UNESCO). Definicja poziomów wykształcenia (ISCED) została zawarta w Wytycznych w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020 w części dotyczącej wskaźników wspólnych EFS monitorowanych we wszystkich priorytetach inwestycyjnych. Poziom wykształcenia (ISCED) jest określany w dniu rozpoczęcia uczestnictwa w projekcie. Osoby przystępujące do projektu należy wykazać

	raz, uwzględniając najwyższy ukończony poziom ISCED.
Pracownik przewidziany do zwolnienia	Pracownik, który znajduje się w okresie wypowiedzenia stosunku pracy lub stosunku służbowego z przyczyn nie dotyczących pracownika lub który został poinformowany przez pracodawcę o zamiarze nieprzedłużenia przez niego stosunku pracy lub stosunku służbowego i nie posiada jednocześnie źródła dochodu z tytułu innej działalności zarobkowej wykonywanej w wymiarze równym lub większym niż połowa wymiaru czasu pracy lub nie jest jednocześnie osobą samozatrudnioną.
Pracownik zagrożony zwolnieniem	Pracownik zatrudniony u pracodawcy, który w okresie 12 miesięcy poprzedzających przystąpienie tego pracownika do projektu dokonał rozwiązania stosunku pracy lub stosunku służbowego z przyczyn nie dotyczących pracowników zgodnie z przepisami ustawy z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn nie dotyczących pracowników (Dz. U. z 2016 r. poz. 1474, z późn. zm.) lub zgodnie z przepisami ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (Dz. U. z 2016 r. poz. 1666, z późn. zm.) - w przypadku rozwiązania stosunku pracy lub stosunku służbowego z tych przyczyn u pracodawcy zatrudniającego mniej niż 20 pracowników - albo dokonał likwidacji stanowisk pracy z przyczyn ekonomicznych, organizacyjnych, produkcyjnych lub technologicznych. Pracownik ten nie posiada jednocześnie źródła dochodu z tytułu innej działalności zarobkowej wykonywanej w wymiarze równym lub większym niż połowa wymiaru czasu pracy lub nie jest jednocześnie osobą samozatrudnioną.
Program polityki zdrowotnej	Program polityki zdrowotnej, o którym mowa w art. 5 pkt 29a ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. W przypadku programów polityki zdrowotnej finansowanych ze środków EFS, wybór realizatora programu polityki zdrowotnej następuje z zastosowaniem przepisów rozdziału 13 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020.
Program zdrowotny	Program zdrowotny, o którym mowa w art. 5 pkt 30 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. W przypadku programów zdrowotnych finansowanych ze środków EFS, wybór realizatora programu zdrowotnego następuje z zastosowaniem przepisów rozdziału 13 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020.
Projekt fizycznie zakończony (zakończenie realizacji projektu)	Projekt, który został fizycznie ukończony lub w pełni zrealizowany (zaplanowane w ramach projektu zadania zostały faktycznie wykonane) oraz w odniesieniu do którego beneficjenci dokonali wszystkich powiązanych płatności (wszystkie wydatki kwalifikowalne zostały przez beneficjenta zapłacone).
Projekt grantowy	Projekt, którego beneficjent udziela grantów na realizację zadań służących osiągnięciu celu tego projektu przez grantobiorców.
Projekt zakończony / operacja zakończona (całkowite zakończenie realizacji projektu)	Projekt, który został fizycznie ukończony lub w pełni zrealizowany, w odniesieniu do którego beneficjenci dokonali wszystkich powiązanych płatności oraz otrzymali odpowiedni wkład publiczny.
Przedmioty przyrodnicze	Przedmioty, do których zalicza się w szczególności:

	<p>a) przyrodę, biologię, chemię, geografię, fizykę w gimnazjach;</p> <p>b) biologię, chemię, geografię, fizykę (zarówno w zakresie podstawowym, jak i rozszerzonym) w szkołach ponadgimnazjalnych/ponadpodstawowych oraz przedmiot uzupełniający przyroda w szkołach ponadgimnazjalnych.</p>
Przedsiębiorstwo	<p>Podmiot prowadzący działalność gospodarczą bez względu na jego formę prawną.</p> <p>Definicja zgodna z załącznikiem I do rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.6.2014, str. 1, z późn. zm.).</p>
Przedsiębiorczość akademicka	Różnego rodzaju działania jednostek naukowych lub badawczych, ich pracowników naukowych, doktorantów, studentów oraz absolwentów podejmowane w celu komercjalizacji wyników ich badań naukowych, czyli w celu praktycznego wykorzystania dorobku naukowego w biznesie.
Przedsiębiorstwa odpryskowe	<p>Przedsiębiorstwo, które zostało założone przez co najmniej jednego pracownika Ośrodka Badawczego lub studenta uczelni w celu komercjalizacji innowacyjnych pomysłów (wiedzy) lub technologii.</p> <p>Przez przedsiębiorstwo odpryskowe rozumie się w szczególności spółkę spin off lub spin-out:</p> <p>Spin off - spółka prawa handlowego, w której spółka celowa utworzona przez jednostkę naukową lub badawczą w celu komercjalizacji wyników badań naukowych, innowacyjnych pomysłów (wiedzy) lub technologii, posiada swoje udziały. Spółka typu Spin-off jest zależna od organizacji macierzystej (np. uczelni wyższej) oraz formalnie z nią związana (organizacyjnie, formalno-prawnie, finansowo itp.).</p> <p>Spin-out - spółka prawa handlowego, w której pracownik naukowy lub naukowo-dydaktyczny będący w stosunku pracy z jednostką naukową lub badawczą w celu komercjalizacji wyników badań naukowych, innowacyjnych pomysłów (wiedzy) lub technologii, posiada swoje udziały. Spółka jest związana z wyżej wymienioną jednostką naukową lub badawczą umową w zakresie wykorzystania wyników prac intelektualnych.</p>
Przedsiębiorstwo wysokiego wzrostu	Przedsiębiorstwo o największym potencjale do generowania nowych miejsc pracy w regionie w porównaniu do innych przedsiębiorstw, tj. wykazujące w okresie ostatnich trzech lat średnioroczny przyrost przychodów o 20% i więcej.
Reemigranci	Obywatele polscy, którzy przebywali za granicą Polski przez nieprzerwany okres co najmniej 6 miesięcy, którzy zamierzają powrócić do Polski lub którzy przebywają na terenie Polski nie dłużej niż 6 miesięcy przed przystąpieniem do projektu i deklarują chęć podjęcia zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej na terytorium Polski. Do tej grupy zaliczani są również repatrianci.
Regionalna Strategia Inteligentnej Specjalizacji	Ustanawia priorytetu w celu uzyskania przewagi konkurencyjnej poprzez rozwijanie i łączenie swoich mocnych stron w zakresie badań naukowych i innowacji z potrzebami biznesowymi w celu wykorzystania pojawiających się możliwości i rozwoju rynku w sposób spójny przy jednoczesnym unikaniu dublowania i fragmentacji wysiłków.

	W województwie kujawsko-pomorskim regionalna strategia inteligentnej specjalizacji jest zawarta w Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 (Załącznik do uchwały nr 2/14/15 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 14 stycznia 2015 r.) i określa metodologię wyłonienia tzw. inteligentnych specjalizacji regionu.
Regionalny program zdrowotny (RPZ)	Program polityki zdrowotnej realizowany w ramach RPO, mogący dotyczyć następujących przykładowych działań: i) wdrożenie programów profilaktycznych dotyczących chorób będących istotnym problemem zdrowotnym regionu; ii) wdrożenie programów rehabilitacji medycznej ułatwiających powroty do pracy; iii) wdrożenie programów ukierunkowanych na eliminowanie zdrowotnych czynników ryzyka w miejscu pracy; iv) wdrożenie programów wczesnego wykrywania wad rozwojowych i rehabilitacji dzieci zagrożonych niepełnosprawnością i z niepełnosprawnościami.
Rehabilitacja	Proces prowadzący do osiągnięcia przez istniejącą infrastrukturę transportową pierwotnych parametrów konstrukcyjnych połączony z długoterminową. Poprawą jakości tej infrastruktury w porównaniu ze stanem obecnym, zgodnie z wymogami i przepisami ustanowionymi Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1315/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r.
Rewitalizacja fizyczna	W zakres rewitalizacji fizycznej wchodzi zadania dotyczące głębokiej przebudowy i adaptacji zdegradowanych obiektów do pełnienia nowych funkcji, np. kulturalnych, społecznych, gospodarczych.
Specjalne potrzeby rozwojowe i edukacyjne	Indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne dzieci w wieku przedszkolnym oraz uczniów, o których mowa w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. poz. 532 oraz z 2017 r. poz. 1643) oraz w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2017, poz. 1591 z późn. zm.).
Staż	Nabywanie umiejętności praktycznych istotnych dla wykonywania pracy o określonej specyfice bez nawiązania stosunku pracy z pracodawcą, mające za zadanie przygotować osobę wchodzącą, powracającą na rynek pracy, planującą zmianę miejsca zatrudnienia lub podnoszącą swoje kwalifikacje do podjęcia, zmiany lub poprawy warunków zatrudnienia.
System Zarządzania Budynkiem (BMS – Building Management System)	Zintegrowany system monitorowania i zarządzania znajdującymi się w budynku i jego otoczeniu urządzeniami, instalacjami i systemami.
Szkoła	Podmiot wymieniony w art. 2 pkt 2 oraz art. 18 ust 1 i 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 poz. 59 z późn. zm.), w tym: a) szkoła mała – szkoła, w której liczba uczniów wynosi od 1 do 100; b) szkoła średnia – szkoła, w której liczba uczniów wynosi od 101 do 300; c) szkoła duża – szkoła, w której liczba uczniów wynosi 301 i więcej.
	Zgodnie z Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia

Środowisko zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym	społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020 są to: a) osoby lub rodziny zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz otoczenie tych osób; b) społeczność lokalna zidentyfikowana na podstawie cech lub wskaźników odnoszących się do zagrożenia ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, określonych przez IZ RPO; c) społeczność lokalna, która zamieszkuje obszary zdegradowane w rozumieniu Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 lub jej udział jest niezbędny w rewitalizacji, o której mowa w ww. wytycznych.
TEN-T	Przez sieć TEN-T należy rozumieć sieć bazową i kompleksową wyznaczoną w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady(UE) nr 1315 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie unijnych wytycznych dotyczących rozwoju transeuropejskiej sieci transportowej i uchylającym decyzję nr 661/2010/UE.
Teren inwestycyjny	Obszar będący w całości własnością jednostki/jednostek samorządu terytorialnego ¹⁶⁴ lub spółki prawa handlowego w której jednostka samorządu terytorialnego jest większościowym udziałowcem/akcjonariuszem i wywiera decydujący wpływ na jej funkcjonowanie ¹⁶⁵ ujęty w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego pod działalność gospodarczą ¹⁶⁶ i przeznaczony do sprzedaży ¹⁶⁷ , a także objęty uchwałą rady gminy o zwolnieniu z podatku od nieruchomości/obniżeniu stawki podatku od nieruchomości, o powierzchni: a) co najmniej 5 ha, w przypadku zlokalizowania w granicach administracyjnych miasta o liczbie mieszkańców równej lub większej niż 50 tysięcy mieszkańców, albo b) co najmniej 3 ha w przypadku zlokalizowania w granicach administracyjnych miejscowości o liczbie mieszkańców poniżej 50 tysięcy mieszkańców ¹⁶⁸ Za teren inwestycyjny nie zostanie uznany obszar do którego nie doprowadzono uzbrojenia (energia elektryczna, woda, kanalizacja) oraz nie zapewniono dostępu do drogi publicznej na moment zakończenia rzeczowej realizacji projektu ¹⁶⁹ .
Terminal towarowy	Oznacza obiekt z wyposażeniem służącym do przeładunku między co najmniej dwoma rodzajami transportu lub między dwoma różnymi systemami kolejowymi, oraz do

¹⁶⁴ Dopuszcza się możliwość, że jednostka samorządu terytorialnego stanie się właścicielem obszaru dopiero na moment zakończenia rzeczowej realizacji projektu – w takim przypadku na moment składania wniosku o dofinansowanie projektu należy przedłożyć przedwstępną umowę sprzedaży zawartą w formie aktu notarialnego

¹⁶⁵ Wywieranie decydującego wpływu oznacza, że jednostka samorządu terytorialnego decyduje o strategicznych celach i istotnych decyzjach spółki.

¹⁶⁶ Z wyłączeniem działalności objętej kodami PKD ujętymi w sekcji G oraz kodami 68.10.Z (dopuszcza się jednak zakup budynków niemieszkalnych na własne potrzeby), 68.20.Z, 68.31.Z oraz 68.32.Z zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (Dz. U. z 2007 r. Nr 251, poz. 1885 z późn. zm.)

¹⁶⁷ Sprzedaż na rynku oznacza podejmowanie aktywnej działalności w celu zbycia działek wchodzących w skład terenu inwestycyjnego na rzecz przedsiębiorców. Minimalnym przejawem takiej aktywności jest umieszczenie oferty inwestycyjnej w bazie Centrum Obsługi Inwestora i Eksportu w Toruniu.

¹⁶⁸ W przypadku, gdy obszar jest zlokalizowany w granicach administracyjnych miasta i miejscowości zastosowanie znajduje pułap właściwy dla tej części obszaru, która będzie stanowiła większą część terenu inwestycyjnego.

¹⁶⁹ Instytucja Zarządzająca RPO zastrzega sobie możliwość wydłużenia w kryteriach wyboru projektów terminu do którego podmiot realizujący projekt będzie zobowiązany do zapewnienia uzbrojenia oraz dostępu do drogi publicznej.

	tymczasowego składowania towarów, taki jak port, port śródlądowy, port lotniczy i terminal kolejowo-drogowy. (def. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) NR 1315/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie unijnych wytycznych dotyczących rozwoju transeuropejskiej sieci transportowej i uchylające decyzję nr 661/2010/UE).
Uczeń młodszy	Każdy uczeń (w tym szczególnie uczeń, który rozpoczął naukę jako sześciolatek) przekraczający kolejny próg edukacyjny, a tym samym rozpoczynający kolejny/nowy etap edukacyjny: a) I etap edukacyjny - obejmuje uczniów klasy I szkoły podstawowej; b) II etap edukacyjny - obejmuje uczniów klasy IV szkoły podstawowej;
Uczeń ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	Uczeń: a) z zaburzeniami i odchyleniami (np. rozwojowymi, obniżeniem możliwości intelektualnych, wadami wymowy); b) z niepełnosprawnościami (np.: upośledzenie umysłowe, niewidzenie i słabe widzenie, niesłyszenie i słabe słyszenie, afazja, niepełnosprawność ruchowa, autyzm, w tym zespół Aspergera, niepełnosprawności sprzężone); c) przewlekłe chory; d) niedostosowany społecznie albo zagrożony niedostosowaniem społecznym; e) z zaburzeniami w funkcjonowaniu emocjonalno-społecznym, wynikającymi m. in. z sytuacji kryzysowych lub traumatycznych; f) z trudnościami adaptacyjnymi związanymi z różnicami kulturowymi lub ze zmianą środowiska edukacyjnego, w tym związanymi z wcześniejszym kształceniem za granicą; g) ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się w zakresie przedmiotów matematycznych, przyrodniczych, informatycznych, języków obcych; h) ze szczególnymi uzdolnieniami w zakresie przedmiotów matematycznych, przyrodniczych, informatycznych, języków obcych; i) z trudnościami wynikającymi z zaniedbań środowiskowych związanych z sytuacją bytową ucznia i jego rodziny, sposobem spędzania czasu wolnego i kontaktami środowiskowymi.
Usługi publiczne	Usługi dotyczące wszystkich potrzeb obywateli, obsługiwanych bezpośrednio przez instytucje publiczne albo przez instytucje niepubliczne w imieniu instytucji publicznych, realizowane w trybie ciągłym, mające charakter powszechny, niedyskryminujący i realizowane po najniższych możliwych kosztach.
Usługa rozwojowa	Usługa mająca na celu nabycie, potwierdzenie lub wzrost wiedzy, umiejętności lub kompetencji społecznych przedsiębiorców i ich pracowników, w tym mająca na celu zdobycie kwalifikacji lub pozwalająca na ich rozwój.
Wysoko wykwalifikowany personel	Oznacza personel posiadający wyższe wykształcenie i co najmniej pięcioletnie odpowiednie doświadczenie zawodowe, do którego zaliczają się także studia doktoranckie.
Zamówienia przedkomercyjne	Oznacza udzielenie zamówień publicznych na usługi badawcze i rozwojowe, w której to transakcji organ zamawiający lub podmiot zamawiający nie przejmuje wszystkich wyników i korzyści zlecenia na wyłączność do wykorzystania w ramach prowadzenia własnej działalności ale dzieli je z usługodawcami na warunkach rynkowych.

Zatrudnienie subsydiowane	Forma pomocy finansowej dla pracodawcy stanowiąca zachętę do zatrudnienia, zakładającą redukcję kosztów ponoszonych przez niego na zatrudnienie pracowników zgodnie z art. 32 i 33 rozporządzenia Komisji Europejskiej (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014, str. 1, z późn. zm.) oraz zgodnie z rozporządzeniem Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy <i>de minimis</i> (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013, str. 1, z późn. zm.).
Źródła prywatne	Zasoby własne Wnioskodawcy lub zewnętrzne źródła finansowania wolne od wszelkiego publicznego wsparcia.

VII. Wykaz skrótów

Skrót	Rozwinięcie skrótu
Analiza potrzeb rozwojowych	Analiza potrzeb rozwojowych województwa kujawsko-pomorskiego w kontekście nowej perspektywy finansowej UE 2014-2020
AOS	Ambulatoryjna opieka specjalistyczna
ASDK	Ambulatoryjne świadczenia diagnostyczne kosztochłonne
B+R	Badania i rozwój
B+R+I	Badania, rozwój i innowacje
BEiŚ	Strategia Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko
BGK	Bank Gospodarstwa Krajowego
BRD	Bezpieczeństwo Ruchu Drogowego
BUR	Baza Usług Rozwojowych
CEF	Łącząc Europę (ang. <i>Connecting Europe Facility</i>)
(CI)	Wspólne wskaźniki (ang. <i>Common indicators</i>) dla EFRR
CIS	Centrum Integracji Społecznej
(CO)	Wspólne wskaźniki produktu dla EFS
COSME	Program na rzecz Rozwoju konkurencyjności MSP 2014-2020
CPR	Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. U. UE L 347 z 20.12.2013r., s.

320) (ang. *Regulation (EU) No 1303/2013 of the European Parliament and of the Council of 17 December 2013 laying down common provisions on the European Regional Development Fund, the European Social Fund, the Cohesion Fund, the European Agricultural Fund for Rural Development and the European Maritime and Fisheries Fund and laying down general provisions on the European Regional Development Fund, the European Social Fund, the Cohesion Fund, the European Agricultural Fund for Rural Development and the European Maritime and Fisheries Fund and repealing Council Regulation (EC) No 1083/2006*)

(CR)	Wspólne wskaźniki rezultatu dla EFS
CRM	Zarządzanie relacjami z klientami (ang. <i>Customer Relationship Management</i>)
CSR	Spółeczna Odpowiedzialność Biznesu (ang. <i>Corporate Social Responsibility</i>)
CSR 2013	Zalecenia Rady dla poszczególnych państw członkowskich (ang. <i>Country Specific Recommendations</i>)
CT	Cel Tematyczny
EBI	Europejski Bank Inwestycyjny
ECDL	European Computer Driving Licence
ECVET	Europejski System Transferu Osiągnięć w Kształceniu i Szkoleniu Zawodowym (ang. <i>The European Credit System for Vocational Education and Training</i>)
EDI	Elektroniczna wymiana Danych/Dokumentów (ang. <i>Electronic Documents Interchange</i>)
EFministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego Rybacki	Europejski Fundusz Morski i
EFRR	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
EFRROW	Europejski Fundusz Rolny Rozwoju Obszarów Wiejskich
EFS	Europejski Fundusz Społeczny
EFSI	Europejskie Fundusze Strukturalne i Inwestycyjne
EIA	Ocena oddziaływania na środowisko (ang. <i>Environmental Impact Assessment</i>)
ERP	Planowanie Zasobów Przedsiębiorstwa (ang. <i>enterprise resource planning</i>)

ESFRI	Europejskie Forum Strategii ds. Infrastruktur Badawczych (ang. <i>European Strategic Forum on Research Infrastructures</i>)
ESG	Zarządzanie ryzykiem z obszarów środowiskowego, społecznego, organizacyjnego (ang. <i>Environmental, Social, Governance</i>)
EUR	euro
EURES	Europejskie Służby Zatrudnienia (ang. <i>European Employment Services</i>)
EUROSTAT	Urząd statystyczny Unii Europejskiej z siedzibą w Luksemburgu
FP	Fundusz Pracy
FS	Fundusz Spójności
GIS	System informacji przestrzennej (ang. <i>Geographic Information System</i>)
GUS	Główny Urząd Statystyczny
IA	Instytucja Audytowa
IC	Instytucja Certyfikująca
IIP	Infrastruktura Informacji Przestrzennej
IMIGW	Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej
IOB	Instytucja otoczenia biznesu
IP	Instytucja Pośrednicząca
ITS	Inteligentne systemy transportu
IZ	Instytucja Zarządzająca
IZ RPO	Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym
JEREMIE	Wspólne europejskie zasoby dla mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (ang. <i>Joint Euro-pean Resources for Micro to Medium Enterprises</i>)
JESSICA	Wspólne europejskie wsparcie na rzecz trwałych inwestycji w obszarach miejskich (ang. <i>Joint European Support for Sustainable Investment in City Areas</i>)
JST	Jednostka samorządu terytorialnego
KE	Komisja Europejska
KIS	Klub Integracji Społecznej
KKZ	Kwalifikacyjne Kursy Zawodowe

KM RPO	Komitet Monitorujący Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020
KPOŚK	Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych
KPR	Krajowy Program Reform
KPRES	Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej
KPZK 2030	Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030
KSRR 2010-2020	Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020
KT	Kontrakt Terytorialny
KUZ	Kursy Umiejętności Zawodowych
LGD	Lokalna Grupa Działania
LHDI	Lokalny Wskaźnik Rozwoju Społecznego
LSI	Lokalny System Informatyczny
LSR	Lokalna Strategia Rozwoju
MIR	Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju
MŚP	Mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa
NGO	Organizacje pozarządowe
OP	Oś priorytetowa
OPS	Ośrodek Pomocy Społecznej
OSI	Obszar Strategicznej Interwencji
ORSG	Obszary Rozwoju Społeczno-Gospodarczego
OZE	Odnawialne źródła energii
PCPR	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
PES	Podmiot Ekonomii Społecznej
PI	Priorytet Inwestycyjny
PKB	Produkt Krajowy Brutto
PLP (Policy Paper)	Policy Paper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020 Krajowe ramy strategiczne (ang. <i>Policy Paper</i>)
PMDIB	Polska Mapa Drogowa Infrastruktury Badawczej

PO	Program Operacyjny
POLIŚ	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko
POIR	Program Operacyjny Inteligentny Rozwój
POPC	Program Operacyjny Polska Cyfrowa
PO RYBY	Program Operacyjny Zrównoważony Rozwój Sektora Rybołówstwa i Nadbrzeżnych Obszarów Rybackich na lata 2014-2020
PO WER	Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój
POZ	Podstawowa opieka zdrowotna
Poziom Gotowości Technologii	Miara wykorzystywana do oceny dojrzałości rozwoju technologii w zarządzaniu projektami badawczymi i rozwojowymi
PP (Position Paper)	Stanowisko służb Komisji w sprawie opracowania umowy o partnerstwie i programów w Polsce na lata 2014-2020 (ang. <i>Position Paper</i>)
PROW	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
PS	Przedsiębiorstwo społeczne
PUP	Powiatowy Urząd Pracy
RDOŚ	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
RDW	Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (tzw. Ramowa Dyrektywa Wodna)
RIS	Regionalna strategia inteligentnej specjalizacji
RLKS	Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność
RLM	Równoważna Liczba Mieszkańców
Rozporządzenie EFRR	Rozporządzenie nr 1301/2013 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i przepisów szczególnych dotyczących celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia” oraz w sprawie uchylenia rozporządzenia (WE) nr 1080/2006
Rozporządzenie finansowe	Rozporządzenie nr 966/2012 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii oraz uchylające rozporządzenie Rady nr 1605/2002

RPO WK-P 2014-2020	Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020
RSI	Projekt Regionalnej Strategii Innowacji dla Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020
SL2014	Centralny system informatyczny
SPA 2020	Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030
SRK	Strategia Rozwoju Kraju 2020. Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo
SRKL	Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020
SRKS	Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020
SRT 2020	Strategia Rozwoju Transportu do 2020
SRW	Strategia Rozwoju Województwa do roku 2020
SUE RMB	Strategia UE dla Regionu Morza Bałtyckiego
ŚSRK 2020	Średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2020
TARR	Toruńska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.
TEN-T	Transeuropejska Sieć Transportowa
TFUE	Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej
TIK (ICT)	Technologie informacyjno-komunikacyjne (ang. <i>Information and communication technologies</i>)
UE	Unia Europejska
WFOŚiGW	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
WLWK	Wspólna lista wskaźników kluczowych
WPR	Wspólna Polityka Rolna
WTZ	Warsztaty Terapii Zajęciowej
WUP	Wojewódzki Urząd Pracy
ZAZ	Zakład Aktywizacji Zawodowej
ZIT	Zintegrowane Inwestycje Terytorialne

VIII. Załączniki

- Załącznik 1. Tabela transpozycji PI na działania/poddziałania w poszczególnych osiach priorytetowych;
- Załącznik 2. Tabela wskaźników rezultatu bezpośredniego i produktu dla działań i poddziałań;
- Załącznik 3. Kryteria wyboru projektów dla poszczególnych osi priorytetowych, działań i poddziałań;
- Załącznik 4. Ramowy/e Plan/y Działań (lub analogiczny/e dokument/y) w części dotyczącej kryteriów wyboru projektów;
- Załącznik 5. Wykaz projektów zidentyfikowanych przez właściwą instytucję w ramach trybu pozakonkursowego wraz z informacją o projekcie i podmiocie, który będzie wnioskodawcą;
- Załącznik 6. Poradnik/przewodnik dla Beneficjentów;
- Załącznik 7. Tabela przedstawiająca zastosowane w ramach działań/poddziałań kategorie interwencji;
- Załącznik 8. Obszary wiejskie (o małej gęstości zaludnienia) określone według klasyfikacji DEGURBA;
- Załącznik 9. Podręcznik dla Lokalnych Grup Działania w zakresie realizacji instrumentu *Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność* w województwie kujawsko-pomorskim;
- Załącznik 10. Zasady programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020.